

BIBLIOTECA POLIROM

Philippa Gregory

Moștenirea Boleyn

POLIROM

Philippa Gregory

Moștenirea Boleyn

Traducere din engleză de
ANACAONA MÂNDRILĂ-SONETTO

Colecția BIBLIOTECA POLIROM
Proză XXI

Editura POLIROM
IAȘI, 2009

Philippa Gregory
The Boleyn Inheritance

Copyright © Philippa Gregory Ltd. 2006

Seria: The Tudor Court, #5

Versiune electronică:
[V2.0]

Corectură [V1.0]: iunie 2016
Corectură [V2.0]: iulie 2016

Philippa Gregory, una dintre cele mai renumite scriitoare britanice contemporane de ficțiune istorică, s-a născut în 1954, în Kenya. La vârsta de doi ani, s-a mutat în Anglia împreună cu familia. A absolvit secția de istorie a Universității din Sussex și și-a luat doctoratul în literatura secolului XVIII la Universitatea din Edinburgh. A lucrat o vreme ca jurnalist și producător la radio BBC, însă pasiunea pentru istorie și literatură au îndemnat-o să se dedice scrisului. Autoare prolifică, Philippa Gregory a publicat până în prezent peste douăzeci de romane, dintre care amintim: *Wideacre* (1987), *The Favoured Child* (1989), *Meridon* (1990), *The Wise Woman* (1992), *A Respectable Trade* (1992), *The Other Boleyn Girl* (2001; Surorile Boleyn, Polirom 2008), distins un an mai târziu cu premiul Parker Romantic Novel of the Year și ecranizat de studiourile Miramax, *The Queen's Fool* (2003), *The Virgin's Lover* (2004), *The Constant Princess* (2005), *The Other Queen* (2008). Cărțile sale s-au bucurat de un succes răsunător în întreaga lume și au fost deja traduse în foarte multe limbi.

Înscriindu-se în ciclul romanelor care au drept subiect epoca dinastiei Tudor, *Moștenirea Boleyn* (2006) evocă admirabil atmosfera de teroare și nesiguranță ce domnește la curtea Angliei în ultimii ani de cărmuire ai regelui Henric al VIII-lea, văzută din perspectiva a trei femei extrem de diferite, ale căror destine sunt legate între ele prin moștenirea cumplită lăsată în urmă de Anne Boleyn: regina Anne de Cleves, Katherine Howard, domnișoara ei de companie și apoi succesoarea ei la tronul Angliei, și Jane Boleyn, femeia care și-a trimis soțul și cumnata la eșafod prin mărturia ei mincinoasă și care devine unealta distrugerii acestor două regine efemere. Philippa Gregory încearcă să restabilească adevărul istoric și să ofere cititorului un portret cât mai apropiat de realitate al acestor trei femei nedreptățite vreme îndelungată de sursele istorice, surprinzând cu o subtilitate uimitoare gândurile, temerile, ambițiile și eforturile lor de-a supraviețui într-o lume primejdioasă, sfâșiata de intrigi complicate și condusă de un rege tiranic, suspicios și răzbunător, care dispune după bunul său plac de viețile supușilor și se crede egalul lui Dumnezeu. Alternând cu măiestrie perspectivele narative și mizând pe

narațiunea la persoana întâi, Philippa Gregory creează personaje credibile, oferind cititorului o perspectivă inedită și incitantă asupra evenimentelor istorice.

Lui Anthony

Jane Boleyn, Blickling Hall, Norfolk, iulie 1539

E foarte cald azi, iar vântul suflă peste câmpurile întinse și peste mlaștini miasma ciumei. Pe o astfel de vreme, dacă soțul meu ar fi încă alături de mine, n-am fi captivi într-un singur loc, privind zorii de plumb și apusul de un roșu stins; am călători împreună cu curtea regelui, în procesiunea de vară, prin pădurile din sud-est și ținuturile joase din Hampshire și Sussex, cele mai bogate și mai frumoase regiuni rurale din toată Anglia, călărind la galop pe drumurile deluroase și scrutând peisajul ca să zărim dunga albastră a mării. Am pleca la vânătoare în fiecare dimineață, am mânca sub frunzișul des al copacilor la amiază, iar seara am dansa în sala cea mare a vreunui conac de țară, în lumina galbenă a torțelor pâlpâitoare. Am fost prieteni cu cele mai mărețe familii din ținut, am fost favoriții regelui, înrudiți cu regina. Am fost iubiți, am fost neamul Boleyn, cea mai frumoasă și mai elegantă familie de la curte. Nimeni nu-l cunoștea pe George fără să-l dorească, nimeni nu-i putea rezista lui Anne, toți mă curtau, știind că era cel mai bun mijloc de-a le atrage atenția. George era uluitor, brunet cu ochi negri și chipeș, călărind mereu cei mai buni cai, stând mereu alături de regină. Anne se afla la apogeul frumuseții și inteligenței sale, ademenitoare ca mierea brună. Iar eu îi însoțeam pretutindeni.

George și Anne obișnuiau să călărească împreună, luându-se la întrecere, lipiți unul de altul ca doi iubiți și le auzeam râsetele peste tropotul copitelor când zburau pe lângă noi. Uneori, când îi vedeam împreună, atât de bogați și de frumoși, nu-mi puteam da seama pe care din ei îl iubeam mai mult.

Întreaga curte era înnebunită după ei, după privirile focose ale ochilor negri de Boleyn, după viața lor intensă: mari amatori de jocuri de noroc, mari iubitori ai riscului, amândoi atât de înfocați în reformarea Bisericii, atât de agili și de iscusiți în conversație, atât de îndrăzneți în lecturile și ideile lor! De la rege până la slujnica de rând de la bucătărie, nu exista om care să nu fie fermecat de ei doi. Chiar și acum, după trei ani, nu pot să cred că nu-i vom mai vedea niciodată. De bună seamă, un cuplu atât de tânăr, cu o vitalitate atât de debordantă nu poate să moară așa, pur și simplu, nu? În

mintea și în inima mea, ei continuă să călărească alături, la fel de tineri, la fel de frumoși. Și de ce nu mi-aș dori cu aprindere să fie adevărat? Au trecut numai trei ani de când i-am văzut ultima oară, trei ani, două luni și nouă zile de când degetele lui nepăsătoare le-au atins pe ale mele și mi-a spus zâmbind: „Ziua bună, soția mea, trebuie să plec, am totul de făcut astăzi”. Era o dimineață de întâi mai și ne pregăteam pentru un turnir. Știam că el și sora lui aveau probleme, dar nu știam cât de grave.

În fiecare zi din această nouă viață a mea merg până la răscrucea din sat, unde pe drumul spre Londra se află o piatră murdară de hotar. Abia deslușindu-se sub noroi și licheni, inscripția cioplită spune: „Londra, 120 de mile”. E un drum atât de lung, un loc atât de îndepărtat! În fiecare zi mă aplec și o ating, ca pe un talisman, apoi mă întorc la casa tatălui meu, care mi se pare atât de strâmtă, după ce am locuit în cele mai mărețe palate ale regelui. Trăiesc din mila fratelui meu, din bunăvoința nevestei sale, căreia nu-i pasă câtuși de puțin de mine, dintr-o pensie obținută de la Thomas Cromwell, cămătarul parvenit care e noul mare prieten al regelui. Sunt o vecină săracă ce-și duce viața în umbra marii case care mi-a aparținut cândva, o casă Boleyn, una din numeroasele noastre reședințe. Duc un trai discret și modest, ca o văduvă fără locuință pe care n-o vrea niciun bărbat.

Și asta pentru că sunt o văduvă fără locuință pe care n-o vrea niciun bărbat. O femeie de aproape treizeci de ani, cu fața brăzdată de dezamăgire, mama unui fiu absent, o văduvă fără perspective de recăsătorire, singura supraviețuitoare a unei familii nenorocoase, moștenitoarea rușinii.

Visez că într-o zi roata norocului se va întoarce, că voi vedea un sol în livrea Howard venind călare chiar pe acest drum și aducându-mi o scrisoare, o scrisoare de la ducele de Norfolk, care mă va chema înapoi la curte, care îmi va spune că am din nou treburi importante de îndeplinit: de servit o regină, de șoptit secrete, de clocit comploturi, nesfârșita viață dublă a unui curtean, la care el e atât de iscusit, iar eu îi sunt cea mai bună elevă. Visez că lumea se va schimba iarăși, că se va da peste cap până când vom ajunge din nou deasupra, iar eu voi fi repusă în drepturi. L-am salvat pe duce o dată, când ne pândea cea mai mare primejdie, iar el m-a salvat la rândul lui.

Cea mai mare durere a noastră a fost că n-am putut să-i salvăm pe cei doi, cei doi care acum călăresc, râd și dansează doar în visele mele. Ating încă o dată piatra de hotar și-mi imaginez că mâine va veni solul. Îmi va întinde o hârtie pecetluită cu sigiliul Howard, încrustat adânc în ceara roșie și lucioasă. „Un mesaj pentru Jane Boleyn, vicontesă de Rochford”, va spune el, privindu-mi rochia largă, simplă și praful de pe poale, mâinile innegrite de murdăria de pe piatra de hotar din drumul spre Londra.

„O iau eu, îi voi răspunde. Eu sunt vicontesa. Aștept de-o veșnicie.” Și o voi lua în mâna murdară: moștenirea mea.

Anne, ducesă de Cleves, Düren, Cleves, iulie 1539

Aproape că nu îndrăznesc să respir. Stau neclintită ca o stană de piatră, cu un surâs incremenit pe față, cu ochii larg deschiși, privindu-l pe artist cu îndrăzneală și sperând că par demnă de încredere, că privirea mea deschisă trădează sinceritate, nu nerușinare. Bijuteriile împrumutate, cele mai de soi pe care a reușit mama să pună mâna, sunt menite să-i dovedească unui privitor cu ochi critic că nu suntem întru totul scăpătați, chiar dacă fratele meu nu va oferi nicio zestre ca să atragă un soț. Regele va trebui să mă aleagă pentru înfățișarea mea agreabilă și pentru legăturile politice. Nu am nimic altceva de oferit. Dar trebuie să mă aleagă pe mine. Sunt absolut hotărâtă să-l fac să mă aleagă pe mine. Să scap de aici înseamnă totul pentru mine.

În celălalt capăt al odăii, ferindu-se cu grijă să arunce vreo privire spre portretul ce se conturează sub mișcările rapide și ample ale creionului, stă sora mea, așteptându-și rândul. Dumnezeu să mă ierte, dar mă rog ca regele să n-o aleagă pe ea. La fel ca mine, e dornică să prindă șansa de-a pleca din Cleves și să se ridice la o măreție precum tronul Angliei, dar n-are nevoie de lucrul ăsta atât de mult ca mine. Nicio fată din lume nu poate avea atâta nevoie de lucrul ăsta câtă am eu.

Nu că aş rosti vreun cuvânt împotriva fratelui meu, nici acum, nici în anii care vor veni. Nu voi spune niciodată nimic împotriva lui. E un fiu model pentru mama și un succesor merituos al ducatului Cleves. În ultimele luni de viață ale sărmanului nostru tată, când acesta ajunsese clar la fel de nebun ca orice bufon, fratele meu a fost cel care l-a băgat cu forța în odaia lui, a încuiat ușa pe dinafară și a anunțat public că avea febră. Fratele meu a fost cel care i-a interzis mamei să cheme doctori, ba chiar și pastori, ca să alunge demonii ce sălășluiau în mințile rătăcite ale bietului meu tată. Fratele meu a fost acela care, viclean – cu o viclenie de bou, înceată și răutăcioasă –, a spus că trebuie să susținem că tatăl nostru e un bețiv, în loc să lăsăm stigmatul nebuniei să știrbească reputația familiei. Dacă există suspiciuni cu privire la sângele nostru, nu vom reuși să ne croim un drum în lume. Însă, dacă

ne calomniem propriul tată și declarăm că are patima beției, după ce i-am refuzat ajutorul de care avea nevoie disperată, atunci am putea totuși să ne ridicăm. În felul ăsta voi încheia o căsătorie bună. În felul ăsta sora mea va încheia o căsătorie bună. În felul ăsta fratele meu va putea să încheie o căsătorie bună și viitorul casei noastre va fi asigurat, chiar dacă părintele nostru s-a luptat singur și fără ajutor cu demonii lui.

Auzindu-l pe tata cum scâncește la ușa odăii sale că s-a făcut băiat cuminte și cum ne imploră să-l lăsăm să iasă, auzindu-mi fratele răspunzându-i calm și ferm că n-are voie să pună piciorul afară, m-am întrebat dacă nu cumva înțeleseserăm totul pe dos și fratele meu era deja la fel de nebun ca tata, iar mama la fel, și singura întreagă la minte din casa aceea eram eu, din moment ce doar eu mă simțeam șocată de oroarea a ceea ce făceam. Dar n-am împărtășit nimănui acel gând.

Din cea mai fragedă pruncie, m-am supus disciplinei fratelui meu. El a fost de la început sortit să fie ducele acestor pământuri cuibărite între fluviile Meuse și Rin. O moștenire mică, dar atât de bine așezată, încât toate puterile Europei ne caută prietenia: Franța, Habsburgii spanioli și austrieci, Sfântul Împărat Roman, însuși Papa, iar acum, Henric al Angliei. Cleves e zăvorul către inima Europei, iar ducele de Cleves este cheia. Nu-i de mirare că fratele meu pune atâta preț pe el însuși, are dreptate s-o facă; doar eu mă întreb câteodată dacă nu cumva e de fapt un prințisor mărunț, așezat în coada mesei la marele banchet al creștinătății. Dar nu spun nimănui că gândesc asta, nici măcar surorii mele, Amelia. N-am prea multă încredere în nimeni.

El îi poruncește mamei, în virtutea dreptului pe care i-l dă măreția poziției sale în lume, iar ea îi este lord șambelan, majordom, papă. Cu binecuvântarea ei, fratele meu ne poruncește surorii mele și mie, fiindcă el e fiul și moștenitorul, iar noi suntem niște poveri. E un bărbat tânăr, pe care-l așteaptă un viitor al puterii și perspectivelor de succes, iar noi suntem femei tinere, sorocite să fim în cel mai bun caz soții și mame, iar în cel mai rău, domnișoare bătrâne parazite. Sora mea cea mare, Sybilla, a evadat deja. A plecat de-acasă imediat ce i-a stat în puțință, imediat ce i s-a aranjat căsătoria. A scăpat de tirania atenției fraterne. Eu trebuie să fiu

următoarea care pleacă. Trebuie neapărat să fiu eu următoarea. Trebuie să fiu eliberată. Nu se poate să fie atât de inutil de cruzi cu mine încât s-o trimită pe Amelia în locul meu! Se va ivi și șansa ei, va veni și vremea ei. Dar eu sunt următoarea soră la rând, trebuie să fiu eu. Nu înțeleg cum de au oferit-o pe Amelia, asta dacă nu cumva au făcut-o ca să mă sperie și să mă determine să fiu și mai supusă. Dacă a fost așa, stratagema a dat roade. Sunt îngrozită că voi fi trecută cu vederea în favoarea unei fete mai tinere și că fratele meu a îngăduit să se întâmple acest lucru. La drept vorbind, el își ignoră propriile interese ca să mă chinuie.

Fratele meu e un duce mărunț, în toate înțelesurile cuvântului. Când tata și-a dat sufletul, rugându-se până în ultima clipă să deschidă cineva ușa, fratele meu i-a ocupat locul, dar nu reușește să-l umple. Tata a fost un om care cunoștea lumea, a servit la curtea Franței și la cea a Spaniei, a călătorit prin Europa. Fratele meu, rămânând acasă, crede că lumea nu-i poate oferi nimic mai grandios decât ducatul lui. Crede că nu există carte mai măreață decât Biblia, biserică mai frumoasă decât cea cu ziduri sobre, călăuză mai bună decât propria-i conștiință. Domnind peste o gospodărie mică, poruncile sale apasă greu asupra celor câțiva servitori. Având o moștenire mică, e vigilent față de nevoile propriei sale demnități, iar eu, lipsită de așa ceva, simt din plin povara demnității sale. Când e beat sau fericit, mă numește „cel mai rebel dintre supușii săi” și mă mângâie cu o mână grea. Când e treaz sau nervos, spune că sunt o fată care nu-și cunoaște locul și amenință să mă încuie în odaia mea.

În ziua de azi, la Cleves, asta nu-i o amenințare deșartă. El e omul care și-a zăvorât propriul tată. Îl cred într-un totu capabil să mă întemnițeze. Iar dacă aș striga la ușă, mi-ar da cineva drumul?

Maestrul Holbein îmi dă de înțeles printr-o înclinare neutră a capului că am voie să mă ridic de pe scaun și că sora mea poate să-mi ia locul. Nu mi se îngăduie să-mi privesc portretul. Niciuna din noi nu are voie să vadă ce-i trimite el regelui Angliei. Nu se află aici ca să ne măgulească, nici ca să ne zădărească în picturi ca pe niște mari frumuseți. Se află aici ca să schițeze o reprezentare atât de exactă cât poate să producă talentul lui, astfel încât regele Angliei să-și dea seama

pe care din noi o dorește, de parcă am fi niște iepe din Flandra duse la armăsarul englezesc de prăsilă.

Maestrul Holbein, care se lasă pe spate în timp ce sora mea înaintază cu pași grăbiți, ia o foaie nouă de hârtie și cercetează vârful creionului pastel. Maestrul Holbein ne-a văzut pe toate, toate candidatele la postul de regină a Angliei. A pictat-o pe Christina de Milano și pe Louise de Guise, pe Marie de Vendôme și pe Anne de Lorena. Așadar nu sunt prima femeie tânără al cărei nas l-a măsurat cu creionul ținut cu brațul întins și cu un ochi pe jumătate închis. Se prea poate ca după sora mea, Amelia, să urmeze altă fată. În drum spre Anglia, e posibil să se oprească în Franța, ca să se încrunte nemulțumit la vreo fată cu surâs nătâng, să-i surprindă pe hârtie înfățișarea și să-i contureze defectele. N-are niciun rost să mă simt înjosită de acest proces, ca o bucată de barhet întinsă ca să fie tăiată după tipar.

— Nu vă place să fiți pictată? Sunteți timidă? m-a întrebat cu asprime când zâmbetul mi s-a șters de pe față văzându-l cum se uită la mine ca la o bucată de carne pusă pe lespede de scurs a bucătarului.

Nu i-am spus ce simțeam. N-are niciun sens să ofer informații unui spion. I-am zis doar:

— Vreau să mă căsătoresc cu el.

A ridicat o sprânceană și a remarcat:

— Eu nu fac decât să pictez portretele. Mai bine v-ați comunica dorințele trimișilor săi, ambasadorii Nicholas Wotton și Richard Beard. Nu are rost să mi le spuneți mie.

Stau pe bancheta de la fereastră, înfierbântată în hainele cele mai bune, sufocată de un corsaj strâns atât de tare, că a fost nevoie de două servitoare care să tragă de șireturi pentru a fi legat, iar după ce portretul va fi terminat, șireturile vor trebui tăiate ca să fiu eliberată. O privesc pe Amelia cum înclină capul într-o parte, se aranjează și-i zâmbește cochet maestrului Holbein. Mă rog la Dumnezeu ca el să n-o placă. Mă rog la Dumnezeu să n-o picteze așa cum e, mai buclătată, mai frumoasă decât mine. Ei nu-i pasă cu adevărat dacă pleacă sau nu în Anglia. O, da, ar fi un triumf pentru ea, un salt uriaș de la statutul de mezină într-un ducat sărac la cel de regină a Angliei, o ascensiune care ar propulsa-o pe ea, familia noastră și tot poporul din Cleves! Dar ea nu simte nevoia să

scape de-aici, așa cum o simt eu. Pentru ea nu e o chestiune de nevoie, ca pentru mine. Aproape că aş putea spune „disperare”.

Am fost de acord să nu mă uit la tabloul maestrului Holbein, așa că privesc în altă parte. Un lucru se poate spune cu siguranță despre mine: dacă-mi dau cuvântul într-o anumită privință, îl respect, deși sunt doar o copilă. Mă uit în schimb pe fereastră, spre curtea castelului nostru. Cornii de vânătoare răsună în pădure, porțile mari, cu grilaj se deschid larg și sosesc vânătorii, cu fratele meu în frunte. Acesta ridică ochii spre fereastră și mă zărește înainte să mă pot trage înapoi. Știu pe dată că l-am supărat. Va socoti că n-ar fi trebuit să mă aflu la fereastră, unde pot fi văzută de orice om din curtea castelului. Deși m-am mișcat prea repede ca să mă poată vedea în amănunt, știe, fără îndoială, că am corsajul strâns tare și că decolteul pătrat al rochiei mele e adânc, cu toate că o eșarfa de muselină mă acoperă până sub bărbie. Privirea încruntată pe care o aruncă spre fereastră mă face să tresar. Acum e nemulțumit de mine, însă nu mi-o va spune. Nu va protesta pe seama rochiei, pe care o pot explica, va protesta din alt motiv, dar încă n-am de unde să știu care va fi acela. Însă sunt sigură că la un moment dat, azi sau mâine, mama mă va chema în odaia ei, iar el va sta în picioare îndărătul jilțului mamei sau întors cu spatele sau va intra chiar atunci pe ușă, de parcă asta n-ar avea nimic de-a face cu el, de parcă i-ar fi absolut indiferent, iar ea îmi va spune pe un ton de adâncă dezaprobare: „Anne, am auzit că ai...”. Va fi un lucru care s-a întâmplat cu zile în urmă, pe care l-am uitat cu desăvârșire, dar pe care el l-a aflat și l-a ținut la păstrare până acum, ca să ies vinovată și poate chiar să fiu pedepsită, iar el nici măcar nu va pomeni că m-a văzut stând la fereastră și că eram frumoasă, aceasta fiind adevărata jignire pe care i-am adus-o.

Când eram mică, tata îmi spunea că sunt *falke* a lui, șoimul lui alb, o pasăre de pradă din ținuturile nordice înzăpezite. Când mă vedea cu cărțile de studiu în mână sau cosând, râdea și spunea:

— O, micul meu șoim, ești în colivie? Vino cu mine și te voi elibera!

Și nici măcar mama nu mă putea opri să ies în fugă din

camera de studiu ca să merg cu el.

Acum îmi doresc, o, cât îmi doresc să mă cheme din nou să plec cu el!

Știu că mama mă socotește o fată nechibzuită, iar fratele meu are o părere și mai proastă. Dar dacă aș fi regina Angliei, regele ar putea să aibă încredere că-mi voi respecta poziția, n-aș lua-o razna cu mode franțuzești sau cu dansuri italienești. Oamenii s-ar putea încrede în mine, regele ar putea să-mi încredințeze fără grijă onoarea sa. Știu cât de importantă e onoarea unui bărbat și nu-mi doresc altceva decât să fiu o fată bună, o regină bună. Dar cred totodată că, oricât de strict ar fi regele Angliei, mi s-ar da voie să stau la fereastra propriului meu castel. Orice s-ar zice despre Henric al Angliei, cred că el mi-ar spune sincer dacă l-am jignit și nu i-ar porunci mamei să mă bată pentru altceva.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, iulie 1539

Ia să văd, ce am acum?

Am un lăntişor mic de aur de la mama mea de mult răposată, pe care îl păstrez în caseta mea specială pentru bijuterii, goală, din păcate, cu excepția acestui lăntişor, dar sigur voi primi și altele. Am trei rochii, dintre care una nouă. Am o bucată de dantelă franțuzească pe care mi-a trimis-o tata de la Calais. Am o duzină de panglici numai ale mele. Și, mai presus de toate, mă am pe mine. Mă am pe mine, cea încântătoare! Azi împlinesc paisprezece ani, închipuiți-vă! Paisprezece! Paisprezece ani, tânără, nobilă prin naștere, deși, tragic, fără avere, dar îndrăgostită, minunat de îndrăgostită. Bunica, marea ducesă, îmi va face un dar de ziua mea, știu sigur. Sunt preferata ei și-i place să arăt bine. Poate niște mătase pentru o rochie, poate o monedă ca să-mi cumpăr dantelă. Prietenele mele din odaia doamnelor de companie vor da o petrecere pentru mine diseară, când ar trebui de fapt să dormim. Tinerii domni vor bate la ușă, folosind semnalul tainic, noi ne vom repezi să le deschidem, iar eu voi striga: „O, nu!”, de parcă aş vrea să fim doar noi, fetele, de parcă n-aş fi îndrăgostită, îndrăgostită nebunește, de Francis Dereham. De parcă n-aş fi petrecut toată ziua tânjind să vină seara și să-l pot vedea. Peste cinci ore ne vom întâlni. Nu! Tocmai m-am uitat la prețiosul ceas franțuzesc al bunicii. Peste patru ore și patruzeci și opt de minute.

Patruzeci și șapte de minute.

Patruzeci și șase. Mă uimește până și pe mine cât de devotată îi sunt, dacă stau să urmăresc ceasul cum măsoară timpul până când vom fi împreună. Trebuie să fie o dragoste nespus de pătimasă și de credincioasă, iar eu sunt fără îndoială o fată cu o sensibilitate foarte neobișnuită dacă simt atât de profund.

Patruzeci și cinci. Dar e cumplit de plictisitor să nu fac altceva decât să aștept.

Firește, lui nu i-am spus ce simt. Aș muri de rușine dacă aş fi silită să-i spun eu însămi. Cred că s-ar putea să mor oricum, să mor din dragoste pentru el. N-am spus nimănui, decât lui Agnes Restwold, cea mai scumpă prietenă a mea, și am pus-o

să jure că va păstra taina, sub amenințarea cu moartea, cu moartea de trădător. Agnes a spus că mai degrabă s-ar lăsa spânzurată și tăiată în patru decât să sufle cuiva vreo vorbă despre faptul că sunt îndrăgostită. A zis că mai degrabă și-ar pune capul pe butuc, ca verișoara mea, regina Anne, decât să-mi trădeze secretul. S-a jurat că nici trasă pe roată n-ar mărturisi. I-am mai zis și lui Margaret Morton, iar ea m-a încredințat că nici măcar moartea n-ar putea-o face să dezvăluie taina asta, nici dacă ar fi aruncată în groapa urșilor. S-a jurat că mai degrabă s-ar lăsa arsă pe rug decât să spună cuiva. Asta e bine, fiindcă înseamnă că una din ele îi va spune negreșit înainte să vină în odaie diseară și, astfel, va ști că îl plac.

Îl cunosc de luni bune, de jumătate de viață. La început îl priveam doar eu, dar acum îmi zâmbește și-mi dă binețe. O dată chiar m-a strigat pe nume. Vine împreună cu toți ceilalți bărbați tineri din casă să ne viziteze pe noi, fetele, în odaia noastră, și se crede îndrăgostit de Joan Bulmer, care are niște ochi ca de broască și, dacă n-ar fi atât de generoasă cu favorurile, niciun bărbat nu s-ar uita de două ori la ea. Dar e generoasă, ba chiar prea generoasă, așa că eu sunt cea la care el nu se uită de două ori. Nu-i corect. E atât de nedrept! Ea are cu zece ani mai mult decât mine și e măritată, așa că știe cum să atragă un bărbat, pe când eu mai am încă multe de învățat. Dereham are și el peste douăzeci de ani. Mă cred cu toții o copilă, dar nu sunt o copilă și le-o voi dovedi. Am paisprezece ani, sunt pregătită pentru dragoste. Sunt pregătită să am un iubit și atât de îndrăgostită de Francis Dereham, că am să mor dacă nu-l văd pe dată. Patru ore și patruzeci de minute.

Dar acum, începând de azi, totul trebuie să se schimbe. Acum, că am împlinit paisprezece ani, totul se va schimba cu siguranță. Simt că se va schimba. Îmi voi pune boneta cea nouă, franțuzească și-i voi spune lui Francis Dereham că am paisprezece ani, iar el mă va vedea așa cum sunt cu adevărat: o femeie în toată firea, o femeie cu oarecare experiență, o femeie matură. Și atunci vom vedea cât va sta cu fața aia de broască bătrână, când ar putea în schimb să vină în celălalt capăt al odăii și să se întindă în patul meu.

Nu e prima mea iubire, e adevărat, dar pentru Henry Manox n-am simțit nicio clipă ceva asemănător, iar dacă el spune că

am simțit, e un mincinos. Henry Manox a fost destul de bun pentru mine când eram fată și trăiam la țară, o copilă care învăța să cânte la clavecin și nu știa nimic despre sărutări și atingeri. O, prima oară când m-a sărutat nici măcar nu mi-a plăcut prea mult și l-am implorat să înceteze, iar când și-a băgat mâna pe sub fusta mea am fost atât de șocată, încât am țipat tare și am plâns. Aveam doar unsprezece ani, nu se putea aștepta să cunosc plăcerile unei femei. Dar acum știu totul despre asta. Trei ani în odaia doamnelor de companie m-au învățat absolut toate trucurile și jocurile pe care trebuie să le cunosc. Știu ce vrea un bărbat și cum să-l joc și când să mă opresc.

Reputația e zestrea mea – bunica, măta bătrână și acră, ar remarca îndată că alta n-am – și nimeni nu va spune vreodată despre Katherine Howard că nu știe ce i se cuvine ei și familiei sale. Acum sunt femeie, nu copilă. Henry Manox voia să-mi fie iubit când eram copilă la țară, când nu știam mai nimic, când încă nu cunoscusem pe nimeni sau cel puțin pe nimeni care să merite. Ba l-aș fi lăsat chiar să mă aibă, după ce m-a mituit și m-a tiranizat cu săptămânile să duc fapta până la capăt, dar la urmă s-a oprit el, de teamă că va fi prins. Lumea ar fi gândit lucruri urâte despre noi, fiindcă el avea peste douăzeci de ani, iar eu numai unsprezece. Aveam de gând să așteptăm până împlineam treisprezece. Dar acum locuiesc la Norfolk House, în Lambeth, nu îngropată în Sussex, și însuși regele ar putea trece călare prin fața ușii în orice zi, arhiepiscopul stă chiar alături de noi și unchiul meu, Thomas Howard, ducele de Norfolk, ne vizitează cu toată suita lui măreață, iar o dată și-a amintit chiar numele meu.

Acum sunt mult mai presus de Henry Manox. Nu mai sunt o fată de la țară pe care s-o poată tiraniza ca să-i dea sărutări și s-o forțeze să facă mai mult, acum sunt mult prea sus pentru asta. Știu ce se petrece în dormitor, sunt o Howard și am în față un viitor minunat.

Atâta doar că – iar asta e o tragedie atât de mare, încât zău dacă știu cum s-o suport! –, deși am vârsta potrivită ca să plec la curte și, făcând parte din familia Howard, locul meu firesc ar fi în odăile reginei, nu există regină! E un dezastru. Nu există nicio regină, regina Jane a murit după a născut, lucru care mi se pare, la drept vorbind, pur și simplu lene, așa că la curte nu

există locuri pentru doamne de onoare. E un imens nenoroc pentru mine, cred că nicio fată din toată lumea n-a fost atât de nenorocoasă ca mine: să împlinesc paisprezece ani la Londra, tocmai când regina trebuie să moară și toată curtea să se cufunde în doliu ani în șir. Uneori simt că întreaga lume conspiră împotriva mea, de parcă oamenii ar vrea să trăiesc și să mor domnișoară bătrână.

Ce rost are să fiu frumoasă, dacă nu mă va cunoaște niciun nobil? Cum să observe cineva cât de fermecătoare pot fi, când nu mă vede absolut nimeni? Dacă n-ar fi dragostea mea, frumosul meu iubit infinit de dulce, Francis, Francis, Francis, m-ar cuprinde cea mai adâncă deznădejde și m-aș arunca în Tamisa înainte să mai îmbătrânesc cu o zi.

Dar, slavă Domnului, măcar îl am pe Francis la care să sper și lumea întreagă pentru care să mă prind în joc. Iar dacă Dumnezeu le știe într-adevăr pe toate, nu se poate să mă fi creat atât de desăvârșită pentru altceva decât un viitor măreț. Cu siguranță are un plan pentru mine, nu-i așa? Paisprezece ani, perfectă? Fără îndoială că, în marea lui înțelepciune, nu mă va lăsa să mă irosesc în Lambeth, nu-i așa?

Jane Boleyn, Blickling Hall, Norfolk, noiembrie 1539

Iată că sosește în sfârșit, când zilele devin tot mai mohorâte și încep să mă tem de o altă iarnă la țară: scrisoarea pe care mi-am dorit-o. Simt că am așteptat-o secole întregi. Viața mea poate să-și reia cursul. Mă pot întoarce la lumina lumânărilor de calitate, la căldura vaselor cu mangal, la un cerc de prieteni și rivali, la muzică și mâncare bună și la dans. Sunt chemată la curte, slavă Domnului, sunt chemată să mă întorc la curte și s-o slujesc pe noua regină. Ducele, stăpânul și îndrumătorul meu, mi-a găsit iarăși un loc în odăile reginei. O voi sluji pe noua regină a Angliei. O voi sluji pe regina Anne a Angliei.

Numele sună ca un clopot de alarmă: regina Anne, iarăși regina Anne. Fără îndoială, sfetnicii care au recomandat căsătoria trebuie să fi încremenit o clipă când au auzit cuvintele „regina Anne” și să fi simțit un fior de groază. Nu se poate să nu-și fi amintit cât nenoroc ne-a adus tuturor prima regină Anne. Rușinea cu care l-a acoperit pe rege, ruina spre care și-a împins familia, propria mea pierzanie. Dar nu, văd că o regină moartă e dată repede uitării. Până să sosească această nouă regină Anne, cealaltă regină Anne, regina Anne a mea, sora mea, prietena mea adorată, torționara mea nu va mai fi decât o amintire răzleață în mintea mea. Uneori simt că sunt singura din întreaga țară care-și amintește. Uneori simt că sunt singura din lume care observă și se întreabă, singura blestemată să aibă memorie.

Încă o mai visez adesea. Visez că e iarăși tânără și râde, fără să-i pese de nimic altceva decât de propria distracție, purtându-și boneta împinsă mult pe spate ca să-și arate părul negru, mânecile lungi, așa cum cere moda, vorbind mereu cu un accent franțuzesc exagerat. B-ul din perle de la gâtul ei declară sus și tare că regina Angliei este o Boleyn, așa cum sunt și eu. Visez că ne aflăm într-o grădină scăldată în lumina soarelui, că George e fericit și mâna mea se odihnește pe brațul lui, iar Anne ne zâmbește amândurora. Visez că vom fi cu toții mai bogați decât și-ar putea imagina cineva vreodată, că vom avea case și castele și pământuri. Abațiile vor fi năruite ca să procure piatră pentru locuințele noastre, crucifixe vor fi

topite pentru podoabele noastre. Vom lua pește din iazurile abaților, ogarii noștri vor cutreiera în lung și-n lat pământurile Bisericii. Abații și stareții vor renunța la casele lor pentru noi, altarele însele își vor pierde sfințenia și ne vor slăvi în schimb pe noi. Întreaga țară își va schimba fața pentru gloria, îmbogățirea și distracția noastră! Aici mă trezesc de fiecare dată, mă trezesc și rămân întinsă, tremurând. E un vis nespus de glorios, dar mă trezesc înghețată de groază.

Însă gata cu visele! Mă voi afla din nou la curte. Voi fi din nou cea mai apropiată prietenă a reginei, o tovarășă constantă în odăile ei. Voi vedea totul, voi ști totul. Voi fi din nou însuși centrul vieții, voi fi doamna de companie a noii regine Anne, slujind-o cu credință și cu grijă, așa cum le-am slujit și pe celelalte trei soții ale regelui Henric. Dacă el poate să treacă peste asta și să se recăsătorească fără să se teamă de fantome, atunci pot și eu.

Și-mi voi sluji ruda, unchiul prin alianță, ducele de Norfolk, Thomas Howard, cel mai mare om din Anglia după regele însuși. Un oștean cunoscut pentru iuțeala marșurilor sale și pentru cruzimea atacurilor sale fulgerătoare. Un curtean care nu se pleacă sub bătaia niciunui vânt, ci își slujește mereu regele, familia și propriile interese. Un nobil cu atât de mult sânge regesc în familie, încât pretențiile sale la tron sunt tot atât de valabile ca ale oricărui Tudor. El e ruda mea, stăpânul și domnul meu. M-a salvat o dată de la o moarte de trădător, mi-a spus ce trebuie să fac și cum. M-a luat de mână când am șovăit, m-a scos din întunecimea Turnului și m-a dus la loc sigur. De atunci, i-am jurat credință pe viață. Știe că-i aparțin. Și are să-mi dea din nou de lucru, iar eu îmi voi onora datoria pe care-o am față de el.

Anne, orașul Cleves, noiembrie 1539

Am reușit! Eu voi fi aceea! Voi fi regina Angliei. M-am eliberat din chingi ca un șoim liber și voi zbura departe. Amelia își ține batista la ochi, fiindcă e răcită și încearcă să dea impresia că a plâns auzind vestea plecării mele. E o mincinoasă. Nu va simți pic de tristețe când mă va vedea plecând. Viața ei în calitate de unică ducesă rămasă în Cleves va fi mult mai bună decât în calitate de soră mai mică a mea. Iar după ce mă voi căsători – și ce căsătorie! –, șansele ei de-a încheia o alianță bună vor fi mult mai mari. Nici mama nu pare fericită, dar neliniștea ei e reală. Trăiește în încordare de luni întregi. Aș vrea să cred că se frământă din cauza pierderii mele, dar nu e deloc așa. E bolnavă de îngrijorare din pricina cheltuielii pe care această călătorie și veșmintele mele de nuntă o vor impune vistieriei fratelui meu. Mama îndeplinește atât funcția de lord vistiernic al fratelui meu, cât și pe cea de majordom al casei sale. Cu toate că Anglia a renunțat la pretenția de zestre, această căsătorie cere ducatului un preț mai mare decât vrea mama să plătească.

— Chiar dacă trâmbișaii nu cer plată, trebuie oricum hrăniți, spune ea enervată.

De parcă trâmbișaii ar fi niște animale de companie exotice și costisitoare pe care am insistat eu să le am, din vanitate, și nu un împrumut din partea surorii mele, Sybilla, care mi-a scris cu sinceritate că ei nu-i ajută la nimic în Saxonia dacă plec spre unul dintre cei mai mari regi ai Europei într-o simplă căruță, cu două-trei gărzi.

Fratele meu vorbește foarte puțin. E un mare triumf pentru el și un mare pas înainte în lume pentru ducatul său. Se află într-o coaliție cu alți prinți și duci protestanți germani și trag cu toții nădejde că această căsătorie va îndemna Anglia să se alătore alianței lor. Dacă toate puterile protestante din Europa ar fi unite, ar putea să atace Franța sau teritoriile habsburgice și să răspândească mai departe cuvântul reformei. Ar putea să ajungă chiar până la Roma și să limiteze puterea Papei în propriul lui oraș. Cine știe ce slavă dumnezeiască ar putea să pogoare asupra lor dacă eu reușesc să-i fiu soție bună unui bărbat care n-a fost niciodată mulțumit?

— Trebuie să-ți faci datoria față de Dumnezeu în timp ce-ți slujești soțul, îmi spune plin de sine fratele meu.

Aștept să aflu la ce anume se referă.

— Henric adoptă religia nevestelor sale. Când a fost căsătorit cu o prințesă din Spania, însuși Papa l-a numit „Apărătorul Credinței”. Când s-a însurat cu lady Anne Boleyn, ea l-a făcut să se îndepărteze de superstiție și l-a apropiat de lumina reformei. Când a fost căsătorit cu regina Jane a redevenit catolic, iar dacă aceasta n-ar fi murit, cu siguranță că Henric s-ar fi împăcat cu Papa. Acum, deși nu este deloc prieten cu Papa, țara lui e aproape în întregime catolică. Ar putea să redevină romano-catolic într-o clipită. Dar dacă-l călăuzești așa cum trebuie, se va declara rege și conducător protestant și ni se va alătura nouă.

— Îmi voi da toată silința, răspund cu îndoială. Dar am numai douăzeci și patru de ani. El are patruzeci și opt și e rege încă din tinerețe. S-ar putea să nu mă asculte.

— Știu că-ți vei face datoria, spune fratele meu încercând să se încurajeze singur.

Dar cu cât se apropie vremea plecării, devine tot mai frământat de îndoieli.

— Doar nu te temi pentru siguranța ei? o aud pe mama murmurându-i seara, când el stă cu vinul în față și privește țintă spre foc, de parcă ar vedea acolo viitorul fără mine.

— Dacă se poartă cum se cuvine, ar trebui să fie în siguranță. Dar Dumnezeu știe că Henric e un rege care a învățat că, pe pământul lui, poate să facă ce vrea.

— Soțiilor lui, vrei să spui? întreabă mama în șoaptă.

Fratele meu ridică stânjenit din umeri.

— Nu-i va da niciodată motive să se îndoiască de ea.

— Trebuie prevenită. Henric va avea drept de viață și de moarte asupra ei. Va putea să-i facă tot ce va dori. O va controla în întregime.

Stau ascunsă în umbrele din celălalt capăt al camerei și această remarcă revelatoare a fratelui meu mă face să zâmbesc. Din această frază înțeleg în sfârșit ce l-a frământat în ultimele luni. Îmi va simți lipsa. Întocmai cum stăpânul simte lipsa unui câine leneș după ce-l înecă în urma unei crize de furie. S-a obișnuit atât de mult să mă tiranizeze, să-mi găsească nod în papură și să mă necăjească zilnic în fel și

chip, încât gândul că un alt bărbat mă va avea sub comanda lui îl chinuie teribil. Dacă m-ar fi iubit vreodată, aş spune că purtarea lui e gelozie pură şi ar fi uşor de înţeles. Dar ceea ce simte pentru mine nu e dragoste. E mai degrabă o ciudă constantă care i-a intrat atât de mult în obişnuinţă, încât îndepărtarea mea, precum aceea a unei măsele dureroase, nu-i aduce nicio alinare.

— Măcar în Anglia ne va fi de folos, spune el cu răutate. Aici e mai mult decât inutilă. Trebuie să-l aducă la religia reformată. Trebuie să-l determine să se declare luteran. Numai să nu strice totul.

— Cum ar putea să strice? întreabă mama. Nu trebuie decât să-i nască un copil. Pentru asta nu e nevoie de cine ştie ce măiestrie. E sănătoasă şi are ciclul regulat, iar la douăzeci şi patru de ani are vârsta potrivită pentru a deveni mamă.

Chibzuieşte o clipă.

— Henric ar trebui s-o dorească, spune ea din spirit de dreptate. E bine făcută şi are purtări alese, am avut eu grijă de asta. El e un bărbat înclinat spre patimă şi dragoste la prima vedere. Probabil că la început va simţi cu ea o mare plăcere trupească, fie şi numai pentru că e nouă pentru el şi fecioară.

Fratele meu sare de pe jilt.

— Ruşine! strigă el cu obrajii arzând nu doar din pricina căldurii focului.

Toţi amuţesc la auzul glasului său ridicat, apoi întorc repede capul, încercând să nu privească într-acolo. Mă ridic fără zgomot de pe scăunelul meu şi mă îndrept spre capătul celălalt al camerei. Dacă începe să se înfurie, aş face bine să mă strecor afară.

— Fiule, n-am vrut să spun nimic nepotrivit, se grăbeşte mama să-l împace. Voiam doar să spun că e foarte probabil ca ea să-şi facă datoria şi să-l mulţumească...

— Nu suport gândul ca ea...

Se întrerupe, apoi continuă şuietător:

— Nu-l pot răbda! Trebuie să-i spui. Nu are voie să facă nimic nefeciorelnic. Nu are voie să facă nimic destrăbălat. E neapărat nevoie s-o avertizezi că, înainte de-a fi soţie, trebuie să fie sora mea şi fiica ta. Trebuie să se poarte cu răceală, cu demnitate. Nu are voie să-i fie târfă, nu are voie să joace rolul unei cocote neruşinate şi lacome...

— Nu, nu, spune încetișor mama. Nu, firește că nu. Anne nu e deloc așa, William, stăpânul meu, dragul meu fiu. Știi că a fost crescută cu cea mai mare severitate, cu frică de Dumnezeu și cu respect față de cei aflați mai sus decât ea.

— Ei bine, mai spune-i o dată! strigă el.

Nimic nu va reuși să-l liniștească, așa face bine să plec. Dacă ar ști că l-am văzut așa, și-ar ieși din minți. Duc mâna la spate și simt căldura liniștitoare a tapiseriei groase ce acoperă peretele din fund. Mă mișc încet de-a lungul zidului, rochia mea de culoare închisă fiind aproape invizibilă în penumbra încăperii.

— Am văzut-o când era pictorul acela aici, spune el cu glasul îngroșat. Se aranja cu vanitate, se îngrijea să iasă în evidență. Cu corsajul... corsajul... strâns să crape. Cu sânii... la vedere... încercând să pară atrăgătoare. E capabilă de păcat, mamă! E înclinată spre... E înclinată spre... Firea ei e plină de la natură. Cu...

Nu poate rosti cuvântul.

— Nu, nu, spune mama cu blândețe. Vrea doar să ne aducă laude.

— ...Poftă trupească.

Despărțite de cele dinainte, cele două cuvinte cad în tăcerea camerei ca și cum ar putea aparține oricui, ca și cum i-ar putea aparține fratelui meu și nu mie.

Am ajuns în prag, mâna mea ridică ușurel zăvorul, un deget îi înăbușă clinchetul. Trei dintre doamnele de companie se ridică cu un aer detașat și se așază în fața mea, ca să-mi ascundă retragerea de ochii celor doi de lângă foc. Ușa alunecă pe balamalele bine unse și se deschide fără niciun zgomot. Curentul rece face flacăra lumânărilor de lângă cămin să pâlpâie, dar fratele meu și mama stau față-n față, cu totul absorbiți de oroarea acelor două cuvinte, și nu se întorc.

— Ești sigur? o aud întrebându-l.

Închid ușa înainte să-i prind răspunsul și mă îndrept repede, în vârful picioarelor, spre odaia noastră, unde cameristele stau împreună cu sora mea lângă foc, jucând cărți. Le strâng în grabă de pe masă când smucesc ușa și pășesc înăuntru, apoi izbucnesc în râs văzând că sunt eu, ușurate că n-au fost prinse cu jocuri de noroc: plăcere interzisă fecioarelor pe pământurile fratelui meu. Anunț brusc:

— Mă duc la culcare, mă doare capul, nu vreau să fiu deranjată.

Amelia încuviințează din cap.

— Poți să încerci, spune ea cu un aer cunoscător. Ce-ai mai făcut acum?

— Nimic. Ca de fiecare dată, nimic.

Intru repede în odaia noastră personală, îmi arunc hainele în cufărul de la picioarele patului și sar în pat doar în cămașă, trăgând perdelele împrejur și învelindu-mă până sub bărbie. Tremur în așternutul rece și aștept porunca înspăimântătoare despre care știu sigur că va veni. Peste doar câteva clipe, Amelia deschide ușa și anunță triumfătoare:

— Ești așteptată în odăile mamei.

— Spune-i că sunt bolnavă. Ar fi trebuit s-o înștiințezi că m-am culcat.

— Am înștiințat-o. A spus să te scoli, să-ți pui o mantie pe tine și să te duci. Ce-ai mai făcut acum?

Arunc o privire mânioasă spre fața ei veselă.

— Nimic.

Vrând-nevrând, mă ridic din pat.

— Nimic. Ca de fiecare dată, n-am făcut nimic.

Îmi iau mantia din cârligul de după ușă și leg panglicile de la bărbie până la genunchi.

— I-ai răspuns obraznic? întrebă cu voioșie Amelia. De ce te cerți tot timpul cu el?

Ies fără să răspund, traversez camera în care s-a lăsat tăcerea și cobor treptele spre odăile mamei, aflate în același turn, la etajul de sub noi.

La prima privire pare să fie singură, dar apoi zăresc ușa întredeschisă a odăii sale personale și n-am nevoie să-l aud, n-am nevoie să-l văd. Pur și simplu știu că e acolo și că ne privește.

La început, mama stă cu spatele la mine, iar când se întoarce văd că ține varga de mestecăn în mână și are un aer sever.

— N-am făcut nimic, spun pe dată.

Ea oftează supărată.

— Copilă, așa se intră într-o încăpere?

Las capul în jos și rostesc încet:

— Milady.

— Sunt nemulțumită de tine.

Ridic privirea.

— Îmi pare foarte rău! Cu ce te-am supărat?

— Ai fost chemată să îndeplinești o datorie sfântă, trebuie să-ți îndrumi soțul spre Biserica Reformată.

Încuviințez din cap.

— Ai fost chemată să ocupi o poziție de mare onoare și mare demnitate și trebuie să-ți modelezi purtarea astfel încât s-o meriți.

Imposibil de contrazis. Plec iarăși capul.

— Ai un spirit nesupus, continuă ea.

Adevărat.

— Ți lipsesc însușirile care îi stau bine unei femei: supunere, ascultare, dragoste de datorie.

Iarăși adevărat.

— Și mă tem că ai în tine ceva destrăbălat, spune ea foarte încet.

— Mamă, nu am așa ceva, protestez la fel de încet ca și ea. Nu e adevărat.

— Ba ai. Regele Angliei nu va tolera o soție destrăbălată. Regina Angliei trebuie să fie o femeie cu un caracter fără nicio pată. Trebuie să fie mai presus de orice reproș.

— Milady, eu...

— Anne, gândește-te puțin! spune ea și, de astă dată, simt în glasul ei o undă autentică de sinceritate. Gândește-te puțin! A cerut ca lady Anne Boleyn să fie decapitată pentru infidelitate, acuzând-o că a păcătuit cu jumătate din curte, printre amanți numărându-se chiar fratele ei. A făcut-o regină și apoi a înlăturat-o, fără alt motiv sau alte dovezi în afară de voința lui. A acuzat-o de incest, de vrăjitorie și de cele mai spurcate crime. E un om foarte neliniștit că și-ar putea pierde reputația, neliniștea asta îl face să-și iasă din minți. Asupra următoarei regine a Angliei nu trebuie să planeze nicio îndoială. Nu-ți putem garanta siguranța dacă se rostește fie și un singur cuvânt împotriva ta!

— Milady...

— Sărută nuiua, spune ea înainte să apuc să protestez.

Ating cu buzele varga pe care mi-o întinde. De după ușa odăii ei personale îl aud pe fratele meu oftând ușor, foarte ușor.

— Ține-te de jilțul acela, îmi poruncește ea.

Mă aplec și apuc cu mâinile laturile jilțului. Cu delicatețe, ca o doamnă care ridică de jos o batistă, îmi prinde între degete poala mantiei și mi-o trage peste șolduri, apoi face același lucru cu cămașa de noapte. Fesele îmi sunt goale, dacă fratele meu hotărăște să se uite prin ușa întredeschisă, poate să mă vadă, expusă tuturor privirilor, ca o fată într-o casă deșucheată. Aud șuieratul nuiiei prin aer, apoi simt sfichiuirea bruscă a durerii peste coapse. Țip, dar pe urmă îmi mușc buzele. Sunt disperată să aflu câte lovituri va trebui să încasez. Strâng din dinți și o aștept pe următoarea. Săsâitul vergii prin aer, apoi brazda de durere, ca o tăietură de sabie într-un duel neonorabil. Două. Sunetul următoarei lovituri vine prea repede ca să mă pot pregăti și țin din nou, iar lacrimile îmi țâșnesc pe neașteptate, fierbinți și repezi ca sângele.

— Ridică-te, Anne, spune ea cu răceală și-mi trage în jos cămașa de noapte și mantia.

Lacrimile mi se preling pe față și mă aud suspinând ca un copil.

— Du-te în camera ta și citește Biblia, îmi poruncește ea. Gândește-te mai cu seamă la chemarea ta regală. Soția cezarului, Anne. Soția cezarului.

Trebuie să-i fac o reverență. Mișcarea stângace îmi trezește un nou val de durere și scâncesc ca un cățel biciuit. Mă îndrept spre ușă și o deschid. Vântul mi-o smulge din mână și rafala face ușa interioară a odăii personale să se deschidă fără veste. În umbră stă fratele meu, cu chipul încordat de parcă el ar fi îndurat sfichiuiturile nuiiei de mesteacăn, cu buzele strânse cu putere, ca pentru a se abține să nu strige. Preț de o clipă cumplită, ochii ni se întâlnesc și mă privește cu chipul inundat de o nevoie disperată. Las ochii în jos, îi întorc spatele ca și cum nu l-aș fi văzut, ca și cum aș fi oarbă pentru el. Indiferent ce dorește de la mine, nu vreau să aflu. Mă îndepărtez cu pași împleticiți, cu cămașa de noapte lipindu-mi-se de sângele de pe dosul coapselor. Îmi doresc cu disperare să scap de amândoi.

*Katherine, Norfolk House, Lambeth, noiembrie
1539*

— Te voi numi soția mea.

— Te voi numi soțul meu.

E atât de întuneric, că nu-i pot vedea zâmbetul, dar simt arcuirea buzelor lui când mă sărută din nou.

— Îți voi cumpăra un inel și-l vei putea purta la gât, atârnat de un lănțișor și ascuns între sâni.

— Îți voi dăruia o pălărie de catifea brodată cu perle.

El chicotește.

— Pentru numele lui Dumnezeu, tăceți odată și lăsați-ne să dormim! strigă cineva supărat din cealaltă parte a dormitorului comun.

E probabil Joan Bulmer, care duce dorul sărutărilor presărate acum pe buzele, pe pleoapele, pe urechile, pe gâtul, pe fiecare părțică a trupului meu. Tânjește după iubitul care a fost înainte al ei, iar acum e al meu.

— Să merg s-o sărut de noapte bună? șoptește el.

— Șșș! îl dojenesc și-i înăbuș răspunsul cu o sărutare.

Suntem cuprinși de moleșeala de după dragoste, cu cearșafurile încurcate în jurul nostru, hainele și așternuturile îngrămădite laolaltă, mirosul părului său, al trupului său, al transpirației sale mă învăluie. Francis Dereham e al meu, așa cum am jurat.

— Știi că, dacă promitem să ne cununăm în fața lui Dumnezeu, iar eu îți dau un inel, căsătoria e la fel de valabilă ca și când am fi fost cununați în biserică? întreabă el cu gravitate.

Mă cuprinde somnul. Mâna lui îmi mângâie pântecul, iar eu îmi simt din nou tot trupul răscolită, suspin și-mi depărtez picioarele ca să primesc iarăși atingerea lui caldă.

— Da, șoptesc, spunând „da” atingerii sale.

El înțelege greșit, e întotdeauna așa de serios!

— Așadar, să o facem? Să ne căsătorim în taină și să fim mereu împreună, iar după ce fac avere, să le spunem tuturor și să trăim alături ca soț și soție?

— Da, da!

Am început să gem ușor de plăcere, nu mă gândesc la nimic

în afară de mișcarea degetelor lui iscusite.

— O, da!

Dimineață, Francis trebuie să-și înșface hainele și să fugă înainte ca slujnica bunicii să vină cu mult tam-tam și ceremonie să descuie ușa odăii noastre de dormit. Pleacă iute, cu doar câteva clipe înainte să auzim pașii ei greoi pe trepte, dar Edward Waldgrave zăbovește prea mult și e silit să se rostogolească sub patul lui Mary și să tragă nădejde că cearșafurile care atârnă îl vor ascunde.

— Sunteți vesele în dimineața asta, spune bănuitoare doamna Franks când ne vede înăbușindu-ne chicotele. Râsete înainte de sculare, plânsete înainte de prânz.

— Asta-i o superstiție păgână, zice Mary Lascelles, care e întotdeauna pioasă. Iar fetele astea n-ar avea niciun motiv de râs dacă s-ar gândi la conștiința lor.

Ne luăm cel mai sobru aer posibil și coborâm în urma ei scările spre capelă pentru liturghie. Francis se află deja în capelă, în genunchi, frumos ca un înger. Se uită la mine și inima îmi tresaltă cu putere. E atât de minunat să-l știu îndrăgostit de mine!

După ce slujba se sfârșește și toți se grăbesc să meargă la micul dejun, mă opresc în strană ca să-mi potrivesc panglicile pantofului și văd că el a ingenuncheat iarăși, de parcă ar fi cufundat în rugăciune. Preotul stinge agale lumânările, își strânge lucrurile, străbate culoarul dintre strane cu pas legănat și rămânem singuri.

Francis se apropie de mine și-mi întinde mâna. E o clipă minunat de solemnă, la fel de plăcută ca o piesă de teatru. Aș vrea să pot vedea chipurile noastre, mai ales propriu-mi chip serios.

— Katherine, vrei să fii soția mea? întreabă el.

Mă simt atât de matură! Eu sunt cea care face asta, eu preiau controlul asupra propriului meu destin. Căsătoria nu mi-a aranjat-o nici bunica, nici tata. Nimănui nu i-a păsat vreodată de mine, m-au dat uitării, încuiată în casa asta. Dar eu mi-am ales singură soțul, îmi voi construi singură viitorul. Sunt ca verișoara mea, Mary Boleyn, care s-a luat în taină cu un bărbat pe care nu-l plăcea nimeni și apoi a cules întreaga moștenire Boleyn. Șoptesc:

— Da. Vreau.

Sunt ca verișoara mea, regina Anne, care a năzuit la cea mai înaltă căsătorie din țară când nimeni nu credea că se putea înfăptui. Repet:

— Da, vreau.

Nu știu exact ce înțelege el prin căsătorie. Cred că vrea să spună că voi avea un inel pe care să-l port pe un lanț, pe care să-l pot arăta celorlalte fete, și că vom fi promiși unul altuia. Dar, spre surprinderea mea, mă conduce pe culoar până la altar. Șovăi o clipă, nu știu ce vrea să facă și nu sunt o mare entuziastă a rugăciunilor. Vom întârzia la micul dejun dacă nu ne grăbim și mie îmi place pâinea cât e caldă, abia scoasă din cuptor. Dar apoi văd că ne interpretăm cununia. Îmi doresc fierbinte să mă fi îmbrăcat cu rochia cea mai bună în dimineața asta, însă acum e prea târziu.

— Eu, Francis Dereham, te iau pe tine, Katherine Howard, să-mi fii soție legiuită, spune el cu fermitate.

Îi zâmbesc. Dacă mi-aș fi pus cea mai bună bonetă, aș fi întru totul fericită.

— Acum spune tu, mă îndeamnă.

Repet supusă:

— Eu, Katherine Howard, te iau pe tine, Francis Dereham, să-mi fii soț legiuit.

Se apleacă și mă sărută. Simt că atingerea lui îmi înmoaie genunchii, nu-mi doresc decât ca sărutul ăsta să nu se sfârșească niciodată. Mă întreb deja dacă ne vom strecura în strana cu pereți înalți a bunicii, atunci am putea să mergem ceva mai departe. Dar el se oprește.

— Înțelegi că acum suntem căsătoriți? întărește el.

— Asta e cununia noastră?

— Da.

Chicotesc.

— Dar am numai paisprezece ani!

— Asta nu are nicio importanță, ți-ai dat cuvântul în fața lui Dumnezeu.

Extrem de serios, bagă mâna în buzunarul hainei și scoate o pungă cu bani.

— Aici e o sută de lire, spune cu solemnitate. Ți-o voi da s-o păstrezi cu grijă, iar după Anul Nou voi pleca în Irlanda și voi face avere, ca să pot să vin acasă și să te declar pe față mireasa mea.

Punga e grea. A strâns o avere pentru noi. Ce palpitant!

— Eu trebuie să păstrez banii cu grijă?

— Da, ca soția mea cea bună.

E un lucru atât de încântător, încât scutur puțin punga și aud clinchetul monedelor. Pot s-o pun în caseta mea goală de bijuterii.

— Îți voi fi o soție atât de bună! Vei fi atât de surprins!

— Da. Ți-am spus doar. E o cununie în toată regula, în fața lui Dumnezeu. Acum suntem soț și soție.

— O, da! Iar după ce faci avere, putem să ne căsătorim cu adevărat, nu? Cu o rochie nouă și tot restul?

Francis se încruntă o clipă.

— Înțelegi, nu? Știu că ești tânără, Katherine, dar trebuie să înțelegi acest lucru. Suntem căsătoriți chiar acum. E legal și definitiv. Nu ne mai putem căsători din nou. Asta e tot! Am făcut-o chiar acum. Căsătoria a doi oameni în fața lui Dumnezeu este la fel de definitivă ca una cu contract semnat. Acum îmi ești soție. Suntem căsătoriți în fața lui Dumnezeu și după legea pământului. Dacă te întreabă cineva, ești soția mea, soția mea luată cu legământ. Înțelegi?

— Sigur că da, răspund repede, nevrând să par proastă. Sigur că înțeleg. Nu spun decât că mi-ar plăcea o rochie nouă când le vom spune tuturor.

Francis râde, de parcă aș fi zis ceva amuzant, mă strânge iarăși în brațe, mă sărută la baza gâtului și-și freacă obrazul de gâtul meu. Îmi promite:

— Îți voi cumpăra o rochie din mătase albastră, doamnă Dereham.

Închid ochii de plăcere.

— Verde, îl corectez. Verde Tudor. Regelui îi place cel mai mult verdele.

Jane Boleyn, palatul Greenwich, decembrie 1539

Slavă Domnului că sunt aici, la Greenwich, cel mai frumos dintre palatele regelui, întoarsă unde mi-e locul, în odăile reginei. Ultima oară când m-am aflat aici, o îngrijeam pe Jane Seymour, care, cuprinsă de arșița febrei, îl striga pe Henric, dar el n-a venit. Acum însă odăile au fost văruite din nou, eu mi-am reintrat în drepturi, iar ea a fost uitată. Numai eu am supraviețuit. Am supraviețuit căderii reginei Caterina, dizgrației reginei Anne și morții reginei Jane. Mi se pare un miracol că am supraviețuit, dar iată-mă înapoi la curte, una din puținele favorite, din foarte puținele favorite. O voi sluji pe noua regină așa cum i-am slujit înaintașele, cu dragoste și loialitate și cu ochiul treaz la prilejurile prielnice pentru mine. Voi intra și voi ieși din nou din cele mai bune odăi ale celor mai bune palate din țară ca și când aș fi la mine acasă. Mă aflu iarăși acolo unde am fost sortită să mă aflu prin naștere și educație.

Câteodată pot chiar să uit tot ce s-a întâmplat. Câteodată uit că sunt o văduvă de treizeci de ani, cu un fiu aflat departe, îmi închipui că sunt iarăși femeie tânără, cu un soț pe care-l venerez și cu cele mai mari speranțe. M-am întors în inima lumii mele. Aproape că aș putea spune: am renăscut.

Regele a plănuit o nuntă de Crăciun și doamnele reginei sunt adunate pentru festivități. Datorită stăpânului meu, ducele, mă număr printre ele, am revenit printre prietenele și rivalele pe care le cunosc încă din copilărie. Unele dintre ele mă întâmpină cu un zâmbet strâmb și un compliment stângaci, altele se uită chiorăș la mine. Nu că ar fi iubit-o prea mult pe Anne, nu ele, dar căderea ei le-a înspăimântat și-și aduc aminte că doar eu am scăpat, ca prin farmec, iar asta le face să se închine și să șoptească zvonuri vechi împotriva mea.

Bessie Blount, fosta amantă de demult a regelui, acum căsătorită mult peste rangul ei, cu lordul Clinton, mă întâmpină cu amabilitate. N-am văzut-o de la moartea fiului ei, Henry Fitzroy, pe care regele l-a făcut duce, duce de Richmond, pentru simplul motiv că era bastard regal, și când îi prezint cele mai adânci condoleanțe, ea îmi prinde brusc mâna într-o

strânsoare puternică și mă privește cu o față palidă și iscoditoare, ca pentru a mă întreba: știu cum a murit? Îi voi apune cum a murit?

Îi zâmbesc calm și-i desfac degetele de pe încheietura mâinii mele. Nu-i pot spune, pentru că într-adevăr nu știu, iar dacă aș ști, tot nu i-aș spune.

— Condoleanțele mele pentru pierderea fiului Domniei Voastre, repet.

Probabil că nu va afla niciodată de ce a murit, nici cum. Dar nici alte mii nu vor afla. Mii de mame și-au văzut fiii pornind în marș să apere altarele, locurile sfinte, statuile de pe marginea drumurilor, mănăstirile și bisericile și mii de fii nu s-au mai întors acasă. Regele va hotărî ce anume e credință și ce e erezie, oamenii nu au căderea să stabilească lucrul ăsta. În lumea asta nouă și primejdioasă, nici măcar Biserica nu are căderea să stabilească lucrul ăsta. Regele va hotărî cine va trăi și cine va muri, căci are acum puterea lui Dumnezeu. Dacă Bessie vrea într-adevăr să știe cine i-a ucis fiul, ar face bine să-l întrebe pe rege, tatăl lui, dar îl cunoaște prea bine pe Henric ca să facă asta.

Celelalte femei au văzut-o pe Bessie salutându-mă și se îndreaptă spre mine: femei din neamul Seymour, din neamul Percy, din neamul Culpepper, din neamul Neville. Toate marile familii din țară și-au băgat cu forța fiicele în perimetrul strâmt al odăilor reginei. Unele știu lucruri urâte despre mine, altele își închipuie lucruri și mai urâte. Nu-mi pasă. M-am confruntat cu probleme mult mai grave decât răutatea femeilor invidioase și, oricum, mă înrudesesc cu cele mai multe dintre ele și le sunt rivală tuturor. Dacă vrea cineva să-mi facă necazuri, ar fi bine să nu uite că mă aflu sub protecția ducelui și că doar Thomas Cromwell e mai puternic decât noi.

Singura de care mi-e groază, singura pe care nu vreau s-o întâlnesc e Catherine Carey, fiica lui Mary Boleyn, cumnata mea cea afurisită. Catherine e o copilă, o fetișcană de cincisprezece ani, n-ar trebui să mă tem de ea, dar, ca să fiu sinceră, maică-sa e o femeie formidabilă și n-a fost niciodată o prea mare admiratoare a mea. Ducele i-a câștigat tinerei Catherine un loc la curte și i-a poruncit maică-sii s-o trimită la izvorul tuturor puterilor și al tuturor bogățiilor, iar Mary, îndărătnica Mary, s-a supus. Îmi închipui cât și-a călcat pe

inimă ca să-i cumpere copilei rochii, să-i aranjeze părul și s-o învețe reverențe și dansuri. Mary și-a văzut familia ridicându-se până la ceruri cu ajutorul frumuseții și deșteptăciunii surorii și fratelui ei, iar pe urmă le-a văzut trupurile adunate bucățele în coșciuge mici. Anne a fost decapitată și corpul i-a fost pus într-o cutie, iar capul, într-un coș. George, George al meu... nu suport să mă gândesc la asta.

E de-ajuns să spun că Mary mă învinuiește pentru toată durerea și pustietatea din viața ei, mă învinuiește pentru pierderea fratelui și a surorii sale și nu se gândește nicio clipă la rolul pe care l-a jucat ea însăși în tragedia noastră. Mă învinuiește de parcă aș fi putut să-i salvez, de parcă n-aș fi făcut tot ce mi-a stat în puteri până în acea zi, ultima, pe eșafod, când nimeni n-a mai putut face nimic.

Și greșește că mă învinuiește. Mary Norris și-a pierdut tatăl, pe Henry, în aceeași zi și din același motiv și mă salută cu respect și cu un surâs. Nu îmi poartă ranchiună. Mama ei a învățat-o cum se cuvine că focul nemulțumirii regelui poate să pârjolească pe oricine și că nu are niciun rost să dai vina pe supraviețuitorii care au scăpat la timp.

Catherine Carey are doar cincisprezece ani, așa că va împărți odăile cu alte fete tinere, cu verișoara mea și a ei, Katherine Howard, cu Anne Bassett, cu Mary Norris și cu alte fete care nu știu nimic și speră totul. Le voi călăuzi și le voi sfătui ca o femeie care a mai slujit regine. Catherine nu le va povesti în șoaptă prietenelor sale despre perioada pe care a petrecut-o cu mătușa ei Anne în Turn, despre învoielile din ultima clipă, despre promisiunile de pe treptele eșafodului și iertarea de execuție despre care toți jurau că va veni și totuși n-a venit. Nu le va povesti că am lăsat-o cu toții pe Anne să pună capul pe butuc, sfânta de maică-sa fiind la fel de vinovată ca oricine. A fost crescută ca o Carey, dar e o Boleyn, prunc din flori al regelui, și o Howard până-n măduva oaselor, va ști să-și țină gura.

În lipsa noii regine, suntem silite să ne instalăm în odăi fără ea. Suntem silite să așteptăm. Vremea a fost neprielnică pentru călătoria ei și înaintează cu încetineală dinspre Cleves spre Calais. În clipa asta se crede că nu va sosi la timp pentru ca nunta să aibă loc de Crăciun. Dacă aș fi fost eu sfătuitoarea ei, i-aș fi spus să înfrunte pericolele, orice pericole, și să vină

cu o corabie. E drum lung, știu, și Marea Mânecii e primejdioasă iarna, dar o mireasă n-ar trebui să întârzie la nunta ei, iar regelui Henric nu-i place să aștepte după nimeni. Nu e omul pe care să-l refuzi.

La drept vorbind, nu mai e prințul care a fost cândva. Când am venit prima oară la curte și el era tânărul soț al unei femei frumoase, era un rege de aur. I se spunea că e cel mai chipeș prinț din toată creștinătatea, iar asta nu era o măgulire. Mary Boleyn era îndrăgostită de el, Anne era îndrăgostită de el, eu eram îndrăgostită de el. Nu exista nicio fată la curte, nicio fată în toată țara care să-i poată rezista. Dar pe urmă s-a întors împotriva soției sale, regina Caterina, o femeie blândă și bună, iar Anne l-a învățat să fie crud. Curtea ei, curtea aceea inteligentă, tânără, nemiloasă, a persecutat-o pe regină, condamnând-o la o nefericire încapătânată, și l-a învățat pe rege să joace după cântecul nostru eretic. L-am păcălit și l-am făcut să creadă că regina l-a mințit, apoi l-am dus de nas și l-am făcut să creadă că Wolsey l-a trădat. Dar apoi, mintea lui bănuitoare, care scurma precum un porc, a început să scape de sub controlul nostru. A început să se îndoiască și de noi. Cromwell l-a convins că Anne l-a trădat, familia Seymour l-a făcut să creadă că făceam cu toții parte dintr-un complot. În cele din urmă, regele a pierdut mai mult decât o soție, mai mult chiar decât două soții: și-a pierdut încrederea. Noi l-am deprins cu bănuiala și strălucirea aurie a băiețandruului s-a stins pe chipul bărbatului. Acum, înconjurat de oameni care se tem de el, a devenit un tiran. A devenit un pericol, asemenea unui urs pe care capcana în care a călcat l-a făcut ranchiunos și ostil. I-a spus prințesei Maria că o dă pe mâna călăului dacă îl sfidează, după care a declarat-o bastardă și i-a luat rangul de prințesă. Pe prințesa Elisabeta, prințesa noastră Boleyn, nepoata mea, a declarat-o ilegitimă, iar guvernanta ei spune că micuța nu are nici măcar haine ca lumea.

Și, în sfârșit, povestea asta cu Henry Fitzroy, fiul regelui: într-o zi e gata să fie recunoscut drept legitim și proclamat prinț de Wales, a doua zi cade răpus de o boală misterioasă și ducelui însuși, stăpânul meu, i se spune să-l îngroape la miezul nopții? Portretele lui sunt distruse și se interzice chiar să i se rostească numele? Ce fel de om e acela care poate să-și vadă fiul mort și îngropat fără să scoată un cuvânt? Ce fel de

tată e acela care poate să le spună celor două fete ale sale că nu sunt copiii lui? Ce fel de om poate să-și trimită prietenii și soția la spânzurătoare și să danseze când i se aduce la cunoștință moartea lor? Ce fel de om e acesta căruia i-am acordat putere absolută asupra vieților și sufletelor noastre?

Și poate cel mai rău dintre toate: bunii preoți sunt spânzurați de grinzile propriilor biserici, oamenii credincioși urcă pe rug ca să fie arși de vii, cu ochii plecați, cu gândurile la rai, izbucnesc revolte în nord și în est și regele jură că răsculații se pot încrede în el, că le va primi sfatul, iar apoi îi trădează fără milă, atârând în ștreang miile de neghiobi încrezători din toată țara și făcându-l pe ducele de Norfolk măcelarul semenilor săi. Regele acesta a ucis mii de oameni, regele acesta continuă să-și ucidă supușii cu miile. Dincolo de hotarele Angliei, lumea spune că a înnebunit și așteaptă să ne răsculăm. Dar, ca niște câini speriați în groapa ursului, nu îndrăznim decât să-l privim și să mârâim.

Însă acum e voios, cu toate că noua regină întârzie. Încă nu i-am fost prezentată, dar mi s-a spus că ne va primi cu bunăvoință, pe mine și pe toate doamnele ei. Se află la cină când mă furișez în odăile sale ca să văd portretul noii regine, pe care-l ține în sala de primire. Încăperea e goală, iar portretul se află pe un trepied luminat de lumânări mari și pătrate. Trebuie să recunosc că are o înfățișare dulce, o față cinstită și o privire directă, izvorâtă din doi ochi frumoși. Înțeleg pe dată ce-i place la ea. N-are pic de cochetărie, pe chipul ei nu există strop de senzualitate. Nu pare pusă pe flirt, sau periculoasă sau păcătoasă. N-are pic de rafinament, n-are pic de sofisticare. Pare mai tânără de douăzeci și patru de ani, aș putea spune chiar că privirea mea critică o găsește puțin prostuță. Nu va fi o regină ca Anne, asta e sigur. Nu e o femeie care să întoarcă toată curtea și țara cu susul în jos și să le pună să joace după un cântec nou. Nu e o femeie care să-i facă pe bărbați să-și iasă din minți de dorință și să le ceară să-și aștearnă iubirea în versuri. Și, desigur, tocmai asta vrea el acum: să nu mai iubească niciodată o femeie ca Anne.

Anne l-a făcut să-i displacă provocarea, poate pentru totdeauna. A aprins focul sub curtea lui și în cele din urmă totul a ars. Henric e ca un om care s-a ales cu sprâncenele pârlite, iar eu sunt femeia a cărei casă s-a transformat în

scrum. El nu vrea să se mai căsătorească niciodată cu o amantă dezirabilă. Eu nu vreau să mai simt vreodată mirosul de fum. El vrea să aibă alături o soție statornică precum boul în jug, atunci va putea căuta flirtul, pericolul și fascinația în altă parte.

— Un portret frumos, spune un bărbat în spatele meu.

Mă întorc și văd părul negru și fața prelungă și palidă a unchiului meu, Thomas Howard, ducele de Norfolk, cel mai de seamă om din regat după rege. Îi fac o reverență adâncă.

— Într-adevăr, milord.

El încuviințează din cap, fără să-și miște ochii negri.

— Crezi că se va dovedi fidel realității? mă întreabă.

— Vom afla în curând, milord.

— Poți să-mi mulțumești că ți-am obținut un loc în rândul doamnelor ei de onoare, spune cu un aer nepăsător. Eu am aranjat asta. Am considerat-o o chestiune personală.

— Vă mulțumesc din inimă! Vă datorez însăși viața mea. Știți că nu trebuie decât să-mi porunciți.

El încuviințează din cap. Nu mi-a arătat niciodată bunătate, în afară de momentul aceluia unic mare favor: m-a scos din focul care a ars curtea din temelii. E un om aspru și taciturn. Se spune că a iubit cu-adevărat o singură femeie, iar aceea a fost Caterina de Aragon, însă a privit-o cum e repudiată și condamnată la sărăcie, neglijare și în cele din urmă la moarte, ca să-și pună propria nepoată în locul ei. Așadar afecțiunea lui are oricum prea puțină valoare.

— Mă vei înștiința cum merg lucrurile în odăile ei, spune făcând un semn din cap spre portret. Așa cum ai făcut întotdeauna.

Îmi întinde brațul și îmi acordă cinstea de-a mă conduce la cină. Îi fac încă o reverență, căci îi plac manifestările de respect adânc, și-mi las ușor mâna pe brațul lui.

— Vreau să știi dacă-l mulțumește pe rege, când rămâne grea, cu cine se vede, cum se poartă și dacă primește predicatori luterani. Lucruri de felul ăsta. Știi dumneata.

Știu. Ne îndreptăm împreună spre ușă.

— Mă aștept să încerce să-l îndrume în chestiunea religiei, spune el. Nu putem accepta așa ceva. Nu putem accepta ca el să se întoarcă iarăși spre reformă, țara nu va înghiți așa ceva. Trebuie să-i cercetezi cărțile și să vezi dacă citește vreo scriere

interzisă. Urmărește-le pe doamnele ei, vezi dacă ne spionează, dacă trimit rapoarte la Cleves. Dacă vreuna dintre ele rostește vreo erezie, vreau să știu pe dată. Știi ce ai de făcut.

Da, știu. Nu există niciun membru al acestei familii vaste care să nu-și cunoască sarcina. Lucrăm cu toții ca să păstrăm puterea și avuția neamului Howard și suntem uniți.

Când ne apropiem de sală, aud răzbătând dinăuntru mugetul curții ce benchetuiește și văd servitorii cu carafe mari cu vin și platouri cu cărnuri trecând în șir pe lângă noi, ca să servească sutele de oameni care iau cina în fiecare zi împreună cu regele. La galeria de deasupra stau oamenii veniți să privească, să vadă monstrul uriaș care este curtea restrânsă a celor mai mari nobili, o fiară cu o sută de guri, un milion de uneltiri și două sute de ochi care-l privesc pe rege ca pe singura sursă a întregii lor averi și puteri și a tuturor favorurilor de care se bucură.

— Îl vei găsi schimbat, spune foarte încet ducele, cu gura aproape lipită de urechea mea. Toți îl găsim greu de mulțumit.

Mă gândesc la băiatul răsfățat care putea fi distras într-o clipă cu o glumă, un rămășag sau o provocare.

— Schimbător a fost dintotdeauna.

— Acum e mult mai rău, spune ducele. Dispoziția i se schimbă fără veste și devine violent; dacă se înfurie pe Cromwell, îl lovește peste față, se poate schimba într-o clipită. Uneori se face roșu ca focul de furie. Un lucru care îl mulțumește dimineața poate să-l scoată din fire la cină. Bagă de seamă.

Încuviințez din cap și remarc noua modă:

— Acum e servit cu un genunchi plecat.

El râde scurt.

— Și i se spune „Maiestate”. Pentru Plantageneti era deja „Alteța Voastră”, dar pentru Henric nu mai e. Trebuie să i se spună „Maiestate”, de parcă ar fi zeu.

— Și oamenii acceptă să facă asta? întreb curioasă. Să-i acorde cinstirea asta exagerată?

— O vei face la rândul tău, îmi spune. Henric va fi ca un zeu dacă vrea, nu există nimeni care să îndrăznească să-i refuze lucrul ăsta.

— Nici măcar lorzii? întreb gândindu-mă la mândria oamenilor de seamă din regat, care îl salutau pe tatăl acestui

bărbat ca pe un egal și a căror loialitate i-a adus acestuia tronul.

— Vei vedea, spune posomorât ducele. Legile trădării au fost schimbate, prin urmare, chiar și să te gândești să i te opui e un delict capital. Nimeni nu îndrăznește să-l contrazică, asta ar însemna o bătaie în ușă în toiul nopții și un drum până în Turn pentru întrebări, iar soția ta ar rămâne văduvă fără o judecată măcar.

Mă uit spre masa mare, unde șade regele, o mare revărsare corpolentă pe tron. Își îndeasă mâncarea în gură sub ochii noștri, cu amândouă mâinile ridicate spre față, e mai gras ca orice bărbat din câți am văzut în viața mea: umerii îi sunt masivi, gâtul ca de bou, trăsăturile feței rotunde ca luna sunt înecate în grăsime, degetele umflate precum cârnații.

— O, Doamne, s-a umflat ca un monstru! exclam. Ce s-a întâmplat cu el? E bolnav? Nu l-aș fi recunoscut. Domnul mi-e martor că nu mai e prințul dinainte.

— E un pericol, spune ducele cu un glas abia auzit. Pentru el însuși din cauza exceselor și pentru alții din cauza furiei. I-a o ca pe un avertisment.

Sunt mai zguduită decât las să se vadă pe când mă îndrept spre masa rezervată doamnelor reginei. Acestea îmi fac loc și mă salută spunându-mi pe nume sau numindu-mă verișoară. Simt ațintiți asupra mea ochii mici și porcini ai regelui și îi fac o reverență adâncă înainte să mă așez pe scaunul fără spetează. Nimeni altcineva nu acordă pic de atenție animalului în care s-a transformat prințul, parcă suntem într-o poveste și ne-a orbit pe toți o vrajă, ca să nu vedem în acest porc cu chip de rege ruina bărbatului care a fost.

Mă așez să mănânc, servindu-mă de pe platoul comun, și mi se toarnă cel mai bun vin în pocal. Privesc curtea din jurul meu. Acesta îmi e căminul. Pe cei mai mulți dintre oamenii aceștia îi cunosc de-o viață și, mulțumită grijii cu care ducele a căsătorit toate odraslele Howard spre folosul lui, sunt înrudită cu majoritatea. Asemenea celor mai mulți dintre ei, am servit regină după regină. Asemenea celor mai mulți dintre ei, am urmat exemplul stăpânei mele, regina, în privința modei bonetelor: bonetă mare, triumfiulară, bonetă franțuzească, bonetă englezească, și în privința modei rugăciunii: papistă, reformistă, catolică engleză. Am bâiguit în spaniolă, am

sporovăit în franceză, am stat într-o tăcere meditativă și am cusut cămăși pentru săraci. Nu există prea multe lucruri legate de reginele Angliei pe care să nu le fi aflat, pe care să nu le fi văzut. În curând o voi vedea pe următoarea și voi afla totul despre ea: tainele, speranțele și defectele ei. O voi urmări și-mi voi face rapoartele în fața ducelui, stăpânul meu. Poate că, chiar și la o curte înfricoșată sub domnia unui rege care se umflă și se transformă într-un tiran, chiar și fără soțul meu, chiar și fără Anne, voi învăța să fiu din nou fericită.

*Katherine, Norfolk House, Lambeth, decembrie
1539*

Ce voi primi de Crăciun? Știu că voi primi o pungă brodată de la prietena mea Agnes Restwold, o pagină copiată de mână dintr-o carte de rugăciuni de la Mary Lascelles (perspectiva mă încântă atât de tare, că mi se taie respirația) și două batiste de la bunica. Până aici, foarte plictisitor, într-adevăr. Dar scumpul meu Francis îmi va dăruia o cămașă din cea mai fină pânză brodată, iar eu i-am țesut cu mâinile mele, și mi-a luat zile întregi, o brățară în culorile mele preferate. Sunt foarte încântată că mă iubește atât de mult și, desigur, și eu îl iubesc, dar nu mi-a cumpărat un inel, așa cum a promis, și se ține de planul lui de-a pleca în Irlanda să facă avere chiar luna viitoare, iar atunci voi rămâne singură cuc și ce rost are?

Curtea e la Greenwich de Crăciun, speram să fie la Whitehall, atunci aș fi putut măcar să merg să-l văd pe rege cum cinează. Unchiul meu, ducele, se află acolo, dar nu ne cheamă, iar bunica, deși a mers la masă, nu m-a luat cu ea. Uneori îmi spun că nu mi se va întâmpla niciodată nimic. Nu mi se va întâmpla absolut nimic, voi trăi și voi muri fată bătrână în slujba bunicii. Curând voi împlini cincisprezece ani și e clar că nimeni nu s-a gândit măcar o clipă la viitorul meu. Cui îi pasă de mine? Mama e moartă și tata abia dacă-și amintește cum mă cheamă. E cumplit de trist! Mary Lumleigh se mărită anul viitor, acum se încheie contractul, și își dă niște aere și mă tratează de sus, de parcă mi-ar păsa câtuși de puțin de ea și de logodnicul ei plin de coșuri. N-aș accepta o asemenea pereche nici dacă mi-ar fi oferită împreună cu o avere considerabilă, i-am și spus-o de altfel, așa că ne-am certat și gulerul de dantelă pe care avea de gând să mi-l dăruiască de Crăciun va fi dat altcuiva, dar nici de asta nu-mi pasă.

Regina ar fi trebuit să fie deja la Londra, dar a fost atât de prostește de înceată, încât întârzie, așa că toate speranțele mele legate de marea ei intrare în Londra și de o nuntă minunată au fost și ele amânate. E ca și cum soarta însăși uneltește ca să mă facă nefericită. Sunt condamnată. Nu vreau decât să dansez puțin! Ai crede că o fată de aproape

cincisprezece ani sau, mă rog, cincisprezece anul viitor, ar putea să meargă să danseze o dată înainte să moară!

Sigur că vom avea dansuri aici de Crăciun, dar nu la asta mă gândesc. Ce plăcere îți aduce dansul când toți cei care te privesc te-au văzut în fiecare zi a anului trecut? Ce plăcere îți aduce un banchet când fiecare băiat din încăpere îți este tot atât de familiar ca tapiseriile de pe pereți? Ce bucurie îți aduc privirile stăruitoare ale unui bărbat când e chiar bărbatul tău, soțul tău, și va veni în patul tău indiferent dacă dansezi frumos sau nu? Încerc o întoarcere și o reverență specială pe care le-am exersat îndelung și nu-mi ajută la absolut nimic. Nimeni nu pare să observe, în afară de bunica, ea vede totul; mă cheamă din șir, îmi ridică bărbia cu degetul și-mi spune:

— Copilă, nu-i nevoie să zburzi ca o italiancă destrăbălată! Te privim cu toții oricum.

Prin asta îmi dă de înțeles că n-ar trebui să dansez ca o doamnă, o tânără doamnă elegantă, cu oarecare stil, ci ca un copil.

Fac o reverență și nu spun nimic. N-are rost să mă cert cu bunica, are o fire așa de aprigă, că ar fi în stare să mă trimită din odaie într-o clipită dacă îndrăznesc să deschid gura. Zău, cred că sunt tratată cu mare cruzime.

— Și ce e cu lucrurile astea pe care le aud despre tine și tânărul domn Dereham? întrebă ea pe neașteptate. Credeam că te-am prevenit deja o dată!

— Nu știu ce auziți, bunică, răspund cu istețime.

Prea multă istețime pentru ea, căci mă lovește scurt cu evantaiul peste mână.

— Nu uita cine ești, Katherine Howard! spune ea cu asprime. Când unchiul tău va trimite după tine ca să intri în slujba reginei, presupun că nu vei refuza din cauza unui flirt tineresc?

Trec pe dată la lucrul cel mai important:

— În slujba reginei?

— Poate, spune ea supărată. Poate că regina va avea nevoie de o domnișoară de companie, dacă fata a fost crescută respectabil și nu are reputația unei destrăbălate!

Sunt atât de disperată că nu pot vorbi. Îngaim:

— Bunică...

— Lasă asta acum, îmi poruncește ea și-mi face semn să mă

întorc între dansatori.

Mă agăț de mâneca ei și o implor să-mi spună mai multe, dar ea râde și mă trimite să dansez. Fiindcă mă privește, ȋopăi ca o păpușă de lemn, fac pașii atât de corect și am o conduită atât de politicoasă, încât ai crede că port eu însămi o coroană pe cap. Dansez ca o călugăriță, dansez ca o fecioară vestală, iar când ridic ochii să văd dacă modestia mea o impresionează, văd că râde de mine.

Așadar, în seara aceea, când Francis vine la ușa odăii, îl întâmpin în prag și îi spun sec:

— Nu poți să intri. Bunica știe totul despre noi. M-a prevenit în legătură cu reputația mea.

El pare șocat.

— Dar, iubirea mea...

— Nu pot să risc, stăruu eu. A aflat mult mai multe decât ne-am închipuit noi. Dumnezeu știe ce a auzit sau cine i-a spus.

— Nu vom tăgădui că aparținem unul altuia!

— Nu, răspund eu nesigură.

— Dacă te întreabă, trebuie să-i spui că suntem cununați în fața lui Dumnezeu.

— Da, dar...

— Iar acum vin la tine, ca soț al tău.

— Nu se poate.

Nimic în lume nu mă va împiedica să fiu noua domnișoară de onoare a reginei. Nici chiar dragostea mea nepieritoare pentru Francis.

Îmi cuprinde mijlocul cu brațele și-mi atinge ceafa cu buzele.

— Voi pleca în Irlanda peste câteva zile, șoptește încet. Doar nu vrei să mă trimiți la drum cu inima frântă!

Șovăii. Ar fi foarte trist să i se frângă inima, dar trebuie să-i fiu domnișoară de onoare noii regine, nu există nimic mai important decât asta. Îi răspund:

— Nu vreau să ți se frângă inima. Dar trebuie să ocup un loc în slujba reginei și cine știe ce s-ar putea întâmpla?

Îmi dă drumul imediat și mă întreabă supărat:

— A, deci crezi că ai să mergi la curte? Și că ai să flirtezi cu vreun mare lord? Sau cu vreunul dintre verii tăi nobili sau cu mai știu eu cine? Un Culpepper sau un Mowbray sau un Neville sau altcineva?

— Nu știu.

E într-adevăr minunat cât de demnă pot fi! Ai zice că sunt bunica.

— Nu pot să-mi discut planurile cu tine acum.

— Kitty! strigă el, sfâșiat între mânie și patimă. Ești soția mea, ai promis să-mi fii soție! Ești iubirea mea!

— Trebuie să-ți cer să te retragi, spun cu măreție.

Îi închid ușa în nas, apoi fug și mă arunc în pat.

— Acum ce mai e? întreabă Agnes.

În jurul unui pat din celălalt capăt al dormitorului comun au fost trase perdelele și un băiat și o fată cu purtări slobode fac dragoste, iar eu aud gâfâitul lui nerăbdător și suspinele ei.

— Nu puteți să tăceți? strig în odaia lungă. E șocant, zău așa! E jignitor pentru o tânără fecioară ca mine. E șocant. Zău că n-ar trebui îngăduit.

Anne, Calais, decembrie 1539

În timpul acestei lungi călătorii am început să învăț cum trebuie să mă port când voi fi regină. Doamnele englezoaice pe care stăpânul meu, regele, le-a trimis să mă însoțească mi-au vorbit în engleză în fiecare zi, iar lordul Southampton mi-a stat alături în fiecare oraș în care am intrat, dându-mi sfaturi și îndrumându-mă în cel mai folositor mod. Englezii sunt un popor extrem de demn și de protocolar, la ei totul trebuie făcut după tipic, după regulă, așa că învăț să-mi ascund entuziasmul în fața urărilor, a cântecelor, a mulțimilor care ies pretutindeni să mă vadă. Nu vreau să par sora de la țară a unui duce mărunț, vreau să fiu întocmai ca o regină, o adevărată regină a Angliei.

În fiecare oraș am fost întâmpinată de oameni adunați pe străzi, care-mi strigau numele și-mi aduceau buchete de flori și daruri. Cele mai multe orașe mi-au adresat un discurs de credință și mi-au dăruit o pungă cu aur sau podoabe de preț. Dar sosirea mea în primul oraș englezesc, portul Calais, depășește cu mult prin proporții tot ce s-a petrecut până acum. E un castel englezesc puternic, împrejmuț de un oraș cu ziduri înalte, construite să reziste oricărui atac din partea Franței, dușmanul aflat chiar dincolo de părțile păzite cu strășnicie. Intrăm pe poarta de sud, care dă spre drumul către regatul Franței, și suntem întâmpinați de un nobil englez, lordul Lisle, și de zeci de gentilomi și nobili în veșminte foarte elegante, cu o mică armată de oameni îmbrăcați în livrele roșii cu albastru.

Mulțumesc Domnului că mi l-a trimis pe lordul Lisle să-mi fie prieten și sfetnic în aceste zile dificile, căci e un om bun, a cărui înfățișare îmi amintește puțin de tata. Fără el aș fi mută de groază, în parte și din pricina necunoașterii limbii engleze. Poartă îmbrăcăminte la fel de aleasă ca a unui rege și-l însoțesc atât de mulți nobili englezi, încât par o mare de blănuri și catifele. Însă el îmi ia mâna rece în strânsoarea caldă a mâinii sale mari, îmi zâmbește și-mi spune: „Curaj”. Chiar dacă nu înțeleg cuvântul până nu o întreb pe doamna care mi-e tălmăci, știu să recunosc un prieten când îl am în fața ochilor, așa că schitez un surâs mic și slab, iar el îmi

așază mâna la îndoitura cotului său și mă conduce pe strada largă, spre port. Clopotele bat în semn de bun venit pentru mine și toate nevestele și toți copiii negustorilor s-au înșiruit pe străzi ca să mă zărească, iar ucenicii și servitorii strigă toți când trec:

— Anna de Cleves, ura!

În port se află două corăbii uriașe ale regelui, una numită *Sweepstake*, care înseamnă ceva în legătură cu jocurile de noroc, iar cealaltă numită *Lion*, ambele cu flamurile fluturând și răsunând de sunetul trâmbițelor când mă apropii. Au fost trimise din Anglia ca să mă ducă la rege și sunt însoțite de o flotă uriașă care să mă escorteze. Tunarii trag salve și tunurile bubuie, întreg orașul e învăluit în fum și zarvă, dar e un mare compliment, așa că zâmbesc și încerc să nu tresar. Mergem la Staple Hall, unde primarul orașului și negustorii îmi urează bun venit cu discursuri lungi și cu două pungi cu aur, iar lady Lisle, care se află aici ca să mă salute împreună cu soțul ei, îmi prezintă doamnele mele de companie.

Mă însoțesc cu toții la reședința regelui, numită Chequer, și stau în picioare în timp ce ei se apropie rând pe rând, își rostesc numele, își prezintă complimentele și își fac plecăciunea sau reverența. Sunt atât de obosită și de copleșită de întreaga zi, încât simt că încep să mi se înmoaie genunchii, însă ei continuă să se perinde prin fața mea, unul după altul. Milady Lisle stă lângă mine și-mi șoptește la ureche fiecare nume și-mi spune câte ceva despre ei, însă nu-i înțeleg cuvintele și, în plus, sunt prea mulți străini ca să pot reține totul. E o mulțime ametoitoare de oameni, dar îmi zâmbesc toți cu bunătate și mi se pleacă toți cu mare respect. Ar trebui să mă bucur de atâta atenție, nu să mă simt copleșită, știu prea bine.

Imediat ce ultima lady, ultima doamnă de companie, ultima servitoare și ultimul paj și-au făcut plecăciunea și pot să plec fără a fi nepoliticoasă, anunț că aș vrea să mă retrag în odaia personală înainte de cină și tălmăciul meu le dă de știre, dar tot n-am parte de liniște. De îndată ce intrăm în odăile mele personale, zăresc noi chipuri străine care așteaptă să-mi fie prezentate ca servitoare și membre ale odăii personale. Sunt atât de sfârșită de toate aceste prezentări, încât spun că aș vrea să merg în odaia mea de culcare, însă nici acolo nu pot fi

singură. Lady Lisle împreună cu alte lady și doamnele de companie intră ca să se asigure că am tot ce-mi trebuie. Mă trezesc înconjurată de o duzină întreagă de femei care netezesc patul, îndreaptă perdelele și-și fac de lucru privind-mă. Disperată de-a dreptul, spun că vreau să mă rog, intru în cămăruța de lângă odaia de dormit și închid ușa în fețele lor dornice să fie de folos.

Le aud foindu-se de partea cealaltă a ușii, ca un public care așteaptă să iasă bufonul și să jongleze sau să facă șmecherii: puțin nedumerite de întârziere, dar binedispuse. Mă sprijin de ușă și-mi ating fruntea cu dosul mâinii. E rece și totuși nădușesc de parcă aș fi bolnavă de friguri. Trebuie să fac asta. Știu că o pot face, știu că pot fi regina Angliei, și încă o regină bună. Voi învăța limba lor; pot deja să înțeleg cea mai mare parte din ce mi se spune, deși cu vorbirea bâjbâi. Voi învăța toate aceste nume noi și rangul fiecăruia și modul corect de-a mă adresa, astfel încât să nu fiu nevoită să stau mereu ca o marionetă mică, cu păpușarul lângă mine, spunându-mi ce să fac. De îndată ce ajung în Anglia, voi avea grijă să-mi comand niște veșminte noi. Eu și doamnele mele, în ținuta noastră germană, arătăm ca niște rațe grase pe lângă aceste lebede englezești. Ele se plimbă pe jumătate dezbrăcate, cu boneta de pe cap aproape inexistentă, plutesc de colo-colo în rochiile lor ușoare, în timp ce noi suntem legate fedeleș în barhet, de parcă am fi niște pachete grosolane. Voi învăța să fiu elegantă, voi învăța să fiu încântătoare, voi învăța să fiu regină. Voi învăța cu siguranță să întâlnesc o sută de oameni fără să nădușesc de frică.

Mă izbește gândul că probabil purtarea mea li se pare foarte ciudată. Întâi anunț că vreau să mă îmbrac pentru cină, apoi intru într-o cămăruță doar puțin mai mare decât un dulap și le fac să aștepte afară. Le voi părea ridicol de pioasă sau, mai rău, își vor da seama că sunt dureros de timidă. În clipa în care-mi trece asta prin minte, încremenesc în cămăruța strâmtă. Mă simt ca o neroadă de la țară. Nici nu știu cum să-mi fac curaj să ies.

Ascult la ușă. În camera de dincolo s-a lăsat o mare liniște, probabil că s-au săturat să mă aștepte. Probabil că au plecat toate să-și schimbe iarăși toaleta. Șovăind, întredeschid puțin ușa și mă uit în jur.

În odaie a mai rămas o singură doamnă, așezată la fereastră, care privește calmă spre curtea de dedesubt, observând. Când aude scârțâitul trădător al ușii, ridică privirea și fața ei arată bunătate și interes.

— Lady Anne? spune ridicându-se în picioare și făcându-mi o reverență.

— Eu...

— Sunt Jane Boleyn, urmează ea, presupunând pe bună dreptate că nu-mi pot aminti niciun nume din agitația dimineții asteia. Sunt una dintre doamnele de companie ale Domniei Voastre.

Auzind numele rostit de ea, mă simt teribil de nedumerită. Trebuie să fie rudă cu Anne Boleyn, dar ce caută în odaia mea? De bună seamă, nu poate să se afle aici ca să mă slujească, nu? De bună seamă că ar trebui să fie exilată sau chiar în dizgrație, nu?

Mă uit în jur, căutând pe cineva care să ne tălmăcească, iar ea surâde și clatină din cap. Arată spre sine și spune „Jane Boleyn”, apoi adaugă, foarte rar și egal:

— Voi fi prietena Domniei Voastre.

Și o înțeleg. Surâsul îi e cald, iar chipul, sincer. Îmi dau seama că asta înseamnă că-mi va fi prietenă, iar gândul de-a avea o prietenă în care să mă pot încrede în această mare de oameni noi și chipuri noi îmi pune un nod în gât. Clipesc ca să nu las lacrimile să curgă și întind mâna ca s-o strâng pe a ei, de parcă aș fi o țărancă pe jumătate idioată de la piață.

— Boleyn? bâigui.

— Da, răspunde ea, luându-mi mâna într-a ei. Și știu totul despre cât de înfricoșător e să fii regina Angliei. Cine poate ști mai bine decât mine cât de greu e? Vă voi fi prietenă, repetă ea. Puteți avea încredere în mine.

Îmi strânge mâna cu căldură. O cred și zâmbim amândouă.

Jane Boleyn, Calais, decembrie 1539

Nu-l va mulțumi niciodată, biata copilă, nici într-o viață de om, nici într-o mie de ani. Sunt uimită că ambasadorii nu l-au prevenit, s-au gândit doar să creeze o coalțiie împotriva Franței și Spaniei, o coalțiie protestantă împotriva regilor catolici, și n-au chibzuit nicio clipă la gusturile regelui Henric.

Nu poate face nimic ca să devină genul de femeie care îi place. Preferințele lui se îndreaptă spre femeile cu spirit ager, delicate și surăzătoare, cu un aer încărcat de promisiuni. Până și Jane Seymour, cu toate că era tăcută și supusă, emana o căldură docilă ce sugera plăcere senzuală. Dar ea e ca un copil, stângace ca un copil, are o privire sinceră de copil și un zâmbet deschis și prietenos. E în culmea încântării când cineva îi face o plecăciune adâncă, iar când a zărit corăbiile din port, părea gata să aplaude. Când e obosită sau copleșită, pălește ca un copil bosumflat și e pe cale să izbucnească în plâns. Când e neliniștită, nasul i se înroșește, ca al unei țărănci care stă în frig. Dacă n-ar fi atât de tragic, ar fi cea mai amuzantă comedie: această fată neîndemânatică pășind în pantofii cu tocuri de diamant ai lui Anne Boleyn. Oare ce-au avut în cap când și-au închipuit că ar putea să se ridice vreodată la înălțimea rolului?

Dar tocmai stângăcia asta îmi oferă cheia spre inima ei. Pot să-i fiu prietenă, cea mai bună prietenă sau aliată. Va avea nevoie de o prietenă, biata fată rătăcită, va avea nevoie de o prietenă care știe să se descurce la o curte ca a noastră. Pot s-o învăț toate lucrurile pe care i se va cere să le știe, pot s-o ajut să deprindă purtările pe care trebuie să și le însușească. Și cine să se priceapă la asta mai bine decât mine, care m-am aflat în inima celei mai mărețe curți din câte a avut Anglia vreodată și am văzut-o cum arde? Cine să se priceapă să păstreze siguranța unei regine mai bine decât mine, care am privit o regină cum se distruge și-și distruge totodată și familia? Am promis să fiu prietena acestei regine noi și-mi pot onora promisiunea. E tânără, are doar douăzeci și patru de ani, dar va crește. E ignorantă, dar poate fi învățată. Îi lipsește experiența, dar viața va îndrepta acest lucru. Pot să fac multe pentru această tânără femeie cu farmec demodat și va fi o

adevărată plăcere și o ocazie prielnică să-i fiu călăuză și mentor.

*Katherine, Norfolk House, Lambeth, decembrie
1539*

Unchiul vine s-o vadă pe bunica și trebuie să fiu pregătită, în caz că trimite după mine. Știm toate ce se va întâmpla în curând, dar sunt la fel de emoționată ca și când am aștepta o mare surpriză. Mi-am exersat mersul spre el și reverența. Mi-am exersat expresia de uluire și surâsul de mare încântare la auzul minunatei vești. Îmi place să fiu pregătită, îmi place să exersez dinainte și le-am pus pe Agnes și pe Joan să joace rolul unchiului până când am ajuns să-mi execut la perfecție apropierea, reverența și micul strigăt elegant de bucurie.

Toate fetele din odaia domnișoarelor de onoare sunt sătule de mine până peste cap, sătule de parcă ar fi mâncat mere verzi până li s-a făcut rău, dar le spun că plecarea mea e un lucru de așteptat. Sunt o Howard, firește că voi fi chemată la curte, firește că o voi sluji pe regină și, din nefericire, firește că ele vor trebui să rămână în urmă. Ce păcat!

Ele îmi spun că va trebui să învăț germana și că nu se va dansa deloc. Știu că e o minciună. Lady Anne va trăi ca o regină și, dacă e plictisitoare, voi străluci cu atât mai mult prin contrast. Îmi spun că e un lucru bine cunoscut că ea va trăi în izolare și că olandezii nu mănâncă deloc carne, ci doar brânză și unt toată ziua. Știu că e o minciună. De ce ar fi fost rezugrăvite apartamentele reginei de la Hampton Court, dacă nu pentru ca ea să aibă o curte și oaspeți? Îmi spun că toate doamnele ei au fost numite până acum și că jumătate au plecat deja s-o întâmpine la Calais. Unchiul vine să-mi dea de veste că mi-am ratat șansa.

Asta mă sperie în cele din urmă. Știu că nepoatele regelui, lady Margaret Douglas și marchiza de Dorset, au acceptat să fie cele mai importante dintre doamnele reginei și mă tem că pentru mine e prea târziu.

— Nu, îi spun lui Mary Lascelles, nu se poate să vină ca să-mi dea de știre că trebuie să rămân aici! Nu se poate să vină ca să-mi dea de știre că am întârziat prea mult, că n-a mai rămas loc pentru mine!

— Dacă îți spune asta, atunci să-ți fie învățătură de minte, răspunde ea cu hotărâre. Să-ți fie învățătură de minte ca să-ți

îndrepti purtare. Nu meriți să mergi la curtea reginei, la cât de ușuratică ai fost cu Francis Dereham. Nicio lady adevărată n-ar trebui să te țină în odăile sale, după ce te-ai jucat ca o destrăbălată cu un astfel de om.

Cuvintele ei sunt atât de răutăcioase, încât îmi scapă un icnet slab și simt că-mi dau lacrimile.

— Nu plânge, spune ea cu un glas plictisit. Nu plânge, Katherine. N-ai să reușești decât să-ți înroșești ochii.

Mă prind îndată cu degetele de nas ca să pun stavilă lacrimilor.

— Dar dacă unchiul îmi va spune că trebuie să rămân aici și să nu fac nimic, voi muri! murmur cu o voce îngroșată. La anul voi avea cincisprezece ani, pe urmă optsprezece, pe urmă nouăsprezece și pe urmă douăzeci și voi fi prea bătrână pentru căsătorie. Voi muri aici, slujind-o pe bunica, fără să fi mers nicăieri toată viața, fără să fi văzut nimic și fără să fi dansat vreodată la curte.

— O, prostii! exclamă ea enervată. Nu te poți gândi niciodată la altceva în afară de vanitatea ta, Katherine? Pe deasupra, unii ar fi de părere că ai făcut deja destule pentru o fecioară de paisprezece ani.

— Nimic, îngaim ținându-mă în continuare de nas. Apoi îi dau drumul și-mi lipesc degetele reci de obraji. N-am făcut nimic.

— Sigur că o vei sluji pe regină, continuă ea cu dispreț. E de necrezut ca unchiul tău să fi lăsat să-i scape o asemenea poziție pentru cineva din familia lui, indiferent cât de urât te-ai purtat.

— Fetele spuneau...

— Fetele sunt invidioase fiindcă pleci, prostuțo! Dacă ai fi rămas, te-ar fi coplesit cu mângâierile lor prefăcute.

E atât de adevărat, că până și eu îmi dau seama.

— O, da!

— Așa că mai spală-te o dată pe față și hai în odaia stăpânei mele. Unchiul tău va sosi din clipă-n clipă.

Merg cât de repede pot, oprindu-mă doar ca să le spun lui Agnes, Joan și Margaret că știu foarte bine că plec la curte și că nu le-am crezut nicio clipă răutățile, iar atunci le aud strigând:

— Katherine! Katherine! A sosit!

Alerg în salonul bunicii și iată-l acolo pe unchiul, stând în fața focului și încălzindu-și spinarea.

Un simplu foc nu ajunge ca să-l încălzească pe deplin pe acest om. Bunica spune că el e ciocanul regelui: oriunde există muncă grea și murdară de făcut, unchiul e cel care conduce armata engleză ca să-l snopească pe dușman și să-l silească să se supună. Când nordul s-a răsculat ca să apere vechea religie, doar cu doi ani în urmă, când eram mică, unchiul a fost cel care le-a băgat răsculaților mințile în cap. Le-a promis iertarea și apoi i-a păcălit și i-a trimis la spânzurătoare. A salvat tronul regelui și l-a scutit pe acesta de osteneala de a-și purta singur luptele și de a înăbuși o mare răscoală. Bunica spune că nu cunoaște alt argument decât ștreangul și că a spânzurat mii de oameni, chiar dacă, în adâncul lui, le aproba cauza. Propria sa credință nu l-a împiedicat. Nimic nu-l va împiedica. Îmi dau seama după chipul lui că e un om dur, un om pe care nu-l înmoi ușor, dar a venit să mă vadă și-i voi arăta ce fel de nepoată are.

Îi fac o reverență adâncă, așa cum am exersat iar și iar în odaia fetelor, aplecându-mă puțin înainte, în așa fel încât unchiul să poată vedea rotunjimea ispititoare a sânilor mei strânși în corsajul rochiei. Înainte să mă îndrept, ridic încet ochii spre el, ca să mă vadă aproape în genunchi în fața lui, și-l las o clipă să se gândească la plăcerile lucrurilor pe care le-aș putea face acolo jos, cu năsucul aproape lipit de pantalonii lui.

— Milord, murmur ridicându-mă, de parcă i-aș șopti la ureche în pat. Vă doresc o zi foarte bună, milord.

— Dumnezeuule mare! exclamă el fără fereală, iar bunica scoate un chicotit amuzat. Vă face... cinste, doamnă, adaugă pe când eu mă ridic fără să mă clatin și rămân în picioare în fața lui.

Îmi împreunez mâinile la spate, ca să-mi scot sânii în evidență, și-mi arcuiesc spatele, ca să-mi poată admira subțirimea taliei. Cu ochii plecați cu modestie, aș putea părea o școlăriță dacă n-ar fi poziția avântată a corpului și micul surâs pe jumătate ascuns.

— E o Howard până-n măduva oaselor, observă ea.

Bunica n-are o părere prea bună despre fetele Howard, renumite pentru frumusețea și îndrăzneala lor.

— Mă așteptam la o copilă, spune unchiul, de parcă ar fi

mulțumit să mă vadă adultă.

— O copilă foarte cunoscătoare.

Bunica îmi aruncă o privire aspră, ca să-mi aducă aminte că nimeni nu vrea să știe ce am învățat câtă vreme am fost în grija ei. Fac ochii mari, cu nevinovăție. Aveam doar șapte ani când am văzut pentru prima dată o servitoare culcându-se cu un paj și unsprezece când Henry Manox m-a atins întâia oară. Ce credea că se va alege de mine?

— Se va descurca foarte bine, spune unchiul după cele câteva clipe de tăcere de care a avut nevoie ca să-și revină. Katherine, știi să dansezi, să cânți din gură, să cânți la lăută și așa mai departe?

— Da, milord.

— Să citești și să scrii în engleză, în franceză și în latină?

Îi arunc bunicii o privire îndurerată. Sunt de o prostie uriașă și toată lumea știe lucrul ăsta. Sunt atât de proastă, încât nici măcar nu știu dacă trebuie să mint sau nu în privința asta.

— La ce i-ar trebui așa ceva? întrebă ea. Regina nu vorbește decât olandeza, nu?

Unchiul încuviințează din cap.

— Germana. Dar regelui îi plac femeile educate.

Ducesa zâmbeste și spune:

— I-au plăcut cândva. Fata Seymour nu era nici pe departe o mare filosofă. Cred că i-a pierit gustul de discuții în contradictoriu cu nevestele. Dumitale îți plac femeile educate?

Unchiul pufnește scurt. Toată lumea știe că el și nevastă-sa sunt despărțiți de ani buni și că se urăsc cu înverșunare.

— Oricum, lucrul cel mai important este ca ea s-o mulțumească pe regină și să mulțumească totodată curtea, decretează unchiul. Katherine, vei pleca la curte și vei fi una dintre domnișoarele de onoare ale reginei.

Îi zâmbesc radios.

— Te bucuri că pleci?

— Da, milord. Vă sunt foarte recunoscătoare! îmi aduc aminte să adaug.

— Ți s-a acordat o poziție atât de importantă pentru a face cinste familiei tale, mă anunță el pe un ton solemn. Bunica ta îmi spune că ești fată bună și că știi cum să te porți. Ai grijă să nu uiți asta și să nu ne dezamăgești.

Încuviințez din cap. Nu îndrăznesc să mă uit la bunica, ea știe totul despre Henry Manox și o dată m-a prins pe holul de la etaj cu Francis, cu mâna în pantalonii lui și cu urma mușcăturii lui pe gât și m-a făcut târfă în devenire și destrăbălată proastă și mi-a tras o palmă de mi-au țiuit urechile, iar de Crăciun m-a prevenit din nou să nu mă apropiu de el.

— Vor fi, poate, tineri bărbați care-ți vor acorda atenție, mă avertizează unchiul de parcă n-aș mai fi întâlnit în viața mea un bărbat tânăr. Îi arunc o privire bunicii, dar ea zâmbeste neutru. Ține minte că nimic nu e mai important decât reputația ta. Cinstea ta trebuie să fie nepătată. Dacă aud vreo bârfă necuvenită despre tine – mă refer la absolut orice și poți să fii sigură că aflu totul –, te iau imediat de la curte și te trimit nu aici, ci înapoi la casa de la țară a bunicii tale vitrege, la Horsham, unde-ți vei petrece tot restul vieții, înțelegi?

— Da, milord. Promit.

Cuvintele mi se revarsă de pe buze într-o șoaptă îngrozită.

— Te voi vedea la curte în fiecare zi.

Aproape că încep să-mi doresc să nu plec.

— Și din când în când voi trimite să fii adusă în odăile mele ca să-mi spui cum te înțelegi cu regina și așa mai departe. Fii discretă și nu bârfi. Ține ochii deschiși și gura ferecată. Urmează sfaturile rudei tale, Jane Boleyn, care se află și ea în odăile reginei. Încearcă să-i devii apropiată reginei, să fii mica ei prietenă. Favorurile prinților sunt cele care aduc avuții. Nu uita asta nicio clipă. Asta ți-ar putea fi căpătuirea, Katherine.

— Da, milord.

— Încă un lucru, adaugă el pe ton de avertisment.

— Da, unchiule?

— Pudoarea, Katherine. E cea mai mare comoară a unei femei.

Mă înclin într-o reverență adâncă, cu capul plecat, pudică mai ceva ca o călugăriță. Râsul batjocoritor al bunicii îmi dă de înțeles că n-am reușit s-o păcălesc. Dar când ridic privirea, îl văd pe unchiul zâmbind.

— Convingător. Poți pleca, zice el.

Mai fac o reverență și ies în fugă din odaie înainte să apuce să spună ceva mai rău de-atât. Mi-am dorit cu atâta ardoare să plec la curte de dragul dansurilor și al bărbaților tineri, dar

după cuvintele lui s-ar zice că intru slugă!

— Ce-a spus? Ce-a spus?

Toate fetele aşteaptă în sala cea mare, arzând de nerăbdare să afle veştile.

— Voi pleca la curte! mă laud. Voi avea rochii noi şi bonete noi, iar unchiul zice că voi fi cea mai frumoasă fată din odăile reginei şi că vor fi dansuri în fiecare seară şi sunt sigură că nu vă voi mai vedea niciodată!

Anne, Calais, decembrie 1539

Slavă Domnului, vremea este în sfârșit prielnică pentru traversarea Mării Mânecii, după zile și zile de întârziere. Am sperat că voi primi o scrisoare de acasă înainte să ridicăm ancora, dar cu toate că am fost nevoiți să așteptăm să se schimbe vremea ca să putem traversa, nu mi-a scris nimeni. Mă gândeam că îmi va scrie mama. Chiar dacă nu-i e dor de mine, mă gândeam că îmi va trimite niște sfaturi. Sau că Amelia speră deja să facă o vizită în Anglia și că-mi va trimite o scrisoare cu urări de bine. În seara asta aproape că am râs de mine însămi, dându-mi seama cât de scăzut trebuie să-mi fie moralul dacă-mi doresc o scrisoare de la Amelia.

Singurul de care eram sigură e fratele meu. Eram încredințată că voi primi o scrisoare de la el. Nu s-a mai îmbunătățit față de mine pe parcursul pregătirilor îndelungate pentru plecare și ne-am despărțit așa cum am trăit toată viața: eu, cu o frică în ciudată de puterea lui, iar el, cu o supărare căreia nu poate să-i dea glas. Mă gândeam că-mi va scrie ca să-mi încredințeze tot felul de afaceri de negociat la curtea engleză, de bună seamă, îmi pot reprezenta țara și interesele familiei, nu? Dar sunt atâția lorzi din Cleves care călătoresc împreună cu mine, fără îndoială că le-a vorbit sau le-a scris. A hotărât pesemne că nu sunt în măsură să fac afaceri în numele lui.

Mă gândeam că, în orice caz, îmi va scrie cu siguranță ca să-mi traseze regulile de conduită. În definitiv, și-a petrecut toată viața dominându-mă. Nu credeam că mă va lăsa pur și simplu să plec. Dar se pare că am scăpat de el. În loc să mă bucure, acest lucru mă neliniștește. E ciudat să-mi părăsesc familia și nimeni să nu-mi spună nici măcar: „Drum bun”.

Vom ridica ancora mâine-dimineață devreme, ca să prindem fluxul, și aștept în odăile mele din reședința regelui, Chequer, să sosească lordul Lisle, când aud ceva care seamănă a ceartă în sala de primire. Norocul face ca Lotte, tălmaciul meu din Cleves, să fie cu mine și, la semnul meu din cap, se îndreaptă în vârful picioarelor spre ușă și ascultă replicile schimbate rapid în engleză. Are o expresie de concentrare pe chip, se încruntă, iar când aude pași apropiindu-se, dă fuga înapoi în

odaie și se așază lângă mine.

Lordul Lisle intră și se înclină, dar e aprins la față. Își netezește vesta de catifea, ca pentru a-și veni în fire.

— Îmi cer iertare, lady Anne. Toată casa e întoarsă pe dos din cauza împachetatului. Vin să vă iau într-o oră.

Lotte îmi șoptește ce a spus, iar eu mă înclin și zâmbesc. Lordul aruncă o privire spre ușă și o întreabă fără fereală pe Lotte:

— Ne-a auzit?

Ea se întoarce spre mine și mă vede încuviințând din cap. Lordul se apropie mai mult.

— Secretarul Thomas Cromwell e de aceeași religie cu Domnia Voastră, spune încet.

Lotte îmi șoptește la ureche tălmăcirea în germană, ca să fiu sigură că-l înțeleg.

— A apărat câteva sute de luterani din acest oraș care se află sub comanda mea, iar prin asta a greșit.

Înțeleg cuvintele, desigur, dar nu și importanța lor.

— Sunt niște eretici, continuă el. Neagă autoritatea regelui în calitate de conducător spiritual, miracolul sacru al sacrificiului lui Iisus Hristos și faptul că vinul se preface în sângele lui. Aceasta este credința Bisericii Angliei. Negarea ei este o erezie care se pedepsește cu moartea.

Pun mâna cu blândețe pe brațul lui Lotte. Știu că aceste lucruri sunt extrem de primejdioase, dar nu-mi dau seama ce-ar trebui să răspund.

— Secretarul Cromwell însuși ar putea fi acuzat de erezie dacă regele ar afla că i-a adăpostit pe acești oameni, continuă lordul Lisle. I-am spus adineaori fiului său, Gregory, că acești oameni trebuie acuzați, indiferent cine-i protejează. L-am avertizat că nu pot trece lucrul ăsta cu vederea, l-am prevenit că englezii buni gândesc, ca și mine, că Dumnezeu nu poate fi batjocorit.

— Nu știu nimic despre aceste chestiuni englezești, spun prevăzătoare. Îmi doresc doar să fiu călăuzită de soțul meu.

Mă gândesc o clipă la fratele meu, care m-a însărcinat să-mi îndepărtez soțul de aceste superstiții papiste și să-l atrag spre limpezimea reformei. Cred că-l voi dezamăgi din nou. Lordul Lisle încuviințează, se înclină și se retrage zicând:

— Vă cer iertare. N-ar fi trebuit să vă tulbur cu aceste

lucruri. Voiam doar să arăt clar că îmi displace faptul că Thomas Cromwell îi apără pe acești oameni și că îi sunt loial regelui și Bisericii sale.

Încuviințez din cap, căci ce altceva aș putea să spun sau să fac? Lordul iese din odaie. Mă întorc spre Lotte.

— N-a fost tocmai așa, îmi șoptește ea. L-a acuzat într-adevăr pe înălțimea Sa Cromwell că-i apără pe luterani, dar fiul acestuia, Gregory Cromwell, l-a învinuit la rândul lui că, în taină, e papist și a zis că va fi supravegheat. S-au amenințat reciproc.

— Ce se așteaptă să fac eu? întreb nedumerită. Doar nu-și închipuie că voi judeca o astfel de chestiune?

Lotte pare tulburată.

— Poate să-i vorbiți regelui? Să-l influențați?

— Lordul Lisle mi-a spus, practic, că în ochii lui sunt eu însămi o eretică. Neg că vinul se transformă în sânge. Orice om cu o fărâmă de judecată știe negreșit că așa ceva nu e cu putință.

— Chiar sunt executați ereticii în Anglia? mă întreabă neliniștită femeia.

Dau aprobator din cap.

— Cum?

— Sunt arși pe rug.

Văzându-i expresia îngrozită, mă pregătesc s-o lămuresc că regele îmi cunoaște credința și că, din câte se presupune, se va alia cu fratele meu protestant și cu coaliția de duci protestanți din care face parte, dar se aude un strigăt la ușă, anunțându-ne că corăbiile sunt gata de plecare.

— Haide! îi spun mânată de un val subit de bravură. Hai să plecăm oricum, oricare ar fi primejdiile! Nimic nu poate fi mai rău decât Cleves.

Plecarea dintr-un port englezesc pe o corabie englească îmi dă senzația că încep o viață nouă. Majoritatea însoțitorilor mei din Cleves se despart de mine în acest punct, așa că schimbăm din nou urări de rămas-bun, după care urc la bordul corabiei și ridicăm ancora. Barjele cu vâsle trag la edec corăbiile, scoțându-le din port, pânzele ridicate se umflă în vânt și încep să scârțâie, iar corabia se înalță de parcă ar fi gata să-și ia zborul. Acum, în clipa asta, mă simt într-adevăr

ca o regină care se îndreaptă spre țara ei, ca o regină din povești.

Merg la prova și privesc peste parapet apa mișcătoare, creasta valurilor albe pe marea întunecată și mă întreb când îmi voi vedea noul cămin, regatul meu, Anglia mea. De jur împrejur se zăresc luminițele corăbiilor care navighează împreună cu noi. E o flotă întreagă, cincizeci de nave mândre, flota reginei, și încep să-mi dau seama de avuția și puterea noii mele țări.

Urmează să navigăm toată ziua. Oamenii spun că marea e calmă, dar mie valurile mi se par foarte înalte și primejdioase. Corăbiile mici urcă un perete de apă, apoi plonjează vertiginos în valea dintre valuri. Uneori pierdem cu totul din ochi celelalte nave din flotă. Pânzele se umflă și scârțâie de parcă ar fi gata să se sfâșie și mateloții englezi trag de parâme și umblă grăbiți încolo și-ncoace pe punte ca niște nebuni hulitori. Privesc ivirea zorilor, un soare cenușiu deasupra unei mări cenușii, și simt imensitatea apei pretutindeni în jurul meu și sub picioarele mele, pe urmă merg să mă odihnesc în cabina mea. Unora dintre doamne li s-a făcut rău, dar eu mă simt bine. Lady Lisle stă cu mine o parte din zi, apoi altele câteva, printre care și Jane Boleyn. Va trebui să învăț numele tuturor celorlalte. Ziua trece încet, urc pe punte, dar nu zăresc decât corăbiile din jurul nostru, flota engleză se întinde cât vezi cu ochii, ținându-mi companie. Ar trebui să mă simt mândră de atenția care mi se acordă, dar mai presus de toate mă simt stânjenită pentru că sunt centrul și cauza unei osteneli și activități atât de intense. Mateloții de pe corabie își scot cu toții pălăriile și se înclină ori de câte ori ies din cabină, iar două dintre doamne trebuie să mă escorteze mereu, chiar dacă merg doar până la prova corabiei. După o vreme mă simt atât de bătătoare la ochi, atât de agitată, că mă silesc să stau nemișcată în cabina mea și să privesc prin ferestruică valurile cum urcă și coboară, în loc să-i deranjez pe toți plimbându-mă fără țință.

Prima imagine a Angliei pe care o zăresc e o umbră întunecată pe apele care se înnegurează tot mai tare. Când ajungem la un port micuț, numit Deal, e deja târziu, dar cu toate că e noapte și plouă, sunt întâmpinată de oameni și mai grandioși. Aceștia mă duc să mă odihnesc și să mănânc în

castel și sute, realmente sute, de oameni vin să-mi sărute mâna și să-mi ureze bun venit în țara mea. Ca prin ceață, fac cunoștință cu lorzi și cu doamnele lor, cu un episcop, cu intendentul castelului, apoi cu alte doamne care mă vor sluji în odăile mele, câteva domnișoare care-mi vor fi însoțitoare. E clar că nu voi mai fi singură nicio clipă cât voi trăi.

De îndată ce terminăm de mâncat trebuie să plecăm mai departe, există un plan strict cu privire la locurile unde vom poposi și unde vom cina, dar sunt întrebată foarte curtenitor dacă mă simt pregătită să pornesc la drum. Învăț repede că asta nu înseamnă într-adevăr că interesează pe cineva dacă vreau să plec, ci pur și simplu că planul prevede că trebuie să pornim și că oamenii așteaptă să-mi dau încuviințarea.

Așa că, deși e seară și sunt atât de obosită încât aș da o avere ca să mă odihnesc aici, urc în litiera pe care mi-a înzestrat-o fratele meu cu mare ciudă din cauza cheltuielii, lorzii incalcă pe cai, doamnele, pe caii lor și pornim gălăgios la drum prin beznă, încadrați de soldați care mărșăluiesc înaintea și-n urma noastră, de parcă am fi o oștire invadatoare, și-mi impun să nu uit că acum sunt regină și, dacă așa călătoresc reginele și așa sunt slujite, atunci trebuie să mă obișnuiesc și să nu tânjesc după un pat liniștit și o masă unde să nu existe privitori care să-mi urmărească fiecare mișcare.

În noaptea asta rămânem la castelul din Dover, unde sosim pe întuneric. A doua zi sunt atât de ostenită, că abia mă pot ridica din pat, dar în odaie sunt șase servitoare care-mi țin cămașa, rochia, peria de păr și boneta, iar în spatele lor se află domnișoare de onoare și, în spatele acestora, doamne de onoare, iar între timp sosește un mesaj de la ducele de Suffolk, care mă întreabă dacă aș vrea să pornesc mai departe, spre Canterbury, după ce-mi fac rugăciunile și dejunez. Asta îmi dă de înțeles că e nerăbdător să plecăm și că ar trebui să mă grăbesc să-mi fac rugăciunile și să mănânc, așadar îi răspund că aș fi încântată și că eu însămi sunt dornică să ne continuăm călătoria.

Asta e evident o minciună, fiindcă a plouat toată noaptea, iar acum se întetește și începe să bată grindina. Dar toți preferă să creadă că ard de nerăbdare să-l văd pe rege, iar doamnele mele se străduiesc să mă îmbrace cât mai gros și

după aceea ieșim anevoie din curte, bătuți de vijelie, și pornim pe drumul pe care-l numesc strada Watling, spre orașul Canterbury.

Arhiepiscopul însuși, Thomas Cranmer, un om blajin cu un zâmbet plin de bunătate, mă întâmpină pe drum, în afara orașului, și merge călare pe lângă litiera mea pe ultima jumătate de milă. Privesc prin perdeaua de ploaie: acela era marele drum de pelerinaj pe care credincioșii mergeau la altarul Sfântului Thomas Becket din catedrală. Zăresc turla bisericii chiar înainte să se ivească zidurile orașului, atât e de înaltă și de frumos construită, iar lumina se pogoară asupra sa printre norii întunecați, de parcă Dumnezeu ar atinge locul sfânt. Aici, drumul e pietruit și o casă din două a fost construită ca să găzduiască pelerinii care obișnuiau să vină din toată Europa ca să se roage la acest altar nemaipomenit de frumos. Cândva, acesta a fost unul dintre cele mai mărețe locuri sfinte din lume, doar cu câțiva ani în urmă.

Însă acum, totul s-a schimbat, ca și când biserica ar fi fost dărâmată. Mama m-a prevenit să nu fac nicio observație despre ceea ce am auzit cu privire la marile schimbări făcute de rege și nici despre ceea ce văd, oricât de șocant ar fi. Trimișii regelui au mers ei înșiși la altarul marelui sfânt și au luat comorile ce fuseseră lăsate acolo drept ofrandă. Au intrat în cripte și au jefuit chiar sicriul în care se afla trupul sfântului. Se povestește că au luat trupul martirului și l-au aruncat în grămada de gunoi din afara zidurilor orașului, atât de hotărâți erau să distrugă acest loc sfânt.

Fratele meu ar spune că e un lucru bun că englezii au întors spatele superstițiilor și practicilor papiste, dar el nu vede că locul caselor pentru pelerini a fost luat de case de destrăbălare și de hanuri și că pe toate drumurile care merg la Canterbury sunt înșirați cerșetori care n-au unde să se ducă. Fratele meu nu știe că jumătate din casele din Canterbury erau spitale pentru săraci și suferinzi și că Biserica plătea pentru ca pelerinii săraci să fie îngrijiți cât era nevoie până se înzdrăveneau, iar călugărițele și călugării își petreceau viața slujindu-i pe săraci. Acum, soldații noștri trebuie să-și croiască drum printr-o mare murmurătoare de oameni aflați în căutarea limanului sfânt care le-a fost promis, dar care a dispărut cu desăvârșire. Am grijă să nu spun nimic când

cavalcada noastră pătrunde prin porțile mari și arhiepiscopul descalecă pentru a-mi ura bun venit într-o casă frumoasă, care se vede clar că a fost o abație, poate doar cu câteva luni în urmă. Am privit în jurul meu în timp ce intram într-o sală frumoasă, unde înainte erau ospătați pe degeaba călătorii și unde luau masa călugării. Știu că fratele meu vrea să fac această țară să se îndepărteze și mai mult de superstiție și de papism, dar el n-a văzut ce s-a distrus în ea în numele reformei.

Ferestrele, făcute cândva din sticlă colorată astfel încât să înfățișeze povestiri minunate, au fost sparte cu atâta nesocotință, încât piatra e zdrobită și lucrătura în piatră ce despărțea ochiurile de geam e fărâmată toată. Dacă un băiat obraznic ar strica astfel ferestrele, ar fi biciuit. Pe plafonul înalt și boltit se aflau îngerași și, cred, o friză cu sfinți ce a fost spartă de un neghiob cu un ciocan în mână căruia nu-i păsa de nimic. Știu, e o prostie să plângi după lucruri din piatră, dar oamenii care au înfăptuit această lucrare sfântă n-au făcut-o deloc cu sfințenie. Ar fi putut să dea mai întâi jos statuile și apoi să îndrepte zidurile. În schimb, s-au mulțumit să sfărâme capetele și au lăsat trupurile îngerașilor fără cap. Nu înțeleg în ce chip împlinește acest lucru voia Domnului.

Sunt o fiică a ducatului Cleves, iar noi ne-am răzvrătit împotriva papismului, și pe bună dreptate, dar n-am mai văzut niciodată o asemenea neghiobie. Nu pricep de ce oamenii cred că lumea asta, în care un lucru frumos e distrus și-n locul lui e lăsat ceva stricat, ar fi mai bună. Sunt condusă în odăile mele, care fără îndoială au aparținut cândva starețului. Au fost tencuite și văruiate din nou, căci mai miros încă a var proaspăt. Abia acum încep să înțeleg adevăratul motiv al reformei religioase din această țară. Clădirea aceasta frumoasă și pământurile pe care se află, marile ferme care-i plătesc chirie și turmele de oi care-i poartă lâna, toate au aparținut cândva Bisericii și Papei. Biserica era cel mai mare proprietar de pământ din Anglia. Acum toate aceste bogății îi aparțin regelui. Pentru prima oară îmi dau seama că nu e vorba doar de slăvirea lui Dumnezeu. Poate chiar n-are nimic de-a face cu Dumnezeu. Aici e vorba despre lăcomia omului.

Și, poate, despre trufie. Căci Thomas Becket a fost un sfânt care a sfidat un rege tiranic al Angliei. Trupul lui odihnea în

cripta celei mai bogate catedrale, îmbrăcat în aur și nestemate, iar regele însuși, care a poruncit dărâmarea acestui altar, obișnuia să vină aici să se roage pentru ajutor, însă acum regele nu mai are nevoie de niciun ajutor, răsculații sunt spânzurați în această țară, iar bogățiile și lucrurile frumoase trebuie să-i aparțină toate regelui. Fratele meu ar spune că e un lucru bun și că o țară nu poate avea doi stăpâni.

Îmi schimb ostenită rochia pentru cină când aud noi salve de tunuri și, cu toate că e beznă și aproape miezul nopții, Jane Boleyn vine surâzătoare să-mi dea de știre că în sala cea mare se află sute de oameni sosiți să-mi ureze bun venit în Canterbury.

— Mulți gentilomi? întreb în engleza mea poticnită.

Zâmbește pe dată, știind că mi-e groază de un șir lung de prezentări.

— Nu vor decât să vă vadă, spune răspicat, arătând spre ochii ei. Trebuie doar să le faceți cu mâna.

Flutură din mână ca să mă lămurească și piesa-mască pe care o jucăm una pentru alta câtă vreme învăț limba mă face să chicotesc. Apoi arăt spre fereastră, spunând:

— Pământ bun.

Ea încuviințează din cap.

— Pământul abației, pământul Domnului.

— Nu al regelui?

Zâmbește ironic.

— Acum regele e conducătorul Bisericii, înțelegeți? Toată averea, șovăie, averea spirituală a Bisericii, îi aparține acum lui.

— Și oamenii se bucură? întreb, cumplit de frustrată că nu sunt în stare să vorbesc fluent. Preoții răi au plecat?

Ea aruncă o privire spre ușă, de parcă ar vrea să se asigure că nu putem fi auzite.

— Oamenii nu se bucură. Oamenii iubeau altarele și sfinții și nu înțeleg de ce sunt luate lumânările. Nu înțeleg de ce nu se pot ruga pentru ajutor. Dar nu trebuie să vorbiți despre aceste lucruri cu nimeni în afară de mine. E voia regelui ca Biserica să fie distrusă.

Încuviințez din cap, întrebând-o:

— Regele este protestant?

Surâsul fugar îi face ochii să scânteieze.

— O, nu! E orice vrea să fie. A distrus Biserica pentru a se putea căsători cu cumnata mea. Aceasta credea într-o Biserică Reformată și regele s-a luat după ea. Apoi a distrus-o pe ea. A adus Biserica aproape cu totul înapoi la catolicism, liturgia e restaurată aproape în întregime, dar avuția n-o va da înapoi niciodată. Cine știe ce va face de-aici înainte? În ce va crede de-aici înainte?

Nu înțeleg decât foarte puțin din toate astea, așa că mă întorc cu spatele la ea și mă uit pe fereastră la ploaia torențială și la beznă adâncă. Gândul la un rege care poate să hotărască nu numai ce fel de viață duc supușii săi, ci și natura Dumnezeuului pe care-l slăvesc mă înfioară. Acesta e regele care a dărâmat altarul unuia dintre cei mai mari sfinți ai creștinătății, regele care a transformat marile mănăstiri ale țării sale în locuințe particulare. Fratele meu s-a înșelat foarte mult când mi-a poruncit să-l conduc pe acest rege spre gândirea corectă. Acesta e regele care face totul după pofta inimii și sunt destul de sigură că nimeni nu poate să-l oprească sau să-l schimbe.

— Ar trebui să mergem la cină, îmi spune Jane Boleyn cu blândețe. Nu vorbiți cu nimeni despre aceste lucruri.

— Da.

Pe când ea mă urmează doar la un pas în spate, mă îndrept spre ușa odăii mele personale, o deschid spre mulțimile de oameni care mă așteaptă în sala de primire și înfrunt încă o dată marea de chipuri necunoscute și zâmbitoare.

Sunt atât de încântată că nu mai stau în ploaie și în beznă, că accept un pocal mare cu vin și mănânc cu poftă la cină, cu toate că stau singură sub un baldachin și sunt servită de bărbați care îngenunchează când îmi oferă mâncărurile. În sală, cinează sute de oameni și alte sute se uită pe ferestre și din pragul ușilor ca să mă vadă, de parcă aș fi un animal ciudat.

Mă voi obișnui cu asta, știu că trebuie s-o fac și o voi face. Nu are niciun rost să fiu regina Angliei și să mă rușinez de servitori. Această mănăstire furată nici măcar nu e unul din marile palate ale țării și totuși n-am mai văzut niciodată un loc cu o asemenea bogăție de poleială, picturi și tapiserii. Îl întreb pe arhiepiscop dacă acesta este palatul lui, iar el zâbește și îmi răspunde că locuința sa se află în apropiere. Țara asta are

bogații atât de mari, că sunt aproape de neînchipuit.

Ajung să mă bag în pat abia la orele mici ale dimineții și a doua zi ne sculăm iarăși devreme, ca să pornim mai departe. Însă oricât de devreme ne pornim, ne ia o veșnicie să plecăm, căci în fiecare zi ni se alătură tot mai mulți oameni. Arhiepiscopul și toată suita sa, formată din sute de oameni, călătoresc acum împreună cu mine, iar astăzi mi se alătură alți mari lorzi, care mă însoțesc la Rochester. Străzile sunt înțesate de oameni ieșiți să mă salute și, oriunde merg, zâmbesc și fac cu mâna.

Aș vrea să-mi pot aminti numele tuturor, dar de fiecare dată când ne oprim undeva, câte un bărbat cu veșminte bogate vine și se înclină în fața mea, lady Lisle sau lady Southampton sau una din celelalte doamne îmi șoptește ceva la ureche, iar eu zâmbesc, întind mâna și încerc să-mi întipăresc în minte o nouă serie de nume. Oricum, toți arată la fel: îmbrăcați în catifele bogate, cu lanțuri de aur la gât și perle sau nestemate la pălărie. Și sunt cu zecile, cu sutele, jumătate din Anglia a venit să-mi prezinte omagiile și nu mai pot deosebi un om de altul.

Luăm cina într-o sală mare, cu multă ceremonie, și îmi este prezentată lady Browne, care va fi mai-marea peste domnișoarele mele de companie. Aceasta îmi prezintă domnișoarele de companie după nume și zâmbesc șirului nesfârșit de Katherine, Mary, Elizabeth, Anne, Bessie și Madge, toate vioaie și frumușele, cu bonete minuscule ce le scot la iveală părul într-un fel pe care fratele meu l-ar socoti nerușinat, toate delicate în pantofiorii lor eleganți și toate zgâindu-se la mine de parcă aș fi un șoim alb și sălbatic nimerit într-un coteț de găini. Lady Browne, mai ales, se holbează la mine până-mi pierde cumpătul. O chem pe Lotte și-o rog să-i spună în engleză lui lady Browne că nădăjduiesc să mă sfătuiască în legătură cu îmbrăcămintea mea și moda englezească după ce ajungem la Londra. De îndată ce Lotte îi transmite mesajul meu, lady Browne roșește, întoarce privirea și nu se mai zgâiește la mine, deși mă tem că rochia mea i se pare într-adevăr foarte ciudată, iar eu foarte urâtă.

Jane Boleyn, Rochester, decembrie 1539

— Sfătuiește-o în legătură cu îmbrăcămintea! îmi șuiera lady Browne, de parcă ar fi vina mea că noua regină a Angliei arată atât de grotesc. Spune-mi, Jane Boleyn, n-ar fi putut să-și schimbe veșmintele la Calais?

— Cine s-o fi sfătuit? întreb cu multă chibzuință. La urma urmei, toate doamnele ei se îmbracă la fel.

— Lordul Lisle ar fi putut s-o sfătuiască. Ar fi putut s-o prevină că nu poate intra în Anglia arătând ca o schimnică în haine de barhet! Cum aș putea să le țin în frâu pe domnișoarele ei de onoare când râd de ea să se prăpădească? Aproape c-a trebuit s-o plesnesc pe Katherine Howard. Copila aia se află de o zi în slujba reginei și deja îi imită mersul și, mai rău de-atât, o face la perfecție.

— Domnișoarele de onoare sunt întotdeauna obraznice. Le vei stăpâni.

— Nu e timp de croitori până ajunge la Londra. Va trebui să meargă mai departe așa cum a pornit la drum, chiar dacă arată ca o boccea. Ce face acum?

— Se odihnește, răspund prudent. M-am gândit s-o las în pace câteva clipe.

— Va fi regina Angliei, se răstește Înălțimea Sa. Asta nu e o viață pașnică pentru nicio femeie.

Nu zic nimic.

— Să-i spunem ceva regelui? Să vorbesc cu soțul meu? mă întreabă lady Browne pe un ton foarte scăzut. N-ar trebui să-l înștiințăm pe secretarul Cromwell că avem... rezerve? Îi vei spune ceva ducelui?

Gândesc cu repeziciune. Jur că nu voi fi prima care să rostească un cuvânt împotriva acestei regine.

— Poate că ar trebui să vorbiți cu sir Anthony. În particular, ca soție.

— Să-i spun că suntem de acord? Fără îndoială, milord Southampton își dă seama că nu e potrivită să fie regină. E atât de lipsită de grație! Și aproape mută!

— Nu am încă o părere, zic repede.

Lady Browne izbucnește pe dată în râs.

— O, Jane Boleyn, ai întotdeauna o părere, nu-ți scapă prea

multe!

— Poate că da. Dar dacă regele a ales-o fiindcă îi aduce o alianță cu protestanții, dacă milord Cromwell a ales-o fiindcă ne oferă o siguranță împotriva Spaniei și a Franței, atunci faptul că poartă o bonetă cât casa nu va conta probabil prea mult pentru el. Boneta și-o poate schimba oricând. Și nu vreau să fiu eu cea care să-i sugereze regelui că femeia cu care s-a logodit în mod solemn și imposibil de încălcat nu e potrivită să-i fie regină.

Asta o face să încremenească.

— Crezi că aș greși criticând-o?

Mă gândesc la fata palidă precum ceara care s-a uitat prin ușa crăpată a camerei de rugăciune, la Calais, prea timidă și prea speriată ca să stea în aceeași încăpere cu propria curte, și descopăr că vreau s-o apăr în fața acestei nedreptăți.

— Ei bine, nu am pentru ce s-o critic. Sunt doamna ei de companie. Pot să-i dau sfaturi în privința rochiilor sau a pieptănăturii dacă mă întreabă, dar nu voi avea nici măcar o vorbă de spus împotriva ei.

— Sau cel puțin nu acum, mă corectează lady Browne cu răceală. Ci abia când vei găsi în asta un avantaj personal.

Ignor întepătura, fiindcă tocmai când sunt pe punctul de-a răspunde, ușa se deschide și straja anunță:

— Lady Catherine Carey, domnișoara de companie a reginei!

E ea. Nepoata mea. În cele din urmă, trebuie să stau față-n față cu copila. Reușesc să zâmbesc și-i întind mâinile, exclamând:

— Micuța Catherine! Ce mult ai crescut!

Îmi prinde mâinile într-ale ei, dar nu ridică fața spre mine să mă sărute pe obraz. Mă privește tăcută, de parcă m-ar măsura. Ultima oară când am văzut-o, stătea în spatele mătușii sale Anne pe eșafod și-i ținea mantia în timp ce regina pune capul pe butuc. Ultima oară când m-a văzut, mă aflu în fața sălii de judecată, când am fost chemată să intru și să depun mărturie. Îmi aduc aminte cum m-a privit atunci: cu mare curiozitate. S-a uitat la mine cu atâta curiozitate, de parcă n-ar mai fi văzut niciodată o astfel de femeie.

— Nu ți-e frig? Cum ai călătorit? Vrei niște vin?

O trag spre foc și mă urmează, dar fără entuziasm.

— Iat-o pe lady Browne, îi spun.

Reverența pe care o face e bună, are mișcări grațioase. A fost învățată bine.

— Și ce mai face mama ta? Dar tatăl tău?

— Sunt sănătoși.

Are o voce limpede, în care stăruie doar o undă de accent de țară.

— Mama v-a trimis o scrisoare.

O scoate din buzunar și mi-o întinde. O apropii de lumina lumânării mari și pătrate, specifică reședințelor regale, și rup sigiliul.

Jane,

Așa începe Mary Boleyn, fără să pomenească vreun titlu, de parcă n-aș purta chiar numele casei sale, de parcă n-aș fi lady Rochford, deși ea locuiește la Rochford Hall. De parcă n-ar avea moștenirea și casa mea, iar eu pe ale ei, adică nimic.

Am ales de mult dragostea soțului meu în locul deșertăciunii și primejdiei de la curte și poate că am fi fost cu toții mult mai fericiți dacă dumneata și sora mea, Dumnezeu să-i odihnească sufletul, ați fi făcut același lucru. Nu am nicio poftă de-a mă întoarce la curte, dar vă urez și duminică, și noii regine Anne mai mult noroc decât înainte și nădăjduiesc ca ambiția să-ți aducă fericirea pe care ți-o dorești și nu ceea ce ar putea crede unii că ți se cuvine.

Unchiul a poruncit ca fiica mea, Catherine, să se înfățișeze la curte și, la ordinele sale, va sosi de Anul Nou. Am instruit-o să se supună numai regelui și unchiului ei și să se lase călăuzită numai de sfaturile mele și de conștiința ei. I-am spus că, în ultimele clipe, nu le-ai fost prietenă nici surorii mele, nici fratelui meu și am sfătuit-o să-ți arate respectul pe care-l meriți.

Mary Stafford

Tremur deja când termin de parcurs scrisoarea și mă hotărâsc s-o mai citesc o dată, ca și cum a doua oară ar putea fi altfel. Respectul pe care-l merit? Respectul pe care-l merit?! Oare am făcut altceva decât să mint și să înșel ca să-i salvez pe amândoi până-n ultima clipă și oare după aceea am făcut

altceva decât să apăr familia de nenorocirea pe care au abătut-o asupra noastră? M-am supus ducelui, unchiul meu, așa cum m-am legat cu jurământ, am făcut tot ce mi-a poruncit el, iar meritele mele sunt următoarele: îi sunt rudă credincioasă și sunt cinstită ca atare.

Cine e ea ca să-mi spună că ar fi trebuit să fiu o soție bună? Mi-am iubit bărbatul cu fiecare părticică din sufletul și din ființa mea și așa fi însemnat totul pentru el, dacă n-ar fi fost ea și sora ei și intrigile pe care le-au țesut pentru el și pe care n-a putut să le destrame, și nici eu n-am fost în stare să le destram. Oare n-ar fi în viață astăzi dacă nu s-ar fi prăbușit odată cu sora sa căzută în dizgrație? Nu mi-ar fi fost astăzi soț și tată al băiatului nostru dacă n-ar fi fost condamnat împreună cu Anne și decapitat odată cu ea? Și Mary ce-a făcut ca să-l salveze? A făcut ea vreodată altceva decât ce i-a convenit?

Îmi vine să țip de furie și disperare pentru că din cauza ei îmi trec iarăși aceste gânduri prin minte. Pentru că se îndoiește de dragostea pe care i-am purtat-o lui George, pentru că-mi face reproșuri! Răutatea scrisorii ei și acuzațiile voalate m-au lăsat fără grai. Aș vrea să-i strig în față: Ce altceva aș fi putut face? Ai fost acolo și nu te-ai putea numi nici pe departe salvatoarea lui George și a lui Anne! Ce altceva ar fi putut face oricare dintre noi?!

Dar așa au fost mereu ea și sora ei: au știut întotdeauna să mă facă să simt că ele văd mai bine, înțeleg mai bine, cumpănesc mai bine. Din clipa în care m-am căsătorit cu George, am fost conștientă că surorile lui erau socotite a fi femeii mai alese decât mine: una, amanta regelui, apoi cealaltă. Una, în cele din urmă, soția regelui și regina Angliei. Au fost născute pentru măreție! Surorile Boleyn! Iar eu am fost întotdeauna doar cumnata. Ei bine, așa să fie. N-am ajuns unde mă aflu astăzi, n-am depus mărturie și n-am făcut jurăminte ca să fiu muștrată de o femeie care a fugit la primul semn de primejdie și s-a măritat cu un bărbat ca să se ascundă la țară și să murmure rugăciuni protestante implorând vremuri mai bune.

Catherine, fiica ei, mă privește curioasă.

— Ți-a arătat asta? o întreb cu o voce tremurătoare.

Lady Browne se uită la mine cu niște ochi lacomi și

iscoditori.

— Nu, răspunde Catherine.

Arunc scrisoarea în foc, de parcă ar fi o dovadă împotriva mea, și o privim toate trei cum se preschimbă în scrum cenușiu.

— Voi răspunde mai târziu, spun repede. Nu era foarte importantă. Acum merg să văd dacă ți s-a pregătit camera.

E un pretext ca să scap de cele două și de cenușa moale lăsată de hârtie în foc. Ies grăbită, chem servitoarele și le cert pentru neatenție, apoi intru fără zgomot în odaia mea și-mi lipesc fruntea încinsă de sticla rece și groasă a ferestrei. Nu voi lua în seamă această calomnie, nu voi lua în seamă această insultă, nu voi lua în seamă această dușmănie. Oricare i-ar fi cauza. Trăiesc în inima curții. Îmi slujesc regele și familia. Cu timpul, vor recunoaște cu toții că sunt cea mai de soi din familie, acea Boleyn care și-a slujit regele și familia până la sfârșit, fără să dea înapoi vreodată, fără să șovăie vreodată, chiar dacă regele s-a îngrășat și a devenit periculos și toți membrii familiei în afară de mine au murit.

Katherine, Rochester, ajunul Anului Nou, 1539

Ia să văd, ce am acum? Ce am acum, când sunt practic o lady în toată firea la curte?

Am trei rochii noi, ceea ce e bine, dar nu e nici pe departe o garderobă bogată pentru o fată care se așteaptă să atragă nenumărate priviri și să se vorbească foarte mult despre ea. Am trei bonete noi asortate, care sunt foarte frumoase, dar niciuna nu e garnisită cu nimic mai mult decât dantelă din fir de aur și văd că multe dintre doamnele de la curte poartă perle și chiar pietre prețioase pe bonete. Am niște mânuși bune, o mantie nouă, o eșarfă și două gulere din dantelă, dar nu pot spune că sunt din cale-afară de răsfățată cu varietatea sau cantitatea veșmintelor. Ce rost mai are să mă aflu la curte, dacă nu am o mulțime de lucruri drăguțe de purtat?

În ciuda marilor mele speranțe, viața la curte nu se dovedește prea veselă. Am venit cu barca de la Gravesend pe cea mai cumplită vreme din câte am pomenit vreodată, o ploaie cu găleata și un vânt teribil, așa că-mi zbură boneta în toate părțile și părul mi-era vraște, iar pelerina mea nouă de catifea s-a udat și sunt sigură că-i vor rămâne urme de apă. Viitoarea regină ne-a întâmpinat cu o față la fel de lipsită de expresie ca a unui pește. N-au decât să spună că e obosită, însă pare pur și simplu uluită de toate, ca o țărancă venită pentru prima oară la oraș, și se zgâiește uimită la cele mai banale priveliști. Când oamenii o aclamă, le zâmbește și le face cu mâna ca un copil la un bâlci ambulant, dar când e chemată să salute un lord venit la curtea ei, se uită întruna în jur după vreuna din tovarășele ei din Cleves și murmură în limba lor prostească, întinde mâna de parcă ar servi o bucată de carne și nu îngaimă absolut nimic în engleză.

Când i-am fost prezentată, abia dacă s-a uitat la mine și ne-a privit pe toate, fetele cele noi, cu aerul că nu știa ce căutam în odaia ei, nici ce să facă cu noi. Credeam că ne va cere măcar puțină muzică și aveam pregătit un cântec perfect până la ultima notă, dar, în mod ridicol, ea a spus că trebuie să se roage și s-a închis în cămăruța ei de rugăciune. Verișoara mea, Jane Boleyn, ne-a lămurit că face asta când vrea să fie singură și că nu e un semn de pioșenie, ci de timiditate și ne-a zis că

trebuie să fim amabile și vesele cu ea, că în curând ne va învăța limba și nu va mai fi așa de toantă.

Nu prea văd cum s-ar putea una ca asta. Poartă pe sub rochie o cămașă care-i ajunge aproape până la bărbie. Are îndesată pe cap o bonetă care trebuie să cântărească o tonă, e lată în umeri și ar putea să aibă șoldurile oricât de mari sub rochia aia ca un castron de budincă. Lordul Southampton pare foarte fermecat de ea, dar poate că e doar ușurat că în curând călătoria se va încheia și misiunea sa va fi împlinită. Ambasadorii englezi care au fost în Cleves sporovăiesc cu ea în limba ei și atunci e toată numai zâmbet și sporovăiește și ea ca un boboc de rață care măcăie. Lady Lisle pare s-o placă, Jane Boleyn se află adesea lângă ea. Dar mă tem că această curte nu va fi prea veselă pentru mine și, până la urmă, ce rost are o curte dacă nu e plină de veselie, dans și flirt? Chiar așa, ce rost are să fii regină tânără, dacă nu ești veselă, ușuratică și caraghioasă?

Jane Boleyn, Rochester, ajunul Anului Nou, 1539

După cină urmează să aibă loc o luptă cu tauri și lady Anne este condusă la fereastra care dă spre curte, ca să aibă cea mai bună priveliște. De îndată ce apare la fereastră, bărbații din curte izbucnesc în urale, cu toate că scot câinii și rar se întâmplă ca oamenii de rând să se întrerupă din rămășaguri într-un astfel de moment. Ea le zâmbește și le face cu mâna. Cu oamenii de rând e mereu în largul ei, iar aceștia o plac pentru asta. Pe toate drumurile pe care am călătorit, a găsit întotdeauna un zâmbet pentru oamenii ieșiți s-o vadă și le-a trimis bezele copilașilor care îi aruncau buchete de flori în litieră. Toți sunt surprinși de lucrul ăsta. De la Caterina de Aragon încoace n-am mai avut o regină atât de surzătoare și de binevoitoare cu oamenii de rând și, tot de la Caterina de Aragon încoace, Anglia nu s-a mai bucurat de noutatea unei prințese străine. Fără îndoială că aceasta va învăța cu timpul să se simtă în largul ei și la curte.

Stau de o parte a sa, iar de cealaltă se află unul dintre prietenii ei germani, ca să-i poată spune ce se vorbește. Lordul Lisle este și el aici, desigur, la fel și arhiepiscopul Cranmer. Își dă toată silința să se facă plăcut, firește. Lady Anne e candidata lui Cromwell, rivalul său, și un avantaj pentru acesta, dar teama lui cea mai mare trebuie să fi fost aceea că regele avea să aducă o prințesă papistă și că arhiepiscopul reformator avea să-și vadă Biserica revenită la vechile obiceiuri.

Unii dintre curteni stau la ferestre ca să vadă lupta, alții bârfesc cu glas scăzut în fundul încăperii. Nu aud deslușit ce se spune, dar cred că lady Browne nu e singura de părere că lady Anne e nepotrivită pentru demnitatea măreață pe care a fost chemată s-o ocupe. O judecă aspru pentru timiditatea ei și pentru că nu vorbește. O învinovătesc pentru veșmintele ei și râd de ea pentru că nu e în stare să danseze sau să cânte din gură ori din lăută. E o curte crudă, înclinată spre frivolitate, iar ea e o fată din care se poate face cu ușurință ținta sarcasmului. Ce se va întâmpla dacă lucrurile merg tot așa? Ea și regele sunt practic căsătoriți. Nimic nu poate să

împiedice nunta. El n-are cum s-o trimită acasă, în dizgrație, nu? Pentru crima de-a purta o bonetă greoaie? De bună seamă că nici măcar regele nu poate face asta, nu? Nici măcar regele Henric. Asta ar năruî complet tratatul acestuia și ar provoca chiar căderea lui Cromwell, ar lăsa Anglia fără prieteni, să se confrunte cu Franța și Spania fără nicio alianță protestantă care să ne sprijine. Regele n-ar risca așa ceva în ruptul capului, sunt sigură. Dar nu-mi pot închipui ce se va întâmpla.

În curte oamenii se pregătesc să elibereze taurul, mânuitorul animalului îi dezleagă frânghia prinsă de belciugul din nas, se dă la o parte cu iuțeală, sare peste scânduri și bărbații care stătuseră pe băncile de lemn se ridică în picioare și încep să strige răvășaguri. Taurul e un animal uriaș, cu umeri puternici și un cap gros și urât. Se învârte încolo și-ncoace, zărind câinii întâi cu un ochi mic, apoi cu celălalt. Câinii nu sunt deloc dornici să fie primii care dau fuga înăuntru, le e frică de el, de forța și puterea lui.

Simt că mi se taie respirația. N-am mai văzut o luptă cu tauri de când am fost ultima oară la curte, am uitat emoția sălbatică pe care ți-o dă vederea câinilor care latră și a marii fiare pe care o vor doborî la pământ. Rareori vezi un taur așa de mare ca acesta, cu botul plin de cicatrice de la luptele dinainte, cu coarnele abia tocite. Câinii se țin la distanță și latră, hămăituri stridente, înverșunate, sub care se aude sunetul înfiorător al fricii. Taurul se întoarce de la unul la altul, îi amenință împungând aerul cu coarnele și câinii fac un cerc în jurul lui, ținându-se încă la distanță.

Unul din ei se repede înainte și taurul se întoarce pe dată, deși n-ai crede că un animal așa de mare se poate mișca atât de iute, capul lui se năpustește spre pământ și se aude țipătul câinelui, ca un strigăt omenesc, când coarnele îi străpung trupul, are cu siguranță oasele rupte. Zace la pământ și nu se poate târî de-acolo, scâncește ca un prunc, în vreme ce taurul stă aplecat asupra lui, cu capul în jos, și își înfige dintr-o mișcare unul din coarne în câinele care urlă.

Mă trezesc țipând tare, deși n-aș putea spune dacă vreau să-l încurajez pe câine sau pe taur. Pietrele de pavaj sunt pline de sânge, însă atacul l-a făcut pe taur vulnerabil la ceilalți câini și unul țâșnește și-l mușcă de ureche. Se întoarce, dar în

aceeași clipă un altul i se agață de gât și rămâne atârnat acolo un moment, cu colții albi dezveliți, lucind în lumina torțelor, pe când taurul mugește pentru prima oară din toți rărunchii și zgomotul le face pe toate doamnele să țipe, și pe mine printre ele, iar acum toată lumea se îngrămădește la ferestre să vadă cum taurul împunge aerul cu coarnele de jur împrejur și câinii se dau la o parte, unul dintre ei urlând de furie.

Mă trezesc tremurând și strigându-le câinilor să atace, să atace! Vreau să văd mai mult, vreau să văd totul. Alături de mine lady Anne râde, e și ea emoționată, și arată spre urechea taurului, care sângerează, iar eu dau din cap zicând:

— Va fi atât de furios! Îi va omori cu siguranță!

Însă atunci, pe neașteptate, un bărbat corpulent pe care nu-l cunosc, un străin mirosind a sudoare, vin și cai se împinge în fața noastră, în firida ferestrei unde ne aflăm, trece pe lângă mine înghiontindu-mă grosolan și-i spune lui lady Anne:

— Vă aduc salutări de la regele Angliei.

Și o sărută drept pe gură.

Mă întorc pe dată să strig după gărzi. E un bărbat în vârstă, de aproape cincizeci de ani, un bărbat gras, destul de bătrân ca să-i fie tată. Ea se gândește îndată că e un neghiob beat care a reușit să pătrundă în odaia ei. A salutat o sută de bărbați, o mie de bărbați cu un zâmbet suav și cu mâna întinsă, iar acum bărbatul acesta, înfășurat într-o pelerină cu model marmorat și cu o glugă trasă pe cap, vine la ea, își apropie obrazul de-al ei și-și lipește gura băloasă de buzele ei.

În clipa următoare îmi înăbuș strigătul de alarmă. Îi văd înălțimea și văd oamenii veniți împreună cu el, înveșmântați în pelerine asemănătoare, și-l recunosc pe dată: e regele. Dintr-odată, ca prin farmec, nu mi se mai pare bătrân, gras și dezgustător. Imediat ce știu că e regele, văd prințul pe care l-am văzut întotdeauna, cel căruia i se spunea „cel mai chipeș prinț din toată creștinătatea”, cel de care am fost și eu îndrăgostită. E Henric, regele Angliei, unul dintre cei mai puternici oameni din lumea întreagă, dansatorul, muzicianul, sportivul, cavalerul curtenitor, amantul. Acesta e idolul curții engleze, la fel de solid ca taurul din curtea de jos, primejdios ca un taur când e rănit, gata să se întoarcă împotriva oricui l-a provocat și să-l ucidă.

Nu-i fac o reverență, fiindcă e deghizat. Am învățat de la

însăși Caterina de Aragon că nu trebuie să vezi niciodată dincolo de deghizarea lui, că-i place la nebunie să-și scoată masca și să aștepte ca toți să exclame că habar n-au avut cine era străinul acela chipeș, că-l admiraseră pentru ceea ce era, fără să știe că e tânărul nostru rege minunat.

Prin urmare, pentru că n-o pot avertiza pe lady Anne, scena de la galeria noastră devine o scenă de luptă care o egalează pe aceea sângeroasă care se petrece în curtea de jos. Ea îl împinge, proptindu-și ferm mâinile în pieptul lui gras, și fața ei, uneori atât de ștearsă și de nepăsătoare, arde de roșeață. E o femeie pudică, o fată neatinsă și sosirea acestui bărbat care a insultat-o o îngrozește. Își freacă fața cu dosul mâinii ca să șteargă gustul buzelor lui. Apoi, ce cumplit!, întoarce capul și scuipă saliva din gură. Spune în germană ceva care nu are nevoie de nicio tălmăcire, se vede limpede că e o ocară la adresa individului de rând care a îndrăznit s-o atingă, să-i sufle în obraz răsufierea lui cu miros de vin.

El face un pas împleticit îndărăt, el, marele rege, e cât pe ce să se prăbușească pe spate în fața disprețului ei. În toată viața lui nu l-a respins vreo femeie, în toată viața lui n-a văzut pe vreun chip de femeie altă expresie decât dorința și chemarea. E uluit. Pe fața ei îmbujorată și-n privirea ei aprinsă și jignită vede prima părere sinceră despre el pe care a cunoscut-o vreodată. Într-o străfulgerare teribilă și orbitoare se vede așa cum este cu adevărat: un om bătrân, trecut de mult de floarea vârstei, cu frumusețea veștejită, deloc atrăgător, un bărbat pe care o femeie tânără îl împinge cu brutalitate departe de ea fiindcă nu-i poate suporta mirosul, fiindcă nu-i poate răbda atingerea.

Se clatină de parcă ar fi încasat o lovitură mortală în obraz, în inimă. Nu l-am mai văzut așa niciodată. Aproape că pot întrezări gândurile ce se perindă prin spatele chipului său uluit și buhăit: revelația neașteptată că nu e chipeș, revelația dureroasă că nu e deloc atrăgător, revelația cumplită că e bătrân și bolnav și că într-o zi va muri. Nu mai e cel mai chipeș prinț al creștinătății, e un bătrân neghiob care și-a închipuit că poate să-și pună o pelerină și o glugă și să călărească până aici să întâlnească o fată de douăzeci și patru de ani, iar ea îl va admira pe străinul chipeș și se va îndrăgosti de rege.

E șocat până-n adâncul sufletului și în clipa asta pare neghiob și confuz ca un bunic decrepit. Lady Anne e magnifică. Și-a îndreptat ținuta și e furioasă, e puternică, stă pe soclul demnității ei și-i aruncă o privire care-l izgonește de la curtea ei ca pe un om pe care nimeni nu vrea să-l cunoască.

— Lăsați-mă, spune ea într-o engleză cu accent puternic și-și întoarce umărul spre el de parcă ar vrea să-l împingă iarăși.

Se uită prin odaie, căutând o strajă care să-l aresteze pe acest intrus, și observă pentru prima oară că nimeni nu sare s-o salveze. Suntem cu toții îngroziți, nimeni nu știe ce-ar putea să spună sau să facă pentru a salva momentul: lady Anne revoltată la culme, regele umilit în proprii săi ochi și în fața noastră, a tuturor. Adevărul vârstei și decăderii regelui devine dintr-odată dureros de limpede și de neiertat. Lordul Southampton face un pas în față, dar nu-și găsește cuvintele; lady Lisle se uită la mine și-mi văd uluiala oglindită pe chipul ei. E un moment de stânjeneală atât de intensă, încât rămânem cu toții fără grai, noi, măgulitorii, curtenii neîntreцуți, mincinoșii neîntreцуți. Lumea pe care am construit-o vreme de treizeci de ani în jurul prințului nostru care e fără vârstă, chipeș pe vecie, irezistibil de atrăgător a fost sfărâmată sub ochii noștri și încă de către o femeie pe care niciunul din noi n-o respectă.

Regele se întoarce fără o vorbă, e cât pe ce să se împiedice, fiindcă piciorul urât mirositor îi cedează, iar Katherine Howard, fetișcana aceea isteată, nemaipomenit de isteată, scoate dintr-odată o exclamație de admirație absolută și-i spune:

— Oo! Iertați-mă, sir! Dar sunt nouă la curte, o străină, ca și voi. Îmi e îngăduit să întreb cine sunteți? Cum vă numiți?

Katherine, Rochester, ajunul Anului Nou 1539

Sunt singura persoană care-l vede intrând. Nu-mi plac luptele cu tauri, nici cele cu urși, nici cele de cocoși, nici altele de felul ăsta, după mine sunt de-a dreptul dezgustătoare, și așa se face că stau ceva mai departe de ferestre. Mă uit în jur, de fapt, mă uit la un tânăr pe care l-am văzut mai devreme, un tânăr foarte chipeș cu un zâmbet obraznic, când îi văd pe cei șase intrând, toți bărbați bătrâni, probabil că au cel puțin treizeci de ani, cu regele masiv și bătrân în frunte, și toți poartă mantii la fel, ca niște costume de piesă-mască, așa că ghicesc îndată că e el, că a venit deghizat în chip de cavaler răătăcitor, ca un bătrân neghiob și caraghios ce e, și că o va saluta, însă ea se va prefăce că nu-l cunoaște, iar pe urmă va fi dans. Pe cuvânt că sunt încântată să-l văd, fiindcă asta înseamnă că vom dansa cu siguranță, așa că mă întreb cum să-l încurajez pe tânărul chipeș să stea lângă mine la dans.

Când el o sărută, totul merge cumplit de prost. Îmi dau seama imediat că n-are habar cine-i el, ar fi trebuit s-o prevină cineva. Își închipuie că e un bătrân beat care a intrat clătînându-se pe picioare s-o sărute fiindcă a pus vreun rămășag și bineînțeles că e șocată, bineînțeles că e scârbită, fiindcă atunci când poartă o mantie ieftină și nu e înconjurat de cea mai măreață curte din lume, Henric n-arată deloc a rege. La drept vorbind, când poartă mantie ieftină și e însoțit de tovarășii lui, îmbrăcați și ei sărăcăcios, arată ca un neguțător de rând, cu mers legănat și nas roșu, căruia îi place să bea un păhărel și trage nădejde să meargă la curte, să-i vadă pe cei mai buni decât el. Arată întocmai ca genul de om pe care unchiul meu nu l-ar băga în seamă dacă l-ar striga pe stradă. Ca un bătrân gras și vulgar, ca un cioban beat în zi de târg. Are fața grozav de umflată, ca o farfurie mare și rotundă cu seu, părul i s-a rărit și i-a încărunțit, e monstruos de gras și are la picior o rană veche, care-l face să șchiopăteze așa de tare, încât se leagănă precum marinarii când merge. Fără coroană nu e chipeș, arată ca un bunic bătrân și gras.

El se trage înapoi, ea rămâne neclintită pe soclul demnității sale, frecându-și buzele cu mâna ca să alunge mirosul respirației lui, și apoi – e atât de îngrozitor încât aproape că-mi

vine să țin din cauza șocului – întoarce capul și scuipă gustul gurii sale. „Lăsați-mă”, spune și-i întoarce spatele.

Se așterne o tăcere desăvârșită, înspăimântătoare, nimeni nu scoate o vorbă și dintr-o dată știu ce am de făcut, de parcă verișoara mea, Anne Boleyn, ar fi lângă mine și mi-ar șopti la ureche. Nici nu mă mai gândesc la dans și la tânăr, nu mă mai gândesc nici măcar la mine, iar asta nu mi se întâmplă aproape niciodată. Dintr-odată, mă gândesc doar că, dacă mă prefac că nu-l cunosc, regele poate să-și păstreze deghizarea și întreaga piesă-mască vrednică de milă cu acest bătrân caraghios și cu vanitatea lui respingătoare nu ni se va mai prăbuși în cap. Ca să fiu sinceră, îmi pare rău pentru el. Mă gândesc că-l pot cruța de rușinea cumplită de-a se apropia viori de o femeie și de-a se trezi izgonit cu o palmă, ca un ogar bătrân și puturos. Dacă ar fi spus altcineva ceva, aș fi tăcut în continuare. Dar nimeni nu zice nimic și tăcerea se prelungește insuportabil, iar el pășește de-a-ndăratelea împleticindu-se, aproape izbindu-se de mine, iar fața îi e boțită toată și nedumerită și mi-e atât de milă de el, biet neghiob bătrân umilit, încât spun aproape gângurind: „Oo! Iertați-mă, sir! Dar sunt nouă la curte, o străină, ca și voi. Îmi e îngăduit să întreb cine sunteți?”.

Jane Boleyn, Rochester, ajunul Anului Nou 1539

Lady Browne le poruncește domnișoarelor de companie să treacă la culcare, zbierând de parcă ar fi un yeoman^[1] peste străjeri. Sunt foarte agitate, iar Katherine Howard se află în centrul vacarmului general, la fel de dezlănțuită ca oricare alta, o adevărată regină a lunii mai. Felul în care i-a vorbit regelui, felul în care s-a uitat la el pe sub gene, felul în care l-a implorat, ca pe un străin chipeș, nou-sosit la curte, s-o invite pe lady Anne la dans e imitat și reluat până când ajung toate să se îmbete de propriul răs.

Lady Browne nu râde deloc, chipul îi e amenințător ca tunetul, așa că le zoresc pe fete să se culce și le spun că se poartă toate prostește și că ar face bine să ia exemplul stăpânei lor, lady Anne, și să arate demnitatea cuvenită, în loc să imite purtarea ușuratică și îndrăzneată a lui Katherine Howard. Se strecoară în paturi, două câte două, ca niște îngeri frumoși, iar noi stingem lumânarea, le lăsăm în întuneric și încuiem ușa. Nici nu ne depărtăm bine, că le și auzim șoptind, dar nicio putere din lume nu le poate face să se poarte cuviincios, așa că nici nu încercăm.

— Sunteți nelineștită, lady Browne? o întreb politico.

Șovăie o clipă, dar tânjește să se destăinuie cuiva, iar eu sunt aici, lângă ea, și sunt cunoscută ca o persoană discretă.

— E o poveste urâtă, spune ea apăsător. O, în cele din urmă totul s-a încheiat în mod agreabil, cu dans și cântece, iar lady Anne și-a revenit rapid de îndată ce i-ați explicat situația, dar e o poveste urâtă, foarte urâtă.

— Regele? sugerez.

Lady Browne încuviințează din cap și-și strânge buzele ca pentru a se împiedica să spună mai multe.

— Sunt ostenită, zic. Bem o cană cu bere caldă înainte să mergem la culcare? Sir Anthony rămâne aici peste noapte, nu?

— Dumnezeu știe că vor trece ore bune până să vină în odăile mele, răspunde ea fără fereală. Mă îndoiesc că va exista vreun om din anturajul regelui care să doarmă în noaptea asta.

— Adevărat?

Intru înaintea ei în sala de primire. Celelalte doamne s-au dus la culcare, focul arde slab, dar lângă cămin se află un urcior cu bere și șase câni mari. Torn pentru amândouă.

— Necazuri?

Ea se așază în jilț și se apleacă în față, ca să-mi poată vorbi în șoaptă.

— Din câte îmi spune soțul meu, regele jură că nu se va însura cu ea.

— O, nu!

— Ba da. Așa spune. Se jură. Pretinde că nu poate s-o placă.

Ia o înghițitură bună de bere și se uită la mine pe deasupra câinii.

— Lady Browne, probabil ați înțeles greșit...

— Am înțeles foarte corect cuvintele soțului meu. Regele l-a înșfăcat de guler, cât pe ce să-l ia de gât, de îndată ce ne-am retras și i-a spus că în clipa în care a văzut-o pe lady Anne, l-a izbit consternarea și n-a văzut în ea nimic din cele ce i s-au povestit despre ea.

— A zis el asta?

— Întocmai cu cuvintele astea.

— Dar părea atât de fericit când am plecat!

— Fericirea lui era tot atât de adevărată ca neștiința lui Katherine Howard cu privire la identitatea lui. E un mire tot atât de fericit pe cât e copila asta de neștiutoare. Aici suntem cu toții actori, dar regele nu va juca rolul mirelui pasionat.

— Trebuie s-o facă, sunt logodiți și contractul e semnat!

— Spune că nu o place. Pretinde că nu poate s-o placă și dă vina pe oamenii care au aranjat această căsătorie.

Trebuie să-i duc această veste ducelui, trebuie să fie prevenit înainte ca regele să se întoarcă la Londra.

— Dă vina pe cei care au aranjat căsătoria?

— Și pe cei care i-au adus-o. E în culmea furiei.

— Îl va învinovăți pe Thomas Cromwell, prezic cu glas scăzut.

— Într-adevăr.

— Dar cum rămâne cu lady Anne? Doar n-o poate refuza, nu?

— Se vorbește despre un impediment. Acesta e motivul pentru care sir Anthony și toți ceilalți nu vor pune geană pe

geană în noaptea asta. Lorzii din Cleves ar fi trebuit să aducă o copie a unui acord care să spună că un anumit contract vechi de căsătorie dinainte a fost anulat. Cum nu-l au, probabil că există temeiuri de-a argumenta că această căsătorie nu poate merge înainte și că nu este valabilă.

— Nu și de data asta! zic uitând o clipă de precauție. Nu se poate să reia aceleași obiecții pe care le-a adus împotriva reginei Caterina! O să părem cu toții niște nătărăi!

Ea încuviințează.

— Da, aceleași obiecții. Dar pentru ea e mai bine ca impedimentul să fie declarat acum și să fie trimisă acasă în siguranță, decât să rămână și să se mărite cu un dușman. Îl cunoști pe rege, n-o va ierta niciodată pentru că a scuipat după sărutul lui.

Nu zic nimic. Vorbele noastre sunt speculații primejdioase.

— Fratele ei trebuie să fie un prost, spun după o vreme. Lady Anne a bătut tot drumul ăsta lung degeaba, dacă el nu i-a garantat siguranța.

— N-aș vrea să fiu în locul ei astă-seară, zice lady Browne. Știi că am fost din capul locului de părere că nu-l va mulțumi pe rege și i-am spus-o de mult soțului meu. Dar mi-a răspuns că știe el mai bine și că alianța cu Cleves este vitală, că trebuie să fim apărați de Franța și Spania, că trebuie să fim apărați de puterile papiste. Există papiști în stare să pornească împotriva noastră din toate colțurile Europei și care l-ar omorî pe rege în patul lui, chiar aici, în Anglia. Trebuie să întărim rândurile reformatorilor. Fratele ei este conducătorul ducilor și prinților protestanți și în alianța asta constă viitorul nostru. I-am zis atunci: „Da, milord, dar regelui nu-i va plăcea de ea. Țineți minte ce vă spun: nu-i va plăcea de ea”. Iar apoi apare regele, gata să-i facă curte, iar ea îl îmbrânțește de parcă ar fi fost un negustor beat.

— În clipa aceea nu avea o înfățișare regească.

Mai mult decât această judecată precaută nu-mi va ieși din gură.

— Nu se afla în cea mai bună formă, întărește ea, la fel de prudentă ca mine.

Între noi plutește adevărul de nerostit că prințul nostru chipeș s-a transformat într-un bărbat vulgar și urât, într-un bărbat bătrân și urât, și că am descoperit cu toții asta pentru

prima oară.

— Trebuie să merg la culcare, spune lady Browne lăsând cana jos.

Nici măcar nu suportă să se gândească la decăderea prințului pe care l-am adorat.

— Și eu.

O las să ajungă în odaia ei, aștept până o aud închizând ușa, apoi merg în vârful picioarelor în sala mare, unde se află un bărbat în livrea Howard, bând pe rupte și arătând clar că e aproape mort de beat. Îi fac semn cu degetul și el se ridică în tăcere și pleacă de lângă ceilalți.

— Du-te la milord ducele, îi spun încet, cu gura aproape lipită de urechea lui. Pleacă îndată și ai grijă să ajungi la el înainte să-l întâlnească pe rege.

Omul încuviințează din cap, înțelege imediat.

— Spune-i, lui și numai lui, că regele nu o place pe lady Anne și că va încerca să declare contractul de căsătorie nul. Că dă vina pe cei care au aranjat căsătoria asta și va da vina pe toți cei care vor insista ca ea să se înfăptuiască.

Omul încuviințează din nou. Mă gândesc bine dacă ar mai fi ceva de adăugat.

— Asta e tot.

Nu trebuie să-i amintesc unuia dintre cei mai abili și mai lipsiți de scrupule oameni din Anglia că rivalul nostru, Thomas Cromwell, a fost arhitectul și inspiratorul acestei uniuni. Că asta e marea noastră ocazie de a-l doborî pe Cromwell, așa cum l-am doborât pe Wolsey înaintea lui. Că, dacă Cromwell se prăbușește, regele va avea nevoie de un sfetnic, și cine ar fi mai potrivit decât comandantul său suprem, Norfolk?

— Pleacă neîntârziat și ai grijă să ajungi la duce înainte să-l vadă pe rege, îi repet omului. Stăpânul nostru nu trebuie să se întâlnească cu regele fără să fie prevenit.

Omul face o plecăciune și iese îndată din încăpere, fără să-și ia rămas-bun de la tovarășii de beție. După pasul iute se vede clar că s-a trezit pe deplin.

Mă duc în odaia mea. Tovarășa mea de pat din seara asta, una dintre celelalte doamne de companie, doarme deja, cu un braț întins peste partea mea de pat. Îl îndepărtez cu grijă și mă strecor sub cearșafurile calde. Nu adorm imediat. Stau întinsă acolo în tăcere și ascult respirația de lângă mine. Mă gândesc

la biata tânără, lady Anne, la inocența chipului ei și la privirea ei directă. Mă întreb dacă ar fi cu putință ca lady Browne să aibă dreptate și că viața acestei tinere femei să fie în primejdie prin simplul fapt că este soția pe care regele n-o vrea.

Nu, sigur că nu. Lady Browne exagerează cu siguranță. Această tânără femeie e fiica unui duce german, are un frate puternic care o va apăra. Regele are nevoie de alianța adusă de ea. Însă apoi îmi aduc aminte că fratele acela a lăsat-o să vină în Anglia fără singurul document care i-ar fi asigurat căsătoria și mă minunez cât de puțin îi pasă de ea dacă a trimis-o cale atât de lungă într-o asemenea groapă de urs, fără niciun protector.

Anne, ziua de Anul Nou, pe drum spre Dartford, 1540

Nimic n-ar putea fi mai rău, mă simt ca o proastă. Mă bucur nespun că astăzi călătoresc în litiera care mă leagănă, așezată incomod, dar cel puțin singură. Măcar nu trebuie să văd nicio față compătimitoare, însă care râde pe ascuns și bârfește pe la colțuri despre dezastrul primei mele întâlniri cu regele.

Dar, sincer vorbind, cum aș putea fi învinovățită? El are un portret de-al meu, însuși Hans Holbein m-a umilit la sânge cu privirea lui stăruitoare și posomorâtă pentru ca regele să aibă portretul meu și să-l cerceteze atent, să-l critice și să-l studieze, el are o idee foarte clară despre cine sunt. Dar eu n-am nicio imagine de-a lui, în afară de imaginea mentală pe care o au toți: aceea a tânărului prinț care a urcat pe tron la glorioasa vârstă de optsprezece ani, cel mai chipeș prinț din lume. Știam bine că acum are aproape cincizeci de ani. Știam că nu mă mărit cu un băiețandru chipeș, nici măcar cu un prinț chipeș. Știam că mă mărit cu un rege în floarea vârstei, ba chiar cu un bărbat care a început să îmbătrânească. Dar nu știam cum e. Nu văzusem niciun portret nou al lui. Și nu mă așteptam la... asta.

Nu că ar fi chiar așa de groaznic. Văd în el bărbatul care a fost cândva. Are umeri lați, care-i stau bine unui bărbat indiferent de vârstă. Mi se spune că încă mai călărește, încă mai vânează, mai puțin atunci când îl supără o rană de la picior, că e încă activ. Conduce singur țara, nu a lăsat puterea în mâinile sfetnicilor mai viguroși și are mintea întreagă, pe cât se poate vedea. Dar are ochi mici, porcini și o gură mică, răsfățată, pe o față mare, rotundă ca luna, umflată de grăsime. Cred că are dinții foarte stricați, fiindcă răsuflarea îi e foarte puturoasă. Când m-a înșfăcat și m-a sărutat, duhoarea a fost cu adevărat cumplită. Când s-a îndepărtat de mine, arăta ca un copil răzgâiat gata să izbucnească în plâns. Dar, trebuie să fiu dreaptă, a fost un moment urât pentru amândoi. Îndrăznesc să spun că atunci când l-am împins de lângă mine, nici eu n-am apărut în cea mai bună lumină.

Aș vrea, Dumnezeuule, să nu fi scuipat!

E un început prost. Un început prost și lipsit de demnitate.

Într-adevăr, n-ar fi trebuit să mă ia pe nepregătite și fără veste. Acum pot să-mi spună toți că-i place foarte mult să se deghizeze, să se mascheze și să se prefacă a fi om de rând, ca oamenii să-l descopere încântați. Înainte nu mi-au pomenit despre asta. Dimpotrivă, în fiecare zi mi s-a băgat în cap că la curtea engleză totul e foarte formal, că lucrurile trebuie făcute într-un anumit fel, că trebuie să învăț protocolul ordinii rangurilor, că nu trebuie să fac niciodată greșeala să chem alături de mine un membru mai puțin important dintr-o familie înaintea unui membru important, că pentru englezi aceste lucruri contează mai mult decât viața însăși. Înainte să plec din Cleves, mama mi-a amintit în fiecare zi că regina Angliei trebuie să fie fără cusur, că trebuie să fie o femeie cu o demnitate și o răceală regească desăvârșite, că nu trebuie să se poarte niciodată familiar, că nu trebuie să fie nicio clipă ușuratică și că nu trebuie să fie niciodată excesiv de prietenoasă. În fiecare zi mi-a spus că viața unei regine a Angliei depinde de reputația ei imaculată. M-a amenințat că o să am aceeași soartă ca Anne Boleyn dacă purtările mele sunt ușuratică, afectuoase și voluptuoase ca ale ei.

Atunci, cum să-mi închipui că un bețiv bătrân și gras va veni la mine și mă va săruta? Cum să-mi închipui că ar trebui să las un bărbat bătrân și urât să mă sărute fără veste și fără nicio prezentare?

Chiar și așa, Dumnezeu, aș vrea să nu fi scuipat după gustul scârbos pe care mi l-a lăsat!

Oricum, poate că situația nu e chiar așa de rea. Azi-dimineață mi-a trimis un dar: niște blănuri de samur bogate, foarte scumpe și de calitate foarte bună. Micuța Katherine Howard, care e atât de dulce încât l-a confundat pe rege cu un străin și l-a salutat cu amabilitate, a primit de la el o broșă de aur. Sir Anthony Browne mi-a adus darurile azi-dimineață, împreună cu un discurs frumos, și mi-a spus că regele a plecat să se pregătească pentru întâlnirea noastră oficială, care se va petrece într-un loc numit Blackheath, în apropiere de Londra. Doamnele mele mă încredințează că de acum și până atunci nu vor mai exista surprize, așa că nu trebuie să fiu în gardă. Spun că deghizarea e un joc preferat al regelui și că, după ce ne vom căsători, va trebui să fiu pregătită să-l văd venind cu o barbă falsă sau o pălărie mare și invitându-mă la dans, iar noi

ne vom preface cu toții că nu-l cunoaștem. Zâmbesc și exclam: „Ce fermecător!”, deși, în sinea mea, mă gândesc: ce ciudat, ce copilăros și câtă vanitate din partea lui, câtă negliobie să spere că oamenii îl vor îndrăgi pe loc ca pe un om de rând când arată ca acum! Poate că înainte, când era chipeș și frumos, putea să umble deghizat și oamenii îl primeau cu brațele deschise pentru frumusețea și farmecul lui; dar de bună seamă că de mulți ani, de foarte mulți ani, oamenii se prefac doar că-l admiră. Însă nu-mi rostesc gândurile cu glas tare. E mai bine să nu spun nimic acum, după ce am stricat deja o dată jocul.

Fata care a salvat situația salutându-l cu atâta politețe, micuța Katherine Howard, e una dintre noile mele domnișoare de companie. În dimineața asta, în mijlocul agitației dinaintea plecării, o chem și-i mulțumesc în engleză pentru ajutorul dat pe cât de bine sunt în stare. Ea îmi face o mică reverență și-mi turuie ceva în engleză.

— Zice că este încântată să vă servească, îmi tălmăcește Lotte. Și că n-a mai fost niciodată la curte, așa că nici ea nu l-a recunoscut pe rege.

— Atunci de ce i s-a adresat unui străin care venise fără să fie invitat? întreb nedumerită. De bună seamă că ar fi trebuit să-l ignore, nu? Un om atât de necioplit, care a dat buzna așa...?

Lotte tălmăcește cuvintele mele în engleză și o văd pe fată privindu-mă cu aerul că nu doar limba ne desparte, că suntem din lumi diferite, de parcă eu aș veni din ținutul zăpezilor și aș zbura cu aripi albe.

— *Was?* întreb în germană. Întind mâinile spre ea și ridic din sprâncene. Poftim?

Fata se apropie încă puțin și șoptește ceva la urechea lui Lotte, fără să-și desprindă o clipă privirile de pe fața mea. E atât de frumușică, întocmai ca o păpușă, și atât de sinceră că nu pot să nu zâmbesc. Lotte se întoarce spre mine, mai are puțin și izbucnește în râs.

— Zice că, firește, a știut că era regele. Cine altul putea să intre pe lângă străjeri? Cine altul e atât de înalt și de gras? Dar jocul de la curte cere să te prefaci că nu-l cunoști și să-i vorbești numai pentru că e un străin atât de chipeș. Zice că, deși are numai paisprezece ani și bunica ei îi repetă întruna că

e o proastă, știe deja că tuturor bărbaților din Anglia le place să fie admirați, ba mai mult, cu cât îmbătrânesc, cu atât devin mai trufași și că, de bună seamă, bărbații nu pot fi prea diferiți în Cleves.

Râd de ea și de mine însămi.

— Nu. Spune-i că bărbații nu sunt prea diferiți în Cleves, dar că această femeie din Cleves e, în mod clar, o mare neghioabă și că pe viitor mă voi lăsa călăuzită de ea, chiar dacă are numai paisprezece ani și indiferent ce zice bunica ei.

Katherine, Dartford, 2 ianuarie 1540

Groază absolută! O, Dumnezeu! O oroare mai presus de cele mai cumplite temeri ale mele! Voi muri din asta, da, voi muri. Unchiul a venit aici, tocmai de la Greenwich, special ca să mă vadă și m-a chemat la el. Ce Dumnezeu poate să vrea de la mine? Sunt sigură că i-a ajuns la urechi conversația mea cu regele și crede tot ce-i mai rău, sunt sigură că mă va trimite acasă, la bunica, pentru purtarea mea nefeciorelnică. Voi muri! Dacă mă va trimite la Lambeth, voi muri de umilință. Dar dacă mă va trimite înapoi la Horsham, voi muri bucuroasă de plictiseală. Mă voi arunca în râul de acolo, cum s-o fi numind – râul Horsh, râul Sham? –, în balta rațelor la nevoie și mă voi îneca, iar lor le va părea rău când voi fi moartă și pierdută pentru toți.

La fel trebuie să se fi simțit și verișoara mea, regina Anne, știind că va apărea în fața lui acuzată de adulter și că el nu-i va ține partea. Pesemne că era înspăimântată de moarte, bolnavă de groază, dar jur că nu-i era mai rău decât mi-e mie acum. Aș putea să mor de groază. Poate că voi muri chiar de groază înainte să-l văd!

Mi s-a cerut să merg în odaia lui lady Rochford, căci dizgrația e atât de bătătoare la ochi încât trebuie păstrată între noi, cei din neamul Howard, iar când intru, o văd stând pe bancheta de la fereastră, așadar presupun că ea e cea care i-a povestit totul. Când îmi zâmbește, mă încrunt la ea pentru că e o mătă bătrână cu gura slobodă și mă strâmb înfiorător, ca să știe cui îi mulțumesc pentru năpasta mea.

— Milord, vă implor să nu mă trimiteți la Horsham! spun imediat ce intru pe ușă.

Unchiul se uită la mine mânios și îmi răspunde pe un ton înghețat:

— Bună ziua și ție, nepoata mea.

Îi fac îndată o reverență, sunt gata să cad în genunchi.

— Vă rog, milord, nu mă trimiteți nici la Lambeth! Vă implor! Lady Anne nu e nemulțumită de mine, a răs când i-am zis...

Mă întrerup. Îmi dau seama, mult prea târziu, că nu e tocmai cel mai înțelept lucru să-i mărturisesc unchiului că i-

am spus logodnicei regelui că, deși e gras și bătrân, Henric e și nespus de îngâmfat.

— Nu i-am zis nimic, mă corectez. Dar e mulțumită de mine și spune că-mi va urma sfatul, chiar dacă bunica mă crede o proastă.

Râsul lui batjocoritor, ca un lătrat, mă previne că e de acord cu verdictul bunicii.

— Ei bine, milord, nu chiar sfatul, dar e mulțumită de mine, la fel și regele, căci mi-a trimis o broșă de aur. O, unchiule, vă rog, dacă mă lăsați să rămân, n-am să mai deschid gura niciodată, nici măcar n-am să mai respir! Vă rog, vă implor, sunt absolut nevinovată!

El râde iarăși.

— Chiar sunt! Vă rog, unchiule, nu vă întoarceți fața de la mine, vă rog, aveți încredere în mine! Voi fi fată cuminte, vă voi face să fiți mândru de mine, voi încerca să fiu perfectă ca...

— O, termină, sunt mulțumit de tine! spune el.

— Voi face orice...

— Am spus că sunt mulțumit de tine.

Ridic privirea.

— Adevărat?

— Se pare că te-ai purtat încântător. Regele a dansat cu tine?

— Da.

— Și a vorbit cu tine?

— Da.

— Și a părut foarte fermecat de tine?

Trebuie să mă gândesc nițel. N-aș spune chiar că era „fermecat”. Nu era ca un tânăr a cărui privire alunecă de la chipul la sânii mei în timp ce-mi vorbește sau care roșește când îi surâd. Pe deasupra, regele aproape că s-a izbit de mine când lady Anne l-a respins. Era încă șocat. Ar fi vorbit cu oricine ca să-și ascundă durerea și rușinea.

— A vorbit într-adevăr cu mine, repet neajutorată.

— Sunt foarte mulțumit că ți-a făcut cinstea de a-ți acorda atenție, spune unchiul.

Vorbește rar, de parcă ar fi un profesor, iar eu ar trebui să învăț ceva.

— Ah!

— Foarte mulțumit.

Arunc o privire spre lady Rochford, ca să văd dacă ea pricepe ceva din toate astea. Aceasta îmi zâmbeste ușor și încuviințează din cap.

— Mi-a trimis o broșă, îi amintesc unchiului.

El mă privește cu luare-aminte.

— Valoroasă?

Mă strâmb puțin.

— Un fleac pe lângă blănurile de samur pe care i le-a trimis lui lady Anne.

— Așa și nădăjduiesc. Dar e din aur?

— Da, și e drăguță.

Se întoarce spre lady Rochford.

— Așa e?

— Da.

Cei doi schimbă un zâmbet ușor, ca și cum s-ar înțelege bine unul pe celălalt.

— Dacă Maiestatea Sa îți va face cinstea să-ți vorbească din nou, te vei strădui să fii foarte fermecătoare și încântătoare.

— Da, milord.

— Din astfel de mici atenții izvorăsc marile favoruri. Regele e nemulțumit de lady Anne.

— Dar i-a trimis blănuri de samur, îi amintesc. Unele de preț.

— Știu. Însă nu asta contează.

Eu aș zice că dimpotrivă, dar sunt destul de înțeleaptă ca să nu-l corectez, în schimb stau și aștept.

— Regele te va vedea în fiecare zi, spune unchiul. Și poți continua să-l mulțumești. Iar atunci poate că-ți va trimite și ție blănuri de samur. Înțelegeți?

Partea asta cu blănurile de samur o înțeleg într-adevăr foarte bine.

— Da.

— Așa că, dacă vrei daruri și aprobarea mea, îți vei da toată silința să te porți fermecător și plăcut cu regele. Lady Rochford te va sfătui.

Ea încuviințează din cap.

— Lady Rochford este o curteană foarte abilă și înțeleaptă, continuă unchiul. Puțini oameni s-au aflat mai mult timp alături de rege în toată viața lui. Lady Rochford îți va spune cum să procedezi mai departe. Speranța și intenția noastră

este ca regele să te prefere, pe scurt, să se îndrăgostească de tine.

— De mine?

Încuviințează amândoi. Și-au ieșit din minți? E un om bătrân, foarte bătrân, a renunțat fără îndoială de ani buni la orice gând de dragoste. Are o fică, pe prințesa Maria, mult mai în vârstă decât mine, aproape suficient de bătrână ca să-mi fie mamă. E urât, are dinții stricați și betesugul îl face să se legene pe picioare ca un gânsac bătrân și gras. Un om ca el trebuie să-și fi scos negreșit din cap orice gând de dragoste de mulți ani. Ar putea să se gândească la mine ca la o nepoată, dar cu siguranță nu în alt fel.

— Dar se căsătorește cu lady Anne, le reamintesc.

— Chiar și așa.

— E prea bătrân ca să se îndrăgostească.

Unchiul îmi aruncă o privire atât de mânioasă, că-mi scapă un chițait mic de groază.

— Proasto! mă dojenește el cu asprime.

Șovăi o clipă. Oare chiar asta vor să spună, oare chiar vor ca regele ăsta bătrân să-mi fie amant? Ar trebui să pomenesc ceva despre fecioria și reputația mea fără pată care păreau să însemne atât de mult în Lambeth?

— Reputația mea? întreb în șoaptă.

Unchiul râde iarăși.

— Asta n-are importanță.

Mă uit la lady Rochford, care ar trebui să-mi fie însoțitoare și protectoare la curtea asta destrăbălată, să-mi supravegheze purtarea și să-mi păzească prețioasa cinste.

— Pot să-ți explic totul mai târziu, zice ea.

Asta mă face să-mi dau seama că nu trebuie să spun nimic, așa că răspund foarte dulce:

— Da, milord.

— Ești o fată frumoasă, continuă el. I-am dat lui lady Rochford bani ca să-ți facă o rochie nouă.

— O, mulțumesc!

Entuziasmul meu brusc îl face să zâmbească. Se întoarce spre lady Rochford.

— Și vă voi lăsa un servitor ca să vă slujească și să vă facă mici comisioane. Se pare că s-ar putea să merite să țin un om în slujba Domniei Voastre. Cine ar fi crezut una ca asta?

Oricum, țineți-mă la curent cu mersul lucrurilor.

Lady Rochford se ridică și îi face o reverență. Unchiul pleacă fără să mai scoată o vorbă. Rămânem singure.

— Ce vrea? întreb cu totul nedumerită.

Mă privește ca și cum mi-ar lua măsuri pentru o rochie, mă cercetează din cap până-n picioare, apoi spune cu bunătate:

— Deocamdată nu contează. E mulțumit de tine, ăsta e cel mai important lucru.

Anne, Blackheath, 3 ianuarie 1540

Asta e cea mai fericită zi din viața mea, pentru că astăzi m-am îndrăgostit. Nu așa cum s-ar îndrăgosti o fetișcană prostuță pentru că un băiat îi prinde privirea sau îi istorisește cine știe ce poveste nebunească. Sunt îndrăgostită și iubirea aceasta va dura o veșnicie. Astăzi m-am îndrăgostit de Anglia și revelația a făcut ca ziua asta să fie cea mai fericită din viața mea. Astăzi am înțeles că voi fi regina acestei țări, a acestei țări bogate, nespus de frumoase. Am călătorit prin ea ca o neghioabă, cu ochii închiși, adevărul e că o bucată de timp am călătorit pe întuneric și pe cea mai rea vreme din câte mi-am putut imagina, dar astăzi cerul e senin, însorit și nespus de albastru, de culoarea ouălor de rață, iar aerul e proaspăt și luminos, la fel de incitant și de rece ca vinul alb. Astăzi mă simt precum șoimul cu care mă asemuia tata, simt că plutesc în înalțuri purtată de curenții reci și privesc în jos la această țară minunat de frumoasă care va fi a mea. Mergem de la Dartford la Blackheath și tot drumul e acoperit de brumă albă, scânteietoare, iar când ajungem la parc, îmi sunt prezentate doamnele de la curtea mea, toate îmbrăcate în veșminte foarte frumoase și cu urări de bun venit calde și prietenoase pe buze. Voi avea aproape șaptezeci de doamne, printre care nepoatele și verișoarele regelui, și toate mă întâmpină astăzi ca niște noi prietene. Port cele mai bune veșminte pe care le am și știu că arăt bine, cred că până și fratele meu ar fi mândru de mine astăzi.

A fost construit un oraș din corturi de pânză aurită, ce arborează flamuri în culori strălucitoare, păzit de yeomanul gârzii regelui, iar ostașii sunt atât de înalți și de chipeși, că au ajuns legendari în Anglia. Cât îl așteptăm pe rege, intrăm să bem un poc al de vin și să ne încălzim lângă vasele cu mangal, se arde mangal pentru mine, doar din cel bun, căci fac parte din familia regală a Angliei. Pe jos sunt așternute covoare bogate, iar pereții sunt acoperiți cu tapiserii și mătăsuri, ca să fie cald. Când mi se spune că a sosit timpul, iar toți zâmbesc și sporovăiesc aproape la fel de emoționați ca mine, încalec pe cal și merg să-l întâmpin. Înaintez plină de speranță. Poate că la această întâlnire ceremonioasă îl voi plăcea și el mă va plăcea

pe mine.

Copacii sunt înalți și ramurile lor negre, desfrunzite, iernatice se conturează pe cer ca niște fire negre pe o tapiserie albastră. Parcul se întinde pe mile întregi, nespus de verde și de proaspăt, scânteind de bruma care se topește, soarele e strălucitor, de un galben deschis, aproape un alb incandescent. Pretutindeni zăresc oamenii din Londra, ținuți la distanță de niște cordoane în culori vesele, zâmbindu-mi, făcându-mi cu mâna și binecuvântându-mă, și pentru prima oară în viață nu mai sunt Anne, fiica mijlocie a ducelui de Cleves, mai puțin frumoasă decât Sybilla, mai puțin fermecătoare decât Amelia, ci sunt Anne, singura Anne. Oamenii m-au primit în inimile lor. Acest popor ciudat, bogat, fermecător și excentric mă primește cu brațele deschise, ca și când și-ar dori o regină bună și cinstită și ar crede, iar eu știu sigur că e așa, că-i pot fi o astfel de regină.

Îmi dau seama foarte bine că nu sunt englezoaică, precum răposata regină Jane, Dumnezeu s-o odihnească. Dar după ce am văzut curtea și marile familii ale Angliei, cred că s-ar putea să fie un lucru bun că nu sunt englezoaică. Până și eu sunt în stare să văd că familia Seymour se bucură de mari favoruri în momentul ăsta și că ar putea să devină cu ușurință prea puternică. Cei din neamul Seymour se ivesc pretutindeni, frumoși și înfumurați, subliniind mereu că pruncul lor e singurul fiu al regelui și moștenitorul tronului. Dacă aș fi eu regele și asta ar fi curtea mea, aș sta cu ochii pe ei. Dacă li se va da voie să-l conducă pe tânărul prinț și să-l domine în virtutea relației lor de rudenie cu mama lui, echilibrul acestei curți va înclina categoric în partea lor. Din câte văd, regele nu e prea atent pe cine își alege drept favoriți. Chiar dacă am doar jumătate din anii lui, știu foarte bine că favoarea unui domnitor trebuie să fie măsurată. Mi-am trăit întreaga viață în dizgrația fiului preferat și știu cât de otrăvitor e capriciul domnitorului. Regele Henric e capricios, dar poate că reușesc să aduc mai mult echilibru la curtea lui, să-i ofer fiului său o mamă vitregă cu capul pe umeri, care să-i țină pe lingușitori și pe curteni la o distanță sigură de băiețel.

Știu că ficele regelui au fost înstrăinate de el. Bieteles fetelor! Nădăjduiesc fierbinte să-i fiu de ajutor miciei Elisabeta, care nu și-a cunoscut deloc mama și și-a petrecut întreaga viață în

umbra dizgrației! Poate reușesc s-o aduc la curte, s-o țin pe lângă mine și s-o împac cu tatăl ei. Iar prințesa Maria trebuie să se simtă foarte singură, în absența mamei sale și știind că e departe de-a se afla în grațiile regelui. Pot să fiu bună cu ea, să-i înving teama de rege și s-o aduc la curte ca rudă a mea, nu e nevoie să-mi spună „mamă vitregă”, dar poate reușesc să-i fiu soră bună. Măcar pentru copiii regelui pot fi o forță însemnată a binelui. Iar dacă suntem binecuvântați, dacă sunt binecuvântată, și avem la rândul nostru un copil, atunci poate că voi oferi Angliei un mic prinț, un tânăr pios care să ajute la vindecarea dezbinărilor din această țară.

Dinspre norod se aude un murmur emoționat și văd toate capetele întorcându-se într-o parte, apoi iarăși către mine. Regele se îndreaptă spre noi și toate temerile legate de el îmi dispar într-o clipă. Acum nu se mai prefacă a fi un om de rând, nu-și mai ascunde măreția sub masca unui neghiob bătrân și vulgar, astăzi e îmbrăcat ca un rege, cu o haină împodobită cu diamante, o mantie cu guler bătut cu diamante în jurul umerilor și o pălărie de catifea cusută cu perle și călărește ca un rege pe cel mai ales cal din câți am văzut vreodată. E magnific, arată ca un zeu în lumina puternică a iernii, iar calul pășește mândru pe pământul său, e împovărat de nestemate, înconjurat de garda regală și de trâmbișaii care sună din goarne. Zâmbește când se apropie de mine și ne salutăm, iar oamenii aclamă văzându-ne împreună.

— Vă urez bun venit în Anglia, spune el suficient de rar ca să înțeleg.

Îi răspund cu grijă în engleză:

— Sire, sunt foarte fericită că mă aflu aici și voi încerca să vă fiu o soție bună.

Cred că vom fi fericiți, că acest lucru poate fi înfăptuit. Acea primă greșală rușinoasă va fi uitată și lăsată în urmă. Vom fi căsătoriți mulți ani, vom trăi fericiți împreună toată viața. Peste zece ani, cine își va mai aminti un astfel de lucru mărunț?

Apoi sosește caleașca și străbat așezată în ea parcul până la palatul Greenwich, care se află pe malul fluviului, și toate barjele de pe Tamisa sunt împodobite în culori vesele, flamurile lor flutură în vânt, iar locuitorii Londrei poartă cele mai bune haine. Într-una din barje sunt niște muzicieni care cântă un

cântec nou, intitulat „Anna cea voioasă”, compus pentru mine, iar pe celelalte se desfășoară tablouri vivante care celebrează sosirea mea și toți zâmbesc și-mi fac cu mâna, așa că zâmbesc și fac cu mâna la rândul meu.

Procesiunea noastră intră pe aleea largă ce duce la palatul Greenwich și înțeleg încă o dată ce fel de țară este această nouă patrie a mea. Căci Greenwich nu e câtuși de puțin un castel fortificat de frica dușmanului care ar putea să-l atace, ci un palat construit pentru o țară pașnică, un palat mareț, bogat, minunat de frumos, la fel de frumos ca oricare palat din Franța. Fațada lui dă spre fluviu și e cea mai frumoasă clădire din piatră și sticlă venețiană prețioasă din câte am văzut de când sunt. Regele îmi citește încântarea de pe chip, își îndeamnă calul până în dreptul caleștii mele și se apleacă să-mi spună că acesta e doar unul din multe sale palate, că le voi vedea cu timpul și pe celelalte și nădăjduiește că voi fi mulțumită de toate.

Sunt condusă în odăile reginei ca să mă odihnesc și de data asta nu vreau să mă ascund de ochii celorlalți, ci mă bucur să mă aflu aici, în odaia mea personală, înconjurată de doamnele de companie, în timp ce altele așteaptă în marea sală de primire alăturată. Intru în odaia de toaletă și-mi schimb rochia cu cea de tafta, care a fost garnisită cu blănurile de samur dăruite de rege de Anul Nou. Cred că e prima oară în viață când port pe mine o astfel de avuție. Le conduc pe doamnele mele la cină, simțindu-mă deja regină, iar la intrarea în marea sală de ospete, regele mă ia de mână și dăm împreună ocol meselor, în timp ce toți se înclină și fac reverențe, iar noi zâmbim și înclinăm capul, mână-n mână, de parcă am fi deja soț și soție.

Încep să recunosc oamenii și să-mi amintesc numele lor fără să mi se sufle, așadar curtea nu mi se mai pare un loc atât de neprietenos. Îl zăresc pe lordul Southampton, care pare obosit și neliniștit, cum e și firesc după toate eforturile pe care le-a făcut ca să mă aducă aici. Zâmbetul îi e încordat și, în mod ciudat, salutul lui e rece. Întoarce privirea de la rege, de parcă s-ar coace un necaz, și-mi amintesc hotărârea mea fermă de-a fi o regină dreaptă la această curte condusă de capriciu. Poate că voi afla ce-l frământă pe lordul Southampton, poate că-mi va sta în putere să-l ajut.

Cel mai important sfetnic al regelui, Thomas Cromwell, se înclină în fața mea și-l recunosc după descrierea mamei ca fiind, mai mult decât oricare altul, omul care a urmărit alianța cu noi și cu ducii germani protestanți. Mă așteptam să mă salute mai călduros, din moment ce căsătoria mea înseamnă triumful planurilor sale, dar e tăcut și rezervat, iar regele mă conduce mai departe pe lângă el doar cu un cuvânt scurt.

Arhiepiscopul Cranmer ia și el masa cu noi și îi recunosc pe lordul Lisle și pe soția lui. Pare la rândul lui ostenit și precaut și îmi amintesc temerile pe care și le-a exprimat la Calais cu privire la dezbinarea regatului. Îi zâmbesc cu căldură. Știu că am multă treabă de făcut în țara asta. Dacă reușesc să salvez un eretic de la rug, înseamnă că am fost o regină bună și sunt sigură că-mi pot folosi influența ca să aduc pacea în țara asta.

Încep să simt că am prieteni în Anglia și, când mă uit prin sală și le zăresc pe doamnele mele, printre care Jane Boleyn, buna lady Browne, lady Margaret Douglas, nepoata regelui, și micuța Katherine Howard, încep să simt că acesta poate să fie cu adevărat noul meu cămin și că regele e într-adevăr soțul meu, că prietenii și copiii lui vor fi familia mea și că voi fi fericită aici.

Katherine, palatul Greenwich, 3 ianuarie 1540

Întocmai cum am visat mereu, după cină se va dansa într-o sală frumoasă, plină până la refuz cu cei mai chipeși tineri din lume. Și, mai bine ca în cele mai minunate vise ale mele, am o rochie nouă și port prinsă pe ea, cât de bătător la ochi se poate, broșa mea nouă de aur, dăruită de însuși regele Angliei. O pipăi tot timpul, ca și când le-aș arăta-o și le-aș spune oamenilor: „Ei, ce ziceți de asta? Nu-i rău deloc pentru prima mea zi la curte!”. Regele stă pe tron, cu un aer puternic și patern, iar lady Anne, alături de el, e atât de frumoasă pe cât se poate (dată fiind rochia ei îngrozitoare). Mai bine arunca blănurile de samur în Tamisa decât să pună să fie cusute pe cortul ăla de tafta. Mă supără atât de cumplit să văd niște blănuri așa de minunate practic aruncate, încât lucrul ăsta aproape că-mi micșorează o clipă plăcerea.

Dar apoi arunc o privire în jur, nu una necuviincioasă, ci doar o simplă privire, de parcă n-aș căuta nimic anume, și zăresc mai întâi un băiat tânăr și chipeș, apoi altul, ba chiar vreo șase pe care m-aș bucura să-i cunosc mai bine. Unii dintre ei stau împreună la o masă, aceea a pajilor, și toți sunt de familie bună, au averea lor și se bucură de favorurile unui lord. Dereham, bietul Dereham, ar fi pentru ei un nimeni, Henry Manox le-ar fi servitor. Aceștia vor fi noii mei pețitori. Cu greu îmi pot desprinde ochii de la ei.

Surprind o otheadă sau două aruncate în direcția mea și simt acel fior de emoție și plăcere care-mi spune că sunt privită, că sunt dorită, că numele meu va fi rostit, că mi se va strecura un bilețel, că întreaga aventură veselă a flirtului și seducției va începe din nou. Un tânăr va întreba cum mă cheamă, îmi va trimite un mesaj. Iar eu mă voi învoi la o întâlnire și apoi va urma un schimb de priviri și vorbe fără noimă în timpul dansurilor, al sporturilor și al cinei. Îmi va da o sărutare, apoi încă una, iar după aceea va urma seducția anevoioasă și fermecătoare și voi cunoaște o nouă atingere, sărutările delicioase ale unui nou tânăr și mă voi îndrăgosti iarăși până peste cap.

Cina e delicioasă, dar abia dacă ciugulesc din mâncare, fiindcă la curte te urmărește mereu câte cineva și nu vreau să

par lacomă. Masa noastră e orientată spre partea din față a sălii, așa că e firesc să ridic privirea ca să-l văd pe rege mâncând. În veșmintele lui bogate și cu colanul lui mare de aur, l-ai putea confunda cu una din acele picturi vechi de deasupra unui altar, cu o pictură înfățișându-l pe Dumnezeu, vreau să spun. E atât de măreț, atât de voinic, atât de împovărat cu aur și nestemate, că scânteiază ca un vechi munte cu comori. Deasupra jilțului său mare e întinsă o țesătură de aur și draperii brodate atârnă de o parte și de alta, iar fiecare fel de mâncare îi este servit de un slujitor ingenuncheat. Chiar și cel care îi întinde vasul de aur ca să-și înmoaie degetele și să-și spele mâinile face asta cu un genunchi în podea. Alt servitor îi dă pânza de in. Când ingenunchează în fața lui, slujitorii pleacă și capetele, de parcă ar avea o importanță atât de nepământească, încât nu-l pot privi în ochi.

Așadar, atunci când ridică ochii și mă vede privindu-l, nu știu dacă trebuie să-mi feresc privirea sau să fac o reverență sau altceva. Asta mă nedumerește atât de tare, încât schițez un surâs ușor, mă uit o clipă în altă parte și apoi iarăși la el, ca să văd dacă mă mai privește, și, într-adevăr, mă privește. Atunci mă gândesc că exact așa aș proceda dacă aș încerca să atrag un băiat și asta mă face să roșesc, să mă uit în farfurie și mă simt cumplit de neghioabă. Când ridic din nou privirea, de data asta pe sub gene, ca să văd dacă se mai uită la mine, ochii lui sunt îndreptați în altă parte și e clar că abia dacă m-a remarcat.

Însă privirea aspră și întunecată a unchiului Howard e ațintită asupra mea și mă tem că se va încrunta; poate că ar fi trebuit să-i fac o reverență regelui când l-am surprins uitându-se la mine. Dar ducele îmi face doar un mic semn de încuviințare din cap și-i spune ceva unui bărbat așezat la dreapta lui. Un bărbat care nu mă interesează deloc, trebuie să aibă cel puțin o sută nouăzeci și doi de ani.

Sunt într-adevăr uimită cât de bătrână e curtea asta, iar regele e de-a dreptul străvechi. Am trăit mereu cu impresia că e o curte a oamenilor tineri, frumoși și voioși, nu a unor oameni atât de bătrâni. Jur că niciun prieten de-al regelui nu are mai puțin de patruzeci de ani. Charles Brandon, marele lui prieten, despre care se spune că e un erou strălucitor și

fermecător, e absolut străvechi la vârsta senilă de cincizeci de ani. Bunica vorbește despre rege de parcă ar fi prințul pe care l-a cunoscut ea când era fată și fără îndoială că din pricina asta am priceput totul pe dos. E atât de bătrână încât uită că au trecut mulți ani. Când vorbește despre regină, se referă întotdeauna la regina Caterina de Aragon, nu la regina Jane, nici măcar la lady Anne Boleyn. Pur și simplu sare peste toate reginele de după Caterina. Mai mult chiar, pe bunica a înspăimântat-o atât de tare căderea nepoatei sale, Anne Boleyn, încât nu vorbește niciodată despre ea, decât ca un avertisment teribil pentru fetele neastâmpărate ca mine.

N-a fost întotdeauna așa. Îmi aduc aminte că atunci când am mers prima oară în casa ei de la Horsham, bunica o pomenea la fiecare două propoziții pe „nepoata mea, regina” și în fiecare scrisoare trimisă la Londra îi cerea acesteia o favoare sau bani, un loc pentru un servitor sau rămășițele averii unei abații, să înlătore un preot sau să dărâme o mănăstire de călugărițe. Apoi Anne a avut un copil și s-a vorbit mult despre „pruncul nostru, prințesa Elisabeta” și despre speranțele ca al doilea prunc să fie băiat. Toți îmi promiteau că voi avea un loc la curte, în suita verișoarei mele, eram rudă cu regina Angliei și cine putea ști unde-mi voi căuta soțul? O altă verișoară din neamul Howard, Mary, s-a căsătorit cu fiul bastard al regelui, Henry Fitzroy, iar un văr îi era sortit prințesei Maria. Între familia noastră și neamul Tudorilor se țeseau atâtea legături de rudenie, încât deveneam noi înșine de viță regească. Dar apoi, pe nesimțite, așa cum vine iarna și la început nu bagi de seamă frigul, s-a vorbit tot mai puțin despre ea și cu tot mai puțină certitudine despre curtea ei. Iar pe urmă, într-o zi, bunica mea vitregă a convocat toată suflarea casei în sala cea mare și a anunțat pe nepusă masă că Anne Boleyn (așa a numit-o, fără titlu, categoric fără legătură de rudenie) a căzut în dizgrație, și-a făcut de rușine familia și l-a trădat pe rege și că numele ei și cel al fratelui ei nu vor mai fi rostite niciodată.

Sigur că muream cu toții de curiozitate să aflăm ce se întâmplase, dar am fost nevoiți să așteptăm bârfele servitorilor. Abia când au sosit în sfârșit vești de la Londra am reușit să aflăm ce făcuse verișoara mea, regina Anne. Servitoarea mea mi-a povestit, parcă o aud și acum, că lady Anne era acuzată de crime cumplite, adulter cu mulți bărbați, printre care și

fratele ei, vrăjitorie, trădare, că i-a făcut farmece regelui, un șir de orori din care un singur lucru mi-a sărit în ochi, ca unei copile copleșite de groază ce mă aflu: acuzatorul era unchiul ei, unchiul meu, ducele de Norfolk. El a condus tribunalul și el i-a pronunțat condamnarea la moarte, iar fiul lui, chipeșul meu văr, s-a dus la Turn așa cum se duc oamenii la bălci, îmbrăcat cu ce avea mai bun, ca să-și vadă verișoara decapitată.

Atunci m-am gândit că unchiul trebuie să fie un om atât de înspăimântător încât poate că e în cârdășie cu dracul; însă pot să râd de toate acele spaime copilărești acum, că i-am devenit favorită, că mă apreciază atât de mult încât i-a poruncit lui Jane Boleyn, lady Rochford, să aibă deosebită grijă de mine și că i-a dat bani să-mi cumpere o rochie. Evident, am ajuns să-l interesez foarte mult, mă place mai mult decât pe toate celelalte fete Howard pe care le-a plasat la curte și crede că voi propăși interesele familiei încheind o căsnicie nobilă sau devenind prietenă cu regina sau purtându-mă fermecător cu regele. Îl crezusem diabolic de crud, dar acum văd că e un unchi plin de bunătate.

După cină urmează o piesă-mască și niște giumbușlucuri foarte amuzante ale bufonului regelui, apoi niște cântece aproape insuportabil de plictisitoare. Din câte am aflat, regele e un mare muzician, așa că în cele mai multe dintre seri trebuie să răbdăm un cântec de-al lui. Au o mulțime de tra-la-la-uri și toți le ascultă foarte concentrați, iar la urmă aplaudă foarte tare. Cred că lady Anne are o părere la fel de proastă ca a mea despre cântec, însă face greșeala să privească în jur fără țință, de parcă și-ar dori în sinea ei să afle altundeva. Îl văd pe rege aruncându-i o privire și apoi uitându-se repede în altă parte, ca și cum lipsa ei de atenție l-ar enerva. Prevăzătoare, îmi sprijin bărbia în palme și surâd cu ochii pe jumătate închiși, având aerul că abia pot suporta bucuria pe care mi-o trezește cântecul. Ce noroc! Din întâmplare, regele se uită iarăși în direcția mea și își închipuie fără îndoială că muzica lui m-a fermecat. Îmi aruncă un zâmbet larg, aprobator, iar eu îi surâd la rândul meu și plec îndată ochii, de parcă m-aș teme să-l privesc prea mult.

— Te descurci foarte bine, spune lady Rochford.

Îi zâmbesc triumfătoare. Ador, ador, ador viața la curte! Jur

că-mi va suci capul cu totul.

*Jane Boleyn, palatul Greenwich, 3 ianuarie
1540*

— Milord, spun făcând o reverență adâncă.

Suntem în apartamentele familiei Howard din palatul Greenwich, o serie de încăperi minunate, care dau una într-alta, aproape la fel de spațioase și de frumoase ca odăile reginei. Am stat o dată aici cu George, pe când eram proaspăt căsătoriți, și-mi amintesc priveliștea spre fluviu și lumina zorilor când m-am trezit, nespus de îndrăgostită, și am auzit fâlfăitul aripilor imense ale lebedelor ce zburau pe deasupra noastră către apă.

— A, lady Rochford, zice ducele cu o expresie prietenoasă pe chipul brăzdat de riduri. Am nevoie de dumneata.

Aștept.

— Te-ai împrietenit cu lady Anne, sunteți în termeni buni?

— Atât cât se poate, răspund cu precauție. Deocamdată nu știe prea multă engleză, dar am făcut mari eforturi să discut cu ea și cred că mă place.

— Ți s-ar destăinui?

— Cred că mai curând ar vorbi cu însoțitoarele sale din Cleves. Dar uneori mă întreabă una sau alta despre Anglia. Cred că are încredere în mine.

Se întoarce spre fereastră și-și lovește dinții îngălbeniți cu unghia degetului mare. Fața lui pământie e încrețită de gânduri.

— Există o dificultate, spune el rar.

Aștept.

— Așa cum ai auzit, a fost trimisă într-adevăr fără documentele cuvenite. Când era mică a fost logodită cu Francisc de Lorena și regele trebuie să fie sigur că această logodnă a fost anulată și respinsă înainte să meargă mai departe.

— Nu e liberă să se căsătorească? întreb uluită. Când contractele au fost semnate și ea a bătut atâta cale, iar regele a întâmpinat-o ca pe mireasa lui? Când Londra a primit-o ca pe noua regină?

— E posibil, răspunde el evaziv.

E absolut imposibil, dar nu am căderea să spun așa ceva.

— Cine afirmă că s-ar putea să nu fie liberă să se căsătorească?

— Regele se teme să meargă mai departe. Nu-l lasă conștiința.

Tac, nu sunt în stare să gândesc destul de iute ca să găsesc noima cuvintelor sale. Acesta e regele care s-a căsătorit cu soția propriului său frate, apoi a înlăturat-o susținând că mariajul lor de-o viață nu era valabil. Acesta e regele care a pus capul lui Anne Boleyn pe butuc în virtutea propriei judecăți călăuzite numai de Dumnezeu. E clar că regele acesta n-ar șovăi să se însoare cu o femeie doar pentru că un ambasador german n-a avut să-i înmâneze hârtia potrivită. Și atunci îmi aduc aminte momentul când ea l-a împins și expresia de pe chipul lui când s-a depărtat de ea, în castelul Rochester.

— Așadar, e adevărat! N-o place. N-o poate ierta pentru felul în care l-a tratat la Rochester. Va căuta o cale de-a scăpa de această căsătorie. Va susține și în privința ei că a fost promisă dinainte.

O privire fugară aruncată spre duce îmi spune că am ghicit și aproape că-mi vine să râd de această nouă întorsătură a piesei de teatru care e comedia regelui Henric.

— N-o place și o va trimite acasă.

— Dacă ar mărturisi că a fost promisă dinainte, s-ar putea întoarce acasă fără dezonoare, iar regele ar fi liber, spune încet ducele.

— Dar ea îl place. În orice caz, îl place destul de mult. Și nu se poate întoarce acasă. Nicio femeie cu puțină judecată nu s-ar întoarce acasă. Să te întorci la Cleves ca o marfa vătămată, când ai putea să fii regina Angliei? Nu va consimți niciodată la așa ceva. Cine o va lua de soție dacă el o refuză? Cine ar putea s-o ia de soție dacă el declară că a fost promisă dinainte? Viața ei s-ar sfârși.

— Ar putea să se elibereze de promisiunea dinainte, spune el cu chibzuință.

— Există așa ceva?

— E aproape sigur că nu, răspunde ducele ridicând din umeri.

Mă gândesc puțin.

— Atunci cum poate fi eliberată de ceva care nu există?

El zâmbește.

— Asta e o chestiune pe care vor trebui s-o rezolve germanii. Poate fi trimisă acasă împotriva voinței sale dacă nu cooperează.

— Nici măcar regele nu poate s-o răpească și s-o arunce afară din țara lui.

— Dacă ar putea fi păcălită să afirme că a existat o promisiune anterioară... șoptește ducele cu un glas ca foșnetul mătăsii. Dacă ar spune cu gura ei că nu e liberă să se căsătorească...

Încuviințez din cap. Încep să înțeleg ce serviciu îmi cere.

— Regele i-ar fi nespus de recunoscător celui care i-ar putea spune că a obținut o mărturisire de la ea. Iar femeia care a prilejuit o astfel de mărturisire ar crește foarte mult în ochii lui. Și într-ai mei.

— Nu trebuie decât să-mi porunciți, răspund ca să câștig timp de gândire. Dar n-o pot face să mintă. Dacă știe că e liberă să se căsătorească, ar fi nebună să afirme contrarul. Iar dacă eu susțin că a declarat contrarul, e de-ajuns ca ea să nege. Și atunci ar fi cuvântul ei împotriva cuvântului meu și ne întoarcem iarăși la adevăr.

Mă opresc cuprinsă de frică.

— Milord, să înțeleg că nu există nicio posibilitate de acuzație?

— Ce fel de acuzație?

— Că a comis vreo crimă? întreb neliniștită.

— Vrei să spui, dacă ar putea fi acuzată de trădare?

Încuviințez din cap. Nu vreau să rostesc eu însămi cuvântul. Mi-aș dori să nu-l mai aud niciodată. Cuvântul ăsta duce la pajiștea Turnului și la butucul călăului. Cuvântul ăsta mi-a răpit marea iubire. A pus capăt pentru totdeauna vieții noastre împreună.

— Cum ar putea să existe trădare? mă întreabă de parcă n-am trăi într-o lume primejdioasă în care orice faptă poate fi trădare.

— Legea s-a schimbat foarte mult și nevinovăția nu mai apără pe nimeni!

Brusc, ducele clatină din cap.

— Oricum ar fi, Henric nu are cum s-o acuze. Regele Franței îl are oaspete chiar acum la Paris pe Sfântul Împărat Roman.

Ar putea să pună la cale un atac comun asupra noastră chiar în clipele astea. Nu putem face nimic care să supere ducatul Cleves. Trebuie să menținem alianța cu prinții protestanți, altfel riscăm să înfruntăm singuri o Spanie și o Franță care s-au unit împotriva noastră. Dacă papiștii englezi se vor răscula, așa cum au mai făcut-o, vom fi terminați. Ea trebuie să mărturisească singură că e logodită cu altul și să plece acasă de bunăvoie, ca să scăpăm de fată și să păstrăm alianța. Sau, dacă ar păcăli-o cineva să facă mărturisirea, ar fi bine și așa. Dar dacă afirmă în continuare că e liberă să se mărite și dacă insistă asupra căsătoriei, regele va trebui s-o ia de soție. Nu-i putem jigni fratele.

— Indiferent dacă regelui îi convine sau nu?

— Chiar dacă urăște căsătoria asta, chiar dacă-l urăște pe omul care a pus-o la cale și chiar dacă-o urăște pe ea.

Rămân tăcută câteva clipe.

— Dacă o urăște și totuși o ia de nevastă, va găsi o cale de-a scăpa de ea mai târziu, gândesc cu voce tare.

Ducele nu zice nimic, dar pleoapele îi ascund ochii negri.

— Ah, cine poate prevesti viitorul? spune el într-un sfârșit.

— O va pândi cea mai mare primejdie în fiecare zi a vieții ei, prezic. Dacă vrea să scape de ea, regele va ajunge în curând să creadă că asta e voia Domnului.

— Așa se pare că se manifestă voia Domnului în general, spune ducele cu un rânet crud.

— Atunci o va găsi vinovată de o încălcare sau alta a legii.

Refuz să rostesc cuvântul „trădare”.

— Dacă ți-ar păsa câtuși de puțin de ea, ai convinge-o să plece acum, zice ducele încet.

Mă întorc agale în odăile reginei. Știu că nu va urma sfatul meu, trecând peste cel al ambasadorilor ei, și nu am libertatea să-i mărturisesc ce cred cu adevărat. Dar dacă i-aș fi prietenă sinceră, i-aș spune că Henric nu e bărbatul pe care să-l iei de soț dacă te urăște înainte de ziua nunții. Răutatea lui față de femeile care îl supără e fatală. Cine ar putea ști lucrul ăsta mai bine decât mine?

Anne, palatul Greenwich, 3 ianuarie 1540

Doamna de companie Jane Boleyn pare tulburată. Îi spun că poate să se așeze lângă mine și o întreb în engleză dacă se simte bine. Ea îi face semn tălmaciului meu să vină să șadă cu noi și îmi răspunde că o frământă o chestiune destul de delicată. Mă gândesc că trebuie să fie vorba de ordinea rangurilor la nuntă, toți sunt foarte neliniștiți în legătură cu desfășurarea ceremoniei și ce podoabe îi e îngăduit fiecăruia să poarte. Încuviințez cu aerul că e o chestiune importantă și o întreb dacă îi pot fi de folos.

— Dimpotrivă, eu doresc foarte mult să vă fiu de ajutor, răspunde ea vorbindu-i încet lui Lotte.

Aceasta îmi tălmăcește și dau aprobator din cap.

— Am auzit că ambasadorii Înălțimii Voastre au uitat să aducă contractul care vă eliberează de o logodnă încheiată mai demult, continuă ea.

— Cum?!

Cuvântul în germană îmi scapă atât de strident, că ea îi ghicește sensul și dă din cap, cu o expresie tot atât de gravă ca a mea.

— Așadar nu vi s-a spus?

Clatin din cap și răspund în engleză:

— Nimic. Ei nu-mi spun nimic.

— Atunci mă bucur că vă vorbesc înainte să primiți sfaturi proaste, zice ea repede.

Aștept să mi se tălmăcească. Jane Boleyn se apleacă în față și-mi ia mâinile într-ale ei. Strânsoarea lor e caldă, expresia de pe chipul ei, concentrată.

— Când vi se vor pune întrebări despre logodna voastră dinainte, trebuie să răspundeți că a fost anulată și că ați văzut documentul, mă sfătuiește ea cu sinceritate. Dacă sunteți întrebată de ce nu l-a trimis fratele vostru, puteți să spuneți că nu știți și că nu e responsabilitatea Înălțimii Voastre să aduceți hârtiile, căci nici nu este.

Mi s-a tăiat respirația; vehemența afirmațiilor ei îmi stârnește teama. Nu pot să înțeleg de ce a fost fratele meu atât de nepăsător în privința căsătoriei mele, dar apoi îmi aduc aminte dușmănia neîncetată pe care mi-a purtat-o. Și-a trădat

propriul plan din răutate, în ultima clipă n-a putut suporta să mă lase să plec fără greutate de lângă el.

— Văd că sunteți uluită, continuă ea. Scumpă lady Anne, luați în seamă avertismentul meu și nu lăsați să se creadă nici măcar o clipă că documentul nu există, că aveți o logodnă încă valabilă! Trebuie să spuneți o minciună eficientă și convingătoare. Trebuie să spuneți că ați văzut documentele și că logodna voastră dinainte a fost anulată definitiv.

— Dar așa a și fost, răspund încet, repetând apoi în engleză, ca să nu mă înțeleagă cumva greșit. Am văzut documentul. Nu e o minciună. Sunt liberă să mă căsătoresc.

— Sunteți sigură? stăruie ea. Aceste lucruri pot fi făcute fără ca fata să știe ce se plănuiește. Nimeni nu v-ar învinovăți dacă ați fi nesigură. Puteți să-mi spuneți. Aveți încredere în mine. Spuneți-mi adevărul!

— A fost anulată, îi repet. Știu că a fost anulată. Logodna a fost planul tatălui meu, nu însă și al fratelui meu. Când tatăl meu s-a îmbolnăvit și apoi a murit, fratele meu a devenit conducător și logodna a fost anulată.

— Și atunci de ce nu aveți documentul?

— Fratele meu, încep. Fratele meu nesăbuit... Fratelui meu nu-i pasă de fericirea mea.

Lotte traduce repede.

— Tatăl meu a murit de curând și mama suferă foarte tare, astfel că el a avut o mulțime de treburi de rezolvat. Fratele meu are documentul în arhiva noastră, l-am văzut eu însămi, dar pesemne că a uitat să-l trimită. Au fost atâtea aranjamente de făcut!

— Dacă aveți vreo îndoială cât de mică, trebuie să-mi spuneți, mă previne ea. Vă pot sfătui ce-ar fi cel mai bine să faceți. Vă dați seama din faptul că am venit și v-am avertizat, că vă sunt întru totul credincioasă. Dar dacă există o posibilitate cât de slabă ca fratele vostru să nu aibă documentul, trebuie să-mi spuneți, lady Anne, de dragul siguranței voastre, și vom plănuî împreună ce e cel mai bine să faceți.

Clatin din cap.

— Vă mulțumesc pentru grija pe care mi-o purtați, dar nu e necesară. Am văzut cu ochii mei documentele și le-au văzut și ambasadorii mei. Nu există nicio piedică. Știu că sunt liberă să

mă căsătoresc cu regele.

Ea încuviințează, dar parcă ar aștepta în continuare ceva.

— Mă bucur foarte mult!

— Și doresc să mă căsătoresc cu regele.

— Dacă ați vrea să evitați căsătoria, acum că l-ați văzut, ați putea s-o faceți, șoptește ea. Asta e șansa voastră de-a scăpa. Dacă s-ar întâmpla să nu-l plăceți, v-ați putea întoarce acasă în siguranță, fără să se poată rosti nici măcar o vorbă împotriva Înălțimii Voastre. V-aș putea ajuta. Le-aș putea spune că mi-ați mărturisit că nu sunteți sigură, că s-ar putea să fiți promisă dinainte.

Îmi retrag mâinile dintr-ale ei și răspund simplu:

— Nu vreau să scap. E o mare onoare pentru mine și țara mea și o mare bucurie pentru mine.

Jane Boleyn pare să se îndoiască.

— E adevărat, întăresc. Îmi doresc fierbinte să fiu regina Angliei, am ajuns să iubesc această țară și doresc să-mi clădesc viața aici.

— Într-adevăr?

— Da, pe onoarea mea.

După o clipă de șovăială, îi dezvălui cel mai important motiv.

— Acasă n-am fost prea fericită. Nu eram prea prețuită și nici prea bine tratată. Aici pot să fiu cineva, pot să fac mult bine. Acasă nu voi fi niciodată altceva decât o soră nedorită.

Ea încuviințează. Multe femei știu ce înseamnă să stea în cale, în timp ce treburile însemnate ale bărbaților merg înainte fără ele.

— Vreau să am o șansă, spun. Vreau să am șansa de-a fi femeia care pot fi. Nu creația fratelui meu, nu fiica mamei mele. Vreau să rămân aici și să devin încetul cu încetul eu însămi.

Ea rămâne tăcută câteva clipe. Profunzimea propriilor mele sentimente mă surprinde. Adaug:

— Vreau să fiu o femeie independentă.

— Reginele nu sunt libere, mă previne ea.

— Mai bine regină decât sora nesuferită a unui duce.

— Foarte bine, spune ea încet.

— Bănuiesc că regele este mânios pe ambasadorii mei fiindcă au uitat hârtiile, nu?

— Sunt sigură că da, răspunde ea și privirea îi alunecă într-o parte. Dar își vor da cuvântul că sunteți liberă să vă căsătoriți și sunt încredințată că totul va merge mai departe.

— Nu există posibilitatea ca nunta să fie amânată?

Ceea ce simt mă surprinde. Am credința că pot face multe pentru țara asta, că pot fi o regină bună. Vreau să încep fără zăbavă.

— Nu, spune ea. Ambasadorii și sfetnicii regelui vor rezolva totul. Sunt sigură.

Rămân tăcută câteva clipe, apoi întreb:

— Vrea cu adevărat să mă ia de soție?

Ea îmi zâmbeste și-mi atinge mâna.

— Bineînțeles că vrea. Asta e doar o mică dificultate. Ambasadorii vor face tot posibilul să prezinte documentul și căsătoria se va încheia. Cu condiția să fiți sigură că documentul există.

— Există, spun, și e adevărul adevărat. Pot să jur.

Katherine, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Mi s-a poruncit s-o ajut pe regină să se îmbrace pentru nuntă și trebuie să mă trezesc foarte devreme ca să pregătesc totul. Aș prefera să nu mă trezesc devreme, dar e plăcut să fiu aleasă dintre celelalte fete care dorm până foarte târziu și sunt atât de leneșe. E într-adevăr foarte urât din partea lor să zacă în pat atât de mult, când unele dintre noi suntem în picioare și muncim pentru lady Anne. La drept vorbind, în afară de mine, toate sunt niște leneșe.

Îi pregătesc rochia cât timp ea se spală în cămăruță. Catherine Carey mă ajută să întind fusta și jupoanele pe cufărul închis, în vreme ce Mary Norris se ocupă de bijuteriile ei. Fusta e imensă, ca o furcă de tors mare și groasă, mai degrabă aș muri decât să mă mărit într-o rochie ca asta. Nici cea mai mare frumusețe din lume n-ar putea să nu arate ca o budincă uriașă care se îndreaptă clătinându-se spre cei care o vor mânca. După mine, nici măcar nu merită să fi regină dacă trebuie să umbli îmbrăcată într-un cort. Țesătura e deosebit de fină, toată din fir de aur, și e împodobită cu cele mai frumoase perle, iar lady Anne va purta o diademă. Mary a așezat-o deja în fața oglinzii și, dacă n-ar fi nimeni aici în afară de mine, aș proba-o, dar cu toate că e atât de devreme, ne-am adunat deja șase servitoare, domnișoare și doamne de companie, așa că trebuie să mă mulțumesc s-o lustruiesc puțin și s-o las în pace. E foarte fin lucrată, a adus-o cu ea din Cleves și mi-a spus că fragmentele țepoase sunt fire de rozmarin, pe care sora ei le-a purtat proaspete în păr la nuntă. Remarc că seamănă cu o cunună de spini și secretara ei îmi aruncă o privire aspră și nu-mi tălmăcește vorbele. Cu atât mai bine.

Va purta părul despletit și, când iese din odaia de spălat, se așază în fața oglinzii de argint, iar Catherine îi perie pletele cu mișcări prelungi și line, așa cum ai peria coada unui cal. Are părul bălai – de fapt, ca să fiu dreaptă, e auriu – și arată bine în dimineața asta, înfășurată într-un cearșaf de baie și cu un aer luminos după îmbăiere. E puțin palidă, dar ne zâmbește tuturor și pare fericită. Dacă aș fi în locul ei, aș dăntui de bucurie că sunt regina Angliei. Dar presupun că dansul nu-i stă în fire.

Pleacă la cununie și noi ne înșiruiam în urma ei, în ordinea strictă a importanței, ceea ce înseamnă că sunt la coada cozii, așa că nici măcar nu merită să mă aflu aici, nimeni nu va putea să mă vadă, cu toate că port rochia cea nouă, tivită cu fir de argint, cel mai scump lucru pe care l-am avut vreodată. E de un gri-albăstrui foarte deschis și se asortează cu ochii mei. Niciodată n-am arătat mai bine, dar nu e nunta mea și nimeni nu-mi acordă un dram de atenție.

Îi cunună arhiepiscopul Cranmer, care mormăie întruna ca un bondar bătrân. Acesta întreabă dacă există vreun motiv care să-i împiedice să se cunune și dacă noi, cei de față, cunoaștem vreo piedică, iar noi răspundem cu toții foarte veseli: „Nu, nu cunoaștem” și presupun că numai eu sunt atât de neroadă încât să mă întreb ce s-ar întâmpla dacă cineva ar striga: „Opriți nunta, pentru că regele a avut deja trei neveste și niciuna nu a murit de bătrânețe!”, dar, firește, nu spune nimeni așa ceva.

Dacă ar avea puțină judecată, ea ar trebui să se simtă neliniștită. Nu e deloc un palmares liniștitor. Desigur, regele e un om foarte important și voia lui e voia lui Dumnezeu, dar a avut trei soții și toate sunt moarte. Dacă stau să chibzuiesc bine, nu e cine știe ce perspectivă pentru o mireasă. Dar cred că ea nu se gândește la asta. Îmi închipui că nu se gândește nimeni la asta, decât doar alți neghiobi ca mine.

S-au cununat și pleacă să asculte liturghia în capela personală a regelui, iar noi așteptăm fără să avem nimic de făcut, lucru care, constat, e una din principalele ocupații de la curte. Un tânăr foarte chipeș, care se numește John Beresby, reușește să-și croiască drum printre oameni până ajunge în spatele meu.

— Sunt orbit, spune el.

— Nu înțeleg de ce, răspund cu îndrăzneală. Abia s-a crăpat de ziuă, e foarte devreme.

— Nu de soare, ci de lumina mai puternică a frumuseții voastre.

— Aha, zic aruncându-i un surâs ușor.

— Sunteți nouă la curte?

— Da, mă numesc Katherine Howard.

— Eu mă numesc John Beresby.

— Știu.

— Știți? Ați întrebat pe cineva cum mă cheamă?

— Nicidecum!

Dar e o minciună. L-am remarcat din prima zi, la castelul Rochester, și am întrebat-o pe lady Rochford cine e.

— Ați întrebat de mine! exclamă el în culmea încântării.

— Nu vă măguliți singur, replic zdrobitor.

— Spuneți-mi că pot cel puțin să dansez cu Domnia Voastră mai târziu, la banchetul de nuntă!

— Poate.

— Voi lua asta ca pe o promisiune, șoptește el.

În clipa următoare, ușa se deschide și regele iese împreună cu lady Anne, iar noi facem cu toții reverențe foarte adânci, fiindcă ea e acum regină și femeie măritată, și nu pot să nu mă gândesc că, deși e foarte frumos pentru ea, ar fi fost mult mai bine dacă ar fi purtat o rochie cu trenă lungă.

Anne, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Așadar, s-a înfăptuit. Sunt regina Angliei. Sunt căsătorită. Stau la dreapta soțului meu, regele, la banchetul de nuntă și zâmbesc întregii săli, pentru ca toți, doamnele mele, lorzii la mesele lor, oamenii de rând la balcon, toți să vadă că sunt fericită să le fiu regină și că voi fi o regină bună și o soție veselă.

Arhiepiscopul Cranmer a oficiat slujba după riturile Sfintei Biserici Catolice a Angliei, așa că îmi simt conștiința puțin tulburată. Asta nu aduce țara mai aproape de religia reformată, cum le-am promis fratelui meu și mamei. Sfetnicul meu, contele Overstein, stă lângă mine și, când se ivește prilejul potrivit în ritualul servirii, îi spun încet că nădăjduiesc că el și lorzii din Cleves nu sunt dezamăgiți că n-am reușit să-l conduc pe rege spre reformă.

Îmi răspunde că voi fi lăsată să-mi practic credința după bunul meu plac, în particular, dar că regele nu vrea să fie săcâit cu chestiuni teologice în ziua nunții. Îmi spune că regele pare neclintit în ceea ce privește păstrarea Bisericii pe care a construit-o, catolică în esență, dar îl neagă pe Papă drept conducător. Regele se opune reformatorilor tot atât de mult cât se opune papiștilor înflăcărați.

— Dar de bună seamă că s-ar fi putut găsi o formulare care să ne mulțumească pe amândoi, nu? remarc. Fratele meu ardea de nerăbdare ca eu să sprijin reformarea Bisericii Angliei.

Contele face o strâmbătură.

— Reformarea Bisericii nu e așa cum am înțeles-o noi.

Linia strânsă a buzelor sale îmi dă de înțeles că nu vrea să adauge nimic altceva.

— Pare să fi fost, de bună seamă, un proces profitabil, remarc șovăitor.

Mă gândesc la marile reședințe unde am poposit pe drumul de la Deal, se vedea limpede că erau foste mănăstiri sau abații, deși în grădinile cu ierburi de leac ce le înconjurau fuseseră plantate răzoare de flori, iar fermele care îi hrăneau pe săraci fuseseră transformate în parcuri de vânatoare.

— Când eram acasă, credeam că e un proces sacru, spune

el scurt. Nu ne dădeam seama că a fost scăldat în sânge.

— Nu pot să cred că dărâmarea altarelor unde le plăcea oamenilor simpli să se roage îi apropie mai mult de Dumnezeu. Și care e folosul dacă li se interzice să aprindă lumânări și să-i pomenească pe cei dragi?

— E un folos pământesc, nu doar spiritual, spune el. Birurile către Biserică nu au fost înlăturate, singura schimbare e că acum îi sunt plătite regelui. Dar nu avem căderea să comentăm felul în care Anglia alege să-și rostească rugăciunile.

— Fratele meu...

— Fratele Înălțimii Voastre ar fi făcut bine să se îngrijească de felul cum păstrează documentele, spune el cuprins de o iritare bruscă.

— Poftim?

— Ar fi trebuit să trimită scrisoarea care v-a eliberat de promisiunea de-a vă căsători cu fiul ducelui de Lorena.

— N-a avut prea mare importanță, nu? Regele nu mi-a spus nimic despre asta.

— Am fost puși să jurăm că avem cunoștință despre existența ei și că va fi trimisă în cel mult trei luni, iar pe urmă am fost puși să jurăm că rămânem ostatici aici până când sosește. Dacă fratele Înălțimii Voastre n-o găsește și n-o trimite, Dumnezeu știe ce se va întâmpla cu noi.

Sunt uluită.

— Nu se poate să fiți ținuți ca zălog pentru felul în care se îngrijește fratele meu de documente! Nu e posibil ca ei să creadă cu adevărat că a existat o piedică!

Clatină din cap.

— Oamenii regelui știu foarte bine că erați liberă să vă căsătoriți și că această căsătorie este valabilă. Dar, dintr-un motiv pe care doar ei îl cunosc, au hotărât să arunce o umbră de îndoială asupra întregii chestiuni, iar greșeala fratelui Înălțimii Voastre, care ne-a lăsat să venim aici fără acel document, a permis această îndoială. Și am fost făcuți de rușine în cel mai crud mod.

Las ochii în jos. Ranchiuna pe care mi-o poartă fratele meu stă împotriva intereselor lui, împotriva intereselor țării lui, ba chiar împotriva intereselor religiei sale. Simt că mă cuprinde mânia la gândul că mi-a pus în pericol chiar căsătoria, din

pricina geloziei și a dușmăniei. E un mare neghiob, un neghiob plin de răutate. Nu spun decât:

— A fost neglijent.

Dar simt că-mi tremură glasul.

— Cu acest rege nu-ți poți permite să fii neglijent, mă avertizează contele.

Încuviințez din cap, pe deplin conștientă că regele stă tăcut în stânga mea. Nu înțelege germana, dar nu vreau să mă privească și să mă vadă altfel decât fericită.

— Sunt sigură că voi fi foarte mulțumită, spun zâmbind, iar contele se înclină și se întoarce la locul lui.

Banchetul s-a terminat și arhiepiscopul se ridică de la masă. Sfetnicii mei m-au pregătit pentru acest moment și, când regele se ridică în picioare, știu că trebuie să fac același lucru. Îl urmăresc amândoi pe milord Cranmer până în odaia mare a regelui și ne oprim în prag cât timp arhiepiscopul dă ocol încăperii, legănând cădelnița și stropind patul cu agheasmă. E un lucru foarte superstițios și foarte ciudat. Nu știu ce-ar spune mama, dar sunt sigură că nu i-ar plăcea.

Apoi arhiepiscopul închide ochii și începe să se roage. Contele Overstein, aflat lângă mine, îmi tâlmăcește repede în șoaptă:

— Se roagă să dormiți amândoi bine și să nu fiți tulburați de vise diavolești.

Am grijă ca fața mea să exprime interes și pioșenie, însă cu greu mă pot abține să nu zâmbesc. Aceștia sunt oamenii care au distrus altare ca să oprească norodul să se roage pentru miracole și în același timp, aici, într-un palat, simt nevoia să se roage pentru ocrotire împotriva viselor diavolești? Cum să-i înțelegi?

— Se roagă să nu suferiți de pânțec sterp și regele să nu sufere de neputință, se roagă ca puterea Satanei să nu-i răpească nici lui bărbăția și nici vouă feminitatea.

— Amin, spun prompt, de parcă ar crede cineva în aiurelile astea.

Apoi mă întorc spre doamnele mele și ele mă însoțesc în odaia mea, unde mă voi îmbrăca în cămașă de noapte.

Când mă întorc, regele stă împreună cu suita sa lângă patul impunător, iar arhiepiscopul încă se mai roagă. Regele e în

cămașă de noapte și are o mantie lungă și frumoasă, căptușită cu blană pe umeri. Și-a scos pantalonii și zăresc pe piciorul lui bandajul voluminos, acolo unde are o rană deschisă. Bandajul e proaspăt schimbat și curat, slavă Domnului, dar chiar și așa mirosul rănii se răspândește în odaia de culcare și se amestecă îngrețosător cu cel de tămâie. Rugăciunile par să fi continuat cât timp ne-am schimbat amândoi veșmintele. Ai crede că de-acum suntem într-adevăr apărați de vise diavolești și neputință. Doamnele mele înaintază și-mi iau ușor mantia de pe umeri. Stau îmbrăcată doar în cămașa de noapte în fața întregii curți și mă simt atât de umilită și de rușinată, încât aproape că mi-aș putea dori să fiu înapoi la Cleves.

Lady Rochford ridică repede cuverturile de pe pat, ca să mă apere de privirile cercetătoare. Mă strecor sub ele și mă așez în capul oaselor, cu spatele sprijinit de perne. De cealaltă parte a patului, un tânăr, Thomas Culpepper, ingenunchează pentru ca Henric să se sprijine de umărul lui, iar un alt bărbat îl prinde pe rege de cot, ca să-l împingă în sus. Scoțând un icnet ca de cal de povară ostenit, regele Henric se saltă pe pat. Acesta se lasă sub greutatea lui și sunt silită să mă răsucesc cu stângăcie și să mă prind de margine ca să nu mă rostogolesc spre el.

Arhiepiscopul ridică mâinile deasupra capului pentru o ultimă binecuvântare, iar eu privesc drept înainte. Zăresc fața luminoasă a lui Katherine Howard: ține mâinile împreunate, lipite de buze, ca și cum s-ar ruga intens, dar se vede clar că se chinuie să nu chicotească. Mă prefac că n-am văzut-o, de teamă că mă va face și pe mine să izbucnesc în râs, iar când arhiepiscopul își încheie rugăciunile, rostesc cu evlavie: „Amin”.

Pe urmă pleacă toți, slavă Domnului. Nimic nu sugerează că ar trebui să urmărească până la capăt consumarea actului căsătoriei, dar știu că dimineată vor trebui să vadă cearșafurile și să constate că s-a înfăptuit. Așa e firesc pentru o căsătorie regală și, totodată, pentru căsătoria cu un bărbat destul de bătrân ca să-ți fie tată și pe care nu-l cunoști aproape deloc.

Jane Boleyn, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Mă număr printre ultimii care pleacă și închid încetișor ușa dincolo de care se împlinește încă o căsătorie a regelui pe care am urmărit-o de la perioada de curtare până la patul nupțial. Unii, precum neghioaba aia tânără de Katherine Howard, ar crede că aici se încheie povestea, că acesta e sfârșitul tuturor lucrurilor. Dar eu știu bine că nu e deloc așa. Aici începe povestea unei regine.

Înainte de noaptea asta sunt contracte și promisiuni, iar uneori nădejdi și vise, rareori este și iubire. După noaptea asta există realitatea a doi oameni care-și clădesc viața împreună. Pentru unii, asta e o negociere care nu poate fi încheiată. Însuși unchiul meu e căsătorit cu o femeie pe care n-o poate suporta și acum trăiesc despărțiți. Henry Percy s-a însurat cu o moștenitoare, dar nu s-a putut elibera niciodată de dragostea sa pentru Anne Boleyn. Thomas Wyatt își urăște cu patimă soția, pentru că s-a îndrăgostit de Anne pe când aceasta era doar o copilă și nu i-a trecut niciodată. Chiar soțul meu... dar nu vreau să mă gândesc acum la soțul meu. Vreau să-mi amintesc doar că l-am iubit, că aș fi putut să mor din dragoste pentru el, indiferent ce-a crezut despre mine când am fost puși pentru prima oară în același pat. Indiferent la cine s-a gândit când a trebuit să îplinească fapta cu mine. Dumnezeu să-l ierte pentru că m-a ținut în brațe gândindu-se la ea. Dumnezeu să mă ierte pentru că am știut lucrul ăsta și l-am lăsat să mă tortureze. În sfârșit, Dumnezeu să mă ierte pentru că mi-au fost pervertite mintea și inima în asemenea măsură încât nimic nu-mi plăcea mai mult decât să stau în brațele lui și să mă gândesc cum atingea altă femeie. Gelozia și patima trupească m-au coborât atât de jos, că-mi făcea plăcere, o plăcere depravată, păcătoasă, să-i simt atingerea și să mă gândesc cum o atinge pe ea.

Aici nu e vorba de patru picioare goale într-un pat și de împlinirea în sine a faptei. Ea va trebui să învețe să i se supună. Nu în privința lucrurilor mari, orice femeie e în stare să se prefacă, ci în miile de compromisuri mărunte pe care o soție trebuie să le facă în fiecare zi. În cele o mie de momente

pe zi când trebuie să-ți muști limba, să pleci capul și să nu te cerți în public, nici între patru ochi, nici măcar în adâncul tăcut al propriei minți. Dacă ai drept soț un rege, acest lucru e și mai important. Dacă ți-e soț regele Henric, e o chestiune de viață și de moarte.

Toți încearcă să uite că Henric e un om crud. Henric însuși încearcă să ne facă să uităm. Când se poartă fermecător sau își propune să fie prietenos, ne place să uităm că ne jucăm cu un urs sălbatic. Firea acestui bărbat nu a fost îmblânzită. Nu e omul a cărui stare de spirit să fie mereu senină. Nu e omul care să-și poată ține în frâu sentimentele, nu e în stare să rămână statornic nici măcar de la o zi la alta. L-am văzut iubind trei femei cu o pasiune absolută. L-am văzut jurându-i fiecăreia o credință veșnică, de nezdrunchinat. L-am văzut luptând în turniruri sub deviza „Sir Inimă Credincioasă”. Și l-am văzut trimițându-le pe două din cele trei la pieire și întâmpinând vestea morții celei de-a treia cu un calm desăvârșit.

Fata aia ar face bine să-i ofere plăcere în noaptea asta, să-i dea ascultare mâine și să-i dăruiască un fiu peste un an, căci altfel, eu, una, nu dau nici măcar un ban pe șansele ei.

Anne, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Unul câte unul, pleacă toți din odaie și rămânem singuri în lumina lumânărilor și într-o tăcere stânjenită. Nu spun nimic. N-am căderea să vorbesc. Îmi aduc aminte de avertismentul mamei că, indiferent ce s-ar întâmpla în Anglia, nu trebuie să-i dau sub nicio formă regelui motive de-a mă crede imorală. El m-a ales pentru că are încredere în caracterul femeilor din Cleves. Și-a cumpărat o fecioară erasmiană manierată, capabilă de stăpânire de sine, foarte disciplinată și asta e ceea ce trebuie să fiu. Mama nu-mi spune deschis că să-l dezamăgesc pe rege m-ar putea costa viața, pentru că soarta lui Anne Boleyn n-a fost pomenită nici măcar o singură dată în Cleves din ziua când s-a semnat contractul prin care am fost sortită căsătoriei cu un ucigaș de neveste. De la logodna mea, e ca și cum regina Anne ar fi fost răpită la ceruri în cea mai mare liniște. Sunt prevenită fără încetare că regele Angliei nu-i va îngădui soției sale purtări ușurate, dar nimeni nu-mi spune că ar putea să-mi facă exact ce i-a făcut lui Anne Boleyn. Nimeni nu mă avertizează nici măcar o singură dată că aș putea fi forțată la rândul meu să-mi pun capul pe butuc ca să fiu decapitată pentru greșeli închipuite.

În pat, lângă mine, regele, soțul meu, oftează adânc, de parcă ar fi ostenit și preț de o clipă mă gândesc că poate va adormi pur și simplu și ziua asta epuizantă, înspăimântătoare se va sfârși, iar eu voi putea să mă trezesc mâine femeie măritată și să-mi încep noua viață ca regină a Angliei. Preț de o clipă îndrăznesc să sper că îndatoririle mele pe ziua de azi s-au încheiat.

Stau nemișcată, așa cum ar vrea fratele meu, ca un prunc incremenit. Trupul meu îi inspira groază: groază și fascinație. Îmi poruncea să port gulere înalte, veșminte groase, bonete greoaie, ghete mari, așa încât nici el, nici altcineva să nu poată vedea din mine decât fața umbrită și mâinile, de la încheietură până la degete. Dacă ar fi putut să mă țină izolată, cum face împăratul otoman cu nevestele sale întemnițate, cred că ar fi făcut-o. Până și privirea mea i se părea prea îndrăzneată, prefera să nu mă uit la el și, dacă ar fi putut, mi-ar fi cerut să umblu cu vâl.

Și totuși mă spiona neîncetat. Indiferent dacă mă aflam în odaia mamei, cosând sub supravegherea ei, sau în curte, privind caii, când ridicam ochii îl surprindeam ținându-mă cu privirea, având întipărită pe chip expresia aceea de iritare și... nu știu ce altceva... dorință? Nu era poftă trupească. Nu m-a dorit niciodată așa cum un bărbat dorește o femeie, știu sigur asta. Dar mă voia pentru a mă domina complet. Pentru a mă înghiți cu totul ca să nu-l mai tulbur.

Când eram mici, ne chinuia pe toate trei: pe Sybilla, pe Amelia și pe mine. Sybilla, cu trei ani mai mare decât el, era în stare să fugă destul de repede ca să scape, Amelia izbucnea în plânsul rapid al mezinei familiei; numai eu mă împotriveam. Nu ripostam cu lovituri când mă ciupea sau mă trăgea de păr. Nu-l atacam când mă încolțea în curtea grajdurilor sau într-un ungher întunecat. Strângeam doar din dinți și, când îmi provoca durere, nu plângeam. N-am plâns nici măcar când mi-a învinețit încheieturile mâinilor subțiri de fetiță, nici măcar când mi-a aruncat o piatră în cap și mi-a dat sângele. Nu plângeam niciodată, nu-l imploram niciodată să înceteze. Am învățat să folosesc tăcerea și răbdatul ca pe cele mai puternice arme de care dispuneam împotriva lui. Amenințarea și puterea lui stăteau în faptul că mă putea răni. Puterea mea venea din faptul că îndrăzneam să mă port ca și cum n-ar fi putut să mă rănească. Am învățat că sunt în stare să îndur orice mi-ar putea face un băiat. Mai târziu am învățat că sunt în stare să supraviețuiesc oricărui lucru pe care mi l-ar putea face un bărbat. Și mai târziu am înțeles că era un tiran, dar tot nu m-a înspăimântat. Am învățat puterea supraviețuirii.

După ce am crescut, când îi vedeam blândețea față de Amelia și felul cum o stăpânea și respectul politicos față de mama, mi-am dat seama că încăpățânarea, îndărătnicia mea creaseră problemele neîntrerupte dintre noi. El l-a dominat pe tata, l-a închis în odaia sa de culcare, i-a uzurpat locul. A făcut toate astea cu binecuvântarea mamei și cu sentimentul mândru că e îndreptățit. S-a aliat cu soțul Sybillei, doi prinți ambițioși, și astfel continuă s-o conducă pe Sybilla chiar și după ce s-a căsătorit. El și mama au făurit un parteneriat puternic, un cuplu care domnește peste Jülich-Cleves. Amelia se află în stăpânirea lor, însă eu am refuzat să fiu dominată sau condusă. Am devenit pentru el ca o mâncărime la care nu

ajungea să se scarpine. Dacă aş fi plâns, dacă aş fi implorat, dacă m-aş fi prăbuşit ca o copilă sau m-aş fi agăţat ca o femeie, m-ar fi iertat, m-ar fi adoptat, m-ar fi luat sub ocrotirea lui şi s-ar fi îngrijit de mine. Aş fi fost mica lui păpuşă, aşa cum e Amelia: scumpa lui, sora pe care o păzeşte şi de a cărei siguranţă se îngrijeşte.

Dar când am ajuns să înţeleg asta era prea târziu. Încremenise în atitudinea aceea de iritare frustrată faţă de mine, iar eu învăţasem bucuria independenţei şi a supravieţuirii încăpăţănate, în ciuda situaţiei potrivnice. A încercat să mă transforme în sclavă, însă n-a reuşit decât să mă înveţe să tânjesc după libertate. Îmi doream libertatea aşa cum alte fete îşi doresc măritişul. Visam la libertate aşa cum alte fete visează la un iubit.

Această căsnicie mă eliberează de el. Ca regină a Angliei, stăpânesc o avuţie mai mare decât a lui, domnesc peste o ţară mai mare decât Cleves, cu infinit mai mulţi supuşi şi mai multă putere. Îl voi întâlni pe regele Franţei ca pe un egal, sunt mama vitregă a unei nepoate a Spaniei, numele meu va fi pomenit la curţile Europei şi, dacă am un fiu, va fi fratele regelui Angliei şi poate el însuşi rege. Această căsnicie este triumful şi libertatea mea. Dar când Henric se foieşte greoi în pat şi oftează ca un bătrân obosit, nu ca un mire, ştiu, aşa cum am ştiut tot timpul, că am înlocuit un bărbat dificil cu altul. Va trebui să învăţ cum să mă feresc de mânia acestui nou bărbat şi cum să-i supravieţuiesc.

Mă întreabă:

— Eşti obosită?

Înţeleg cuvântul „obosită”. Încuviinţez din cap şi răspund:

— Puţin.

— Dumnezeu să-mi ajute în povestea asta prost întocmită! spune el.

— Nu înţeleg. Îmi pare rău...?

Ridică din umeri, iar eu îmi dau seama că nu vorbeşte cu mine, se plânge de ceva pentru simpla plăcere de-a bombăni cu voce tare, întocmai cum obişnuia să facă tata înainte ca mormăielile lui enervate să se preschimbe în nebunie. Lipsa de respect a acestei comparaţii mă face să zâmbesc, apoi îmi muşc buzele ca să-mi ascund amuzamentul.

— Sigur, spune el cu acreală. N-ai decât să râzi!

— Dorești vin? îl întreb prudent.

Clatină din cap. Dă cearșaful la o parte și mirosul lui grețos mă învăluie. Ca un om care vrea să vadă ce-a cumpărat la piață, apucă poala cămășii mele de noapte, o ridică și o trage mai sus de mijloc, apoi mai sus de sâni, astfel că aceasta mi se strânge în jurul gâtului. Mă tem că par proastă, ca un orășean cu o eșarfă legată strâns sub bărbie. Îmi ard obraji de rușine pentru că se zgâiește așa la trupul meu dezgolit. Nu-i pasă de stânjeneala mea.

Lasă mâna în jos și-mi strânge pe neașteptate sâni, își trece palma aspră peste pântecul meu, ciupește grăsimea de pe el. Stau absolut nemișcată, ca să nu creadă că sunt ușuratică. Nu mi-e deloc greu să încremenesc de groază. Dumnezeu știe ce motive ar avea o femeie să se simtă ușuratică sub astfel de pipăieli. Mi-am mângâiat calul cu mai multă afecțiune decât există în băjbâielile astea reci. Se ridică în pat, icnind de efort, și-mi desface coapsele cu o mână grea. Mă supun fără să scot un sunet. E esențial să știe că sunt supusă, dar nu dornică. Se saltă cu greu peste mine și se prăbușește între picioarele mele. Își sprijină toată greutatea corpului în coatele înfipite de o parte și de alta a capului meu și în genunchi, însă chiar și așa, burta lui mare și flască mă înăbușă. Grăsimea de pe pieptul lui îmi apasă fața. Sunt o femeie voinică, dar sub el par pitică. Mă tem că dacă se lasă mai greu pe mine nu voi mai putea respira, e aproape insuportabil. Răsuflarea lui găfăită în obrazul meu duhnește din cauza dinților stricați și îmi țin capul țeapăn ca să mă împiedic să-mi feresc fața. Descopăr că mi se taie respirația din pricina încercării de a nu-i trage în piept putoarea.

Își strecoară mâna între noi și-și apucă mädularul. Am văzut cai împerechindu-se în grajdurile de la Düren și știu foarte bine ce se petrece în băjbâiala asta dură. Fur o gură de aer, întorcând capul într-o parte, și mă oțlesc în așteptarea durerii. El scoate un mic mormăit de frustrare și-i simt mâna mișcându-se ritmic, dar tot nu se întâmplă nimic. Îmi lovește neconținut coapsa cu mâna în mișcare, însă asta e tot. Stau nemișcată, nu știu ce vrea să facă și nici ce așteaptă din partea mea. Armăsarul de la Düren s-a întărit și s-a ridicat pe picioarele din spate. Regele pare să se înmoaie.

— Milord? șoptesc.

Se rostogolește de pe mine și mormăie un cuvânt pe care nu-l cunosc. Stă cu fața îngropată în perna cu broderii bogate. Nu știu dacă a terminat sau doar începe. Întoarce capul spre mine. E foarte roșu în obraz și nădușit.

— Anne..., începe el.

Numele fatal îl face să se oprească, să încremenească în tăcere. Îmi dau seama că a rostit numele ei, al primei Anne pe care a iubit-o, că se gândește la ea, la iubita care l-a împins spre nebunie și pe care a omorât-o din dușmănie geloasă.

— Eu, Anne de Cleves sunt, îi amintesc.

— Știu, spune el scurt. Proasto!

Cu o mare efortare, care trage de tot cuverturile de pe mine, se întoarce cu spatele. Aerul care iese de sub așternut e stătut și are un miros groaznic. E mirosul răni de la piciorul lui, mirosul cărnii în putrefacție, e mirosul lui. Cred că va rămâne în cearșafuri pe vecie, până când moartea ne va despărți, așa că așa face bine să mă obișnuiesc cu el.

Stau foarte nemișcată. Îmi închipui că să-i pun o mână pe umăr ar fi o purtare ușuratică, așa că mai bine mă abțin, deși îmi pare rău că e ostenit și bântuit de cealaltă Anne în noaptea asta. Va trebui să învăț să nu-mi pese de miros și de senzația de apăsare. Va trebui să-mi fac datoria.

Stau întinsă în întuneric și ridic privirea spre baldachinul bogat de deasupra mea. În lumina tot mai slabă, care se preschimbă treptat în beznă pe măsură ce flacăra fiecărei lumânări groase și pătrate se micșorează și se stinge, zăresc strălucirea firelor de aur și culorile bogate ale mătăsurilor. Bărbatul de lângă mine e bătrân, un biet bătrân de patruzeci și opt de ani, iar asta a fost o zi lungă și epuizantă pentru amândoi. Îl aud oftând din nou, apoi oftatul se transformă într-un sforăit sonor și gâlgăit. Când sunt sigură că a adormit, pun ușor mâna pe umărul lui, acolo unde pânza groasă și umedă a cămășii de noapte îi acoperă trupul gras, asudat. Îmi pare rău că a eșuat în seara asta. Dacă ar fi rămas treaz și dacă am fi vorbit aceeași limbă și am fi putut să ne spunem unul altuia adevărul, i-aș fi spus că, chiar dacă între noi nu există dorință, nădăjduiesc să-i fiu soție bună și o regină bună pentru Anglia. Că mi-e milă de bătrânețea și oboseala lui și că, fără îndoială, când va fi destins și mai puțin obosit, vom putea face un copil, fiul pe care ni-l dorim amândoi atât de mult. Biet

om bătrân și bolnav, aș fi dat atât de mult ca să-i pot spune că nu trebuie să-și facă griji, că totul va ieși bine, că nu vreau un prinț tânăr și frumos, că voi fi bună cu el!

Katherine, palatul Greenwich, 7 ianuarie 1540

Regele plecase deja înainte să intrăm noi în odaie, a doua zi după cununie, așa că n-am reușit să-l văd pe Henric al Angliei în cămașă, în dimineața de după noaptea nunții, cu toate că-mi dorisem din toată inima. Servitoarele au adus bere pentru ea, lemne de foc și apă de spălat și am așteptat până am fost chemate s-o ajutăm să se îmbrace. Stătea în capul oaselor în pat, cu boneta pusă și părul împletit într-o coadă îngrijită pe spate, fără vreun fir clintit din loc. Trebuie să spun că nu arăta ca o fată care s-a veselit toată noaptea. Arăta întocmai ca aseară, când am dus-o la culcare, foarte calmă, frumușică în felul ei bovin și politicoasă cu toată lumea, fără să ceară niciun serviciu special și fără să se plângă de nimic. Stăteam lângă pat și, cum nimeni nu mă băga în seamă, am ridicat ușor cearșaful și am aruncat o privire.

N-am văzut nimic. Întocmai. Nici măcar un singur lucru. Ca o fată care a fost nevoită să ducă pe furiș cearșaful la cișmea, să-l spele repede și să doarmă pe el umed nu numai o dată, îmi dau seama când un bărbat și o fecioară au folosit patul și pentru altceva în afară de somn. Nu și patul acesta. Aș pune rămășag pe prețioasa-mi reputație că regele n-a avut-o și că ea nu a sângerat. Aș pune rămășag pe averea Howard că au dormit exact așa cum i-am lăsat când i-am dus la culcare, unul lângă altul, ca două păpuși. Cearșaful de dedesubt nu era nici măcar boțit, darămite pătat. Aș pune rămășag pe abația Westminster că nu s-a întâmplat nimic între ei.

Știam cine ar vrea să afle lucrul ăsta pe dată: lady Parker-Băgăcioasa, desigur. Am făcut o reverență și am ieșit din încăpere de parcă mi s-ar fi dat un comision de făcut, apoi m-am îndreptat spre odaia lui lady Rochford și am surprins-o tocmai când deschidea ușa să plece. Văzându-mi fața, m-a prins de mâini și m-a tras în odaia ei.

— Pun rămășag pe o avere că n-a avut-o! spun triumfătoare, fără cea mai mică explicație.

Un lucru care îmi place la lady Rochford e acela că știe întotdeauna despre ce vorbesc. Nu trebuie să-i explic nimic.

— Cearșafurile, continui. Nu există un semn pe ele, nu sunt nici măcar mototolite.

— Nu le-a schimbat nimeni?

Clatin din cap.

— Am intrat prima, după servitoare.

Ea bagă mâna în dulapul de lângă pat, scoate un *sovereign*^[2] și mi-l întinde.

— Asta e foarte bine, îmi spune. Noi două trebuie să aflăm totul primele.

Zâmbesc, gândindu-mă la panglicile noi pe care le voi cumpăra cu moneda primită ca să-mi garnisesc rochia nouă și chiar la niște mănuși noi.

— Nu mai spune nimănui, mă atenționează ea.

— Nu? repet pe un ton de protest.

— Nu. Cunoașterea e întotdeauna prețioasă, Katherine. Dacă știi un lucru pe care nu-l mai știe nimeni altcineva înseamnă că ai un secret. Dacă știi un lucru pe care-l știu toți ceilalți, nu ești cu nimic mai presus decât ei.

— Nu pot să-i spun nici măcar lui Anne Bassett?

— Îți voi da eu de știre când vei putea să-i vorbești despre asta. Poate mâine. Acum întoarce-te la regină. Vin și eu imediat.

Mă supun și, când dau să ies, o văd scriind un bilet. Fără îndoială îi scrie unchiului, ca să-i dea de veste că eu cred că regele nu s-a culcat cu soția lui. Sper să-i spună că eu am descoperit prima lucrul ăsta. Atunci poate că va mai urma încă un *sovereign* pe lângă celălalt. Încep să înțeleg la ce se referă unchiul când spune că locurile importante aduc mari favoruri. Sunt abia de câteva zile în slujba reginei și deja sunt mai bogată cu doi *sovereigns*. Dați-mi o lună și voi face avere.

Jane Boleyn, palatul Whitehall, ianuarie 1540

Ne-am mutat la palatul Whitehall, unde nunta urmează să fie sărbătorită printr-o săptămână întreagă de turniruri, după care ultimii oaspeți se vor întoarce la Cleves și ne vom începe cu toții noua viață, cu o nouă regină Anne. Ea n-a mai văzut niciodată ceva de amploarea sau de eleganța acestei serii de turniruri și e înduioșătoare în entuziasmul ei.

— Lady Jane, unde stau? mă întreabă. Și cum? Cum?

Zâmbesc văzându-i fața luminoasă.

— Veți sta aici, îi spun arătându-i loja reginei. Iar cavalerii vor intra în arenă și crainicii îi vor anunța. Unii vor istorisi o poveste, alții vor recita o poezie despre costumul lor. Pe urmă vor lupta fie călare, de-a lungul acestor brazde, fie se vor duela cu sabia, pe jos.

Mă gândesc cum să-i explic. Nu știu niciodată cât de mult înțelege acum, învață foarte repede să vorbească.

— Va fi cel mai mare turnir din câte a organizat regele de mulți ani, continui. Va dura o săptămână. Vor fi zile de festivități cu costume frumoase și toată suflarea Londrei va veni să vadă piesele-mască și luptele. Curtea va sta în față, desigur, dar în spatele ei se vor afla nobilii și cetățenii de seamă ai Londrei, iar în urma lor vor veni cu miile oamenii de rând. E o mare sărbătoare pentru toată țara.

— Eu stau aici? întreabă făcând semn spre tron.

O urmăresc cum se așază. Pentru mine, această lojă e plină de fantome. Locul îi aparține acum, dar înaintea ei i-a aparținut reginei Jane, iar mai înainte, reginei Anne, și pe vremea când eram încă o tânără nemăritată, o copilă plină de speranțe și ambiții și îndrăgostită pătimăș, am servit-o pe regina Caterina, care ședea chiar pe acest jilț, sub propriul baldachin, pe care regele poruncise să fie brodate mici C-uri și H-uri de aur și luptase el însuși în turniruri, sub numele de Sir Inimă Credincioasă.

— Acesta nou este? întreabă ea, atingând perdelele strânse la mijloc ce încadrează loja regală.

— Nu, răspund, silită de propriile amintiri să-i mărturisesc adevărul. Acestea sunt perdelele care se folosesc de fiecare dată. Uite, puteți vedea.

Întorc materialul pe dos și atunci vede locul unde s-au aflat celelalte inițiale. Broderiile au fost desfăcute pe fața perdelelor, însă pe dos au rămas vechile cusături. Se pot vedea clar C-ul și H-ul, îngemănate cu noduri decorative stilizate, simboluri ale iubirii. Cusut pe deasupra, lângă fiecare H, se vede un H&A. Revederea inițialei sale aici seamănă cu invocarea unui spirit. Acestea sunt perdelele ce i-au ferit capul de soare la acel turnir de întâi mai, când era atât de cald și toți știam că regele e furios și e îndrăgostit de Jane Seymour, dar niciunul dintre noi nu-și închipuia ce avea să se întâmple în continuare.

Mi-o amintesc pe Anne aplecându-se peste marginea lojii și lăsându-și batista să cadă în mâna unuia dintre participanții la lupte, iar apoi aruncându-i regelui un surâs pieziș, ca să vadă dacă e gelos. Îmi aduc aminte expresia rece de pe chipul lui și faptul că ea s-a albit la față și s-a așezat la loc. El avea deja, chiar în acele clipe, mandatul pentru arestarea ei în jiletcă, dar n-a spus nimic. Plănuia s-o trimită la pieire, dar a stat alături de ea aproape toată ziua. Ea râdea, pălăvrăgea și le oferea tuturor semne de afecțiune. Îi zâmbea și flirta, neavând habar că el se hotărâse deja s-o trimită la moarte. Cum a putut să-i facă una ca asta? Cum a putut? Cum a putut să șadă lângă ea, cu noua iubită zâmbitoare chiar în spatele lor, și să știe că peste câteva zile Anne va fi moartă? Moartă, iar soțul meu mort împreună cu ea, soțul meu mort pentru ea, soțul meu mort din dragoste pentru ea. Dumnezeu să-mi ierte gelozia. Dumnezeu s-o ierte pentru păcatele ei.

Așezată pe locul ei, cu inițialele ei vizibile ca o pată întunecată pe dosul ascuns al perdelelor, mă cutremur ca și cum cineva mi-ar fi atins gâtul cu un deget rece. Dacă există vreun loc bântuit, acesta trebuie să fie. Aceste perdele au fost brodate și răsbrodate cu inițialele a trei fete frumoase, condamnate. Oare cusătoreasa curții va desface un alt A peste câțiva ani? Oare loja aceasta va adăposti încă o fantomă? Oare după această nouă Anne va veni o altă regină?

— Ce? întreabă fata cea nouă, care nu știe nimic.

Arăt cu mâna cusăturile îngrijite și spun simplu:

— C: Caterina de Aragon. A: Anne Boleyn. J: Jane Seymour.

Întorc perdeaua la loc, ca să-și poată vedea propriile inițiale, noi și mândre, pe fața materialului.

— Iar acum, Anne de Cleves.

Se uită la mine cu privirea ei directă și pentru prima oară mă gândesc că poate am subestimat-o pe fata asta. Poate că nu e o neghioabă. Poate că în spatele acestui chip sincer există o inteligență agilă. Pentru că nu cunoaște limba mea, i-am vorbit ca unui copil și i-am atribuit o minte de copil. Dar aceste fantome n-o sperie, nici măcar nu e bântuită de ele, cum sunt eu. Ridică din umeri și spune:

— Regine înainte. Acum: Anne de Cleves.

Acesta e fie un mare curaj, fie stoicismul celor foarte nerozi.

— Nu vă e frică? o întreb foarte încet.

Înțelege cuvintele, știu că le înțelege. Pot să văd asta în neclintirea ei și în înclinarea dintr-odată atentă a capului. Mă privește direct și spune ferm:

— Frică de nimic. Niciodată frică.

O clipă îmi vine s-o avertizez. Au fost și alte fete curajoase care au stat în loja aceasta, li s-a arătat cinstirea cuvenită unor regine și apoi și-au sfârșit zilele despuiate de titlu, singure în fața morții. Caterina de Aragon a avut un curaj de cruciat, iar Anne, tupeul unei târfe. Însă regele le-a nimicit pe amândouă.

— Trebuie să aveți grijă, îi spun.

Ea repetă:

— Eu frică de nimic. Niciodată frică.

Anne, palatul Whitehall, ianuarie 1540

Frumusețea palatului Greenwich m-a năucit, dar Whitehall mă impresionează și mai puternic. Mai mult oraș decât palat, are o mie de săli și de încăperi, de grădini și de terenuri, prin care doar cei de viță nobilă prin naștere par să-și găsească drumul. A fost dintotdeauna căminul regilor Angliei și fiecare mare lord, împreună cu familia sa, are propria casă undeva, pe cele două hectare și jumătate ale acestui palat întins. Fiecare știe un coridor secret, fiecare știe un drum rapid, fiecare știe o ușă care rămâne convenabil deschisă spre străzi și o cale rapidă până la un chei de pe malul fluviului, de unde poți lua o barcă. Fiecare în afară de mine și de ambasadorii mei din Cleves: noi ne rătăcim în acest labirint de zece ori pe zi și de fiecare dată ne simțim mai proști, ca niște țărani pe meleaguri străine.

Dincolo de porțile palatului se află Londra, unul dintre cele mai aglomerate, mai gălăgioase și mai populate orașe din lume. Încă din zori aud strigătele vânzătorilor ambulanți, chiar și din odăile mele ascunse adânc în măruntaiele palatului. Pe măsură ce se scurge ziua, zarva și agitația sporesc, până când ajungi să ai impresia că nu există loc pe lume unde să fie liniște. Prin porțile palatului curge un râu neîntrerupt de oameni cu mărfuri de vânzare și afaceri profitabile de încheiat și, din câte-mi spune lady Jane, un râu neconținut de solicitanți veniți la rege. Acesta e adevăratul cămin al Consiliului Coroanei. Parlamentul regelui se află chiar peste drum, la palatul Westminster. Turnul Londrei, marele magnet fortificat al puterii oricărui rege, se găsește puțin mai departe, în josul fluviului. Dacă vreau să fac din acest mare regat casa mea, trebuie să învăț să mă descurc prin acest palat, iar după aceea, să mă descurc prin Londra. N-are niciun rost să mă ascund în cămăruța mea, copleșită de zgomot și de agitație, trebuie să ies în încăperile palatului și să las oamenii, care se înghesuie cu miile din zori și până-n noapte, să se uite la mine.

Fiul meu vitreg, prințul Eduard, se află în vizită la curte și i s-a dat voie să privească turnirul de mâine. I se îngăduie doar rareori să vină la curte, de frică să nu se molipsească de vreo infecție, și niciodată vara, de teama ciumei. Tatăl lui îl

venerează, pentru căpșorul lui bălai, sunt sigură, dar și pentru că e singurul băiat, singurul moștenitor Tudor. Un fiu unic e extrem de prețios. Toate speranțele noii descendențe depind de micul Eduard.

Din fericire, e un copil puternic și sănătos. Are un păr foarte bălai și un zâmbet care te face să vrei să-l prinzi și să-l îmbrățișezi. Dar e foarte independent și s-ar simți extrem de jignit dacă aș insista să-l sărut. Așa că, atunci când mergem în odaia lui, am grijă să nu fac altceva decât să mă așez lângă el și să-l las să-mi aducă jucăriile, una câte una, și să mi-o pună pe fiecare în mână cu mare plăcere și interes.

— Gliș, spune el. Mau.

Mă abțin de fiecare dată să-i iau mânuța dolofană și să depun o sărutare în palma caldă, cu toate că mă privește cu niște ochi la fel de închiși la culoare și de rotunzi ca bomboanele de caramel și cu un zâmbet la fel de dulce.

Aș vrea să pot sta în odaia lui toată ziua. Pentru el nu contează că nu vorbesc engleza, franceza sau latina. Îmi întinde un titirez cioplit din lemn și spune solemn: „Copil”, iar eu îi răspund: „Copil”, după care îmi aduce altceva. Niciunul, nici celălalt n-avem nevoie de prea multe vorbe și nici de prea multă istețime ca să petrecem un ceas împreună.

Când se face ora lui de masă, mă lasă să-l ridic pe scăunelul special și să stau lângă el în timp ce e servit cu toată cinstirea și respectul de care se bucură însuși tatăl lui. Acest băiețel e servit cu un genunchi în pământ, iar el stă drept și-și ia porția dorită dintr-o duzină de mâncăruri, de parcă ar fi deja rege.

Încă nu spun nimic, căci abia i-am devenit mamă vitregă, însă după ce va trece mai multă vreme de la sosirea mea aici, poate luna viitoare, după ce voi fi încoronată, îl voi întreba pe rege dacă nu i se poate îngădui băiatului o libertate mai mare de-a alerga de colo-colo și de-a se juca și o hrană mai simplă. Poate că vom merge să-l vizităm mai des la locuința lui, dacă nu e posibil să vină el la curte. Poate că mi se va da voie să-l văd mai des. Mă gândesc la el, bietul băiețel fără o mamă care să-i poarte de grijă, și-mi spun că poate mi se va încredința creșterea lui și-l voi vedea cum devine bărbat tânăr, un tânăr bun, care să ajungă într-o zi regele Eduard al Angliei. Apoi îmi vine să râd de mine însămi, din cauza egoismului cu care-mi asum această datorie. Sigur că vreau să-i fiu o mamă vitregă

bună și o regină bună, dar mai mult decât orice altceva tânjesc să-l îngrijesc cu mâinile mele. Vreau să-i văd fețișoara luminându-se când intru în odaie, nu doar în aceste câteva zile, ci în fiecare zi. Vreau să-l aud spunând „Rean”, tot ce reușește să rostească în loc de „regina Anne”. Vreau să-l învăț rugăciunile și alfabetul și manierele frumoase. Mi-l doresc pentru mine, nu doar fiindcă n-are mamă, ci și fiindcă n-am copii și vreau să iubesc pe cineva.

Desigur, Eduard nu e singurul meu copil vitreg. Dar lady Elisabeta n-are voie deloc să se înfățișeze la curte. E silită să locuiască permanent la palatul Hatfield, la o oarecare depărtare de Londra, iar regele nu o recunoaște decât drept fiica ilegitimă născută de lady Anne Boleyn, dar mai sunt și oameni care spun că nici măcar atât nu este, că e copilul altui bărbat. Lady Jane Rochford, care le știe pe toate, mi-a arătat un portret al Elisabetei, a făcut semn spre părul ei roșu ca jarul dintr-un vas cu mangal și a zâmbit, ca pentru a spune că, fără doar și poate, e copilul regelui. Însă regele Henric și-a luat dreptul de-a hotărî pe care copii îi recunoaște, iar lady Elisabeta va fi crescută departe de curte, ca o bastardă a regelui, și va fi măritată cu un nobil mărunț când va împlini vârsta potrivită. Asta dacă nu reușesc eu să vorbesc cu el mai întâi. Poate că, după ce trece o vreme de la căsătoria noastră, dacă-i dăruiesc un al doilea fiu, se va purta mai blând cu fetița asta care are nevoie de iubire.

Pe de altă parte, prințesa Maria e primită acum la curte, deși lady Rochford îmi spune că a fost în dizgrație ani la rând, din pricina purtării sfidătoare a mamei sale. Refuzul reginei Caterina de a-l elibera pe Henric l-a făcut să nege căsătoria cu ea și pe fiica lor. Trebuie să mă străduiesc să nu-l judec prea aspru pentru asta. E un lucru care s-a petrecut cu prea mult timp în urmă și nu am căderea să-l judec. Însă mi se pare o cruzime să reverse asupra copilului răceala pricinuită de mamă. La fel m-a învinuit și fratele meu pentru dragostea pe care o nutrea tata pentru mine. Sigur că prințesa Maria nu mai e copil. E o femeie tânără și pregătită pentru măritiș. Cred că are o sănătate șubredă, nu s-a simțit în putere ca să vină la curte să mă cunoască, deși lady Rochford spune că e teafără, dar încearcă să evite curtea, fiindcă regele se gândește la o nouă logodnă pentru ea.

Nu pot să o învinovățesc pentru asta, acum câțva timp urma să fie logodită cu fratele meu William, apoi cu un prinț francez, iar după aceea, cu un prinț habsburg. E firesc ca măritișul ei să fie îndelung discutat până se ia o hotărâre. Mai ciudat e faptul că nimeni n-are de unde să știe ce obține când o cumpără. Descendența ei este foarte neclară, întrucât tatăl ei a renegat-o cândva, iar acum o recunoaște din nou, dar ar putea oricând s-o renege iarăși, căci pentru el nimic în afara propriei păreri, despre care susține că e voia Domnului, nu are greutate.

Când voi căpăta mai multă putere și mai multă trecere în fața regelui, voi discuta cu el despre lămurirea situației prințesei Maria o dată pentru totdeauna. Nu e deloc drept față de ea să nu știe dacă e o prințesă de sânge sau o nimeni și, câtă vreme situația ei este atât de nesigură, nu va putea să se mărite cu un om de seamă. Sunt încredințată că regele n-a cântărit lucrurile din punctul ei de vedere. Și că n-a existat nimeni care să-i ia apărarea. Fără îndoială, în calitate de soție a lui, e datoria mea să-l ajut să înțeleagă nevoile fiicelor sale, precum și cerințele propriei lui demnități.

Prințesa Maria e o papistă neclintită, iar eu am crescut într-o țară care respinge abuzurile papiștilor și cere o Biserică mai pură. Am putea să fim dușmance în privința doctrinei și totuși să devenim prietene. Îmi doresc mai presus de orice să fiu o regină bună pentru Anglia și o bună prietenă pentru prințesă, iar ea ar trebui să înțeleagă lucrul ăsta. Din ce se spune despre Caterina de Aragon, toată lumea știe că a fost o regină bună și o mamă bună. Nu doresc decât să-i urmez exemplul, poate că fiica ei chiar se va bucura de acest lucru.

Katherine, palatul Whitehall, ianuarie 1540

Sunt chemată să repetăm o piesă-mască, un tablou vivanț pentru deschiderea turnirului. Regele va veni deghizat în chip de cavaler al mărilor, iar noi vom fi valuri sau pești sau ceva de felul ăsta în suita lui și vom dansa pentru regină și pentru curte. Compozitorul lui are partitura și ne-a spus că vom fi șase cu totul. Cred că le reprezentăm pe muze, însă nu sunt prea sigură. Dacă stau să mă gândesc bine, nici măcar nu știu ce e aia muză. Dar trag nădejde să fie ceva cu un costum făcut din mătăsuri foarte fine.

Anne Bassett e una dintre dansatoare, iar celelalte suntem Alison, Jane, Mary, Catherine Carey și cu mine. Dintre toate șase, probabil că Anne e cea mai frumoasă, are un păr foarte bălai, ochi mari și albaștri și o șmecherie pe care trebuie s-o învăț neapărat: pleacă privirea și apoi o ridică îndată, de parcă ar fi auzit ceva foarte interesant și indecent. Dacă-i spui prețul unui yard de pânză groasă, lasă ochii în jos și apoi îi ridică imediat, ca și cum i-ai fi șoptit că o iubești. Asta numai dacă o privește cineva, firește. Dacă suntem doar între noi, nu-și bate capul. Dar când se străduiește, lucrul ăsta o face foarte atrăgătoare. Sunt sigură că, după ea, eu sunt cea mai frumoasă. E fiica lordului Lisle și a lui lady Lisle și o mare favorită a regelui, care e foarte vrăjit de această privire coborâtă și înălțată și a promis că-i va dăruia un cal. Mi se pare o răsplată frumoasă pentru nimic mai mult decât fluturatul genelor. La curte poți să faci într-adevăr avere dacă știi cum.

Intru în fugă în odaie, fiindcă am întârziat, și-l văd pe însuși regele, cu trei dintre cei mai buni prieteni ai săi, Charles Brandon, sir Thomas Wyatt și tânărul Thomas Culpepper, stând în picioare lângă muzicieni, cu partitura în mână.

Fac îndată o reverență foarte adâncă și văd că Anne Bassett stă deja acolo, în față, cu un aer foarte sfios, iar lângă ea se află celelalte patru, pigulindu-se ca niște lebede și nădăjduind să prindă privirea regelui.

Dar eu sunt cea a cărui vedere îl face pe rege să zâmbească. Chiar zâmbește! Se întoarce și spune:

— Ah! Micuța mea prietenă de la Rochester!

Mă plec iarăși într-o reverență și mă ridic înclinată în față,

pentru ca bărbații să-mi poată vedea bine decolteul adânc și sânii, apoi rostesc cu răsuflarea întretăiată, de parcă abia pot vorbi de atâta dorință:

— Alteță!

Văd că tuturor le place asta, iar Thomas Culpepper, care are cei mai năucitori ochi albaștri, îmi aruncă o otheadă obraznică, așa, ca de la un Howard la altul.

— Chiar n-ai știut cine sunt la Rochester, scumpa mea? mă întreabă regele.

Se apropie de mine, îmi pune un deget sub bărbie și-mi ridică fața spre el, de parcă aș fi un copil, lucru care nu-mi place prea mult, dar îmi poruncesc să rămân nemișcată și îi răspund:

— Într-adevăr, Sire, n-am știut. Însă, dacă s-ar întâmpla din nou, v-aș cunoaște.

— După ce m-ai cunoaște dacă s-ar întâmpla din nou? întreabă el cu indulgență, ca un tată plin de bunătate de Crăciun.

Ei, asta mă face să-mi înghit limba, fiindcă nu știu. N-am nimic de spus. Voiam doar să fiu politicoasă. Trebuie să spun ceva, însă nu-mi trece nimic prin minte. Așa că ridic ochii spre el cu aerul că am capul doldora de mărturisiri, dar nu îndrăznesc să rostesc nimic și, spre imensa mea plăcere, simt o mică fierbințeală în obraji și știu că roșesc.

Roșesc doar din vanitate, desigur, și de plăcerea de-a fi aleasă de însuși regele în fața stricatei ăleia de Anne Bassett, dar și de rușine că nu am nimic de spus și nicio idee în minte. Însă el vede roșeața și o ia drept pudoare, îmi așază îndată mâna pe brațul lui și mă ia deoparte. Rămân cu privirea plecată, nici măcar nu-i fac înapoi cu ochiul tânărului Culpepper.

— Nu trebuie să spui nimic, copilă, mă liniștește el cu multă blândețe. Biată copilă dulce, n-am vrut să te fac să te rușinezi!

Nu reușesc să murmur decât:

— Sunteți prea bun!

O văd pe Anne Bassett uitându-se în urma noastră cu aerul că ar vrea să mă omoare.

— Sunt foarte timidă.

— Ești cea mai dulce copilă, spune el cu mai multă căldură.

— Atunci când m-ați întrebat...

— Când te-am întrebat ce?

Trag puțin aer în piept. Dacă n-ar fi regele, aș ști mai bine cum să joc. Dar e regele și asta mă face nesigură pe mine. Pe deasupra, e destul de bătrân ca să-mi fie bunic, pare foarte indecent să flirtez cu el. Dar ridic pe furiș ochii spre el și știu că am dreptate. Are întipărită pe chip expresia aceea, expresia pe care o au atâția bărbați când se uită la mine: de parcă ar vrea să mă înghită toată, să mă prindă și să mă aibă pe nerăsuflăte.

— Când m-ați întrebat dacă v-aș cunoaște altă dată, șoptesc cu o voce subțire, de fetiță. Căci v-aș cunoaște.

— Cum?

Se apleacă să mă audă mai bine și brusc îmi dau seama, cuprinsă de un val de emoție, că nu are nicio importanță că e rege. I s-au aprins călcâiele după mine la fel ca intendentului bunicii. Are zugrăvită pe chip exact aceeași expresie blândă și foarte afectuoasă. Jur că o recunosc. E și firesc, am văzut-o adesea. E privirea aceea prostească, umedă de dorință, pe care o au bărbații bătrâni când mă văd, foarte neplăcută, la drept vorbind. Așa se uită bărbații bătrâni la femeile destul de tinere ca să le fie fice și își închipuie că au vârsta propriilor lor fii. Așa se uită bărbații bătrâni când poftesc la o femeie destul de tânără ca să le fie fiică și știu că n-ar trebui s-o dorească.

— Pentru că sunteți atât de chipeș, spun privindu-l drept în ochi, hotărâtă să risc și să văd ce se va întâmpla. Alteță, sunteți cel mai chipeș bărbat de la curte!

Stă absolut nemișcat, aproape ca un om care aude dintr-odată o muzică nespus de frumoasă. Ca un om vrăjit.

— Mă crezi cel mai chipeș bărbat de la curte? întreabă el nevenindu-i să creadă. Dulce copilă, sunt destul de bătrân ca să-ți fiu tată!

Mai degrabă bunic, la drept vorbind, dar ridic ochii spre el și cîrlesc:

— Da?

De parcă n-aș ști că se apropie de cincizeci de ani, iar eu nici n-am împlinit încă cincisprezece.

— Dar mie nu-mi plac băieții. Par întotdeauna atât de caraghioși!

— Te supără? vrea el imediat să știe.

— O, nu! N-am absolut nimic de-a face cu ei. Dar aș prefera

să mă plimb și să vorbesc cu un bărbat care cunoaște mai bine lumea, care e în stare să-mi dea sfaturi. Cineva în care pot să am încredere.

— Te vei plimba și vei vorbi cu mine chiar în această după-amiază, promite el. Și-mi vei povesti toate micile tale supărări. Iar dacă te-a necăjit cineva, oricine, oricât de important ar fi, îmi va da socoteală pentru asta.

Mă plec într-o reverență. Mă aflu atât de aproape de el, încât mai-mai îi ating pantalonii cu capul plecat. Aș fi foarte surprinsă ca asta să nu fi trezit un mic fior. Îl privesc, îi zâmbesc și clatin ușor din cap, ca și cum aș fi împietrită de uimire. Îmi spun că toate astea sunt într-adevăr teribil de bune. Șoptesc:

— E o onoare atât de mare!

Anne, palatul Whitehall, 11 ianuarie 1540

E o zi de-a dreptul minunată, simt că sunt într-adevăr regină. Stau în loja regală, propria mea lojă, loja reginei, în pavilionul recent construit de la Whitehall, iar la picioarele mele, pe terenul de turnir, se află jumătate din nobilimea Angliei, plus câțiva mari gentilomi din Franța și Spania, veniți și ei să-și arate curajul și să-mi câștige bunăvoința.

Da, bunăvoința mea, căci deși pe dinăuntru am rămas Anne de Cleves, nici cea mai prețuită, nici cea mai frumoasă, nici cea mai dulce dintre fetele din Cleves, pe dinafară sunt acum regina Angliei și e uimitor cât de înaltă și de frumoasă devin odată ce am coroană pe cap.

Rochia cea nouă îmi sporește mult încrederea în mine însămi. E croită după stilul englezesc și, cu toate că mă simt primejdios de dezbrăcată într-o rochie decoltată și fără o eșarfă de muselină până sub bărbie, semăn în sfârșit mai mult cu celelalte doamne și mai puțin cu o nou-sosită la curte. Port chiar și o bonetă în stil franțuzesc, deși am tras-o în față, ca să-mi ascund părul. E foarte ușoară și trebuie să-mi aduc aminte să nu scutur din cap și să nu râd de senzația de libertate pe care mi-o dă. Nu vreau să par prea schimbată sau prea ușuratică în purtări. Mama ar fi cumplit de șocată de înfățișarea mea și nu vreau s-o dezamăgesc nici pe ea, nici țara mea.

Sunt deja tineri care îmi cer semnul de afecțiune înainte de-a lupta călare, se înclină adânc și-mi zâmbesc cu o căldură aparte în priviri. Cu o grijă meticuloasă, îmi păstrez demnitatea și le acord semnul afecțiunii mele doar celor care se bucură deja de prețuirea regelui sau celor pe care a pus el rămășag. Lady Rochford e o sfătuitoare de încredere în aceste chestiuni, mă va feri de pericolul de-a aduce vreo ofensă cuiva și de pericolul mult mai mare de-a provoca un scandal. Nu uit nicio clipă că o regină a Angliei trebuie să fie mai presus de cea mai mică bănuială de flirt. Nu uit nicio clipă că la un turnir ca acesta, mai mulți tineri au purtat pe rând batista reginei și că ziua aceea s-a încheiat cu arestarea ei pentru adulter, ziua aceea veselă s-a sfârșit pentru ea pe eșafod.

Curtea nu-și mai amintește lucrul ăsta, cu toate că bărbații

care au depus mărturie și au hotărât condamnarea ei la moarte se află astăzi aici, în lumina puternică a soarelui, zâmbind și strigând ordine pe terenul de turnir, iar cei care au supraviețuit, precum Thomas Wyatt, îmi zâmbesc de parcă n-ar fi văzut alte trei femei șezând pe locul pe care stau eu acum.

Arena e împrejmuată cu scânduri văruite și delimitată de stâlpi vopsiți în dungile verzi și albe ale Tudorilor, iar în vârful fiecărui stâlp flutură flamuri. Au venit mii de oameni, toți îmbrăcați cu ce au mai bun și în căutare de distracții. Glasurile bărbaților care își strigă rămășagurile, ale florăreselor care își anunță prețurile și clinchetul monedelor care trec dintr-o mână într-alta drept miză fac locul să răsunе. Supușii mă aclamă ori de câte ori mă uit spre ei, iar nevestele și ficele lor își flutură batistele și-mi strigă: „Buna regină Anne!” când ridic mâna drept răspuns la atenția pe care mi-o acordă. Bărbații își aruncă pălăriile în aer și-mi răcnesc numele, iar prin fața lojii regale se perindă un val neîntrerupt de nobili și aristocrați care se înclină asupra mâinii mele întinse și mi le prezintă pe doamnele lor, sosite la Londra anume pentru turnir.

Peste arenă domnește mirosul dulce al miilor de buchete de flori și al nisipului curat, proaspăt stropit cu apă, iar când intră în galop, caii se opresc cu o lunecare și se ridică pe picioarele din spate, improșcând în aer fire aurii. Cavalerii arată splendid în armurile lor, fiecare părticică a acestora fiind atât de lustruită încât lucește precum argintul, iar cele mai multe sunt minunat gravate și au intarsii din metale prețioase. Scutierii lor poartă flamuri din mătăsuri viu colorate, pe care sunt brodate devize speciale. Mulți se prezintă în chip de cavaleri misterioși, cu viziera coborâtă și nume ciudate și romantice strigate răsunător când sunt anunțați, unii sunt însoțiți de un bard care le istorisește povestea tragică în versuri sau le cântă cântecul înainte să înceapă lupta. Mă temeam că va fi o zi de dueluri și că nu voi înțelege ce se petrece, dar vederea cailor de soi care intră pe teren, a bărbaților chipeși și mândri și a miilor de oameni care-i aclamă e la fel de plăcută precum cel mai frumos tablou vibrant.

Înainte să înceapă lupta, se plimbă în pas de paradă și în arenă îi întâmpină, în semn de bun venit, un tablou vibrant. În mijlocul scenei se află însuși regele, îmbrăcat ca un cavaler din

Ierusalim, urmat de doamnele de la curtea mea, costumate și așezate într-o căruță mare, care își face apariția trasă de cai acoperiți cu metri întregi de mătase albastră. Caii, îmi dau seama, reprezintă marea, dar ce ar trebui să reprezinte doamnele mă depășește. Văzând zâmbetul radios al micuței Katherine Howard, aflată în față, cu mâna dusă la frunte ca să-și ferească de soare ochii strălucitori, îmi spun că probabil e sirena de strajă sau ceva asemănător. E învăluită în muselină albă, care ar putea să reprezinte spuma mării, și a lăsat-o întâmplător să alunece în așa fel încât să-i dezvelească un umăr adorabil, de parcă ar ieși goală din mare.

Când voi stăpâni mai bine limba, îi voi vorbi despre nevoia de-a avea grijă de reputația și pudoarea ei. Nu are mamă, căci aceasta a murit când era doar o copilă, iar tatăl ei, un bărbat risipitor și nepăsător, trăiește în străinătate, la Calais. Jane îmi spune că a fost crescută de o bunică vitregă, așa că poate n-a avut pe nimeni care s-o prevină că regele urmărește vigilent orice fel de purtare necuvenită. Poate că veșmântul ei de astăzi e îngăduit, fiindcă face parte dintr-un tablou vivanț, dar felul în care alunecă și-i dezvelește spatele zvelt și alb este, sunt sigură foarte necuviincios.

Doamnele dansează în arenă, apoi fac o reverență și-l însoțesc pe rege până la loja mea, iar el vine să se așeze lângă mine. Surâd și-i întind mâna, e ca și cum am face parte și noi din tabloul vivanț, iar mulțimea vuieste de plăcere când îl vede sărutându-mi-o. Îmi joc rolul: îi zâmbesc foarte dulce, îi fac o reverență și-l invit să ia loc pe jilțul său mare, întărit, mult mai înalt decât al meu. Lady Jane are grijă să fie servit cu un poc al de vin și niște dulciuri, apoi îmi face semn din cap să mă așez alături de el.

Doamnele se retrag când se ivesc șase cavaleri, toți îmbrăcați în armuri întunecate și arborând un steag albastru ca marea, despre care îmi imaginez că reprezintă fluxul sau pe Neptun sau ceva asemănător. Mă simt foarte ignorantă pentru că nu înțeleg întreaga semnificație, dar n-are importanță, fiindcă după ce cavalerii dau ocol arenei, iar crainicii le anunță răcnind titlurile și mulțimea vuieste aprobator, încep duelurile.

Norodul se îngămădește pe șirurile de bănci așezate ca într-un amfiteatru, iar oamenii mai săraci se înghesuie în spațiile dintre ele. De fiecare dată când un cavaler vine să-mi prezinte

armele, mulțimea mugește aprobator și strigă: „Anna! Anna Cleves!” iar și iar. Mă ridic, zâmbesc și flutur din mână, nu-mi pot da seama ce-am făcut ca să merit aceste ovații publice, dar e nespus de minunat să știu că poporul englez m-a îndrăgit tot atât de firesc și de ușor cum l-am îndrăgit eu. Regele se ridică și îmi ia mâna în fața tuturor.

— Bravo, îmi spune scurt, apoi iese din lojă.

Mă uit la lady Jane Boleyn, întrebându-mă dacă n-ar trebui să-l urmez. Ea clatină din cap.

— A plecat să stea de vorbă cu cavalerii, îmi spune. Și cu fetele, desigur. Înălțimea Voastră rămâne aici.

Mă așez și văd că regele și-a făcut apariția în propria sa lojă regală, aflată față-n față cu a mea. Îmi face cu mâna, iar eu îi răspund în același fel. Se așază și iau loc și eu la câteva clipe după el.

— Sunteți deja iubită, îmi spune încet lordul Lisle în engleză.

Îi înțeleg în mare afirmația.

— De ce?

El zâmbeste.

— Pentru că sunteți tânără.

Așteaptă să fac semn din cap că am înțeles.

— Oamenii își doresc să aveți un fiu. Pentru că sunteți frumoasă și pentru că le zâmbiți și le faceți cu mâna. Vor să aibă o regină frumoasă, fericită, care să le dăruiască un moștenitor.

Ridic ușor din umeri, mirată de obiceiurile simple ale acestor oameni atât de complicați. Dacă tot ce-și doresc este să fiu fericită, atunci e ușor. N-am mai fost niciodată atât de fericită. Nu m-am mai aflat niciodată atât de departe de dezaprobarea mamei și de accesele de furie ale fratelui meu. Sunt o femeie pe picioarele ei, care are locul ei în lume și prietenii ei. Sunt regina unei țări mărețe și cred că aceasta va deveni și mai prosperă, și mai ambițioasă. Regele este stăpânul capricios al unei curți neliniștite, până și eu îmi dau seama de lucrul ăsta, dar poate că și în această privință voi fi în stare să schimb câte ceva. Poate că voi oferi acestei curți statornicia de care are nevoie, poate că voi reuși chiar să-l sfătuiesc pe rege să aibă mai multă răbdare. Pot să-mi văd viața de-aici, pot să mă imaginez regină. Știu că pot să fac asta. Îi zâmbesc lordului

Lisle, care a fost distant cu mine în ultimele câteva zile și nu s-a purtat deloc în felul lui obișnuit, plin de bunăvoință.

— Mulțumesc, îi spun. Sper.

El încuviințează din cap.

— Vă simțiți bine? întreb cu stângăcie. Fericit?

Pare surprins de întrebarea mea.

— Aăă, da. Da, Alteță.

Caut în minte cuvântul potrivit.

— Nicio supărare?

Preț de o clipă zăresc teama care-i alunecă peste chip ca o umbră, ideea fugară de-a mi se destăinui. Apoi dispare.

— Nicio supărare, Alteță.

Îi văd privirea lunecând spre cealaltă parte a arenei de luptă, unde șade regele. Alături de el se află lordul Thomas Cromwell, care-i șoptește la ureche. Știu că la o curte există mereu grupuri de interese și că bunăvoința regelui e trecătoare. Poate că lordul Lisle l-a jignit cumva pe rege.

— Voi, prieten bun pentru mine, știu asta, îl asigur.

Lordul dă din cap și rostește:

— Dumnezeu să vă aibă în pază, Alteță, orice-ar urma.

Apoi se îndepărtează de jilțul meu și se duce să se așeze în fundul lojii.

Îl văd pe rege ridicându-se și îndreptându-se spre partea din față a lojii sale. Un paj îl ajută să-și păstreze echilibrul pe piciorul beteag. Își ia mănua mare de zale și o ridică deasupra capului. Mulțimea amuțește cu ochii la acest rege, cel mai mare, omul care s-a uns singur rege, împărat și papă. Când atenția tuturor este îndreptată asupra lui, se înclină abil spre mine și-mi face semn cu mănua. Mulțimea mugește aprobator. Eu trebuie să dau semnalul de începere a luptelor.

Mă ridic de pe jilțul mare cu baldachin auriu. De o parte și de alta a lojii flutură perdelele în culorile Tudorilor, verde și alb, inițialele mele sunt pretutindeni, blazonul meu e pretutindeni. Celelalte inițiale, ale tuturor celorlalte regine, se află doar pe dosul perdelelor și nu se văd. Judecând după ziua de astăzi, a existat și există doar o singură regină: eu. Curtea, oamenii, regele, totul conspiră întru uitarea celorlalte și n-am de gând să le aduc aminte de ele. Turnirul acesta e doar pentru mine, ca și cum aș fi prima dintre reginele lui Henric.

Ridic mâna și întreaga arenă amuțește. Îmi las mănua să

cadă, iar la capetele terenului de turnir, caii țâșnesc înainte, loviți de piteni. Cei doi călăreți se apropie tumultuos unul de celălalt, iar cel din stânga, lordul Richman, își coboară puțin mai târziu lancea și țintește bine. Cu o bubuitură asurzitoare, ca a unui topor ce izbește un copac, lancea îl lovește pe adversarul lui chiar în mijlocul pieptarului. Bărbatul răcnește și e aruncat cu violență de pe cal. Lordul Richman se întoarce la capătul său de teren și scutierul lui îi prinde calul de dârlogi în timp ce el își ridică viziera întunecată și-și privește adversarul azvârlit în nisip.

Dintre doamnele mele, lady Lisle scoate un țipăt ușor și sare în picioare. Tânărul se ridică și el nesigur, clătînându-se pe picioare.

— E rănit? o întreb încet pe lady Rochford.

Ea privește avid.

— Tot ce se poate, îmi răspunde cu un soi de încântare și de triumf în glas. E un sport violent. Dar el cunoaște riscurile.

— Există un...

Nu știu cuvântul englezesc pentru doctor. Ea arată spre tânăr:

— Merge. E teafăr.

I se scoate coiful: sărmanul tânăr e alb ca varul. Sudoarea îi întunecă părul castaniu, cărlionțat și i-l lipește de fața palidă.

— Thomas Culpepper, îmi spune lady Rochford. O rudă îndepărtată de-a mea. Un băiat atât de chipeș!

Zâmbește cu viclenie și adaugă:

— Lady Lisle i-a acordat semnul afecțiunii ei. Are o reputație teribilă în ce le privește pe doamne!

Îi surâd tânărului, care face câțiva pași nesiguri spre loja reginei și se înclină adânc în fața mea. Scutierul îl prinde de cot ca să-l ajute să se ridice după plecăciune.

— Bietul băiat, spun. Bietul băiat.

— Sunt onorat să cad în slujba Înălțimii Voastre.

Rostește cuvintele neclar din cauza vânătaii de la gură. E un tânăr copleșitor de frumos, până și eu, care am fost crescută de cea mai severă dintre mame, simt brusc dorința de a-l scoate din arenă și a-l îmbăia.

— Cu voia voastră, voi călări din nou pentru Înălțimea Voastră, spune el. Poate mâine, dacă sunt în stare să încălesc.

— Da, dar ai grijă, îi răspund.

Îmi aruncă un surâs dulce, de regret adânc, se înclină și se dă la o parte. Iese șchiopătând din arenă, iar învingătorul din primul tur înconjoară în galop ușor terenul de turnir, cu lancea ridicată, primind ovațiile celor din mulțime care au pus rămășag pe el. Arunc o privire în spate, spre doamnele mele: lady Lisle se uită după tânăr cu aerul că-l adoră, iar Katherine Howard, cu o mantie aruncată peste costum, îl urmărește din fundul lojii.

— Ajunge! zic.

Trebuie să învăț să-mi stăpânesc doamnele. Purtarea lor trebuie să fie cea pe care ar aproba-o mama. Regina Angliei și doamnele ei trebuie să fie mai presus de îndoială. Cu siguranță n-ar trebui să ne zgâim toate trei după un tânăr chipeș.

— Katherine, îmbracă-te imediat! Lady Lisle, unde e lordul, soțul Domniei Voastre?

Încuviințează amândouă din cap și Katherine se retrage imediat. Mă așez la loc pe tron, în timp ce alt campion și cel care l-a provocat la luptă intră călare în arenă. De data asta, poezia este foarte lungă și în latină. Mâna mi se strecoară în buzunar, unde foșnește o scrisoare. E de la Elisabeta, prințesa în vârstă de șase ani. Am citit-o și am recitit-o de atâtea ori, încât sunt convinsă că am înțeles-o, ba chiar mai mult, aproape că o știu pe dinafară cuvânt cu cuvânt. Îmi promite să mă respecte ca regină și să mi se supună pe deplin ca mamă. Mai că-mi vine să plâng gândindu-mă la ea, fetița dragă care a alcătuit aceste fraze solemne și apoi le-a copiat iar și iar, până când scrisul ei a ajuns la fel de regulat ca al oricărui scrib regal. E limpede că nădăjduiește să fie primită la curte și cred într-adevăr că i s-ar putea îngădui să intre în suita mea. Unele dintre domnișoarele mele de companie nu sunt cu mult mai mari decât ea și mi-ar face mare plăcere s-o am alături de mine. Pe deasupra, trăiește aproape singură, în propria casă, cu guvernanta și dădaca. De bună seamă că regele ar prefera s-o știe aproape de noi, supravegheată de mine, nu?

Trâmbițele răsună și, când ridic ochii, îi văd pe călăreți stând deoparte și salutându-l pe rege, care traversează șchiopătând arena până la loja mea. Pajii deschid iute ușile, ca el să poată urca treptele. Trebuie să fie ajutat de doi bărbați tineri, care-l susțin de o parte și de alta. Acum îl cunosc destul de bine ca să știu că acest lucru, petrecut sub ochii iscoditori

ai mulțimii, îl va enerva. Se simte umilit și stingherit și prima sa dorință va fi aceea de-a umili la rândul lui. Mă ridic și-i fac o reverență în semn de bun venit, niciodată nu știu dacă trebuie să-i întind mâna sau să mă apropii, în caz că vrea să mă sărute. Astăzi, în fața norodului care mă place, mă trage spre el și mă sărută pe gură și toți aclamă. E tare priceput când vine vorba de astfel de lucruri: face mereu ceva ca să mulțumească mulțimea. Se așază pe jilțul lui, iar eu rămân în picioare lângă el.

— Culpepper a încasat o izbitură zdravănă, zice.

Nu înțeleg prea bine, așa că nu răspund nimic. Se lasă o tăcere stânjenitoare și e clar că e rândul meu să vorbesc. Sunt nevoită să mă gândesc intens ca să găsesc ceva de spus și să nimeresc cuvintele corecte în engleză. În cele din urmă reușesc.

— Vă place să luptați în turnir? îl întreb.

Căutătura mânioasă pe care mi-o aruncă e înspăimântătoare de-a binelea, iar sprâncenele îi sunt atât de încruntate că aproape îi acoperă ochii mici, furioși. Se vede că am spus un lucru nepotrivit și l-am jignit foarte profund. Lasă să-mi scape un icnet, nu înțeleg ce e atât de rău în vorbele mele. Îngaim:

— Îmi pare rău, iertare...

— Dacă-mi place să lupt în turnir?! repetă el cu dușmănie. Da, cum să nu, mi-ar plăcea să lupt în turnir dacă n-aș fi schilodit de durere din pricina unei răni care nu se vindecă niciodată, care mă otrăvește zi de zi și care îmi va pricinui moartea! Probabil în câteva luni! Din cauza ei, pentru mine mersul e o agonie, statul în picioare e o agonie, călăritul e o agonie, dar niciun neghiob nu se gândește la asta!

Lady Lisle se apropie și spune repede:

— Sire, regina a vrut să întrebe doar dacă vă place să priviți turnirul. N-a vrut să vă jignească, Alteță. Învăță limba noastră cu o repeziciune remarcabilă, dar nu are cum să nu facă mici greșeli.

— N-are cum să nu fie proastă ca noaptea! îi strigă el.

Scuipatul din gura lui cu buzele strânse îi împroască fața, dar lady Lisle nici măcar nu tresare. Cu un calm desăvârșit, se pleacă într-o reverență și rămâne plecată. Regele o cercetează cu privirea, dar nu-i spune să se ridice. O lasă așa, în poziția

aceea incomodă, apoi se întoarce spre mine și-mi spune cu amărăciune:

— Îmi place să privesc fiindcă doar atât mi-a mai rămas. Poate că nu știi nimic despre asta, dar am fost cel mai mare campion. Îi înfruntam pe toți. Nu o dată, ci de fiecare dată. Luptam deghizat, pentru ca nimeni să nu-mi facă favoruri, și chiar și atunci când cavalerii se băteau din răsputeri, tot îi învingeam. Am fost cel mai mare campion din Anglia. Nimeni nu mă putea învinge, luptam toată ziua, rupeam zeci de lănci. Înțelegeți asta, neroado?

Încă zguduită, încuviințez din cap, deși adevărul e că vorbește atât de repede și atât de mânios, încât nu înțeleg mai nimic. Încerc să zâmbesc, dar îmi tremură buzele.

— Nimeni nu mă putea învinge, stăruie el. Nici măcar o dată! Niciun cavaler! Eram cel mai mare luptător de turnir din Anglia, poate chiar din lume. Eram de neînfrânt și puteam să călăresc toată ziua, iar apoi să dansez toată noaptea și să mă trezesc a doua zi în zori ca să merg la vânătoare. Dumneata nu știi nimic. Nimic! Dacă-mi place să lupt în turnir?! Dumnezeule mare, eram sufletul cavalerismului! Eram adoratul mulțimii, eram aclamat în delir la fiecare turnir! Nu mai exista nimeni ca mine! Eram cel mai mare cavaler de la cei ai Mesei Rotunde! Eram o legendă!

— Nimeni din cei care v-au privit n-ar putea să uite vreodată, spune dulce lady Lisle ridicând capul. Sunteți cel mai mare cavaler din câți au luptat vreodată în arenă. Nici până-n ziua de azi n-am văzut altul care să vă fie pe măsură. Nu există nimeni care să vă fie pe măsură. Niciunul dintre cei de astăzi nu vă pot egala.

— Hmm, mormăie el iritat, apoi rămâne tăcut.

Urmează o tăcere lungă și stânjenitoare, iar în arenă nu luptă nimeni ca să ne distragă atenția. Toți așteaptă de la mine să-i spun ceva agreabil soțului meu, care continuă să tacă, uitându-se încruntat la plantele aromate răspândite pe jos.

— Of, ridicați-vă! îi spune enervat lui lady Lisle. Genunchii voștri bătrâni au să înțepenească de tot dacă mai rămâneți mult așa.

— Am primit scrisoare, spun încet, încercând să trec la un subiect mai puțin supărător pentru el.

Se întoarce și mă privește, încearcă să-mi zâmbească, dar

văd că îl irită, îl irită accentul meu, vorbirea mea șovăitoare.

— Ai primit scrisoare, repetă el imitându-mă cu cruzime.

— De la prințesa Elisabeta.

— Lady, replică el. Lady Elisabeta.

Șovăi puțin, apoi spun ascultătoare:

— Lady Elisabeta.

Scot prețioasa scrisoare și i-o arăt.

— Poate să vină aici? Poate să locuiască cu mine?

El îmi smucește scrisoarea din mână și trebuie să fac un efort să nu i-o smulg înapoi. Vreau s-o păstrez. E prima mea scrisoare de la micuța mea fiică vitregă. El se zgâiește cu ochii mijiiți la scrisoare și apoi se răstește la pajul care îi întinde ochelarii. Și-i pune ca să citească, dar își ascunde fața cu mâna, ca să nu-l vadă mulțimea, ca oamenii de rând să nu afle că regelui Angliei i se șubrează ochii. Parcurge repede scrisoarea, apoi i-o dă pajului, împreună cu ochelarii. Spun încet:

— E scrisoarea mea.

— Voi răspunde eu în locul dumitale.

— Poate să vină la mine?

— Nu.

— Alteță, vă rog!

— Nu.

Șovăi, dar firea mea încăpățânată, deprinsă sub pumnul tare al fratelui meu, un copil arțăgos și răzgâiat, întocmai ca acest rege, mă îndeamnă să stăruie.

— Și de ce nu? vreau să știu. Îmi scrie, mă roagă, eu doresc să o văd. De ce nu?

El se ridică în picioare și se sprijină de speteaza jilțului, ca să mă privească de sus. Îmi răspunde sec:

— A avut o mamă atât de diferită de dumneata în toate privințele, încât n-ar trebui să-ți caute tovărășia. Dacă și-ar fi cunoscut mama, n-ar fi cerut niciodată să te vadă. Și îi voi spune aceasta.

Apoi coboară treptele tropăind mânios, iese din loja mea, traversează arena și se întoarce într-a lui.

Jane Boleyn, palatul Whitehall, februarie 1540

Mă așteptam să fiu chemată să vorbesc cu ducele la un moment dat pe parcursul turnirului, dar n-a trimis după mine. Poate că și el își amintește turnirul de întâi mai, căderea batistei ei și râsetele prietenilor ei. Poate că nici măcar el nu poate să audă sunetul trâmbițelor fără să se gândească la ea, albă la față și disperată, în dimineața aceea fierbinte de întâi mai. Așteaptă până se termină turnirul și viața la palatul Whitehall reintră în normal și abia apoi îmi cere să mă înfățișez în odăile sale.

Acest palat e foarte potrivit pentru uneltiri, toate coridoarele se răsucesc și se împletesc, fiecare curte are în mijloc o mică grădină, unde oamenii se pot întâlni din întâmplare, fiecare apartament are cel puțin două intrări. Nici măcar eu nu cunosc toate drumurile tainice între dormitoare și toate porțile ascunse dinspre apă. Nici măcar Anne nu le știa, nici soțul meu, George, care pleca pe furiș atât de des.

Ducele îmi poruncește să merg la el pe-ascuns după cină, așa că mă strecor afară din sala de mese și apuc pe calea cea mai lungă și mai ocolită, în caz că mă urmărește cineva, apoi intru în odăile sale fără să bat la ușă, în tăcere.

Stă așezat lângă foc. Îmi dau seama, văzând servitorul care a venit să ia farfuriile, că a cinat singur și presupun că a mâncat mai bine decât noi, în sala cea mare. În palatul ăsta demodat, bucătăriile se află atât de departe de sala de mese, încât mâncarea ajunge întotdeauna rece. Toți cei care au odăi personale pun să li se gătească mâncarea acolo. Ducele are la Whithall, la fel ca în aproape toate celelalte palate, cele mai bune odăi. Numai locuința lui Cromwell este mai bună decât a capului familiei noastre. Familia Howard este întotdeauna prima, chiar și când fata pe care o scoate în față nu se află pe tron. Există mereu treburi murdare de făcut, iar asta e specialitatea casei. Ducele îi face semn servitorului să plece și-mi oferă un pocal cu vin.

— Poți să te așezi, zice.

Această onoare îmi spune că treaba pe care mi-o va încredința va fi confidențială și probabil periculoasă. Mă așez și iau o înghițitură de vin.

— Cum merg lucrurile în odăile reginei? mă întreabă politicos.

— Bine. Învăță limba noastră tot mai bine pe zi ce trece și acum cred că înțelege aproape totul. Unii dintre ceilalți îi subestimează puțința de a înțelege. Ar trebui preveniți.

Încuviințează din cap.

— Am priceput avertismentul. Și firea ei?

— E plăcută. Nu dă niciun semn că i-ar fi dor de casă și pare să nutrească o mare afecțiune și un mare interes pentru Anglia. E o stăpână bună pentru servitoarele mai tinere, le supraveghează și le tratează cu respect, are standarde ridicate și păstrează ordinea în odăile ei. Respectă regulile și obiceiurile religioase, dar nu este excesiv de pioasă.

— Se roagă după stilul protestant?

— Nu, respectă ritualul regelui. Îl urmează cu meticulozitate.

Ducele dă din cap.

— Nicio dorință de-a se întoarce în Cleves?

— N-a exprimat niciodată o asemenea dorință.

— Ciudat.

Așteaptă. Țasta îi e stilul. Rămâne tăcut până când te simți obligat să comentezi.

— Cred că există o dușmănie între ea și fratele ei, zic în cele din urmă, și cred că regina Anne a fost foarte iubită de tatăl ei, care a căzut bolnav la pat din cauza băuturii spre sfârșitul vieții. Se pare că fratele ei a preluat locul și autoritatea lui.

Ducele încuviințează din cap.

— Așadar nu sunt șanse ca ea să fie dispusă să coboare de pe tron și să plece acasă?

Clatin din cap.

— Niciodată. Îi place să fie regină și și-a pus în gând să le fie mamă odraslelor regale. Dacă i s-ar îngădui, l-ar ține pe prințul Eduard lângă ea și a fost cumplit de dezamăgită că nu a putut s-o vadă pe prin... pe lady Elisabeta. Speră să aibă la rândul ei copii și vrea să-i adune pe cei vitregi în jurul ei. Își planuiește viața aici, viitorul. Nu va pleca de bunăvoie, dacă la asta vă gândiți.

— Nu mă gândesc la nimic, minte el desfăcând brațele.

Aștept să-mi spună ce altceva vrea.

— Și fata? întreabă el. Tânăra noastră Katherine. Regele o

place, nu?

— Foarte mult, încuviințez. Iar ea se poartă cu el cu iscusința unei femei de două ori mai în vârstă. E foarte abilă. Pare foarte dulce și foarte nevinovată, dar în același timp se dezgolește ca o târfă din Smithfield.

— Fermecător, într-adevăr. Are ambiții?

— Nu, doar lăcomie.

— Nu se gândește că regele s-a mai însurat și altădată cu domnișoarele de companie ale soției sale?

— E o proastă, spun scurt. Flirtează abil fiindcă asta e marea ei plăcere, dar nu e în stare să croiască planuri mai mult decât un câțel de salon.

Gândurile ducelui sunt distrase pe moment.

— De ce nu?

— Nu se gândește deloc la viitor, nu poate să-și imagineze nimic dincolo de următoarea piesă-mască. E în stare să facă tot felul de lucruri ca să câștige fleacuri agreabile, dar nici nu visează că ar putea învăța să vâneze și să pună mâna pe premiul cel mai mare.

El își dezvelește dinții îngălbeniți într-un zâmbet.

— Interesant. Dumneata ești mereu interesantă, Jane Boleyn. Să revenim la rege și la regină. Îl însoțesc în odaia ei din două-n două seri. Știi cumva dacă a reușit între timp să facă fapta?

— Toate suntem sigure că nu, răspund coborând vocea, deși mă știu în siguranță în aceste odăi. Cred că și-a pierdut bărbăția.

— De ce crezi asta?

Ridic din umeri.

— La fel a fost și în ultimele luni cu Anne. Știm cu toții.

El râde scurt.

— Acum știm.

George, George al meu, a fost cel care a dat de veste întregii lumi că regele e neputincios, în timpul judecății care i-a adus moartea. E tipic pentru George ca, nemaiaivând nimic de pierdut, să rostească ceea ce era de nerostit, singurul lucru pe care ar fi trebuit să-l țină secret. Și-a păstrat îndrăzneala până pe treptele eșafodului.

— Îi arată că e nemulțumit? Ea știe că nu-i este pe plac?

— E destul de politicoasă, dar foarte rece. Ca și cum nici

măcar nu s-ar gândi la ea cu plăcere. Ca și cum n-ar găsi plăcere în nimic.

— Crezi că ar putea s-o facă cu altcineva?

— E bătrân, încep, însă o privire rapidă și tăioasă din partea bătrânului duce îmi amintește că nici el nu-i un flăcăiandru. Fără îndoială, asta n-ar trebui să-l împiedice. Dar îl îmbolnăvește durerea de picior și cred că rana s-a agravat în ultima vreme. Miroase mai rău și-l face să șchiopăteze foarte tare.

— Am văzut.

— Și suferă de constipație.

Ducele se strâmbă.

— Știm cu toții.

Ușurarea intestinelor regelui e o chestiune care îi preocupă constant pe curteni, atât pentru binele lui, cât și pentru al lor: când e constipat se înfurie mult mai rău.

— Și ea nu face nimic ca să-l stârnească.

— Îl descurajează?

— Nu chiar, dar cred că nu face nimic ca să-l ajute.

— E nebună? Dacă vrea să rămână măritată, trebuie neapărat să-i facă un fiu.

Șovăi puțin, apoi spun:

— Cred că a fost prevenită să nu pară ușuratică sau destrăbălată. (Aud în propria-mi voce un mic chicotit amuzat.) Mama și fratele ei sunt foarte stricți. A fost crescută cu severitate. Marea ei grijă pare să fie aceea de a nu-i da regelui motive să se plângă că este dornică de dragoste sau că are sânge fierbinte.

Ducelui îi scapă un râs sec.

— Unde le-a fost capul? Tu i-ai trimite unui rege ca ăsta un bloc de gheață și te-ai aștepta să-ți mulțumească?

Redevine sobru.

— Așadar, crezi că este încă fecioară? Crezi că regele n-a reușit nimic?

— Da, milord, cred că este fecioară.

— Bănuiesc că lucrurile astea o neliniștesc.

Iau o înghițitură de vin.

— Nu s-a destăinuit nimănui, din câte știu. Fără îndoială, ar putea să discute cu femeile din țara ei, în limba lor, dar apropierea dintre ele nu este intimă, nu există șoapte pe la

colțuri. Poate că se rușinează. Poate că e discretă. Mă gândesc că păstrează eșecul regelui ca pe o taină între ei doi.

— Un lucru vrednic de laudă, comentează el sec. Neobișnuit la o femeie. Crezi că ar vorbi cu tine?

— S-ar putea. Ce vreți să spună?

Ducele se gândește puțin, apoi mă înștiințează:

— E posibil ca alianța cu Cleves să nu mai fie atât de importantă. Prietenia dintre Franța și Spania slăbește. Ar putea să se rupă chiar în clipele astea, cine știe? Iar dacă ele nu mai sunt aliate, noi nu mai avem nevoie de sprijinul luteranilor germani împotriva papiștilor uniți din Franța și Spania.

Se oprește un moment, apoi continuă:

— Voi pleca eu însumi în Franța, la porunca regelui, la curtea regelui Francisc, să aflu în ce relații se află cu Spania. Dacă regele Francisc îmi spune că nu are niciun fel de prietenie față de spanioli, că s-a săturat de ei și de perfidia lor, atunci poate că va hotărî să se unească împreună cu Anglia împotriva lor. În cazul ăsta n-am mai avea nevoie de prietenia ducatului Cleves, n-am avea nevoie de o regină din Cleves pe tron.

Tace câteva clipe ca să dea mai multă greutate cuvintelor.

— În cazul ăsta, ne-ar avantaja mai mult un tron gol. Ne-ar avantaja mai mult ca regele nostru să fie liber să se însoare cu o prințesă franțuzoaică.

Simt că mi se învâрте capul, așa cum mi se întâmplă adesea când discut cu ducele.

— Milord, spuneți că regele ar putea să se alieze acum cu Franța și, prin urmare, n-ar mai avea nevoie de prietenia fratelui reginei Anne?

— Întocmai. Nu numai că n-are nevoie de ea, dar prietenia ducatului Cleves ar putea deveni stânjenitoare. Dacă Franța și Spania nu se înarmează ca să pornească împotriva noastră, nu avem nevoie de Cleves, nu vrem să fim legați de protestanți. Am putea să ne aliem fie cu Franța, fie cu Spania. Am putea dori să ne alăturăm iarăși marilor jucători. Am putea chiar să ne reconciliem cu Papa. Dacă ne-ar ajuta Dumnezeu, am putea să obținem de la Papă iertarea regelui, să reinstituim vechea religie și să readucem Biserica Angliei sub comanda Papei. Ca de obicei, orice e posibil când vine vorba de Henric. Dintre toți

membrii Consiliului Coroanei, un singur om a crezut că ducele William se va dovedi un mare atu și omul acela este pe cale să cadă.

Îmi scapă un icnet.

— Thomas Cromwell este pe cale să cadă?

După câteva clipe de tăcere, ducele îmi răspunde:

— Cea mai importantă misiune diplomatică, aceea de-a afla sentimentele Franței, mi-a fost încredințată mie, nu lui Thomas Cromwell. Regele îmi împărtășește mie, nu lui Thomas Cromwell temerile că reforma Bisericii a mers prea departe. Thomas Cromwell a încheiat alianța cu Cleves. Thomas Cromwell a pus la cale căsătoria cu Anne de Cleves. Însă se dovedește că nu avem nevoie de alianță și că nici acum căsătoria nu a fost consumată. Se dovedește că regelui nu-i place iapa din Cleves. *Ergo* (asta înseamnă „prin urmare”, draga mea lady Rochford), *ergo* ne putem lipsi de iapă, de căsătorie, de alianță și de cel care a încheiat-o: Thomas Cromwell.

— Și Înălțimea Voastră devine cel mai important sfetnic al regelui?

— Poate.

— L-ați sfătui să se alieze cu Franța?

— Cu voia Domnului.

— Dacă tot vorbim de Dumnezeu, regele se reconciliază cu Biserica?

— Cu Sfânta Biserică de la Roma, mă corectează el. Să dea Dumnezeu s-o vedem repusă în drepturi. De mult îmi doresc acest lucru și jumătate din țară simte la fel.

— Atunci regina luterană dispare?

— Întocmai, dispare. Îmi stă în cale.

— Și aveți o altă candidată?

Ducele îmi zâmbeste.

— Poate. Poate că regele și-a ales deja o altă candidată. Poate capriciul lui și-a găsit deja ținta și conștiința lui îl va urma.

— Micuța Kitty Howard.

El surâde. Întreb fără fereală:

— Și cu tânăra regină Anne ce se va întâmpla?

Se lasă o tăcere prelungă.

— De unde să știu? răspunde el. Poate că va accepta

divorțul sau poate că va trebui să moară. Nu știu decât un singur lucru: îmi stă în cale și va trebui să plece.

Șovăi.

— Nu are niciun prieten în țara asta și cei mai mulți însoțitori din țara ei s-au întors acasă. Nu are sprijinul și nici sfatul mamei sau al fratelui ei. O paște o primejdie de moarte?

Ducele ridică din umeri.

— Numai dacă este vinovată de trădare.

— Cum ar putea să fie? Nu vorbește engleza, nu cunoaște pe nimeni în afară de oamenii pe care i i-am prezentat noi! Cum ar putea să uneltească împotriva regelui?

— Încă nu știu, răspunde ducele zâmbind. Poate că într-o zi îți voi cere să-mi spui cum a jucat rolul trădătoarei. Poate că te vei înfățișa în fața unei curți de judecată și vei oferi dovezi ale vinovăției sale.

— Nu spuneți asta! îl implor cu buzele înghețate.

— Ai mai făcut-o și altă dată, mă tachinează el.

— Nu spuneți asta!

Katherine, palatul Whitehall, februarie 1540

Perii părul lung și bălai al reginei, care e așezată în fața oglinzii ei de argint. Își privește imaginea reflectată, dar cu niște ochi goi, nu se vede deloc. Închipuiți-vă! Să ai o oglindă atât de minunată, care-ți reflectă perfect chipul, și să nu te privești! Mi se pare că mi-am petrecut toată viața încercând să-mi zăresc chipul în tăvi de argint și cioburi de sticlă, ba chiar aplecându-mă deasupra fântânii la Horsham, iar ea stă în fața unei oglinzi perfecte și nu e vrăjită! Zău că e foarte ciudată. Din spatele ei, îmi admir mișcarea mânecilor în timp ce mâinile mele urcă și coboară, mă aplec puțin să-mi văd chipul și înclin capul pe o parte, ca să-mi zăresc obrazul luminat, apoi în partea cealaltă. Schițez un mic surâs, ridic din sprâncene ca și cum aș fi surprinsă.

Cobor privirea și descopăr că mă urmărește, așa că chicotesc, iar ea zâmbeste și-mi spune:

— Ești o fată frumoasă, Katherine Howard.

Flutur din gene spre imaginile noastre reflectate și răspund:

— Mulțumesc.

— Eu nu sunt.

Unul dintre lucrurile incomode legate de faptul că nu știe să vorbească corect e acela că face afirmații din astea îngrozitor de seci și nu-ți dai seama cum să răspunzi. Sigur că nu e la fel de frumoasă ca mine, dar pe de altă parte are un păr adorabil, des și lucios, o față atrăgătoare, o piele netedă, curată și niște ochi cu adevărat frumoși. Și ar trebui să-și aducă aminte că aproape nicio curteană nu e la fel de frumoasă ca mine, așa că nu e nevoie să-și reproșeze lucrul ăsta.

Nu are pic de farmec, dar pricina e, în parte, faptul că e atât de rigidă. Nu știe să danseze, nu știe să cânte, nu știe să vorbească. Ne străduim s-o învățăm să joace cărți și toate celelalte lucruri trebuincioase, precum dansul, cântatul la instrumente și din gură, de care n-are absolut deloc habar, însă deocamdată e groaznic de ștearsă. Iar asta nu e o curte la care bunătatea ștearsă să aibă mare preț. Ba chiar dimpotrivă.

— Păr frumos, îi spun cu amabilitate.

Face semn spre boneta aflată în fața ei pe măsută, una foarte mare și grea, și remarcă:

— Nu e bună.

— Nu, încuviințez. Foarte rea. Vreți încercați a mea?

Unul dintre lucrurile cu adevărat amuzante care se întâmplă când încerci să discuți cu ea e acela că începi să vorbești la fel ca ea. O imit în fața fetelor seara, când ar trebui să dormim. „Tu somn acum”, spun pe întuneric și râdem toate în hohote.

Propunerea o încântă.

— Boneta ta? Da.

Scot acele de păr și o dau jos de pe cap. Arunc o privire spre chipul meu în oglindă când îmi scot boneta și pletele mi se revarsă. Asta îmi amintește de dragul de Francis Dereham, căruia îi plăcea la nebunie să-mi scoată boneta și să-și îngroape fața în părul meu. Văzându-mă cum fac asta într-o oglindă bună, care-mi înfățișează fidel chipul pentru prima oară în viață, înțeleg cât de atrăgătoare eram pentru el. Zău că nu pot să-i găsesc vreo vină regelui pentru că mă privește cum mă privește, nu pot să le găsesc vreo vină lui John Beresby sau noului paj al lordului Seymour. Aseară, la cină, Thomas Culpepper nu și-a putut lua ochii de la mine. Zău că arăt extraordinar de bine de când am venit la curte și se pare că mă fac tot mai frumoasă pe zi ce trece.

Îi întind încet boneta, iar după ce o ia, trec în spatele ei ca să-i strâng părul, în timp ce ea își pune boneta pe cap.

Îmbunătățirea e uriașă, își dă seama de lucrul ăsta până și ea. Fără forma greoaie și pătrată a bonetei germane care îi vine ca o streășină pe frunte, fața ei devine dintr-odată mai rotundă și mai frumoasă.

Dar apoi trage boneta mea minunată în față, acoperindu-și practic sprâncenele, întocmai cum a purtat la turnir boneta nouă franțuzească. Arată de-a dreptul ridicol. Țâțâi ușor din buze de iritare și o împing mult spre creștetul capului, apoi scot de sub ea câteva bucle de păr, ca să se vadă cât e de bălai, de lucios și de des.

Cu părere de rău, ea clatină din cap și-și trage iar boneta în față, ascunzându-și părul adorabil.

— E mai bine așa, zice.

— Mai puțin frumos, mai puțin frumos! Trebuie s-o purtați dată pe spate. Dată pe spate! exclam.

Tonul meu ridicat o face să zâmbească. Nu spune decât:

— Prea franțuzește.

Mă reduce la tăcere. Presupun că are dreptate. Ultimul lucru pe care și-l poate îngădui în materie de înfățișare orice regină a Angliei este să arate prea franțuzește. Francezii au categoric ultimul cuvânt la capitolul lipsă de pudoare și imoralitate și o fostă regină a Angliei educată în Franța, practic franțuzoaică, verișoara mea Anne Boleyn, a fost cea care a introdus boneta franțuzească în Anglia și și-a dat-o jos doar ca să pună capul pe butuc. Regina Jane purta bonetă englezească, într-un triumf al pudorii. Aceasta seamănă cu boneta germană oribilă, însă e ceva mai ușoară și puțin rotunjită, și asta poartă acum cele mai multe doamne. Nu și eu! Eu port bonetă franțuzească și o port cât de trasă spre creștet îndrăznesc și-mi stă bine, cred că i-ar sta bine și reginei. Stăruie:

— Ați purtat-o la turnir și n-a căzut nimeni secerat. Sunteți regină! Faceți ce vă place!

Ea încuviințează.

— Poate. Regelui îi place asta?

Ei bine, da, îi place boneta asta, dar numai fiindcă se află pe capul meu. Regele e un bătrân atât de drăgăstos, încât cred că m-ar plăcea și dacă aș purta pe cap o tichie de măscărici și aș țopăi într-un costum de toate culorile, scuturând o bășică de porc cu clopoței.

— Îi place destul de mult, răspund nepăsătoare.

— Îi place regina Jane?

— Da. I-a plăcut. Și ea purta o bonetă oribilă, ca a voastră.

— Vine în patul ei?

Pe toți sfinții, nu știu unde vrea să ajungă, dar îmi doresc ca lady Rochford să fi fost aici.

— Nu știu, pe atunci nu mă aflam la curte. Pe cuvântul meu, locuiam cu bunica, eram doar o copilă. Puteți s-o întrebați pe lady Rochford sau pe oricare dintre doamnele în vârstă. Întrebați-o pe lady Rochford.

— Mă sărută de noapte bună, spune ea pe neașteptate.

— Foarte bine, îngaim vag.

— Mă sărută de bună dimineța.

— O!

— Asta tot.

Mă uit în jur prin odaia de toaletă pustie. În mod normal ar

trebui să se afle aici șase domnișoare de companie, n-am idee unde sunt toate. Uneori dispar pur și simplu, zău că nu există nimic mai trândav decât fetele. Înțeleg de ce le enervez pe toate atât de tare. Dar acum am într-adevăr nevoie de ajutor cu mărturisirea asta stânjenitoare și prin preajmă nu se află absolut nimeni.

— O! spun încet.

— Doar asta: sărut, noapte bună, apoi sărut, bună dimineța.

Încuviințez din cap. Unde sunt târăturile alea trândave?

— Nimic mai mult, spune ea, de parcă aș fi atât de proastă încât să nu înțeleg destăinuirea absolut dezastruoasă pe care mi-o face.

Dau iarăși din cap. Dumnezeuule, cât aș vrea să intre cineva! Oricine! M-aș bucura s-o văd chiar și pe Anne Bassett în clipa asta.

— Nu poate face mai mult, declară ea fără înconjur.

Văd că obraji i se colorează într-o nuanță mai întunecată: biata de ea, roșește de rușine! Stânjeneala îmi dispare pe dată și simt că mi-e foarte milă de ea. Îi e la fel de greu să-mi mărturisească așa ceva pe cât mi-e mie să ascult! De fapt, trebuie să-i fie mai greu să-mi mărturisească decât mi-e mie să ascult, căci e silită să-mi spună că soțul ei nu simte pic de dorință față de ea și că nu știe ce să facă în privința asta. E o femeie foarte timidă și foarte pudică și Dumnezeu știe că eu nu sunt.

Obraji i se împurpurează tot mai tare și ochii i se umplu de lacrimi. Biata de ea! Sărăcuța, sărăcuța de ea! Închipuiți-vă cum e să ai drept soț un bărbat bătrân și urât, care pe deasupra nici nu e în stare s-o facă! Oare cât de dezgustător poate să fie? Slavă Domnului că sunt liberă să-mi aleg iubiții și că Francis era tânăr, avea o piele netedă ca de șarpe și mă ținea trează toată noaptea cu patima lui nestăvilită! Dar ea s-a ales cu un bătrân bolnav și va trebui să găsească o cale de a-l ajuta.

— Îl sărutați? o întreb.

— Nu, răspunde ea scurt.

— Sau...

Fac cu mâna dreaptă, strânsă ușor, o mișcare ritmică în dreptul șoldului. Știe prea bine la ce mă refer.

— Nu! exclamă șocată la culme. Dumnezeu mare, nu!

— Ei bine trebuie să faceți asta, îi spun deschis. Trebuie să-l lăsați să vă privească în lumina lumânărilor aprinse. Vă dați jos din pat și vă dezbrăcați.

Fac un mic gest ca să-i arăt cum ar trebui să-și lase cămașa să-i alunece de pe umeri și apoi de pe sâni. Mă îndepărtez puțin de ea și-i arunc o privire peste umăr, surâzând ușor, apoi mă aplec încet în față, zâmbindu-i în continuare peste umăr. Niciun bărbat nu rezistă la asta, știu bine.

— Încetează! spune ea. Nu bine.

— Foarte bine, o contrazic cu hotărâre. Trebuie făcut. Trebuie făcut copil.

Întoarce capul într-o parte și-n cealaltă, ca un biet animal prins în capcană. Repetă:

— Trebuie făcut copil.

Mimez în fața ei desfăcutul cămășii, îmi las mâna să-mi coboare mângâios de la sâni până la păsărică. Închid ochii și suspin de parcă aș fi cuprinsă de o plăcere uriașă.

— Așa. Faceți asta. Lăsați-l să se uite.

Mă privește cu o expresie foarte gravă pe chipul serios și spune încet:

— Nu pot. Katherine, nu pot să fac așa ceva.

— De ce nu? Dacă ar ajuta? Dacă l-ar ajuta pe rege?

— Prea franțuzesc, spune ea cu tristețe. Prea franțuzesc.

Anne, Hampton Court, martie 1540

Întreaga curte e pe cale să se mute de la palatul Whitehall la o altă reședință a regelui, numită Hampton Court. Nimeni nu mi-a descris-o, dar mă aștept să văd un conac de țară de dimensiuni respectabile. Ca să fiu sinceră, sper să fie o locuință mai mică, în care să putem trăi mai simplu. Palatul Whitehall e ca un mic oraș în inima Londrei și m-aș rătăci de cel puțin două ori pe zi dacă n-aș fi îndrumată de doamnele mele. Zarva e neîntreruptă: oameni care vin și pleacă, încheie tot felul de târguri sau se ceartă, muzicieni care exersează, neguțători care-și oferă produsele, ba chiar și vânzători ambulanți care vin să vândă una-alta servitoarelor. E ca un sat plin de oameni care n-au altă treabă decât să bârfească, să răspândească zvonuri și să pricinuiască necazuri.

Toate tapiseriile splendide, covoarele, instrumentele muzicale, avuțiile, vesela, pocalele și paturile sunt încărcate într-o caravană de căruțe, în ziua plecării noastre, de parcă s-ar muta un întreg oraș. Toți caii sunt înșeuăți, iar șoimii sunt așezați în căruțe speciale, stând pe stâlpii lor înconjurați de un paravan din nuiiele împletite, cu capetele acoperite de glugi rotindu-se nerăbdătoare încolo și-ncoace și penele frumoase din creștetul glugii săltând precum panașul unui cavaler ce luptă în turnir. Îi privesc și-mi spun că sunt la fel de oarbă și de neputincioasă ca ei. Și eu, și șoimii ne-am născut ca să fim liberi, să mergem unde vrem, și iată-ne prizonierii bunului-plac al regelui, așteptându-i porunca.

Mânați cu biciul de vânători, câinii se împrăștie prin curți, lătrând și sărind nerăbdători. Toate marile familii își împachetează lucrurile, le dau porunci servitorilor, își pregătesc caii și caravanele lor de căruțe și ne înșiruim în procesiune, dimineața devreme, ca o mică oștire, ca să ieșim pe porțile de la Whitehall și să pornim de-a lungul fluviului, spre Hampton Court.

De astă dată, Domnul fie lăudat, regele e vesel și plin de voie bună. Îmi promite că va călări alături de mine și de doamnele mele ca să-mi poată vorbi despre ținuturile pe care le străbatem. Nu mai trebuie să urc într-o litieră, ca atunci când am sosit în Anglia, acum mi-e îngăduit să merg călare și am o

rochie nouă de călărie, a cărei fustă lungă cade în falduri de o parte și de alta a șei. Nu sunt o călăreață pricepută, căci n-am fost niciodată învățată așa cum se cuvine. Fratele meu ne lăsa pe Amelia și pe mine să călărim doar caii cei mai blânzi și mai grași din grajdul său mic, însă regele a fost bun cu mine și mi-a dăruit un cal doar al meu, o iapă blajină, cu pas domol. Când o ating cu călcăiele, pornește la trap, dar când frica mă face să trag de hățuri, trece iarăși la un pas molcom. Am îndrăgit-o imediat pentru această supunere, fiindcă mă ajută să-mi ascund frica în fața acestei curți neînfricate.

E o curte care adoră călăria, vânătoarea și galopul. Aș părea cu totul neghioabă dacă n-ar fi micuța Katherine Howard, care se pricepe la călărie doar puțin mai bine decât mine, astfel că, având-o pe ea drept tovarășă, regele merge încet între noi două, ne spune amândurora să ținem hățurile mai ferm și să stăm mai drepte și ne laudă curajul și progresele.

E atât de binevoitor și de încântător, încât nu mă mai tem că mă va crede lașă și încep să călăresc mai cu încredere, să mă uit în jur și să mă simt bine.

Părăsim orașul pe drumuri șerpuite, atât de înguste că nu putem merge decât doi alături, și toți oamenii din oraș se apleacă pe ferestre ca să ne vadă cum trecem, iar copiii țipă și aleargă pe lângă alaiul nostru. Pe drumurile largi, ocupăm amândouă laturile, iar vânzătorii din piața aflată în mijloc strigă binecuvântări și-și scot pălăriile când trecem pe lângă ei. Locul mustește de viață și răsună de o cacofonie de zgomote: oameni care strigă prețurile produselor, huruitul tunător al roților de căruță pe pavajul de piatră. Orașul are o duhoare proprie aparte: de băligar de la miile de animale ținute pe străduțele lăturalnice, de măruntaie aruncate din măcelării și pescării, de piele tăbăcită și de fum. Din când în când se ivește câte o locuință impunătoare, așezată în mijlocul mizeriei, indiferentă față de cerșetorii de la porțile ei. Ziduri înalte o feresc de stradă și întrezăresc doar vârfurile copacilor înalți din grădinile închise. Nobilii din Londra își ridică reședințele grandioase alături de cocioabe prăpădite și închiriază spațiul de la poartă vânzătorilor ambulanți. E atâta zgomot și atâta învălmășeală, că mă simt amețită și mă bucur când ieșim în tropotul cailor pe porțile uriașe și mă trezesc dincolo de zidurile orașului.

Regele îmi arată vechile șanțuri de apărare săpate în trecut pentru a proteja Londra de invadatori.

— Acum nu mai vin oameni? îl întreb.

— Niciun om nu e vrednic de încredere, îmi răspunde sumbru. Oamenii ar fi venit dinspre miazănoapte și dinspre răsărit, dacă n-ar fi simțit deja ciocanul mâniei mele, iar scoțienii ar veni dacă s-ar crede în stare. Însă nepotului meu, regele Iacob, îi e frică de mine, așa și trebuie, iar gloatei din Yorkshire i-am dat o lecție pe care n-o va uita niciodată. Jumătate din ei jelesc cerniți cealaltă jumătate, care sunt morți.

Nu mai spun nimic, de teamă să nu-i stric dispoziția fericită. Calul lui Katherine se poticnește, făcând-o să scoată un mic strigăt și să se prindă zdravăn cu mâinile de coama animalului, iar regele râde de ea și-o face lașă. Conversația lor îmi lasă libertatea de-a privi în jur.

Dincolo de zidurile orașului se zăresc case mai mari, construite la o oarecare depărtare de drum, cu grădini mici în față sau terenuri cultivate în șiruri dese. Fiecare familie are un porc în ogradă, iar unele țin, pe lângă găini, vaci sau capre în grădină. E o țară bogată, văd asta pe chipul oamenilor, care au obraji rotunzi și rumeni și zâmbetul celor bine hrăniți. După încă o milă de la ieșirea din oraș ajungem într-o zonă de țară cu câmpuri deschise, mici garduri vii, ferme îngrijite și ici-colo mici sate și cătune. La fiecare răspântie e un altar care a fost distrus, uneori o statuie a Maicii Domnului cu capul sfărâmat cu nepăsare, care are totuși la picioare un buchețel de flori proaspete: e clar că schimbările legii nu i-au convins pe toți englezii. Într-un sat din două se transformă ori se dărmă câte o mică mănăstire sau abație. E extraordinar să vezi prefacerile pe care le-a pricinuit acest rege chipului țării sale în doar câțiva ani. E ca și cum stejarii ar fi fost proscriși dintr-odată și toți arborii falnici, frumoși și umbroși ar fi fost doborâți peste noapte. Regele a smuls inima țării sale și e prea devreme pentru a putea vedea cum va trăi și va respira ea în lipsa lăcașurilor sfinte și a vieții sfinte care au călăuzit-o de când lumea.

Regele își întrerupe conversația cu Katherine Howard și-mi spune:

— Am o țară minunată!

Nu sunt atât de nesăbuită încât să remarc că i-a distrus sau i-a furat una dintre cele mai mari comori.

— Ferme bune, spun, și...

Mă opresc, fiindcă nu cunosc cuvântul englezesc pentru animale. I le arăt.

— Oi, îmi vine el în ajutor. Aceasta e avuția țării. Producem lână pentru întreaga lume. Nu există haină în toată creștinătatea care să nu fie țesută din lână englezească.

Nu e chiar adevărat, căci în Cleves ne tundem propriile oi și ne țesem propria stofă de lână, dar știu că negoțul englezesc cu lână este foarte răspândit și, pe deasupra, nu vreau să-l corectez.

— Bunica ține turma noastră în South Downs, se bagă în vorbă Katherine. Și carnea e nespus de bună, Sire. O voi ruga să vă trimită.

— Într-adevăr, fată frumoasă? întrebă el. Și mi-o vei găti?

Ea râde.

— Aș putea să încerc, Sire.

— Mărturisește, n-ai fi în stare să gătești o halcă sau să faci un sos! Mă îndoiesc că ai pus vreodată piciorul într-o bucătărie.

— Alteță, dacă vreți să vă gătesc, voi învăța. Dar recunosc că ați mânca mai bine dacă v-ar găti bucătarii voștri.

— Sunt incredințat, răspunde el. Iar o fată frumoasă ca tine n-are nevoie să gătească. Sunt sigur că ai alte căi de a-ți încânta soțul.

Vorbele celor doi sunt prea iuți ca să le pot urmări, dar mă bucur că soțul meu e voios și că tânăra Katherine știe cum să se descurce cu el. Sporovăiește cu el ca o copiliță, iar el o găsește amuzantă, așa cum și-ar alinta un bătrân nepoata preferată.

Îi las să vorbească și continui să privesc în jur. Drumul înaintează acum de-a lungul fluviului lat, cu ape repezi și cu furnicarul lui de barcagii, barje ale familiilor nobile, luntre, șlepuri de negoț ce se îndreaptă încărcate spre Londra și pescari cu undițele întinse ca să prindă pește bun de apă dulce. Luncile, încă pline de umezeală după viiturile de primăvară, sunt luxuriante și ici-colo lucesc ochiuri de apă. Un bătlan mare se ridică încet dintr-un iaz pe lângă care trecem și, bătând din aripile largi, zboară spre apus înaintea noastră,

lipindu-și de trup picioarele lungi.

— Hampton Court e o locuință mică? întreb.

Regele dă pinteni calului ca să-mi vorbească.

— O locuință grandioasă, spune el. Cea mai frumoasă reședință din lume!

Mă îndoiesc foarte tare că regele francez care a construit Fontainebleau sau maurii care au construit Alhambra ar fi de acord, dar cum n-am văzut niciunul din cele două palate, nu-l corectez.

— Voi ați construit-o, Alteță?

De îndată ce rostesc întrebarea, îmi dau seama că am spus iarăși ce nu trebuia. M-am gândit că asta l-ar îndemna să-mi vorbească despre alcătuirea planurilor și construirea reședinței, dar fața lui, atât de zâmbitoare și de chipeșă înainte, se întunecă brusc. Micuța Katherine răspunde repede:

— A fost construită pentru rege. De către un sfetnic care s-a dovedit a fi un sfătuitor fățarnic. Singurul lucru bun pe care l-a făcut a fost să construiască un palat potrivit pentru Majestatea Sa. Sau cel puțin așa mi-a spus bunica.

Regele se înseninează și râde tare.

— Spui fără îndoială adevărul, domniță Howard, deși erai doar o copilă când Wolsey m-a trădat. A fost un sfătuitor fățarnic, dar reședința pe care a construit-o și mi-a dăruit-o e aleasă.

Se întoarce spre mine, zicând cu mai puțină căldură:

— Acum îmi aparține. Asta e tot ce trebuie să știți. Și este cea mai aleasă reședință din lume.

Încuviințez din cap și îmi îndemn calul înainte. Oare câți oameni l-au ofensat pe acest rege de-a lungul anilor nenumărați ai domniei sale? El rămâne în urmă preț de câteva clipe și vorbește cu maestrul său de călărie, care merge alături de tânărul Thomas Culpepper, vorbind și râzând cu acesta.

Călăreții din fața noastră părăsesc drumul și atunci zăresc înaintea noastră poarta impunătoare. Vederea ei mă face să încremenesc de uimire. Este într-adevăr un palat imens, construit din cărămidă frumoasă, de un roșu aprins, cel mai costisitor dintre toate materialele de construcție, cu arcade și chei de boltă din piatră albă, strălucitoare. Habar n-am avut că e atât de mareș și de elegant! Pătrundem pe poarta enormă de piatră și pornim pe drumul șerpuit spre palat, apoi trecem de

poarta interioară și copitele cailor noștri răsună tunător pe pavajul mării curți interioare. Curtea e uriașă, iar servitorii ce ies din palat deschid larg ușile duble imense, astfel că pot vedea sala cea mare aflată dincolo de ele. Servitorii se aliniază ca o gardă de onoare, îmbrăcați în livreaua casei regale Tudor, fiecare după rangul lui, șir după șir de bărbați și femei dedicați slujirii noastre. Reședința aceasta poate să adăpostească sute de oameni, e un palat uriaș, construit pentru plăcerea curții. Mă simt din nou copleșită, bogăția acestei țări e prea mare pentru mine.

— Ce s-a întâmplat cu omul care a construit reședința? o întreb pe Katherine în timp ce descălecăm în curtea mare, în zarva curtenilor, a țipetelor ascuțite ale pescărușilor pe fluviul din spatele clădirii și a corbilor ce croncănesc pe turlă. Ce s-a întâmplat cu sfetnicul care i-a adus ofensă regelui?

— Cardinalul Wolsey, spune ea încet. A fost găsit vinovat că a uneltit împotriva regelui și a murit.

— A murit și el?

Descopăr că nu îndrăznesc să întreb ce lovitură l-a doborât pe constructorul acestei reședințe princiare.

— Da, a murit în dizgrație, răspunde ea scurt. Regele s-a întors împotriva lui. Știți, uneori face lucrul ăsta.

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1540

Mă aflu iarăși în vechile mele odăi de la Hampton Court și câteodată, când trec din grădină în încăperile reginei, mi se pare că timpul a încremenit în loc și că sunt aceeași proaspătă mireasă cu toate motivele de speranță, cumnata mea se află pe tronul Angliei, grea cu primul ei copil, soțul meu abia a primit titlul de lord Rochford, iar nepotul meu va fi următorul rege al Angliei.

Câteodată, când mă opresc lângă una din ferestrele cu ochiuri mari și privesc grădina ce se întinde în jos spre fluviu, aproape că îi pot vedea pe Anne și George plimbându-se pe potecile acoperite cu pietriș, mână-n mână, cu capetele aproape lipite unul de altul. Mă gândesc că poate îi voi urmări din nou, așa cum îi urmăream neîncetat, și voi vedea micile lui gesturi de afecțiune, mâna lui pe șalele ei chinuite de dureri, capul ei atingându-i umărul. Când era grea, obișnuia să se agațe de el ca să găsească alinare, iar el se purta mereu duios cu ea, sora care ar fi putut să-l poarte în pânțece pe următorul rege al Angliei. Dar când am rămas grea, în ultimele luni petrecute împreună, el nu m-a luat niciodată de mână și nici n-a simțit vreun pic de compasiune pentru epuizarea mea. Nu și-a pus niciodată mâna pe pântecul meu umflat, ca să simtă pruncul mișcând, nu mi-a oferit niciodată brațul, îndemnându-mă să mă sprijin de el. Au fost atât de multe lucruri pe care nu le-am făcut niciodată împreună și căroră le simt lipsa acum! Nici dacă am fi avut o căsnicie fericită n-aș fi putut să regret mai amarnic că l-am pierdut. Între noi au rămas atât de multe lucruri neîncheiate și nerostite, iar acum nu vor mai fi niciodată rostite sau încheiate. După ce a murit, l-am trimis pe fiul lui de lângă mine. Îl cresc niște prieteni ai neamului Howard și va intra în rândurile Bisericii, nu am nicio ambiție pentru el. Am pierdut marea moștenire Boleyn pe care o adunam pentru el, iar numele lui de familie nu îi aduce niciun strop de cinste, ci doar rușine. Când i-am pierdut pe ei doi, pe Anne și pe George, am pierdut totul.

Ducele de Norfolk s-a întors din misiunea sa în Franța și stă încuiat împreună cu regele ore în șir. Se bucură de cea mai mare cinstită, oricine își poate da seama că i-a adus regelui

vești bune de la Paris. Dacă n-aș fi văzut ascensiunea familiei noastre în purtarea arogantă a membrilor ei, în aerul sporit de autoritate al arhiepiscopului Gardiner, aliatul nostru, în apariția rozariilor și a crucifixelor la centuri și la gâturi, aș fi văzut-o în declinul grupului de reformatori: în supărarea prost ascunsă a lui Thomas Cromwell, în aerul meditativ al arhiepiscopului Cranmer, în felul cum caută să-l vadă pe rege și nu reușesc să obțină o audiență. Dacă descifrez corect semnele, înseamnă că partida noastră, a celor din neamul Howard și a papiștilor, se află iarăși în ascensiune. Avem credința noastră, avem tradițiile noastre și o avem pe fata care atrage privirea regelui. Thomas Cromwell a secătuit complet Biserica, nu mai are nicio avuție să-i ofere regelui, iar fata pe care a susținut-o, regina, poate că învață engleza, dar nu e în stare să învețe să flirteze. Dacă aș fi o curteană nehotărâtă, aș găsi o cale de-a mă împrieteni cu ducele de Norfolk și aș trece în tabăra lui.

Acesta mă cheamă în odăile sale. Mă îndrept într-acolo pe coridoarele familiare. Mirosul de levănțică și rozmarin se ridică de sub tălpile mele, din ierburile aromate presărate pe jos, lumina dinspre fluviu se revarsă prin ferestrele mari din fața mea și mi se pare că fantomele lor aleargă chiar înaintea mea prin galeria cu lambriuri de lemn, că fusta ei tocmai a dispărut după un colț, că pot să mai aud râsul lipsit de griji al soțului meu răsunând în aerul scăldat de soare. Dacă aș merge puțin mai repede, i-aș ajunge din urmă, așadar chiar și acum e întocmai ca întotdeauna. Am simțit mereu că, dacă aș putea păși ceva mai repede, i-aș ajunge din urmă și aș afla tainele pe care și le împărtășeau.

Mă grăbesc fără voia mea, dar când dau colțul, coridorul cu lambriuri e pustiu, în afara străjerilor Howard de la ușă, iar ei n-au zărit nicio fantomă. I-am pierdut pe cei doi, ca de fiecare dată. Sunt prea iuți pentru mine în moarte, așa cum au fost și în viață. Nu m-au așteptat, nu m-au vrut niciodată alături de ei. Străjerii bat la ușă și apoi mi-o deschid larg. Intru.

— Ce mai face regina? întreabă fără niciun preambul ducele așezat la o masă.

Și trebuie să mă silesc să-mi aduc aminte că e vorba de o regină nouă, nu de iubita și enervanta noastră Anne.

— E veselă și arată bine.

Dar nu va fi niciodată o mare frumusețe, cum a fost fata noastră.

— A avut-o?

E o grosolănie, dar presupun că ducele e obosit după călătorie și nu are vreme de politețuri.

— Nu. Din câte-mi dau seama, este în continuare neputincios.

Se lasă o tăcere prelungă, în care ducele se ridică de pe jilț și se duce să se uite pe fereastră. Mă gândesc la ziua când am stat amândoi aici, când el m-a întrebat despre Anne și George și când s-a uitat pe fereastră ca să-i vadă plimbându-se pe potecile cu pietriș, până în jos spre fluviu. Mă întreb dacă-i mai poate vedea, chiar și acum, ca mine. Atunci m-a întrebat dacă sunt geloasă pe ea, dacă aş fi pregătită să acționez împotriva ei. Mi-a spus că, punând-o pe ea în pericol, ar fi posibil să-mi salvez soțul. M-a întrebat dacă îl iubesc pe George mai mult decât pe ea. M-a întrebat dacă mi-ar păsa foarte tare dacă ea ar muri.

Următoarea lui întrebare întrerupe amintirile pe care aş vrea să le pot uita.

— Crezi că ar fi posibil ca lui să i se fi... se oprește o clipă... dorit răul?

Să i se fi dorit răul? Nu-mi vine să-mi cred urechilor! Oare ducele chiar sugerează la modul serios că regele este neputincios cu soția lui ca urmare a unui blestem, a unei vrăji sau a unei dorințe de rău? Fără îndoială, legea pământului spune că neputința unui bărbat sănătos poate fi pricinuită numai de lucrarea unei vrăjitoare, dar în viața reală, oricine știe că boala sau bătrânețea îi pot produce bărbatului slăbiciune, iar regele e îngrozitor de gras, aproape paralizat de durere și bolnav ca un câine, atât la trup, cât și la suflet. Să i se fi dorit răul? Ultima oară când regele a susținut că e victima unei dorințe de rău, femeia acuzată a fost cumnata mea, Anne, care a ajuns pe eșafod, vinovată de vrăjitorie, dovada fiind neputința regelui cu ea și poftele ei trupesti cu alți bărbați.

— Nu se poate să vă gândiți că regina...

Mă întrerup o clipă, apoi urmez:

— Nimeni n-ar putea să creadă că *această* regină... că încă o regină...

Ideea e atât de nebunească, atât de plină de pericole, încât

nici măcar eu n-o pot pune în cuvinte.

— Țara nu va suporta... nimeni nu va crede... încă o dată... Nu poate să facă iarăși același...

— Nu mă gândesc la nimic. Dar dacă și-a pierdut bărbăția, înseamnă că există cineva care-i dorește răul. Cine ar putea fi, dacă nu ea?

Tac. Dacă ducele adună dovezi că regina îi dorește răul soțului ei, înseamnă că e ca și moartă.

— Deocamdată nu simte dorință față de regină, încep. Dar fără îndoială nu e nimic mai rău de-atât, nu? Dorința poate să apară. La urma urmei, nu mai e tânăr, nu e sănătos.

Ducele încuviințează din cap. Încerc să-mi dau seama ce vrea să audă. Continui:

— Și simte dorință pentru altele.

— Ah, asta dovedește acuzația! exclamă el cu viclenie. Poate că i s-a dorit răul numai când se culcă cu regina, ca să nu poată fi bărbat cu ea, ca să nu poată dăruia Angliei un fiu și moștenitor.

— Dacă așa spune Domnia Voastră, încuviințez într-un sfârșit.

Nu are rost să arăt că e mult mai probabil ca, fiind bătrân și adesea bolnav, să nu mai simtă pofta trupească dinainte și doar o mică destrăbălată precum Katherine Howard, cu șmecheriile și cu farmecul ei, să-i poată trezi dorința.

— Așadar, cine să-i dorească răul? stăruie el.

Ridic din umeri. Persoana pe care aș numi-o, oricare ar fi ea, ar trebui să-și ia rămas-bun de la viață, căci, dacă e acuzată de vrăjitorie împotriva regelui, e moartă. Nu poate exista nicio dovadă de inocență și nicio pledoarie de nevinovăție. Potrivit noilor legi, orice intenție trădătoare, orice gând constituie o crimă tot atât de gravă ca fapta însăși. Regele Henric a dat o lege care le interzice oamenilor să gândească și poporul nu îndrăznește să creadă că el greșește.

— Nu știu cine ar face o faptă atât de mârșavă, spun cu tărie. Nu-mi pot închipui.

— Regina primește în vizită luterani?

— Nu, niciodată.

E adevărat. Are cea mai mare grijă să se supună obiceiurilor englezești și ia parte la liturghie potrivit regulilor arhiepiscopului Cranmer, de parcă ar fi o nouă Jane Seymour,

născută pentru a sluji.

— Primește papiști?

Întrebarea mă uluiește. Vorbim despre o fată din Cleves, un ținut care este însăși inima reformei. A fost educată să-i considere pe papiști diavolul pe pământ.

— Firește că nu! A fost născută și crescută în religia protestantă, a fost adusă aici de partida protestantă, cum să primească papiști?

— Lady Lisle îi este prietenă intimă?

Privirea rapidă pe care i-o arunc îi arată că sunt șocată.

— Trebuie să fim gata, trebuie să fim pregătiți. Dușmanii noștri se află pretutindeni! mă avertizează el.

— Însuși regele a numit-o pe lady Lisle în suita ei, iar Anne Bassett, fiica acesteia, se numără printre favoritele lui! N-am nicio dovadă împotriva lui lady Lisle.

Pentru că nu există niciuna și nici nu are cum să existe.

— Dar lady Southampton?

— Lady Southampton?! repet nevenindu-mi să cred.

— Da.

— Nu știu nimic nici împotriva lui lady Southampton.

Ducele încuviințează din cap. Știm amândoi că dovezile, mai ales cele privitoare la vrăjitorie sau la dorința de rău, nu sunt greu de ticluit. Mai întâi e o șoptă, apoi o acuzație, apoi un potop de minciuni, pe urmă o judecată de ochii lumii, iar după aceea, o condamnare. S-a mai făcut asta și înainte, pentru ca regele să poată scăpa de o soție pe care n-o dorea, o femeie care putea fi trimisă la eșafod fără ca familia ei să ridice un deget ca s-o salveze.

Ducele dă aprobator din cap, iar eu aștept clipe lungi, cuprinsă de o groază tăcută, gândindu-mă că îmi poate porunci să fabric dovezile care vor aduce moartea unei femei nevinovate, gândindu-mă ce să spun dacă-mi cere un lucru atât de cumplit. Nădărdindu-mă că voi găsi curajul să-l refuz și știind bine că nu-l voi avea. Dar el nu spune nimic, așa că îi fac o reverență și pornesc spre ușă. Poate că a terminat cu mine.

— Va găsi el dovezi de uneltire, prezice ducele în clipa în care pun mâna pe zăvorul de aramă. Va găsi dovezi împotriva ei, știi bine.

Încremenesc pe dată.

— Dumnezeu s-o ajute!

— Va găsi dovezi că fie papiștii, fie luteranii i-au băgat în casă o vrăjitoare care să-i răpească bărbăția.

Încerc să-mi păstrez chipul lipsit de orice expresie, dar ceea ce aud înseamnă un dezastru atât de mare pentru regină și, poate, o primejdie atât de mare pentru mine, încât simt cum îmi sporește panica la auzul vorbelor calme ale unchiului.

— Pentru noi e mai bine dacă-i găsește pe luterani trădători, îmi amintește el. Și nu pe cei din partida noastră.

— Da, încuviințez.

— Sau, dacă nu va căuta s-o trimită la moarte, va obține divorțul pe temeiul că ea a fost promisă dinainte, iar dacă asta nu ține, va obține divorțul pe temeiul că n-a dorit-o și, prin urmare, nu a consimțit la cununie.

— A spus „Da” în fața martorilor, șoptesc. Am fost cu toții acolo.

— În sinea lui n-a consimțit.

— O! Asta spune acum? întreb după o clipă de tăcere.

— Da. Dar dacă ea neagă că a fost promisă dinainte, el poate totuși să susțină că nu e în stare să consume căsătoria fiindcă vrăjitoria pusă la cale de dușmani acționează împotriva lui.

— De papiști? întreb.

— Papiști ca prietenul ei, lordul Lisle.

Las să-mi scape un geamăt.

— Va fi acuzat?!

— E posibil.

— Sau de luterani? șoptesc.

— Luterani precum Thomas Cromwell.

Pe chipul meu se oglindește clar șocul.

— Acum e luteran?

Ducele zâmbește și spune cu un glas moale ca mătasea:

— Regele va crede ce vrea. Dumnezeu îl va călăuzi în înțelepciunea lui.

— Dar cine crede că i-a răpit bărbăția? Cine e vrăjitoarea?

E cea mai importantă întrebare, mai cu seamă pentru o femeie. E întotdeauna cel mai important lucru pe care trebuie să-l știe o femeie. Cine va fi numită vrăjitoare?

— Ai pisică? întreabă el zâmbind.

Simt că îngheț de groază, de parcă râsuflarea mea ar fi

făcută din zăpadă.

— Eu? repet. Eu?

Ducele râde.

— O, lady Rochford, nu fă mutra asta! Nu te va acuza nimeni câtă vreme te afli sub protecția mea. Pe deasupra, nu ai pisică, nu? Niciun demon drept ajutor ascuns pe undeva? Nicio păpușă de ceară? Niciun sabat la miezul nopții?

— Nu glumiți! spun cu un glas nesigur. Nu e un lucru de răs.

Ducele redevine îndată sobru.

— Ai dreptate, nu e. Așadar, cine e vrăjitoarea care-i răpește bărbăția regelui?

— Nu știu. Niciuna dintre doamnele ei. Niciuna dintre noi.

— Atunci, poate că e însăși regina? sugerează el repede.

— Fratele ei o va apăra, îngaim. Chiar dacă nu aveți nevoie de alianța cu el, chiar dacă v-ați întors din Franța cu promisiunea de prietenie a francezilor, de bună seamă că nu puteți risca dușmănia fratelui ei, nu? Ar putea să ridice împotriva noastră alianța protestantă!

El ridică din umeri.

— Vei descoperi, cred, că fratele ei s-ar putea să n-o apere. Și am obținut într-adevăr prietenia Franței, orice s-ar întâmpla mai departe.

— Vă felicit. Dar regina este sora ducelui de Cleves. Nu poate fi declarată vrăjitoare, sugrumată de fierarul satului și îngropată la o răscruce cu un țăruș în inimă!

El desface brațele, de parcă n-ar avea nimic de-a face cu aceste hotărâri.

— Nu știu. Eu nu fac decât să-l slujesc pe Maiestatea Sa. Vom vedea. Dar trebuie s-o urmărești cu atenție.

— Ca să aflu dacă e vrăjitoare?!

Cu greu îmi pot reține uimirea din glas.

— Ca să strângi dovezi. Dacă regele vrea dovezi, indiferent pentru ce, noi, cei din neamul Howard, i le vom da.

Se oprește, apoi adaugă:

— Nu-i așa?

Tac.

— Așa cum am făcut întotdeauna.

Așteaptă să încuviințez.

— Nu-i așa?

— Da, milord.

Katherine, Hampton Court, martie 1540

Thomas Culpepper, ruda mea, aflat în slujba regelui și foarte apreciat de acesta fără alt motiv decât că e chipeș și are ochi de un albastru intens, e un nemernic și un om care nu-și ține promisiunile și nu mă voi mai vedea cu el.

Prima oară l-am întâlnit cu ani în urmă, când a venit în vizită la bunica mea vitregă, la Horsham, iar ea a făcut mare tam-tam din pricina lui și a jurat că va ajunge departe. Sunt sigură că atunci nici nu m-a remarcat, deși acum jură că eram cea mai frumoasă fecioară de la Horsham și că am fost întotdeauna preferata lui. E adevărat că eu l-am remarcat. Pe atunci eram îndrăgostită de acel nimeni, Henry Manox, dar n-am putut să nu-l observ pe Thomas Culpepper. Cred că și dacă aș fi logodită cu cel mai important om din țară, tot l-aș remarca pe Thomas Culpepper. Oricine l-ar remarca. Jumătate din doamnele de la curte sunt topite de dragoste pentru el.

Are un păr negru, cârlionțat și niște ochi foarte albaștri, iar când râde, glasul i se frânge sub greutatea hohotelor într-un fel atât de amuzant, că mă face să vreau să râd și eu, doar auzindu-l. E cel mai chipeș bărbat de la curte, fără doar și poate. Regele îl adoră fiindcă e spiritual și vesel, fiindcă e un dansator minunat și un mare vânător și e tot atât de curajos ca orice cavaler în turnir. Regele îl ține lângă el zi și noapte, îi spune „băiatul meu cel chipeș” și „micul meu cavaler”. Doarme în odaia de culcare a regelui, ca să-l slujească noaptea, și are mâini atât de blânde, că regele preferă să-i bandajeze el rana de la picior, în locul oricărui spițer sau al oricărei surori de caritate.

Toate fetele și-au dat seama cât de mult îl plac și jură că, fiind veri, ar trebui să ne căsătorim, dar el n-are un sfanț al lui, iar eu n-am pic de zestre, iar atunci la ce ne-ar folosi? Dar dacă ar trebui să aleg un bărbat din lumea întreagă cu care să mă mărit, Thomas Culpepper ar fi acela. N-am văzut în viața mea un zâmbet mai obraznic, iar când se uită la mine, mi se pare că mă dezbracă și apoi mă mângâie peste tot.

Slavă Domnului că acum mă număr printre doamnele reginei și că, fiind o regină atât de severă și de pudică, nici nu poate fi vorba de așa ceva, dar dacă ar fi intrat în dormitorul

comun de la Lambeth, jur că ar fi putut să vină în patul meu și să găsească o primire caldă. I l-aș fi dat înapoi lui Joan Bulmer pe chipeșul meu Francis dacă aș fi avut o șansă cât de mică cu un băiat ca Thomas Culpepper.

S-a întors la curte după perioada de odihnă petrecută acasă, din pricina rănii căpătate în turnir. A încasat o lovitură urâtă, dar spune că e tânăr și că oasele tinere se repară repede. E adevărat, e tânăr și tot atât de plin de viață ca un iepure ce saltă pe câmp primăvara fără motiv. Ajunge să-l privești ca să vezi bucuria ce-i curge prin vine. E ca argintul viu, ca zefirul de primăvară. Mă bucur că s-a întors la curte, chiar și în postul Paștelui tot înveselește locul. Dar nu mai departe de azi-dimineață m-a făcut să-l aștept o oră în grădina reginei, când ar fi trebuit să fiu în odăile ei, iar mai târziu, când a venit, mi-a spus că nu poate rămâne, fiindcă e nevoit să dea fuga să-l servească pe rege.

Nu vreau să fiu tratată așa și-i voi da o lecție. Nu-l voi mai aștepta niciodată, nici măcar nu mă voi învoi să mă întâlnesc cu el data viitoare când îmi va propune. Va trebui să mă roage nu doar o dată, jur! Pe durata postului voi renunța la flirt și asta îi va fi învățătură de minte. Ba mai mult, poate că voi deveni meditativă și serioasă și nu voi mai flirta niciodată, cu nimeni.

Când mergem la cină, lady Rochford mă întreabă de ce sunt atât de mândioasă și o încredințez că sunt la fel de fericită pe cât e ziua de lungă.

— Atunci bagă de seamă să zâmbești, îmi spune ea cu aerul că nu mă crede nicio clipă. Căci ducele s-a întors din Franța și te va urmări.

Ridic îndată bărbia și-i arunc un zâmbet amețitor, de parcă tocmai ar fi spus ceva foarte spiritual. Ba chiar râd puțin, cu râsul meu de curteană, un „ha-ha-ha” foarte suav și elegant, cum am auzit la alte doamne. Ea înclină ușor capul.

— Așa e mai bine.

— Dar ce-a făcut ducele în Franța? o întreb.

— Încep să te intereseze problemele lumii? îmi răspunde ea ironic.

— Nu sunt complet proastă.

— Unchiul tău e un om foarte important și foarte bine văzut de rege. S-a dus în Franța ca să obțină prietenia regelui

francez, astfel încât țara noastră să nu se confrunte cu pericolul reprezentat de Sfântul Pă... adică de Papă, de împărat și de regele Franței, aliați cu toții împotriva noastră.

Faptul că lui Jane Boleyn aproape i-au scăpat cuvintele „Sfântul Părinte”, pe care nu mai avem voie să le rostim, mă face să zâmbesc. Spun cu istețime:

— O, știu despre ce e vorba. Asta e din pricină că ei vor să-l pună pe tronul nostru pe cardinalul Pole, din răutate.

Jane Boleyn clatină din cap și mă previne:

— Nu vorbi despre asta!

— E adevărat, stăruie eu. De aceea, biata lui mamă bătrână și toți cei din neamul Pole sunt în Turn. Pentru că lordul cardinal vrea să-i cheme pe papiștii din Anglia să se ridice împotriva regelui, așa cum au făcut și înainte.

— Nu se vor mai ridica niciodată împotriva regelui, spune ea sec.

— Pentru că acum știu că greșesc?

— Pentru că majoritatea sunt morți, răspunde scurt. Și asta a fost tot opera unchiului tău.

Anne, Hampton Court, martie 1540

Mi s-a spus că postul Paștelui va fi respectat la curte cu mare solemnitate. Am fost asigurată că nu vom mânca deloc carne roșie. Mă așteptam să ni se servească pește pe toată durata celor patruzeci de zile, dar descopăr, chiar în prima seară, la cină, că englezii au o conștiință îngăduitoare. Regele e sensibil la propriile nevoi. În ciuda postului, prin sală se perindă o mulțime variată de feluri de mâncare ținute sus, deasupra capetelor servitorilor, care sunt aduse întâi la masa regală, iar regele și cu mine luăm câte puțin din fiecare, așa cum e obiceiul, și apoi le trimitem prin sală, prietenilor și favoriților noștri. Am grijă să le trimit la masa doamnelor mele și a curtenelor cu rang înalt. Nu fac nicio greșală în privința asta și nu trimit niciodată felul meu de mâncare preferat vreunui bărbat. Iar asta nu din politețe deșartă: regele mă observă cu atenție. Fiecare vorbă pe care o rostesc la cină și fiecare gest pe care îl fac sunt urmărite de ochii lui mici, strălucitori, aproape ascunși de obrajii grași, de parcă ar vrea să mă prindă cu ocaua mică.

Spre surprinderea mea, ni se servește pui, în plăcinte și tocane, fript cu ierburi aromate care te fac să-ți lase gura apă, scos de pe oase, căci pe perioada postului nu este considerat carne. Regele a decretat că în postul Paștelui puiul este echivalent cu peștele. Mai există tot felul de păsări de vânat (nici acestea nefiind carne, potrivit lui Dumnezeu și regelui), minunate prezentate, împănate unele cu altele pentru aromă și frăgezime. Există feluri consistente cu ouă (care nu sunt carne) și există într-adevăr pește: păstrăv din iazuri și preparate minunate din pește prins pe Tamisa și din pește de mare, adus de pescarii care ies cu bărcile departe în larg ca să hrănească această curte lacomă. Mai sunt plăcinte cu raci de apă dulce și plăcinte cu sardele și cu heringi, ale căror capete mici și gustoase ies la iveală din aluatul gros de patiserie. De asemenea, există feluri de mâncare minunate din legume de primăvară, rareori servite la curte, și mă bucur să le am pe farfurie în această perioadă. Voi mânca puțin acum și, dacă-mi place în mod deosebit un fel sau altul, mi se va aduce încă o porție mai târziu, pentru o cină privată în odaia mea. N-am

fost în viața mea hrănită atât de îmbelșugat sau atât de bine, slujnica mea din Cleves a trebuit să-mi lărgească corsajul rochiei și s-au făcut multe comentarii viclene cum că iau proporții și înfloresc, ca pentru a sugera că motivul pentru care mă îngraș e un prunc. Nu pot să-i contrazic pe curteni fără să mă expun pe mine însămi și pe soțul meu la comentarii și mai neplăcute, așa că am fost nevoită să surâd și să-i ascult cum mă tachinează, cu aerul că sunt o soție cununată care a împărțit patul cu bărbatul ei și trage nădejde să fie grea, nu o fecioară neatinsă de soț.

Micuța Katherine Howard a intrat și le-a spus doamnelor că sunt ridicole, că untul englezesc atât de gustos m-a făcut să mă îngraș puțin și că sunt oarbe dacă nu văd cât de bine-mi șade. I-am fost profund recunoscătoare pentru asta. E doar o fată nesăbuită și frivolă, dar are iscusința unei fete proaste, căci, la fel ca orice fată proastă, se gândește la un singur lucru și astfel a devenit foarte pricepută la acesta. Care e singurul lucru la care se gândește? Tot timpul, în fiecare clipă a fiecărei zile, Kitty Howard se gândește la Kitty Howard.

Renunțăm și la alte plăceri pe perioada postului. Nu există distracții vesele la curte, dar după cină se citesc texte sfinte și se cântă psalmi. Nu există piese-mască, nici pantomime amuzante și, desigur, nici turniruri. Asta mă face să mă simt foarte ușurată, fiindcă, mai presus de toate, înseamnă că nu există posibilitatea ca regele să apară deghizat. Amintirea primei noastre întâlniri dezastruoase încă îmi mai stăruie în minte și mă tem că stăruie și într-a lui. Nu faptul că nu l-am recunoscut a fost atât de jignitor, ci faptul bătător la ochi că, la prima vedere, am fost complet scârbită de el. Din ziua aceea nu i-am mai arătat niciodată, prin vorbă, faptă sau chiar printr-o privire, că îl găsesc respingător: e gras, foarte bătrân, iar duhoarea pe care o emană îmi întoarce stomacul pe dos. Dar oricât mi-aș ține respirația și i-aș zâmbi, e prea târziu ca să-mi răscumpăr greșeala. În clipa aceea când a încercat să mă sărute, fața mea i-a spus totul. Felul cum l-am împins de lângă mine, felul cum am scuipat ca să-mi alung din gură gustul lui! Și acum plec capul și roșesc până în albul ochilor la gândul acelei rușini cumplite. Toate astea i-au lăsat o impresie pe care bunele maniere de mai târziu nu sunt în stare s-o șteargă. În privirea aceea de o clipă, a văzut adevărata mea

păreră despre el și, mai rău, s-a văzut pe sine prin ochii mei: gras, bătrân, dezgustător. Uneori mă tem că vanitatea lui nu-și va mai reveni după această lovitură. Și, fiindcă vanitatea i-a fost vătămată, cred că vigoarea lui bărbătească a avut aceeași soartă. Sunt sigură că bărbăția i-a fost distrusă de scuipatul meu pe podea și nu pot face nimic să-mi iau gestul înapoi.

Acesta e un alt lucru la care renunțăm în timpul postului. Slavă Domnului! Voi aștepta cu bucurie această perioadă în fiecare an. Căci în zilele de sărbătoare binecuvântate și-n cele patruzeci de zile minunate, în fiecare an al vieții mele de femeie măritată vor exista patruzeci de nopți când regele nu va veni în odaia mea, când nu voi zâmbi la intrarea lui și nu voi încerca să-mi așez trupul în așa fel încât să-i fie ușor să-și sprijine marea greutate deasupra mea, nu voi încerca să mă arăt dispusă, dar nu ușuratică într-un pat care duhnește din pricina rănii putrede de la piciorul lui, în semiîntuneric, cu un bărbat care nu-și poate duce sarcina la bun sfârșit.

Povara acestei nefericiri insultătoare, trăită noapte de noapte, mă face să mă simt complet înfrântă, mă umilește cumplit. În fiecare dimineață mă trezesc disperată. Mă simt umilită, deși eșecul îi aparține întru totul lui. Noaptea stau trează și-l aud cum trage vânturi și geme din pricina durerii din burta umflată și-mi doresc să fiu departe, aproape oriunde altundeva decât în patul lui. Mă voi bucura nespus să fiu cruțată, pe timpul acestor patruzeci de zile, de chinul cumplit al încercărilor și nereușitelor lui, de nopțile fără somn, de gândul că în seara următoare va încerca din nou în van și că de fiecare dată mă va învinui ceva mai mult și mă va plăcea și mai puțin.

Putem să ne bucurăm măcar de această perioadă când ne e îngăduită puțină liniște. Nu trebuie să-mi fac griji despre cum să-l ajut. El nu e silit să trudească deasupra mea ca un mistreț mare și greoi. Nu va veni în odaia mea, voi putea să dorm în cearșafuri mirosind a levănțică, nu a puroi.

Dar știu că această perioadă se va încheia. Va veni Paștele, cu festivitățile sale. Încoronarea mea, care fusese plănuită pentru februarie și amânată până la intrarea noastră festivă în Londra, va avea loc în mai. Trebuie să iau acest răgaz ca pe-o odihnă bine-venită în ce privește prezența soțului meu, dar trebuie să-l folosesc totodată ca să mă asigur că, atunci când

se va întoarce în odaia mea, ne vom descurca mai bine împreună. Trebuie să găsesc o cale de a-l ajuta să vină în patul meu și să îplinească actul.

Thomas Cromwell e probabil omul cel mai potrivit să mă ajute. Sfaturile lui Kitty Howard sunt întocmai lucrurile la care ar fi trebuit să aștept din partea ei: talentele de seducție ale unei fete obraznice. Nu îndrăznesc să-mi închipui cum s-a purtat înainte să fie adusă în odăile mele. După ce treburile între mine și rege se vor mai aranja, va trebui să vorbesc cu ea. O fată, o copilă ca ea, n-ar trebui să știe cum să lase o cămașă să cadă de pe ea și să suradă peste umărul gol. Pesemne că a fost foarte prost păzită și foarte rău sfătuită. Doamnele de la curtea mea trebuie să fie mai presus de orice critică, întocmai ca mine. Va trebui să-i spun că, oricare ar fi șmecheriile de flirt pe care le cunoaște, se cade să renunțe la ele. Și că n-are voie să mă învețe asemenea lucruri. Nu pot lăsa să existe nici măcar o umbră de bănuială în privința purtării mele. În țara asta o regină a murit pentru mult mai puțin.

Aștept să se termine cina și regele să se ridice și să pornească printre mese, salutând pe drum bărbați și femei. Astă-seară e prietenos, probabil că-l doare mai puțin piciorul. Deseori e greu să-ți dai seama ce-l supără, căci există foarte multe lucruri care-l fac să se mânie, iar dacă-l întreb și nu nimeresc pricina, asta îl poate jigni.

Văzându-l că se depărtează, mă uit prin sală și întâlnesc privirea lui Thomas Cromwell. Îi fac semn să se apropie, iar el vine la mine. Mă ridic, îl iau de braț și-l las să mă conducă lângă o fereastră ce dă spre fluviu, de parcă am admira priveliștea și noaptea friguroasă, cu o puzderie de stele scânteietoare.

— Milord secretar, am nevoie de ajutor, îi spun.

— Cereți-mi orice, răspunde el.

Zâmbește, dar chipul îi e încordat. Rostesc cuvintele pe care le-am repetat de atâtea ori în gând:

— Nu pot să-i aduc plăcere regelui. Ajutați-mă!

Se schimbă la față într-o clipă, pare bolnav de stânjeneală. Se uită în jur cu aerul că ar vrea să strige el însuși după ajutor. Mi-e rușine că vorbesc astfel de lucruri cu un bărbat, însă trebuie să primesc de undeva sfaturi bune. În doamnele mele nu pot avea încredere, iar dacă aș discuta cu sfătuitoarele

mele din Cleves, chiar și cu Lotte, ar însemna să-i alertez pe mama și pe fratele meu, căci ele sunt servitoarele lor. Dar căsnicia mea nu e o căsnicie adevărată, nu e o căsnicie cu fapta, ca și cu vorba. Și dacă nu e o căsnicie adevărată, înseamnă că nu mi-am făcut datoria față de rege, față de poporul Angliei și față de mine însămi. Trebuie s-o fac să fie adevărată. Trebuie. Iar dacă acest om îmi poate spune ce nu merge, atunci se cuvine s-o facă.

— Acestea sunt... chestiuni personale, îmi răspunde acoperindu-și pe jumătate gura cu mâna, ca pentru a opri cuvintele, și trăgându-se de buză.

— Nu. Este vorba despre rege. Este vorba despre Anglia. Este vorba despre datorie, nu despre lucruri personale.

— Ar trebui să vă sfătuiască doamnele voastre, mai-marea peste doamnele de companie.

— Voi ați încheiat căsătoria, spun găsimdu-mi cu greu cuvintele. Ajutați-mă s-o fac să devină adevărată!

— Nu sunt răspunzător...

— Fiți prietenul meu!

El se uită în jur de parcă ar vrea să fugă, dar nu-i dau drumul.

— E încă la început.

— Au trecut cincizeci și două de zile, spun clătinând din cap.

Cine a numărat zilele cu mai multă atenție decât mine?

— V-a explicat de ce nu-i plăceți? mă întreabă el brusc.

Vorbește prea repede pentru mine și nu înțeleg cuvintele.

— Explicat?

Cromwell scoate un mic sunet de iritare în fața prostiei mele și se uită în jur, de parcă ar vrea să cheme pe vreun concetățean de-al meu să-mi traducă. Apoi își ia seama, amintindu-și că discuția noastră trebuie să rămână o taină absolută.

— Care e problema cu Înălțimea Voastră? întreabă foarte simplu și foarte încet, cu gura aproape lipită de urechea mea.

Îmi dau seama că pe chip mi s-a întipărit o uluire imensă și mă întorc repede spre fereastră, așa încât curtea să nu-mi vadă șocul și suferința.

— E vina mea? întreb imperativ. El spune că e vina mea?

Ochii lui mici și negri sunt îndurerați. Nu-mi poate

răspunde din pricina rușinii, iar asta îmi spune totul. Problema nu e că regele ar fi bătrân, obosit sau bolnav. Problema e că nu-i plac, că nu mă dorește, poate chiar că-l dezgust. Fața boțită și îngrijorată a lui Thomas Cromwell îmi dă de înțeles că regele și-a discutat deja repulsia cu acest omuleț dezagreabil. Las să-mi scape fără voie:

— Vă spune că mă urăște?

Grimasa lui chinuită îmi dovedește că e adevărat, regele i-a spus acestui om că nu se poate sili să mă iubească. Poate că regele le-a spus și altora, poate tuturor prietenilor lui. Poate că, în tot acest timp, curtenii au râs în dosul mâinilor albe duse la gură de fata cea urâtă din Cleves care a venit să se mărite cu regele și acum îl dezgustă.

Umilința acestui gând mă face să mă cutremur și să mă întorc cu spatele la Cromwell. Nu-i văd plecăciunea și retragerea rapidă, căci se grăbește să scape de mine, așa cum ai ocoli pe cineva urmărit de un ghinion otrăvitor.

Îmi petrec restul serii cufundată într-o ceață de nefericire adâncă, nu găsesc cuvinte să-mi exprim rușinea. Dacă n-aș fi trecut printr-o ucenicie atât de dură la curtea din Cleves a fratelui meu, aș fi fugit în odaia mea de culcare și-aș fi plâns până adormeam. Dar am învățat de mult să fiu încăpățânată și să dau piept cu greutățile, m-am mai confruntat și înainte cu antipatia unui domnitor puternic și am supraviețuit.

Mă silesc să rămân vigilentă, ca un șoim deșteptat din somn și speriat. Nu-mi las umerii să-mi cadă, nu-mi las surâsul politicos să mi se șteargă de pe față. Când vine timpul ca doamnele să se retragă, îi fac o reverență regelui, soțul meu, fără să-mi trădez o clipă măcar durerea pricinuită de faptul că mă găsește atât de dezgustătoare, încât nu e în stare să-mi facă lucrul pe care îl fac uneori bărbații cu animalele de povară.

— Noapte bună, Alteță, îi spun.

— Noapte bună, scumpa mea, îmi răspunde cu o tandrețe atât de firească, încât preț de o clipă îmi vine să mă agăț de el ca de singurul meu prieten la această curte și să-i destăinui frica și nefericirea mea.

Dar el privește deja dincolo de mine, departe de mine. Ochii lui se plimbă peste chipurile doamnelor mele, iar Katherine Howard pășește în față și-i face o reverență, apoi le conduc pe

toate de acolo.

Nu spun nimic în timp ce mi se scot încet colanul de aur, brățările, inelele, plasa de păr, boneta, mânecile, corsajul, cele două fuste, pernițele, jupoanele și cămașa. Nu spun nimic când mi se trage peste cap cămașa de noapte și mă așez în fața oglinzii, iar doamnele îmi perie părul, îl împletesc și-mi prind cu ace de păr boneta de noapte. Nu spun nimic când lady Rochford rămâne în urmă și mă întreabă cu bunătate dacă am nevoie de ceva, dacă-mi poate fi de vreun folos, dacă am sufletul împăcat astă-seară.

Intră preotul meu și ingenunchez împreună cu doamnele pentru rugăciunile de seară. Gândurile mele bubuie în ritmul cuvintelor familiare și nu pot să nu mă gândesc că-mi dezgust soțul, că am făcut asta chiar din prima zi.

Și atunci îmi amintesc iarăși. Acel prim moment de la Rochester, când a intrat umflându-se în pene de vanitate și arătând ca un om de rând, singurul lucru neobișnuit fiind acela că s-a apropiat de mine așa cum ar face un negustor beat. Dar nu era un bătrân beat dintr-un oraș de provincie, era regele Angliei jucând rolul cavalerului rătăcitor, iar eu l-am umilit în fața întregii curți și cred că nu mi-o va ierta niciodată.

Antipatia lui față de mine s-a născut în acel moment, pot să bag mâna-n foc. Iar singura lui cale de-a suporta amintirea acelei clipe este aceea de-a spune ca un copil îndurerat: „Ei bine, nici mie nu-mi place de tine”. Își amintește cum l-am respins și am refuzat să-l sărut, iar acum mă respinge el și refuză să mă sărute. A găsit o cale de-a reface echilibrul, pretinzând că eu sunt o ființă respingătoare. Regele Angliei și îndeosebi acest rege nu poate fi considerat respingător, mai ales de către sine însuși.

Preotul termină rugăciunile și mă ridic în picioare, în timp ce doamnele de companie ies din odaie cu capul plecat, dulci ca niște îngerași cu bonetele lor de noapte. Le las să plece. Nu cer nimănui să vegheze cu mine, deși știu că nu voi dormi în noaptea asta. Am devenit un obiect al dezgustului, întocmai ca în Cleves. Am devenit un obiect al dezgustului pentru propriul meu soț și nu văd cum am putea să ne împăcăm și să facem un copil câtă vreme el nu suportă să mă atingă. Am devenit un obiect al dezgustului pentru regele Angliei, iar el e un om cu puteri depline și fără pic de îngăduință.

Insulta la adresa frumuseții mele nu mă face să plâng, pentru că acum am o grijă mult mai mare. Dacă sunt un obiect al dezgustului pentru regele Angliei, iar el e un om cu puteri depline și fără pic de îngăduință, ce mi-ar putea face? Acest om a ucis o soție iubită prin cruzime calculată, pe a doua, pe care a adorat-o, a executat-o cu o sabie franțuzească, iar pe a treia, care i-a dăruit un fiu, a lăsat-o să moară din pricina proastei îngrijiri. Mie ce mi-ar putea face?

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1540

Că nu e fericită, asta e sigur, dar e o tânără femeie discretă, mult mai înțeleaptă decât te-ai aștepta la anii ei, și nu poate fi determinată să se destăinuie. M-am purtat cât am putut de amabil și de înțelegător cu ea, însă nu vreau să simtă că iscodesc în interesul meu și nu vreau nici s-o fac să sufere mai mult decât probabil că suferă deja. Cu siguranță că se simte lipsită de prieteni, străină într-o țară a cărei limbă abia începe s-o deprindă și cu un soț care vădește o ușurare atât de vizibilă când o poate ocoli și o atenție atât de bătătoare la ochi față de altă fată.

Dimineața, după liturghie, vine la mine în timp ce fetele se aranjează ca să meargă la micul dejun.

— Lady Rochford, când vor veni prințesele la curte?

Șovăi, apoi îi amintesc:

— Prințesa Maria. Însă doar lady Elisabeta.

Ea scoate un mic „ah!”.

— Da. Așa. Prințesa Maria și lady Elisabeta.

— De obicei vin la curte de Paște, răspund îndatoritoare. Iar atunci pot să-și vadă fratele și să vină să vă salute. Am fost surprinși că nu v-au întâmpinat când ați intrat în Londra.

Mă silesc să mă opresc. Vorbesc prea repede pentru ea. O văd încruntându-se și luptându-se să-mi urmărească vorbele.

— Îmi pare rău, continui mai rar. Prințesele ar trebui să vină la curte să vă cunoască. Ar trebui să-și salute mama vitregă. Ar fi trebuit să vă întâmpine la Londra. De obicei, vin la curte de Paște.

Ea încuviințează din cap.

— Așa. Pot să le invit?

Șovăi iarăși. Sigur că poate, dar regelui nu-i va plăcea s-o vadă luând puterea asupra sa în felul ăsta. Însă ducele nu se va opune la niciun fel de problemă între ei și nu e treaba mea s-o previn.

— Le puteți invita.

Ea dă din cap.

— Vă rog, scrieți!

Mă așez la masă și trag spre mine cutiuța cu unelte de scris. Penele sunt gata ascuțite, cerneala e în călimara ei, nisipul în

sită, ca să fie presărat peste cerneala umedă, și mai e și un baton cu ceară de sigilat. Ador luxul de la curte, ador să iau pana în mână și o foaie de hârtie și să aștept poruncile reginei.

— Scrieți-i prințesei Maria că mă voi bucura s-o văd la curte de Paște și că va fi bine-venită ca oaspete în odăile mele, îmi poruncește ea. E corect să spun așa?

— Da, răspund scriind cu repeziciune.

— Apoi scrieți-i guvernantei lui lady Elisabeta că mă voi bucura s-o văd și pe ea la curte.

Inima îmi bate ceva mai repede, ca la o luptă cu urși. Dacă trimite aceste scrisori, va intra de-a dreptul în bucluc. Sunt niște provocări absolute la adresa puterii absolute pe care o reprezintă Henric. Nimeni nu face invitații în casa lui, în afară de el însuși.

— Le puteți trimite în locul meu? mă întreabă.

Aproape că mi se taie respirația.

— Pot. Dacă doriți.

Ea întinde mâna și spune:

— Le iau eu. Le voi arăta regelui.

— O!

Se întoarce ca să-și ascundă zâmbetul.

— Lady Rochford, n-aș face niciodată ceva împotriva dorințelor regelui.

— E dreptul Înălțimii Voastre să aveți la curte ce doamne doriți, îi amintesc. E dreptul Înălțimii Voastre ca regină. Regina Caterina insista mereu să-și aleagă singură curtenele. La fel și Anne Boleyn.

— Acestea sunt fiicele lui, îmi răspunde ea. Așa că îl voi întreba înainte să le invit.

Mă înclin. Nu-mi lasă nimic de spus.

— Mai doriți ceva? o întreb.

— Puteți pleca, spune ea politicos.

Ies din odaie. Îmi dau seama că m-a păcălit să-i dau sfaturi proaste și că a știut de la început acest lucru. Nu trebuie să uit că e mult mai inteligentă decât își închipuie oricare dintre noi.

Un paj în livrea Norfolk se plimbă prin fața odăilor reginei, îmi întinde un bilet împăturit. Mă retrag într-una din arcadele ferestrelor. Afară, în grădină, vântul ușor leagănă crinii galbeni și narcisele, iar într-un castan plin cu muguri grași și lipicioși cântă o mierlă. Primăvara vine în sfârșit, cea dintâi primăvară

a reginei în Anglia. Zilele de vară, cu picnicuri, turniruri, vânători și călătorii de plăcere, plimbări cu barca pe râu și procesiunea de vară prin marile palate vor începe iar. Poate că regele va învăța s-o suporte sau poate că ea va găsi o cale de a-i aduce plăcere. Voi vedea totul. Voi fi în odăile ei, unde mi-e locul. Mă sprijin de lambriurile lustruite ca să citesc biletul. E nesemnăt, ca toate biletele de la duce.

Regele va păstra tovărășia reginei numai până în clipa când Franța se ceartă cu Spania. A fost convenit. Timpul ei alături de noi poate fi măsurat în zile. Urmărește-o. Adună dovezi împotriva ei. Distruge acest bilet.

Mă uit după paj. Stă sprijinit de perete și aruncă leneș în aer o monedă, prinzând-o întâi cu o față în sus, apoi cu cealaltă. Îi șoptesc încet la ureche:

— Spune-i stăpânului tău că ea le vrea pe prințese la curte. Atât.

Katherine, Hampton Court, martie 1540

Regele e foarte furios la cină astă-seară, îmi dau seama după felul cum o conduce pe regină înăuntru și nu se uită spre mine, ca de obicei. Îmi pare groaznic de rău, fiindcă am o rochie nouă (încă una!), de un galben foarte deschis, și e strânsă sub bust, așa că sânii îmi ies la iveală în cel mai năucitor și mai nerușinat chip. Dar să încerci să mulțumești un bărbat e o pierdere de timp și o bătaie de cap. Când arăți mai bine ca oricând, e cu mintea în altă parte, iar când îți cere o întâlnire, e silit să plece altundeva, oferindu-ți o scuză nici măcar pe jumătate decentă. Astă-seară, regele e atât de mâniat pe regină, că nici nu se uită la mine, așa că mi-am irosit rochia cea nouă degeaba. Pe de altă parte, la masa familiei Seymour se află un tânăr grozav de delicios, care îmi apreciază fără îndoială rochia și ce se află sub ea. Dar nu mai am timp pentru tineri, dat fiind faptul că m-am jurat să duc o viață a negării de sine începând cu acest post. Îl surprind pe Thomas Culpepper uitându-se la mine, dar nu-i arunc nici măcar o privire. Nu-l voi ierta prea ușor pentru că a promis să se întâlnească cu mine și nu s-a ținut de cuvânt. Probabil că voi trăi și voi muri fată bătrână și va fi vina lui.

De ce e furios regele și ce a făcut ea, nu aflu până după cină, când mă ridic de la masă ca să-i duc ei o batistă pe care a brodat-o ca să i-o dăruiască regelui. E cusută după moda nouă și foarte elegantă. Știe să coasă grozav de bine. Dacă un bărbat și-ar prețui nevasta pentru priceperea la cusut, ar fi cu siguranță favorita lui. Dar nu mai apucă să-i dea batista, căci pe când mă apropii, regele se întoarce pe neașteptate spre ea și o înștiințează:

— Va fi mare veselie la curte de Paște.

Ar fi făcut foarte bine să zică „da” și nimic mai mult. Dar în schimb spune:

— Mă bucur. Mi-aș dori ca lady Elisabeta și prințesa Maria să vină la curte.

El pare în culmea furiei și ea își încleștează mâinile una de alta în fața ei, pe masă.

— Lady Elisabeta în niciun caz, răspunde el cu asprime. N-ar trebui să-i doriți tovărășia, și nici ea pe a voastră!

Vorbește prea repede pentru ea. Îi văd ușoara încruntare nedumerită, dar înțelege cât se poate de bine că el refuză.

— Prințesa Maria, spune ea încet. E fiica mea vitregă.

Simt că mi se taie respirația, atât sunt de uluită fiindcă a îndrăznit să răspundă. Închipuiți-vă că el se răstește așa la tine și tu rămâi pe poziție!

— Nu înțeleg de ce ați dori să chemați la curte o papistă neclintită, răspunde el glacial. Nu e câtuși de puțin o prietenă a credinței voastre.

Regina înțelege foarte bine tonul, chiar dacă nu înțelege pe deplin cuvintele. Spune simplu:

— Eu, mama ei vitregă sunt. O îndrum.

Regele râde scurt și aspru. Mi se face frică de el, chiar dacă ea nu se teme. Zice cu răutate:

— Are aproape aceeași vârstă cu voi! Nu cred că va vrea drept mamă pe una ca voi. A avut drept mamă pe una dintre cele mai mari prințese ale creștinătății, iar când le-am despărțit, au preferat să mă sfideze în loc să se cuibărească una în brațele celeilalte pline de iubire. Crezi că are nevoie de o fată de vârsta ei să-i poarte de grijă? Când ea și mama ei au lăsat moartea să le despartă, mai degrabă decât să-și nege credința? Crezi că va vrea o mamă care nici măcar nu știe să vorbească englezește? Poate să vă vorbească în latină, greacă, spaniolă, franceză sau engleză, dar nu în germană. Și voi ce limbă cunoașteți? O, da, numai germana aleasă!

Știu că ar trebui să spun ceva ca să-i abat mânia, dar e atât de răutăcios și atât de nemilos că mă sperie. Nu sunt în stare să scot o vorbă, stau acolo ca o proastă și mă minunez de unde găsește ea putere să nu leșine pe jilț.

S-a înroșit ca para focului de rușine, de la gulerul rochiei până la boneta greoaie, îi văd roșeața pe sub cămașa de muselină, pe sub colanul de aur și pe sub eșarfa. E dureros să-i văd rușinea în fața mâniei lui și mă aștept să izbucnească în plâns și să fugă din încăpere. Dar nu se întâmplă așa.

— Învăț engleza, spune ea cu o demnitate calmă. Tot timpul. Și mama ei vitregă sunt.

Regele se ridică de la masă atât de repede, încât jilțul lui greu de aur scrâșnește zgomotos frecându-se de podea și e cât pe ce să se răstoarne. E nevoit să se sprijine de masă. S-a făcut roșu la față și i se zbate o venă de la tâmplă. Sunt pe

jumătate moartă de groază doar uitându-mă la el, dar ea a rămas așezată, cu mâinile încleștate una de cealaltă pe masă. E ca o bucată mică de lemn, înțepenită de frică, dar fără să se miște, fără să se năruie. El o sfredelește cu privirea, ca pentru a o înspăimânta și a o face să tacă, dar ea continuă.

— Îmi voi face datoria. Față de copiii noștri și față de Maiestatea Voastră. Iertați-mă dacă jignesc.

— Invitați-o! se răstește el.

Apoi pleacă tropăind furios de la masa cea mare, spre ușa din spatele tronului, ce duce în odăile lui personale. Cum nu folosește aproape niciodată această ușă, nu e nimeni acolo să i-o deschidă, așa că trebuie s-o facă singur. O smucește cu putere și apoi dispare, iar noi rămânem cu toții ca trăsniți.

Ea se uită la mine și văd că neclintirea ei nu vine din calm: e încremenită de groază. Regele a plecat și curtea se ridică grăbită în picioare ca să se incline în fața ușii trântite, iar noi suntem cu desăvârșire singuri.

— E dreptul reginei să invite doamne în casa ei, spune ea cu glas tremurat.

— Ați învins, îngaim fără să-mi vină a crede.

— Îmi voi face datoria, repetă ea.

— Ați învins! repet neîncrezătoare. A spus: „Invitați-o”!

— Așa e drept, continuă ea. Îmi fac datoria față de Anglia, îmi voi face datoria față de el.

Anne, Hampton Court, martie 1540

Aștept în odăile mele de la Hampton Court să vină noul ambasador, care a sosit azi-noapte târziu și trebuie să mi se înfățișeze în dimineața asta. Credeam că regele îl va primi înaintea mea, dar deocamdată nu există planuri pentru o întâmpinare regală.

— Este corect așa? o întreb pe lady Rochford.

Ea pare puțin nesigură.

— De obicei, ambasadorilor li se organizează o primire specială, ca să fie prezentați curții și întregului consiliu al regelui.

Desface mâinile ca pentru a spune că nu știe de ce e tratat altfel ambasadorul din Cleves și sugerează:

— E postul Paștelui. N-ar fi trebuit să vină în timpul postului, ci de Paște.

Mă întorc spre fereastră ca să nu-mi vadă iritarea de pe chip. Ambasadorul ar fi trebuit să mă însoțească în călătorie și să vină în Anglia odată cu mine. Atunci aș fi avut un reprezentant pe lângă rege din clipa când am pus piciorul în Anglia, un reprezentant care ar fi rămas alături de mine. Conții Overstein și Olisleger mi-au fost însoțitori, dar știau că mă vor părăsi și vor pleca acasă și nu aveau experiență la curți străine. Ar fi trebuit să am lângă mine un ambasador din prima zi. Dacă ar fi fost cu mine la Rochester, când l-am insultat pe rege cu prilejul primei noastre întâlniri... Dar e inutil să regret acest lucru. Poate că acum, când se află aici, va găsi o cale de-a mă ajuta.

Se aude un ciocănit și cei doi străjeri deschid ușa larg.

— *Herr Doktor* Carl Harst, anunță straja, chinuindu-se să rostească titlul.

Ambasadorul din Cleves intră în odaia mea, se uită în jur, căutându-mă din priviri, și se înclină adânc. Toate doamnele de companie fac o reverență, cercetându-l din cap până-n picioare și remarcând, într-un val de șoapte critice, luciul de uzură al gulerului hainei sale de catifea și tocurile scâlciate ale cizmelor. Chiar și panașul pălăriei sale arată de parcă drumul din Cleves până aici ar fi fost foarte anevoios. Simt că roșesc de rușine fiindcă acest om îmi reprezintă țara la cea mai bogată și

mai frivolă curte din toată creștinătatea. Se va face de râs, și pe mine împreună cu el.

— *Herr Doktor*, spun întinzându-i mâna să mi-o sărute.

Văd că e surprins de rochia mea la modă, de boneta englezească așezată îngrijit pe capul meu, de inelele bogate de pe degetele mele și de lanțul de aur ce-mi încinge mijlocul. Îmi sărută mâna și mi se adresează în germană:

— Alteță, sunt onorat să mă înfățișez înaintea voastră. Sunt ambasadorul Înălțimii Voastre.

Dumnezeule mare, arată mai degrabă ca un funcționar sărac! Încuviințez din cap și-l întreb:

— Ați dejunat?

Face o mică strâmbătură de stânjeneală.

— Am... ă... n-am reușit să...

— Nu ați mâncat?

— Nu am reușit să găsesc sala, Alteță. Îmi pare rău. Palatul este foarte mare, iar odăile mele sunt la oarecare distanță de clădirea principală și nu era nimeni...

I-au dat odăi undeva pe la jumătatea distanței dintre clădirea principală și grajduri!

— N-ați întrebat pe cineva? Sunt mii de servitori...

— Nu vorbesc engleza.

Sunt cu adevărat șocată.

— Nu vorbiți engleza?! Cum vă veți ocupa de treburile țării noastre? Aici nimeni nu vorbește germana.

— Poate că fratele Înălțimii Voastre, ducele, s-a gândit că sfetnicii și regele vorbesc germana...?

— Știe prea bine că nu.

— Și s-a gândit că voi învăța engleza. Vorbesc deja latina, adaugă el încercând să se apere.

Sunt atât de dezamăgită încât mai că-mi vine să plâng.

— Trebuie neapărat să luați micul dejun, spun încercând să-mi revin.

Mă întorc spre Kitty Howard, care stă pe lângă mine, ca de obicei, trăgând cu urechea. Până aici e bine-venită să ne asculte convorbirea. Dacă știe germana îndeajuns de bine ca să iscodească, înseamnă că poate să tălmăcească pentru acest ambasador inutil.

— Domniță Howard, vrei, te rog, să trimiți o servitoare să aducă niște pâine și niște brânză pentru ambasador? Încă nu

a dejunat. Și niște bere slabă.

După ce o văd plecând, mă întorc spre el.

— Aveți scrisori de acasă pentru mine?

— Da. Am instrucțiuni de la fratele vostru, iar mama voastră vă trimite dragostea ei și nădăjduiește că faceți cinste căminului vostru și că nu i-ați uitat disciplina iubitoare.

Încuviințez din cap. Aș fi preferat ca ea să-mi trimită un ambasador competent, care să fi făcut la rândul lui cinste căminului meu, în locul acestei binecuvântări reci, dar iau pachetul cu scrisori pe care mi-l întinde omul. El se așază într-un capăt al mesei ca să mănânce, iar eu la celălalt capăt, ca să citesc scrisorile.

Pe cea de la Amelia o citesc prima. Începe cu o listă de elogii care i s-au adus și îmi povestește cât de mulțumită este de propria ei curte din Cleves. Îi place să stăpânească singură odăile noastre. Îmi vorbește despre rochiile sale noi și despre rochiile mele mai vechi care au fost modificate pentru ea. Toate acestea îi vor forma trusoul, căci urmează să se mărite. Asta mă face să scap o exclamație slabă de surpriză și lady Rochford spune cu bunătate:

— Nădăjduiesc că nu aveți vești proaste, Alteță.

— Se căsătorește sora mea.

— O, ce minunat! O partidă bună?

Nici nu se compară cu marele meu noroc, desigur. Triumful mărunț al Ameliei ar trebui să mă facă să râd, dar înainte să pot răspunde, sunt nevoită să clipesc ca să-mi înăbuș lacrimile.

— Se va mărita cu cumnatul nostru. Sora noastră mai mare, Sybilla, e deja căsătorită cu ducele de Saxonia, iar Amelia va pleca la curtea lor și se va căsători cu fratele mai mic al ducelui.

Și astfel vor deveni o mică familie fericită, toți aproape unii de alții, îmi spun cu amărăciune. Așadar sunt toți împreună: mama, fratele, două surori și cei doi soți ai lor, doar eu am fost trimisă departe, să aștept scrisori care nu-mi aduc strop de bucurie, ci doar hrănesc mai departe sentimentul de excludere și lipsă de bunătate pe care mi l-a insuflat fratele meu toată viața.

— Atunci partida nu se compară cu a voastră.

— Nu există partidă care să se compare cu a mea, răspund.

Dar Amelia se va bucura să trăiască alături de sora noastră, iar fratelui nostru îi place să țină restul familiei aproape.

— Ea nu primește blănuri de samur, observă Kitty Howard, făcându-mă să zâmbesc din pricina lăcomiei sale nesățioase și nerușinate.

— Nu, acesta e lucrul cel mai important, fără îndoială, îi spun surâzând. Nimic nu contează mai mult ca blănurile de samur.

Las deoparte scrisoarea Ameliei. N-am puterea să citesc previziunile sale încrezătoare despre Crăciunuri în familie și reuniuni de vânătoare vara, despre sărbătorirea zilelor de naștere și despre creșterea copiilor ei, toți verii de Saxonia fiind adunați laolaltă în aceleași odăi fericite pentru copii.

Deschid în schimb scrisoarea de la mama. Dacă aș fi sperat să găsesc în ea vreo alinare, aș fi dezamăgită. A vorbit cu contele Olisleger și e frământată de neliniște. Acesta a înștiințat-o că am dansat cu alți bărbați în afară de soțul meu și că port rochie fără plasă de muselină până la urechi. A auzit că am lăsat deoparte portul din Cleves și că am adoptat boneta englezească. Îmi amintește că regele s-a căsătorit cu mine fiindcă a vrut o mireasă protestantă cu o purtare impecabilă și că e un om gelos și dificil din fire. Mă întreabă dacă vreau să merg în pași de dans până-n iad și-mi aduce aminte că nu există păcat mai grav decât destrăbălarea la o femeie tânără.

Las scrisoarea și mă apropii de fereastră ca să privesc frumoasa grădină de la Hampton Court, aleile ornamentate din apropierea palatului și potecile ce merg până la cheiul de pe fluviu, unde sunt ancorate corăbiile regale ce se leagănă ușor. Mai mulți curteni se plimbă împreună cu regele prin grădină, îmbrăcați cu veșminte tot atât de bogate ca și când ar merge la un turnir. Regele, mai înalt cu un cap decât toți bărbații din suita lui și lat în umeri ca un taur, poartă o mantie din țesătură de aur și o bonetă de catifea ce scânteiază de diamante, chiar și de la depărtarea asta. Se sprijină de umărul lui Thomas Culpepper, care e îmbrăcat cu o mantie splendidă, verde închis, prinsă cu o broșă cu diamant. Cleves, cu uniforme sale din barhet și postav negru, pare foarte departe. Nu voi reuși niciodată să-i explic mamei că nu mă împăuniez cu moda englezească din vanitate, ci că am adoptat-o doar ca să nu par mai dezgustătoare și mai respingătoare decât sunt

oricum. Dacă regele mă va repudia, Dumnezeu știe că n-o va face din cauza veșmintelor prea fine. O va face pentru că-i stărnesc silă și se pare că asta se întâmplă indiferent dacă-mi port boneta precum bunica sau ca micuța și frumoasa Kitty Howard. Nimic din ce fac nu-l mulțumește pe rege, dar mama ar putea să se scutească de osteneala de-a mă preveni că viața mea depinde de mulțumirea lui. Știu deja acest lucru. Însă nu poate fi înfăptuit. Cel puțin eu nu reușesc.

Ambasadorul a terminat de mâncat. Mă întorc la masă și-i fac semn că poate să rămână așezat în timp ce citesc ultima scrisoare, cea de la fratele meu.

Sora mea, începe el. M-au frământat foarte mult relatările conților Overstein și Olisleger cu privire la primirea ta și la purtarea ta la curtea noului tău soț, regele Henric al Angliei. Mama ta se va ocupa de chestiunile privitoare la veșminte și la bunele maniere. Eu nu pot decât să te conjur s-o ascuți și să nu te lași îndemnată la purtări care pot doar să ne facă de rușine și să te înjosească pe tine. Înclinația ta spre vanitate și purtări prost îngădite ne este bine cunoscută tuturor, dar nădăjduiam că va rămâne o taină de familie. Te implorăm să-ți revizuiești purtarea, mai ales acum, când ochii întregii lumi sunt ațintiți asupra ta.

Sar peste următoarele două pagini, care nu sunt decât o listă cu ocaziile când l-am dezamăgit în trecut și cu avertismente înspăimântătoare că un pas greșit la curtea englezească ar putea să aibă cele mai grave urmări. Cine știe asta mai bine ca mine?

Apoi citesc mai departe.

Această scrisoare are drept scop prezentarea ambasadorului care ne va reprezenta țara în fața regelui Henric și a sfetnicilor săi. Îi vei acorda întregul ajutor. Mă aștept să lucrezi îndeaproape cu el pentru propășirea speranțelor noastre în privința acestei alianțe care până acum ne-a dezamăgit. Regele Angliei pare să creadă că și-a făcut din Cleves un vasal și acum nădăjduiește să ne aliem cu el împotriva împăratului, față de care nu avem niciun motiv de-a ne plânge și sunt șanse foarte mici să găsim unul

ca să-i facem pe plac soțului tău sau ție. Ar trebui să-i explici clar acest lucru.

Înțeleg că un senior englez, ducele de Norfolk, a făcut o vizită la curtea franceză și nu există în mintea mea nicio umbră de îndoială că Anglia strânge relațiile cu Franța. Tocmai pentru a împiedica acest lucru ai fost trimisă în Anglia. Ți dezamăgești deja țara de obârșie, ți dezamăgești mama și mă dezamăgești pe mine. Ambasadorul te va sfătui cum poți să-ți faci datoria și să n-o uiți în mijlocul plăcerilor lumești.

I-am asigurat venirea în Anglia și un slujitor care să-l servească, dar va trebui să-l plătești tu direct. Presupun, din ce aud despre bijuteriile, hainele tale noi și alte extravagante păgâne, printre care, mi s-a spus, blănuri scumpe de samur, că-ți poți permite foarte ușor să faci acest lucru. Va fi cu siguranță mai bine să-ți cheltuiești averea de curând căpătată pentru viitorul țării tale și nu pe obiecte de orgoliu personal și podoabă, care nu pot să atragă decât disprețul. Doar pentru că ai dobândit o poziție mai înaltă, nu înseamnă că poți să-ți neglijezi conștiința așa cum ai făcut în trecut. Te conjur cu toată seriozitatea să-ți revizuiesti purtările, sora mea. În calitate de cap al familiei, te sfătuiesc să respingi deșertăciunea și destrăbălarea.

Nădărduiesc că această scrisoare te va găsi la fel de sănătoasă pe cât sunt eu trimițând-o, atât la trup, cât și la cuget, sora mea. Luxul nu poate înlocui o conștiință curată, după cum vei vedea dacă vei fi cruțată și vei atinge vârsta bătrâneții.

Așa se roagă fratele tău iubitor,
William.

Las scrisoarea pe masă și mă uit la ambasador.

— Spuneți-mi măcar că ați mai îndeplinit acest fel de muncă și înainte, că ați fost ambasador și la altă curte.

Mă tem că e un predicator luteran pe care s-a hotărât fratele meu să-l angajeze.

— L-am slujit pe tatăl vostru la curtea de la Toledo și la cea de la Madrid, răspunde doctorul Harst cu o anumită demnitate. Dar niciodată înainte pe cheltuiala mea.

— Situația financiară a fratelui meu este puțin cam dificilă.

Cel puțin puteți să trăiți fără să cheltuiți nimic aici, la curte.

El încuviințează.

— Fratele vostru m-a încredințat că Înălțimea Voastră îmi va plăti salariul.

Clatin din cap.

— Nu eu. Regele îmi asigură curtea, doamnele și veșmintele, dar până acum niciun ban. Asta poate fi una din întrebările pe care să i le puneți.

— Dar ca regină încoronată a Angliei...

— Sunt căsătorită cu regele, dar nu regină încoronată. În locul încoronării, în februarie mi s-a făcut o primire oficială în Londra și aștept să fiu încoronată după Paște. Încă nu mi s-a plătit stipendiul de regină. Nu am bani.

Omul pare puțin cam neliniștit.

— Înțeleg că nu sunt dificultăți, nu-i așa? Încoronarea va avea loc?

— Ați adus hârtiile pe care le cere regele?

— Ce hârtii?

Simt că încep să mă înfurii.

— Hârtiile care dovedesc că logodna mea anterioară a fost anulată. Regele le-a cerut, iar conții Overstein și Olisleger au jurat că le vor trimite. Au jurat pe onoarea lor. Nu se poate să nu le aveți!

Pe chipul lui se citește o groază cumplită.

— Nu am nimic! Nimeni nu mi-a spus nimic despre aceste hârtii!

Sunt atât de supărată că încep să mă bâlbâi în propria-mi limbă.

— Dar nu există nimic mai important decât asta! Nunta mea a fost amânată fiindcă au existat temeri referitoare la o promisiune anterioară! Emisarii din Cleves au jurat că vor trimite dovada imediat ce se vor întoarce acasă. Au fost nevoiți să se ofere ca ostatici. Nu se poate să nu vă fi spus! Nu se poate să nu aveți hârtiile! Emisarii s-au oferit ei înșiși ca asigurare!

— Mie nu mi-au spus nimic, repetă ambasadorul. Iar ducele, fratele Înălțimii Voastre, a insistat să-mi amân călătoria pentru a mă întâlni cu ei. Se poate ca ei să fi uitat acest lucru?

Referirea la fratele meu mă face să mă înmoi.

— Nu, spun ostenită. Fratele meu a încuviințat această căsătorie, dar nu mă ajută deloc. Se pare că nu-i pasă de rușinea mea. Uneori mă tem că m-a trimis în țara asta doar ca să mă umilească.

Omul e șocat.

— Dar de ce? Cum se poate așa ceva?!

Mă reculeg și-mi înăbuș destăinuirile indiscrete.

— O, cine știe? Între copii se întâmplă lucruri care nu sunt niciodată uitate sau iertate. Trebuie să-i scrieți neîntârziat și să-l înștiințați că am neapărată nevoie de dovezile care arată că logodna mea dinainte a fost anulată. Trebuie să-l convingeți să le trimită. Spuneți-i că fără ele nu pot face nimic, nu am nicio înrăurire asupra regelui. Spuneți-i că, fără ele, părem vinovați de fătărnice. Regele ar putea să ne bănuiască, și pe bună dreptate. Întrebați-l pe fratele meu dacă vrea să-mi fie pusă la îndoială căsătoria. Vrea să fiu trimisă acasă, acoperită de rușine? Vrea ca această căsătorie să fie anulată? Vrea să fiu încoronată regină? Căci cu fiecare zi de amânare îi dăm regelui temeuri de îndoială.

— Regele n-ar... Oricine știe negreșit...

— Regele va proceda după pofta inimii! spun cu aprindere. Țăsta e primul lucru pe care îl înveți la curtea Angliei. Regele e rege și conducătorul Bisericii, e un tiran care nu dă socoteală nimănui. E stăpân pe trupul și pe sufletul oamenilor. Vorbește în numele lui Dumnezeu în această țară. Crede că știe care e voia Domnului, că Dumnezeu vorbește direct prin el, că e Dumnezeu pe pământ! Va face exact ce dorește și va hotări dacă e drept sau greșit, iar apoi va spune că așa vrea Dumnezeu. Înștiințați-l pe fratele meu că mă pune într-o situație foarte dificilă și foarte periculoasă dacă nu face pentru mine acest lucru mărunț. Trebuie să-mi trimită documentul, altfel mă tem pentru soarta mea.

Katherine, Hampton Court, martie 1540

Duminica Paștelui e o zi nespus de fericită pentru mine! Urâsc din tot sufletul postul Paștelui: pentru ce aş avea de făcut penitență sau ce aş avea de regretat? Aproape nimic. Dar anul ăsta am urât postul și mai mult ca altă dată, pentru că dansurile și muzica au fost interzise cu desăvârșire la curte, în afara celor mai plictisitoare imnuri și psalmi, și, mai rău decât toate, n-au fost îngăduite niciun fel de piese-mască sau de teatru. Dar cel puțin de Paște ne vom veseli. Prințesa Maria va veni la curte și murim toate de curiozitate să aflăm ce părere va avea despre mama ei vitregă. Rădem deja închipuindu-ne întâlnirea, când regina va încerca să-i fie mamă unei fiice doar cu un an mai tânără ca ea, să-i vorbească în germană și s-o îndrume spre religia reformată. Va fi la fel de distractiv ca o piesă de teatru. Se spune că prințesa Maria e foarte gravă, tristă și pioasă, în timp ce regina e senină și voioasă în odăile ei, apoi e luterană prin naștere și prin creștere sau erasmiană sau ceva asemănător, oricum reformată. Așa că stăm toate la fereastră, ridicându-ne în vârful picioarelor, ca s-o vedem bine pe prințesa Maria sosind călare la palat, iar apoi alergăm ca un cârd de găini înnebunite, ca să ajungem în odăile reginei înainte ca prințesa Maria să fie condusă în sus pe scări. Ne trântim pe jilțurile din odaie și încercăm să dăm impresia că ascultăm o predică și coasem liniștite, iar regina spune surâzând: „Obrăznicături de fete” și atunci se aude o bătaie în ușă și intră prințesa, și – ce surpriză! – o aduce cu ea, de mână, pe lady Elisabeta.

Sărim toate în picioare și facem reverențe foarte îngrijite, trebuie să ne plecăm în fața prințesei Maria suficient de jos ca să ne arătăm respectul față de o prințesă de sânge regesc și să ne ridicăm înainte ca lady Elisabeta să creadă că pe ea o cinstim astfel, fiindcă ea e doar bastarda regelui și poate că nici măcar nu e a lui. Dar îi zâmbesc și scot limba la ea când trece pe lângă mine, căci e micuță, biata copilă, are doar șase ani și, pe deasupra, îmi e verișoară, dar are cel mai supărător păr din câte se pot imagina, roșcovan ca morcovul. Eu una aş muri dacă aş avea așa un păr, însă e părul tatălui ei și trebuie să fie un lucru prețios pentru un copil care nu știe cine l-a

odrăslit.

Regina se ridică să-și întâmpine cele două fice. O sărută pe fiecare pe obraz, după care le conduce în odaia ei personală și ne închide tuturor ușa în nas, ca și cum ar vrea să fie singură cu ele. Așa că suntem silite să așteptăm afară, fără muzică, fără vin, fără niciun fel de distracție și, cel mai rău dintre toate, fără să avem habar ce se petrece dincolo de ușa închisă. Fac câțiva pași către odaia personală, dar lady Rochford mă alungă cu o încruntare, iar eu ridic din sprâncene și întreb: „Ce s-a întâmplat?”, de parcă n-aș ști că mă împiedică să trag cu urechea.

Oricum, peste câteva minute auzim râsete și sporovăiala micuței Elisabeta, iar după o jumătate de oră ușa se deschide larg și ies toate trei. Elisabeta o ține pe regină de mână, iar prințesa Maria, care avea o înfățișare atât de severă și de tristă la sosire, zâmbește îmbujorată și pare frumușică foc. Regina ne prezintă pe fiecare după nume și prințesa Maria ne surâde cu bunăvoință tuturor, știind bine că jumătate îi suntem dușmance juruite, iar pe urmă sunt cerute în sfârșit gustări și băuturi și regina îi trimite mesaj regelui, vestindu-l că ficele lui au sosit la curte și se află în odăile ei.

Lucrurile încep să meargă și mai bine, căci în scurt timp este anunțat regele însuși și îl însoțesc toți oamenii lui. Fac o reverență adâncă, dar el trece pe lângă mine abia aruncându-mi o privire, ca să-și salute ficele.

Ține foarte mult la ele. Are niște prune zaharisite în buzunar pentru micuța lady Elisabeta, iar prințesei Maria îi vorbește cu bunătate și blândețe. Se așază lângă regină, iar ea îi acoperă mâna cu a ei și-i șoptește ceva la ureche. Se vede bine că sunt o familie fericită, ceea ce ar fi foarte drăguț dacă el ar fi un bunic înțelept, cu trei nepoate frumoase în jur, cum ai putea crede.

Toate acestea mă fac să mă simt îmbufnată și iritată, fiindcă nimeni nu-mi acordă pic de atenție, însă atunci, Thomas Culpepper, pe care nu l-am iertat nici măcar o clipă, se apropie de mine, îmi sărută mâna și-mi spune:

— Verișoară!

— O, domnule Culpepper! exclam cu aerul că sunt surprinsă să-l văd. Ești aici?

— Unde altundeva să fiu? Există vreo fată mai frumoasă în

odaie?

— Zău dacă știu, îi răspund. Prințesa Maria e o tânără foarte frumoasă.

El se strâmbă.

— Vreau să spun, o fată care ar putea să fure cu totul inima unui bărbat.

— Nu știu ce fată ar putea face asta dacă e vorba de dumneata, căci nu cunosc niciuna care te-ar putea hotărî să respecti ora unei întâlniri, i-o retez cu asprime.

— Nu se poate să nu-ți fi trecut supărarea pe mine! exclamă el, de parcă asta l-ar mira nespus. Nu unei fete ca dumneata, care poate avea orice bărbat își dorește, doar să pocnească din degete! Nu se poate să fii supărată pe un om atât de lipsit de importanță ca mine când mi se poruncește să plec de lângă dumneata, cu toate că mi se rupe inima la gândul de-a te părăsi!

Îmi scapă un chicotit ușor și-mi acopăr gura cu palma când regina îmi aruncă o privire.

— Nu ți s-a rupt inima nicio clipă! N-ai inimă.

— Ba mi s-a frânt, stăruie el. În două. Însă ce puteam face? Regele mi-a poruncit să-l slujesc, dar inima mea e mereu lângă dumneata. Am fost silit să-mi las inima să se frângă și să-mi fac datoria, iar dumneata tot nu vrei să mă ierți.

— Nu te iert fiindcă nu cred un cuvântel din toate astea, spun voioasă.

Mă uit spre regină și observ că regele ne urmărește. Prudentă, întorc puțin capul dinspre Thomas Culpepper și mă îndepărtez ușor. Nu se cuvine să par prea absorbită de el. Privesc pe sub gene și, într-adevăr, regele se uită la mine. Îmi face semn să mă apropiu, așa că îl ignor pe Thomas Culpepper și mă îndrept spre jilțul regal.

— Alteță?

— Mă gândeam că ar trebui să avem puțin dans. Vrei să-i fii parteneră prințesei Maria? Regina îmi spune că ești cea mai bună dintre dansatoarele ei.

Așa deci: cine țopăie ca o italiancă acum?! Roșesc puternic de plăcere și-mi doresc din toată inima să mă poată vedea bunica acum, când regele însuși îmi poruncește să dansez, la recomandarea reginei.

— Desigur, Alteță!

Fac o reverență minunată, îmi plec și ochii cu modestie, fiindcă toți mă privesc, și-i întind mâna prințesei Maria. Ei, ce să zic: nu s-ar putea spune că se grăbește s-o accepte. Se îndreaptă spre mijlocul încăperii, ca să formeze împreună cu mine prima pereche de dansatori, de parcă n-ar onora-o prea tare alegerea partenerei. Scutur ușor din cap la vederea feței sale grave și le chem pe celelalte fete, care alcătuiesc un șir în urma noastră. Muzicienii iau un acord și începem să dansăm.

Cine ar fi crezut? E o dansatoare bună. Se mișcă grațios și-și ține capul sus. Picioarele ei alunecă ușor și iute executând pașii, a avut parte de o învățătură aleasă. Îmi legăn ușor șoldurile, doar ca să mă asigur că regele și toți ceilalți bărbați din odaie sunt cu ochii pe mine, dar, ca să fiu sinceră, sunt sigură că jumătate din ei o urmăresc pe prințesă, căreia i se colorează plăcut obrajii și zâmbeste când terminăm cu partea dansului care ne cere să formăm un șir și să trecem cu partenerul pe sub brațele celorlalți dansatori. Mă străduiesc să arborez o expresie de mulțumire plină de modestie față de succesul partenerei mele, însă mă tem că arăt de parcă aș bea zeamă de lămâie. Nu pot să joc rolul contrastului care o face pe alta să pară mai bună, pur și simplu nu pot. Nu-mi stă deloc în fire, pur și simplu nu aspir la locul doi.

Încheiem cu o reverență, iar regele se ridică în picioare și strigă: „*Brava! Brava!*”, ceea ce înseamnă „ura!” în latină sau germană sau altă limbă, iar eu zâmbesc și încerc să par mulțumită în timp ce el se îndreaptă spre noi, o ia pe prințesă de mână, o sărută pe amândoi obrajii și-i spune că e foarte încântat de ea.

Rămân deoparte, modestă ca o floricică, însă verde de invidie ca un fir țepos de iarbă din cauza tuturor laudelor cu care e potopită creatura aia ștearsă. Dar apoi regele se întoarce spre mine și se apleacă să-mi șoptească la ureche:

— Iar tu, scumpa mea, dansezi ca un îngerăș! Oricine ți-ar fi partener ar arăta mai bine doar pentru că s-ar afla alături de tine. Ce zici, vei dansa vreodată pentru mine? Doar tu, pentru plăcerea mea?

Ridic ochii spre el, flutur din gene de parcă cîntea asta m-ar coplesi și îi răspund:

— O, Alteță! Dacă ar fi să dansez pentru voi, aș uita cu totul mișcărilor. Ar trebui să fiu îndrumată la fiecare pas. Ar trebui

să mă conduceți acolo unde ați dori.

— Frumoasa mea, știu bine unde te-aș conduce dacă aș putea! replică el.

Nu, zău? îmi spun. Ca să vezi, bătrân obraznic! Nu reușești să-i dai onorul soției tale, dar îmi șoptești mie la ureche!

Regele se retrage, o conduce pe prințesa Maria înapoi lângă regină, apoi muzicienii iau un acord și tinerii curteni ies în față să-și aleagă partenerele. Simt o mână prinzând-o pe a mea și mă întorc cu ochii plecați, de parcă faptul că am fost invitată mă intimidază.

— Nu-i nevoie să-ți dai osteneala cu asta, îmi spune rece unchiul Norfolk. Vreau să vorbim puțin.

Șocată că nu e Thomas Culpepper cel tânăr și chipeș, îl las să mă tragă deoparte și o zăresc îndată pe lady Rochford, care parcă ne-ar aștepta, sigur că ne așteaptă. Stau între ei doi și-mi simt inima scurgându-mi-se în pantoflorii de dans, fiindcă sunt sigură, absolut sigură că mă va trimite acasă pentru că am flirtat cu regele.

— Ce părere ai? o întreabă pe lady Rochford peste capul meu.

— Unchiule, sunt nevinovată! zic repede, dar nimeni nu mă bagă în seamă.

— Posibil, spune ea.

— Aș zice sigur, replică el.

Se uită amândoi la mine de parcă aș fi o lebădă pe masa măcelarului.

— Katherine, ai atras privirile regelui, spune unchiul.

— N-am făcut nimic! scâncesc. Unchiule, jur că sunt nevinovată!

Îmi scapă un geamăt ușor când îmi aud propriul glas. Mă gândesc la Anne Boleyn, care i-a spus exact aceleași cuvinte, dar n-a găsit la el pic de îndurare.

— Vă rog... spun în șoaptă. Vă rog, vă implor... Pe cuvânt că n-am făcut nimic...

— Nu ridică vocea, mă previne lady Rochford uitându-se în jur, dar nimeni nu ne dă atenție, nimeni nu mă va lua de acolo.

— I-ai atârnat imaginația, acum trebuie să-i câștigi inima, continuă unchiul, de parcă n-aș fi spus nimic. Până aici te-ai descurcat de minune, însă el are o anumită vârstă și nu vrea o

târâtură mică pe care s-o țină pe genunchi, îi place să se îndrăgostească, îi place urmărirea mai mult decât capturarea. Vrea să creadă că face curte unei fete cu o reputație fără pată.

— Așa și sunt! Pe cuvânt că da! Fără pată!

— Trebuie să-l ademenești, să-l atragi și totuși să-l ții la distanță.

Aștept. Habar n-am ce vrea de la mine.

— Pe scurt, nu ajunge doar să te dorească, trebuie să se îndrăgostească de tine.

— Dar de ce? Ca să-mi găsească un soț bun?

Unchiul se apleacă și-și apropie gura de urechea mea.

— Ascultă-mă bine, neghioabo! Ca să facă din tine soția lui, soția lui legiuită, următoarea regină a Angliei!

Exclamația mea de surprindere e înăbușită de lady Rochford, care mă ciupește tare de dosul mâinii.

— Au!

— Ascultă-ți unchiul, spune ea. Și nu ridică vocea.

— Dar e însurat cu regina! murmur.

— Chiar și așa, tot poate să se îndrăgostească de tine, răspunde unchiul. S-au întâmplat și lucruri mai ciudate. Și trebuie să știe că ești o fecioară neatinsă, un mic trandafir, că ești suficient de bună ca să devii regina Angliei.

Arunc o privire în spate, către femeia care este deja regina Angliei. Aceasta îi zâbește micuței lady Elisabeta, care dansează, sau mai curând țopăie, în ritmul muzicii. Regele ține ritmul bătând din piciorul sănătos și până și prințesa Maria pare fericită.

— Poate nu anul acesta, poate nici următorul, spune unchiul. Dar trebuie să păstrezi treaz interesul regelui și să-l îndrumi spre o iubire onorabilă. Anne Boleyn l-a atras, l-a ținut la distanță și l-a făcut să se întoarcă mereu vreme de șase ani, și a început când el mai era încă îndrăgostit de nevastă-sa. Asta nu e o treabă de-o zi, e o capodoperă, va fi lucrarea vieții tale. Nu trebuie să-i dai nici cea mai vagă impresie că te-ar putea face amanta lui. Trebuie să te cinstească întocmai ca pe o tânără doamnă potrivită doar pentru căsătorie, Katherine. Poți face asta?

— Nu știu. E regele. Nu cunoaște oricum gândurile tuturor? Nu-i spune Dumnezeu?

— Dumnezeu să ne ajute, fata asta e idioată! mormăie

unchiul. Katherine, e un bărbat la fel ca oricare altul, doar că acum, la bătrânețe, e mai bănuitor și mai răzbunător decât cei mai mulți. S-a bucurat de o viață mai ușoară decât majoritatea oamenilor, a trăndăvit de când se știe. I s-a arătat întotdeauna numai bunătate peste tot unde s-a dus, nimeni nu i-a mai spus „nu” de când s-a descotorosit de Caterina de Aragon. E obișnuit să i se facă voia în toate. Țsta e omul pe care trebuie să-l încanți: un om educat în spiritul capriciului. Trebuie să-l faci să creadă că ești deosebită, fiindcă e înconjurat de femei care se prefac că-l adoră. Tu trebuie să faci ceva aparte: să-i deștepți dorința și totodată să nu-l lași să te atingă. Asta e ceea ce-ți cer. Poți să ai o mulțime de rochii noi și să te bucuri de ajutorul lui lady Rochford, dar asta e ceea ce vreau. Poți s-o faci?

— Pot să încerc, spun cu îndoială. Dar după aceea ce se va întâmpla? Când va fi îndrăgostit și mistuit de dorință, dar increzător? Ce se va întâmpla atunci? Doar nu pot să-i spun că trag nădejde să devin regină, când o slujesc pe regină!

— Lasă asta în seama mea. Tu joacă-ți rolul, iar eu îl voi juca pe-al meu. Dar trebuie să-l joci bine. Exact așa cum ești, dar cu ceva mai multă, cu ceva mai multă căldură. Vreau să-l atragi și să-l conduci.

Șovăi. Tânjesc să spun „da”, tânjesc să primesc darurile cu care mă va acoperi el și tam-tamul pe care-l vor face toți în jurul meu când vor vedea că am atras atenția regelui. Dar probabil că Anne Boleyn, verișoara mea și nepoata acestui bărbat, a simțit la fel. Probabil că el i-a dat exact aceleași sfaturi, și uite la ce i-au folosit! Nu știu cât de important a fost rolul unchiului în urcarea ei pe tron și nici dacă a ajutat sau nu la trimiterea ei pe eșafod. Nu știu dacă-mi va purta de grijă mai mult decât i-a purtat ei.

— Și dacă nu pot? îl întreb. Dacă ceva nu merge cum trebuie?

El îmi zâmbeste.

— Vrei să spui că te îndoiești fie și o clipă că poți face orice bărbat să se îndrăgostească de tine?

Încerc să-mi păstrez aerul grav, dar vanitatea mă copleșește.

— Nu prea, răspund surâzând.

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1540

Ne îndreptăm călare spre Londra, către palatul Westminster, pentru deschiderea şedinţelor parlamentului. Dar drumul acesta spre Londra nu seamănă cu cel de la plecare. Ceva s-a întâmplat. Mă simt de parcă aş fi un ogar bătrân, capul haitei, care ridică botul încărunit şi adulmecă în vânt mirosul schimbării. Când am plecat din Londra, regele călărea între regină şi tânăra Kitty Howard şi oricine i-ar fi privit ar fi văzut că îşi împărţea zâmbetele între soţia lui şi prietena acesteia. Acum scena e diferită, însă poate doar în ochii mei. Regele călăreşte iarăşi între regină şi mica favorită a acesteia, dar de astă dată capul lui e tot timpul întors spre stânga. E ca şi cum faţa lui rotundă ar fi pivotat pe gâtul cărnos şi ar fi înţepenit. Katherine îi ţine atenţia captivată aşa cum un cărăbuş sprintar ţine captivată atenţia crapului gras, care aşteaptă cu gura căscată. Regele se zgâieşte la Katherine Howard ca şi cum n-ar putea să-şi desprindă ochii de la ea, iar regina, aflată în dreapta lui, ba chiar şi prinţesa Maria, care călăreşte lângă regină, nu reuşesc să-l amuze, nu sunt în stare să-l distragă, nu pot face altceva decât să ofere un scut patimii lui de îndrăgostit.

Am mai văzut asta, Dumnezeuule! de atâtea ori! Am trăit la curtea lui Henric de când eram o tânără fecioară, iar el doar un băieţandru şi-l cunosc: mai întâi tânăr îndrăgostit, apoi bărbat îndrăgostit, iar acum bătrân neghiob îndrăgostit. L-am văzut alergând după Bessie Blount, după Mary Boleyn, după sora acesteia, Anne, după Madge Shelton, după Jane Seymour, după Anne Bassett şi acum după fetişcana asta frumuşică. Ştiu cum arată Henric când e prins în mrejele iubirii: ca un taur gata să se lase dus de nas. În acest punct se află acum. Dacă noi, cei din neamul Howard îl vrem, ei bine, îl avem. S-a prins în laţ.

Regina trage de frâul calului ca să rămână în urmă şi să stea de vorbă cu mine, lăsându-i pe Katherine Howard, Catherine Carey, pe prinţesa Maria şi pe rege să meargă în grup în faţa noastră. Aceştia abia dacă întorc capul după ea. Regina începe să devină o nulitate, o persoană fără importanţă.

— Regele o place pe Kitty Howard, remarcă ea.

— Și pe lady Anne Bassett, răspund calm. Oamenii tineri îl înveselesc. Cred că tovărășia prințesei Maria v-a făcut plăcere.

— Nu, spune ea scurt, nelăsându-se distrasă. O place pe Katherine.

— Nu mai mult decât pe oricare alta, stăruind la rândul meu. Mary Norris e o favorită.

— Lady Rochford, fiți prietena mea! Ce să fac? mă întreabă ea simplu.

— Să faceți? Alteță?

— Dacă el are o fată...

Se întrerupe pentru a găsi cuvântul potrivit.

— O târfă.

— Amantă, o corectez repede. „Târfă” e un cuvânt foarte rău, Alteță.

Ea ridică din sprâncene.

— Ah, așa? Amantă.

— Dacă își ia o amantă, nu trebuie să acordați nicio atenție acestui fapt.

Ea încuviințează, apoi întreabă:

— Așa a făcut regina Jane?

— Da, într-adevăr, Alteță. Nu a băgat de seamă.

Tace câteva clipe.

— Și nu este considerată proastă din cauza asta?

— Toată lumea a considerat că purtarea ei a fost foarte demnă, așa cum trebuie să fie purtarea unei regine. O regină nu se plânge de soțul ei, regele.

— Așa a făcut și regina Anne?

Șovăie o clipă.

— Nu. Regina Anne a fost foarte mânioasă, a făcut multă zarvă.

Dumnezeu să ne păzească pe vecie de furtuni ca aceea care s-a abătut asupra capetelor noastre în ziua când Anne a găsit-o pe Jane Seymour foindu-se și chicotind pe genunchii regelui!

— Și atunci regele s-a mâniat pe ea, adaug. Și...

— Și?

— E primejdios să-l mâni pe rege. Chiar și dacă ești regină.

Asta o amuțește pe moment. Nu i-a trebuit mult să învețe că, pentru cei care nu sunt precauți, curtea e o capcană mortală.

— Cine era atunci amanta regelui? Când regina Anne a

făcut multă zarvă?

E un lucru prea stânjenitor pentru a fi dezvăluit noii soții a regelui.

— O curta pe lady Jane Seymour, care a devenit regină.

— Dar regina Caterina de Aragon? Ea face zarvă?

Aici mă aflu pe un teren mai sigur.

— Ea nu i s-a plăns regelui nici măcar o dată. Îl întâmpina mereu cu un zâmbet, indiferent ce auzea, indiferent de ce se temea. A fost mereu cea mai manierată soție și regină.

— Iar el și-a luat oricum o amantă? Cu o astfel de regină lângă el? Ea, o prințesă cu care s-a căsătorit din dragoste?

— Da.

— Și amanta aceea a fost lady Anne Boleyn.

Încuviințez din cap.

— O doamnă de companie? Propria ei doamnă de companie?

Încuviințez iarăși mersul nemilos al logicii sale.

— Așadar, amândouă reginele lui au fost doamne de companie? Le vede în odăile reginei? Le întâlnește acolo.

— Așa este.

— Le întâlnește sub privirile reginei. Dansează cu ele în odăile ei. Se înțelege cu ele să se întâlnească mai târziu?

Nu pot nega.

— Aăă, da.

Ea privește în față, unde Katherine Howard călărește alături de rege, și se uită cum el se înclină și-i acoperă mâna cu a lui, ca pentru a corecta felul în care ține hățurile. Katherine îl privește de parcă atingerea aceea e o onoare atât de mare, încât abia o poate suporta. Se înclină ușor spre el, tânjind, îi auzim amândouă micul chicotit cu râsuflarea întretăiată.

— Așa, spune regina sec.

Nu-mi trece prin minte nicio replică.

— Înțeleg, continuă ea. Acum înțeleg. Și o femeie înțeleaptă nu spune nimic?

— Nu spune nimic.

După o clipă de șovăială, adaug:

— Alteță, nu puteți preîntâmpina asta. Indiferent unde ar duce.

Ea înclină capul și, spre surprinderea mea, văd o lacrimă căzând pe oblâncul șei. O acoperă repede cu mâna înmănușată.

— Da, nu pot face nimic, șoptește ea.

Abia ne-am instalat de câteva zile în apartamentele noastre de la Westminster când sunt chemată în odăile unchiului meu, ducele de Norfolk. Mă duc la amiază, înainte de masă, și-l găsesc plimbându-se de colo-colo, nici pe departe reținut ca de obicei. Să-l văd tulburat e un lucru atât de neobișnuit, încât intru pe dată în alertă față de o posibilă primejdie. Nu pășesc în odaie, ci rămân lângă perete, așa cum aș face dacă aș deschide o ușă greșită în Turn și m-aș trezi printre leii regelui. Stau lângă ușă, cu mâna pe clanță.

— Milord?

— Ai aflat? Știai? Cromwell va fi făcut conte! Un afurisit de conte?!

— Da?

— N-am spus chiar în clipa asta? Conte de Essex. Afurisit de conte de Essex! Ce părere ai despre asta, doamnă?

— Nu am nicio părere, milord.

— Au consumat căsătoria?

— Nu!

— Juri? Ești sigură? Probabil că au făcut-o. I s-a sculat în sfârșit și acum își plătește prostituata! Trebuie să fie mulțumit de Cromwell dintr-o pricină sau alta!

— Sunt absolut sigură. Știu că n-au consumat căsătoria. Iar ea e nefericită, își dă seama că el e atras de Katherine și situația o neliniștește. Mi-a vorbit despre asta.

— Dar el îl răsplătește pe ministrul care i-a adus-o pe regină. Trebuie să fie mulțumit de căsătorie, ceva trebuie să-l fi mulțumit. Probabil că a aflat ceva, probabil că există un motiv care-l face să ne întoarcă spatele. Îl răsplătește pe Cromwell, iar Cromwell i-a adus-o pe regină.

— Vă jur, milord, nu v-am ascuns nimic! Regele a venit în patul ei aproape în fiecare seară după ce s-a încheiat postul Paștelui, dar situația nu e cu nimic mai bună ca înainte. Cearșafurile sunt curate, părul ei e împletit perfect și boneta așezată normal în fiecare dimineață. Ea plânge uneori în timpul zilei, când crede că n-o vede nimeni. Nu e o femeie iubită, ci o fată îndurerată. Jur că e tot virgină.

Ducele se întoarce furios spre mine.

— Și atunci de ce îl face pe Cromwell conte de Essex?!

— Din alt motiv, cu siguranță.

— Ce alt motiv? Țasta e cel mai mare triumf al lui Cromwell, alianța asta între rege și ducii protestanți, alianța asta împotriva Franței și Spaniei, pecetluită cu căsătoria asta cu fata din Flandra. Eu sunt la un pas de o alianță cu regele Franței. I-am umplut regelui capul cu bănuiele la adresa lui Cromwell. Lordul Lisle i-a spus că Cromwell ține partea reformatorilor și că ține eretici ascunși la Calais. Predicatorul preferat al lui Cromwell urmează să fie acuzat de erezie. Dovezile împotriva lui se adună grămadă, dar el capătă titlul de conte! Pentru ce? Titlul de conte e o recompensă. De ce l-ar recompensa regele, dacă nu e mulțumit de el?!

Ridic din umeri.

— De unde să știu, milord?

— Te afli aici ca să știi! strigă el la mine. Ai fost adusă la curte și ești ținută la curte, îmbrăcată și hrănită la curte ca să le știi pe toate și ca să-mi spui mie! Dacă nu știi nimic, ce rost are să te afli aici? Ce rost a avut să te cruț de eșafod?

Simt cum frica stărnită de furia lui îmi împietrește fața. Răspund încet:

— Eu știu doar ce se petrece în odăile reginei. Nu am cum să aflu ce se întâmplă în Consiliul Coroanei.

— Îndrăznești să spui că eu ar trebui să știu? Că eu nu-mi fac datoria?

Clatin din cap fără să scot un cuvânt.

— Cum ar putea cineva să știe ce gândește regele, când face numai cum îl taie capul și-l răsplătește pe omul al cărui obraz îl pălmuește în public de trei luni încoace? Cum ar putea să știe cineva ce se petrece, când Cromwell e învinuit pentru cea mai proastă căsătorie din câte a avut regele vreodată, iar acum va domni peste noi drept conte, un afurisit de conte de Essex, dar-ar dracii în Essex?!

Îmi dau seama că stau lipită de perete și palmele mele desfăcute ating tapiseria mătăsoasă. Simt cum se umezește țesătura din cauza nădușelii mele reci.

— De unde să știe cineva ce naiba e în capul regelui, dacă e când viclean ca un corb, când nebun ca un iepure?!

Clatin din cap în tăcere. Faptul că pomenește numele regelui în aceeași propoziție cu cuvântul „nebunie” e trădare curată. Nu voi repeta aceste vorbe nici măcar aici, în odăile

sigure ale familiei Howard.

— În sfârșit, ești sigură că o place în continuare pe Katherine? întreabă ducele mai calm.

— Cu ardoare. N-am nici cea mai mică îndoială.

— Bine, spune-i să nu-l lase să se apropie prea tare. Nu câștigăm nimic dacă devine târfa lui, iar el rămâne însurat cu regina.

— Nu există nicio îndoială...

— Eu mă îndoiesc de toate, spune sec ducele. Dacă se culcă cu ea și apoi cu regina, iar aceasta îi face un băiat și regele îi mulțumește lui Cromwell pentru noul prunc din creșa regală, suntem ruinați, și noi, și mica târătură.

— Nu se va culca cu regina, afirm revenind la singura mea certitudine.

— Nu știi nimic, replică el grosolan. Nu știi decât ce se poate afla prin gaura cheii și din șoaptele schimbate în odaia personală, din mizeria măturată și din gunoaie. Nu știi decât ce se poate afla din murdăria vieții, însă nimic legat de politică. Ascultă ce-ți spun, îl răsplătește pe Cromwell cu un rang mai mare decât a visat vreodată pentru că i-a adus-o pe regina din Cleves, iar planurile tale și ale mele se năruie toate. Ești o neghioabă.

Nu pot să răspund nimic, așa că aștept să-mi spună să plec, însă el se întoarce cu fața spre fereastră și rămâne tăcut, privind afară și rozându-și unghia degetului mare. După puțin timp vine un paj să-l anunțe că este chemat la Camera Lorzilor și iese fără să mai adauge vreun cuvânt. Fac o reverență, dar cred că nici măcar nu mă vede.

După plecarea lui, ar trebui să mă duc la treburile mele, însă n-o fac. Mă plimb prin odaie. Când se așterne liniștea și nimeni nu se mai apropie de ușă, trag scaunul și mă așez la masa unchiului, pe jilțul lui mare, sculptat, cu blazonul familiei Howard, tare și incomod, sub capul meu. Mă întreb cum ar fi stat lucrurile dacă George ar fi trăit și unchiul său ar fi murit, dacă George ar fi devenit marele om, capul acestei familii, iar eu aș fi avut dreptul de-a sta aici, lângă el. Am fi avut jilțuri pereche la masa asta mare și ne-am fi croit propriile planuri, propriile stratageme. Ne-am fi ridicat propria noastră casă grandioasă și ne-am fi crescut copiii în ea. Am fi putut fi fratele și cumnata reginei, copiii noștri ar fi fost veri cu

următorul rege. George ar fi devenit cu siguranță duce, iar eu aș fi fost ducesă. Am fi fost bogați, cea mai măreață familie din regat. Am fi îmbătrânit împreună, iar el m-ar fi prețuit pentru sfaturile mele și pentru loialitatea mea pătimasă. L-aș fi iubit pentru pasiunea, frumusețea și spiritul lui. El s-ar fi întors spre mine, cu siguranță că în cele din urmă s-ar fi întors spre mine. S-ar fi săturat de Anne și de firea ei aprigă. Ar fi învățat că o iubire statornică, o iubire credincioasă, iubirea unei soții e cea mai bună.

Dar George a murit, la fel și Anne, au murit amândoi înainte să învețe să mă aprecieze. Și dintre noi trei am mai rămas doar eu, singura supraviețuitoare, dorindu-mi moștenirea Boleyn, șezând pe jilțul Howard, visând că ei doi trăiesc și că ne așteaptă măreția, nu singurătatea și bătrânețea, comploturile mărunte, dizgrația și moartea.

Katherine, palatul Westminster, aprilie 1540

Mă îndrept spre odăile reginei, chiar înainte de cină, când simt o mână atingându-mi cu blândețe mâneca. Mă gândesc îndată că e John Beresby sau Thomas Culpepper și mă întorc răsând, să-i spun să-mi dea drumul, dar văd că e regele și mă înclin într-o reverență adâncă.

— Așadar, mă cunoști, spune el.

În clipa aceea văd că poartă o pălărie mare și o pelerină largă și își închipuie că e de nerecunoscut. Nu-i spun: „Sunteți cel mai gras bărbat de la curte, sigur că vă cunosc. Sunteți probabil singurul bărbat care măsoară un metru optzeci în înălțime și mai bine de un metru și jumătate de jur împrejur. Sunteți singurul bărbat care duhnește a carne stricată”. Spun:

— Alteță, o, Alteță, cred că v-aș recunoaște oricând, oriunde!

El face un pas în față, ieșind din umbră, și văd că nu mai e nimeni cu el, ceea ce e cu totul neobișnuit. De obicei îl însoțesc vreo șase bărbați oriunde s-ar duce și orice ar face.

— Cum m-ai recunoaște?

Am născocit o mică șmecherie, și anume, ori de câte ori îmi vorbește așa, îmi închipui că e Thomas Culpepper, absolut deliciosul Thomas Culpepper, și mă gândesc cum i-aș răspunde ca să-l vrăjesc, îi zâmbesc regelui așa cum i-aș zâmbi lui Thomas și-i spun cuvintele pe care i le-aș șopti lui. Așa că răspund netulburată:

— Alteță, nu îndrăznesc să vă spun!

Însă gândesc: „Thomas, nu îndrăznesc să-ți spun!”. Iar el mă îndeamnă:

— Spune-mi!

Și eu îi răspund:

— Nu pot.

Atunci el stăruie:

— Spune-mi, frumoasă Katherine.

Am putea s-o ținem în felul ăsta toată ziua, așa că schimb foaia și murmur:

— Mi-e atât de rușine!

Iar el zice:

— N-ai de ce să te rușinezi, scumpa mea. Spune-mi cum mă recunoști.

Așa că îi mărturisesc, gândindu-mă la Thomas:

— Vă însoțește o mireasmă, Alteță. O mireasmă ca de parfum, un miros minunat care-mi place nespus, ca de floare, ca de iasomie sau trandafiri. Și mai e încă un miros, mai profund, ca sudoarea unui cal bun când e încins după vânătoare, și mai e un miros ca de piele tăbăcită și unul puțin înepător, ca al mării.

— Eu miros așa?

În glasul lui se simte mirarea și-mi dau seama, cu un mic șoc, că e firesc ca vorbele mele să-l miște, fiindcă de fapt el miroase a puroi din pricina răniilor de la picior, bietul om, și deseori a vânturi, fiindcă e atât de constipat, iar duhoarea asta îl însoțește pretutindeni, așa că trebuie să poarte tot timpul cu el un săculeț aromat ca să-și protejeze propriul nas, dar cu siguranță știe că pentru toată lumea miroase a putreziciune.

— Pentru mine, da, spun cu loialitate, gândindu-mă intens la Thomas Culpepper și la mirosul proaspăt al părului său negru și cârlionțat. Simt miros de iasomie, sudoare, piele tăbăcită și sare.

Privesc în pământ și-mi ling buzele, foarte ușor, deloc lasciv.

— După el vă recunosc întotdeauna.

Mă ia de mână și mă trage spre el, șoptind încet:

— Dulce fecioară! O, Dumnezeule, dulce fecioară!

Scot un geamăt ușor, ca și cum m-aș teme, dar ridic ochii spre el ca pentru a fi sărutată. Urâtă treabă, zău! Seamănă teribil cu intendentul bunicii mele vitrege de la Horsham: foarte bătrân. Aproape îndeajuns de bătrân ca să-mi fie bunic, iar buzele îi tremură și are ochii umezi. Îl admir fiindcă e regele, firește. E cel mai mare om din lume și-l iubesc ca pe regele meu. Iar unchiul mi-a spus clar că, dacă reușesc să-l ademenesc, asta-mi va aduce nenumărate rochii noi. Dar nu e deloc plăcut când mă ține de mijloc și-și lipește gura umedă de gâtul meu, când îi simt saliva rece pe piele.

— Dulce fecioară, repetă el și-și freacă fața de a mea, dându-mi o sărutare umedă care seamănă cu senzația de-a fi suptă de un pește.

— Alteță! exclam cu răsufierea tăiată. Trebuie să-mi dați drumul!

— Nu-ți voi da drumul niciodată!

— Alteță, sunt fecioară!

Asta funcționează de minune, căci se depărtează puțin de mine și pot să fac un pas înapoi. Cu toate că-mi ia amândouă mâinile într-ale lui, cel puțin nu-mi respiră pe pieptul rochiei.

— Ești o fecioară dulce, Katherine.

— Sunt o fecioară cinstită, Sire, spun abia respirând.

Mă ține strâns de mâini, mă trage spre el și mă întreabă simplu:

— Dacă aș fi liber, ai accepta să-mi fii soție?

Viteza cu care vine întrebarea lui mă surprinde atât de tare, încât nu sunt în stare să scot o vorbă. Îl privesc doar, de parcă aș fi o văcăriță, la fel de proastă ca o vacă de lapte.

— Și soția voastră? Soția voastră, Sire?

— Căsătoria mea nu e autentică, spune el repede.

Între timp mă trage mai aproape și mâna lui îmi alunecă iarăși pe mijloc. Îmi spun că vorbele sale au doar menirea de-a mă năuci în vreme ce mă înghesuie într-un colț și-mi bagă mâna pe sub fustă, așa că mă mișc întruna, iar el vorbește întruna.

— Căsătoria mea e nulă. Din mai multe motive. Soția mea a fost promisă dinainte și nu era liberă să se căsătorească. Conștiința m-a prevenit în privința asta și, pentru binele sufletului meu, nu pot să mă culc cu ea în uniune sfântă. În adâncul inimii știu că e soția altui bărbat.

— Într-adevăr?

Doar nu-și închipuie că sunt atât de proastă încât să cred asta, fie și o clipă.

— Știu sigur, mă avertizează conștiința. Dumnezeu îmi vorbește. Știu.

— Vă vorbește? Știți?

— Da, spune el cu fermitate. Astfel că n-am consimțit pe deplin la cununie. Dumnezeu mi-a cunoscut atunci îndoielile și știe că nu m-am culcat cu ea. Așadar, căsătoria nu e valabilă și în curând voi fi liber.

Așadar, mă crede într-adevăr proastă, dacă s-a păcălit singur. Dumnezeule mare, ce sunt în stare să facă bărbații cu creierul lor când au mădularul tare! E absolut uimitor.

— Dar cu ea ce se va întâmpla? întreb.

— Ce?!

Mâna lui, care se strecura spre corsajul meu, se oprește la acest gând.

— Ce se va întâmpla cu regina? Dacă nu va mai fi regină?

— De unde să știu? răspunde de parcă asta n-ar avea nimic de-a face cu el. N-ar fi trebuit să vină în Anglia dacă nu era liberă să se căsătorească. A încălcat o promisiune. Poate să se întoarcă acasă.

Nu cred că ea va vrea să se întoarcă acasă, la fratele acela al ei, pe deasupra a prins drag de copiii regelui și de Anglia. Dar mâna lui mă trage insistent de talie și mă întoarce cu fața spre el.

— Katherine, urmează cu un glas plin de dorință. Spune-mi că mă pot gândi la tine. Sau există vreun tânăr...? Ești o femeie tânără, înconjurată de ispite la o curte lascivă, o curte a gândurilor murdare și a poftelor, cu mulți băieți răi, cu minți corupte, presupun că unul dintre ei a reușit să te atragă, nu? Ți-a promis vreo recompensă în schimbul unui sărut?

— Nu. V-am spus, nu-mi plac băieții. Sunt cu toții prea caraghioși.

— Nu-ți plac băieții?

— Deloc.

— Și atunci ce-ți place? întreabă cu un glas plin de admirație față de el însuși. Cunoaște replica acestui joc.

— Nu îndrăznesc să spun!

Mâna lui urcă iarăși pe corsaj de pe talia mea, peste o clipă îmi va mângâia sânul. O, Thomas Culpepper, aș vrea din toată inima să fii tu în locul lui!

— Spune-mi, stăruie el. O, spune-mi, frumoasă Katherine, și-ți voi face un dar pentru că ești fată sinceră!

Trag repede în piept o gură de aer curat și răspund simplu:

— Îmi place de Înălțimea Voastră.

O mână, pleosc, îmi înșfăcă sânul, cealaltă mă trage spre el și gura lui o atinge pe-a mea, umedă și pornită pe supt și zău, e absolut oribil, dar pe de altă parte mă întreb ce dar voi primi fiindcă am fost fată sinceră.

Îmi dăruiește proprietățile a doi criminali condamnați, adică două case, niște bunuri și ceva bani. Nu-mi vine să cred! Să am eu case, chiar două case, și pământ și bani ai mei!

N-am avut în viața mea atâta bogăție și nici vreun dar câștigat atât de ușor. Trebuie să recunosc: a fost câștigat ușor. N-a fost frumos din partea mea să ademenesc un bărbat

îndeajuns de bătrân să-mi fie tată, aproape îndeajuns de bătrân să-mi fie bunic. N-a fost prea plăcut când mâna lui grasă mi-a frământat sânii și gura lui puturoasă mi-a acoperit fața cu sărutări. Dar nu trebuie să uit că e regele și că e un bătrân de treabă, un bătrân dulce și afectuos, iar în cea mai mare parte din timp pot să închid ochii și să mă prefac că e altcineva. Totodată, nu e prea plăcut să dețin lucrurile unor morți, dar când i-am spus asta lui lady Rochford, ea a remarcat că toți ajungem să stăpânim bunurile unor morți, într-un fel sau altul, totul e fie furat, fie moștenit și o femeie care nădăjduiește să se ridice în lume nu-și poate permite să facă nazuri.

Anne, palatul Westminster, aprilie 1540

Credeam că voi fi încoronată cu ocazia festivităților de întâi mai, dar până atunci a rămas mai puțin de o lună și nimeni n-a comandat rochii și n-a planificat desfășurarea încoronării, așa că încep să cred că nu va fi în acest an de întâi mai, n-are cum. În lipsa unui sfetnic mai bun, aștept până plec împreună cu prințesa Maria din capela doamnelor înapoi spre palat și o întreb ce părere are. Am ajuns s-o plac din ce în ce mai mult și am încredere în părerea ei. Pe deasupra, fiindcă a fost mai întâi copila și apoi exilata acestei curți, știe mai bine ca majoritatea ce înseamnă să trăiești aici și totuși să știi că ești o intrusă.

Auzind cuvântul „încoronare” îmi aruncă iute o privire atât de îngrijorată, încât nu mă mai simt în stare să fac niciun pas. Încremenesc pe loc și țin:

— O, ce-ai auzit?

— Dragă Anne, nu plânge, spune ea repede. Vă cer iertare. Regină Anne.

— Nu plâng, răspund arătându-mi fața uluită. Nu plâng.

Privim amândouă repede în jur, să vedem dacă ne urmărește cineva. Așa e la curte: te uiți mereu peste umăr după spioni, iar adevărul se rostește doar în șoaptă. Ea se apropie de mine. Îi iau mâna, o așez pe brațul meu și pornim împreună.

— Nu se poate să fie acum, de întâi mai, fiindcă la ora asta am fi avut totul plănuit și pregătit dacă avea de gând să vă încoroneze, spune ea. M-am gândit și eu la asta în timpul postului. Dar nu e prea grav. Nu înseamnă nimic. Nici regina Jane n-a fost încoronată. Ar fi încoronat-o dacă trăia, după ce i-a dăruit un moștenitor. Va aștepta să aveți un copil și abia după botezul lui va urma încoronarea.

Auzind asta, roșesc puternic și nu spun nimic. Ea aruncă o privire spre chipul meu, dar pe moment se mulțumește să tacă, așteaptă până urcăm scările, trecem prin sala mea de primire și prin odaia personală și ajungem în cămăruța mea de rugăciune, unde nu intră nimeni fără să fie poftit. Închid ușa în nasul doamnelor mele curioase și rămânem singure.

— Există o dificultate? întreabă ea cu tact.

— Niciuna creată de mine.

Încuviințează, dar nici ea, nici eu nu vrem să mai spunem nimic. Suntem amândouă virgine la aproape douăzeci și cinci de ani, deja bătrâne pentru niște fecioare, înspăimântate de misterul dorinței bărbătești, înspăimântate de puterea regelui, trăind amândouă la periferia acceptării lui.

— Știți, urâsc ziua de întâi mai, spune ea pe neașteptate.

— Credeam că e una dintre cele mai mari sărbători din an.

— O, da, dar e o sărbătoare sălbatică, păgână, nu creștină.

Asta face parte din superstițiile ei papiste și sunt gata să râd ușor, dar expresia gravă de pe chipul ei mă oprește.

— E doar un bun venit pentru sosirea primăverii, spun. Nu face niciun rău.

— E momentul când vechiul e dat la o parte și noul e adoptat, replică ea. Asta e tradiția și regele o trăiește pe deplin, ca un sălbatic. A luptat într-un turnir de întâi mai cu un mesaj de iubire pentru Anne Boleyn pe stindard, iar apoi a înlăturat-o pe mama pentru lady Anne, tot într-o zi de întâi mai. După nici cinci ani, a venit rândul lui lady Anne: ea era noua regină a turnirului, campionii ei preferați au luptat în cinstea ei în fața lojii regale. Dar cavalerii au fost arestați în acea după-amiază și regele a plecat de lângă ea fără să-și ia măcar rămas-bun. Acesta a fost sfârșitul lui lady Anne, iar aceea a fost ultima oară când l-a văzut.

— Nu și-a luat rămas-bun?

Dintr-un motiv sau altul, ăsta îmi pare lucrul cel mai oribil. Nimeni nu mi-a spus asta până acum. Ea clatină din cap.

— Niciodată nu-și ia rămas-bun. Când îi ieși din grații, dispare rapid. Nici mamei mele nu i-a spus rămas-bun, a plecat pur și simplu de lângă ea, iar ea a trebuit să-și trimită servitorii în urma lui ca să-i ureze să-l aibă Domnul în paza sa în călătorie. Nici măcar nu i-a spus că nu se va mai întoarce. A pornit doar într-o zi călare și dus a fost. Nu și-a luat rămas-bun nici de la lady Anne. A plecat de la turnirul de întâi mai și și-a trimis oamenii s-o aresteze. La drept vorbind, nu și-a luat rămas-bun nici de la regina Jane, care a murit născându-i fiul. Știa că ea se luptă cu moartea, dar nu s-a dus la ea. A lăsat-o să moară singură. Inima și-o poate împietri, dar ochii nu: nu suportă să vadă femeii plângând, nu suportă despărțirile. Îi e mai ușor să-și împietrească inima, să-ți întoarcă spatele și apoi

să plece pur și simplu.

Mă scutură un fior, mă duc la ferestre să mă asigur că sunt bine închise și trebuie să-mi impun să nu trag obloanele ca să mă feresc de lumina dură. Dinspre fluviu bate un vânt rece, aproape că-l simt înfrigurându-mă pe când stau în picioare lângă ele. Vreau să ies în sala de primire și să mă înconjur cu fete prostuțe, un paj care să cânte la lăută și femei care să râdă. Vreau în jurul meu confortul mângâietor al odăilor reginei, chiar dacă știu că alte trei femei au avut nevoie de mângâiere acolo și toate au murit.

— Dacă regele se întoarce împotriva mea, așa cum s-a întors împotriva lui lady Anne, nimeni nu mă va preveni, spun încet. N-am niciun prieten la această curte, nimeni nu-mi spune măcar că se apropie primejdia.

Prințesa Maria nu încearcă să mă liniștească.

— Ar putea să fie, ca în cazul lui lady Anne, o zi senină, un turnir, apoi să vină oștenii și să nu mai existe nicio scăpare?

Încuviințează, palidă la față, și îmi mărturisește:

— L-a trimis pe ducele de Norfolk împotriva mea, ca să-mi poruncească să mă supun. Bunul duce, care mă cunoaște de mică și a slujit-o pe mama cu credință și iubire, mi-a spus în față că, dacă mi-ar fi tată, m-ar înșfăca de călcâie și mi-ar crăpa capul de perete. Un om pe care îl cunosc din copilărie, un om care știa că sunt prințesă de sânge, care a iubit-o pe mama și i-a fost cel mai credincios slujitor. A venit cu încuviințarea tatălui meu, la ordinele lui, și era gata să mă ducă în Turn. Regele și-a trimis călăul asupra mea și l-a lăsat să facă ce-o vrea.

Prind în pumn o bucată de tapiserie scumpă, ca și cum atingerea ei m-ar putea alina.

— Dar nu mă fac vinovată de nicio ofensă, îi spun. N-am făcut nimic!

— Nici eu, răspunde ea. Nici mama mea. Nici regina Jane. Poate chiar și lady Anne a fost nevinovată. Am văzut toate cum dragostea regelui se transformă în dușmănie.

— Iar eu n-am avut dragostea lui niciodată, șoptesc în limba mea. Dacă și-a putut părăsi soția cu care a trăit șaisprezece ani, o femeie pe care a iubit-o, cât de repede și cât de ușor se poate descotorosi de mine, o femeie pe care nici măcar n-a plăcut-o?

Prințesa se uită la mine.

— Ce se va întâmpla cu Înălțimea Voastră?

Îmi dau seama că am o față tristă.

— Nu știu, răspund cu sinceritate. Nu știu. Dacă regele se aliază cu Franța și și-o face pe Kitty Howard amantă, presupun că mă va trimite acasă.

— Dacă nu mai rău, spune ea foarte blând.

Zâmbesc cu regret.

— Nu știu ce-ar putea fi mai rău decât casa mea.

— Turnul, spune ea simplu. Turnul ar fi mai rău. Și apoi eșafodul.

Tăcerea care se lasă după aceste cuvinte pare să dureze o veșnicie. Fără să mai rostesc o vorbă, mă ridic de pe jilț și mă îndrept spre ușa ce dă către odăile mele publice, iar prințesa se trage la o parte ca să mă lase să trec înaintea ei. Traversăm în tăcere odaia de rugăciune, fiecare frământată de gândurile ei, apoi ieșim pe ușa mică și dăm peste o mare agitație și zarvă cumplită. Servitorii aduc de la bucătării tot felul de lucruri. În sala mea de primire se așterne masa pentru cină, cu farfuriile din aur și argint ale vistieriei regale.

— Acum ce se mai întâmplă? întreb nedumerită.

Lady Rochford iese repede în față, face o reverență și mă lămurește:

— Maiestatea Sa regele a anunțat că va cina în odăile voastre.

— Bine. Sunt onorată să-l invit pe Alteța Sa la odăile mele.

Mă străduiesc să dau impresia că sunt foarte încântată, dar încă mă mai simt copleșită de groază la gândul dușmăniei regelui, al Turnului și al eșafodului.

— În odăile mele, mă corectează încet prințesa Maria.

— În odăile mele, repet.

— Vă schimbați rochia pentru cină?

— Da.

Observ că doamnele mele de companie s-au îmbrăcat deja cu cele mai bune veșminte, iar Kitty Howard poartă boneta atât de dată pe spate încât ar putea la fel de bine să renunțe cu totul la ea și e încărcată de lanțuri de aur pe care sunt înșirate perle mici. La urechi îi joacă diamante, iar la gât poartă înfășurate mai multe șiraguri de perle. Înainte n-am văzut-o purtând mai mult decât un lăntișor de aur. Își dă seama că o

privesc și îmi face o reverență, apoi se rotește pe loc, ca să pot admira efectul unei rochii noi din mătase trandafirie, cu jupon roz închis.

— Frumoasă, spun. Nouă?

— Da, răspunde ea ferindu-și ochii ca un copil prins în timp ce șterpelește ceva și îmi dau seama îndată că toate aceste lucruri fine sunt daruri primite de la rege. Să vin să vă ajut la îmbrăcat? întreabă aproape pe ton de scuză.

Încuviințez din cap și, împreună cu alte două domnișoare de companie, mă urmează în odaia personală. Rochia mea pentru cină a fost scoasă deja, iar Katherine dă fuga la cufăr și-mi aduce rufărie.

— Atât de fină! spune ea aprobator, netezind broderia alb pe alb a cămășilor.

Îmi trag cămașa pe mine și mă așez în fața oglinzii, astfel încât Katherine să mă poată pieptăna. Cu mișcări blânde, îmi răsucesc părul sub o plasă încrustată cu aur și avem doar o neînțelegere, când îmi așază boneta mult spre spate. O pun cum trebuie, iar ea râde de mine. Zăresc chipurile amândurora în oglindă și ochii ei îi întâlnesc pe ai mei, nevinovați ca ai unui copil, fără urmă de prefăcătorie. Mă întorc și le spun celorlalte fete:

— Lăsați-ne.

Din privirile pe care le schimbă pe când ies înțeleg că noile avuții ale lui Kitty Howard sunt cunoscute de toți și că toată lumea știe de unde vin perlele acelea și se așteaptă ca asupra căpșorului ei să se abată o furtună de gelozie.

— Regele te place, spun fără ocolișuri.

Surâsul i-a dispărut din ochi. Se mută de pe un picior încălțat cu pantof roz pe celălalt și șoptește:

— Alteță...

— Pe mine nu mă place.

Știu că sunt prea directă, dar nu cunosc cuvintele trebuincioase ca să îmbrac toate astea ca o englezăică mincinoasă. Roșeața urcă din decolteul ei adânc și-i învâpăiază obraji.

— Alteță...

— Îl dorești?

Nu cunosc cuvintele trebuincioase ca să deghizez întrebarea într-o conversație îndelungată.

— Nu! răspunde ea imediat, dar apoi lasă capul în pământ. El e regele... iar unchiul meu spune, mai mult, unchiul îmi poruncește...

— Nu ești liberă? sugerez.

Ochii ei cenușii privesc într-ai mei.

— Sunt doar o fată. Doar o fată necoaptă, nu sunt liberă.

— Poți refuza să faci ce vor ei?

— Nu.

Între noi se lasă tăcerea, căci începem amândouă să înțelegem adevărul simplu ce a fost rostit. Suntem două femei care au recunoscut că nu pot controla lumea. Luăm parte la acest joc, dar nu ne alegem noi mutările. Bărbații ne vor manevra pentru a-și împlini propriile dorințe. Nu putem decât să încercăm să supraviețuim, orice s-ar petrece mai departe.

— Ce se va întâmpla cu mine dacă regele te vrea de soție?

Pe când gura mea articulează cu stângăcie cuvintele, știu că aceasta e întrebarea esențială, de nerostit. Ea ridică din umeri.

— Nu știu. Nu cred că există cineva care să știe.

— Va cere să fiu omorâtă? șoptesc.

Spre groaza mea, ea nu tresare înspăimântată și nici nu neagă. Mă privește fără pic de șovăială și spune iarăși:

— Nu știu ce va face. Alteță, nu știu nici ce vrea, nici ce poate face. Nu cunosc legea. Nu știu ce este în stare să facă.

— Îți va porunci să vii la el, spun cu buzele înghețate, îmi dau seama. Fie ca soție, fie ca târfă. Dar mă va trimite în Turn? Va pune să fiu omorâtă?

— Nu știu, răspunde ea cu o față de copil înspăimântat. Nu-mi dau seama. Nimeni nu-mi spune nimic, decât că trebuie să-l mulțumesc. Și trebuie să fac asta.

Jane Boleyn, palatul Westminster, mai 1540

Regina stă în loja regală ridicată mult deasupra terenului de turnir și, cu toate că e palidă din cauza neliniștii, se poartă într-adevăr ca o regină. Le zâmbeste neîncetat sutelor de londonezi care s-au adunat la palat ca să vadă familia regală și nobilii, falsele bătlaii, tablourile vivante și duelurile. Vor exista șase cavaleri care provoacă și șase care-și apără titlul. Aceștia dau cu toții ocol arenei împreună cu suita, scuturile și flamurile lor, trâmbișarii suflă de zor în surle, mulțimea își strigă rămășagurile și totul pare un vis datorită zarvei și arșiței și scânteierii puternice a soarelui pe nisipul auriu al arenei.

Dacă stau în fundul lojii regale și închid ochii pe jumătate, pot vedea astăzi nenumărate fantome. O văd pe regina Caterina aplecând-se în față și făcându-i semn cu mâna tânărului ei soț, văd chiar și scutul lui cu deviza „Sir Inimă Credincioasă”.

Sir Inimă Credincioasă! Dacă inima lui nestatornică n-ar fi pricinuit moartea atâtor oameni, aș râde. Inima regelui e credincioasă doar propriilor dorințe și astăzi, în această zi de întâi mai, s-a schimbat iarăși, ca vântul de primăvară, și suflă în altă direcție.

Mă trag puțin într-o parte. O rază de soare pătrunsă printr-o spătură a copertinei mă năucește și, preț de o clipă, o văd pe Anne în partea din față a lojii, Anne a mea, Anne Boleyn cu capul dat pe spate, râzând în hohote, cu linia albă a gâtului dezvelită. În anul acela, ultimul an al lui Anne, ziua de întâi mai a fost dogoritoare, iar ea dădea vina pe soare, deși nădușea de frică. Știa că o așteaptă necazuri mari, dar nu avea habar ce primejdie o pândește. De unde să fi știut? Niciunul dintre noi nu avea idei. Niciunul dintre noi nu-și închipuia că el va pune gâtul acela lung și adorabil pe un butuc și va angaja un spadasin francez ca să-l rețeze. Cum și-ar fi putut închipui vreunul dintre noi că un bărbat i-ar face asta soției pe care o adorase? El a zdrobit credința regatului său ca s-o aibă. Atunci, de ce s-o zdrobească pe ea?

Dacă am fi știut... dar e inutil să spun „dacă am fi știut”.

Poate că am fi fugit. Eu, soțul meu George și sora lui, Anne, și Elisabeta, fiica ei. Poate că am fi reușit să fugim și să ne

eliberăm de teroarea, ambiția și dorința pătimașă pentru acest fel de viață care domnesc la curtea Angliei. Dar n-am fugit. Am stat acolo ca niște iepuri, tremurând ghemuiți în iarba înaltă la auzul ogarilor, sperând că alaiul de vânătoare îi va ocoli. Însă chiar în aceeași zi, oștenii au venit să-i ia pe soțul meu și pe iubita mea cumnată Anne. Iar eu? Eu am rămas încremenită locului și i-am lăsat să plece fără să scot o vorbă ca să-i salvez.

Însă această regină nouă nu e proastă. Noi ne-am temut, toți trei, dar nu știam cât de frică ar fi trebuit să ne fie. Însă Anna de Cleves știe. A discutat cu ambasadorul ei și știe că nu va avea loc nicio încoronare. A discutat cu prințesa Maria și știe că regele este în stare să distrugă o soție fără pată trimițând-o departe de curte, într-un castel unde frigul și umezeala o vor ucide, dacă n-o va face mai întâi otrava. A vorbit chiar și cu micuța Katherine Howard și acum știe că regele e îndrăgostit. Știe că o așteaptă negreșit rușinea și divorțul, în cel mai bun caz, execuția, în cel mai rău.

Și totuși iat-o stând în loja regală, cu fruntea sus, lăsându-și batista să cadă în semn că lupta poate să înceapă, zâmbindu-i învingătorului cu politețea ei obișnuită, apoi aplecându-se ca să-i pună pe coif cununa din frunze de laur și să-i dea o pungă cu bani ca premiu. Palidă sub boneta ei modestă și urâtă, își face datoria ca regină a turnirului așa cum și-a îndeplinit toate îndatoririle din clipa când a pus piciorul în această țară. Probabil că îi vine să vomite de groază, dar mâinile ei strâng doar ușor marginea lojii și nici măcar nu tremură. Când regele o salută, se ridică de pe jilț și-i face o reverență respectuoasă, iar când mulțimea îi strigă numele, se întoarce, zâmbește și face din mână. O femeie inferioară ar striga după ajutor. E de un calm desăvârșit.

— Știe? întreabă o voce scăzută la urechea mea și mă întorc spre ducele de Norfolk. E posibil să știe?

— Știe totul, mai puțin ce se va alege de ea.

El o privește.

— Nu se poate să știe! Nu se poate să fi înțeles. Probabil că e prea proastă ca să înțeleagă ce se va întâmpla cu ea.

— Nu e proastă. E incredibil de curajoasă. Știe totul. Are mai mult curaj decât ne închipuim noi.

— Va avea nevoie de el, spune ducele fără pic de compasiune. O iau pe Katherine de la curte.

— O îndepărtați de rege?

— Da.

— Nu e riscant? Îl privați pe rege de fata pe care a ales-o?

Ducele clatină din cap. Nu-și poate ascunde triumful.

— Regele însuși mi-a cerut s-o iau de la curte. Se va căsători cu Katherine imediat ce va scăpa de Anne. El e cel care dorește plecarea lui Katherine. Vrea ca ea să stea departe de curte, ca să nu devină ținta bârfelor până când îi vine sfârșitul acestei false regine.

Strânge din dinți ca să-și înăbușe zâmbetul, e practic pe punctul de-a izbucni în râs.

— Nu vrea ca vreo bârfă să umbrească numele nepătat al lui Katherine.

Acest titlu nou și ciudat îmi atrage atenția.

— Falsă regină?

— Nu era liberă să se mărite. Căsătoria nu a fost valabilă de la început și n-a fost consumată. Dumnezeu i-a călăuzit conștiința și regele nu și-a împlinit jurămintele. Dumnezeu l-a împiedicat s-o consume. Căsătoria e falsă. Regina e falsă. Iar să-i faci o declarație falsă regelui înseamnă probabil trădare.

Clipesc uimită. Ca reprezentant al lui Dumnezeu pe pământ, regele are dreptul să decidă în astfel de chestiuni, dar uneori noi, muritorii, nu reușim să ținem pasul cu schimbările capricioase ale lui Dumnezeu.

— Pentru ea totul s-a sfârșit?

Arăt cu un gest ușor spre fata din partea din față a lojii, care se ridică acum în picioare ca să primească salutul campionului, ridică mâna și îi zâmbește mulțimii care-i strigă numele.

— E terminată, spune ducele.

— Terminată?

— Terminată.

Încuviințez din cap. Presupun că asta înseamnă că va fi ucisă.

Anne, palatul Westminster, iunie 1540

Fratele meu a trimis în sfârșit documentele care arată că într-adevăr nu am mai fost măritată înainte de-a sosi în Anglia și că, prin urmare, căsătoria mea cu regele este prima mea căsnicie și este valabilă, așa cum știu și eu foarte bine, așa cum știe toată lumea. Documentele au sosit astăzi printr-un sol, dar ambasadorul meu nu le poate prezenta. Consiliul Coroanei ține ședințe aproape tot timpul și nu putem afla ce discută. După ce au stăruit atât să aibă acest document, acum nu pot fi deranjați ca să-l vadă și nu-mi dau seama ce înseamnă această nouă indiferență.

Dumnezeu știe ce au de gând să facă până la urmă cu mine, însă gândul care mă îngrozește e acela că mă vor acuza de vreo faptă rușinoasă și că voi muri în acest ținut îndepărtat, iar mama va crede că fiica ei a murit ca o târfa.

Știu că mi se pregătesc necazuri cumplite, fiindcă am văzut primejdia care s-a abătut asupra prietenilor mei. Lordul Lisle, care m-a întâmpinat cu atâta bunătate la Calais, a fost arestat și nimeni nu știe să-mi spună ce acuzații i se aduc. Soția lui a dispărut din odăile mele, fără să-și ia rămas-bun. N-a venit să mă roage să intervin pentru el. Asta înseamnă probabil fie că va muri fără să fie judecat – Dumnezeule mare, poate că a murit deja! –, fie că ea știe că nu mai am pic de influență pe lângă rege. Oricum ar sta lucrurile, e un dezastru atât pentru el, cât și pentru mine. Nimeni nu știe să-mi spună unde se ascunde lady Lisle și, ca să fiu sinceră, mi-e frică să întreb. Dacă soțul ei e acuzat de trădare, orice bănuială că mi-a fost prieten va cântări împotriva mea.

Fiica lor, Anne Bassett, e încă în serviciul meu, dar pretinde că e bolnavă și zace la pat. Am vrut s-o văd, însă lady Rochford spune că fata e mai în siguranță dacă e lăsată să stea singură. Așa că ușa odăii ei de culcare e închisă și obloanele sunt trase. Nu îndrăznesc să întreb dacă ea reprezintă un pericol pentru mine sau eu pentru ea.

Am trimis după Thomas Cromwell, care, cel puțin, se bucură de aprecierea regelui, căci a fost făcut conte de Essex cu doar câteva săptămâni în urmă. Măcar Thomas Cromwell trebuie să-mi rămână prieten în vreme ce doamnele mele mă

bârfesc în dosul mâinilor duse la gură și toată lumea de la curte se află la un pas de dezastru. Însă până acum milord Cromwell nu mi-a trimis niciun răspuns. De bună seamă, cineva trebuie neapărat să-mi spună ce se petrece.

Aș vrea să fim din nou la Hampton Court. Astăzi e foarte cald și mă simt ca întemnițată, ca un șoim într-o colivie strâmtă, un șoim alb, parcă din altă lume: o pasăre albă ca zăpezile iernii, născută să zboare liberă prin ținuturile reci și sălbătice. Mi-aș dori să fiu iarăși la Calais sau chiar la Dover, când aveam în față drumul spre Londra și spre viitorul meu ca regină a Angliei și eram plină de speranță. Mi-aș dori să fiu aproape oriunde, numai aici nu, privind prin ferestrele cu ochiuri mici cerul de un albastru intens, întrebându-mă dacă prietenul meu, lordul Lisle se află în Turnul Londrei și de ce Thomas Cromwell, susținătorul meu, nu răspunde la rugămintea mea urgentă de-a veni să mă vadă neîntârziat. De bună seamă că poate să vină și să-mi spună pentru ce s-a întrunit consiliul, practic în secret, zile la rând, nu? De bună seamă că va veni și-mi va spune unde a dispărut lady Lisle și de ce e arestat soțul ei, nu? De bună seamă că va veni curând, nu?

Ușa se deschide și dau să mă ridic, dar nu e Cromwell, nici servitorul lui, ci micuța Katherine Howard, cu o față palidă și o privire tragică. Ține pe braț mantia de călătorie și, de îndată ce o zăresc, simt un val de greață din cauza groazei. Micuța Kitty a fost arestată, a fost acuzată și ea de cine știe ce crimă. Mă apropii repede de ea și-i iau mâinile într-ale mele.

— Kitty! Ce s-a întâmplat? Care e acuzația?

— Sunt în siguranță, icnește ea. Nu s-a întâmplat nimic. Sunt în siguranță. Însă trebuie să plec acasă la bunica o vreme.

— Dar de ce? Ce ți-au spus că ai făcut?

Fețișoara ei e deformată de frământare.

— Nu voi mai fi domnișoara voastră de companie.

— Nu?

— Nu. Am venit să-mi iau rămas-bun.

— Ce-ai făcut? strig.

De bună seamă, fata asta, o copiliță, n-a putut să comită nicio crimă, nu? Cele mai rele lucruri de care e capabilă Katherine Howard sunt vanitatea și flirtul, iar curtea aceasta

nu pedepsește asemenea păcate.

— Nu-i voi lăsa să te ia de aici! Te apăr. Știu că ești fată bună. Ce se spune împotriva ta?

— N-am făcut nimic, răspunde ea. Însă mi s-a spus că e mai bine să stau departe de curte cât timp se întâmplă toate acestea.

— Care toate acestea? O, Kitty, spune-mi repede, ce știi?

Îmi face semn să mă aplec, ca să-mi poată șopti la ureche.

— Anne, adică Alteța Voastră, scumpă regină, Thomas Cromwell a fost arestat pentru trădare.

— Trădare?! Cromwell?!

— Șșșt! Da.

— Ce a făcut?

— A conspirat împreună cu lordul Lisle și cu papiștii ca să-i facă farmece regelui.

Mi se învâрте capul și nu înțeleg în întregime ce spune.

— Ce să-i facă? Ce e aia?

— Thomas Cromwell a făcut o vrajă, mă lămurește ea.

Văzând că tot nu înțeleg cuvântul, îmi ia obrazii în palme cu blândețe și-mi trage fața spre ea, ca să-mi poată șopti iarăși la ureche.

— Thomas Cromwell a plătit o vrăjitoare, șoptește ea fără nicio inflexiune. Thomas Cromwell a plătit o vrăjitoare ca să-l distrugă pe Maiestatea Sa regele.

Se trage puțin înapoi, ca să vadă dacă acum o înțeleg, și groaza de pe chipul meu îi adeverește asta.

— Se știe cu siguranță lucrul ăsta?

Ea încuviințează.

— Cine e vrăjitoarea? șoptesc abia auzit. Ce a făcut?

— I-a făcut regelui o vrajă ca să-i răpească bărbăția. L-a blestemat pe rege ca să nu aibă un fiu cu Alteța Voastră.

— Cine e vrăjitoarea? întreb imperios. Cine e vrăjitoarea lui Thomas Cromwell? Cine i-a răpit regelui bărbăția? Cine spun ei că este?

Fețișoara lui Katherine e crispată de frică.

— Anne, Alteța Voastră, scumpa mea regină, dacă vor spune că sunteți chiar voi?

Trăiesc aproape complet retrasă de lume, ieșind din odăile mele doar pentru a cina în prezența curții, iar atunci încerc să

par senină sau, chiar mai mult, nevinovată. Thomas Cromwell e interogat și arestările continuă, alți bărbați sunt acuzați că l-au trădat pe rege, acuzați că au plătit o vrăjitoare ca să-i distrugă bărbăția. Se descoperă o rețea de complotiști. Se spune că lordul Lisle a fost capul acesteia în Calais, că i-a ajutat pe papiști și pe familia Pole, care voiau de multă vreme să ia înapoi tronul de la Tudori. Aghiotantul lui de la fortăreață a fugit la Roma ca să-l slujească pe cardinalul Pole, ceea ce îi dovedește vinovăția. Se zice că lordul Lisle și grupul lui au lucrat cu o vrăjitoare pentru a se asigura că regele nu va avea o căsnicie roditoare cu mine, că nu va zămisli încă un moștenitor al religiei sale reformate. Dar în același timp se spune că Thomas Cromwell i-a ajutat pe luterani, pe reformați și pe evangheliști. Se zice că m-a adus ca să mă mărit cu regele și i-a poruncit unei vrăjitoare să-i răpească regelui bărbăția, în așa fel încât să-și poată așeza pe tron propria familie. Dar cine e vrăjitoarea? se întreabă curtea. Cine e vrăjitoarea care a fost prietenă cu lordul Lisle și a fost adusă în Anglia de Thomas Cromwell? Cine e vrăjitoarea? Despre ce femeie este vorba în ambele coșmaruri malefice? Întrebați-vă încă o dată: ce femeie a fost adusă în Anglia de Thomas Cromwell, dar e prietenă cu lordul Lisle?

Evident, există doar o singură femeie.

Doar o singură femeie adusă în Anglia de Thomas Cromwell s-a împrietenit cu lordul Lisle și i-a răpit regelui bărbăția, astfel încât a fost neputincios în noaptea nunții și-n toate nopțile care au urmat.

Plecarea prințesei Maria a fost grăbită și n-am reușit să stau decât câteva clipe cu ea, în timp ce așteptam să se aducă de la grajd caii.

— Știi că sunt nevinovată de orice fărădelege, spun la adăpostul zarvei făcute de servitorii care aleargă de colo-colo și de gărzile ei care strigă după cai. Orice-ai auzi în viitor despre mine, te rog să mă crezi: sunt nevinovată!

— Desigur, spune ea pe un ton nepăsător.

Nu se uită la mine. E fiica lui Henric, a trecut printr-o ucenicie lungă pentru a învăța să nu se trădeze.

— Mă voi ruga pentru voi în fiecare zi. Mă voi ruga să vă vadă toți nevinovăția, așa cum o văd eu.

- Sunt sigură că și lordul Lisle e nevinovat.
- Fără îndoială, răspunde ea cu același glas rece.
- Pot să-l salvez? Dar dumneata?
- Nu.

— Prințesa Maria, pe credința dumitale, nu se poate face nimic?

Ea riscă să-mi arunce o privire piezișă.

— Nu, scumpă Anne, nimic. Nu putem face nimic, doar să ne încredem numai în noi înșine și să ne rugăm pentru vremuri mai bune.

— Ai vrea să-mi spui ceva?

Se uită în jur și vede că încă n-au fost aduși caii. Mă ia de braț și pornim amândouă spre curtea grajdurilor, de parcă am vrea să vedem cât mai durează.

— Ce anume?

— Cine e familia asta Pole? Și de ce se teme regele de papiști, dacă i-a înfrânt cu atât de mult timp în urmă?

— Familia Pole este familia Plantagenetilor din Casa de York unii ar spune că sunt adevărații moștenitori ai tronului Angliei. Lady Margaret Pole a fost cea mai sinceră prietenă a mamei, iar mie mi-a fost ca o mamă, e credincioasă trup și suflet tronului. Regele o ține acum în Turn, împreună cu toți membrii familiei sale pe care i-a putut captura. Sunt acuzați de trădare, însă toată lumea știe că n-au comis niciun delict, doar au sânge de Plantageneti în vine. Regele se teme atât de tare pentru tron, încât cred că nu va lăsa această familie să trăiască. Cei doi nepoți ai lui lady Margaret, doi băieți mici, se află și ei în Turn, Dumnezeu să aibă milă de ei! Ea, scumpa mea lady Margaret, nu va fi lăsată să trăiască. Alți membri ai familiei trăiesc în exil, nu se mai pot întoarce acasă niciodată.

— Sunt papiști? o întreb.

— Da, răspunde ea încet. Da, sunt. Unul dintre ei, Reginald, e cardinal. Unii spun că aceștia sunt adevărații regi, din adevărata credință a Angliei. Dar asta înseamnă trădare și, dacă rostești cuvintele astea, te condamni singur la moarte.

— Și de ce se teme regele atât de tare de papiști? Credeam că Anglia a fost convertită la credința reformată. Credeam că papiștii au fost înfrânți.

Prințesa Maria clatină din cap.

— Nu. Cred că mai puțin de jumătate din oameni primesc

bucuroși schimbările și mulți își doresc să se întoarcă la vechile obiceiuri. Când regele a negat autoritatea Papei și a distrus mănăstirile, a avut loc o mare răscoală în nordul țării, iscată de oameni hotărâți să apere Biserica și sfintele lăcașuri. Au numit răscoala „Pelerinajul harului” și au mășăluit sub drapelul cu cele cinci răni ale lui Iisus Hristos. Regele a trimis împotriva lor o armată în fruntea căreia se afla cel mai dur om din regat și acesta s-a temut atât de tare de ei, încât a cerut tratative, li s-a adresat cu vorbe dulci și le-a promis grațierea și un parlament.

— Cine a fost acela?

Știam deja.

— Thomas Howard, ducele de Norfolk.

— Și grațierea?

— De îndată ce armata a fost destrămată, i-a decapitat pe conducători și i-a spânzurat pe adepți.

Glasul ei are atât de puține inflexiuni, încât parcă ar protesta că bagajele sunt aranjate prost în căruță.

— A promis un parlament și grație pe cuvântul sfânt al regelui. Totodată și-a dat și el cuvântul, jurând pe onoarea lui. N-a însemnat nimic.

— Au fost înfrânți?

— Ei bine, a spânzurat șaptesprezece călugări de grinzile de pe tavanul propriei lor abații, spune ea cu amărăciune. Așa că nu-l vor mai sfida. Însă cred că adevărata credință nu va fi înfrântă niciodată.

Dă semne că vrea să ne întoarcem, așa că ne îndreptăm înapoi spre ușă. Prințesa Maria surâde și salută cu o înclinare a capului pe cineva care-i strigă „Drum bun!”, dar eu nu reușesc să zâmbesc.

— Regele se teme de proprii lui oameni, continuă ea. Se teme de rivali. Se teme chiar și de mine. E tatăl meu și totuși uneori cred că a înnebunit pe jumătate din cauza neîncrederii. Orice frică pe care o simte, oricât de prostescă, pentru el e reală. Dacă visează măcar că lordul Lisle l-a trădat, lordul Lisle e un om mort. Dacă cineva sugerează că problemele pe care le are cu voi fac parte dintr-un complot, vă aflați în cea mai gravă primejdie. Dacă aveți cum să fugiți, ar trebui s-o faceți. Regele nu e în stare să deosebească frica de adevăr. Nu e în stare să deosebească deloc coșmarurile de realitate.

— Sunt regina Angliei. Nu pot să mă acuze de vrăjitorie.

Se întoarce cu fața spre mine pentru prima oară și spune:

— Asta nu vă va salva. Pe Anne Boleyn n-a salvat-o. Au acuzat-o de vrăjitorie, au strâns dovezi împotriva ei și au găsit-o vinovată. Era tot atât de regină ca și voi.

Dintr-odată râde, de parcă i-aș fi spus ceva amuzant, și văd că o parte din doamnele mele au ieșit din sală și ne privesc. Râd și eu, dar sunt sigură că oricine poate să audă frica din glasul meu. Mă ia de braț.

— Dacă mă întreabă cineva despre ce am vorbit când ne-am îndepărtat și apoi ne-am întors la trepte, voi spune că mă plângeam că voi întârzia și mă temeam că voi fi obosită.

— Da, încuviințez, dar sunt atât de înspăimântată încât tremur de parcă m-ar fi pătruns frigul până la oase. Voi spune că ai vrut să vezi când se vor încheia pregătirile de plecare.

Prințesa Maria îmi ia brațul.

— Tatăl meu a schimbat legile acestei țări. Acum, până și să gândești ceva rău despre rege înseamnă trădare, care se pedepsește cu moartea. Nu e nevoie să spui nimic, nu e nevoie să faci nimic. Gândurile tale secrete înseamnă acum trădare.

— Sunt regină, repet cu încăpățănare.

— Ascultați-mă, spune ea sec. Tatăl meu a schimbat și mersul justiției. Nu trebuie să fiți condamnată de un tribunal. Puteți fi condamnată la moarte printr-un Decret de Privare de Drepturi. Asta înseamnă nimic mai mult decât porunca regelui, sprijinită de parlamentul său. Iar parlamentul n-ar refuza nici într-o mie de ani să-l sprijine. Regină sau cerșetoare, dacă regele vă vrea moartă, acum nu trebuie decât să poruncească. Nu e nevoie nici măcar să semneze mandatul de execuție, ci doar să pună sigiliul.

Descopăr că-mi țin dinții încleștați, ca să-i împiedic să clănțane.

— Ce crezi că ar trebui să fac?

— Fugiți, spune ea. Fugiți înainte să vină ei să vă ridice.

După plecarea ei am sentimentul că ultimul meu prieten a părăsit curtea. Mă întorc în odăile mele, iar doamnele de companie pregătesc masa pentru un joc de cărți. Le las să joace, îmi chem ambasadorul și-l conduc în firida ferestrei, de unde nu putem fi auziți, ca să-l întreb dacă l-a chestionat

cineva în legătură cu mine. Îmi răspunde că nu l-a chestionat nimeni, că toți îl ignoră și că e izolat de parcă ar fi ciumat. Îl întreb dacă ar putea să tocmească sau să cumpere doi cai iuți și să-i țină în afara zidurilor castelului, în caz că aş avea nevoie pe neașteptate de ei. Îmi răspunde că n-are bani pentru tocmit sau cumpărat cai și că, oricum, regele ține gărzii la ușile mele zi și noapte. Oamenii despre care credeam că se află acolo ca să se îngrijească de siguranța mea, să deschidă ușile sălii de primire și să-mi anunțe oaspeții sunt acum temnicerii mei.

Mi-e foarte frică. Încerc să mă rog, dar până și cuvintele rugăciunilor sunt o capcană. N-am voie să las impresia că devin papistă, o papistă așa cum se spune că e acum lordul Lisle, și totuși nu trebuie să dau senzația că am păstrat religia fratelui meu: luteranii sunt bănuți că au luat parte la complotul lui Cromwell de a-l distruge pe rege.

Când îl văd pe soțul meu, încerc să mă port politicos și calm cu el. Nu îndrăznesc să-l provoc sau să-mi afirm nevinovăția. Cel mai înspăimântător dintre toate e felul în care se poartă cu mine acum: cu căldură și prietenie, de parcă am fi doi cunoscuți pe cale să se despartă după o scurtă călătorie împreună. Se poartă ca și cum timpul petrecut împreună a fost un interludiu plăcut, care acum se apropie în mod firesc de sfârșit.

Nu-și va lua rămas-bun de la mine, știu bine. Prințesa Maria m-a prevenit în privința asta. N-are niciun rost să aștept clipa când îmi va spune că trebuie să mă confrunt cu o acuzație. Știu că una din aceste seri, când mă voi ridica de la masă după cină și-i voi face o reverență, iar el îmi va săruta mâna cu multă curtenie, va fi ultima oară când îl voi vedea. Aș putea să ies din sala cea mare urmată de doamnele mele și să-mi găsesc odăile pline de soldați, hainele deja împachetate și bijuteriile trimise înapoi la vistierie. De la palatul Westminster până la Turn e drum scurt. Mă vor duce acolo pe calea fluviului, pe întuneric, voi intra prin poarta pe apă și îmi voi găsi sfârșitul pe butucul de pe pajiștea Turnului.

Ambasadorul i-a scris fratelui meu ca să-i spună că sunt cumplit de înspăimântată, dar nu nădăduiesc la un răspuns. Pe William nu-l va deranja ideea că sunt bolnavă de spaimă, iar la vremea când va afla despre acuzațiile aduse împotriva mea, va fi prea târziu ca să mă salveze. Dar poate că William

nici măcar nu ar alege să mă salveze. Chiar el a lăsat să se nască această primejdie, pesemne că m-a urât mai mult decât mi-am închipuit vreodată.

Dacă e să fiu salvată de cineva, persoana aceea trebuie să fiu eu. Dar cum se poate apăra o femeie împotriva acuzației de vrăjitorie? Dacă Henric spune lumii că e neputincios fiindcă i-am răpit bărbăția, cum pot eu să dovedesc că nu e așa? Dacă el spune lumii că poate să se culce cu Katherine Howard, dar cu mine nu, atunci acuzația lui e dovedită și negarea mea nu e decât o altă probă de viclenie satanică. O femeie nu-și poate dovedi nevinovăția când un bărbat depune mărturie împotriva ei. Dacă Henric vrea să spânzur în ștreang ca vrăjitoare, nimic nu mă poate salva. El a susținut că lady Anne Boleyn a fost vrăjitoare și, drept urmare, ea a murit. Nu și-a luat rămas-bun de la ea, cu toate că a iubit-o cu pasiune. Oștenii au venit pur și simplu într-o zi și au ridicat-o.

Acum aștept să vină după mine.

Jane Boleyn, palatul Westminster, iunie 1540

Un bilet lăsat în poala mea de unul dintre servitorii ce slujesc la masă în timpul cinei, când s-a aplecat să-mi ia din față platoul cu carne, îmi cere să mă înfățișez îndată la ducele de Norfolk și, imediat ce se termină cina, mă supun. De la o vreme, regina se retrage în odaia ei de culcare imediat după cină, nu-mi va simți lipsa în cercul agitat al acelora dintre noi care am rămas în odăile ei sărăcite. Katherine Howard lipsește de la curte, s-a întors în casa din Lambeth a bunicii ei. Lady Lisle se află sub arest la domiciliu din pricina crimelor grave făptuite de soțul ei și se spune că e înnebunită de frământări și de frică. Știe că el va muri. Lady Rutland e tăcută și seara se retrage în odăile ei, pesemne că și ea se teme, dar nu știu ce acuzații i s-ar putea aduce. Anne Bassett a plecat să stea cu verișoara ei, sub pretextul bolii, iar Catherine Carey a fost chemată acasă de maică-sa, Mary. Aceasta i-a cerut permisiunea regelui ca fiica ei să se întoarcă acasă, fiindcă nu se simte bine. Mi-a venit să râd de pretextul acesta transparent. Mary Boleyn a avut întotdeauna o mare abilitate de-a se ține pe ea și pe ai ei departe de necazuri. Păcat că n-a făcut niciun efort pentru fratele ei. Mary Norris trebuie s-o ajute pe maică-sa, la țară, la niște treburi speciale. Văduva lui Henry Norris a văzut eșafodul data trecută când regele a complotat împotriva soției sale. Nu vrea să-și vadă fiica urcând treptele pe care a pășit înainte bărbatul ei.

Ne măsurăm cu toții cuvintele cu grijă și suntem reținuți în purtări. Vremurile rele s-au întors la curtea regelui Henric și toată lumea se teme, asupra tuturor planează bănuieli. E ca și cum ai trăi într-un coșmar: fiecare bărbat și fiecare femeie știu că orice cuvânt rostit și orice gest făcut ar putea fi folosit ca dovadă împotriva lor. Un dușman ar putea transforma o simplă indiscreție într-o crimă, un prieten ar putea oferi o confidență în schimbul garantării siguranței. Suntem o curte de lași și de trădători. Nimeni nu mai merge normal, umblăm cu toții în vârful picioarelor, nimeni nu mai are curajul să respire, ne ținem cu toții răsufierea. Regele a devenit bănuitor față de prietenii lui și nimeni nu poate avea certitudinea că se află în siguranță.

Mă furișez ca o umbră spre odăile ducelui, înaintând prin întuneric, deschid ușa și mă strecor fără zgomot înăuntru. Ducele stă în picioare la fereastră, cu obloanele deschise ca să lase să intre aerul nopții calde, iar flăcările lumânărilor de pe masa lui de lucru pâlpâie în curent. Ridică privirea și-mi zâmbește când intru în odaie, aproape aș putea crede că ține la mine.

— A, Jane, nepoata mea! Regina va pleca la Richmond cu o curte foarte restrânsă, vreau s-o însoțești.

— La Richmond?

Aud tremurul înfricoșat al vocii mele și trag adânc aer în piept. Asta înseamnă arest la domiciliu câtă vreme se cercetează acuzațiile împotriva ei. Dar de ce mă trimit și pe mine cu ea? Voi fi și eu acuzată?

— Da. Vei sta cu ea și vei observa cu atenție cine vine, cine pleacă și tot ce spune ea. Trebuie să fi cu ochii în patru mai ales la ambasadorul Harst. Nu credem că poate face ceva, dar ți-aș rămâne îndatorat dacă ai avea grijă ca ea să nu pună la cale niciun plan de fugă, să nu trimită niciun mesaj, lucruri de felul acesta.

— Vă rog...

Mă silesc să mă opresc, căci vocea mea a sunat pierită. Știu că nu așa trebuie să-l abordez.

— Ce?

Zâmbește, dar privirea îi e concentrată.

— N-o pot împiedica să fugă. Sunt femeie și singură.

El clatină din cap.

— Începând din seara asta, porturile sunt închise. Ambasadorul ei a descoperit că nu există niciun cal de cumpărat sau de tocmit în toată Anglia. Grajdurile ei sunt pustii în clipa asta. Odăile ei sunt închise. Nu va putea să fugă sau să trimită după ajutor. Toți cei din serviciul ei îi sunt acum temniceri. Tu trebuie doar s-o urmărești.

— Vă rog, dați-mi voie să merg s-o slujesc pe Katherine, spun trăgând aer în piept. Va avea nevoie de sfaturi ca să devină o bună regină.

Ducele se oprește să se gândească.

— Da, va avea. Fata aia e o idioată. Dar la bunica ei n-are ce să i se întâmple.

Își lovește dinții cu unghia degetului mare și chibzuiește o

clipă.

— Va trebui să învețe să fie regină, spun.

El șovăie. Am cunoscut amândoi regine ale Angliei care au fost cu adevărat regine. Micuța Katherine nu e demnă nici să le atingă pantofii, darămite să le calce pe urme. Nici măcar câțiva ani buni de instruire n-ar putea să-i dea o ținută și o purtare de regină.

— Nu, nu va trebui, răspunde el. Regele nu mai vrea o regină alături. Vrea o fată pe care s-o alinte, o fetișcană, o tânără iapă de prăsilă pentru sămânța lui. Katherine nu are nevoie de nimic altceva decât să fie supusă.

— Atunci dați-mi voie să spun adevărul: nu vreau să merg la Richmond cu regina Anne. Nu vreau să depun mărturie împotriva ei.

Ochii lui negri și ageri se ridică iute spre mine.

— Mărturie pentru ce?

Sunt prea ostenită ca să mă lupt astfel cu el.

— Mărturie pentru orice ați vrea să spun. Orice-ar dori regele să declar, nu vreau. Nu doresc să depun mărturie împotriva ei.

— De ce nu? întreabă el, de parcă n-ar ști.

— Sunt sătulă de judecăți, răspund din adâncul inimii. Acum mă tem de dorințele regelui. Nu știu ce vrea. Nu știu cât de departe va merge. Nu vreau să mai depun mărturie la judecata unei regine... niciodată.

— Îmi pare rău, spune el fără urmă de regret. Dar avem nevoie de cineva care să jure că a avut o conversație cu regina în care aceasta a arătat lămurit că e fecioară neatinsă, absolut neatinsă și, pe deasupra, ignorantă cu privire la ceea ce se petrece între un bărbat și o fecioară.

— A fost în pat cu el în fiecare noapte, zic iritată. Am dus-o cu toții în pat în prima seară. Ați fost acolo, arhiepiscopul de Canterbury de asemenea. Iar ea a fost crescută pentru a zămisli un fiu și a da naștere unui moștenitor, a fost măritată doar în acest scop. N-are cum să fie ignorantă cu privire la ceea ce se petrece între un bărbat și o fecioară. Nicio femeie din lume n-a îndurat mai multe încercări nereușite.

— Tocmai de aceea avem nevoie de o doamnă cu reputație impecabilă care să jure lucrul ăsta, spune el abil. O minciună atât de șubredă are nevoie de un martor plauzibil: tu.

— Oricare dintre doamne poate face asta pentru Înălțimea Voastră, protestez. Din moment ce conversația n-a avut loc niciodată, din moment ce e o conversație imposibilă, de bună seamă că nu contează cine susține că a avut loc, nu?

— Aș vrea ca numele nostru să fie pe lista martorilor, zice ducele. Regele ar fi mulțumit să vadă că l-am slujit. Ne-ar fi util.

— Scopul este să se dovedească faptul că e vrăjitoare? întreb fără înconjur, căci sunt prea ostenită de munca mea și prea dezgustată de mine însămi ca să-l iau pe duce cu binișorul astă-seară. Scopul este să se dovedească faptul că e vrăjitoare și să fie condamnată la moarte?

El se îndreaptă în jilț și se uită de sus la mine.

— Nu avem căderea să prezicem ce-ar putea descoperi membrii comisiei regelui. Vor cerceta dovezile și vor da verdictul. Dumneata vei furniza doar o declarație, jurând pe credința dumitale, în fața lui Dumnezeu.

— Nu vreau să am moartea ei pe conștiință! spun cu un glas disperat. Vă rog! Puneți pe altcineva să jure. Nu vreau să merg cu ea la Richmond și apoi să aduc o mărturie mincinoasă împotriva ei. Nu vreau să fiu prin preajmă când o duc în Turn. Nu vreau ca ea să fie trimisă la moarte pe temeiul mărturiei mele mincinoase. I-am fost prietenă, nu vreau să-i fiu ucigașă!

Ducele așteaptă în tăcere până se sfârșește torentul meu de refuzuri, apoi se uită la mine și zâmbește iarăși, dar de data asta pe chipul lui nu se zărește nici urmă de blândețe.

— Firește. Vei jura numai pentru declarația pe care ți-o vom pregăti noi, iar cei care-ți sunt superiori vor decide ce trebuie făcut cu regina. Mă vei înștiința cu cine se vede și ce face, la fel ca de obicei. Omul meu te va însoți la Richmond. O vei urmări cu grijă. Nu trebuie să fugă. Iar după ce se va termina totul, vei fi doamna de companie a lui Katherine, îți vei avea locul dumitale la curte, vei fi doamna de companie a noii regine a Angliei. Asta-ți va fi răsplata. Vei fi prima doamnă de la curtea noii regine. Promit. Vei fi mai-marea peste odaia ei personală.

Își închipuie că m-a cumpărat cu promisiunea lui, dar sunt sătulă de viața asta. Spun cu simplitate:

— Nu pot continua să fac asemenea lucruri.

Mă gândesc la Anne Boleyn și la soțul meu, la cum au fost duși amândoi în Turn, toate dovezile fiind împotriva lor, deși

niciuna adevărată. Mă gândesc că au pășit spre moarte știind că propria lor familie a depus mărturie împotriva lor și că unchiul lor a pronunțat condamnarea. Mă gândesc că au avut amândoi încredere în mine și că au așteptat să merg să depun mărturie în apărarea lor, încrezători în iubirea ce le-o purtam, siguri că-i voi salva.

— Nu pot continua să fac asemenea lucruri.

— Sper că nu, spune unchiul cu afectare. Să dea Dumnezeu să nu mai trebuiască să faci asta niciodată, regele a găsit în sfârșit în nepoata mea Katherine o soție adevărată și onorabilă. Katherine e un trandafir fără spini.

— Un ce?

— Un trandafir fără spini, repetă ducele cu un chip neclintit. Așa trebuie s-o numim. Așa vrea el s-o numească.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, iunie 1540

Ia să văd, ce am acum? Am casele criminalilor, pe care mi le-a dăruit regele, și pământurile lor. Am bijuteriile pe care le-am câștigat printr-un pipăit rapid într-o galerie tăcută. Am șase rochii, plătite de unchiul meu, cele mai multe noi, și bonete asortate. Am o odaie de culcare a mea în casa bunicii și, de asemenea, sala mea de primire și câteva domnișoare de companie, dar deocamdată nicio doamnă. Cumpăr rochii aproape în fiecare zi, neguțătorii vin întruna de peste fluviu cu cupoane de mătase, de parcă aș fi eu însămi croitoreasă. Îmi potrivesc rochiile și murmură cu gura plină de ace că sunt cea mai frumoasă, cea mai desăvârșită fată pe care a fost pus vreodată un corsaj foarte strâmt. Se apleacă până la podea ca să-mi facă tivul și spun că n-au mai văzut niciodată o fată atât de frumoasă, o adevărată regină între fete.

Îmi place la nebunie. Dacă aș fi mai înclinată spre meditație sau aș avea un suflet mai grav, știu că m-ar frământa gândul la biata mea stăpână, regina, și la ce se va întâmpla cu ea, la ideea dezagreabilă că în curând mă voi mărita cu un bărbat care a îngropat trei neveste și poate o va îngropa și pe a patra și care e îndeajuns de bătrân să-mi fie bunic, plus că miroase foarte urât, dar nu mă las frământată de griji ca acestea. Celelalte soții au murit așa cum le-a fost scris, viața lor s-a încheiat când au vrut Dumnezeu și regele; pentru mine zău că asta nu înseamnă nimic. Nici măcar verișoara mea, Anne Boleyn, nu va însemna nimic pentru mine. Nu mă voi gândi nici la ea, nici la faptul că unchiul a urcat-o pe tron și după aceea a împins-o pe eșafod. A avut și ea rochiile, curtea și nestematele ei. A avut timpul ei când a fost cea mai de seamă tânără femeie de la curte, a avut timpul ei când a fost favorita familiei și mândria noastră, a tuturor, iar acum îl voi avea și eu pe al meu.

Voi avea și eu timpul meu. Voi fi voioasă. Sunt la fel de flămândă cum a fost ea de culori și avuție, de diamante și flirt, de cai și de dans. Vreau viața mea, vreau doar ce e mai bun din toate și, cu puțin noroc și prin capriciul regelui (pe care sper să-l țină Dumnezeu), voi avea tot ce e mai bun. Nădălduisem să fiu remarcată de unul dintre curtenii

importanți, care să mă aleagă să intru în familia sa, și să fiu măritată cu un tânăr nobil care ar putea să avanseze la curte. Acesta era apogeul speranțelor mele. Dar totul va fi altfel. Mult mai bine. Regele însuși m-a remarcat, regele Angliei mă dorește, omul care e Dumnezeu pe pământ, părintele poporului său, legea și cuvântul, el mă dorește pe mine. Am fost aleasă chiar de reprezentantul lui Dumnezeu pe pământ. Nimeni nu-i poate sta în cale și nimeni n-ar îndrăzni să-l refuze. Cel care m-a remarcat și m-a dorit nu e un om obișnuit, nu e nici măcar un muritor. Cel care m-a remarcat e un semizeu. Mă dorește, iar unchiul spune că e de datoria mea și că e o onoare să-i accept propunerea. Voi fi regina Angliei – închipuiți-vă! Voi fi regina Angliei. Și atunci vom vedea ce pot eu, Kitty Howard, să socotesc că-mi aparține!

De fapt, sinceră să fiu, sunt sfâșiată între groază și entuziasm la gândul că-i voi fi consoartă și regină, cea mai importantă femeie din Anglia. Simt o încântare vanitoasă pentru că mă vrea și am grijă să mă gândesc la asta și să-mi ignor dezamăgirea că, deși e aproape Dumnezeu, e doar un bărbat ca oricare altul și, în plus, unul foarte bătrân, ba chiar un bătrân pe jumătate neputincios, un bătrân care nu poate nici măcar să se ușureze cum se cuvine, iar eu trebuie să-l joc așa cum aș face cu orice bătrân care, ațâțat de poftă și de vanitate, s-ar întâmpla să mă dorească. Dacă îmi dă ce vreau, va avea favorurile mele, nu pot spune nimic mai corect de-atât. Aproape că-mi vine să râd de mine însămi la gândul de a-i acorda celui mai mare bărbat din lume micile mele favoruri. Dar dacă el le vrea și dacă e dispus să plătească atât de mult pentru ele, sunt pe piață ca orice vânzător: mă vând pe mine însămi.

Bunica, ducesa, îmi spune că sunt fata ei foarte, foarte isteță și că îi voi aduce familiei noastre avere și măreție. Să fiu regină e un triumf mai presus de cele mai ambițioase vise ale noastre, dar există o speranță și mai mare. Dacă zămislesc un prunc și aduc pe lume un băiat, familia noastră se va ridica tot atât de sus ca familia Seymour. Iar dacă băiatul Seymour, prințul Eduard, ar muri (deși, bineînțeles, Doamne ferește!), dar *dacă* el ar muri, atunci fiul meu ar fi următorul rege al Angliei, iar noi, neamul Howard, am fi înrudiți cu regele. Și atunci am face parte din familia regală sau aproape și am fi

cea mai măreață familie din Anglia și toți vor trebui să-mi mulțumească mie pentru norocul lor. Unchiul Norfolk ar pune un genunchi în pământ în fața mea și m-ar binecuvânta pentru oblăduirea mea. Când mă gândesc la asta, îmi vine să chicotesc și, de atâta încântare, nu mai pot visa cu ochii deschiși.

Îmi pare rău din toată inima pentru stăpâna mea, regina Anne. Mi-ar fi plăcut să rămân domnișoara ei de companie și s-o văd fericită. Dar ce nu se poate, nu se poate și ar fi într-adevăr o prostie să-mi jelesc propriul noroc. Regina Anne e asemenea acelor bieți oameni executați ca să le pot lua pământurile sau ca bieteale călugărițe aruncate din casa lor ca să putem fi cu toții mai bogați. Acești oameni trebuie să sufere spre binele nostru. Am învățat că așa merg lucrurile în lume. Și nu e vina mea că lumea e un loc dur pentru alții. Sper ca ea să-și găsească fericirea, la fel ca mine. Poate că se va întoarce acasă la fratele ei, unde-o fi asta. Biata de ea! Poate că se va căsători cu bărbatul cu care a fost logodită. Unchiul mi-a spus că a greșit foarte mult venind în Anglia, când știa că era legată să se mărite cu un alt bărbat. A fost o faptă foarte șocantă și sunt surprinsă că a făcut-o. Părea o tânără femeie atât de bine-crescută, nu-mi vine să cred că a făcut ceva atât de rău. Firește că, atunci când unchiul vorbește despre o logodnă anterioară, nu pot să nu mă gândesc la bietul, dragul meu Francis Dereham. N-am pomenit niciodată despre jurămintele pe care ni le-am făcut și, la drept vorbind, cred că e cel mai bine să uit totul și să mă prefac că nici nu s-a întâmplat. Desigur, nu e întotdeauna ușor să fii femeie tânără în lumea aceasta plină de ispite și n-o critic pe regina Anne pentru că a fost logodită cu altul și apoi s-a măritat cu regele. Eu, una, firește, n-aș face-o, dar întrucât Francis Dereham și cu mine n-am fost cununați cum se cuvine, nici măcar logodiți cum se cuvine, nu iau asta în considerare. N-am avut o rochie ca lumea, așa că, evident, n-a fost o cununie sau un schimb de jurămintे în toată regula. N-am făcut decât să visăm la copii și să schimbăm câteva sărutări nevinovate. Nimic mai mult decât, zău. Dar ea, dacă se întoarce acasă, ar putea să aibă o soartă mai rea decât să se mărite cu prima ei dragoste. Eu, una, mă gândesc mereu la Francis cu afecțiune. Prima dragoste e întotdeauna foarte dulce, probabil mai dulce decât

un soț foarte bătrân. Când voi fi regină, voi face ceva foarte amabil pentru Francis.

Anne, palatul Westminster, 10 iunie 1540

Doamne Dumnezeu, salvează-mă, Doamne Dumnezeu, salvează-mă, căci absolut toți prietenii și aliații mei se află în Turn și nu mă îndoiesc că în curând vor veni după mine! Thomas Cromwell, omul căruia i s-a atribuit meritul de-a mă fi adus în Anglia, e arestat și acuzat de trădare. Trădare! A fost slujitorul regelui, a fost câinele lui. Nu e mai capabil de trădare decât ogarii de vânătoare ai regelui. Fără îndoială, nu e un trădător. Fără îndoială, a fost arestat drept pedeapsă pentru că a pus la cale căsătoria mea. Dacă acuzația asta îl trimite la eșafod, sub securea călăului, nu există îndoială că voi urma eu la rând.

Omul care m-a întâmpinat la Calais, dragul meu lord Lisle, e acuzat de trădare și, de asemenea, de faptul că în taină e papist și că face parte dintr-un complot papist. Se spune că m-a primit cu bucurie ca regină pentru că știa că-l voi împiedica pe rege să odrăslească un fiu. E arestat și acuzat de trădare pentru un complot printre ai cărui participanți sunt numită și eu. Nevinovăția nu-i oferă nicio apărare. Faptul că ideea complotului e absurdă nu-i oferă nicio apărare. În subteranele Turnului există încăperi cumplite, în care indivizi diabolici se dedau la cruzimi. Omul spune orice după ce a fost torturat de unul dintre ei. Corpul omenesc nu e capabil să suporte durerea pe care o pot provoca ei. Regele îngăduie ca prizonierii să fie dezmembrați, ca picioarele să le fie smulse din trunchi și brațele din umeri. O astfel de barbarie e o noutate în această țară, dar acum e îngăduită, căci regele se transformă într-un monstru. Lordul Lisle are fire blajină, vorbește cu glas scăzut. Nu poate suporta durerea, de bună seamă că le va spune ce vor să audă, orice-ar fi. Apoi va urca pe eșafod, ca trădător dovedit, și cine știe ce-l vor fi făcut să mărturisească despre mine?

Plasa se strânge în jurul meu. A ajuns atât de aproape, încât mai că pot vedea funiile. Dacă lordul Lisle spune că știa că-l voi face pe rege neputincios, sunt ca și moartă. Dacă Thomas Cromwell spune că știa că sunt logodită și că m-am căsătorit cu regele, când de fapt nu eram liberă s-o fac, sunt ca și moartă. L-au întemnițat pe prietenul meu, lordul Lisle, l-au

întemnițat pe aliatul meu, Thomas Cromwell. Îi vor tortura până vor obține dovezile de care au nevoie, iar apoi vor veni după mine. În toată Anglia există doar un singur om care m-ar putea ajuta. Nu-mi pun prea mare nădejde în el, dar alt prieten nu am. Trimit după ambasadorul meu, Carl Harst.

E o zi toridă și toate ferestrele sunt larg deschise, ca să intre aer din grădină. De afară, răzbat până la mine sunetele curții care petrece în barjele de pe fluviu. Se cântă la lăută și din gură și se aud răsete. Chiar și de la această depărtare pot distinge nota ascuțită a veseliei forțate. Odaia e răcoroasă și întunecoasă, dar nădușim amândoi.

— Am tocmit cai, spune el în limba noastră, într-o șoaptă șuierătoare. Am fost nevoit să umblu prin tot orașul ca să-i găsesc și, în cele din urmă, i-am cumpărat de la niște negustori din hansă. Am împrumutat bani pentru călătorie. Cred că ar trebui să plecăm neîntârziat. De îndată ce găsesc un străjer pe care să-l pot mitui.

— Neîntârziat, încuviințez. Trebuie să plecăm neîntârziat. Ce se spune despre Cromwell?

— E o barbarie! Sunt niște sălbatici. A intrat în sala Consiliului Coroanei fără să aibă măcar habar că era ceva în neregulă. Vechii săi prieteni și confrăți nobili i-au smuls însemnele funcției și Ordinului Jartierei. L-au ciugulit așa cum sfâșie niște ciori un iepure mort. A fost târât de-acolo ca un infractor. Nici măcar nu va avea parte de judecată, n-au nevoie să cheme vreun martor sau să dovedească vreo acuzație. Va fi decapitat printr-un Decret de Privare de Drepturi, n-au nevoie decât de cuvântul regelui.

— Nu s-ar putea ca regele să nu rostească acel cuvânt? Oare nu-i va arăta îndurare? Cu doar câteva săptămâni în urmă l-a făcut conte, drept dovadă de prețuire.

— A fost păcăleală, doar o păcăleală. Regele i-a arătat prețuire doar pentru ca dușmânia lui să lovească mai puternic acum. Va muri fără îndoială ca un trădător.

— Regele și-a luat rămas-bun de la el? Întreb într-o doară.

— Nu, răspunde ambasadorul. Cromwell n-a avut parte de niciun avertisment. S-au despărțit ca în orice zi obișnuită, fără urări speciale. Cromwell a intrat la ședința consiliului ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic ieșit din comun. Credea că a sosit ca să conducă ședința, în calitate de secretar de stat, în

toată măreția și puterea lui, și în câteva clipe s-a trezit că e arestat și că vechii săi dușmani îi râd în nas.

— Regele nu și-a luat rămas-bun, șoptesc cu un fel de groază potolită. E așa cum se spune. Regele nu-și ia niciodată rămas-bun.

Jane Boleyn, palatul Westminster, 24 iunie 1540

Stăm în tăcere în odaia reginei și coasem cămăși pentru săraci. Katherine Howard lipsește de la locul ei, căci toată săptămâna și-a petrecut-o la bunica sa, la Norfolk House din Lambeth. Regele o vizitează aproape în fiecare seară, cinează acolo ca și cum ar fi un om obișnuit și nu rege. E dus peste fluviu cu barja regală, călătorește fără fereală, nu-și dă nicio osteneală ca să-și ascundă identitatea.

Întregul oraș vuieste din cauza convingerii că, după doar șase luni de la căsătorie, regele și-a luat o amantă, pe fata Howard. Cei impresionant de ignoranți susțin că, din moment ce regele are amantă, înseamnă că regina e precis grea și totul e bine în această lume, cea mai minunată dintre toate: un fiu și moștenitor Tudor se află în pântecul reginei, iar regele își găsește distracția în altă parte, ca întotdeauna. Aceia dintre noi care știm că nu e deloc așa nici măcar nu ne îngăduim plăcerea de a-i corecta pe cei care n-au habar de nimic. Știm că acum Katherine Howard e păzită ca o fecioară vestală de slabele puteri de seducție ale regelui. Știm că regina e tot neatinsă. Însă nu știm, nu suntem în stare să prevedem ce se va întâmpla mai departe.

În absența regelui, la curte s-a înstăpânit dezordinea, iar când regina Anne și noi, doamnele, mergem la cină, tronul din capul încăperii e pustiu și nu există reguli. Sala e avidă, ca un stup zumzăitor, fremătând de bârfe și zvonuri. Toți vor să treacă în tabăra învingătoare, dar nimeni nu știe care va fi aceea. La mesele importante sunt locuri goale, căci câteva familii au părăsit cu totul curtea, fie de frică, fie din dezgust față de noua domnie a terorii. Toți cei cunoscuți ca având simpatii papiste sunt pândiți de pericol și au plecat la moșiile de la țară. Toți cei în favoarea reformei se tem că regele s-a întors împotriva acesteia, dat fiind faptul că favorita e din nou o fată Howard și că Stephen Gardiner compune rugăciunile, care sunt exact așa cum au venit de la Roma, iar arhiepiscopul Cranmer nu mai e la modă. La curte au rămas doar oportuniștii și nesăbuiții. E ca și cum întreaga lume s-ar destrăma odată cu destrămarea ordinii. Regina plimbă

mâncarea de colo-colo prin farfurie cu furculița de aur, ținând capul mult plecat ca să evite privirile stăruitoare, curioase și iscoditoare ale oamenilor veniți să vadă o regină abandonată pe tronul ei și părăsită în palatul ei, ale oamenilor veniți cu sutele să privească avizi o regină în ultima ei seară la curte, poate în ultima ei seară pe lumea asta.

Ne întoarcem în odăile noastre imediat ce se strânge masa, nu există distracții pentru rege după cină, căci regele nu e niciodată prezent. E aproape ca și cum n-ar exista rege și, în absența lui, nici regină, nici curte. Totul s-a schimbat sau așteaptă cu teamă noi schimbări. Nimeni nu știe ce se va întâmpla și toți sunt vigilenți față de orice semn de primejdie.

Se vorbește întruna de noi arestări. Azi am auzit că lordul Hungerford a fost dus în Turn și, când mi s-a spus de ce crime se face vinovat, am avut senzația că ies de sub soarele puternic al amiezii și intru într-o casă de gheață. E acuzat de purtare împotriva firii, la fel ca soțul meu, de sodomie cu un alt bărbat. E acuzat că și-a siluit fiica, așa cum soțul meu George a fost acuzat de incest cu sora lui, Anne. E acuzat de trădare și de a fi prevestit moartea regelui, întocmai ca George și Anne, acuzați împreună. Poate că nevastă-sa va fi invitată să depună mărturie împotriva lui, așa cum mi s-a cerut și mie. Gândul ăsta mă face să mă cutremur, am nevoie de fiecare strop de putere a voinței ca să șed liniștită în odaia reginei și să tinesc îngrijit pânza. Aud un bubuit ca de tobă în urechi, simt cum sângele îmi încinge obraji, de parcă aș fi bolnavă și aș avea febră. Se întâmplă din nou, regele Henric se întoarce din nou împotriva prietenilor săi.

Se face iarăși o lăsare de sânge, se revarsă iarăși acuzații asupra celor pe care regele nu mai vrea să-i vadă în preajma lui. Ultima oară când Henric a vrut să se răzbune, zilele lungi ale urii sale au răpit viața soțului meu, a altor patru oameni și a reginei Angliei. Cine se poate îndoi că Henric e pe punctul de a face din nou același lucru? Însă cine poate ști pe care din noi îl va răpune?

Singurele sunete din odăile reginei sunt foșnetul duzinii de ace care străpung pânza aspră și șoapta aței ce trece prin țesătură. Răsetele, muzica și jocurile ce umpleau înainte odaia boltită au amuțit. Niciuna din noi nu îndrăznește să vorbească. Regina vorbea mereu precaut și atent. Acum, în aceste zile de

spaimă, e mai mult decât discretă, e aproape mută, cufundată într-o stare de groază tăcută.

Am mai văzut și înainte o regină temându-se pentru viața ei, știu cum e să te afli la curtea reginei în timp ce toți așteaptă să se întâmple ceva. Văd foarte bine că doamnele de companie aruncă priviri furișe, fiind conștiente în adâncul inimii că regina va fi luată de acolo, și cine știe asupra cui altcuiva vor cădea învinuirile?

În odăile reginei sunt mai multe scaune goale. Katherine Howard a plecat și, în lipsa ei, odăile sunt mai tăcute și mai monotone. Lady Lisle fie se ascunde, fie își caută, bolnavă de atâta plâns, puținii prieteni care mai îndrăznesc s-o primească. Lady Southampton a găsit un pretext ca să plece. Cred că se teme că soțul ei va fi prins în capcana ce se pregătește pentru regină. Lordul Southampton s-a numărat printre prietenii reginei încă de la sosirea ei în Anglia. Anne Bassett a reușit să se îmbolnăvească după arestarea tatălui ei și a plecat la o rudă. Catherine Carey a fost luată de la curte, fără de veste, de către maică-sa, care știe totul despre căderea reginelor. Mary Norris a fost chemată de mama ei, căreia astfel de evenimente îi sunt de asemenea bine cunoscute. Toți cei care i-au jurat reginei o prietenie veșnică și nepieritoare sunt acum îngroziți că aceasta le-o va cere și că vor cădea odată cu ea. Toate doamnele ei se tem că ar putea fi prinse în capcana ce i se pregătește reginei.

De fapt, toate, mai puțin acelea care știu deja că nu vor fi victime, ci însăși capcana. Iscoadele regelui la curtea reginei sunt lady Rutland, Catherine Edgecombe și cu mine. După ce va fi arestată, noi trei vom depune mărturie împotriva ei. Astfel vom fi în siguranță. Cel puțin noi trei vom fi în siguranță.

Încă nu mi s-a spus ce va conține mărturia mea, ci doar că mi se va cere să întăresc prin jurământ o declarație scrisă. L-am întrebat pe unchiul meu, ducele, dacă aș putea fi cruțată și mi-a răspuns că, dimpotrivă, ar trebui să mă bucur că regele s-a încrezut din nou în mine. Cred că nu mai pot spune sau face nimic. Mă voi abandona vremurilor, voi pluti ca o bucată de lemn pe valurile capriciului regelui. Voi încerca să-mi țin capul deasupra apei și-i voi compătimi pe cei care se înecă lângă mine. Dacă e să fiu sinceră, poate că-mi voi ține capul deasupra împingând pe altcineva sub ape și furându-i aerul.

Când o corabie se scufundă, fiecare condamnat la înec e pe cont propriu.

Se aude o bătaie zgomotoasă în ușă și o fată țipă. Sărim toate în picioare, convinse că oștenii se află la ușă, așteptând să ni se anunțe că suntem arestate. Mă uit iute la regină: e albă la față, mai albă ca sarea, n-am văzut niciodată o femeie care să pălească atât de tare, decât după moarte. Are buzele de-a dreptul albastre de frică.

Ușa se deschide. E unchiul meu, ducele de Norfolk, cu chipul prelung și cadaveric sub pălăria neagră ca de judecător de spânzurătoare.

— Alteță, spune el, intrând și înclinându-se adânc în fața ei.

Regina se clatină ca un mestecăn argintiu tânăr. Mă apropii de ea și o iau de braț ca s-o sprijin. Simt cum se cutremură la atingerea mea și-mi dau seama că își închipuie că o arestez și o țin în timp ce unchiul meu pronunță sentința.

— E în regulă, îi șoptesc.

Dar, firește, n-am de unde să știu că e în regulă. S-ar putea foarte bine ca pe coridor să aștepte, ascunși vederii, șase străjeri din garda regală.

Ea ține capul sus și se ridică repede, îndreptându-și statura.

— Bună seara, milord, rostește în felul ei ciudat.

— Vin de la Consiliul Coroanei, spune el pe un ton moale ca mătasea funerară. Trebuie să vă anunț cu regret că în oraș a izbucnit molima.

Ea se încruntă ușor, încercând să-i urmărească vorbele, e clar că nu la ele se aștepta. Doamnele încep să se foiască. Știm toate că nu există nicio molimă.

— Regele este neliniștit în privința siguranței Alteței Voastre, continuă ducele rar. Vă poruncește să vă mutați la palatul Richmond.

O simt clătinându-se.

— Vine și el?

— Nu.

Așadar, toată lumea va ști că a fost trimisă de la curte. Dacă în oraș ar fi izbucnit molima, regele Henric ar fi ultimul om din lume care să se plimbe în sus și-n jos pe Tamisa, zdrăngănind din lăută și îngânând un nou cântec de dragoste, până la podul plutitor tras de cai de la Lambeth. Dacă negurile ce se

ridică seara de pe fluviu ar purta boala, Henric ar pleca fără zăbavă în New Forest sau în Essex. Boala îl îngrozește cumplit. Prințul ar fi trimis în Wales, iar regele ar fi de mult plecat.

Prin urmare, oricine îl cunoaște pe rege știe că anunțul despre molimă e o minciună și că adevărul e că din clipa asta începe calvarul reginei. Mai întâi arest la domiciliu, cât timp se desfășoară ancheta, apoi o acuzație, apoi o audiere în fața tribunalului, apoi judecata, sentința și moartea. Așa a fost pentru regina Caterina, pentru regina Anne Boleyn și așa va fi și pentru regina Anne de Cleves.

— Îl voi vedea înainte să plec? întreabă regina.

Biata de ea, îi tremură glasul!

— Alteța Sa mi-a cerut să vin să vă spun să plecați mâine-dimineață. Vă va vizita fără îndoială la palatul Richmond.

Ea se clatină pe picioare și i se înmoaie genunchii. Dacă n-aș sprijini-o, ar cădea. Ducele îmi face un semn aprobator din cap, ca și când ar lăuda o treabă bine făcută, apoi se trage un pas în spate, se înclină și iese din odaie de parcă n-ar fi însăși moartea, venită s-o ia pe mireasă.

O ajut pe regină să se așeze în jilțul ei și trimit o fată după un pocal cu apă, iar pe alta să dea fuga la pivnicer după o cană cu coniac. Când se întorc, o pun să bea din pocal, apoi din cană. Înaltă capul, se uită la mine și-mi spune cu un glas răgușit:

— Trebuie să-l văd pe ambasadorul meu.

Încuviințez din cap. N-are decât să-l vadă dacă asta vrea, dar el nu poate face nimic ca s-o salveze. Trimit un paj să-l caute pe doctorul Harst. Fără îndoială, se află la cină, în sală. De fiecare dată când se servește mâncare, își face drum spre una dintre mesele din fundul sălii. Ducele de Cleves nu l-a plătit suficient ca să-și aranjeze propria gospodărie. Bietul om trebuie să cerșească precum un șoarece la masa regală.

Vine în fugă și se cutremură când o vede frântă în două pe jilț, ca și cum ar fi fost înjunghiată în inimă.

— Lăsați-nel! spune ea.

Mă duc în fundul odăii, dar nu ies. Rămân acolo ca pentru a păzi ușa să nu intre celelalte. Nu îndrăznesc s-o las singură, chiar dacă nu înțeleg ce vorbesc. Nu pot să risc să-i dea bijuteriile ei de preț și să se strecoare amândoi pe ușa tainică ce dă spre grădină, iar de acolo, pe cărarea către fluviu, chiar

dacă știu că pe pontoane se află străjeri.

Murmură în limba lor și-l văd pe ambasador clătinând din cap. Ea plânge, încercând să-i spună ceva, iar el o bate ușurel pe mână, apoi pe cot și face tot ce-i stă în putință s-o liniștească, mai puțin s-o mângâie pe creștet, așa cum ar face un gonaci ca să potolească o cățea agitată. Mă sprijin de ușă. Nu e omul care să ne poată dejuca planurile. Omul acesta n-o va salva, n-avem de ce să ne temem de el. Omul acesta va continua să se frământa disperat, încercând să găsească o cale de-a o salva, chiar și-n clipa când ea va urca scările eșafodului. Dacă se bizuie pe ajutorul lui, atunci e ca și moartă.

Anne, palatul Richmond, iulie 1540

Cred că așteptarea e cea mai grea, iar acum nu fac decât să aștept. Aștept să aflu ce acuzații vor inventa la adresa mea, aștept să fiu arestată și-mi frământ mintea gândindu-mă în ce fel mă pot apăra. Doctorul Harst și cu mine am căzut de acord că trebuie să plec din această țară, chiar dacă asta înseamnă să-mi pierd dreptul la tron, să încalc contractul de căsătorie și să distrug alianța cu Cleves. Chiar dacă asta înseamnă că Anglia se va uni cu Franța într-un război împotriva Spaniei. Spre groaza mea, neputința-mi de a reuși în această țară poate însemna că Anglia e liberă să pornească la război în Europa. Singurul lucru pe care am sperat să-l aduc acestei țări a fost pacea și siguranța, dar eșecul meu cu regele ar putea s-o împingă la război. Și nu pot preîntâmpina acest lucru.

Doctorul Harst crede că prietenul meu, lordul Lisle, și garantul meu, Thomas Cromwell, vor muri cu siguranță și că voi urma eu. Acum nu mai pot face nimic ca să salvez Anglia de la acest val de tiranie. Nu pot decât să încerc să-mi salvez propria piele. Nu am cum să ghicesc care e acuzația și nu există cale de-a mă păzi de ea. Nu va exista o punere oficială sub acuzație într-un tribunal, nu vor exista judecători sau jurați. Nu va exista nicio ocazie de-a mă apăra de acuzația inventată de ei, indiferent în ce va consta. Lordul Lisle și lordul Cromwell vor muri în urma unui Decret de Privare de Drepturi, care nu necesită decât semnătura regelui. Regele, care se crede călăuzit de Dumnezeu, a devenit un dumnezeu cu putere deplină de viață și de moarte. Nu există îndoială că plănuiește și moartea mea.

Șovăi, aștept ca o proastă timp de câteva zile, nădăjduind că situația nu e atât de rea pe cât pare. Îmi spun că regele ar putea fi sfătuit de bine de către oameni care judecă rațional. Mă rog ca Dumnezeu să-i vorbească în cuvinte de bun-simț și nu să-l asigure că dorințele sale trebuie puse mai presus de orice. Nădăjduiesc că voi primi o scrisoare de la mama, sfătuindu-mă ce să fac. Nădăjduiesc chiar, în van, că voi primi un mesaj de la fratele meu, spunându-mi că nu va lăsa să fiu judecată, că-mi va împiedica execuția, că va trimite o escortă care să mă aducă acasă. Apoi, chiar în ziua când spunea că va

veni cu șase cai și că trebuie să fiu pregătită de plecare, doctorul Harst se înfățișează la mine fără cai, cu o mină foarte gravă, și mă anunță că porturile sunt închise. Regele nu lasă pe nimeni să intre sau să iasă din țară. Nu se îngăduie absolut niciunei corăbii să ridice ancora. Chiar dacă am reuși să ajungem pe coastă, deși fuga ar fi o mărturisire a vinovăției, tot n-am putea porni pe mare. Sunt întemnițată în noua mea patrie. Nu există cale de-a ajunge acasă.

Îmi închipuisem ca o proastă că lucrul cel mai greu va fi să trecem de străjerii de la ușa mea, să ajungem la cai și să ieșim din palat fără să dea nimeni alarma și să pornească după noi. Dar nu, regele e atotvăzător, precum Dumnezeu care se crede a fi. Să fugim din palat ar fi fost oricum dificil, dar acum nu ne putem imbarca pe o corabie spre casă. Sunt izolată pe această insulă. Regele mă ține captivă.

Doctorul Harst e de părere că asta înseamnă că vor veni după mine neîntârziat. Regele a închis toată țara ca să pot fi judecată, găsită vinovată și decapitată înainte ca familia mea să prindă măcar de veste că am fost arestată. Nimeni în toată Europa nu poate să protesteze sau să strige că e o rușine. Nimeni în toată Europa nu va afla măcar despre asta, decât după ce se va sfârși totul și voi fi moartă. Sunt încredințată că acesta e adevărul. Se va întâmpla în câteva zile, poate chiar mâine.

Nu pot să dorm. Îmi petrec noaptea la fereastră, așteptând prima licărire de lumină a zorilor. Îmi spun că asta va fi ultima mea noapte pe lume și regret mai mult ca orice faptul că mi-am irosit viața. Mi-am petrecut tot timpul dând ascultare tatălui meu și apoi fratelui meu, am irosit aceste ultime luni încercând să-l mulțumesc pe rege. N-am prețuit acea mică și unică scânteie care sunt eu însămi, ci mi-am așezat voința și gândurile mai prejos de voința bărbaților care-mi poruncesc. Dacă aș fi fost un șoim, așa cum îmi spunea tata că sunt, aș fi zburat sus de tot în văzduh, mi-aș fi făcut cuib în locuri singuratic și reci și aș fi plutit pe vântul slobod. În schimb, am fost ca o pasăre în colivie, mereu legată și uneori cu capul acoperit de o glugă. Niciodată liberă, iar câteodată oarbă.

Dumnezeu mi-e martor: dacă supraviețuiesc acestei nopți, acestei săptămâni, voi încerca pe viitor să fiu eu însămi. Dacă Dumnezeu mă cruță, voi încerca să-l cinstesc fiind eu însămi,

nu o soră sau o fiică sau o soție. E o promisiune ușor de făcut, căci nu cred că mi se va cere s-o respect. Nu cred că Dumnezeu mă va salva și că Henric mă va cruța. Nu cred că viața mea se va prelungi dincolo de săptămâna viitoare.

Pe când cerul se luminează și devine auriu, colorat de razele soarelui matinal de vară, rămân așezată la fereastră. Mi se aduc o cană cu bere slabă și o felie de pâine cu unt și privesc fluviul, căutând din ochi fluturarea stindardului și mișcările ritmice ale vâslelor, sosirea barjei regale venite să mă ducă în Turn. La orice bătaie de tobă adusă de vântul ușor dinspre apă, menită să-i ajute pe vâslași să țină ritmul, aud ca un ecou bubuitul inimii mele în urechi și mă gândesc că sunt ei, că vin să mă ridice astăzi. Și e ciudat că, atunci când vin în sfârșit, abia pe la jumătatea după-amiezii, nu e un grup de oșteni, ci un singur om, Richard Beard, care sosește fără de veste, într-o luntre mică, în timp ce mă plimb în grădină, cu mâinile reci în buzunare și cu pași stângaci din cauza fricii. Mă găsește în grădina personală, unde mă plimb printre trandafiri, aplecându-mi capul spre florile complet deschise, dar incapabilă să le simt parfumul. De la depărtare probabil că-i par o femeie fericită, o regină tânără într-o grădină de trandafiri. Abia când se apropie zărește paloarea feței mele lipsite de orice expresie.

— Alteță, spune și se înclină adânc, ca în fața unei regine.

Îi răspund cu o aplecare ușoară a capului.

— Vă aduc o scrisoare de la rege.

Mi-o întinde. O iau, dar nu rup sigiliul, ci întreb:

— Ce conține scrisoarea?

Omul nu se preface că ar fi vorba de o chestiune personală.

— Vă înștiințează că după luni de îndoială, regele a hotărât să cerceteze în amănunt căsătoria sa cu Înălțimea Voastră. Se teme că nu este valabilă, fiindcă erați deja promisă în căsătorie. Se va face o anchetă.

— Spune că nu suntem căsătoriți?

— Se teme că n-ați fost căsătoriți, mă corectează el cu blândețe.

Clatin din cap și spun prosteste:

— Nu înțeleg. Nu înțeleg.

Apoi vin toți: jumătate din Consiliul Coroanei sosește cu

suite și servitori, ca să-mi spună că trebuie să consimt la o anchetă. Nu consimt. Nu voi consimți. Vor rămâne cu toții aici, cu mine, la palatul Richmond, peste noapte. Nu voi cina cu ei, nu voi consimți. Nu voi consimți în ruptul capului!

Dimineată mă înștiințează că trei dintre doamnele mele vor fi chemate să se înfățișeze la anchetă. Refuză să-mi spună ce vor fi întrebate, nu-mi dezvăluie nici măcar cine va fi obligată să meargă să depună mărturie împotriva mea. Le cer copii ale documentelor care vor constitui dovezile depuse în anchetă, însă refuză să mă lase să văd vreun document. Doctorul Harst protestează împotriva acestui tratament și-i scrie fratelui meu, dar știm că aceste scrisori nu vor fi lăsate să treacă decât când va fi prea târziu, porturile sunt blocate și absolut nicio veste nu iese din Anglia. Suntem singuri, sunt singură. Doctorul Harst îmi spune că, înainte ca Anne Boleyn să fie judecată, s-a făcut o anchetă asupra purtării ei. O anchetă: întocmai cum vor face asupra purtării mele. Doamnele care slujeau în odăile ei au fost interogate despre spusele și faptele ei, așa cum vor fi interogate și doamnele mele. Dovezile obținute din acea anchetă au fost folosite la judecata ei. A fost condamnată și regele s-a căsătorit cu Jane Seymour, domnișoara ei de companie, nicio lună mai târziu. În cazul meu nici măcar nu va exista o judecată, totul se va face pe baza iscăliturii regelui. Chiar voi muri pentru ca regele să se poată căsători cu micuța Kitty Howard? Chiar e cu putință să fiu nevoită să mor pentru ca acest bătrân să se însoare cu o fată cu care ar putea să se culce pe un preț mai mic decât cel al unei rochii?

Jane Boleyn, palatul Westminster, 7 iulie 1540

Sosim în Londra aduse cu barja regală de la Richmond. Totul se face cu mare eleganță pentru noi, regele nu cruță nicio osteneală ca să se asigure că avem confortul necesar. Suntem trei: lady Rutland, Catherine Edgecombe și cu mine, trei mici iude venite să ne facem datoria. Suntem însoțite, în chip de escortă, de lordul Southampton, care probabil simte că trebuie să recâștige teren în fața regelui, întrucât a primit-o cu brațele deschise pe Anne de Cleves în Anglia și a spus că e frumoasă, voioasă și că are o ținută regală. Împreună cu el se află lordul Audley și ducele de Suffolk, dornici să-și joace rolul și să se dea bine pe lângă rege. Vor depune mărturie împotriva ei în cadrul anchetei imediat după noi.

Catherine Edgecombe e neliniștită, spune că nu știe ce trebuie să zică și se teme că o va chestiona un prelat, atrăgând-o în capcană și făcând-o să mărturisească tocmai ce nu trebuie, cerule, dacă o vor hărțui, ar putea chiar să-i scape adevărul, iar asta ar fi absolut îngrozitor! Însă eu mă simt în largul meu, ca o bătrână nevastă de pescar care scoate măruntaiele unui macrou.

— Nici măcar nu-i vei vedea, îi prezic. Nu ți se vor pune întrebări. Cine să se îndoiască de minciunile tale? Nimeni nu va vrea să audă adevărul, nu va exista nimeni care să vorbească în apărarea ei. Îmi închipui că nici măcar nu vei fi nevoită să deschizi gura. Totul va fi redactat dinainte pentru noi, nu va trebui decât să iscălim.

— Dar dacă acolo scrie... dacă ea e numită...

Tace și privește în josul fluviului. Îi e frică până și să rostească în șoaptă cuvântul „vrăjitoare”.

— De ce să citești? o întreb. Ce contează ce scrie mai sus de iscălitura ta? Ai fost de acord să semnezi, nu? N-ai fost de acord să citești.

— Dar nu vreau ca mărturia mea să-i facă rău, se tânguie ea ca o proastă.

Ridic din sprâncene, dar nu spun nimic. Nu e nevoie. Știm toate trei că am pornit pe fluviu în sus cu barja regelui, într-o minunată zi de vară, ca să distrugem o tânără femeie care n-a greșit cu nimic.

— Dumneata doar ai semnat ceva? Când ai... înainte? întreabă ea cu șovăială.

— Nu.

Gustul amar al fierii e atât de puternic în gura mea, încât îmi vine să scuip repede peste bord, în apa verzuie.

— Nu. În cazul lui Anne și al soțului meu nu s-a procedat la fel de bine ca acum. Vezi cum ne perfecționăm în aceste ceremonii? Atunci a trebuit să mă înfățișez la tribunal, în fața tuturor, să jur pe Biblie și să depun mărturie. Am fost silită să stau în fața judecătorilor și să spun ce aveam de spus împotriva propriului meu soț și a surorii lui.

Ea se cutremură ușor.

— Trebuie să fi fost îngrozitor!

— Da, răspund scurt.

— Probabil că te-ai temut de tot ce putea fi mai rău!

— Știam că viața mea va fi cruțată, spun tăios. Și-mi închipui că acesta e motivul pentru care te afli aici, la fel ca mine, la fel ca lady Rutland. Dacă Anne de Cleves e găsită vinovată și moare, cel puțin nu vom muri și noi împreună cu ea.

— Dar ce vor spune că a făcut? întreabă Catherine.

— O, noi vom fi cele care vor spune! răspund cu un râs aspru. Noi vom fi cele care o vor acuza. Noi vom formula acuzațiile și vom depune jurământ pentru mărturia noastră. Noi vom spune ce a făcut. Ei vor zice doar că va trebui să moară pentru faptele sale. Și vom afla foarte curând de ce crimă se face vinovată.

Slavă Domnului, slavă Domnului, nu trebuie să semnez nimic care s-o învinovățească de neputința regelui! Nu trebuie să depun mărturie că a aruncat un blestem asupra lui sau că i-a făcut farmece sau că s-a culcat cu o jumătate de duzină de bărbați sau că a născut în taină un monstru. De data asta nu trebuie să spun nimic de felul acesta. Semnăm toate trei aceeași declarație, în care scrie doar că ea ne-a mărturisit că s-a culcat în fiecare seară lângă el fecioară și s-a trezit în fiecare dimineață tot fecioară și că din vorbele ei se înțelegea clar că e atât de neghioabă, încât nu și-a dat seama că ceva e în neregulă. Noi, pasămite, am sfătuit-o, spunându-i că a fi soție înseamnă mai mult decât o sărutare de noapte bună și o

binecuvântare dimineăta și că astfel nu va odrăsli un fiu, iar ea, pasămite, a răspuns că e mulțumită să nu știe nimic mai mult decât știa deja. Toată discuția asta avusese loc, pasămite, în odaia ei, între noi patru, într-o engleză fluentă, fără o clipă de șovăială și fără tălmaci.

Îl caut pe duce înainte ca barja să ne ducă înapoi la Richmond.

— Ei își dau seama că ea nu vorbește așa? îl întreb. Că era imposibil să fi purtat discuția despre care am jurat toate că a avut loc? Oricine s-a aflat în odăile reginei și-ar da seama pe dată că e o minciună. În viața reală băjbăim cu puținele cuvinte pe care le cunoaște și-i repetăm una sau alta de câte cinci-șase ori înainte să ne înțelegem reciproc. Și oricine o cunoaște și-ar da seama că ea n-ar vorbi în ruptul capului despre acest lucru cu noi toate. E mult prea pudică.

— N-are importanță, replică el cu măreție. E nevoie de o declarație care să spună că e fecioară, așa cum a fost întodeauna. Nimic mai mult.

Pentru prima oară după săptămâni întregi îmi spun că poate va fi cruțată.

— Se mulțumește s-o repudieze? întreb abia îndrăznind să sper. N-o acuză că i-a răpit bărbăția?

— Va scăpa de ea. Declarația ta de astăzi va servi la a o descrie ca pe cea mai înșelătoare și mai vicleană vrăjitoare.

Îmi scapă un icnet.

— Cum am incriminat-o ca vrăjitoare?!

— Ai dat în scris că știe că el nu mai e bărbat și chiar și în odăile ei, împreună cu doamnele ei, s-a prefăcut că nu știe nimic despre ceea ce se întâmplă între bărbat și nevasta lui. După cum spui chiar dumneata, cine să-i creadă afirmația? Cine vorbește în felul acesta? Ce femeie pusă în patul regelui ar ști atât de puține? Ce femeie din lume e chiar atât de ignorantă? Evident, minte, prin urmare, ascunde o conspirație. Evident, e vrăjitoare.

— Dar... dar... credeam că această declarație are menirea de-a o arăta ca pe o fată nevinovată, băigui. O fecioară neștiutoare.

— Exact, replică ducele, îngăduindu-și un zâmbet sumbru. Tocmai în asta constă frumusețea. Voi, trei doamne foarte respectate din slujba ei, ați confirmat prin jurământ o

declarație care o face să pară fie la fel de nevinovată ca Fecioara Maria, fie la fel de vicleană ca vrăjitoarea Hecate. Declarația poate fi folosită în amândouă felurile, întocmai cum cere regele. Ți-ai făcut bine treaba astăzi, Jane Boleyn. Sunt mulțumit de dumneata.

Plec spre barjă fără să mai spun nimic, fiindcă nu mai am ce spune. Ducele m-a mai călăuzit o dată și poate că ar fi trebuit să-l ascult pe soțul meu George, nu pe unchiul lui. Dacă George s-ar afla acum lângă mine, m-ar sfătui să merg fără zarvă la regină și s-o îndemn să fugă. Poate mi-ar spune că dragostea și loialitatea sunt mai importante decât să-ți croiești un drum la curte. Poate mi-ar spune că e mai important să păstrezi încrederea celor pe care îi iubești decât să-l mulțumești pe rege. Însă George nu e lângă mine acum. Nu are cum să-mi mai spună că crede în dragoste. Sunt nevoită să trăiesc fără el. Tot restul vieții voi fi nevoită să trăiesc fără el.

Ne întoarcem la Richmond. Fluxul ne e prielnic și-mi doresc ca barja să meargă mai încet și să nu se zorească să ne ducă acasă, la palatul unde ea ne așteaptă sosirea, nespus de palidă.

— Ce-am făcut?! întreabă cu jale Catherine Edgecombe.

Privește frumoasele turnuri ale palatului Richmond, știind că vom fi silite să stăm față-n față cu regina Anne, că privirea ei cinstită va trece de la una la alta și că își va da seama că am fost toată ziua la Londra, ca să depunem mărturie împotriva ei.

— Am făcut ceea ce a trebuit să facem. Poate că i-am salvat viața, spun cu încăpățănare.

— Așa cum ți-ai salvat cumnata? Cum ți-ai salvat soțul? replică ea tăios, cu răutate.

Îi întorc spatele și spun:

— Nu vorbesc niciodată despre asta. Nici măcar nu mă gândesc la asta.

Anne, palatul Richmond, 8 iulie 1540

E a doua zi a anchetei menite să stabilească dacă cununia mea cu regele e legală sau nu. Dacă n-aș fi atât de amărâtă, aș râde de oamenii aceștia, care au fost convocați solemn ca să studieze dovezile fabricate chiar de mâna lor. Știm cu toții care va fi rezultatul. Regele nu i-a convocat pe prelați, care își primesc leafa din mâna lui și slujesc în Biserica lui, ei fiind singurii rămași acum, când credincioșii atârnă în ștreang pe lângă toate zidurile din York, ca să-i spună că nu e inspirat de nimic altceva decât de pofta trupească pentru o fată frumușică și că ar trebui să cadă în genunchi pentru iertarea păcatelor și să recunoască deschis că suntem căsătoriți. Se vor supune stăpânului lor și vor da verdictul că am fost promisă dinainte, că nu eram liberă să mă mărit și că, prin urmare, căsătoria noastră e anulată. Nu trebuie să uit că asta e pentru mine o cale de scăpare, ar fi putut fi mult mai rău. Dacă regele hotăra să mă repudieze pe motiv de purtare proastă, ei ar fi audiat și atunci dovezile, ar fi dat și atunci verdictul împotriva mea.

Zăresc o barjă fără însemne apropiindu-se din josul fluviului de cheiul cel mare și-l văd pe solul regelui, Richard Beard, sărind pe țărm chiar înainte să fie legate parâmele. Pășește ușor de-a lungul cheiului, privește spre palat și mă zărește. Ridică mâna și pornește iute peste peluze spre mine. E un om ocupat, trebuie să se grăbească. Îi ies agale în întâmpinare. Știu că acesta e sfârșitul speranțelor mele de-a fi o regină bună pentru această țară, o mamă vitregă bună pentru copiii mei, o soție bună pentru un soț rău.

Ridic tăcută mâna ca să primesc scrisoarea pe care mi-o aduce. Mi-o întinde fără un cuvânt. Aici se sfârșește tinerețea mea de fată. Aici se sfârșesc ambițiile mele. Aici se sfârșește visul meu. Aici se sfârșește domnia mea. Poate că aici se sfârșește viața mea.

Jane Boleyn, palatul Richmond, 8 iulie 1540

Cine ar fi crezut că va fi o lovitură atât de cumplită pentru ea? Plânge ca o fetișcană cu inima frântă, ambasadorul ei inutil o bate ușurel pe mână și-i murmură cuvinte în germană, ca o cloșcă bătrână cu pene negre, iar prostănacul ăla de Richard Beard încearcă să-și păstreze demnitatea, însă are un aer de școlar îngrozitor de stânjenit. Pleacă de pe terasa unde Richard Beard i-a dat scrisoarea și o conduc în odaia ei, unde i se înmoaie picioarele. Trimit după mine în timp ce ea plânge atât de tare, că izbucnește într-o criză de țipete.

Îi spăl fața cu apă de trandafiri, apoi îi dau să bea dintr-o cană cu coniac. Asta o liniștește o clipă și ridică privirea spre mine, are ochii la fel de roșii ca ai unui iepuraș alb.

— Regele neagă căsătoria, îmi spune distrusă. O, Jane, mă repudiază! A pus să fiu pictată de maestrul Holbein însuși, m-a ales, mi-a cerut să vin, și-a trimis sfetnicii după mine, m-a adus la această curte. A renunțat la zestre, s-a căsătorit cu mine, a dormit alături de mine și acum mă repudiază!

— Ce vă cere să faceți? o întreb pe un ton imperativ.

Vreau să știu dacă în urma lui Richard Beard vine o gardă de oșteni și dacă o vor lua de aici la noapte.

— Dorește să fiu de acord cu verdictul, răspunde ea. Îmi promite o... despăgubire, spune izbucnind în plâns.

Grele cuvinte pentru auzul unei soții.

— Îmi promite condiții drepte dacă nu creez probleme.

Mă uit la ambasador, care s-a umflat precum un cocoș din cauza insultei, apoi la Richard Beard.

— Ce ați sfătui-o pe regină? mă întreabă Beard.

Nu e prost, știe cine-mi plătește serviciile. Voi cânta melodia lui Henric, chiar într-un canon pe patru voci dacă e nevoie, poate fi sigur de asta.

— Alteță, spun cu blândețe. Nu puteți face nimic altceva decât să acceptați voia regelui și verdictul consiliului său.

Mă privește cu încredere și întreabă:

— Cum aș putea? Vrea să spun că am fost căsătorită înainte de-a mă cununa cu el, așa că de fapt n-am fost căsătoriți. Acestea sunt minciuni!

Mă aplec mult spre ea și îi șoptesc încet, ca să nu audă

altcineva:

— Altețã, dovezile cu privire la regina Anne Boleyn au pornit de la o anchetã întocmai ca aceasta, au ajuns în sala de judecatã, iar de acolo, la eșafod. Dovezile cu privire la regina Caterina de Aragon au pornit de la o anchetã întocmai ca aceasta, audierea lor a luat șase ani, iar la urmã ea a rămas singurã și sãracã lipitã pãmântului și a murit în exil, departe de prieteni și de fiica ei. Regele e un dușman dur. Dacă vã oferã condiții, orice fel de condiții, ar trebui sã le acceptați.

— Dar...

— Dacă nu-l eliberați, va scãpa de voi oricum.

— În ce fel?

Mã uit la ea.

— Știți bine.

— Ce va face? mã provoacã ea sã rostesc cuvântul.

— Vã va uide, rãspund simplu.

Richard Beard se îndepãrteazã, ca sã poatã tãgãdui cã ar fi auzit vreodatã așa ceva. Ambasadorul îmi aruncã priviri dușmãnoase, fãrã sã înțeleagã ce vorbim.

— Știți bine, îi repet.

Ea încuviințeazã în tăcere.

— Cine vã e prieten în Anglia? o întreb. Cine vã va apãra?

Vãd cã pornirea de-a lupta o pãrãsește.

— N-am pe nimeni.

— Puteți face în așa fel încât sã-i trimiteți un mesaj fratelui vostru? Iar dacã reușiți, vã va salva?

Știu bine cã n-o va face.

— Sunt nevinovată, șoptește ea.

— Chiar și așa.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, 9 iulie 1540

Nu-mi vine, nu-mi vine să cred, dar e adevărat. Tocmai mi-a spus bunica, iar ea abia a aflat de la unchiul Norfolk, care era de față, așa că știe. Au făcut-o. Au cercetat toate dovezile și au anunțat că cununia regelui cu regina Anne de Cleves nu a fost valabilă din capul locului și că amândoi sunt liberi să se căsătorească cu altcineva, de parcă n-ar fi fost niciodată cununați unul cu altul.

Sunt uluită. Nunta aceea și rochia, frumoasele nestemate și daruri, noi ducând trena, banchetul de nuntă, arhiepiscopul... nimic din toate astea n-a contat. Cum e cu putință? Blănurile de samur! Nici acelea n-au contat. Asta înseamnă să fii rege. Se trezește dimineața, hotărăște că se va căsători și o face. Apoi se trezește în dimineața următoare, hotărăște că n-o place și *voilà* (asta e în franceză și înseamnă ceva de genul „ca să vezi!”), *voilà!* Nu mai e însurat. Căsătoria n-a fost valabilă din capul locului și acum ei trebuie considerați frate și soră. Frate și soră!

Numai un rege ar putea să facă una ca asta. Dacă ar face-o un om de rând, toată lumea l-ar crede nebun. Dar fiindcă e regele, nimeni nu poate spune că e nebunie curată, nici măcar regina (sau ce-o fi acum) nu poate spune așa ceva. Zicem cu toții: „O, da, Maiestate!”, apoi diseară el va veni să ia cina cu bunica și cu mine și mă va cere de nevastă, iar eu îi voi răspunde: „O, da, Maiestate, vă mulțumesc din inimă!” și niciodată, chiar niciodată, nu voi spune că e nebunie curată, că e opera unui nebun și că lumea însăși e nebună dacă nu se întoarce împotriva lui.

Fiindcă eu nu sunt nebună. Poate că sunt foarte proastă și foarte ignorantă (deși învăț franceza, *voilà!*), dar cel puțin nu cred că, dacă stai față-n față cu arhiepiscopul și spui „Da”, asta nu contează șase luni mai târziu. Însă înțeleg că trăiesc într-o lume condusă de un nebun și guvernată de capriciile lui. Pe deasupra, e regele și conducătorul Bisericii, iar Dumnezeu îi vorbește direct, prin urmare, dacă el spune că e așa și nu altfel, cine se va găsi să-l contrazică?

Eu nu, în niciun caz. Am gândurile mele, da (indiferent cât

de stupide sunt, după cum mi se dau asigurări), am gândurile mele stupide într-un – cum a spus bunica? – „într-un cap în care încap doar o singură idee aiurită odată”, dar știu că regele e nebun și că lumea e nebună. Regina îi va fi de-acum soră, iar eu îi voi fi soție și noua regină. Voi fi regina Angliei. Eu, Kitty Howard, mă voi căsători cu regele Angliei și-i voi fi regină. Țasta da *voilà!*

Nu-mi vine să cred că e adevărat. Și aș vrea să se fi gândit cineva la un lucru: care e folosul meu adevărat în toată treaba asta? Fiindcă eu m-am gândit. Ce l-ar împiedica să se trezească într-o dimineață și să spună că și eu am fost promisă dinainte și că mariajul nostru regal nu e valabil? Sau că-i sunt necredincioasă și că ar face bine să-mi taie capul? Ce l-ar împiedica să i se aprindă călcâiele după o domnișoară de companie de-a mea, proastă și frumușică, și să mă repudieze de dragul ei?

Întocmai! Nu cred că lucrul ăsta i-a trecut prin minte cuiva în afară de mine. Întocmai. Nimic nu-l poate împiedica. Iar oamenii aceia ca bunica, atât de generoși cu insultele și cu palmele lor peste față, care spun că e o imensă onoare și un pas excelent pentru o prostuță ca mine, ar putea foarte bine să se gândească puțin că o proastă poate fi săltată în sus, dar poate fi și aruncată. Și atunci cine mă va prinde?

Anne, palatul Richmond, 12 iulie 1540

Am scris o scrisoare în care-mi exprim acceptul față de constatările anchetei și au iscălit-o toți ca martori, unul după altul, toți oamenii importanți care au venit aici ca să mă convingă și toate doamnele pe care le-am crezut prietene cât am fost regina Angliei și care-și doreau cu disperare să slujească la curtea mea. Am recunoscut că am fost promisă dinainte și că nu eram liberă să mă căsătoresc, ba chiar mi-am cerut iertare pentru asta.

E o noapte foarte neagră pentru mine. Cea mai neagră din câte am trăit vreodată. Nu voi mai fi regină. Pot să rămân în Anglia, prin bunăvoința deloc demnă de încredere a regelui, în timp ce el se însoară cu fetișcana care mi-a fost domnișoară de companie, sau pot să mă întorc acasă fără un ban, ca să trăiesc alături de fratele meu, ale cărui dușmănie și neglijență m-au adus aici. Sunt foarte singură astă-seară.

Palatul acesta așezat cu fața spre fluviu, împrejmuț de un parc imens, e cel mai frumos din regat. A fost construit de tatăl regelui ca o reședință cu care să se mândrească, într-o țară frumoasă și pașnică. Acest loc minunat face parte din plata pe care mi-o oferă regele ca să scape de mine. Pe deasupra, voi primi moștenirea Boleyn, chiar reședința familiei: castelul frumos de la Hever. Nimănui, în afară de mine, nu i se pare amuzant acest lucru: faptul că Henric mă mituiește cu căminul părintesc al celeilalte regine Anne, aflat în stăpânirea lui doar fiindcă a decapitat-o. De asemenea, mi se oferă o rentă generoasă. Voi fi prima doamnă din regat, pe locul doi numai față de regină, și voi fi considerată sora regelui. Vom fi cu toții prieteni. Cât de fericiți vom fi!

Nu știu cum voi trăi aici. Sinceră să fiu, nu-mi pot imagina cum va fi viața mea după această noapte, această noapte neagră. Nu mă pot întoarce acasă, la fratele meu, aș fi rușinată ca un câine biciuit dacă ar trebui să mă întorc la el și să-i spun că regele Angliei m-a repudiat, și-a chemat arhiepiscopii ca să-l elibereze de mine, fiindcă preferă o fată frumoasă, propria mea domnișoară de companie, în locul meu. Nu pot să merg acasă și să înfrunt rușinea asta. Nu-mi pot imagina ce mi-ar spune ai mei, ce viață aș duce ca marfă vătămată la

curtea fratelui meu. Nu mi-e cu putință.

Așa că voi fi silită să rămân aici. Nu am un loc de refugiu nicăieri altundeva. Nu pot pleca în Franța sau în Spania, nici chiar într-o casă a mea undeva, în Germania. Nu am bani să-mi cumpăr o locuință și, dacă aș părăsi Anglia, nu m-aș mai bucura de renta aceasta însemnată, nu mi s-ar mai plăti nimic. Pământurile mele ar fi date altcuiva. Regele insistă să trăiesc din generozitatea lui, în regatul lui. Nu pot nici să trag nădejde că un alt soț îmi va oferi un cămin. Niciun bărbat nu se va însura cu mine, știind că am stat întinsă noapte de noapte în patul regelui, strivită sub strădaniile sale deșarte și că el n-a reușit s-o facă. Niciun bărbat nu mă va găsi atrăgătoare, știind că bărbăția regelui s-a ofilit în fața mea. Regele le-a destăinuit prietenilor săi că pântecul meu înecat în grăsime, sânii mei lăsați și mirosul meu îi stârneau repulsie. Îmi vine să intru în pământ de rușine. Pe deasupra, fiindcă toți clericii din Anglia s-au arătat de acord că am fost promisă de soție fiului ducelui de Lorena, acest lucru va fi un obstacol pentru orice căsnicie pe care aș putea să mi-o doresc în viitor. Va trebui să duc o viață de celibat, fără un iubit, fără un soț sau un tovarăș. Va trebui să duc o viață singuratică, fără familie. Nu voi avea niciodată copii. Nu voi avea niciodată un fiu care să-mi ducă familia mai departe, nu voi avea niciodată o fiică pe care s-o iubesc. Va trebui să fiu o călugăriță fără mănăstire, o văduvă fără amintiri, o soție de doar șase luni și încă fecioară. Va trebui să-mi duc viața în exil. Nu voi revedea niciodată ducatul Cleves. Nu-mi voi revedea niciodată mama.

E o sentință dură pentru mine. Sunt o femeie tânără, am numai douăzeci și cinci de ani. N-am greșit cu nimic. Și totuși voi fi singură pe vecie: nedorită, stingheră și exilată. Într-adevăr, când un rege se consideră Dumnezeu și-și urmează propriile dorințe, suferința se abate asupra altora.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, 12 iulie 1540

S-a terminat. A durat exact șase zile. Șase zile. Regele s-a descotorosit de regina lui, de soția lui cu care s-a cununat după lege, așa că acum poate să se însoare cu mine. Bunica spune că trebuie să mă pregătesc pentru cea mai înaltă funcție din țară și să mă gândesc ce doamne voi alege să mă slujească și pe cine voi răsplăti cu proprietățile și sumele aflate la dispoziția mea. Desigur, rudele mele Howard trebuie să vină pe primul loc. Unchiul mă previne să nu uit să-i urmez sfatul în toate și să nu fiu o muiere proastă și apucată ca verișoara mea Anne, să țin minte ce-a pățit ea. De parcă aș putea să uit!

L-am privit pieziș pe rege pe sub gene, i-am zâmbit, i-am făcut reverențe, aplecându-mă în față ca să-mi poată vedea sânii, și am purtat boneta dată pe spate, ca să-mi poată zări chipul. Acum totul se mișcă mai repede decât mi-aș fi putut închipui, totul se petrece prea repede. Totul se întâmplă indiferent dacă vreau sau nu.

Mă voi căsători cu regele Henric al Angliei. Regina Anne a fost repudiată. Nimic n-o poate salva, nimic nu-l poate opri pe rege, nimic nu mă poate salva pe mine – o, n-ar fi trebuit să zic asta! Ar fi trebuit să zic că nimic nu-mi poate împiedica fericirea. Regele îmi spune că sunt trandafirul lui. Îmi repetă întruna că sunt trandafirul lui fără spini. Ori de câte ori rostește cuvintele astea, mă gândesc că e tocmai genul de alint pe care un bărbat i l-ar adresa fiicei sale. Nu e un alint pentru o iubită. Nu e câtuși de puțin un alint pentru o iubită.

Anne, palatul Richmond, 13 iulie 1540

Așadar, s-a sfârșit. E de necrezut, dar s-a sfârșit. Mi-am pus iscălitura pe acordul în care scrie că am fost promisă dinainte și că nu eram liberă să mă căsătoresc. Am consimțit să mi se anuleze căsătoria și, dintr-odată, ea nu mai există. Uite-așa! Asta se întâmplă când te căsătorești cu glasul lui Dumnezeu, când el se pronunță împotriva ta. Dumnezeu l-a prevenit pe Henric că sunt promisă dinainte, Henric și-a prevenit la rândul lui consiliul și pe urmă căsătoria a încetat să mai existe, cu toate că a jurat să-mi fie soț, a venit în patul meu și a încercat – cât s-a mai trudit! – să consume actul căsătoriei. Dar s-a dovedit că Dumnezeu l-a împiedicat să reușească (nu vrăjitoria, ci mâna Domnului), așadar Henric spune că s-a sfârșit.

Îi scriu fratelui meu, la porunca regelui, ca să-l înștiințez că nu mai sunt căsătorită și că am consimțit la schimbarea statutului meu. Regele nu e mulțumit de scrisoarea mea și mi se poruncește s-o rescriu. Dacă vrea, poate să mă pună s-o rescriu de zece ori. Dacă fratele meu m-ar fi protejat așa cum trebuia s-o facă, așa cum ar fi vrut tatăl nostru, toate astea nu s-ar fi întâmplat. Dar fratele meu e un om dușmănos și o rudă rea, e un frate rău și, de la moartea tatei, am rămas fără nicio protecție. Ambiția l-a făcut pe fratele meu să mă folosească, ranchiuna lui m-a lăsat să mă prăbușesc. Nu și-ar fi lăsat calul să încapă pe mâinile unui cumpărător ca regele Angliei și să fie distrus astfel.

Regele mi-a poruncit să-i înapoiez verigheta. Mă supun voinței sale în această privință, așa cum mă supun în toate privințele. Scriu o scrisoare ca s-o însoțească. Îl înștiințez că-i trimit inelul pe care mi l-a dăruit și că nădăduiesc să pună să fie făcut bucăți, căci e un obiect fără forță și valoare. Nu va citi în aceste cuvinte mânia și dezamăgirea mea, căci nu mă cunoaște și nici nu se gândește la mine. Dar sunt mândră și dezamăgită și n-are decât să-și păstreze verigheta și jurămintele nuptiale, n-are decât să-și păstreze credința că Dumnezeu îi vorbește, căci toate astea fac parte dintr-unul și același lucru: o himeră, un lucru fără forță și valoare.

Așadar, s-a sfârșit.

Așadar, de aici începe povestea pentru micuța Kitty Howard.

Îi doresc să se bucure de el. Iar lui să se bucure de ea. Nici nu se poate închipui o căsătorie mai nepotrivită, mai prost concepută și cu sorti mai mici de izbândă. N-o pot invidia. În adâncul inimii, nici măcar în seara asta, când am atâtea motive să mă plâng, când am atâtea lucruri pentru care s-o învinuiesc, nici acum n-o invidiez. Nu pot decât să mă tem pentru ea, biata copilă, biata copilă prostuță.

Am înfruntat singură, fără prieteni, indiferența regelui, dar Dumnezeu știe că la fel se va întâmplă și cu ea. Eram săracă și umilă când m-a ales el, dar la fel e și ea. Am făcut parte dintr-o facțiune a curții sale (deși n-am știut) și același lucru e și mai adevărat în cazul ei. Când va sosi la curte o altă fată frumoșică și-i va atrage privirea, cum îl va face ea să-i rămână credincios? (Și e foarte sigur că familiile importante își vor trimite fetele frumoase la curte cu zecile.) Când sănătatea regelui se va șubrezi și nu va reuși să-i zămislească un prunc, îi va spune oare că e nereușita unui om bătrân și-i va cere iertare? Nu, nici gând. Iar când o va învinovăți, cine o va apăra? Când lady Rochford o va întreba pe cine poate chema lângă ea ca prieten, ce va răspunde? Cine va fi prietenul și protectorul lui Katherine Howard când regele se va întoarce împotriva ei?

Regina Katherine, palatul Oatlands, 28 iulie 1540

Ei bine, trebuie să spun că toate sunt bune și frumoase cu căsătoria, dar n-am avut parte nici pe jumătate de nunta pe care a avut-o ea. N-am avut parte nici de recepție măreață la Greenwich, nici de plecarea călare pe un cal minunat, el nu mi-a ieșit în întâmpinare, urmat de toți nobilii din Anglia. Nici n-am plutit pe barje în josul fluviului, în timp ce Londra înnebunea de bucurie, așa că cei care cred că a te mărita cu regele e un lucru foarte vesel ar trebui să ia seama la nunta mea, care a fost, ca să mă exprim fără ocolișuri, o treabă făcută cu mare fereală. Așa! Am spus-o. Și oricine e de altă părere înseamnă că n-a fost de față. De fapt, în categoria asta intră majoritatea oamenilor din lume, căci aproape nimeni n-a fost prezent.

În ajun i-am spus lui lady Rochford:

— Vă rog să aflați de la valetul odăii sau de la lordul șambelan sau de la altcineva ce trebuie să facem. Unde trebuie să stau, ce trebuie să spun și să fac.

Voiam să exersez. Îmi place să fiu bine pregătită când știu că voi apărea în fața oamenilor și că toți ochii vor fi ațintiți asupra mea. Răspunsul ei ar fi trebuit să mă avertizeze.

— Nu e mare lucru de exersat, a spus ea cu asprime. Mirele tău a exersat oricum din plin. Nu e nevoie decât să repeți jurămintele. Nu veți avea public aproape deloc.

Câtă dreptate a avut! N-a fost nimeni altcineva de față în afară de episcopul Londrei, care a oficiat cununia (mulțumesc foarte frumos, pentru mine n-a chemat nici măcar un arhiepiscop adevărat!), de rege, care nu s-a ostenit nici măcar să poarte o jiletcă specială, ci doar o haină veche (asta nu e aproape insultător?) și de mine, îmbrăcată în cea mai aleasă rochie pe care am reușit s-o comand, căci ce puteam să fac în ceva mai mult de două săptămâni? Și nici măcar n-aveam coroană pe cap!

Mi-a dăruit niște bijuterii foarte frumoase, am trimis îndată după aurar să mi le evalueze și sunt într-adevăr foarte alese, deși câteva, știu sigur, au fost aduse de Caterina de Aragon din Spania și cine vrea podoabe de preț care au aparținut unei

prietene de-a bunicii? Nu mă îndoiesc că vor urma niște blănuri de samur, la fel de scumpe ca ale reginei Anne, și le-am comandat deja croitoreselor să-mi facă rochiile noi, pe deasupra voi primi daruri de la toți oamenii din lume, imediat ce vor afla, imediat ce li se va spune.

Însă nu se poate tăgădui că nunta nu a fost atât de măreață pe cât mă așteptam și că nici nu suportă comparație cu a ei. Credeam că o vom plănuși cu lunile și că vor avea loc procesiuni și intrarea mea importantă în Londra, și ar fi trebuit să-mi petrec prima noapte în Turn, iar de acolo să merg la abația Westminster, trecând pe străzi împodobite cu valuri de țesătură de aur, oamenii cântând cântece despre mine. „Frumoasă Katherine”, credeam că vor cânta. „Trandafirul Angliei”.

Dar nu, în loc de toate astea, un simplu episcop, regele, eu într-o rochie fermecătoare din mătase cenușiu-verzuie care-și schimbă culorile când mă mișc, și o bonetă nouă și, în sfârșit, perlele de la el, apoi unchiul și bunica mea în calitate de martori și doi bărbați de la curtea lui, și pe urmă mergem să mâncăm, și atunci... Și atunci!... E incredibil! Nimeni nu vorbește decât despre decapitarea lui Thomas Cromwell.

La un banchet de nuntă! Asta vrea să audă o mireasă în ziua nunții? Nu se bea în sănătatea noastră, nu mi se adresează discursuri și festivități nu sunt aproape deloc. Nimeni nu-mi face absolut niciun compliment, nu se dansează, nu se flirtează și nu aduc măguliri. Nu pot vorbi despre altceva în afară de Thomas Cromwell, fiindcă i s-a tăiat capul astăzi, în ziua nunții mele! Așa își sărbătorește regele nunta? Prin moartea omului care i-a fost cel mai însemnat sfetnic și cel mai bun prieten? Nu e un dar prea frumos pentru o fată în ziua nunții, nu-i așa? Doar nu sunt femeia aceea din Biblie, cum o cheamă?, care a cerut ca dar de nuntă capul cuiva. Eu îmi doream ca dar de nuntă niște blănuri de samur, nu vestea că sfetnicul regelui a fost decapitat în timp ce implora îndurare.

Însă bătrânii nu vorbesc despre nimic altceva, nimeni nu se interesează deloc de ceea ce simt eu, toți sunt absolut încântați de eveniment, firește, așa că vorbesc peste capul meu, de parcă aș fi un copil și nu noua regină a Angliei, discută despre alianța cu Franța și spun că regele Francisc ne va ajuta cu Papa. Și nimeni nu-mi cere nici măcar din greșeală părerea.

Regele îmi înșfacă mâna pe sub masă, se apleacă spre mine și-mi șoptește:

— Abia aștept seara asta, trandafirul meu, giuvaierul meu cel mai de preț!

Asta nu mă inspiră câtuși de puțin, dacă mă gândesc că Thomas Culpepper a trebuit să-l ajute să urce până la jilț și, fără indoială, va trebui să-l salte în patul meu.

Pe scurt, sunt cea mai fericită femeie din lume, slavă Domnului. Doar că sunt puțin nemulțumită în seara asta.

Și mi-am ieșit din vechile obiceiuri. La această oră a serii, când slujeam în odăile reginei, ne pregăteam toate pentru cina din sala mare, ne cercetam unele pe altele și ne tachinam dacă vreuna dintre noi își aranjase părul cu foarte multă grijă sau era îmbrăcată foarte elegant. Cineva mă învinuia întotdeauna că încerc să ademenesc un tânăr sau altul, iar eu roșeam de fiecare dată și spuneam: „Nu! Nicidecum!”, de parcă numai gândul la asta m-ar fi șocat. Regina ieșea din odaia ei de culcare și râdea de noi toate, apoi ne conducea în sală și totul era foarte vesel. În jumătate din timp exista câte un tânăr care pusese ochii pe mine, în ultimele săptămâni Thomas Culpepper îmi zâmbea mereu și toate fetele de lângă mine mă înghionteau și-mi spuneau să-mi păzesc reputația. Acum nici nu se uită la mine, desigur, pentru regină nu există distracții, ai zice că sunt la fel de bătrână ca soțul meu.

Înainte era mai mult decât voioșie, era agitație și veselie și tinerețe. Ne adunam mereu într-un grup mare, toți laolaltă, toți fericiți și făcând glume. Iar dacă glumele deveneau câteodată puțin cam neplăcute, din pricina geloziei sau a răutății, exista mereu o altă persoană căreia puteai să i te plângi, un mic grup de alcătuit și o mică dispută de purtat. Îmi place să mă aflu într-un grup mare de fete, îmi place odaia fecioarelor, îmi place să mă număr printre doamnele reginei și să fim toate laolaltă.

Să fiu regina Angliei e foarte bine, dar n-am deloc prieteni. Din câte se pare, suntem doar eu și acești oameni bătrâni: bunica, unchiul, regele și bătrânii din Consiliul Coroanei. Bărbații tineri din slujba regelui nici măcar nu-mi mai zâmbesc acum, ai crede că nu m-au plăcut niciodată. Thomas Culpepper pleacă întotdeauna capul când mă apropii de el și nu mă privește deloc în ochi. Iar bătrânii discută între ei

despre lucrurile care-i interesează pe bătrâni: vremea, sfârșitul urât al lui Thomas Cromwell, proprietățile și banii lui, starea Bisericii și pericolul reprezentat de papiști, de eretici și de oamenii din nord, care încă tânjesc după mănăstirile lor. Iar eu stau între ei ca o fică bine-crescută, mai curând ca o nepoată bine-crescută, și cu greu reușesc să mă abțin să casc.

Întorc capul într-o parte, ca să dau impresia că-l ascult pe unchiul, apoi în cealaltă parte, spre rege. Sinceră să fiu, nu-l aud pe niciunul dintre ei. Totul e un zumzăit peste capul meu și nu există muzicieni sau dans, nu există nimic care să mă amuze, decât conversația soțului meu, și ce mireasă și-ar dori vreodată asta?

Apoi Henric spune, foarte încet și foarte dulce, că a sosit momentul să ne retragem și, slavă Domnului, lady Rochford vine și mă ia de lângă ceilalți. Mi-a pregătit o cămașă de noapte nouă, foarte frumoasă, cu o pelerină asortată de pus pe deasupra, așa că mă conduce în odaia de toaletă a reginei, fiindcă acum sunt regină.

— Dumnezeu să vă aibă în paza lui, Alteță, spune ea. V-ați ridicat într-adevăr foarte sus.

— Așa este, lady Rochford, răspund foarte solemn. Și vă voi ține în preajma mea, dacă mă veți sfătui și mă veți ajuta în viitor așa cum ați făcut-o în trecut.

— Unchiul tău mi-a poruncit să fac tocmai acest lucru. Voi fi mai-marea peste odaia ta personală.

— Îmi voi numi singură doamnele, spun foarte de sus.

— Nu, n-o vei face, replică ea politico. Unchiul tău a făcut deja numirile principale.

Verific dacă ușa din spatele ei e închisă și apoi o întreb:

— Ce face regina? Abia v-ați întors de la Richmond, nu-i așa?

Ea mă oprește pe dată.

— Nu-i mai spune regină! Tu ești acum regina.

Țâțâi din buze, iritată de propria mea prostie.

— Am uitat. Oricum, ce face?

— Era foarte tristă când am plecat. Nu pentru că l-a pierdut pe rege, mă îndoiesc foarte tare că asta e pricina. Ci pentru că ne-a pierdut pe noi toate. Îi plăcea viața ei ca regină a Angliei, ajunsese să îndrăgească odăile ei, tovărășia noastră și tot restul.

— Și mie îmi plăcea, spun melancolic. Și mie mi-e dor de ea. Lady Rochford, ce credeți, mă învinuiește foarte tare? A spus ceva neplăcut despre mine?

Lady Rochford îmi leagă cămașa de noapte la gât. Pe șnururi sunt prinse perle mici, e o cămașă de noapte care îți încălzește într-adevăr inima, îmi va aduce mângâiere în noaptea nunții să știu că port o cămașă ale cărei perle au costat o mică avere.

— Nu te învinuiește, spune ea cu blândețe. Fată prostuță! Toată lumea știe că n-a fost lucrarea ta, tu ești doar tânără și frumoasă, dar pentru asta nu te poate învinui nimeni. Nici măcar ea. Știe că nu tu i-ai plănuit căderea și nefericirea și că nu ești în niciun fel răspunzătoare de moartea lui Thomas Cromwell. Toată lumea știe că nu contezi deloc în povestea asta.

— Sunt regina, răspund supărată. Cred că contez mai mult decât oricine.

— Ești a cincea regină, îmi amintește ea, deloc impresionată de supărarea mea. Și ca să fiu sinceră, după prima n-a existat niciuna care să merite titlul de regină.

— Ei bine, sunt regină acum, spun cu tărie. Doar asta contează.

— Regina zilei.

Trece în spatele meu ca să întindă mica trenă a cămășii mele de noapte. Trena e la rândul ei presărată cu perle mici, e cea mai frumoasă cămașă!

— O regină ca o musculiță de mai, Dumnezeu să te aibă în paza lui, micuță Maiestate.

Jane Boleyn, palatul Oatlands, 30 iulie 1540

După ce și-a obținut trandafirul fără spini, regele e hotărât să-l țină aproape de el. Jumătate din curte nici nu știe măcar că nunta a avut loc, fiindcă a fost lăsată la Westminster, fără să fie pusă la curent cu ce se petrece aici. Acesta e cercul intim al regelui: noua lui soție, familia ei și doar cei mai de încredere prieteni și sfetnici, printre care și eu.

Mi-am dovedit din nou loialitatea, am redevenit confidenta care va destăinui totul. Pot fi introdusă iarăși în odăile reginei, în tainele cele mai ascunse ale inimii ei, pot fi introdusă acolo și unchiul se poate bizui pe mine că voi trăda. Le-am fost prietenă de încredere reginei Caterina, reginei Anne, reginei Jane și apoi reginei Anne și le-am văzut pe toate căzând în dizgrație sau murind în timpul serviciului meu. Dacă aș fi o femeie superstițioasă, aș crede că sunt ca un vânt de molimă ce aduce moartea cu căldură și cu afecțiune, ca răsuflarea unei șoapte.

Dar nu sunt superstițioasă și nu mă obosesc să mă gândesc la rolul pe care l-am jucat în aceste morți, umilințe și căderi în dizgrație. Mi-am făcut datoria chiar și atunci când asta m-a costat totul: singura mea dragoste adevărată și onoarea mea. O, soțul meu... dar n-are rost să mă gândesc la George în seara asta. El ar fi mulțumit oricum: o nouă fată Howard pe tronul Angliei, o micuță Boleyn pe locul cel mai de cinste. George era cel mai ambițios dintre toți. Era primul care susținea că, pentru a obține un loc la curte și pentru a intra în cercul intim al regelui, merită să spui orice minciună. Era primul care înțelegea că există vremuri când adevărul e un lux pe care un curtean nu și-l poate permite.

Îmi închipui că ar fi surprins să vadă cât de departe a mers regele, cât de ușor a trecut de la putere la mare putere și apoi la putere absolută. George nu era prost și cred că, dacă ar fi aici în clipa asta, ne-ar avertiza că un rege care nu-și ține câtuși de puțin în frâu voința nu e un rege mareț (cum îl asigurăm noi), ci un monstru. Sunt încredințată că, atunci când a murit, George știa că regele a ajuns la limitele tiraniei și că va merge mai departe.

După cum pare a fi tipicul nunților regelui, și aceasta e

urmată de o rundă de execuții. Regele își reglează conturile cu dușmanii vechi și cu cei care au susținut-o pe fosta lui soție. Moartea contelui de Hungerford și a prezicătoarei lui neghioabe pare să alunge șoaptele despre vrăjitorie. A fost acuzat de necromanție și de comportamente sexuale perverse. Doi papiști vor muri pentru rolul jucat în complotul lui Lisle, unul din ei fiind chiar tutorele prințesei Maria. Asta o va întrista și-i va servi și drept avertisment. Prietenia lui Anne de Cleves nu i-a oferit nicio protecție: a rămas iarăși fără prieteni și o pândește din nou pericolul. Toți papiștii și simpatizanții lor sunt în primejdie. Ar trebui să fie prevenită. Neamul Howard se află din nou la putere și-l sprijină pe rege, care își înlătură dușmanii vechi ca să marcheze fericirea sa cu noua fată Howard. Pe deasupra, ucide și o mână de luterani, ca un avertisment pentru Anne de Cleves și pentru cei care credeau că ea îl va conduce spre reformă. În seara asta, când va ingenunchea să se roage lângă patul ei din palatul Richmond, va ști că a scăpat ca prin urechile acului. Regele vrea ca ea să trăiască cu frica în suflet tot restul vieții.

Katherine, observ, ingenunchează să se roage, dar nu închide ochii, aș putea să jur că nu spune în gând nici măcar o *Bucură-te, Marie*. Își împreunează mâinile cu degete lungi și albe, ingenunchează și respiră ușor, dar în mintea ei nu există nici urmă de gând închinat lui Dumnezeu. De fapt, aș pune prinsoare că nu există niciun fel de gând. În capul acela frumos nu se întâmplă niciodată mare lucru. Dacă se roagă pentru ceva, atunci cu siguranță se roagă pentru niște blănuri de samur ca acelea primite de regina Anne la logodnă.

E într-adevăr prea tânără ca să fie o regină bună. E prea tânără ca să fie orice altceva decât o fetișcană prostuță. Nu știe nimic despre milostenia față de săraci, nimic despre îndatoririle funcției sale importante, nimic despre conducerea unei gospodării, darămite despre conducerea unei țări. Când mă gândesc că regina Caterina a fost numită regentă și a cârmuit Anglia, îmi vine să râd în hohote. Copila asta n-ar fi în stare să stăpânească nici măcar un porumbel îmblânzit. Dar e încântătoare și drăguță cu regele. Ducele, unchiul ei, a instruit-o foarte bine în materie de supunere și politețe, iar sarcina mea e să mă ocup de restul. Dansează foarte frumos pentru rege și-i șade liniștită alături în timp ce el discută cu

bărbați îndeajuns de bătrâni ca să-i fie bunici. Zâmbește atunci când i se adresează și-l lasă s-o ciupească de obraz sau s-o strângă de mijloc fără să se strâmbe. Acum câteva seri, la cină, el nu-și putea lua mâinile de pe sânii ei. Ea a roșit, dar nu s-a tras înapoi când a pipăit-o de față cu toată lumea. A fost crescută la o școală dură, căci ducesa e cunoscută pentru mâna de fier cu care-și strunește fetele. Probabil că ducele a amenințat-o că va ajunge sub tăișul securii dacă nu i se supune regelui cu gândul, cu vorba și cu fapta. Și, ca să fiu dreaptă, e oricum o dulceață, se bucură de darurile regelui, se bucură să fie regină. Îi e ușor să fie frumoasă și să-l mulțumească. Regele nu mai cere prea mult acum. Nu vrea o soție de o inteligență pătrunzătoare și de o mare ținută morală, ca regina Caterina. Nicio soție cu spirit aprig, ca Anne. Vrea doar să se bucure de trupul ei tânăr și mlădiu și să-i facă un copil.

E foarte bine că în aceste zile de început ale căsniciei lor curtea nu se află aici. Familia ei și cei care au de profitat de pe urma căsătoriei lor pot să-și ferească privirile când regele o trage după el, cu mânuța ei mică pierdută în strânsoarea lui, cu un surâs hotărât când el se poticnește din pricina piciorului beteag, roșind de rușine când mâna lui i se strecoară între picioare pe sub masă, la cină. Oricine n-ar profita de pe urma acestei căsătorii nepotrivite ar găsi că e supărător să vezi o copilă atât de frumoasă dată pe mâna unui bărbat atât de bătrân. Oricine ar vorbi sincer ar spune că e mai mult un soi de viol.

Așadar, e un noroc că aici nu se află nimeni care să vorbească vreodată sincer.

Anne, palatul Richmond, 6 august 1540

Regele mă va vizita ca să luăm cina împreună. De ce, nu-mi dau seama. Valetul casei regale a venit ieri și l-a înștiințat pe intendentul meu că Maiestatea Sa va avea plăcerea să cineze cu mine astăzi. Le-am întrebat pe doamnele care au rămas cu mine dacă au cumva vești de la curte, iar una dintre ele mi-a spus că a auzit că regele se află la palatul Oatlands, aproape singur, și că vânează ca să nu se mai gândească la cumplita trădare a lui Thomas Cromwell.

Una dintre ele m-a întrebat dacă cred că regele vine să-mi ceară iertare și să mă invite să mă întorc la el.

— E cu puțință? o întreb.

— Dacă s-a înșelat? Dacă ancheta s-a înșelat? spune ea. Ce alt motiv ar avea să vină să vă vadă atât de curând după desfacerea căsătoriei? Dacă ar vrea în continuare ca mariajul vostru să rămână anulat, de ce ar veni să cineze cu voi?

Cobor în grădinile frumoase ale palatului și mă plimb puțin, cu mintea fremătând de gânduri. Nu pare cu puțință ca regele să mă vrea înapoi, dar nu există îndoială că, dacă s-a răzgândit, mă poate reprimi tot atât de ușor cum m-a repudiat.

Mă întreb dacă ar fi posibil să refuz să mă întorc la el. Mi-ar plăcea, fără îndoială, să revin la curte și să-mi recapăt poziția. Dar faptul de-a fi o femeie celibatară îmi oferă o libertate pe care aș putea învăța s-o savurez. N-am mai fost niciodată până acum Anne de Cleves, pur și simplu Anne, nu soră, nu fiică, nu soție, doar Anne. Aș putea învăța să trăiesc după bunul meu plac. Am jurat că, dacă voi fi cruțată de moarte, îmi voi trăi viața, viața mea, nu una aflată tot timpul la porunca altora. Pot să comand rochii în culorile care cred că mă prind cel mai bine, nu sunt silită să respect regulile de pudoare ale fratelui meu și nici moda de la curte. Pot să poruncesc cina la ora la care-mi convine și să cer mâncarea care-mi place, nu sunt nevoită să mă așez la masă în fața a două sute de oameni care-mi observă fiecă mișcare. Când vreau să ies călare, pot să merg cât de departe și cât de iute vreau, nu sunt obligată să mă gândesc la temerile fratelui meu sau la spiritul de competiție al soțului meu. Dacă chem muzicienii seara, pot să dansez împreună cu doamnele mele sau să le ascult cum

cântă, nu trebuie să respectăm mereu gusturile regelui și să ne minunăm de compozițiile sale. Pot să mă rog Dumnezeuului credinței mele, cu cuvintele pe care le aleg chiar eu. Pot să devin eu însămi, pot să fiu eu: eu însămi.

Credeam că inima îmi va tresălta de bucurie la șansa de a redeveni regină, la șansa de a-mi face datoria față de această țară, față de norodul ei, față de copiii pe care am ajuns să-i iubesc și, poate, chiar de a câștiga aprobarea mamei și de a împlini ambițiile fratelui meu. Dar îmi dau seama amuzată, cercetându-mi gândurile, căci în sfârșit am singurătatea și liniștea necesare ca să fac lucrul ăsta, că ar fi mai bine să rămân o celibatară cu un venit bun și cu unul din cele mai alese palate din Londra, decât să fiu una dintre reginele înspăimântate ale lui Henric.

Mai întâi sosește garda regală, pe urmă se ivesc tovarășii regelui, chipeși și îmbrăcați excesiv de elegant, ca de obicei. Apoi intră și el, puțin stângaci, șchiopătând ușor din pricina piciorului care-l doare. Fac o reverență adâncă și, când mă ridic, simt duhoarea familiară a rânii lui. Nu voi mai fi silită să mă trezesc niciodată cu acel miros îmbibat în cearșafuri, îmi spun făcând un pas în față și lăsându-l să mă sărute pe frunte.

Mă cercetează din cap până-n picioare, fără fereală, de parcă ar prețului un cal. Îmi aduc aminte că le-a spus curtenilor că miros urât și că am sânii lăsați și simt că mi se împurplează obraji.

— Arătați bine, spune înciudat.

Aud în glasul lui, dincolo de cuvinte, iritarea. Spera că voi suferi din cauza iubirii neîmpărtășite, sunt sigură. Răspund calm:

— Mă simt bine. Mă bucur să vă văd.

Asta îl face să zâmbescă.

— Trebuie să fi știut că nu m-aș purta niciodată nedrept cu Domnia Voastră, spune, fericit la gândul propriei sale generozități. Dacă-mi sunteți soră bună, veți vedea că voi fi îngăduitor cu Domnia Voastră.

Încuviințez din cap și îi fac o plecăciune.

— S-a schimbat ceva la voi.

Ia loc pe un jilț și-mi face semn că mă pot așeza pe celălalt, mai scund, de lângă el. Mă supun și-mi netezesc pe genunchi

poala rochiei albastre.

— Spuneți-mi ce e. Mă pricep să judec o femeie după cum arată. Sunt sigur că la Domnia Voastră s-a schimbat ceva. Ce anume?

— O bonetă nouă? sugerez.

El încuviințează din cap.

— Vă șade bine. Vă șade foarte bine.

Nu spun nimic. Boneta are croială franțuzească. Dacă fata Howard s-a întors la curte, regele s-a obișnuit cu siguranță cu tot ce înseamnă culmile și nebunia modei. În orice caz, acum nu mai trebuie să-mi pun coroana, așa că pot să port veșmintele care îmi plac. Dacă aș avea poftă să râd, m-ar amuza ideea că preferă să mă vadă îmbrăcată după gustul meu și nu așa cum mă îmbrăcam pe vremea când încercam să-i satisfac lui gusturile. Însă ceea ce îi place la o femeie nu-i place la o soție. Katherine Howard s-ar putea să descopere lucrul ăsta.

— Am o veste, mă anunță el.

Apoi se uită în jur, la mica mea curte și la gentilomii săi.

— Lăsați-ne, spune.

Toți ies atât de încet cât îndrăznesc. Ard de dorința de-a afla ce se va întâmpla în continuare. Sunt sigură că nu va fi o invitație de-a mă întoarce la el. Sunt sigură că nu va fi asta și totuși aștept cu răsuflarea tăiată să aflu.

— O veste care ar putea să vă tulbure, continuă de parcă ar vrea să mă pregătească.

Mă gândesc pe dată că a murit mama, că a murit departe și fără să fi avut șansa să-i explic de ce am dezamăgit-o.

— Nu trebuie să plângeți, adaugă repede.

Duc mâna la gură și-mi mușc încheieturile degetelor, spunând pe un ton calm:

— Nu plâng.

— Asta e bine. Oricum, trebuie să fi știut că se va întâmpla.

— Nu mă așteptam, spun prosteste. Nu mă așteptam să se întâmple atât de curând.

De bună seamă, ar fi trimis după mine dacă știau că e grav bolnavă, nu?

— Ei bine, e datoria mea.

— Datoria înălțimii Voastre?

Îmi doresc atât de fierbinte să aflu dacă mama a vorbit

despre mine în ultimele ei zile, încât abia îl aud.

— M-am căsătorit, continuă el. Sunt căsătorit. M-am gândit să vă spun personal, înainte să aflați din bârfe.

— Credeam că e vorba de mama...

— Mama Domniei Voastre? Nu. De ce să fie vorba de ea? De ce m-aș obosi pentru ceva legat de mama Domniei Voastre? E vorba despre mine.

— Ați spus că e o veste proastă.

— Ce ar putea fi mai rău pentru Domnia Voastră decât să aflați că m-am căsătorit cu altă femeie?

Ah, o mie de lucruri, o mie de lucruri, îmi spun în gând, dar nu rostesc asta cu voce tare. Mă năpădește ușurarea că mama trăiește și sunt silită să-mi încheștez mâinile pe brațele jilțului ca să mă liniștesc și să arăt pe cât de gravă și de îndurerată știu că vrea să mă vadă.

— Căsătorit, repet sec.

— Da, spune el. Regret pierderea pe care ați suferit-o.

Așadar, lucrul ăsta s-a înfăptuit într-adevăr. Nu se va întoarce la mine. Nu voi redeveni niciodată regina Angliei. Nu voi putea s-o îngrijesc pe micuța Elisabeta, nu voi putea să-l iubesc pe prințul Eduard, nu voi putea să-mi mulțumesc mama. S-a sfârșit într-adevăr. Am eșuat în ceea ce am fost trimisă să fac și regret acest lucru. Dar, Dumnezeuule bun, am scăpat de el, nu voi mai dormi în patul lui niciodată! S-a sfârșit într-adevăr, de-a binelea și pentru totdeauna. Sunt nevoită să-mi țin ochii în pământ și să-mi păstrez chipul neclintit, ca să nu vadă surăsul radios pe care mi-l trezește bucuria acestei libertăți.

— Cu o femeie dintr-o familie foarte nobilă, continuă el. Din casa Norfolk.

— Katherine Howard? întreb înainte ca lăudăroșeniile sale să-l facă să pară și mai ridicol decât îl socotesc deja.

— Da.

— Vă doresc multă fericire, spun calm. E...

Tocmai în acest moment îngrozitor, nu reușesc să găsesc cuvântul potrivit în engleză. Vreau să spun „fermecătoare”, dar nu-mi vine în minte.

— Tânără, închei jalnic.

El îmi aruncă o privire tăioasă.

— Asta nu mă deranjează cu nimic.

— Într-adevăr, zic repede. Voiam să spun fermecătoare.

Se înmoaie și încuviințează zâmbind:

— Da, e fermecătoare. Știu că o plăceați pe vremea când se afla în odăile voastre.

— Așa este. Compania ei era întotdeauna plăcută. E o fată adorabilă.

Sunt gata-gata să spun „copilă”, dar mă opresc la timp. El dă din cap.

— E trandafirul meu.

Spre groaza mea, ochii i se umplu de lacrimile sentimentale ale unui tiran bătrân.

— E trandafirul meu fără spini, adaugă răgușit. Simt că am găsit într-adevăr femeia pe care am așteptat-o toată viața.

Nu spun nimic. Ideea asta e atât de bizară, încât nu găsesc cuvintele potrivite nici în engleză, nici în germană ca să-i răspund. A așteptat-o toată viața? Ei bine, n-a așteptat-o prea răbdător. În timpul acestei îndelungate așteptări a izgonit de lângă el trei, ba nu, patru neveste, printre care și pe mine. Iar Katherine Howard e departe de-a fi un trandafir fără spini. Sincer vorbind, e o mică margaretă: încântătoare, cu chip dulce, dar banală. E probabil cea mai obișnuită femeie de rând din câte au stat vreodată pe tronul unei femei superioare.

— Nădăjduiesc că veți fi foarte fericit, spun.

Regele se apleacă spre mine și-mi șoptește:

— Și cred că vom avea un copil! Nu spuneți nimănui. E încă mult prea devreme. Dar e foarte tânără și vine dintr-o familie foarte fertilă. Ea bănuiește că s-a întâmplat.

Încuviințez din cap. Destăinuirea lui îngâmfată, făcută mie, care am fost cumpărată și băgată în patul lui ca să-i rabd truda disperată deasupra mea, ca să-l rabd pe când se împingea în mine, pipăindu-mi pântecul și trăgându-mă de sâni, îmi trezește o repulsie atât de mare, încât nu pot să-l felicit că a reușit cu o fetișcană ceea ce n-a reușit cu mine.

— Să cinăm atunci, spune risipindu-mi stânjeneala.

Ne ridicăm, iar el mă ia de mână, de parcă am fi în continuare căsătoriți, și mă conduce în sala mare a palatului Richmond, care a fost palatul preferat al tatălui său dintre toate cele nou-construite și care acum îmi aparține. Se așază pe un jilț aflat ceva mai sus decât toate celelalte, iar eu nu sunt poftită să iau loc lângă el, ca atunci când eram regină, ci

în josul mesei, la oarecare distanță, ca pentru a aminti lumii
că totul s-a schimbat și că nu-i voi mai sta niciodată alături ca
regină.

N-am nevoie să mi se amintească. Știu prea bine.

Katherine, Hampton Court, august 1540

Ia să văd, ce am acum?

Am opt rochii noi gata făcute și altele patruzeci (patruzeci! zău dacă-mi vine să cred!) comandate și sunt foarte nemulțumită de ritmul lent al croitoreselor, căci am de gând să port altă rochie la cină tot restul vieții, de acum și până mor, și să-mi schimb rochia de trei ori pe zi. Asta ar însemna trei rochii pe zi, adică sute pe an și, cum s-ar putea să trăiesc până la cincizeci de ani, asta ar face... eh, nu pot să socotesc, dar sunt într-adevăr foarte multe. Mii.

Am un colan cu diamante, brățări asortate din aur cu diamante și o pereche de cercei asortați.

Am blănuri de samur, așa cum a primit și ea cadou, și sunt de calitate mai bună decât ale ei, mai groase și mai lucioase. Am întrebat-o pe lady Rochford și ea mi-a confirmat categoric că sunt mai bune decât ale ei. Așa că am o grijă în minus pe cap.

Am propria mea barjă (închipuiți-vă!), propria mea barjă cu deviza mea gravată pe ea. Da, am și o deviză, și anume „Doar voia lui”, pe care a născocit-o unchiul și despre care bunica a spus că e lingușeală curată; dar regelui îi place și zice că la așa ceva s-a gândit și el. La început nu am prea înțeles-o, dar înseamnă că nu ascult de voia nimănui în afară de a lui, adică de voia regelui. Când am priceput-o, mi-am dat seama pe dată de ce i-ar plăcea oricărui bărbat, dacă ar fi atât de neghiob încât să creadă că cineva s-ar putea dedica trup și suflet altcuiva.

Am propriile mele odăi la Hampton Court și sunt odăile reginei! De necrezut! Odăile în care am fost înainte domnișoară de companie sunt acum ale mele și acum eu sunt slujită de alții. Patul în care o aranjam pe regină seara și din care o ajutam să se scoale dimineața e acum patul meu mare. Iar când la curte se ține vreun turnir, același baldachin care a fost înainte al ei, cu perdele de o parte și de alta a lojii regale, e acum al meu și pe el sunt brodate literele H și K, așa cum înainte au fost brodate H și A. Dar oricum, am comandat un baldachin nou. Cel vechi mă face să mă simt de parcă aş purta pantofii unui mort și nu văd de ce ar trebui să înghit asta.

Henric spune că sunt o pisicuță extravagantă și că aceste perdele au fost folosite pentru loja reginei încă din vremea primei sale soții, iar eu îi răspund că tocmai de asta aș dori o schimbare. Așa că, *voilà!*, voi avea și un baldachin nou.

Am o curte alcătuită din doamne alese de mine, mă rog, eu le-am ales pe unele dintre ele. Oricum, am o curte alcătuită din doamne din familia mea. Cea mai mare în rang este pupila regelui, lady Margaret Douglas, care e practic o prințesă, și mă slujește pe mine! Deși trebuie să spun că nu prea face mare lucru. La cum se uită de sus, ai zice că nu eu sunt regina. Apoi mai sunt câteva ducese, mama mea vitregă și cele două surori ale mele îmi sunt doamne de companie, precum și alte câteva zeci de femei Howard puse de unchiul în preajma mea. N-am știut niciodată că am atâtea verișoare! Restul sunt fostele mele tovarășe de cameră și prietene din vremea petrecută la Norfolk House, care au apărut să se înfrupte din farfuria mea când au văzut că porția mea e foarte îmbelșugată, și care trebuie să aibă grijă cum se poartă cu mine acum, deși pe atunci nu le păsa. Le spun că îmi pot fi prietene, dar că nu trebuie să uite că sunt regină și că se cuvine să-mi păstrez demnitatea.

Am doi căței de salon pe care i-am botezat, ca o glumă intimă, Henry și Francis, numele celor doi iubiți „căței de salon” ai mei de pe vremuri, Henry Manox și Francis Dereham. Când i-am botezat așa, Agnes și Joan au râs cu sughițuri, căci au fost amândouă cu mine la Norfolk House și știau exact la cine mă gândeam. Chiar și acum, de fiecare dată când îi strig pe cei doi căței să vină la mine, rădem toate trei cu poftă amintindu-ne cum mă vânau cei doi flăcăi, iar astăzi sunt regina Angliei. Oare ce gândesc ei când își aduc aminte că și-au strecurat mâna pe sub fusta și pe sub corsajul meu?! E prea scandalos chiar și să îndrăznesc să-mi amintesc. Cred că râd de se prăpădesc, așa cum fac și eu.

Am un grajd plin cu cai numai ai mei și o iapă favorită, pe care o cheamă Bessy. E foarte dulce și liniștită, și cel mai adorabil băiat de la grajd o plimbă în fiecare zi, ca să fie tot timpul în formă, să nu se îngrașe sau să se obrăznicească. Îl cheamă Johnny și se împurpurează ca un mac când mă vede, iar când îl las să mă ajute să descalec, îmi sprijin mâinile de umerii lui și-l privesc cum îi iau foc obrajii.

Dacă aș fi o fată prostuță și vanitoasă (cum continuă să

creadă unchiul), ceea ce, slavă Domnului, nu sunt, măgulirile pe care le primesc de la întreaga curte, de la Johnny de la grajd până la arhiepiscopul Gardiner, mi-ar fi sucit deja capul. Toți îmi spun că sunt cea mai bună soție din câte a avut vreodată regele și întâmplarea face ca lucrul ăsta să fie aproape cu siguranță adevărat. Toți îmi spun că sunt cea mai frumoasă regină din lume, și probabil că și asta e adevărat, deși nu e cine știe ce dacă arunc o privire la reginele creștinătății. Toți îmi spun că regele n-a iubit pe nimeni așa cum mă iubește pe mine, și e cu siguranță adevărat, căci oriunde m-aș duce sunt potopită cu bilete de dragoste, rugăminți și promisiuni. Tinerii nobili cărora le aruncam ocheade pe când eram o simplă domnișoară de companie, sperând la propuneri de întâlniri secrete și la flirturi, fac acum parte din curtea mea și trebuie să mă adore de la distanță, ceea ce e, într-adevăr, cel mai delicios lucru. Thomas Culpepper e trimis la mine chiar de rege dimineața și seara, pentru schimbul de urări, și știu sigur că s-a îndrăgostit de mine până peste cap. Îl tachinez și râd de el, iar ochii lui mă urmăresc neconținut și totul mi se pare absolut încântător. Oriunde merg, sunt slujită de cei mai aleși tineri din țară: se luptă în turnir pentru amuzamentul meu, dansează cu mine, se îmbracă frumos pentru mine și mă distrează, vânează cu mine, navighează cu mine, se plimbă cu mine, se întrec în jocuri și sporturi ca să-mi câștige laudele, fac absolut totul, mai puțin să se ridice pe labele dinapoi și să-mi cerșească bunăvoința. Iar regele, Domnul să-l binecuvânteze, îmi spune: „Fugi, fată frumoasă, du-te și dansează!”, și apoi se așază comod și mă privește dansând, rând pe rând, cu tineri frumoși – o, cât de frumoși! –, iar el zâmbește fără încetare, ca un unchi bătrân și bun, și când mă întorc lângă el îmi șoptește: „Fată frumoasă, cea mai mândră de la curte, toți te vor, dar tu ești a mea”.

Totul e întocmai ca în visele mele. N-am fost niciodată mai fericită ca acum. Nici nu credeam că pot fi atât de fericită. Totul e ca în copilăria pe care n-am avut-o, sunt înconjurată de tovarăși de joacă chipeși, de vechile mele prietene din vremea petrecută la Lambeth, am la îndemână toți banii din lume ca să-i cheltuiesc, un cerc de tineri care tânjesc disperați după atenția mea și sunt vegheată în toate de un bărbat duios

și iubitor, ca un tată blajin care nu lasă pe nimeni să-mi spună vreo vorbă neplăcută și născocoște distracții și daruri pentru mine în fiecare zi. Cred că sunt cea mai fericită fată din Anglia. Îi spun regelui lucrul ăsta, iar el zâmbește, mă gădilă ușor sub bărbie și-mi spune că o merit, fiindcă sunt, fără îndoială, cea mai bună fată din Anglia.

E adevărat, îmi câștig plăcerea aceasta, nu sunt leneșă; am îndatoririle mele și le împlinesc cât pot de bine. Toată munca din odăile reginei o las în seama altora, firește, lordul șambelan se ocupă de toate cererile de ajutor și dreptate și de toate petițiile, nu trebuie să fiu deranjată cu astfel de lucruri și, oricum, nu știu ce se cuvine să fac cu sârmanii și cu călugărițele fără acoperiș deasupra capului sau cu preoții tulburați. Lady Rochford se ocupă de gospodărirea odăilor mele și are grijă ca totul să se facă la fel de bine cum se făcea pentru regina Anne, dar slujirea regelui cade într-un totul în sarcina mea. E bătrân și apetitul lui în dormitor e puternic, dar execuția nu e ușoară pentru el la această vârstă venerabilă și din pricină că e atât de gras. Trebuie să-mi folosesc toate micile șmecherii ca să-l ajut, biet suflet bătrân. Îl las să mă privească în timp ce-mi dezbrac cămașa de noapte, având grijă ca lumânările să rămână aprinse. Îi suspin în ureche de parcă aș fi gata să leșin de plăcere, lucru pe care tuturor bărbaților le place grozav să-l creadă. Îi șoptesc că toți tinerii de la curte nu sunt nimic pe lângă el, că le disprețuiesc fețele copilăroase și prostuțe și dorințele ușurate, că vreau un bărbat, un bărbat adevărat. Când a băut prea mult sau când e prea ostenit ca să se urce pe mine, folosesc chiar o șmecherie pe care mi-a arătat-o dragul meu Francis și mă urc eu deasupra lui. Îi place la nebunie, căci înainte doar prostituatele au făcut asta pentru el, e o plăcere interzisă, pe care Dumnezeu n-o îngăduie din cine știe ce pricină. Așadar e încântat la culme că soția sa lui frumoasă, cu pletele revărsate pe umeri îl încalecă și-l frământă ca o femeie ușoară din Smithfield. Nu mă plâng că trebuie să fac asta, de fapt, e mult mai plăcut pentru mine decât să stau strivită sub el, îngreșoșată de mirosul răsufării lui și de duhoarea putreziciunii de la picior, în timp ce gem de plăcere prefăcută.

Nu e ușor. Să fii soția regelui nu înseamnă doar dansuri și petreceri în grădina cu trandafiri. Trudesc la fel de mult ca o

văcăriță, dar muncesc noaptea, în taină, și nimeni nu trebuie să afle vreodată cât mă costă. Nimeni nu trebuie să afle vreodată că sunt atât de scârbită încât îmi vine să vomit, nimeni nu trebuie să afle că aproape mi se frânge inima din pricină că lucrurile pe care am învățat să le fac din dragoste sunt silită să le fac acum ca să stârnesc un bărbat căruia i-ar fi mai bine dacă și-ar spune rugăciunile și ar adormi. Nimeni nu știe cât de mult trudesesc ca să-mi câștig blănurile de samur și perlele. Și nu pot spune nimănui. Așa ceva nu se poate spune. E o taină mare, foarte mare.

Momentul în care el termină în sfârșit și începe să sforăie, e, în mod ciudat, singurul din zi când mă simt nemulțumită de marele meu noroc. Deseori mă ridic din pat, simțindu-mă agitată și stârnită. Oare îmi voi petrece fiecare noapte din viața mea de femeie seducând un bărbat îndeajuns de bătrân ca să-mi fie tată? Aproape bunic? Am doar cincisprezece ani. Mi-e dat oare să nu mai simt niciodată gustul unui sărut dulce, dăruit de o gură curată, sau netezimea pielii tinere sau apăsarea unui piept tare și musculos? Oare îmi voi petrece tot restul vieții săltând de zor pe un mădular bleg și lipsit de speranță și apoi strigând de plăcere prefăcută când începe să se trezească la viață, încet și slab, sub mine? Când trage vânturi în somn, o răsunătoare trâmbiță regală ce sporește miasma de sub cearșafuri, mă scol înfuriată și mă retrag în odaia mea personală.

Iar lady Rochford e de fiecare dată acolo, așteptându-mă, de parcă ar fi îngerul meu păzitor. Ea înțelege cum e, știe ce trebuie să fac și că în unele nopți, după aceea, mă simt iritată și scârbită. Ține la îndemână pentru mine o cană cu mied cald și câteva prăjiturile, mă așază pe un jilț lângă foc, îmi pune cana în mână și-mi perie domol părul, până îmi trece furia și-mi recapătă calmul.

— Când îi vei zămisli un fiu, vei scăpa de el, îmi șoptește atât de încet încât abia o aud. Când vei fi sigură că ai rămas grea, te va lăsa în pace. Gata cu alarmele false. Când îi vei spune că ai rămas grea, trebuie să fii sigură și atunci vei avea aproape un an de tihnă. Iar după ce vei naște al doilea fiu, locul îți va fi asigurat și vei putea să-ți găsești propriile plăceri. El nu va ști și oricum nu-i va păsa.

— Nu voi mai cunoaște niciodată plăcerea, mă tângui

nefericită. Viața mea s-a sfârșit înainte să înceapă. Am doar cincisprezece ani și sunt sătulă de toate!

Ea îmi mângâie umerii și îmi spune cu siguranță în glas:

— O vei cunoaște din nou. Viața e lungă și, dacă supraviețuiește, femeia poate să-și obțină plăcerile într-un fel sau altul.

Jane Boleyn, palatul Windsor, octombrie 1540

Trebuie să mărturisesc că supravegherea odăii personale nu e deloc o sinecură. Am în subordinea mea fete care, în orice oraș decent, ar fi biciuite la coada căruței ca târfe. Prietenele de la Lambeth alese de Katherine sunt fără îndoială cele mai obraznice târături ce au ieșit vreodată dintr-o casă de nobili în care stăpâna nu s-a obosit să se ocupe de ele. Katherine a insistat ca prietenele ei din vremurile de odinioară să fie invitate s-o slujească în odaia personală, iar eu n-am avut cum să refuz, pentru că doamnele de prim rang din odaia ei personală nu-i pot ține tovărășie, cele mai multe fiind îndeajuns de bătrâne ca să-i fie mame și fiindu-i băgate pe gât de unchiul ei. Are nevoie de prietene de-o vârstă cu ea, dar tovarășele pe care le-a ales nu sunt niște fete supuse, de familie bună, ci niște femeiuști ușuratece, aceleași însoțitoare care au lăsat-o s-o ia razna înainte și care i-au dat cel mai prost exemplu, iar acestea vor continua cu purtările lor libertine, dacă li se va da voie, chiar și în odăile regale. E o diferență ca de la cer la pământ față de domnia reginei Anne și în scurt timp va observa toată lumea. Nu-mi dau seama ce e în capul ducelui, cât despre rege, acesta îi oferă miresei-copil tot ce-i cere. Însă odăile reginei ar trebui să fie cel mai ales și mai elegant loc din țară, nu o curte pentru căruțe plină de fete necioplite, cu un limbaj de grăjdari.

Pot să înțeleg că le place pe Katherine Tylney și pe Margaret Morton, cu toate că și ele sunt la fel de gălăgioase și de indecente, iar Agnes Restwold i-a fost confidentă pe vremuri. Dar nu cred că a vrut-o pe Joan Bulmer în slujba ei. Nu i-a pomenit nici măcar o dată numele, însă aceasta i-a trimis o scrisoare tainică. Se pare că și-a lăsat bărbatul și, prin lingușeli, și-a croit drum la curte, iar Katherine e fie prea bună la inimă, fie prea speriată de secretele pe care le-ar putea dezvălui această femeie ca s-o refuze.

Și ce înseamnă asta? Că îi îngăduie unei femei să intre în slujba ei, în odaia ei personală, cel mai bun loc din țară, pentru că aceasta îi poate divulga tainele din copilărie? Ce s-a putut petrece în copilăria lui Katherine și nu vrea să riște să se afle? Oare putem avea încredere în Joan Bulmer că-și va ține

gura? La curte? La o curte ca asta? Când toate bârfele o au întotdeauna drept subiect principal pe însăși regina? Cum să conduc aceste odăi când cel puțin una dintre fete o amenință pe regină cu o taină atât de însemnată, încât în virtutea ei a putut pretinde să fie primită la curte?

Acestea sunt prietenele și tovarășele ei și, la drept vorbind, nu există cale de-a le face să fie mai bune, dar nădăjduiam că doamnele de prim rang care au fost numite s-o slujească vor reuși să dea lucrurilor o notă de demnitate și să conducă la un progres cât de mic față de haosul copilăresc care-i place lui Katherine. Cea mai nobilă doamnă de companie e lady Margaret Douglas, în vârstă de numai douăzeci și unu de ani, nepoata regelui însuși, dar ea e rareori prezentă. Dispare pur și simplu din odăile reginei, cu ceasurile, și buna ei prietenă, Mary, ducesa de Richmond, cea care a fost căsătorită cu Henry Fitzroy, o însoțește. Dumnezeu știe unde. Se spune că sunt mari poete și cititoare averse, lucru care, fără îndoială, le face cinste. Dar cu cine citesc și fac rime toată ziua? Și de ce nu reușesc să le găsec niciodată? Restul doamnelor reginei sunt toate din familia Howard: sora mai mare a reginei, mătușa ei, nora bunicii ei vitrege, o întreagă rețea de rubedenii Howard, până și Catherine Carey, care și-a făcut neîntârziat apariția ca să profite de ascensiunea unei fete Howard. Sunt femei cărora nu le pasă decât de propriile ambiții și nu fac nimic ca să mă ajute să conduc odăile reginei în așa fel încât acestea să pară măcar a fi ceea ce s-ar cuveni să fie.

Însă lucrurile nu stau deloc așa cum ar trebui. Sunt sigură că lady Margaret se întâlnește cu cineva, fiindcă e o neghioabă, și încă una pățimașă. L-a supărat deja o dată pe unchiul ei, regele, și a fost pedepsită pentru un flirt care ar fi putut să se sfârșească mult mai rău. S-a căsătorit cu Thomas Howard, o rudă de-a noastră. Acesta a murit în Turn pentru încercarea de-a se însura cu o odraslă Tudor, iar ea a fost trimisă la abația Syon până când l-a implorat pe rege s-o ierte și a promis că se va mărita doar la porunca lui. Dar acum se strecoară afară din odăile reginei în miezul dimineții și se întoarce târziu, într-un suflet, ca să meargă la cină cu noi, îndreptându-și boneta și chicotind. O previn pe Katherine că ar trebui să-și supravegheze doamnele și să se asigure că purtarea lor e potrivită pentru o curte regală, dar ea vânează,

dansează sau flirtează la rândul ei cu tinerii de la curte și are o purtare la fel de destrăbălată ca a celorlalte, ba chiar mai proastă decât a multora.

Poate că sunt exagerat de temătoare. Poate că regele i-ar ierta într-adevăr orice: în vara asta s-a purtat ca un tânăr îndrăgostit până peste cap. A plimbat-o pe la toate reședințele sale preferate în procesiunea de vară și a reușit să vâneze cu ea în fiecare zi, trezindu-se în zori, prânzind în pavilioane de pânză ridicate în pădure la amiază, plimbându-se cu barca pe râu după-masa, privind-o cum trage cu arcul sau joacă tenis sau pune rămașaguri la jocurile de tras la țintă ale tinerilor, apoi luând o cină târzie și participând la o seară lungă de distracții. Pe urmă mergea în patul ei și a doua zi era iarăși în picioare în zori, bietul bătrân. I-a zâmbit în timp ce ea dănțuia și râdea în brațele celor mai chipeși tineri de la curte. A umblat împleticit după ea, mereu radios, mereu încântat de ea, șchiopătând de durere și îndopându-se la masă. Dar astă-seară nu vine la cină și se spune că are puțină febră. Cred că e gata să se prăbușească de epuizare. În ultimele luni a trăit ca un mire tânăr, când are de fapt vârsta unui bunic. Katherine nici nu se gândește la el, coboară la cină, la brațul lui Agnes, iar lady Margaret sosește la ȣanc ca să se strecoare în urma ei. Observ că ducele lipsește. Îl slujește pe rege. Măcar el e neliniștit în privința sănătății acestuia. Nu ne folosește la nimic dacă regele e bolnav și Katherine nu-i poartă pruncul.

Katherine, Hampton Court, octombrie 1540

Regele nu vrea să mă vadă, ca și cum l-aș fi ofensat, ceea ce e cumplit de nedrept, fiindcă am fost o soție absolut fermecătoare luni de-a rândul, cel puțin două, și n-am rostit nici măcar un singur cuvânt de enervare, deși Dumnezeu mi-e martor că am destule motive. Știu foarte bine că trebuie să vină noaptea în odaia mea și rabd asta fără să scot o vorbă, ba chiar îi zâmbesc de parcă l-aș dori, dar chiar e nevoie să și rămână? Toată noaptea? Și chiar trebuie să miroasă atât de oribil? Nu e doar duhoarea piciorului, pe deasupra trage niște vânturi zgomotoase precum strigătele crainicului la turniruri și, cu toate că-mi vine să chicotesc, e într-adevăr dezgustător. Dimineața deschid larg ferestrele ca să scap de putoarea lui, dar aceasta stăruie în rufăria patului și în baldachin. Abia o mai suport. Sunt clipe în care îmi spun că n-o mai pot îndura nici măcar o singură zi.

Însă nu m-am plâns niciodată de el, iar el n-are de ce să se plângă de mine. Dar atunci de ce nu vrea să mă vadă? Mi se spune că are febră și că nu vrea să mă vadă când nu se simte în putere. Însă nu pot să nu mă tem că s-a săturat de mine. Iar dacă s-a săturat de mine, va susține fără îndoială că am fost măritată cu altul și căsătoria mea cu el va fi anulată. Gândul ăsta mă descurajează foarte tare și, cu toate că Agnes și Margaret îmi repetă că nu se va sătura de mine niciodată, că mă adoră și că oricine poate vedea lucrul ăsta, ele n-au fost aici când a repudiat-o pe regina Anne, iar asta s-a înfăptuit atât de ușor și de firesc, încât nici n-am știut ce se întâmplă. Ea cu siguranță n-a știut ce se întâmplă. Nu-și dau seama cât de repede se poate descotorosi regele de una dintre reginele sale.

Trimit vorbă în odăile sale în fiecare dimineață, și de fiecare dată mi se răspunde că e pe cale să se înzdrăvenească, iar atunci mă tem foarte tare că e pe moarte, ceea ce nu ar fi surprinzător, căci e groaznic de bătrân. Și dacă va muri, ce se va întâmpla cu mine? Îmi voi păstra giuvaierurile și rochiile? Voi rămâne regină chiar dacă el va fi mort? Așadar, aștept până se sfârșește cina, apoi îi fac semn lui Thomas Culpepper, principalul favorit al regelui, să se apropie de masa mare și îi

spun pe un ton foarte serios:

— Poți lua loc, domnule Culpepper.

Se așază pe un taburet lângă mine, iar eu continui:

— Te rog, spune-mi sincer, cum se simte regele?

Mă privește cu ochii lui albaștri și cinstiți, trebuie să mărturisesc că e nemaipomenit de chipeș, și îmi răspunde:

— Regele are febră, Alteță, dar e din pricina oboselii, nu a răni de la picior. Nu aveți de ce să vă temeți pentru el. Ar fi îndurerat dacă v-ar face să vă îngrijorați fie și o clipă. Are fierbințeală și e sleit de puteri, atâta tot.

Cuvintele lui sunt așa de amabile, încât descopăr că devin sentimentală.

— Mi-am făcut griji, spun ușor înlăcrimată. Am fost foarte neliniștită din pricina lui.

— Nu e nevoie, mă asigură el cu blândețe. V-aș spune dacă ar fi ceva în neregulă. Se va scula din pat în câteva zile. Vă promit.

— Poziția mea...

— Poziția Înălțimii Voastre e imposibilă! exclamă el pe neașteptate. Ar trebui să-i oferiți favorurile voastre primului vostru iubit, nu să încercați să conduceți o curte și să vă modelați viața în așa fel încât să fie pe placul unui om la fel de bătrân ca bunicul Înălțimii Voastre.

Cuvintele acestea sunt atât de neașteptate din partea lui Thomas Culpepper, curteanul perfect, încât îmi scapă un mic icnet de surprindere și fac greșeala de a-i spune adevărul, așa cum a procedat și el.

— De fapt, numai eu sunt de vină. Am vrut să fiu regină.

— Înainte de-a ști ce înseamnă asta.

— Da.

Se lasă tăcerea. Îmi dau seama dintr-odată că ne aflăm în fața întregii curți și că toată lumea e cu ochii pe noi. Spun cu stângăcie:

— Nu se cade să-ți vorbesc astfel. Toată lumea mă urmărește.

— Vă voi sluji în orice fel voi putea, mă asigură el încet. Iar cel mai mare serviciu pe care vi-l pot face acum este să plec neîntârziat de lângă Înălțimea Voastră. Nu vreau să dau apă la moară bârfelor.

— Mă voi plimba prin grădină mâine la ora zece. Poți veni să

mă vezi atunci. În grădina mea personală.

— La zece, încuviințează el.

Se înclină adânc și se înapoiază la masa lui, iar eu mă întorc spre lady Margaret și-i vorbesc de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Ea îmi zâmbeste ușor, remarcând:

— Chipeș bărbat. Dar nici nu se compară cu fratele vostru, Charles.

Mă uit în sală, unde Charles mănâncă împreună cu prietenii lui. Nu l-am considerat niciodată chipeș, însă e adevărat că nu l-am văzut mai deloc înainte să vin la curte. A fost trimis de-acasă de mic, ca să fie educat în altă parte, iar apoi eu am fost dusă la bunica mea vitregă.

— Ce afirmație ciudată! remarc. Doar nu-ți place Charles!

— Doamne sfinte, nu! spune ea și se face roșie ca para focului. Toată lumea știe că nu mi-e îngăduit nici măcar să mă gândesc la un bărbat. Întrebați pe cine vreți! Regele nu-mi dă voie.

— Chiar îl placi! exclam încântată. Lady Margaret, ce vulpe șireată poți fi! Așadar, ești îndrăgostită de fratele meu.

Își ascunde fața în mâini și mă privește printre degete, implorându-mă:

— Nu spuneți o vorbă!

— A, bine. Dar a promis să te ia de soție?

Ea încuviințează cu timiditate.

— Suntem atât de îndrăgostiți! Nădăjduiesc că-i veți vorbi regelui despre asta... E atât de sever! Dar suntem foarte îndrăgostiți.

Zâmbesc, cu ochii la fratele meu.

— Ei, sunt de părere că e un lucru minunat, spun cu bunătate, fiindcă îmi place să fiu binevoitoare cu nepoata regelui. Ce nuntă încântătoare putem pune la cale!

Anne, palatul Richmond, octombrie 1540

Am primit o scrisoare de la fratele meu, o scrisoare de-a dreptul smintită, care mă amărăște și mă mânie în egală măsură. Se plânge de purtarea regelui în cei mai sălbatici termeni și-mi poruncește fie să mă întorc acasă, fie să insist asupra căsătoriei mele, căci altfel nu-i voi mai fi soră. Nu-mi oferă niciun sfat în privința felului în care să insist asupra căsătoriei mele, e limpede că nici măcar nu știe că regele s-a recăsătorit deja, și nici ajutor în caz că vreau să mă întorc acasă. Presupun, așa cum știa și el foarte bine când mi-a dat aceste opțiuni imposibile, că-mi rămâne o singură variantă, aceea de a nu-i mai fi soră.

Ce-am avut și ce-am pierdut! Când m-a părăsit aici fără să-mi scrie un cuvânt, când mi-a trimis un ambasador care lucra aproape fără leafă, când n-a trimis dovezile corespunzătoare privind renunțarea la logodna din Lorena, nu mi-a fost deloc un frate bun. Nu mi-e frate bun nici acum. Și mi-e cu atât mai puțin frate bun când ducele de Norfolk și jumătate din membrii Consiliului Coroanei dau buzna la Richmond, fiindcă, desigur, au interceptat scrisoarea lui aproape în clipa când a lăsat-o din mână, au copiat-o, au tradus-o și au citit-o înainte să ajungă la mine, iar acum vor să știe dacă fratele meu îl va îndemna pe Sfântul Împărat Roman să declare război Angliei din pricina mea.

Îi lămuresc cât pot de calm că e prea puțin probabil ca Sfântul Împărat Roman să ridice armele împotriva Angliei la îndemnul fratelui meu și le spun răspicat că nu-i cer fratelui meu să pornească la război.

— Îl previn pe rege că nu pot să-mi strunesc fratele, continui rostind cuvintele rar și adresându-mă direct ducelui de Norfolk. William va face întocmai cum va dori. Nu-mi urmează sfaturile.

Ducele pare să se îndoiască. Mă întorc spre Richard Beard și-i vorbesc în germană.

— Vă rog să-i explicați Înălțimii Sale că, dacă aș fi putut să-l conving pe fratele meu să-mi dea ascultare, i-aș fi cerut să trimită documentul care dovedea că s-a renunțat la logodna din Lorena.

Acesta se întoarce, tălmăcește, iar ducelui îi sclipesc ochii întunecați la auzul greșelii mele.

— Nu s-a renunțat la ea, îmi amintește.

Încuviințez.

— Am uitat.

— Știu că nu-i puteți porunci fratelui vostru, spune ducele zâmbind cu răceală.

Mă întorc iarăși spre Richard Beard.

— Vă rog să-i explicați Înălțimii Sale că această scrisoare de la fratele meu dovedește, de fapt, că l-am cinstit pe rege, întrucât arată clar că el are atât de puțină încredere în mine, încât mă amenință cu izgonirea din familie pe vecie.

Richard Beard îi tălmăcește și zâmbetul înghețat al ducelui se lățește puțin.

— Ceea ce gândește și ceea ce face fratele meu, protestele și amenințările sale nu sunt în niciun caz alegerea mea, conchid.

Slavă Cerului, oamenii aceștia, chiar dacă fac parte din consiliul regelui, nu-i împărtășesc spaimile nebunești, nu văd comploturi acolo unde nu există, decât, firește, atunci când le convine. Doar când le convine să scape de un dușman precum Thomas Cromwell sau de un rival precum bietul lord Lisle sporesc temerile regelui și-l asigură că sunt reale. Regelui îi e tot timpul frică de un complot, iar consiliul se folosește de spaimile sale așa cum ar acorda un maestru o lăută. Câtă vreme nu reprezintă o amenințare și nu îi devin rivală vreunui dintre ei, nu-i vor stârni regelui temeri legate de mine. Așadar, pacea fragilă dintre rege și mine nu e tulburată de discursul dezlănțuit al fratelui meu. Mă întreb dacă s-a oprit măcar o clipă să se gândească dacă nu cumva scrisoarea lui mă va pune într-un astfel de pericol. Chiar mai rău, mă întreb, nu a avut oare intenția de-a mă pune într-un astfel de pericol?

— Credeți că fratele vostru ne va crea probleme? mă întreabă ducele de Norfolk.

Îi răspund în germană.

— Nu de dragul meu, milord. Pentru mine nu ar face nimic. N-a făcut niciodată nimic pentru binele meu, în afară de faptul că m-a lăsat să plec. Ar putea să mă folosească drept pretext, dar nu eu sunt cauza pentru care luptă. Oricum, chiar dacă ar avea de gând să creeze probleme, mă îndoiesc foarte tare că Sfântul Împărat Roman ar porni la război împotriva regelui

Angliei din pricina celei de-a patra soții, când regele și-a luat-o deja pe a cincea.

Richard Beard îi tălmăcește și, atât el, cât și Norfolk se străduiesc să-și ascundă amuzamentul.

— Așadar, am cuvântul vostru, spune scurt ducele.

— Îl aveți, încuviințez. Iar eu nu-mi calc niciodată cuvântul. Nu-i voi crea regelui niciun fel de probleme. Îmi doresc să trăiesc aici singură și în pace cu toată lumea.

Se uită în jur. E un cunoscător în ceea ce privește clădirile frumoase. Și-a construit propria reședință grandioasă și a dăruit câteva abații minunate.

— Sunteți fericită aici?

— Da, îi răspund, și spun adevărul. Sunt fericită aici.

Jane Boleyn, Hampton Court, octombrie 1540

Ar fi trebuit s-o previn pe lady Margaret Douglas să nu-și facă de lucru cu un bărbat care-i va aduce cu siguranță necazuri, dar am fost atât de absorbită de încercările de-a o ține pe Katherine Howard în frâu în zilele de început ale căsătoriei sale, încât n-am vegheat asupra doamnelor așa cum s-ar fi convenit. Pe deasupra, lady Margaret e nepoata regelui însuși, fiica surorii sale. Cine s-ar fi gândit că privirea lui dură și bănuitoare va cădea asupra ei? Chiar în zilele de început ale căsniciei? Când ne spunea tuturor că, pentru prima oară în viață, și-a găsit fericirea? De ce să mă fi gândit, în acele săptămâni ale lunii de miere, că pune la cale arestarea propriei sale nepoate?

Pentru că așa e Henric. Pentru că am trăit destul timp la curtea lui ca să știu că lucrurile pe care le trece cu vederea când aleargă după o femeie vor fi cercetate de îndată ce pune mâna pe ea. Nimic nu-l distrage pe rege prea mult timp de la spaimile sale bănuitoare. Imediat ce s-a ridicat din pat după febră, a început să cerceteze curtea ca să vadă cine s-a purtat prost în lipsa lui. Eram atât de disperată ca nu cumva bănuiala lui să cadă asupra reginei și a prietenelor ei nesăbuite, încât am uitat să le supraveghez pe doamnele ei. Oricum, lady Margaret Douglas nu m-ar fi ascultat în ruptul capului, dat fiind că nu e în stare să țină cont de glasul rațiunii. Toți cei din neamul Tudor fac numai ce le dictează inima și-și inventează motivele după aceea, iar lady Margaret se poartă întocmai cum a făcut și maică-sa, regina Margareta a Scoției, care s-a îndrăgostit de un bărbat fără nicio calitate, iar acum fiică-sa a făcut același lucru. Cu doar câțiva ani în urmă, lady Margaret s-a măritat în secret cu Thomas Howard, o rudă a mea, și s-a bucurat de el numai câteva zile, până când regele a descoperit cuplul și l-a aruncat pe tânăr în Turn pentru impertinența sa. După câteva luni, el a fost executat, iar ea a căzut în dizgrație. Firește! Firește! Ce e surprinzător în asta? Nu e îngăduit ca nepoata regelui să se mărite cu cine are chef și mai ales să-i cadă ochii pe un Howard! Nu e îngăduit ca una dintre cele mai importante familii din Anglia, aflată aproape de tron pe temeiuri proprii, să se apropie și mai mult fiindcă unei

fete îi plac doi ochi negri, un zâmbet voios și o anumită atitudine de „cui ce-i pasă” în fața vieții. Regele a jurat că o va face să învețe respectul cuvenit rangului său și luni de zile a fost o văduvă cu inima frântă.

Ei bine, acum inima aceea s-a refăcut.

Știam că se petrece ceva, și în câteva săptămâni a aflat toată lumea. Când regele a căzut la pat cu fierbințeală, tânăra pereche a renunțat la orice încercare de a-și ascunde legătura. Oricine avea ochi putea să vadă că nepoata regelui e îndrăgostită până peste cap de Charles, fratele reginei.

Un alt Howard, firește, și un mare favorit, membru al Consiliului Coroanei și cu o poziție înaltă în ierarhia familiei. Ce credea că va câștiga printr-o astfel de logodnă? Cei din neamul Howard sunt ambițioși, dar până și el trebuie să se fi gândit că țintește prea sus. Doamne sfinte, și-o fi închipuit oare că prin această fată ar putea pune mâna pe Scoția? S-o fi visat oare rege consort? Dar ea? Cum de nu și-a dat seama ce primejdie o pândește? Ce-or fi având cei din neamul Howard de îi atrag ca un magnet pe Tudori? Ai crede că e un fel de alchimie, așa cum sunt viespile atrase de dulceață.

Dar ar fi trebuit s-o previn că va fi descoperită. Nu exista nicio îndoială în privința asta. Trăim într-un palat de sticlă, de parcă maeștrii sticlari din Murano ar fi născocit o tortură specială pentru noi. La această curte nu se poate păstra niciun secret, nu există perdea care să poată ascunde, nu există zid care să nu fie transparent. Totul e descoperit de fiecare dată. Mai devreme sau mai târziu, toți află totul. Și de îndată ce se află, totul se sparge într-un milion de cioburi tăioase.

M-am dus la ducele de Norfolk și l-am găsit pe chei, barja lui fiind gata să ridice ancora.

— Pot să vă vorbesc?

— Probleme? întreabă el. Trebuie să prind fluxul.

— E vorba de lady Margaret Douglas, spun scurt. E îndrăgostită de Charles Howard.

— Știu. Sunt căsătoriți?

Până și eu mă simt șocată.

— Dacă sunt, Charles e un om mort.

Ideea că fratele reginei, propriul lui nepot, ar putea să fie condamnat la moarte pentru trădare nu-l tulbură deloc. Dar, pe de altă parte, e o idee cu care s-a obișnuit.

— Asta dacă nu cumva regele, în dispoziția lui îngăduitoare de om aflat în luna de miere, ar ierta o iubire între tineri.

— S-ar putea, încuviințez.

— Dacă i-ar cere-o Katherine?

— Până acum nu i-a refuzat nimic, însă nu i-a cerut decât giuvaieruri și panglici. Ar trebui să-l întrebe dacă un alt membru al familiei ei se poate căsători cu cineva din familia lui? Nu ne va bănuî?

— De ce să ne bănuiască? întreabă ducele pe un ton nepăsător.

Mă uit în jur. Barcagiii sunt prea departe ca să ne poată auzi, iar servitorii poartă toți livreaua Howard. Chiar și așa, mă apropiu cu un pas de el.

— Regele ne va bănuî că plănuim să punem mâna pe tron. Uitați-vă ce s-a întâmplat cu Henry Fitzroy când s-a însurat cu Mary a noastră. Uitați-vă ce s-a întâmplat cu Thomas Howard al nostru când s-a însurat cu lady Margaret. Toate căsătoriile între un Tudor și un Howard sunt urmate de o moarte.

— Dar dacă el ar fi într-o dispoziție generoasă... începe ducele.

Brusc, îmi dau seama.

— Ați plănuît asta!

El zâmbește.

— Sigur că nu, dar când se întâmplă să apară un avantaj, îl văd imediat. Suntem stăpâni peste o bună parte din nordul Angliei, așa că ar fi o mare plăcere să vedem un Howard pe tronul Scoției. Un Howard moștenitor al tronului scoțian, un nepot Howard pe tronul Angliei. Merită să riscăm puțin, nu crezi? Merită să încercăm să vedem dacă fata noastră reușește să obțină asta.

Ambiția lui mă lasă fără cuvinte o clipă. Însă frica mă silește să spun cu șovăială:

— Regele își va da seama de acest lucru. E îndrăgostit, dar nu orbit de iubire. Și e un dușman nespus de primejdios, milord! Știți bine. Cel mai nemilos e când crede că îi este amenințată moștenirea.

Ducele încuviințează.

— Din fericire, avem alți copii Howard, dacă dragul de Charles ne e răpit, iar lady Margaret e o proastă care poate fi încuiată în abația Syon încă un an sau doi. Chiar și-n cel mai

rău caz, nu pierdem mare lucru.

— Să încerce Katherine să-i salveze? întreb.

— Da. Merită încercat, spune el cu nepăsare. E o miză mare pentru un câștig mare.

Apoi pășește de pe pasarelă la bordul barjei care așteaptă. Mă uit cum sunt dezlegate parâmele și cum barja se clatină purtată de curent. Oamenii ducelui țin vâslele în sus, ca pe niște lănci, și, când li se dă comanda, le coboară cu o rotire lină în apa verde. Stindardul Norfolk flutură la prova și barja țâșnește înainte, împinsă de vâsle. În câteva clipe, unchiul dispare.

Katherine, Hampton Court, octombrie 1540

Ca o proastă, cobor în grădina personală la nouă și jumătate. N-am încredere să dezvălui nimănui secretul, și anume că mă întâlnesc cu Thomas Culpepper, așa că-mi trimit doamnele să se întoarcă în odăile mele înaintea mea imediat ce aud ceasul bătând ora zece. La un minut după plecarea lor, ușa din zid se deschide și apare el.

Pășește ca un bărbat tânăr. Nu-și târăște picioarele grase, așa cum face regele. Pășește în vârful picioarelor, ca un dansator, de parcă ar fi gata s-o ia la fugă sau să pornească la luptă într-o clipită. Îmi dau seama că zâmbesc în tăcere, iar el se apropie de mine și mă privește fără să spună nimic. Ne uităm unul în ochii celuilalt vreme îndelungată și de data asta nu mă gândesc la ce-ar trebui să spun, nici măcar la cum arăt. Îl sorb doar din priviri.

— Thomas, șoptesc, și numele lui e atât de dulce, încât glasul meu are un ton visător.

— Alteță, răspunde el.

Îmi ia ușor mâna și o duce la buze. În clipa în care îmi atinge degetele cu buzele, mă privește cu ochii lui albaștri și pătrunzători și simt că mi se înmoaie genunchii doar sub această atingere ușoară.

— Vă simțiți bine? mă întreabă.

— Da. O, da! Dar dumneata?

Încuviințează din cap. Stăm față-n față, privindu-ne în ochi, de parcă am fi dansat și muzica s-ar fi oprit.

— Regele? întreb. Preț de câteva clipe am uitat cu totul de el.

— E mai bine în dimineața asta. Medicul a venit aseară și i-a dat o curățenie, s-a sforțat dureros câteva ore, dar acum s-a ușurat copios și se simte mai bine.

Gândul ăsta mă face să întorc capul și Thomas râde ușor.

— Îmi pare rău! Sunt prea obișnuit... Toți cei din odăile sale suntem obișnuiți să discutăm foarte amănunțit sănătatea lui. N-am vrut să...

— Nu, îl întrerup. Și eu trebuie să știu totul.

— Presupun că e firesc, odată ce ajungi la o vârstă atât de înaintată...

— Bunica mea e de vârsta lui și nu vorbește mereu despre curățenii, nici nu miroase ca o latrină.

El râde din nou.

— Ei bine, jur că dacă ajung la patruzeci de ani, mă înec de bunăvoie. N-aș suporta să ajung bătrân și plin de gaze.

Râd și eu de ideea că acest tânăr radios ar putea ajunge bătrân și plin de gaze.

— Vei fi la fel de gras ca regele, îi prezic. Și înconjurat de strănepoți care te vor adora și de o soție bătrână.

— O, nu mă aștept să mă însor.

— Nu?

— Nu-mi pot imagina una ca asta.

— Și de ce nu?

Mă privește intens.

— Sunt atât de îndrăgostit! Sunt prea îndrăgostit. Nu mă pot gândi decât la o singură femeie, iar ea nu e liberă.

Simt că mi se taie respirația.

— Așa? Ea știe?

— Nu-mi dau seama, răspunde el zâmbind. Credeți că ar trebui să-i spun?

Ușa din spatele meu se deschide și în prag se ivește lady Rochford.

— Alteță?

— Thomas Culpepper tocmai a venit să-mi spună că regele a luat o curățenie și se simte mai bine, spun cu vioiciune, cu un glas ascuțit și subțire, întorcându-mă cu spatele la el, căci nu îndrăznesc să-l privesc în ochi. Îl întrebați pe Alteța Sa dacă-l pot vizita astăzi?

El se înclină fără să se uite la mine.

— Îl întreb neîntârziat.

Iese repede din grădină.

— Ce știi despre lady Margaret și fratele tău, Charles? mă întreabă lady Rochford.

— Nimic, mint fără să clipesc.

— Ți-a cerut să vorbești cu regele în numele ei?

— Da.

— Și o vei face?

— Da. Nădăjduiesc că se va bucura.

Ea clatină din cap și mă avertizează:

— Ai grijă cum procedezi. S-ar putea să nu se bucure deloc.

— Și de ce să nu se bucure? Eu cred că e un lucru adorabil. E foarte frumoasă și e din neamul Tudor! E o partidă excelentă pentru fratele meu.

Lady Rochford mă privește ținută.

— Regele ar putea să creadă la rândul lui că e o partidă excelentă pentru fratele tău. Ar putea să creadă că e o partidă mult prea bună. S-ar putea să fie nevoie să-ți folosești tot farmecul și toate talentele ca să-l convingi să le îngăduie căsătoria. Dacă vrei să-ți salvezi fratele și să contribui la ascensiunea familiei tale, ar fi bine să-l manevrezi mai abil ca oricând. Ar fi bine să-ți alegi perfect momentul și să fii foarte convingătoare. Trebuie s-o faci, unchiului tău i-ar plăcea.

Mă strâmb la ea și răspund încrezătoare:

— Pot s-o fac. Îi voi spune regelui că e dorința mea ca ei să fie fericiți, iar el mi-o va îndeplini. *Voilà!*

— *Voilà*, poate, zice mâța bătrână.

Dar apoi totul merge prost. Mă gândesc să-i spun regelui seara, când îl voi vedea, iar lady Margaret e de acord să vină și ea după mine și să-l implore s-o ierte. La drept vorbind, amândouă suntem foarte emoționate și sigure că totul va merge bine. Dar înainte de cină, Thomas Culpepper vine în odăile mele cu mesajul că regele mă va vizita mâine. Încuviințez și merg să iau masa. De ce să-mi pese? Regele a lipsit de la cină de atâtea ori, încât nu cred că are vreo importanță. Doar nu va dispărea dintr-odată. Dar, biata de mine! Are importanță, fiindcă în timp ce mă aflu la cină și chiar dansez, cineva picură otravă în urechea regelui, vorbindu-i despre nepoata lui și chiar și despre mine și proasta rânduială din odăile mele, și *voilà!*

Jane Boleyn, Hampton Court, octombrie 1540

Regele dă buzna în odăile ei personale, face un gest smucit cu capul spre noi, cele trei doamne de companie, și strigă: „Afară!”, de parcă am fi niște câini aflați la comanda lui. Ieșim repede din încăpere ca niște ogari bătuți și rămânem lângă ușa întredeschisă, ascultând tunetele înspăimântătoare ale furiei regelui. Ridicat din pat doar de o jumătate de zi, regele știe totul și e cât se poate de nemulțumit.

Poate lady Margaret a crezut că, înainte să fie descoperiți, Katherine va apuca să intervină în favoarea lor și că va fi suficient de convingătoare. Poate cei doi iubiți s-au gândit că regele, abia sculat din patul de boală, întorcându-se să se scalde în propria-i bucurie afectuoasă, se va arăta iertător față de alți iubiți, față de alți iubiți din neamul Howard. Se înșală amarnic. Regele spune ce are de spus, scurt și la obiect, după care iese cu pași mari și apăsăți din odaia ei. Katherine se repede afară pe urmele lui, albă ca gulerul pe care-l poartă și scăldată în lacrimi și ne spune că regele vede numai comploturi și conspirații și o mare lipsă de castitate la curtea trandafirului său și dă vina pe ea.

— Ce să fac? ne cere sfatul. M-a întrebat dacă nu pot să-mi țin doamnele în frâu. De unde să știu cum să-mi țin doamnele în frâu? Cum aș putea să-i poruncesc nepoatei sale? E fiica reginei Scoției, are sânge regesc și e cu șase ani mai mare ca mine. Ce motive ar avea să mă asculte? Ce pot să fac? Spune că e dezamăgit de mine și că o va pedepsi aspru, că amândoi vor trebui să suporte marea sa nemulțumire. Ce pot să fac?

— Nimic, îi spun. Nu poți să faci nimic ca s-o salvezi.

Ce e oare mai ușor de înțeles decât asta?

— Nu-mi pot lăsa fratele să fie trimis în Turn!

Îmi spune asta fără să se gândească, mie, femeia care și-a văzut propriul soț intrând în Turn.

— Am văzut și lucruri mai rele, replic sec.

— O, da, atunci.

Flutură nepăsătoare dintr-o mână și douăzeci de diamante strălucesc în lumină, alungând cu sclipirea lor fantomele celor doi, a lui Anne și a lui George, care au intrat în Turn fără să rostească cineva un cuvânt pentru a-i salva.

— Lasă-i pe ei! Ce facem acum? Vorbim de lady Margaret, prietena mea, și de Charles, fratele meu. Se vor aștepta să-i salvez.

— Dacă recunoști până și simplul fapt că știai că sunt încurcați unul cu altul, ai putea fi trimisă și tu în Turn împreună cu ei, o previn. Regele e împotriva ta acum, așa că ai face mai bine să te prefaci că nu știai nimic despre asta. De ce nu pricepi? De ce e lady Margaret atât de neghioabă? Pupila regelui nu poate să-și ofere favorurile cui îi pofteste inima. Iar soția regelui nu poate să-și bage fratele în patul unei femei de viță regească. Știm cu toții asta. A fost un joc de noroc, un mare și nesăbuit joc de noroc, și a dat greș. Lady Margaret trebuie să fie nebună ca să-și riște viața pentru asta. Tu ai fi nebună dacă ai aproba-o!

— Dar dacă e îndrăgostită?

— E dragostea un lucru pentru care merită să mori?

Asta curmă imediat mica sa baladă romantică. Tremură ușor.

— Nu, nicidecum! Sigur că nu. Dar regele nu-i poate tăia capul pentru că s-a îndrăgostit de un bărbat de familie bună și s-a căsătorit cu el, nu?

— Nu, răspund cu asprime. Îi va tăia capul iubitului ei, așa că ai face bine să-ți iei adio de la fratele tău și să ai grijă să nu-i mai vorbești niciodată, dacă nu vrei ca regele să creadă că faci parte dintr-un complot care are drept scop înlocuirea sa cu un Howard.

Auzind asta, se albește ca varul.

— Pe mine nu m-ar trimite niciodată în Turn! șoptește ea. Mereu vă gândiți la asta. Mereu mi-o repetați. S-a întâmplat o singură dată, cu o singură soție. Nu se va repeta. Mă adoră.

— Își iubește nepoata, și totuși o va trimite la Syon, în temniță și cu inima frântă, iar pe iubitul ei, în Turn și pe eșafod, prezic. Poate că regele te iubește, dar urăște ideea că alții fac ce poftesc. Poate că regele te iubește, dar vrea să fii ca o mică regină de gheață. Dacă există o lipsă de castitate cât de mică în odăile tale, te va învinui și te va pedepsi pentru ea. Poate că regele te iubește, dar ar prefera să te vadă moartă la picioarele lui decât punând temeliile unei familii regale rivale. Gândește-te la neamul Pole: toți sunt închiși în Turn pe viață. Gândește-te la Margaret Pole, care se află acolo de mulți ani,

nevinovată ca o sfântă și la fel de bătrână ca bunica ta, și totuși întemnițată pe viață! Ai vrea să vezi și familia Howard ajungând tot acolo?

— E un adevărat coșmar! răbufnește biata copilă împodobită cu diamante și albă la față. E vorba de propriul meu frate! Sunt regină. Trebuie să fiu în stare să-l salvez. N-a făcut nimic altceva decât să se îndrăgostească. Unchiul va afla cu siguranță despre asta. Îl va salva el pe Charles.

— Unchiul tău e plecat de la curte, spun sec. În mod surprinzător, a plecat la Kenninghall. Nu-i poți da de veste la timp.

— Ce știe despre povestea asta?

— Nimic. Vei descoperi că nu știe nimic despre asta. Vei descoperi că, dacă-l întreabă regele, va fi șocat până-n măduva oaselor de presupunerea că ar fi știut. Va trebui să renunți la fratele tău. Nu-l poți salva. Dacă regele și-a întors fața de la el, Charles e un om mort. Dintre toți oamenii din lume, eu știu cel mai bine asta.

— Voi nu v-ați lăsat soțul să meargă la moarte fără un cuvânt! Nu l-ați lăsat pe rege să-l condamne la moarte fără a-l implora să aibă îndurare! zice ea cu convingere, neștiind nimic, absolut nimic.

Nu spun: „O, ba da, l-am lăsat! Mi-era cumplit de frică. Mă temeam grozav pentru propria mea viață”. Nu spun: „O, ba da, l-am lăsat, și din motive mai întunecate decât vei putea vreodată să-ți închipui”. Spun, în schimb:

— Nu contează ce am făcut sau ce n-am făcut eu. Va trebui să-ți iei rămas-bun de la fratele tău și să tragi nădejde că până la urmă ceva va abate atenția regelui de la condamnarea la moarte, iar dacă nu, va trebui să ți-l amintești doar în rugăciuni.

— Ce rost au rugăciunile? întreabă ea ca o eretică. Dacă Dumnezeu e mereu de partea regelui? Dacă voia regelui e voia lui Dumnezeu? Ce rost are să te rogi la Dumnezeu, când în Anglia regele e Dumnezeu?

— Șșșt! spun îndată. Va trebui să înveți să trăiești fără fratele tău, așa cum am fost nevoită și eu să învăț să trăiesc fără cumnata și fără soțul meu. Regele și-a întors fața de la ei și George a intrat în Turn și a ieșit de-acolo fără cap. Am fost silită să învăț să rabd. La fel cum va trebui să faci și tu.

— Nu e drept! se revoltă ea.

O prind de încheieturi și o țin strâns, ca pe o servitoare pe care sunt gata s-o bat pentru prostie.

— Trebuie să înveți următorul lucru, spun cu asprime. E voia regelui. Și nu există om suficient de puternic ca să-i stea împotrivă. Nici măcar unchiul tău, nici măcar Papa. Regele va face așa cum va dori. Misiunea ta e să ai grijă să nu-și întoarcă niciodată fața de la tine și de la noi.

Anne, palatul Richmond, noiembrie 1540

Așa deci: sunt invitată la curte pentru sărbătoarea de Crăciun. Regele își ține cuvântul că voi fi a doua doar după micuța Kitty Howard (trebuie să învăț să-i spun „regina Katherine” înainte să ajung acolo). Am primit astăzi o scrisoare de la lordul șambelan, prin care sunt invitată să iau parte la festivități și mi se spune că voi fi găzduită în odăile reginei. Fără îndoială că voi avea una din cele mai bune odăi de culcare, iar prințesa Maria una la fel de bună, și mă voi deprinde s-o văd pe Kitty Howard, regina Katherine, culcându-se în patul meu, schimbându-și veșmintele în odăile mele și primind oaspeții mei pe jilțul meu.

Dacă e să fac acest lucru, trebuie să-l fac cu eleganță. Și n-am de ales, sunt nevoită să-l fac.

Pot fi sigură că micuța Kitty Howard își va juca și ea rolul. După cum o știu, pesemne că-l repetă deja. Îi place să-și exerseze mișcările și zâmbetele. Îmi închipui că va avea pregătit un zâmbet nou și curtenitor pentru a mă întâmpina, și trebuie să fiu la rândul meu curtenitoare.

Trebuie să cumpăr daruri. Regelui îi plac grozav darurile, iar micuța Kitty Howard (regina Katherine) e o adevărată coșofană. Dacă voi cumpăra niște lucruri foarte fine, mă voi simți în stare să iau parte la festivități cu destulă încredere în mine. Am atâta nevoie de încredere în mine! Am fost ducesă și regină a Angliei, iar acum sunt un fel de prințesă. Trebuie să deprind curajul de-a fi eu însămi, Anne de Cleves, să mă înfățișez la curte și să-mi ocup noua poziție cu eleganță. Va fi Crăciunul. Primul meu Crăciun în Anglia. Îmi vine să râd la gândul că-mi imaginasem că voi fi veselă, înconjurată de o curte veselă, la sărbătoarea Crăciunului. Crezusem că voi fi regina acelei curți, dar iată că voi fi doar un oaspete de seamă. Așa merg lucrurile. Așa merg lucrurile în viața unei femei. Sunt fără vină, și totuși nu mă aflu în poziția pe care am fost chemată s-o ocup. Sunt fără vină, și totuși am fost înlăturată. Acum trebuie să văd dacă pot fi o bună prințesă engleză, așa cum înainte am plănuit să fiu o bună regină.

Jane Boleyn, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

Regele s-a întors împotriva familiei soției sale și împotriva propriei lui nepoate și toți sunt tăcuți, țin capetele plecate și trag nădejde ca nemulțumirea lui să nu se abată asupra lor. Charles Howard, prevenit din timp de cineva mai curajos decât noi, ceilalți, a fugit în josul fluviului într-o bărcuță de pescuit, s-a rugat să capete un loc pe o corabie de coastă și a plecat în Franța. Se va alătura exilaților tot mai numeroși care nu mai pot trăi în Anglia lui Henric: papiști, reformatori, bărbați și femei condamnați de noile legi privind trădarea sau bărbați și femei care se fac vinovați doar de crima de-a se înrudi cu un om pe care regele l-a declarat trădător. Cu cât numărul lor crește, cu atât regele devine mai bănuitor și mai temător. Propriul lui tată a luat în stăpânire Anglia cu o mână de oameni nemulțumiți, exilați de regele Richard. Știe mai bine ca oricine că tirania provoacă ură și că, în număr suficient de mare, exilații, pretendenții pot răsturna regele de pe tron.

Așadar, Charles se află în siguranță în Franța și așteaptă moartea regelui. În anumite privințe duce o viață mai bună decât noi. Se află departe de căminul și de familia lui, dar e liber; noi suntem aici, însă abia îndrăznim să respirăm. Lady Margaret s-a întors în vechea ei temniță de la abația Syon. A plâns cu lacrimi amare când a aflat că regele o va închide din nou. Spune că are trei odăi prin care să se plimbe și o priveliște spre fluviu. Spune că are doar douăzeci și unu de ani și că viața ei e tristă și monotonă. Spune că zilele trec foarte încet, iar nopțile durează o veșnicie. Spune că nu vrea decât să-i fie îngăduit să iubească un bărbat bun, să se mărite cu el și să fie fericită.

Știm cu toții că regele nu va îngădui asta în ruptul capului. În iarna asta, fericirea a devenit lucrul cel mai rar din tot regatul. Nimeni nu va fi fericit, în afară de el.

Katherine, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

Ei, ia să văd, ce am acum?

Am moștenirea Seymour, da, întreagă. Toate castelele, proprietățile nobiliare și conacele care i-au fost date odată lui Jane Seymour îmi sunt dăruite acum mie. Închipuiți-vă cât de furioasă e familia Seymour! O clipă sunt cei mai mari proprietari de pământuri din Anglia, iar în clipa următoare apar eu, și toate pământurile lui Jane devin ale mele.

Am majoritatea pământurilor care i-au aparținut lui Thomas Cromwell, condamnat la moarte pentru trădare, ceea ce înseamnă călătorie sprâncenată unui gunoi, după cum spune unchiul. Acesta mă înștiințează că, deși era un om de rând, Thomas Cromwell și-a păstrat pământurile într-o stare foarte bună și că mă pot aștepta la un venit frumușel din ele. Eu! Un venit frumușel! De parcă aș fi știut vreodată la ce e bun plugul! Am chiar și arendași, închipuiți-vă!

Voi avea pământurile lordului Hungerford, care a fost condamnat la moarte pentru vrăjitorie și sodomie, și pământurile lordului Hugh, abatele de Reading. Așa cum se întâmplă de obicei cu regele, nu mi se pare prea plăcut să stăpânesc pământuri ce au aparținut unor oameni care acum sunt morți, ba unii chiar morți ca să mi se facă pe plac. Dar, așa cum mi-a explicat lady Rochford și n-am uitat (deși unii oameni spun că în capul meu nimic nu rămâne mai mult de câteva secunde), totul vine de la oameni morți și n-are rost să mă arăt prea mofturoasă.

Fără îndoială, e adevărat, și totuși nu pot să nu mă gândesc că ea, una, pare să moștenească cu voieșie bunurile morților. Partea din moștenirea Boleyn care i-a revenit, adică titlul, o încântă și vrea să stăpânească și castelul aferent. Sunt sigură că, dacă aș rămâne văduvă, aș fi mult mai tristă și mai melancolică decât e ea. Nu-și pomenește soțul deloc, nici măcar o dată. Dacă o întreb: „Nu vi se pare ciudat să vă aflați în odăile mele, care au aparținut cumnatei voastre?“, mă privește aproape sever și spune: „Șșt!“. Zău așa, există șanse să mă laud de față cu toată lumea de la curte că sunt a doua fată Howard care poartă coroana? Firește că nu. Dar credeam

că o văduvă ar primi cu bucurie prilejul de-a reflecta puțin la cei pe care i-a pierdut. Mai ales dacă îi este oferit cu sensibilitate, așa cum fac eu.

Nu și eu, evident, dacă voi rămâne vreodată văduvă, căci cazul meu ar fi foarte diferit. Nimeni nu s-ar putea aștepta să fiu foarte tristă. Cum soțul meu e cu atâția ani mai în vârstă decât mine, e firesc ca el să moară curând, iar atunci voi fi liberă să-mi croiesc singură viața. Evident, nu voi fi niciodată atât de nepoliticoasă încât să fac remarci asupra acestui fapt, căci unul dintre lucrurile pe care le-am învățat repede la curte e acela că regele n-are nevoie de un portret fidel, care să-l arate așa cum este, chiar dacă pretinde portrete fidele ale altora, ca în cazul biete regine Anne. Nu vrea să i se aducă aminte că e bătrân și nu vrea să i se spună niciodată că pare obosit sau că șchiopătatul i s-a agravat sau că-i duhnește rana. Una dintre sarcinile mele ca soție este să mă prefac că are aceeași vârstă ca mine și singurul motiv pentru care nu se ridică să danseze împreună cu noi, ceilalți, e acela că preferă să șadă și să mă privească. Nu sugerez niciodată, cu vorba sau cu fapta, că sunt conștientă că e destul de în vârstă ca să-mi fie tată, și încă un tată bătrân, beteag, gras, neputincios și constipat.

Și n-am ce face dacă fiica lui e mai mare decât mine, mai strictă decât mine și mai bine educată decât mine. A sosit la curte pentru sărbătoarea Crăciunului, ca o fantomă străveche, amintindu-le tuturor de maică-sa. Nu mă plâng niciodată de ea, pentru că n-am nevoie. Simpla ei prezență lângă mine, atât de serioasă, mult mai matură și mult mai maternă față de mine decât voi putea eu vreodată să fiu față de ea, ajunge ca să-l supere pe rege. Și trebuie să spun că își descarcă nemulțumirea pe ea. Lucrul ăsta ar face și o pisică să râdă. Nu e nevoie de nicio intervenție din partea mea. Ea îl face să se simtă bătrân, iar eu îl fac să se simtă tânăr. Așa că ei îi poartă pică, iar pe mine mă adoră.

Și cu toate că e sigur că va muri curând, m-ar întrista foarte tare dacă s-ar întâmpla dintr-odată, să spunem anul acesta. Dar când se va întâmpla, să spunem anul viitor, voi fi regină regentă și voi avea grijă de fiul meu vitreg, prințul Eduard. Va fi foarte vesel, cred. Să fiu regină regentă ar fi cel mai minunat lucru din lume, căci aș avea parte de toate plăcerile și de toată avuția unei regine, fără să fiu nevoită să-mi fac griji pentru un

rege bătrân. Mai mult, toți ar fi siliți să-și facă griji pentru mine și partea cea mai amuzantă ar fi aceea că, peste cincizeci de ani, aş putea să le cer tuturor să se poarte ca și cum n-aș fi bătrână și obosită, ci, dimpotrivă, la fel de frumoasă în fiecare dimineață, cum sunt acum.

Gândul la moartea lui e unul pe care nu-l exprim niciodată, nici măcar în rugăciunile mele, căci, în chip uimitor, până și a sugera că regele ar putea să moară înseamnă trădare. Nu e ridicol? Închipuiți-vă, să declare că e ilegal să spui un lucru atât de adevărat! Oricum, nu vreau să risc câtuși de puțin cu trădarea, așa că nu-i doresc niciodată moartea și nici măcar nu mă rog pentru ea. Dar uneori, când dansez cu Thomas Culpepper, iar el își pune mâna pe mijlocul meu și-i simt răsuflarea caldă pe gât, îmi spun că, dacă regele ar muri chiar aici, în clipa asta, aş putea să-mi iau un soț tânăr, aş putea să cunosc din nou atingerea unui bărbat tânăr, mirosul sudorii proaspete în pat, senzația unui trup tânăr și ferm, emoția sărutului dat de o gură curată. Uneori, când Thomas mă prinde într-o mișcare a dansului și-i simt strânsoarea pe talie, îmi doresc atât de intens să-i simt atingerea că mă doare sufletul. Ori de câte ori se întâmplă asta, îi șoptesc că sunt obosită, mă întorc cu spatele la el, ignor ușoara apăsare a degetelor lui și mă duc să mă așez lângă rege. Lady Margaret e prizonieră în abația Syon pentru că a iubit un bărbat împotriva voinței regelui. N-are niciun rost să mă gândesc la asta. Nu e prea vesel să mă gândesc la asta.

Jane Boleyn, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

Acesta va fi Crăciunul lui Katherine, cel mai fericit Crăciun din câte a trăit vreodată. Oamenii din jurul ei au fost înlocuiți, e slujită de cele mai alese doamne din țară și le are drept prietene pe cele mai obraznice fete care s-au întâlnit vreodată într-un dormitor comun. Are pământuri proprii, slujitori cu miile, bijuterii care ar stârni invidia maurilor, iar acum va avea cel mai fericit Crăciun din viața ei și ni se poruncește să avem grijă să fie așa.

Regele e odihnit și înviorat, entuziasmat de ideea unor festivități ametoare care să arate lumii că e soțul foarte devotat al unei femei tinere și frumoase. Scurtul scandal din jurul poveștii de dragoste a nepoatei sale e dat uitării, ea e încuiată în abația Syon, iar iubitul ei a fugit. Kitty Howard a dat vina pe toată lumea, mai puțin pe ea însăși, pentru îngăduința ce domnește în odăile ei și totul i-a fost iertat. Nimic nu va strica acest prim Crăciun al proaspeților însurăței.

Dar fața ei frumoasă se bosumflă îndată ușor. Prințesa Maria vine la curte, așa cum i s-a poruncit, îi face o reverență noii sale mame vitrege, dar când se ridică nu zâmbește. Se vede clar că prințesa Maria nu e deloc impresionată de o fată cu nouă ani mai tânără ca ea și pare incapabilă să-i impună gurii sale să adreseze cuvântul „mamă” unei copile prostuțe și vanitoase, când acel titlu iubit a aparținut cândva celei mai mărețe regine din Europa. Prințesa Maria, care a fost mereu o fată cu mare capacitate de învățare și foarte serioasă, o copilă credincioasă, o fiică a Spaniei, nu poate înghiți o fată mai tânără ca ea, care stă cocoțată pe tronul mamei sale ca o micuță femelă de cuc și care sare să danseze în clipa când o invită cineva. Prințesa Maria a cunoscut-o pe Kitty Howard primăvara trecută, când era cea mai vanitoasă și mai prostuță fată din slujba reginei. Cum să creadă că drăcușorul acesta e acum regină? Dacă ar fi Sărbătoarea Nebunilor, prințesa Maria ar râde. Dar această versiune ciuntită a regalității nu e deloc amuzantă când se desfășoară în fiecare zi. Așa că nu râde.

Curtea a devenit veselă, după cum spun unii, sau, după cum spun alții, dezlănțuită. După mine, dacă pui o neghioabă

tânără să-și conducă singură curtea și o inviți să facă ce poștește, vei vedea o explozie de flirturi, adultere, maimuțări, purtări proaste, beție, necinste și promiscuitate clară. Și chiar asta vedem. Prințesa Maria pășește printre noi ca o femeie cu judecată printr-o piață plină de nebuni. Nu vede nimic care să-i placă.

Ușoara bosumflare îi vestește regelui că mireasa lui e nemulțumită, așa că își ia fiica deoparte și-i spune să aibă grijă cum se poartă dacă vrea să aibă un loc la curte. Prințesa Maria, care a răbdat lucruri mai rele decât asta, își mușcă limba și așteaptă să-i vină apa la moară. Nu spune nimic împotriva fetei-regine, ci doar o observă, așa cum o tânără femeie înclinată spre meditație ar observa un pârau gălăgios și murdar. Privirea ochilor negri ai prințesei Maria are ceva care o face pe Katherine la fel de lipsită de substanță ca o mică fantomă răzătoare.

Din păcate, micuța Katherine Howard nu devine mai bună ca urmare a poziției înalte pe care o ocupă. Dar, în afară de soțul ei, care o adoră, nimeni n-a crezut că va deveni. Unchiul ei, ducele, îi supraveghează cu strictețe purtarea în public și contează pe mine s-o urmăresc în particular. Nu o dată a chemat-o în odăile sale ca să-i țină o predică aprinsă despre cuviință și despre purtarea care se așteaptă din partea unei regine. Ea izbucnește în plânsul acela spăsit, care îi vine fără nicio greutate. Iar el, ușurat că, spre deosebire de Anne, nu se ceartă cu el, nu-i întoarce vorba, nu-i aruncă în față propriile lui purtări, nu citează manierele elegante de la curtea franceză și nu-i râde în nas, crede că avut succes. Dar, după numai o săptămână, se iscă mare zarvă în odăile reginei, tinerei curteni le fugăresc pe fete peste tot, chiar și prin odaia ei de culcare, le lovesc cu perne și, în mijlocul întregului vacarm se află regina, țipând și dansând pe pat și acordând puncte în bătaia cu perne. Așadar, ce e de făcut?

Nicio putere din lume n-ar putea face din Katherine Howard o femeie cu judecată, fiindcă nu există material cu care să lucreze. Îi lipsesc educația, instruirea, chiar și bunul-simț. Dumnezeu știe ce credea ducesa că face cu tinerei din casa ei. A trimis-o pe Katherine să ia lecții de muzică, unde profesorul a sărutat-o, dar n-a învățat-o deloc să citească, să scrie sau să facă socoteli. Copila nu cunoaște nicio limbă străină, nu știe să

citească o partitură, în ciuda atenției pe care i-a acordat-o Henry Manox, nu se pricepe să cânte decât cu o voce slabă și subțirică, știe să danseze ca o prostituată și învață să călărească. Altceva? Nu, nimic. Asta e tot.

Are destulă prezență de spirit ca să mulțumească un bărbat și unele dintre isprăvile ei din miez de noapte de la Norfolk House au învățat-o câteva șmecherii de târfă. Slavă Domnului că-și propune cu îndârjire să-l mulțumească pe rege și că reușește incredibil de bine. Lui i-a intrat în cap că e o fată perfectă. În ochii lui, Katherine le-a înlocuit pe fiica pe care n-a iubit-o niciodată, pe mireasa-fecioară pe care a avut-o mai întâi fratele său, pe soția de care n-a fost niciodată sigur. Pentru un om care are deja două fiice și care s-a cununat și s-a culcat cu patru femei, a rămas cu o mulțime de vise neîmplinite! Katherine trebuie să fie cea care-l face în sfârșit fericit și regele nu precupețește niciun efort pentru a se convinge singur că ea e fata care va reuși.

Ducele mă cheamă în odăile sale în fiecare săptămână, nu lasă nimic la voia întâmplării cu această fată Howard după ce a pierdut controlul asupra celor două Boleyn dinainte.

— Se poartă bine? mă întreabă scurt.

Încuviințez din cap.

— Se dezlănțuie cu fetele din odăile ei, dar în public nu spune și nu face nimic ce i-ați putea reproșa la modul serios.

El pufnește.

— Nu contează reproșurile mele. Există vreun lucru pe care ar putea să i-l reproșeze regele?

Tac câteva clipe. Cine știe ce ar putea să stârneasca reproșurile regelui? Răspund prudent:

— N-a făcut nimic prin care să se dezonzoreze pe sine sau înalta ei chemare.

Mă privește tăios pe sub sprâncenele încruntate și spune cu răceală:

— Nu-ți îndulci vorbele cu mine. Nu te țin aici ca să-mi vorbești în cimilituri. Face vreun lucru care mi-ar putea stârni îngrijorarea?

— Îl place pe unul dintre tinerii din odaia regelui. Dar în afară de faptul că-și fac ochi dulci, între ei nu s-a petrecut nimic.

— Regele i-a văzut? întreabă el încruntat.

— Nu. E vorba de Thomas Culpepper, unul dintre preferații lui. Afectiunea față de amândoi tinerii îl orbește. Le poruncește să danseze împreună, spune că fac o pereche perfectă.

— I-am văzut, încuviințează el. Se va întâmpla negreșit. Ține-o sub observație și ai grijă să nu rămână niciodată singură cu el. O fată de cincisprezece ani nu se poate să nu se îndrăgostească și n-o să se îndrăgostească în niciun caz de un soț de patruzeci și nouă. Vom fi siliți s-o supraveghem ani în șir. Altceva?

Șovăi, dar apoi spun sincer:

— E lăcomă. De fiecare dată când regele vine la cină, îi cere negreșit ceva. Iar el detestă lucrul ăsta. Toată lumea știe că-l detestă. Deocamdată nu-l detestă la ea, dar cât mai poate s-o țină așa, cerându-i un loc pentru cutare văr ori cutare prieten? Sau cerându-i daruri?

Ducele face un semn minuscul pe hârtia pe care o are în față.

— Sunt de acord. Va obține funcția de ambasador în Franța pentru William, iar apoi îi voi spune să nu mai ceară nimic. Altceva?

— Fetele pe care le-a adus în odaia ei. Fetele de la Norfolk House și Horsham.

— Ce-i cu ele?

— Se poartă necuviincios cu ea, răspund franc. Și nu le pot ține în frâu. Sunt niște neghioabe, mereu există câte o aventură cu un tânăr sau altul, mereu există câte o fată care iese pe furiș din odăile ei sau încearcă să-l strecoare pe tânăr înăuntru pe furiș.

— Să-l strecoare înăuntru pe furiș? întreabă el, devenind dintr-odată neliniștit.

— Da. Asta nu poate vătăma cu nimic reputația reginei câtă vreme regele doarme în patul ei. Dar să spunem că el e ostenit sau bolnav și nu vine într-o noapte, iar dușmanii ei văd că un tânăr se strecoară pe ușa din dos. Cine poate spune că merge la Agnes Restwold, și nu la regină?

— Are dușmanii ei, spune ducele gânditor. Nu există reformist sau luteran în regat care nu s-ar bucura s-o vadă în dizgrație. Deja șoptesc pe seama ei.

— Știți mai multe decât mine despre asta.

— Și mai sunt toți dușmanii noștri. Toate marile familii din

Anglia s-ar bucura să o vadă căzând și târându-ne și pe noi după ea. Așa a fost mereu. Aș fi dat orice s-o văd pe Jane Seymour umilită de un scandal. Acum suntem iarăși în ascensiune și dușmanii noștri se adună.

— Dacă n-am insista să avem totul...

— Voi avea funcția de lord locotenent al nordului, oricât m-ar costa, mârâie el iritat.

— Da, dar după aceea?

— Nu înțelegi? se răstește brusc. Regele e un om pentru care contează favoriții și adversarii. Când are o nevastă spaniolă, mergem să ne războim cu Franța. Când e însurat cu o Boleyn, distruge mănăstirile și pe Papă împreună cu ele. Când e însurat cu o Seymour, noi, cei din neamul Howard trebuie să umblăm pe furiș și să șterpelim firimiturile de sub masă. Când o are pe femeia din Cleves, suntem cu toții sclavii lui Thomas Cromwell, care a aranjat partida. Acum a sosit iarăși vremea noastră. Fata noastră se află pe tronul Angliei și tot ce poate fi ridicat de jos ne aparține, putem lua.

— Dar dacă toți ne sunt dușmani? sugerez. Dacă lăcomia ne face dușmanii tuturor?

Ducele își dezvelește dinții galbeni într-un zâmbet.

— Toți sunt mereu dușmanii noștri. Dar în momentul de față învingem.

Anne, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

„Dacă trebuie făcut, trebuie făcut cu eleganță.” Aceasta a devenit deviza mea și, în timp ce barja urcă pe fluviu dinspre Richmond, iar luntrașii și pescarii din bărcile mici își smulg căciulile de pe cap când îmi văd stindardul și strigă: „Dumnezeu s-o binecuvânteze pe regina Annel” și uneori încurajări mai puțin politicoase, cum ar fi: „Eu te-aș fi ținut, scumpo!” sau: „Încearcă un pescar de pe Tamisa, ce zici?” și altele mai rele chiar, zâmbesc și le fac cu mâna, repetându-mi iarăși în gând: „Dacă trebuie făcut, trebuie făcut cu eleganță”.

Regele nu se poate purta cu eleganță, egoismul și nebunia lui în această chestiune sunt prea evidente ca să nu le vadă toată lumea. Pesemne că ambasadorul Spaniei și cel al Franței au râs în hohote de excesele vanității lui nebunești. De la micuța Kitty Howard (regina Katherine, trebuie neapărat să-mi amintesc să-i spun regină) nu te poți aștepta să se poarte cu eleganță. Aș putea la fel de bine să cer unui cățelandru să se poarte cu eleganță. Dacă el n-o repudiază într-un an și dacă nu moare la naștere, atunci poate că va deprinde eleganța cerută din partea unei regine... poate. Dar acum n-o are. De fapt, nu era nici măcar o foarte bună domnișoară de companie. Purtările ei nu erau potrivite pentru odăile reginei. Atunci, cum va fi potrivită pentru tron?

Eu trebuie să fiu cea care se poartă cu oarecare eleganță, ca să nu ajungem toți trei de râsul întregii țări. Va trebui să intru în vechile mele odăi din palatul acesta, preferatul meu, ca un oaspete onorat. Va trebui să ingenunchez în fața fetei care stă acum pe jilțul meu. Va trebui să-i spun „Regină Katherine”, fără să râd sau să plâng. Va trebui să fiu ceea ce a spus regele că aș putea fi: sora lui și prietena lui dragă.

Faptul că asta nu-mi oferă nicio protecție în fața arestării și a acuzării după bunul-plac al regelui mi-e tot atât de clar cum le este tuturor. Și-a arestat propria nepoată și a închis-o în vechea abație de la Syon. E limpede că înrudirea cu regele nu oferă imunitate în fața fricii, prietenia cu regele nu oferă pic de siguranță, după cum ar putea dovedi Thomas Wolsey, omul care a construit chiar acest palat. Dar poate că eu, purtată lin de vâsle în susul fluviului, îmbrăcată cu cele mai bune

veșminte, arătând de o sută de ori mai fericită de la desfacerea căsătoriei mele, voi reuși să supraviețuiesc acestor vremuri primejdioase, să îndur această apropiere primejdioasă și să-mi croiesc viața așa cum îmi place, ca femeie celibatară în regatul lui Henric, lucru pe care, clar, nu l-am putut face în calitate de soție.

E stranie această călătorie cu propria mea barjă, cu flamura ducatului Cleves fluturând deasupra capului. Faptul de a călători singură, fără să mă urmeze curtea pe barje și fără să mă aștepte o primire grandioasă, îmi amintește, așa cum îmi amintește de fapt fiecare zi, că regele a făcut într-adevăr ce-a vrut, deși tot nu-mi vine să cred că e cu puțință. I-am fost soție, iar acum îi sunt soră. Există vreun alt rege în toată creștinătatea care să poată înfăptui o astfel de transformare? Am fost regina Angliei, iar acum există altă regină. Ea mi-a fost domnișoară de companie, iar acum eu trebuie să îndeplinesc același rol pe lângă ea. Asta e piatra filosofală: transformarea unui metal ordinar în aur cât ai clipi din ochi. Regele a făcut ceea ce nu pot face o mie de alchimiști: a transformat un material ordinar în aur. A transformat-o pe cea mai de rând domnișoară de companie, Katherine Howard, într-o regină de aur.

Ne apropiem de țarm. Oamenii ridică vâslele dintr-o singură mișcare îndelung exersată și le sprijină de umăr, formând șiruri drepte și lăsând între ele doar o potecă pe care să pășesc de-a lungul barjei, după ce mă scol înfofolită în blănuri de pe scaunul meu cald, până la prova, unde pajii și servitorii întind pontonul și aliniază latura ambarcațiunii.

Asta da onoare! Însuși ducele de Norfolk se află pe mal ca să mă întâmpine, împreună cu câțiva membri ai Consiliului Coroanei, aproape toți, după cât văd, din neamul Howard sau aliați ai acestora. Primirea mă onorează și zâmbetul ironic al ducelui îmi spune că e la rândul lui tot atât de amuzat ca și mine.

Așa cum am prevăzut, membrii familiei Howard sunt pretutindeni. Regatul își va pierde echilibrul înainte să vină vara. Ducele nu e omul care să lase un prilej favorabil să-i scape din mână, va profita, așa cum ar face orice veteran înânsprît în luptă. Acum a ocupat înălțimile și în curând va câștiga războiul. Atunci vom vedea cât va dura până vor începe

să se încingă spiritele celor din tabăra Seymour, din tabăra Percy, din neamurile Parr, Culpepper și Neville, ale clericilor reformiști din jurul lui Cranmer, care erau obișnuiți să aibă putere, influență și bogății și nu vor răbda să fie excluși prea mult timp.

Sunt ajutată să cobor pe mal, iar ducele se înclină în fața mea și spune, ca și cum aș fi în continuare regină:

— Bine ați venit la Hampton Court, Alteță.

— Vă mulțumesc. Mă bucur să mă aflu aici.

Știm amândoi că e adevărat, căci Dumnezeu mi-e martor ca a existat o zi, mai multe zile chiar, când nu mă așteptam să mai revăd vreodată Hampton Court. Poarta de pe apă a Turnului Londrei, pe unde sunt aduși trădătorii noaptea, da. Dar Hampton Court pentru sărbătoarea Crăciunului? Nu.

— Cred că ați avut parte de o călătorie friguroasă, remarcă el.

Îl iau de braț și urcăm împreună cărarea lată ce duce către fațada dinspre fluviu a palatului, de parcă am fi prieteni apropiati.

— Nu mă deranjează frigul.

— Regina Katherine vă așteaptă în odăile sale.

— Maiestatea Sa e foarte generoasă, răspund.

Iată: vorbele au fost rostite. Am numit-o pe cea mai prostuță dintre toate domnișoarele de companie „Maiestatea Sa”, de parcă ar fi o zeiță, și am făcut-o în fața unchiului ei.

— Regina e nerăbdătoare să vă vadă, adaugă el. V-am simțit cu toții lipsa.

Zâmbesc și privesc în pământ. Nu din modestie, ci ca să mă împiedic să izbucnesc în râs. Omul acesta mi-a simțit lipsa atât de tare, încât aduna dovezi ca să demonstreze că i-am răpit regelui bărbăția prin vrăjitorie, acuzație ce m-ar fi dus pe eșafod înainte să mă poată salva cineva. Ridic ochii și spun sec:

— Vă sunt foarte recunoscătoare pentru prietenia pe care mi-o purtați.

Intrăm pe poarta grădinii, iar șase paji și lorzi tineri, care făceau parte dintre slujitorii mei și care acum pierd vremea între poartă și odăile reginei, se înclină și mă salută. Sunt mai mișcată decât îndrăznesc să arăt, dar când un paj tânăr dă fuga la mine, îngenunchează și-mi sărută mâna, mă văd silită

să-mi înghit lacrimile și să-mi țin capul sus. Le-am fost stăpână un timp foarte scurt, doar șase luni, și mă emoționează gândul că încă mai țin la mine, cu toate că altă fată locuiește în odăile mele și beneficiază de serviciile lor.

Ducele se strâmbă, dar nu spune nimic. Sunt mult prea precaută ca să comentez, așa că ne purtăm amândoi ca și cum toți oamenii adunați pe scări și în săli și binecuvântările rostite în șoaptă sunt ceva absolut normal. Ducele mă conduce până la odăile reginei, iar străjerii deschid larg ușile duble la semnul lui și răcnesc:

— Alteța Sa, ducesa de Cleves!

Intru. Tronul e gol. Asta e prima mea impresie confuză și, preț de o clipă nebunească, îmi vine să cred că totul a fost o glumă, una din acele faimoase glume englezești, și că ducele se va întoarce spre mine și va spune: „Firește că sunteți regina, reluați-vă locul!”, iar apoi vom râde cu toții și totul va fi la fel ca înainte.

Dar apoi văd că tronul e gol pentru că regina stă pe podea, jucându-se cu un ghem de lână și un pisol. Doamnele ei se ridică în picioare cu un aer foarte demn și se înclină, având mare grijă să respecte adâncimea plecăciunii cuvenite unei persoane din familia regală, dar de importanță minoră, și în cele din urmă copila, Kitty Howard, ridică privirea, mă zărește și strigă:

— Alteță!

Apoi dă fuga la mine. O privire scurtă din partea unchiului ei îmi spune cât de nedorit ar fi orice semn de intimitate sau afecțiune. Mă plec într-o reverență tot atât de adâncă pe cât aș face-o în fața regelui însuși și spun cu fermitate:

— Regină Katherine.

Tonul meu o potolește, iar reverența mea îi aduce aminte că trebuie să jucăm această scenă în fața multor spioni. Se oprește din alergat și-mi face o mică reverență șovăielnică.

— Ducesă, mă salută ea slab.

Mă ridic. Îmi doresc fierbinte să-i spun că e în regulă, că putem fi ca înainte, într-un fel surori, într-un fel prietene, dar trebuie să așteptăm până se închide ușa odăii. Trebuie să fie o taină.

— Sunt onorată de invitația voastră, Alteță, spun cu solemnitate. Și mă bucur foarte mult să petrec sărbătoarea

Crăciunului împreună cu Înălțimea Voastră și cu soțul vostru, Maiestatea Sa regele, Dumnezeu să-l binecuvânteze.

Ea lasă să-i scape un mic chicotit nesigur, dar, când mă uit la ea cu un îndemn în ochi, aruncă repede o privire spre unchiul ei și răspunde:

— Suntem încântați să vă primim la curtea noastră. Soțul meu, regele, vă socotește sora lui, iar eu la fel.

Apoi se apropie de mine, așa cum i s-a spus fără să îndoială să facă, însă lucrul ăsta i-a ieșit cu desăvârșire din minte în clipa când m-a văzut, și-mi întinde obrazul regal ca să-l sărut. Ducele observă toate astea și anunță:

— Maiestatea Sa regele mi-a spus că diseară va cina aici, împreună cu amândouă Domniile Voastre, doamnelor.

— Atunci trebuie să-l facem să se simtă bine-venit, răspunde Katherine.

Se întoarce spre lady Rochford și zice:

— Ducesa și cu mine vom sta în odaia mea personală cât timp camera e pregătită pentru cină. Vom sta singure.

Apoi pornește spre odaia mea personală, a ei de fapt, cu aerul că a stăpânit-o toată viața, iar eu mă trezesc urmând-o. De îndată ce ușa se închide în urma noastră, se întoarce spre mine.

— Cred că a fost bine, nu? Mi-ați făcut o reverență minunată, mulțumesc!

— Cred că a fost bine, repet zâmbind.

— Luați loc, luați loc, mă poștește ea. Vă puteți așeza pe jilțul vostru, vă veți simți mai ca acasă.

După o clipă de șovăială, răspund:

— Nu. Nu se cuvine. Stați voi în jilț, iar eu mă voi așeza alături. În caz că intră cineva.

— Și ce dacă intră?

— Vom fi urmărite permanent, o previn, găsindu-mi dintr-odată cuvintele. Înălțimea Voastră veți fi permanent urmărită. Trebuie să aveți grijă. Tot timpul.

Ea clatină din cap și mă liniștește:

— Nu știți cum se poartă regele cu mine. Nu l-ați văzut niciodată așa. Pot să-i cer orice! Pot să am orice îmi doresc. Cred că aş putea să-i cer orice lucru din lume și să-l primesc. Îmi îngăduie orice și îmi iartă orice.

— Asta e bine, răspund zâmbindu-i.

Dar fețișoara ei nu e la fel de radioasă cum era când se juca nepăsătoare cu pisoii.

— Știu că e bine, spune ea șovăind. Ar trebui să fiu cea mai fericită femeie din lume. Ca Jane Seymour. Știți? Deviza ei era „Cea mai fericită”.

— Va trebui să vă obișnuiți cu viața de soție și de regină a Angliei, zic cu fermitate, căci nu am deloc poftă să ascult regretele lui Katherine Howard.

— Mă voi obișnui, spune ea sincer.

E atât de copilă, încă mai încearcă să mulțumească pe oricine o mustră!

— Îmi dau toată silința, Al... ăăă, Anne.

Jane Boleyn, Hampton Court, Anul Nou 1541

Aceasta e curtea cu două regine: nu s-a mai văzut așa ceva niciodată. Cei care au slujit-o pe regina Anne, acum ducasă, s-au bucurat s-o revadă și s-o slujească din nou. Căldura primirii care i s-a făcut i-a surprins pe toți, chiar și pe mine. Dar ea a avut mereu un farmec care-i făcea pe slujitori să se bucure să îndeplinească orice lucru mărunț pentru ea, le mulțumea întotdeauna și se grăbea să-i răsplătească. *Madame Kitty*, pe de altă parte, e iute la dat porunci și iute cu protestele și are un număr nesfârșit de pretenții. Pe scurt, am pus un copil să conducă creșa, și-și face dușmani din micii ei tovarăși de joacă tot atât de repede pe cât își împarte favorurile.

Curtea a fost bucuroasă s-o vadă pe regina Anne în vechiul ei loc și scandalizată, dar fascinată privind cum dansează voioasă cu regina Katherine, cum se plimbă amândouă la braț, cum ies călare să vâneze împreună și cum iau cina împreună cu soțul lor. Regele le zâmbea de parcă ar fi fost două fiice preferate, cu o plăcere extrem de indulgentă, cu o satisfacție extrem de vizibilă în fața acestei rezolvări fericite. Ducea, care a fost regină, și-a pregătit calea cu destul talent, a adus daruri minunate pentru proaspeții însurați, o pereche de cai frumoși, înveșmântați în catifea purpurie: un dar regesc. Abia acum se vădește că are maniere desăvârșite, maniere de regină. Pusă în situația delicată de-a se afla ca fostă soție la curtea noii soții, cu prilejul primului Crăciun al acesteia ca regină, Anne de Cleves e un model de tact și eleganță. Nu există în toată lumea o femeie care ar fi putut să joace rolul acesta cu mai multă discreție. Și e cu atât mai remarcabilă fiindcă e singura femeie din istoria omenirii care a făcut așa ceva. Au mai fost și în trecut alte femei care s-au dat la o parte sau au fost forțate să plece, de pildă prima regină a acestei curți, dar nimeni nu s-a dat la o parte cu atâta grație, de parcă ar fi executat o mișcare coregrafică dintr-o piesă-mască, plecând apoi să-și danseze rolul în altă parte.

Mulți oameni au remarcat că, dacă regele n-ar fi îndrăgostit până peste cap de o fetiță precocă, ar regreta că a înlocuit-o cu o copilă prostuță pe această femeie fermecătoare și chibzuită.

Și s-au făcut nenumărate preziceri că, înainte să se încheie anul, va fi căsătorită și va face o partidă bună. Căci cine ar putea să-i reziste unei femei care a coborât de la rangul de regină la situația de om de rând și totuși a reușit să se poarte ca și cum măreția s-ar afla în interior?

Nu m-am numărat printre cei care au prezis lucrul ăsta, fiindcă mă gândesc întotdeauna la viitor. Ea a semnat un acord care spune că a fost promisă prin lege de soție altui bărbat. Căsătoria ei cu regele a fost declarată nulă și la fel ar fi căsătoria cu oricare alt bărbat. Regele a condamnat-o la celibat până la moartea fiului ducelui de Lorena. A aruncat asupra ei blestemul celibatului și al lipsei de rodnicie și mă îndoiesc că s-a gândit măcar o clipă la asta. Dar ea nu e deloc proastă. A cumpănit bine lucrurile și a socotit pesemne că e un pact care merită făcut, caz în care e o femeie mai stranie decât toate cele pe care le-am văzut vreodată la curte. E o femeie fermecătoare și grațioasă, de numai douăzeci și cinci de ani, posesoarea unei mari avuții personale, cu o reputație nepătată, aflată în anii rodniciei, și a hotărât să nu se recăsătorească niciodată. Ce regină curioasă s-a dovedit a fi fata din Cleves!

Arată bine. Acum vedem că înfățișarea banală a feței sale și paloarea obrazilor din vremea când era regină erau provocate de neliniștea epuizantă pe care i-o trezea poziția sa de a patra soție a regelui. Acum, că a cincea i-a luat locul, o vedem cum înflorește, eliberată de primejdia statutului privilegiat. Și-a folosit timpul petrecut în exil la îmbunătățirea calităților. Stăpânește limba mult mai bine și, acum, când nu se luptă cu cuvintele, glasul ei e blând și limpede. E mai veselă acum, când poate înțelege o remarcă spirituală și când are inima mai senină. A învățat să joace cărți și să danseze. Și-a lepădat strictețea luterană de Cleves atât în purtare, cât și în înfățișare. Rochia ei e de nerecunoscut. Când mă gândesc că a sosit în țara asta îmbrăcată ca o țărănuță din Germania, cu o bonetă care-i turtea capul și trupul înfășurat în nenumărate straturi de pânzeturi groase, ca un butoi cu praf de pușcă! Iar acum văd o frumusețe îmbrăcată după ultima modă, o femeie care și-a oferit libertatea de-a se remodela. Călărește împreună cu regele și poartă cu el discuții serioase și interesante despre curțile europene și despre ce îi rezervă viitorul Angliei și râde împreună cu Katherine de parcă ar fi la rândul ei o copilă

prostuță. Joacă uneori cărți cu curtenii și dansează cu regina. E singura prietenă adevărată de la curte a prințesei Maria și se roagă împreună, doar ele două, timp de o oră în fiecare dimineață. E singura apărătoare a lui lady Elisabeta, poartă o corespondență emoționantă cu fosta ei fică vitregă și i s-a promis rolul de tutore și de mătușă iubită. Îl vizitează cu regularitate pe prințul Eduard în camera copiilor și fețișoara lui se luminează când o vede. Pe scurt, Anne de Cleves se poartă în toate privințele așa cum ar trebui s-o facă o soră frumoasă și foarte respectată a regelui, și toți sunt siliți să recunoască în cele din urmă că e pe măsura rolului. Într-adevăr, mulți oameni spun că e cât se poate de potrivită ca să fie regină, dar astea sunt doar regrete deșarte. Oricum, ne bucurăm foarte tare că dovezile oferite de noi n-au trimis-o la eșafod, deși toți cei care o laudă acum ar fi fost la fel de dornici să întărească prin jurământ dovezile regelui împotriva ei, dacă li s-ar fi cerut, așa cum mi s-a cerut mie.

În ajunul Anului Nou, ducele mă cheamă în odăile sale, ca pentru a închina în cinstea trecutului și a lua împreună noi hotărâri. Vorbește mai întâi despre regina Anne și despre cât de plăcut s-a purtat la curte. Mă întreabă cum se descurcă nepoata mea, Catherine Carey, fiica lui Mary, ca domnișoară de companie a verișoarei sale.

— Își face datoria, spun scurt. Mama ei a învățat-o foarte bine, am prea puțin de-a face cu ea.

Își permite un zâmbet răutăcios.

— Și când te gândești că dumneata și Mary Boleyn n-ați fost niciodată cele mai bune prietene!

— Ne cunoaștem destul de bine, spun referitor la cumnata mea cea plină de grijă față de propria-i persoană.

— Desigur, ea are moștenirea Boleyn, remarcă el ca pentru a-mi aduce aminte, de parcă aș uita vreodată. N-am putut salva totul.

Încuviințez. Rochford Hall, casa mea, le-a rămas părinților lui George la moartea lui, iar de la aceștia a moștenit-o Mary. Ar fi trebuit să mi-o lase mie, George ar fi trebuit să mi-o lase mie, dar n-a făcut-o. Eu am înfruntat toată primejdia și toată oroarea a ceea ce a trebuit înfăptuit și la urmă n-am putut decât să-mi salvez titlul și să-mi câștig mica pensie.

— Și micuța Catherine Carey? E cumva o nouă regină în

devenire? mă întreabă doar ca să mă tachineze. S-o instruim să-l mulțumească pe prințul Eduard? Crezi că o putem băga în patul unui rege?

— Cred că veți descoperi că maică-sa i-a interzis deja lucrul ăsta, răspund cu răceală. Vrea pentru fiica ei un mariaj bun și o viață liniștită. S-a săturat de curți.

Ducele râde și lasă subiectul baltă.

— Cum stă treaba cu biletul nostru de-acum spre măreție, cu regina noastră Katherine?

— E destul de fericită.

— Nu-mi pasă dacă e fericită sau nu. Dă vreun semn că ar fi rămas grea?

— Niciunul.

— Cum de s-a înșelat atunci, în prima lună de căsătorie? Ne-a făcut pe toți să sperăm.

— Abia dacă știe să numere! spun enervată. Și nu pricepe deloc cât de important e. Îi urmăresc eu ciclul acum, nu se va mai produce nicio greșală.

El ridică din sprânceană și întreabă foarte încet:

— Regele e măcar în stare?

N-am nevoie să arunc o privire spre ușă. Știu că suntem în siguranță, altfel n-am purta această conversație atât de primejdioasă.

— Reușește să îndeplinească actul în cele din urmă, deși se trudește îndelung și asta îl epuizează.

— Atunci, ea e fertilă?

— Are ciclul regulat. Pare sănătoasă și puternică.

— Dacă nu rămâne grea, va căuta cu siguranță un motiv, mă avertizează, de parcă aș putea face ceva în privința capriciilor unui rege. Dacă nu rămâne grea până cel târziu de Paște, va întreba de ce.

Ridic din umeri.

— Uneori, lucrurile astea cer timp.

— Ultima nevastă care a avut nevoie de timp a murit pe eșafod, spune el cu asprime.

— Nu trebuie să-mi aduceți aminte! îl sfidez cu aprindere. N-am uitat nimic: ce a făcut ea, ce a încercat și prețul pe care l-a plătit. Iar apoi, prețul pe care l-am plătit noi. Și prețul pe care a trebuit să-l plătesc eu.

Izbucnirea mea îl uluiește. Mă uluiește până și pe mine. Îmi

promisesem să nu mă plâng niciodată. Am făcut tot ce-am putut. La fel au făcut și ei, în felul lor.

— Nu spun decât că ar trebui să preîntâmpinăm apariția întrebării în mintea lui, mă liniștește el. Categorical, ar fi mai bine pentru noi toți, pentru familie, Jane, pentru noi, cei din neamul Howard, dacă ar zămisli Katherine un copil înainte ca el să se întrebe ce se petrece. Înainte chiar să-i vină întrebarea în cap. Așa ar fi cel mai sigur pentru noi.

— Chirpici fără paie, replic cu răceală, fiindcă nu mi-a trecut încă iritarea. Dacă regele nu e în stare să-i dăruiască un copil, ce putem face? E un om bătrân, un om bolnav. N-a fost niciodată foarte fertil și vigoarea care i-a mai rămas îi e fără îndoială afectată de piciorul pe jumătate putrezit și de constipație. Ce poate face vreunul dintre noi?

— Îl putem ajuta, sugerează el.

— Ce am mai putea face? Fata noastră folosește deja toate trucurile pe care le-ar întrebuința o târfă din Smithfield. Îl muncește de parcă ar fi un matroz beat într-un bordel. Face tot ce poate să facă o femeie, iar el nu e în stare decât să zacă pe spate și să geamă: „O, Katherine, trandafirul meu!”. N-a mai rămas vigoare în el. Nu sunt deloc surprinsă că nu reușește să zămislească un copil. Ce am mai putea face?

— Am putea să închiriem, spune el, viclean ca orice proxenet.

— Ce?!

— Am putea să închiriem niște vigoare, propune el.

— Ce vreți să spuneți?

— Vreau să spun că, dacă ar exista un tânăr, cineva în care știm că putem avea încredere, care s-ar bucura de o aventură discretă, i-am putea permite să se vadă cu ea, am putea-o încuraja să-l trateze cu bunătate, și-ar oferi unul altuia puțină plăcere și am avea un copil de pus în leagănul Tudor fără să știe nimeni nimic.

Sunt îngrozită.

— N-ați îndrăzni să mai faceți asta o dată! replic sec.

Privirea lui e tot atât de rece ca iarna.

— N-am mai făcut-o niciodată, mă corectează el cu grijă. Nu eu.

— Asta ar însemna să-i puneți capul pe butuc.

— Nu și dacă se procedează cu grijă.

— Ea n-ar fi nicio clipă în siguranță!

— Ba da, dacă ar fi călăuzită și vegheată cu grijă. Dacă i-ai fi alături la fiecare pas, dacă ai fi gata să juri pe onoarea ei. Cine nu te-ar crede pe dumneata, care ai fost o martoră de încredere a regelui de atâtea ori?

— Întocmai. Am depus mereu mărturie în favoarea regelui, spun cu gâtul uscat de frică. Am oferit dovezi pentru ștreang. Sunt întotdeauna de partea învingătorului. N-am oferit niciodată dovezi pentru apărare.

— Ai depus mereu mărturie pentru tabăra noastră, mă corectează el. Și te-ai afla în continuare de partea învingătorului, în siguranță. Ai fi înrudită cu următorul rege al Angliei. Un băiat Howard-Tudor.

— Dar bărbatul? întreb aproape gâfâind de frică. Nu există nimeni căruia să-i putem încredința un asemenea secret.

El încuviințează.

— A, da, bărbatul. Cred că ar trebui să ne asigurăm că dispăre după ce și-a făcut datoria, nu ești de aceeași părere? Într-un accident sau într-un duel? Sau atacat de tâlhari? Nu există îndoială că ar trebui înlăturat. Nu putem risca încă un... Ducele se oprește înainte de-a rosti cuvântul. Scandal.

Gândul ăsta mă face să închid ochii. Preț de o clipă văd pe fundalul întunecat al pleoapelor chipul soțului meu întors spre mine, expresia lui incredulă când m-a văzut intrând în sala de judecată și așezându-mă în fața judecătorilor. O clipă de speranță, căci credea că am venit să-l salvez. Apoi, încet, groaza lui tot mai mare la gândul a ceea ce eram pregătită să spun. Clatin din cap.

— Sunt niște idei cumplite. Și cu atât mai cumplite pentru că le discutăm între noi. Noi, care am văzut deja și am făcut niște lucruri atât de...

Mă întrerup. Groaza care mă cuprinde gândindu-mă la ce mă va pune ducele să fac mă lasă fără grai.

— Tocmai fiindcă ai privit atâtea orori fără să tresari vorbesc cu dumneata, spune el, și pentru prima oară în seara asta glasul lui are o undă de căldură, mai că-mi vine să cred că simt în el o oarecare afecțiune. În cine să am mai multă încredere decât în dumneata ca să-mi dezvălui ambițiile pentru familie? Curajul și talentul dumitale ne-au adus aici. Nu mă îndoiesc că ne vei duce mai departe. Nu se poate să nu cunoști

un tânăr care s-ar bucura să aibă o șansă cu regina. Un tânăr care s-ar putea întâlni cu ea cu ușurință, un tânăr lipsit de importanță, care n-ar constitui o pierdere mai târziu. Poate unul dintre favoriții regelui, pe care acesta îi încurajează să stea în preajma ei.

Frica aproape că mă face să mă înec.

— Nu înțelegeți, spun. Vă rog, milord, ascultați-mă! Nu înțelegeți. Mi-am scos cu totul din minte... ceea ce am făcut atunci... Nu vorbesc niciodată despre asta, nu mă gândesc niciodată la asta. Dacă mă va obliga cineva să mă gândesc, voi înnebuni. L-am iubit pe George... Sincer, nu mă faceți să mă gândesc la asta, nu mă siliți să-mi amintesc!

Ducele se ridică în picioare. Ocolește masa, se apropie de mine și-mi pune mâinile pe umeri. Gestul ar fi aproape blând, dacă nu mi-ar da senzația că mă țintuiește în jilț.

— Dumneata vei hotărî, draga mea lady Jane. Te vei gândi la aceste chestiuni și-mi vei spune părerea dumitale, după ce chibzuiești bine. Am încredere totală în dumneata. Sunt sigur că vei dori să faci ce e mai bine pentru familia noastră. Am încredere că vei face întotdeauna ce e mai bine pentru dumneata.

Anne, palatul Richmond, februarie 1541

Sunt din nou acasă și mă simt atât de ușurată că mă aflu aici, încât îmi vine să râd de mine însămi pentru că sunt o fată bătrână plictisitoare, care se ferește de societate. Dar plăcerea nu vine doar din faptul că m-am întors la odăile mele, la priveliștea văzută de la ferestrele mele și la bucătarul meu, vine din faptul că am evadat de la curte, acea curte a întunericului. Dumnezeuule mare, e un loc otrăvitor, pe care și l-au creat chiar ei, mă minunez cum de suportă să stea acolo! Toanele regelui sunt mai neașteptate ca oricând. În clipa asta e pătimaș cu Kitty Howard, o pipăie ca un depravat în fața tuturor, astfel încât ea roșește tare și el râde văzându-i stânjeneala, iar jumătate de oră mai târziu urlă furios la câte un sfetnic, își trănțește boneta de pământ, se răstește la un paj sau e tăcut și retras în sine, cufundat într-o stare de ură și suspiciune tăcută, aruncând priviri în toate părțile, căutând pe cineva pe care să dea vina pentru nefericirea sa. Firea lui capricioasă, care a fost mereu încurajată, a devenit un pericol. N-o poate controla, nu-și poate stăpâni temerile. Vede comploturi prin toate colțurile și asasini la fiecare cotitură. Curtea devine maestră în a-i distrage atenția și a-l deruta, toți se tem de schimbarea subită a stării sale și de alunecarea sa într-o dispoziție întunecată.

Katherine dă fuga la el când o vrea și se ferește din calea lui când e în toane proaste, de parcă ar fi unul dintre frumoșii lui ogari, dar încordarea în care trăiește își va lăsa cu timpul amprenta asupra ei. Și s-a înconjurat cu cele mai prostuțe și mai vulgare fete din câte au fost îngăduite vreodată într-o casă de gentilom. Se îmbracă incredibil de ostentativ, de provocator, lăsând cât mai multă piele dezgolită și purtând cât de multe bijuterii își pot permite, și au maniere proaste. Sunt destul de sobre cât timp regele e treaz și prezent la curte, se plimbă prin fața lui și i se înclină de parcă ar fi un idol mohorât, dar în clipa când dispare, o iau razna ca niște școlărițe. Kitty nu face nimic ca să le controleze, mai mult chiar, când ușile odăilor ei sunt închise, devine capul răutăților. Prin odăile ei se perindă toată ziua paji și curteni tineri, muzicienii cântă, iar ei joacă jocuri de noroc, beau și flirtează. Ea e încă o copilă și o amuză

nespus să ia parte la o bătaie cu apă îmbrăcată într-o rochie scumpă și apoi s-o schimbe cu alta. Dar oamenii din jurul ei sunt mai vârstnici și mai puțin nevinovați și curtea devine îngăduitoare, poate chiar mai rău. Când cineva intră repede și anunță că sosește regele, se stârnește o mare agitație, toți încearcă să-și ia o atitudine decentă, lucru care-i place la nebunie lui Kitty, ca o școlăriță ce se află. Însă curtea nu mai are disciplină și devine o curte fără morală.

E greu de prezis ce se va întâmpla. În prima lună de căsnicie a spus că a rămas grea, dar s-a înșelat. Pare să nu-și dea seama cât de gravă poate fi greșeala asta, mai ales că de atunci n-au mai existat speranțe. La plecarea mea, regele era chinuit de dureri cumplite din pricina rănii de la picior și căzuse iarăși la pat, fără să vadă pe nimeni. Kitty îmi spune că, după părerea ei, nu e în stare să zămislească un copil, că e cu ea așa cum a fost și cu mine, neputincios. Îmi mărturisește că folosește tot felul de șmecherii, ca să-i ofere oarecare plăcere și să-l facă să se simtă potent și puternic, dar adevărul e că rareori reușește să îndeplinească actul.

— Ne prefacem, mi-a declarat nefericită. Eu suspin și gem și îl asigur că e o mare fericire pentru mine, iar el încearcă să împingă, dar la drept vorbind nici nu se poate mișca, ceea ce face el e o imitație jalnică, nu e deloc ce-ar trebui să fie.

I-am spus că nu se cuvine să-mi vorbească despre asta. Dar m-a întrebat, cu foarte mare încredere, cine ar putea s-o sfătuiască? Am clătinat din cap și i-am răspuns:

— Nu poți avea încredere în nimeni. Pe mine m-ar fi spânzurat ca vrăjitoare dacă m-aș fi apucat să spun jumătate din ce mi-ai povestit. Dacă afirmi că regele e neputincios sau îi prezici moartea, asta înseamnă trădare, Kitty. Iar pedeapsa pentru trădare e moartea. Nu trebuie să vorbești despre asta cu nimeni, niciodată, iar când mă va întreba cineva dacă mi-ai vorbit, voi minți de dragul tău și voi spune că nu.

Fețișoara ei era albă.

— Dar ce să fac? Dacă nu pot să cer ajutor și nu știu ce să fac? Dacă e o crimă să spun cuiva ce nu merge? Ce pot să fac? La cine mă pot duce?

Nu i-am răspuns nimic, căci n-aveam ce să-i răspund. Când m-am aflat eu însămi în același necaz și pericol, n-am găsit pe nimeni care să mă ajute.

Biata copilă, poate că ducele are un plan pentru ea, poate că lady Rochford știe ce trebuie făcut. Dar când regele se va sătura de ea – și se va sătura negreșit, căci ce poate face ea ca să trezească o dragoste durabilă? –, când se va sătura de ea, dacă nu va aduce pe lume un copil, ce motiv va mai avea s-o păstreze? Iar dacă își pune în gând să scape de ea, îi va oferi oare o compensație generoasă, așa cum mi-a oferit mie, dat fiind faptul că eu sunt o ducesă cu prieteni puternici, iar ea e o fată ușuratică, cu minte puțină și fără nicio apărare? Sau va găsi altă cale, mai ușoară, mai rapidă și mai ieftină, de-a scăpa de ea?

Katherine, Hampton Court, martie 1541

Ia să văd, ce am acum?

Rochiile mele de iarnă sunt gata și am altele date la făcut pentru primăvară, dar nu-mi folosesc la nimic, căci se apropie postul Paștelui și nu le pot purta.

Am darurile de Crăciun și de Anul Nou, adică, printre alte lucruri de care am uitat deja sau pe care le-am dat doamnelor mele, am două pandantive făcute din douăzeci și șase de diamante plate și douăzeci și șapte de diamante obișnuite, atât de grele că abia pot ține capul sus când le port la gât. Am un șirag de perle, cu două sute de perle mari cât căpșunile. Am un cal minunat de la draga mea Anne. Acum îi spun Anne, iar ea îmi spune Kitty când suntem singure. Însă giuvaierurile nu schimbă nimic, căci și pe ele trebuie să le las deoparte în timpul postului.

Am un cor nou de cântăreți și muzicieni, dar după ce va începe postul, nu-mi vor mai putea cânta muzică veselă. De asemenea, în post nu-mi va fi îngăduit să mănânc nimic ca lumea. Nu voi putea să joc cărți sau să vânez, nu voi putea să dansez sau să joc jocuri, e prea frig ca să ieșim pe fluviu și, chiar dacă n-ar fi, postul începe în curând. Nici măcar nu voi mai spune glume cu doamnele mele, nu vom mai alerga prin apartamente și nu ne vom mai juca de-a prinselea, nu vom mai doborî popice și nu vom mai arunca cu mingea după ce începe postul ăsta atât de plictisitor.

Și, din cine știe ce motiv, regele face Lăsata-secului să vină mai devreme anul acesta. Din simplă proastă dispoziție, s-a încuiat în odăile sale din februarie și acum nici măcar nu mai iese să cineze, nu mă primește deloc, nu e niciodată bun cu mine și nu mi-a mai dăruit nimic și nici nu mi-a mai spus „trandafirul meu frumos” din noaptea de Anul Nou. Se zice că e bolnav, dar cum șchiopătează mereu și e mereu constipat și cum piciorul îi putrezește întruna din cauza răni, nu văd unde-i diferența. Pe deasupra, e mânios pe toată lumea și nimic nu-l mulțumește. A închis practic curtea și toți umblă în vârful picioarelor, de parcă le-ar fi frică să respire. Mai mult chiar, jumătate dintre familii au plecat la reședințele lor, căci regele nu e de față și Consiliul Coroanei nu se întrunește deloc,

iar regele refuză să primească pe oricine, așa că mulți dintre tineri au plecat și nu există niciun fel de distracții.

— Îi e dor de regina Anne, spune Agnes Restwold pentru că e o mătă răutăcioasă.

— Ba nu, replic sec. De ce să-i fie? El singur a hotărât s-o repudieze.

— Ba îi e, insistă ea. Nu vezi? Îndată după plecarea ei a devenit tăcut, apoi s-a îmbolnăvit și acum s-a retras de la curte ca să se gândească la ce ar putea face și cum ar putea s-o aducă înapoi.

— E o minciună!

E îngrijorător să-mi spună așa ceva. Cine să știe mai bine decât mine că poți să iubești pe cineva și apoi să te trezești într-o zi și să nici nu-ți mai pese de acea persoană? Credeam că de vină sunt doar eu, cu inima mea ușuratică, așa cum spune bunica. Dar dacă regele are și el o inimă ușuratică? Dacă s-a gândit, așa cum m-am gândit și eu și, evident, toată lumea, că ea n-a arătat niciodată mai bine și nici n-a făcut o impresie mai bună ca acum? Ca prin farmec, tot ce fusese înainte atât de străin și de stupid la ea a dispărut și era... nu știu ce cuvânt să folosesc... elegantă. Era ca o regină adevărată, iar eu eram, ca întotdeauna, cea mai frumoasă fată din încăpere. Sunt întotdeauna cea mai frumoasă fată din încăpere. Dar asta-i tot. Niciodată nu sunt mai mult de-atât. Dacă el vrea acum o femeie cu eleganță?

— Agnes, rău faci că profiți de lunga ta prietenie cu Alteța Sa ca s-o tulburi, o dojenește lady Rochford.

Ador faptul că e în stare să spună asemenea lucruri. Replica e la fel de bună ca o glumă, iar tonul ei e ca o ploaie de februarie pe ceafă.

— Sunt doar bârfe deșarte despre sănătatea șubredă a regelui, pentru care ar trebui să ne rugăm, adaugă ea.

— Eu chiar mă rog, zic repede, căci toți spun că merg în capelă și-mi petrec tot timpul ițindu-mi capul peste marginea lojii reginei ca să-l văd pe Thomas Culpepper, care privește în sus la mine și zâmbește. Surâsul lui e cel mai bun lucru din biserică, luminează capela ca un miracol.

— Chiar mă rog. Și când intrăm în post, Dumnezeu știe că nu voi avea altceva de făcut decât să mă rog.

Lady Rochford încuviințează.

— Într-adevăr, ne vom ruga toate pentru sănătatea regelui.

— Dar de ce? E chiar așa de rău bolnav? o întreb încet, așa încât Agnes și celelalte să nu audă.

Uneori îmi doresc într-adevăr să nu le fi lăsat să vină la curte. Pentru odaia domnișoarelor de companie de la Lambeth erau destul de bune, dar zău, nu cred că se comportă întotdeauna ca niște doamne la curtea reginei. Sunt sigură că regina Anne n-a avut doamne atât de gălăgioase ca ale mele. Ale ei erau mult mai bine-crescute. N-am fi îndrăznit într-o mie de ani să-i vorbim așa cum îmi vorbesc doamnele mele.

— Rana de la picior i s-a închis iarăși, spune lady Rochford. De bună seamă că ai ascultat când ți-a explicat doctorul, nu?

— N-am înțeles. Am început să ascult, dar apoi n-am mai înțeles. Așa că n-am mai auzit cuvintele.

Ea se încruntă.

— Acum mulți ani, regele a căpătat o rană groaznică la picior. Rana nu s-a vindecat niciodată. Cred că știi măcar atâta lucru.

— Da, spun bosumflată. Toată lumea știe lucrul ăsta.

— Rana s-a infectat și trebuie curățată, puroiul din carne trebuie scos afară în fiecare zi.

— Asta știu. Nu-mi vorbiți despre asta.

— Ei bine, rana s-a închis.

— Asta-i un lucru bun, nu-i așa? S-a vindecat? Regele se simte mai bine.

— Rana se închide la suprafață, dar dedesubt e tot infectată, mă lămurește ea. Otrava nu are pe unde ieși, așa că urcă spre pântecul și spre inima lui.

— O, nu!

Sunt cu totul uluită.

— Ultima dată când s-a întâmplat asta, ne-am temut că-l vom pierde, spune ea cu cea mai mare seriozitate. Fața i s-a înnegrit ca a unui leș otrăvit și a zăcut ca un mort până i s-a redeschis iarăși rana și i s-a curățat otrava.

— Cum o deschid? întreb. Știți, e dezgustător de-a binelea.

— Taie carnea și apoi o țin deschisă. O proptesc cu bucățele mici de aur ca să rămână deschisă. Trebuie să împingă bucățelele în rană, ca s-o țină deschisă, altfel s-ar închide la loc. Regele trebuie să îndure tot timpul durerea unei răni deschise și acum vor fi nevoiți s-o facă din nou: să-i taie

carnea piciorului și apoi să deschidă din nou rana.

— Și atunci va fi din nou sănătos? întreb cu vioiciune, căci îmi doresc din toată inima să înceteze să-mi mai spună lucrurile astea.

— Nu. Atunci va fi ca înainte, șchiop, chinuit de dureri și otrăvit de rană. Durerea îl face să devină mânios și, mai rău decât atât, îl face să se simtă bătrân și obosit. Faptul că e șchiop înseamnă că nu mai poate fi bărbatul dinainte. L-ai ajutat să se simtă din nou tânăr, dar acum rana îi amintește că e bătrân.

— Nu se poate să fi crezut într-adevăr că e tânăr! Nu se poate să fi crezut că e tânăr și chipeș. Nici măcar el nu se poate să fi crezut asta!

Ea mă privește cu seriozitate.

— O, Katherine, chiar a crezut că e tânăr și îndrăgostit. Trebuie să-l faci să creadă din nou lucrul ăsta.

— Dar ce pot să fac? întreb simțind că încep să mă bosumflu. Nu pot să-i bag idei în cap! Pe deasupra, când e bolnav nu vine în patul meu.

— Va trebui să mergi tu la el. Du-te la el și inventează ceva care să-l facă să se simtă iarăși tânăr și îndrăgostit. Fă-l să se simtă ca un bărbat tânăr și plin de dorință.

Mă încrunt.

— Nu știu cum.

— Ce-ai face dacă ar fi tânăr?

— Aș putea să-i spun că unul dintre tinerii de la curte e îndrăgostit de mine, sugerez. Aș putea să-l fac gelos. Sunt destui bărbați tineri (mă gândesc la Thomas Culpepper) pe care știu că aș putea să-i doresc cu adevărat.

— Niciodată! spune ea imperativ. Să nu faci asta niciodată! Nu știi cât de periculos e.

— Da, dar ați spus...

— Nu-ți trece prin minte altă cale de a-l face să se simtă iarăși îndrăgostit fără să-ți pui gâtul pe butuc? întreabă ea supărată.

— Serios! exclam. Mă gândeam doar...

— Mai gândește-te, zice ea pe un ton de-a dreptul nepoliticos.

Nu spun nimic. Nu mă gândesc. Tac intenționat, ca să-i arăt că a fost nerespectuoasă și că nu accept așa ceva.

— Mărturisește-i că ți-e teamă că vrea să se întoarcă la ducesa de Cleves, mă sfătuiește ea.

Lucrul ăsta mi se pare atât de surprinzător, încât uit să mai stau bosumflată și o privesc uluită.

— Dar asta e tocmai ce spunea Agnes și i-ați atras atenția să nu mă tulbure!

— Exact. Tocmai de aceea e o minciună atât de iscusită. Pentru că e practic adevărată. Unii curteni o spun cu fereală, iar Agnes Restwold ți-o trânteste în față. Dacă te-ai gândi măcar o clipă la altceva în afară de propria ta persoană, înfățișarea și giuvaierurile tale, ai fi într-adevăr neliniștită și tulburată. Și, cel mai bine dintre toate, dacă mergi la el și te arăți neliniștită și tulburată, își va închipui că două femei s-au luptat pentru el și se va simți iarăși plin de încredere în farmecul lui. Dacă te descurci bine, s-ar putea să se întoarcă înapoi în patul tău înainte de intrarea în post.

Șovăi, apoi spun cu precauție:

— Vreau să fie fericit, bineînțeles. Dar dacă nu se întoarce în patul meu până la intrarea în post, atunci nu contează prea mult...

— Ba contează. Aici nu e vorba de plăcerea ta și nici chiar de a lui, spune ea cu gravitate. Trebuie să-i naști un fiu. Pari să uiți mereu că nu e vorba despre dans sau despre muzică, nici măcar despre bijuterii și pământuri. Nu-ți câștigi locul de regină fiind femeia pe care o răsfăță cu tandrețe, ci devenind mama fiului lui. Până nu-i dăruiești un fiu, cred că nici măcar nu te va încorona.

— Dar vreau să fiu încoronată! protestez.

— Atunci trebuie să-l aduci în patul tău, ca să-ți facă un copil. E prea primejdios până și să te gândești la orice altceva.

— Mă duc.

Las să-mi scape un oftat adânc, ca să vadă că nu m-au speriat amenințările ei, ci că, dimpotrivă, merg obosită să-mi fac datoria.

— Mă duc și-i spun că sunt nefericită.

Printr-un noroc, când ajung în sala de primire exterioară, o găsesc neobișnuit de goală – atât de mulți oameni au plecat acasă! Așa că Thomas Culpepper e aproape singur, jucând zaruri, cu mâna stângă contra mâinii drepte, pe bancheta de la fereastră.

— Câștigi? îl întreb, încercând să-i vorbesc pe un ton nepăsător.

Când mă vede, sare în picioare și se înclină.

— Câștig întotdeauna, Alteță.

Surâsul lui îmi face inima să bată mai tare. Într-adevăr, chiar așa se întâmplă: când scutură din cap ca acum și zâmbește, simt că inima mi-o ia la goană.

— Nu e cine știe ce talent dacă joci singur, spun cu voce tare.

Iar în gând adaug: „Iar asta nu-i o replică prea spirituală”.

— Câștig la zaruri și la cărți, dar în dragoste n-am nicio speranță, îmi mărturisește în șoaptă.

Arunc o privire în urmă: Katherine Tylney s-a oprit să stea de vorbă cu o rubedenie a ducelui de Hertford și, măcar de data asta, nu ascultă. Catherine Carey se află la o distanță discretă și privește pe fereastră.

— Ești îndrăgostit? îl întreb.

— Nu se poate să nu știți, șoptește el.

Abia dacă îndrăznesc să mă gândesc la asta. Probabil că se referă la mine, probabil că e pe punctul de a-mi mărturisi că mă iubește. Dar jur că, dacă vorbește despre altcineva, voi muri. Nu voi putea îndura ca el să vrea pe alta. Îmi păstrez însă tonul voios.

— De ce aș ști?

— Trebuie să știți pe cine iubesc. Tocmai Înălțimea Voastră să nu știe!

Conversația asta e atât de delicioasă, încât simt cum mă furnică degetele de la picioare în pantofii cei noi. Mi-e cald, sunt sigură că roșesc și că el va remarca.

— Chiar trebuie?

— Regele vă primește, anunță idiotul de doctor Butt.

Tresar și mă îndepărtez de Thomas Culpepper, căci am uitat cu desăvârșire că mă aflu acolo ca să-l văd pe rege și să-l fac să mă iubească din nou. Spun peste umăr:

— Vin într-un minut.

Pe Thomas îl pufnește râsul și sunt nevoită să-mi acopăr gura cu palma ca să nu chicotesc și eu.

— Nu, trebuie să mergeți îndată, îmi amintește el încet. Nu-l puteți lăsa pe rege să aștepte. Voi fi aici când veți ieși.

— Fără îndoială voi ieși curând, îi răspund aducându-mi

aminte că trebuie să par amărâtă din pricină că regele mă neglijează.

Mă îndepărtez repede de el și intru grăbită în odaia regelui, unde el zace pe pat ca o corabie uriașă, eșuată pe un chei uscat, cu piciorul ridicat pe niște perne brodate, cu fața mare și rotundă cuprinsă de paloare, cu o expresie de autocompătimire întipărită pe chip. Mă apropii încet de patul imens și încerc să par neliniștită că-i pierd iubirea.

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1541

Regele alunecă într-un fel de melancolie, stăruie să stea singur, închis departe de ceilalți, ca un câine bătrân, puturos și muribund, iar încercările lui Katherine de a-l face să se deschidă spre ea sunt condamnate, căci nu e capabilă de interes susținut față de altă persoană în afară de ea însăși mai mult de o jumătate de zi. S-a dus iarăși în odaia lui, dar de data asta nici măcar n-a vrut s-o lase înăuntru, iar ea, în loc să se arate îngrijorată, a scuturat din capul ei frumos și a declarat că, dacă el refuză s-o primească, nu-l va mai vizita.

A întârziat însă destul cât să-l întâlnească pe Thomas Culpepper, iar acesta a scos-o la plimbare în grădină. Am trimis-o pe Catherine Carey după ea cu un șal, împreună cu o altă domnișoară de companie bine-crescută, ca să le dea celor doi o spoială de decență, dar din felul în care regina îl ținea de braț, pălăvrăgea și râdea, oricine își putea da seama că e fericită în tovărășia lui și că a uitat cu desăvârșire de bărbatul ei, care zace în tăcere, într-o odaie întunecoasă.

Ducele îmi aruncă la cină o privire stăruitoare și tăioasă, dar nu spune nimic și știu că așteaptă de la mine să fac în așa fel încât mica noastră cățea să fie servită și să rămână grea. Un fiu l-ar scoate pe rege din melancolie și i-ar asigura pe vecie familiei Howard coroana. De data asta trebuie s-o facem. Trebuie să reușim. Nicio altă familie din lume nu a avut parte de două încercări pentru a pune mâna pe un asemenea premiu. Nu putem eșua de două ori.

În iritarea ei, Katherine cheamă muzicienii în odaia doamnelor și dansează cu acestea și cu oamenii din suita ei. Nu e prea multă veselie, așa că două dintre fetele mai nebunatice, Joan și Agnes, dau fuga în sala de mese și invită câțiva curteni. Observând lucru ăsta, trimit îndată un paj după Thomas Culpepper, să văd dacă e destul de nesăbuit ca să vină. Este.

Cercetez fața reginei când Culpepper intră în odaie și nu-mi scapă împurpurarea obrazilor și iuțeala cu care se întoarce apoi și-i spune ceva micuței Catherine Carey, care stă lângă ea. Se vede clar că e îndrăgostită nebunește de el și, preț de o clipă, îmi aduc aminte că nu e doar un pion în partida noastră,

ci și o fată, o fată tânără care se îndrăgostește pentru prima oară în viața ei. S-o văd pe micuța Kitty Howard descumpănită, bâlbâindu-se, roșind ca un boboc de trandafir și gândindu-se la altcineva decât la ea însăși e ca și cum aș urmări transformarea unei fete în femeie. Ar fi foarte înduioșător, dacă ea n-ar fi regina Angliei și o Howard cu o misiune de îndeplinit.

Thomas Culpepper intră în grupul de dansatori și se așază în așa fel încât să-i fie partener reginei când se formează perechile. Ea privește în pământ, ca să-și ascundă surâsul de plăcere și să se prefacă pudică, dar când dansul îi aduce unul lângă altul și-l ia de mână, ridică ochii spre el și se privesc cu un dor nespus.

Mă uit în jur, însă nimeni nu pare să fi observat lucrul ăsta, fiindcă jumătate din doamnele reginei fac ochi dulci unui tânăr sau altuia. Îi arunc o privire scurtă lui lady Rutland și ridic din sprâncene, iar ea încuviințează din cap, se apropie de regină și-i vorbește încet la ureche. Katherine se încruntă ca un copil dezamăgit, apoi se întoarce spre muzicieni și spune bosumflată:

— Acesta trebuie să fie ultimul dans.

Dar se răsuțește și întinde mâna, aproape fără voia ei, spre Thomas Culpepper.

Katherine, Hampton Court, martie 1541

Îl văd în fiecare zi și în fiecare zi suntem tot mai îndrăzneți unul cu altul. Regele tot n-a ieșit din odăile lui, iar cercul său de doctori și spîteri și moșnegii care-l sfătuiesc nu vin practic niciodată în odăile mele, așa că e ca și cum am fi liberi în aceste zile, doar noi, tinerii, laolaltă. Curtea e tăcută, lipsită de dansuri și de distracții, căci suntem în post. Nu pot nici măcar să organizez dansuri particulare în odăile mele. N-avem voie să vânăm, nici să ne plimbăm cu barca pe fluviu, nici să jucăm jocuri, n-avem voie să facem nimic amuzant. Dar ne e îngăduit să ne preumblăm prin grădini sau pe malul apei după liturghie și, când ies să iau aer, Thomas Culpepper merge alături de mine și prefer să mă plimb cu el decât să dansez, îmbrăcată în cele mai bune veșminte, cu un prinț.

— Vă e frig? mă întreabă.

Nici vorbă, sunt îngropată în blănuri de samur, dar ridic ochii spre el și răspund:

— Puțin.

— Dați-mi voie să vă încălzesc mîna!

Îmi ia mîna și o așază pe brațul lui, lipită de haină. Tânjesc să-i deschii haina și să-mi strecur amîndouă mîinile dedesubt. Pîntecul lui ar fi neted și tare, cred. Pieptul ar putea să-i fie acoperit cu peri fini. Nu știu, dar e încântător că nu știu! Îi cunosc cel puțin mirosul, acum îl pot recunoaște. Are un miros cald, ca de lumînări de bună calitate. Mă face să ard toată.

— E mai bine acum? mă întreabă strîngându-mi mîna lângă trupul lui.

— Mult mai bine.

Ne plimbăm pe malul apei și un barcagiu trece și ne strigă ceva. Fiind însoțită doar de câteva doamne și curteni care merg în fața și-n spatele nostru, nimeni nu știe că sunt regina.

— Aș vrea să fim pur și simplu un băiat și o fată care se plimbă împreună, îi spun.

— Vă doriți să nu fiți regină?

— Nu, îmi place să fiu regină și firește că-l iubesc din toată inima pe Maiestatea Sa regele, dar dacă am fi doi tineri obișnuți, am putea merge la un han ca să luăm cina și să

dansăm, iar asta ar fi plăcut.

— Dacă am fi doi tineri obișnuiți, v-aș duce la o casă specială pe care o știu.

— Da? De ce?

Aud chicotitul vrăjit din propriul meu glas, dar nu mă pot abține.

— Are o sală de mese intimă și un bucătar foarte bun. V-aș oferi cea mai aleasă cină și apoi v-aș curta.

Scot un icnet ușor, prefăcându-mă șocată.

— Domnule Culpepper!

— Nu m-aș opri până n-aș căpăta o sărutare, spune el fără nicio rușine. Și apoi aș merge mai departe.

— Bunica mea te-ar plesni peste cap de ți-ar țiu urechile, îl ameninț.

— Ar merita.

Zâmbește și simt că inima îmi bate să-mi spargă pieptul. Îmi vine să râd tare, îmbătată de simpla bucurie de a-l avea lângă mine.

— Poate că ți-aș răspunde la sărutare, îi șoptesc.

— Sunt foarte sigur că ați face-o, replică el fără să-mi ia în seamă exclamația încântată. Nu mi s-a întâmplat de când mă știu să sărut o fată și ea să nu-mi răspundă. Sunt foarte sigur că m-ați săruta și cred că ați spune: „O, Thomas!”.

— Înseamnă că ești într-adevăr foarte sigur pe dumneata, Thomas Culpepper.

— Spuneți-mi Thomas.

— Nu pot!

— Spuneți-mi Thomas când suntem singuri, ca acum.

— O, Thomas!

— Iată, ați spus-o și nici măcar nu v-am sărutat încă.

— Nu trebuie să-mi vorbești despre sărutări când sunt și alții în apropiere.

— Știu. N-aș îngădui niciodată să vă aflați în vreo primejdie. Vă voi păzi ca pe propria mea viață.

— Regele știe totul! îl previn. Tot ce spunem, poate chiar tot ce gândim. Are spioni pretutindeni și știe ce se ascunde chiar și-n inimile oamenilor.

— Iubirea mea e ascunsă adânc, spune el.

— Iubirea ta? repet, abia respirând.

— Iubirea mea, repetă la rândul lui.

Lady Rochford se apropie de mine și îmi spune:

— Trebuie să intrăm. Va ploua.

Thomas Culpepper se întoarce îndată și mă conduce înapoi la palat.

— Nu vreau să intru! mă împotrivesc cu încăpățănare.

— Intrați și spuneți apoi că vreți să vă schimbați rochia, apoi strecurați-vă din odaia personală pe scara ce dă spre grădină, iar eu vă voi aștepta în prag, îmi șoptește.

— Ultima oară când am convenit să ne întâlnim, n-ai venit.

El chicotește.

— Trebuie să mă iertați pentru asta, s-a întâmplat în urmă cu luni întregi. De data asta voi veni negreșit. Vreau să fac un lucru foarte special.

— Care?

— Vreau să văd dacă vă pot face să mai spuneți o dată „O, Thomas!”.

Anne, palatul Richmond, martie 1541

Ambasadorul Harst a venit să-mi aducă vești de la curte. A băgat un tânăr ca servitor în odăile regelui și băiatul spune că doctorii se îngrijesc de rege în fiecare zi și se chinuie să-i țină rana deschisă, ca să i se poată scurge otrava din picior. Introduc bucăți mici de aur în rană, ca să nu se poată închide, și, legând marginile cu ață, trag de carnea vie a bietului om de parcă ar fi un aluat de plăcintă.

— Trebuie să îndure chinuri cumplite, remarc.

Doctorul Harst încuviințează din cap.

— Și e deznădăjduit, adaugă el. Îl macină teama că nu se va mai face bine niciodată. E încredințat că i-a sosit ceasul și e bolnav de frică la gândul că-l va lăsa pe prințul Eduard fără un tutore sigur. Consiliul Coroanei se gândește că va trebui să stabilească o regență.

— În cine va avea încredere să-i fie tutore prințului cât e minor?

— N-are încredere în nimeni, iar familia prințului, Seymour, e dușmană declarată a familiei reginei, Howard. Fără îndoială, vor sfâșia țara între ele. Pacea Tudorilor se va sfârși întocmai cum a început: cu un război între marile familii, care se vor lupta ca să câștige tronul regatului. Regele se teme și pentru credința oamenilor. Familia Howard păzește neclintită vechea religie și va repune țara sub aripa Romei, dar Cranmer are Biserica de partea lui și va lupta pentru reformă.

Chibzuiesc, rozându-mi vârful degetului.

— Regele tot se mai teme că există un complot pentru a-l răsturna?

— Se vorbește despre o nouă răscoală în nord, în sprijinul vechii religii. Regele se teme că oamenii vor porni iarăși la luptă, că răzmerița se va întinde, crede că pretutindeni pașiștii cheamă norodul la revoltă împotriva lui.

— Nimic din toate acestea nu mă pune în primejdie, nu-i așa? Regele nu se va întoarce împotriva mea, nu?

Trăsăturile chipului său obosit se lasă în jos într-o grimasă.

— S-ar putea s-o facă. Se teme și de luterani.

— Dar toți știu că sunt membră practicantă a Bisericii regelui! protestez. Fac totul pentru a arăta că mă conformez

instrucțiunilor sale.

— Ați fost adusă în țară ca prințesă protestantă. Iar omul care v-a adus a plătit cu viața. Mă tem pentru Domnia Voastră.

— Ce pot să fac? îl întreb.

— Voi sta cu ochii pe rege. Câtă vreme e pornit împotriva papiștilor suntem în siguranță, dar dacă se întoarce împotriva reformatorilor, ar trebui să ne asigurăm că putem ajunge acasă la nevoie.

Tremur ușor, gândindu-mă la tirania nebunească a fratelui meu, față de tirania nebunească a acestui rege.

— Acolo nu am un cămin.

— S-ar putea să nu aveți un cămin nici aici.

— Regele mi-a promis siguranța.

— V-a promis și tronul, replică ambasadorul ironic. Și cine stă pe el acum?

— N-o invidiez.

Mă gândesc la soțul ei, cugetând mohorât la greșelile sale, obligat de rana lui supurândă să zacă la pat, numărându-și dușmanii și dând vina pe unul sau pe altul, în timp ce îl mistuie febra și în sentimentul nedreptății pe care-l nutrește se strecoară o doză tot mai mare de nebunie.

— Cred că nicio femeie din lume n-ar invidia-o, spune ambasadorul.

Jane Boleyn, Hampton Court, aprilie 1541

— Ce s-a întâmplat de fapt cu Anne Boleyn?

Copila-regină mă îngrozește cu această întrebare în timp ce ne întorcem de la liturghie, într-o dimineață de aprilie. Regele a lipsit ca de obicei din loja regală și de data asta ea nu s-a aplecat peste marginea lojii ca să-l vadă pe Culpepper. Ba chiar a închis ochii în timpul rugăciunilor, ca și cum s-ar fi rugat, și părea dusă pe gânduri. Iar acum, vine cu întrebarea asta.

— A fost acuzată de trădare, spun cu răceală. Fără îndoială știi lucrul ăsta.

— Da, dar de ce? Concret, de ce? Ce s-a întâmplat?

— Ar trebui s-o întrebi pe bunica ta sau pe duce.

— Nu erați acolo?

Nu eram acolo? N-am fost acolo în fiecare clipă agonizantă a întregii povești?

— Ba da, eram la curte.

— Nu vă aduceți aminte?

Ca și cum mi-ar fi fost gravat în piele cu cuțitul.

— Ba da, îmi aduc aminte. Însă nu-mi place să vorbesc despre asta. De ce vrei să afli trecutul? Acum nu mai înseamnă nimic.

— Doar nu e un secret, insistă ea. Nu există niciun motiv de rușine, nu?

Înghit în sec, simțindu-mi gâtul uscat.

— Nu, niciunul. Dar a costat viața cumnatei și a soțului meu și reputația familiei.

— De ce l-au executat pe soțul Domniei Voastre?

— A fost acuzat de trădare împreună cu ea și cu ceilalți bărbați.

— Credeam că bărbații ceilalți au fost acuzați de adulter.

— E același lucru, spun scurt. Dacă regina își ia un amant, asta înseamnă trădare față de rege. Înțelege? Acum putem vorbi despre altceva?

— Atunci de ce l-au executat pe fratele ei, soțul Domniei Voastre?

Strâng din dinți și răspund mohorâtă:

— Au fost acuzați că erau amanți. Acum înțelege de ce nu

vreau să vorbesc despre asta? De ce nu vrea nimeni să vorbească despre asta? Putem să punem capăt discuției aici?

E atât de uluită încât nici măcar nu-mi remarcă tonul.

— Au acuzat-o că l-a luat drept amant pe fratele ei?! Cum au putut crede că a făcut așa ceva? Cum au putut găsi dovezi pentru așa ceva?!

— Prin spioni și mincinoși, spun cu amărăciune. Ia-o ca pe un avertisment. Nu te încrede în fetele alea proaste pe care le-ai adunat în jurul tău.

— Cine i-a acuzat? întreabă ea, încă nedumerită. Cine a putut depune o asemenea mărturie?

— Nu știu.

Îmi doresc cu disperare să scap de ea, de vânătoarea ei hotărâtă pe urma acestor adevăruri vechi.

— A trecut prea mult timp și nu-mi aduc aminte, însă, chiar dacă mi-aș aminti, aș prefera să nu discut despre asta.

Mă îndepărtez de ea cu pași mari, ignorând protocolul regal, fiindcă nu suport bănuiala care începe să-i încolțească pe chip.

— Cine ar putea să știe? repetă ea.

Dar eu am dispărut.

Katherine, Hampton Court, aprilie 1541

Tot ce aflu mă liniștește mult și-mi doresc să mă fi gândit mai devreme să întreb. Am crezut întotdeauna că verișoara mea Anne a fost prinsă cu un iubit și decapitată pentru asta. Acum descopăr că a fost mult mai complicat și că ea s-a aflat în centrul unui complot trădător, care s-a petrecut prea demult ca să pot înțelege. Mă temeam că merg pe același drum ca și ea și că mă îndrept către aceeași destinație, mă temeam că i-am moștenit firea păcătoasă. Dar a ieșit la iveală că a existat un mare complot, cu care au avut, cumva legătură chiar și lady Rochford și soțul ei. Sunt aproape sigură că a fost ceva legat de religie, căci Anne era o sacramentariană înfocată, cred, pe când acum, oricine are un dram de minte păzește vechile obiceiuri. Așadar, cred că, dacă sunt foarte abilă și foarte discretă, pot cel puțin să fiu prietenă cu Thomas Culpepper, pot să-l văd adesea, pot să-l iau drept tovarăș și consolator și nimeni nu trebuie să știe sau să creadă nimic despre asta. Câtă vreme el e slujitorul credincios al regelui, iar eu sunt o soție bună, nu se va întâmpla nimic rău.

Dând dovadă de o mare istețime, o chem pe verișoara mea Catherine Carey lângă mine și o rog să-mi aleagă firele de mătase pentru brodat pe nuanțe, ca și cum aș vrea să mă apuc de cusut. Dacă s-ar afla de mai mult timp la curte, și-ar da seama imediat că e o stratagemă, căci nu m-am mai atins de ac de când am devenit regină, însă își aduce un taburet, se așază la picioarele mele și pune laolaltă firele de mătase roz, pe care le privim împreună.

— Ți-a povestit vreodată mama ta ce s-a întâmplat cu sora ei, regina Anne? o întreb încet.

Ridică privirea spre mine. Are ochi căprui, dar de o nuanță mai deschisă decât ai celor din neamul Boleyn.

— O, am fost de față, spune ea simplu.

— Ai fost de față! exclam. Eu n-am știut nimic despre asta!

Ea zâmbește.

— Vă aflați la țară, nu-i așa? Suntem cam de aceeași vârstă. Dar eu mă aflam la curte. Mama îi era doamnă de companie surorii ei, Anne Boleyn, iar eu îi eram domnișoară de companie.

— Și ce s-a întâmplat? zic simțind că mă sufoc de curiozitate. Lady Rochford nu-mi spune niciodată nimic! Și se supără îngrozitor când îi pun vreo întrebare.

— E o întâmplare cumplită și nu merită povestită.

— O, nu începe și tu! Trebuie să aflu, Catherine! Doar e și mătușa mea. Am dreptul să știu.

— Vă voi spune. Dar să nu vă așteptați la o poveste veselă. Regina a fost acuzată de adulter cu propriul ei frate, unchiul meu.

Catherine vorbește calm, de parcă ar fi o întâmplare banală.

— Și cu alți bărbați. A fost găsită vinovată, unchiul meu a fost găsit și el vinovat, iar ceilalți bărbați de asemenea. Regina și fratele ei George au fost condamnați amândoi la moarte. Am însoțit-o în Turn. Am slujit-o cât a stat în Turn. Mă aflam lângă ea când au venit s-o ia și când s-a îndreptat spre moarte.

Mă uit la fata aceasta, care e verișoara mea, e de-o vârstă cu mine, e rudă de sânge cu mine, și șoptesc:

— Ai fost în Turn?

Ea încuviințează din cap.

— Imediat ce s-a sfârșit totul, tatăl meu vitreg a venit și m-a luat de acolo. Mama a jurat că nu ne vom mai întoarce niciodată la curte.

Zâmbește și ridică din umeri, apoi adaugă voioasă:

— Dar iată-mă. Cum spune tatăl meu vitreg: unde altundeva poate să se ducă o fată?

— Ai fost în Turn?

Nu pot scăpa de gândul ăsta.

— I-am auzit cum construiau eșafodul, spune ea cu seriozitate. M-am rugat împreună cu ea. Am văzut-o ieșind din odaie pentru ultima oară. A fost cumplit. Cu adevărat cumplit. Nu-mi place să-mi aduc aminte nici acum, după atâta vreme. (Întoarce fața într-o parte și închide o clipă ochii.) A fost cumplit, repetă ea. E cumplit să mori astfel.

— S-a făcut vinovată de trădare! șoptesc.

— Tribunalul regelui a găsit-o vinovată de trădare, mă corectează ea, dar eu nu prea văd diferența.

— Așadar, era vinovată.

Ea mă privește din nou.

— Ei bine, oricum, s-a întâmplat demult și, indiferent dacă era vinovată sau nu, a fost executată la porunca regelui și a

murit cu credința ei, iar acum e moartă.

— Înseamnă că trebuie să fi fost vinovată de trădare. Regele n-ar executa o femeie nevinovată.

Pleacă îndată capul ca să-și ascundă fața.

— Așa cum spuneți, regele nu poate să greșească.

— Crezi că era nevinovată? șoptesc.

— Știu că nu era vrăjitoare, știu că n-a fost vinovată de trădare. Sunt încredințată că nu s-a făcut vinovată de adulter cu toți acei bărbați, spune ea cu tărie. Dar nu-l contrazic pe rege. Alteța Sa știe cel mai bine.

— I-a fost foarte frică? întreb în șoaptă.

— Da.

Pare să nu mai fie nimic de adăugat. Lady Rochford intră în odaie și ne vede împreună, cu capetele apropiate. Întreabă supărată:

— Ce faci, Catherine?

Ea ridică privirea.

— Aleg mătasea de brodat pentru Alteța Sa.

Lady Rochford mă măsoară îndelung, cu o privire iscoditoare. Știe că nu există șanse să mă apuc de cusut dacă nu mă privește nimeni.

— Pune firele în cutie cu grijă după ce termini, spune ea și pleacă.

— Dar ea n-a fost acuzată, șoptesc făcând semn spre ușa pe care tocmai a ieșit lady Rochford. Și nici mama ta. Doar George.

Catherine se apucă să adune firele de mătase.

— Mama era proaspăt sosită la curte și o veche favorită a regelui. Lady Rochford nu a fost acuzată fiindcă a depus mărturie împotriva soțului ei și a reginei. N-aveau cum s-o acuze, era martorul lor principal.

— Ce?!

Sunt atât de uluită încât exclamația îmi scapă de pe buze ca un țipăt ușor și Catherine aruncă o privire spre ușa din spatele nostru, ca și cum s-ar teme că ne-a auzit cineva.

— Și-a trădat propriul soț și propria cumnată?!

Ea încuviințează din cap și repetă:

— S-a întâmplat demult. Mama spune că nu ajută la nimic să te gândești la întâmplări și la greșeli vechi.

— Cum a putut?! îngaim, bălbâindu-mă din cauza șocului.

Cum a putut să facă așa ceva? Să-și trimită soțul la moarte? Să-l acuze de... acel lucru?! Cum poate unchiul să aibă atâta încredere în lady Rochford? Când și-a trădat propriul soț și pe regină?

Verișoara mea Catherine se ridică de pe podea, pune firele de mătase în cutie, așa cum i s-a cerut, și remarcă:

— Mama mi-a poruncit să nu mă încred în nimeni de la curte, mai ales în lady Rochford.

Toate astea îmi dau de gândit. Nu pot să-mi imaginez cum era pe-atunci, cu atâta timp în urmă. Nu pot să-mi imaginez cum arăta regele când era tânăr, un bărbat tânăr și sănătos, poate la fel de chipeș și de atrăgător cum e acum Thomas Culpepper. Și cum era viața la curte pentru regina Anne, verișoara mea, admirată întocmai cum sunt eu acum, înconjurată de curteni întocmai cum sunt eu acum, încrezându-se în Jane Boleyn exact cum fac eu acum.

Nu reușesc să-mi dau seama ce înseamnă asta. Nu reușesc să-mi dau seama ce înseamnă pentru mine. După cum spunea Catherine, s-a întâmplat demult și toți s-au schimbat între timp. Nu mă pot lăsa bântuită de aceste întâmplări vechi și triste. Anne Boleyn a fost o taină rușinoasă a familiei noastre atâta vreme, încât nu mai contează dacă a fost nevinovată sau nu, din moment ce până la urmă a murit ca trădătoare. De bună seamă că pentru mine nu are nicio importanță, nu? Asta nu înseamnă că trebuie să-i calc pe urme sau că există o moștenire Boleyn care duce pe eșafod și care mi-a fost lăsată și mie. Asta nu schimbă cu nimic situația. Asta nu înseamnă că am de învățat o lecție de la ea.

Eu sunt acum regina și-mi voi trăi viața așa cum voi dori. Va trebui să mă descurc cât de bine voi putea cu un rege care nu mi-e câtuși de puțin soț. N-a mai ieșit aproape deloc din odăile sale de o lună și nu mă lasă să intru nici chiar atunci când merg la ușa lui să-l vizitez. Fiindcă nu mă vede deloc, nu e niciodată mulțumit de mine și n-am mai primit nimic de la el de luni întregi, nici măcar un flecușeț. Se poartă atât de grosolan și de egoist, încât cred că i-ar fi învățătură de minte dacă m-aș îndrăgosti de alt bărbat.

Nu voi face asta și nici nu-mi voi lua un amant, pentru nimic în lume. Dar ar fi fără îndoială vina lui dacă aș face-o. Lasă mult de dorit ca soț și e minunat că toți vor să știe dacă

sunt sănătoasă și dacă există vreun semn că vom avea un moștenitor, dar dacă el nu mă primește în odăile sale, cum să rămân grea?!

Sunt hotărâtă ca astă-seară să fiu o soție bună și să încerc din nou, așa că mi-am trimis pajul cu rugămintea de-a mi se îngădui să iau cina cu regele, în odaia lui. Thomas Culpepper trimite un mesaj de răspuns în care mă înștiințează că regele se simte puțin mai bine astăzi și e mai vesel. S-a ridicat din pat și a stat la fereastră ca să audă păsările din grădină. Thomas vine personal în odăile mele ca să-mi spună că regele, privind de la fereastră, m-a văzut jucându-mă în grădină cu câțelul meu și a zâmbit.

— Într-adevăr?

Purtam una din rochiile noi, de un trandafiriu foarte deschis, ca să sărbătoresc încheierea postului – în sfârșit! –, și aveam la gât perlele primite de Crăciun. Sinceră să fiu, cred că eram foarte fermecătoare pe când mă jucam în grădină. Dacă aș fi știut că mă privește!

— Tu m-ai văzut?

Pleacă repede capul, având aerul că nu îndrăznește să mărturisească.

— Dacă aș fi fost eu regele, aș fi uitat de orice durere și aș fi coborât scările în fugă ca să fiu cu voi. Dacă aș fi soțul Înalțimii Voastre, nu cred că v-aș lăsa singură o clipă.

Două dintre domnișoarele mele de companie intră în odaie și se uită curioase la noi. Știu că stăm față-n față, de parcă ar urma să ne sărutăm. Spun răspicat:

— Spuneți-i Maiestății Sale că voi cina cu el astă-seară, dacă-mi îngăduie, și voi face tot ce-mi stă în puteri ca să-l înveslesc.

Thomas se înclină și iese.

— Să-l învesești? comentează Agnes. Cum? Îi faci încă o clismă?!

Toate domnișoarele de companie izbucnesc în râs, de parcă remarca ei ar fi extrem de spirituală.

— Voi încerca să-l înveslesc dacă nu e hotărât să fie nefericit, răspund. Și aveți grijă cum vă purtați.

Nimeni nu poate spune că nu-mi îndeplinesc toate îndatoririle de soție, chiar dacă el se poartă dezagreabil. Iar diseară cel puțin îl voi vedea pe Thomas, care mă va conduce

în odăile regelui și pe urmă mă va însoți înapoi, așa că vom petrece câteva clipe împreună. Dacă vom ajunge într-un loc unde să nu fim văzuți, mă va săruta, știu că o va face și, numai gândindu-mă la asta, mă topesc ca zahărul în cratiță.

Jane Boleyn, Hampton Court, aprilie 1541

— Foarte bine, îmi spune unchiul Howard. Rana regelui merge la fel de rău, dar cel puțin vorbește iarăși cu regina. A fost în patul ei?

— Aseară. A fost silită să joace rolul bărbatului, să se suie călare pe el și să-l muncească, deși nu-i place deloc lucrul ăsta.

— Nu contează, atât timp cât treaba e dusă la bun sfârșit. Lui îi place?

— Firește. Cărui bărbat nu-i place?

Ducele încuviințează cu un zâmbet mohorât.

— Ea a jucat la perfecție rolul pe care i l-ai dat? L-a convins că, atunci când se retrage de la curte, lipsa lui îi frânge inima și că se teme mereu că se va întoarce la femeia din Cleves?

— Cred că da.

Unchiul râde scurt.

— Jane, draga mea Jane, ce duce minunat ai fi fost! Ar fi trebuit să fii conducătorul casei noastre, ca femeie te irosești. Constrângerile impuse unei femei îți deformează și-ți zdrobesc talentele. Dacă ai fi avut un regat de apărut, ai fi fost un bărbat de seamă.

Nu pot să nu zâmbesc. Când capul familiei mele îmi spune că ar fi trebuit să fiu duce, întocmai ca el, asta înseamnă că am străbătut cale lungă de la dizgrație.

— Am o solicitare, spun profitând de faptul că sunt privită cu atâta bunăvoință.

— A, da? Aproape c-aș spune „orice”.

— Știu că nu-mi puteți da un ducat, încep.

— Ești lady Rochford, îmi amintește el. Bătălia noastră pentru păstrarea titlului tău a fost încununată de succes, ai această parte din moștenirea Boleyn, indiferent ce altceva ai pierdut.

Mă abțin să remarc că titlul nu înseamnă mult, din moment ce reședința care îmi poartă numele e ocupată de sora soțului meu și de plozii ei, nu de mine.

— Mă gândeam că aș putea încerca să obțin un alt titlu, sugerez.

— Ce titlu?

— Mă gândeam că m-aș putea recăsători, îl lămuresc, devenind de-acum îndrăzneată. Nu ca să părăsesc familia, ci ca să fac o alianță între noi și altă casă importantă. Pentru a spori măreția și legăturile familiei, pentru a-mi mări propria avere și a obține un titlu mai înalt. (Mă opresc o clipă.) Pentru noi, milord. Pentru ascensiunea noastră, a tuturor. Vă place să le găsiți femeilor din familie situații care să le avantajeze, iar eu aș dori să mă recăsătoresc.

Ducele se întoarce spre fereastră, ca să nu-i pot vedea chipul. Tace vreme îndelungată, iar când se întoarce, nu e nimic de văzut: expresia feței sale seamănă cu o pictură, e absolut neclintită și nu dezvăluie nimic.

— Te-ai gândit la un bărbat? întreabă el. Un favorit?

Clatin din cap și spun cu iscusință:

— Nici n-aș visa! N-am făcut decât să vă prezint sugestia, ca să vă puteți gândi ce alianță ne-ar conveni: nouă, familiei Howard.

— Și ce rang ți-ar plăcea? întreabă mios.

— Mi-ar plăcea să fiu ducesă, răspund cu sinceritate. Mi-ar plăcea să port hermină și să mi se spună Înălțimea Voastră. Mi-ar plăcea să am pământuri care să-mi aparțină de drept, nu să le dețină soțul meu pentru mine.

— Și de ce ne-am gândi noi la o astfel de mare alianță pentru dumneata? mă întreabă, ca și cum ar cunoaște deja răspunsul.

— Pentru că voi fi rudă cu următorul rege al Angliei, răspund în șoaptă.

— Într-un fel sau altul? întreabă, gândindu-se la regele bolnav, întins pe spate, și la fetișcana noastră micuță care trudește deasupra lui mai abitir ca oricând.

— Într-un fel sau altul, răspund gândindu-mă la tânărul Culpepper, care-și croiește încet drum spre patul reginei, crezând că-și urmează glasul inimii și neavând habar că urmează de fapt planul nostru.

— Mă voi gândi la asta, spune ducele.

— Mi-ar plăcea să mă recăsătoresc, îi repet. Mi-ar plăcea să am un bărbat în patul meu.

— Simți dorință? mă întreabă, aproape surprins să afle că nu sunt un soi de șarpe cu sânge rece.

— Ca orice femeie. Mi-ar plăcea să am un soț și mi-ar plăcea

să mai am un copil.

— Dar, spre deosebire de majoritatea femeilor, l-ai dori pe acel soț numai dacă ar fi duce, replică el zâmbind ușor. Și probabil bogat.

Zâmbesc la rîndul meu.

— Păi da, milord. Doar nu sunt proastă să mă mărit din dragoste, precum unii pe care-i cunoaștem.

Anne, palatul Richmond, aprilie 1541

Calculul și, ca să fiu sinceră, un dram de vanitate m-au făcut să merg la curte de Crăciun, dar cred că prezența mea acolo a fost un lucru înțelept, căci i-a amintit regelui că sunt noua lui soră. Însă frica m-a alungat repede acasă, la Richmond. Frica stăruie multă vreme după ce festivitățile și darurile sunt date uitării. Regele a fost voios de Crăciun, dar s-a aflat într-o dispoziție întunecată în timpul postului și am fost bucuroasă că m-am întors aici și fericită să mă știu uitată de curte. Am hotărât să nu merg la curte de Paște. Nu-i voi însoți nici în procesiunea de vară. Mă tem de rege, văd în el deopotrivă tirania fratelui meu și nebunia tatălui meu. Mă uit la ochii lui sfredelitori și bănuitori și îmi spun că am mai văzut asta. Nu e omul lângă care să te afli în siguranță și cred că restul curții va ajunge curând să-și dea seama că flăcăiandrul lor chipeș s-a transformat într-un bărbat puternic, iar acum acest bărbat ajunge treptat să nu mai poată fi controlat.

Regele tună și fulgeră împotriva reformatorilor, a protestanților și a luteranilor, iar conștiința și sentimentul siguranței mă încurajează acum să frecventez vechea biserică și să urmez vechile obiceiuri. Credința prințesei Maria e un exemplu pentru mine, dar chiar și fără ea aș ingenunchea în fața sfintelor taine și aș crede că vinul e sânge, iar anafura, carne. E prea primejdios să crezi altceva în Anglia lui Henric, nici măcar gândurile nu mai sunt în siguranță.

De ce trebuie el, care și-a satisfăcut propriile dorințe prin puterea și prosperitatea de care se bucura, să privească în jur ca un animal sălbatic, în căutarea celor pe care-i poate amenința? Dacă n-ar fi rege, toată lumea ar spune că un om care-și ia nevastă tânără și, la câteva luni după nuntă, vânează martiri ca să-i ardă pe rug e fără îndoială nebun. Un om care alege tocmai ziua nunții sale ca să-și execute cel mai bun prieten și sfetnic. Regele e un om nebun și periculos și totuși ajung treptat să-și dea seama de asta.

Și-a băgat în cap că reformatorii și protestanții pun la cale un complot pentru a-l răsturna. Ducele de Norfolk și arhiepiscopul Gardiner sunt hotărâți să păstreze Biserica așa cum este acum, despuiată de averile sale, dar practic catolică.

Vor ca reforma să încremenească în punctul unde se află în prezent. Micuța Kitty nu poate face nimic ca să-i contrazică, fiindcă nu știe nimic. Sinceră să fiu, mă îndoiesc că știe măcar ce rugăciuni sunt scrise în cartea ei. Urmând de sugestiile lor, regele le-a poruncit episcopilor și chiar preoților de parohie să vâneze în toate bisericile din Anglia bărbații și femeile care nu arată respectul cuvenit la ridicarea ostiei, să-i acuze de erezie și să-i trimită pe rug.

Piața măcelarilor din Smithfield a devenit un loc de suferință nu doar pentru dobitoace, ci și pentru oameni, căci s-a transformat într-un mare centru de ardere pe rug a martirilor, și există o prăvălie cu grămezi de nuiiele și pari rezervați bărbaților și femeilor pe care clericii lui Henric îi pot găsi ca să-i ofere satisfacție. Încă nu se cheamă Inchiziție, dar este o Inchiziție. Oamenii tineri, cei ignoranți, cei proști și cei, foarte puțini, cu convingeri înflăcărare sunt interogați iar și iar cu privire la unele chestiuni teologice minore, până când, înspăimântați și confuzați, ajung să se contrazică singuri, iar atunci sunt declarați vinovați și regele, care ar trebui să fie părintele norodului său, pune să fie târați la rug și arși de vii.

Lumea mai vorbește încă despre Robert Barnes și povestește că acesta l-a întrebat chiar pe comisarul care îl lega de stâlpul rugului care e motivul pentru care va muri. Comisarul n-a știut și n-a putut să numească delictul săvârșit de el. Nici mulțimea care privea. Nici Barnes însuși nu știa când a fost aprins focul la picioarele sale. Nu făcuse nimic care să încalce legea, nu spusese nimic împotriva Bisericii. Nu era vinovat de nicio crimă. Cum se poate întâmpla așa ceva? Cum se poate ca un rege care a fost cândva cel mai chipeș prinț din toată creștinătatea, Apărătorul Credinței, lumina norodului său, să devină un astfel de – să îndrăznesc a spune? – un astfel de monstru?

Asta mă face să tremur ca și când mi-ar fi frig, chiar și aici, în odaia mea personală bine încălzită de la Richmond. De ce a devenit regele atât de răzbunător tocmai când e fericit? Cum poate fi atât de crud față de poporul său? De ce sunt furiile lui subite atât de capricioase? Cum de îndrăznește cineva să trăiască la curte?

Jane Boleyn, Hampton Court, aprilie 1541

Avem candidatul la favorurile reginei și n-am făcut aproape nimic ca să le grăbesc apropierea. Fără alte îndemnuri decât dorințele ei de fată, s-a îndrăgostit până peste cap de Thomas Culpepper, iar el, după câte văd, de ea. Pe rege îl doare mai puțin piciorul și a ieșit de la Paște din odăile personale, iar curtea a revenit la normal. Dar tot există numeroase prilejuri ca tânăra pereche să se întâlnească, ba mai mult, regele îi îndeamnă să fie împreună, spunându-i lui Culpepper să danseze cu regina sau dându-i ei sfaturi la jocurile de noroc când Culpepper face cărțile. Regele îl iubește pe Culpepper ca valet favorit al odăii de culcare și-l ia cu el peste tot, încântat de farmecul, de spiritul și de frumusețea lui. Ori de câte ori o vizitează pe regină, Culpepper se află mereu în suita lui și regelui îi place să-i vadă pe cei doi tineri împreună. Dacă nu l-ar orbi monstruoasa lui vanitate, ar vedea că-i aruncă unul în brațele celuilalt, dar așa socotește că formează toți trei un trio vesel și jură că Thomas Culpepper îi aduce aminte de propria tinerețe.

Fata-regină și băiatul-curtean joacă împreună perechi, iar regele supraveghează cărțile amândurora ca un tată indulgent cu doi copii frumoși, când ducele de Norfolk dă ocol încăperii ca să stea de vorbă cu mine.

— Regele s-a întors în odăile ei? Se culcă cu el așa cum ar trebui?

— Da, răspund abia mișcându-mi buzele, cu fața întoarsă spre frumoasa pereche și spre bătrânul care-i privește pe amândoi afectuos. Dar cu ce rezultat, nu știe nimeni.

Ducele încuviințează din cap.

— Și Culpepper e dispus s-o servească?

Zâmbesc și ridic ochii spre el.

— După cum vedeți, Katherine îl dorește, iar el jinduiește la ea.

— Așa mă gândeam și eu, aprobă ducele. Tânărul Culpepper e un mare favorit al regelui, ceea ce ne avantajează, regelui îi place s-o vadă dansând cu preferații lui. Și e un nemernic lipsit de conștiință, ceea ce ne avantajează de asemenea. Crezi că e destul de nesăbuit încât să riște?

Mă opresc o clipă ca să admir felul în care completează ducele, cu ochii ațintiți la victima lui și cu un aer atât de nepăsător încât oricine ar crede că vorbește despre vreme.

— Cred că e îndrăgostit de Katherine și că acum și-ar risca viața pentru ea.

— Drăguț, spune el cu acreală. Va trebui să-l supraveghem. Are o fire aprigă. Parcă a fost un incident. N-a violat-o pe nevasta unui paznic de vânătoare?

Clatin din cap și-mi feresc fața de privirea lui.

— N-am auzit.

Îmi oferă brațul și pornim împreună agale de-a lungul galeriei.

— A violat-o și l-a omorât pe bărbatul ei când omul a încercat s-o apere. Regele l-a iertat pentru ambele fapte.

Sunt prea bătrână pentru ca asta să mă șocheze. Mă mulțumesc să spun sec:

— E într-adevăr un favorit. Ce altceva i-ar mai putea ierta regele?

— Dar de ce-l place Katherine mai mult decât pe toți ceilalți? N-are absolut nicio calitate, decât că e tânăr, arătos și arogant.

Vorbele lui mă fac să râd.

— Pentru o fată măritată cu un bărbat destul de bătrân ca să-i fie bunic, probabil că e de-ajuns.

— Ei bine, poate să-l aibă dacă vrea și e posibil să mai găsesc încă un tânăr pe care să i-l scoți în cale. Am pus ochii pe un fost favorit de-al ei, proaspăt întors din Irlanda și încă îndrăgostit de ea. Poți s-o încurajezi, eventual în timp ce ne aflăm în procesiunea de vară? Atunci va fi mai puțin ținută sub observație și, dacă ar rămâne grea vara asta, ar putea fi încoronată înainte de Crăciun. M-aș simți mai în siguranță dacă ar avea coroana pe cap și un copil în pânțe, mai ales dacă regele se îmbolnăvește din nou. Doctorul lui spune că e încuiat rău de tot la burtă.

— Pot să-i ajut pe cei doi. Pot să le înlesnesc întâlnirile. Dar mai mult de-atât nu-mi stă în putere.

Ducele zâmbește.

— Culpepper e așa de ticălos, iar ea așa de ușuratică încât mă îndoiesc că trebuie să faci mai mult de-atât, draga mea lady Rochford.

Se poartă cu atâta căldură și e atât de încrezător, încât îndrăznesc să-mi las mâna pe brațul lui când dă să se întoarcă spre cercul intim.

— Și treburile mele? îi amintesc.

Surâsul nu-i pierde nicio clipă.

— A, speranțele tale de măritiș! Am pe cineva în vedere, îți voi spune mai târziu.

— Pe cine? îl întreb.

E o neghiobie, dar descopăr că mi-am ținut o clipă respirația, ca o copilă. Dacă m-aș căsători curând, n-ar fi imposibil să mai am un copil. Dacă m-aș căsători cu un bărbat important, aș putea să pun temelile unei familii mărețe, să construiesc o casă impozantă, să strâng o avere pe care s-o las moștenitorilor mei. Aș putea să fac lucruri mai mari decât au reușit cei din familia Boleyn. Aș putea să las în urmă o avere, iar rușinea și durerea primei mele căsnicii ar fi uitate datorită strălucirii celei de-a doua.

— Va trebui să ai răbdare, îmi răspunde. Hai mai întâi să rezolvăm problema asta cu Katherine.

Katherine, Hampton Court, aprilie 1541

E primăvară. N-am mai remarcat niciodată atât de mult un anotimp, dar anul acesta soarele e atât de strălucitor și păsările cântă atât de tare, încât mă trezesc în zori și stau întinsă în pat, cu pielea moale ca mătasea, buzele umede și inima bubuind de dorință. Îmi vine să râd fără motiv și să le ofer daruri doamnelor mele ca să le fac fericite. Îmi vine să râd, să alerg pe aleile lungi din grădină și să fac piruete când ajung la capăt, să mă trântesc pe iarbă și să simt mireasma suavă a primulelor. Îmi vine să călăresc toată ziua, să dansez toată noaptea și să pierd averea regelui la jocurile de noroc. Am o poftă de mâncare uriașă, gust din toate felurile care sunt aduse la masa regală și apoi le trimit pe cele mai bune, chiar cele mai bune, la o masă sau alta, dar niciodată, niciodată la a lui.

Am o taină și e o taină atât de mare încât în unele zile îmi spun că n-am să mai pot respira din pricina felului în care îmi arde limba, dornică să fie împărtășită. În alte zile e ca o gădilătură care mă face să-mi vină să râd. În fiecare zi și în fiecare noapte e ca pulsul cald, insistent al dorinței.

O cunoaște doar un singur om. În timpul liturghiei, când trag cu ochiul peste marginea lojii și-l zăresc jos, el mă privește. Întoarce capul încet, foarte încet, ca și cum ar simți că mă uit la el, ridică privirea, îmi zâmbeste cu acel zâmbet care pornește de la ochii albaștri și apoi ajunge la gura numai bună de sărutat și pe urmă îmi face cu ochiul foarte iute și nespus de obraznic. Pentru că el îmi știe taina.

Când călărim la vânătoare, calul lui se apropie de al meu și mâna lui goală îmi atinge mânășa, iar atingerea aceea aproape că mă arde. În clipele acelea nici măcar nu îndrăznesc să-l privesc, iar el nu-și îngăduie nimic mai mult decât atingerea nespus de blândă, prin care-mi spune că îmi știe taina, da, îmi știe taina.

Când dansăm, iar pașii ne aduc laolaltă și ne ținem de mâini, așa cum cer regulile dansului, ne privim ținând în timp ce ne rotim, apoi plecăm ochii sau ne uităm în altă parte sau ne prefacem indiferenți. Pentru că nu îndrăznim să ne apropiem prea tare, nu îndrăznesc să-mi plec fața spre a lui, nu

îndrăznesc să-i privesc ochii, gura caldă și surâsul ispititor.

Când îmi sărută mâna înainte de-a ieși din odăile mele, nu-mi atinge degetele cu buzele, ci doar respiră deasupra lor. E cea mai extraordinară senzație, cel mai copleșitor simțământ. Nu simt decât căldura răsufării sale. Probabil că, în strânsoarea-i blândă, simte cum îmi freamătă degetele ca o pajiște mătăsoasă sub adierea vântului, la atingerea aceea nespus de ușoară.

Care e taina ce mă trezește în zori și mă face să tremur ca un iepure până la căderea nopții, când îmi freamătă degetele sub căldura răsufării sale? E o taină atât de mare încât nu pot s-o rostesc nici măcar pentru mine. E o taină. E o taină. O strâng la piept în bezna nopții, când regele Henric adoarme în sfârșit și reușesc să găsesc un crâmpei de pat care nu e încins de trupul lui imens și nici nu duhnește din pricina rănii sale, atunci alcătuiesc cuvintele în minte, dar nu le șoptesc nici măcar pentru mine: „Am o taină”.

Trag perna aproape, îmi dau la o parte o șuviță de păr căzută pe față, îmi alint obrazul de pernă, sunt gata să adorm, închid ochii: „Am o taină”.

Anne, palatul Richmond, mai 1541

Doctorul Harst, ambasadorul meu, mi-a adus cea mai șocantă, cea mai tristă veste din câte cred că voi auzi vreodată. În timp ce-mi vorbea, simplele cuvinte m-au făcut să încep să tremur. Cum a putut regele să facă una ca asta? Cum ar putea orice om să facă una ca asta? Regele a executat-o pe Margaret Pole, contesa de Salisbury. Regele a poruncit moartea unei femei nevinovate, de aproape șaptezeci de ani, fără absolut niciun motiv. Sau, cel mult, dacă a avut un motiv, a fost cel care guvernează mare parte din faptele lui: simpla dușmănie descreierată.

Dumnezeule mare, devine un om înspăimântător! Aici, la mica mea curte de la Richmond, îmi strâng bine pelerina în jurul trupului și le spun doamnelor mele că nu e nevoie să mă însoțească și că ies cu ambasadorul să ne plimbăm prin grădină. Trebuie să mă asigur că nimeni nu-mi vede frica întipărită pe chip. Acum știu cu certitudine cât de norocoasă am fost să scap atât de ușor, să scap atât de convenabil. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că, în mila sa, a făcut să fiu cruțată. Aveam toate motivele să mă tem de rege ca de un criminal nebun. M-au prevenit toți și, cu toate că mă temeam, n-am știut cât de sălbatic poate fi regele. Bestialitatea aceasta, răutatea aceasta nebunească față de o femeie îndeajuns de bătrână ca să-i fie mamă, pupila bunicii lui, prietena iubită a soției lui, nașa propriei lui fiice, o femeie sfântă, care nu s-a făcut vinovată de niciun delict, îmi dovedesc o dată pentru totdeauna că e un om nespus de primejdios.

A pus ca o femeie în vârstă de aproape șaptezeci de ani să fie târâtă din pat și decapitată, iar asta fără niciun motiv! Absolut niciun motiv, în afară de-a frânge inima fiului ei, a familiei ei și a celor care-i iubesc. Regele e un monstru, chiar dacă-i zâmbește atât de dulce micuței sale soții, chiar dacă acum e atât de bun și de generos cu mine. Nu trebuie să uit: Henric al Angliei e un monstru și un tiran și nimeni nu e în siguranță în regatul lui. În țara pe al cărei tron se află un astfel de om nu poate exista siguranță. Trebuie să fie nebun dacă se poartă așa. Altă explicație nu are cum să existe. Trebuie să fie nebun, iar eu trăiesc într-o țară condusă de un rege nebun și

siguranța mea depinde de bunăvoința lui.

Doctorul Harst lungește pasul ca să nu rămână în urmă, fiindcă merg de parcă aş putea să scap din acest regat fugind pe jos.

— Sunteți tulburată.

— Cine n-ar fi?

Mă uit în jur. Vorbim în germană și nu putem fi înțeleși, iar pajul meu a rămas în urmă.

— De ce s-o execute regele pe lady Pole acum? A ținut-o ani de zile închisă în Turn. N-ar fi avut cum să comploteze împotriva lui! N-a văzut pe nimeni în afară de temnicerii ei, ani la rând. Regele i-a ucis deja jumătate din familie, iar pe restul i-a închis în Turn!

— Nu s-a gândit că ea ar complota, spune încet ambasadorul. Dar noua răscoală din nord urmărește să readucă vechea religie, oamenii cer ca familia Pole să urce iarăși pe tron. Cei din familie sunt papiști credincioși și foarte iubiți, se trag din nord, ei sunt familia regală de York, Plantagenetii. Respectă vechea credință. Regele nu îngăduie niciun rival. Nici măcar unul nevinovat.

Mă cutremur.

— Atunci de ce nu pornește împotriva nordului? întreb. Ar putea să trimită o oștire să-i înfrângă pe rebeli. De ce să decapiteze o doamnă bătrână la Londra din pricina răscoalei lor?

— Se vorbește că o ura încă de când a luat partea reginei Caterina de Aragon împotriva lui, spune cu glas scăzut doctorul Harst. Când era tânăr o admira și o respecta, iar ea a fost ultima prințesă din neamul Plantagenetilor, având mai mult sânge regesc decât are el însuși. Dar când a repudiat-o pe regină, lady Pole i-a luat partea și s-a declarat loială acesteia.

— Asta a fost cu ani în urmă.

— El nu-și uită dușmanii.

— De ce nu se luptă cu rebelii, ca înainte?

Ambasadorul coboară și mai mult glasul.

— Se zvonește că se teme. Așa cum s-a temut și înainte. Nu s-a luptat cu ei niciodată, data trecută l-a trimis împotriva lor pe duce, pe Thomas Howard. Nu va merge el însuși la luptă.

Luțesc pasul. Ambasadorul se ține cu greu după mine, iar pajul meu rămâne și mai mult în urmă.

— Nu voi fi niciodată cu adevărat în siguranță, spun ca pentru mine. Nu atâta timp cât regele trăiește.

El încuviințează din cap și replică scurt:

— Nu vă puteți încrede în cuvântul lui. Iar dacă-i aduceți vreo ofensă, nu va uita lucrul ăsta niciodată.

— Crezi că toate astea – arăt cu mâna spre parcul frumos, spre fluviu și spre minunatul palat, toate astea sunt doar o mită? Ceva care să-mi închidă gura și să-i închidă gura și fratelui meu în timp ce regele zămislește un fiu cu Katherine? Iar după ce ea va naște și o va încorona regină, știind că lucrul acesta a fost înfăptuit, mă va aresta pentru trădare sau erezie sau mai știu eu ce ofensă va hotărî să născocească și mă va omori și pe mine?

Ambasadorul se face pământiu de frică la auzul cuvintelor mele.

— Dumnezeu știe! Mă rog să nu se întâmple așa. Dar nu putem fi siguri. La vremea aceea am crezut că vrea o rezolvare durabilă și o prietenie durabilă cu voi. Dar nu putem ști. Cu acest rege nu se poate ști nimic. Mai mult chiar, s-ar putea să fi avut intenții de prietenie atunci, iar mâine să se răzgândească. Asta spun toți despre el. Că e bănuitor și schimbător, că nu se știe niciodată în cine va vedea un dușman. Nu putem avea încredere în el.

— Regele e un coșmar! răbufnesc. Face orice vrea, poate să facă orice vrea. E o primejdie. O teroare!

Ambasadorul nu-mi corectează exagerarea, ci încuviințează într-un mod care mă face să îngheț.

— E o teroare, se declară el de acord. Acest om e teroarea poporului său. Slavă Domnului că vă aflați departe de el! Dumnezeu s-o ajute pe tânăra lui soție.

Jane Boleyn, Hampton Court, iunie 1541

Deși pare obosit și încordat, regele s-a întors cel puțin la curte și trăiește din nou ca un rege, nu ca un suferind. Toanele lui sunt un blestem pentru servitorii săi și furiile care îl apucă fac întregul palat să se cutremure. Otrava din picior și din măruntaie i se revarsă în fire. Membrii Consiliului Coroanei umblă în vârful picioarelor de teamă să nu-l supere, căci dimineața spune un lucru, iar seara apără cu înflăcărare opusul acestuia. Se poartă de parcă nu-și mai aduce aminte ce-a spus dimineață și nimeni nu cutează să-i amintească. Oricine îl contrazice se face vinovat de lipsă de loialitate, iar acuzația de trădare plutește în aer precum duhoarea rănii sale. La curtea asta fățarnicia e ceva obișnuit, dar n-am mai văzut niciodată oameni care să-și schimbe părerile cu așa o viteză. Regele se contrazice singur zilnic, iar curtenii îi dau dreptate orice-ar crede.

Execuția contesei de Salisbury ne-a zguduit pe toți, chiar și pe cei mai împietriți la inimă. O cunoșteam bine, eram mândri să-i fim prieteni pe vremea când era marea prietenă și aliată a reginei Caterina și ultima membră în viață a familiei regale de York. A fost ușor să fie dată uitării odată ce a căzut în dizgrație și, fiindcă trăia la țară, n-o mai vedeam. A fost mai greu să i se ignore prezența tăcută când se afla în Turn și toți știau că e ținută în odăi umede și suferă de frig, că e prost hrănită și-și jelește familia, căci până și nepoții ei au dispărut în odăile ferecate din Turn. E de nesuportat când regele se pornește fără veste împotriva ei și pune să fie târâtă din pat pe neașteptate și să fie măcelărită pe eșafod.

Se spune că a fugit de secure în loc să rostească demn câteva cuvinte și să pună capul pe butuc. N-a mărturisit nimic, ci a insistat că e nevinovată. A căzut pe eșafod și s-a târât ca să scape, iar călăul a fost nevoit să fugă după ea, abătând o ploaie de lovituri peste gâtul ei. Auzind toate astea, mă trec florii și mă simt scârbită până-n adâncul ființei. S-a târât ca să scape de același butuc care a fost scos pentru Anne. Câte capete de femei va mai trimite regele pe acel butuc? Cine va fi următoarea?

Katherine se descurcă nesperat de bine cu acest Henric nou

și mândros. N-o interesează deloc religia și puterea, așa că el nu-i vorbește despre politica lui, iar ea nu știe că hotărârile pe care le ia dimineața se schimbă complet până seara. Fiindcă n-are nici măcar o singură idee în cap, nu-l contrazice niciodată. El o tratează ca pe un mic animal de companie, un câțel de salon care se află acolo ca să-i primească mângâierile și care poate fi trimis în altă parte când îl enervează. Ea reacționează bine la asta și are atâta minte încât să-și ascundă sentimentele pentru Culpepper sub paravanul afecțiunii de soție. De altminteri, ce stăpân s-ar obosi să-și întrebe câțelul de salon dacă visează la ceva mai bun?

Trage de ea în fața întregii curți, n-are pic de rușine în felul cum o tratează. Când stau la masă, în fața tuturor, întinde mâna și-i ciupește sânul și o privește cum se împurpurează. Îi cere câte o sărutare și, când ea îi întinde obrazul, îi sugerează buzele și putem vedea cum își strecoară mâna pe la spatele ei ca să-i pipăie fundul. Ea nu se retrage niciodată de lângă el, nu dă înapoi niciodată. Dacă o privesc cu mare atenție, o văd încordându-se sub atingerea lui, dar nu face nimic care l-ar putea înfuria. Se descurcă foarte bine pentru o fată de cincisprezece ani. Iar pentru o fată îndrăgostită pățimăș de altul, se descurcă excelent.

Chiar dacă între cină și dans reușește să fure câteva clipe pe-ascuns cu Thomas Culpepper, miezul nopții o găsește de fiecare dată în pat, cu splendida ei cămașă de noapte legată lejer, cu boneta albă de noapte ce-i face ochii să pară mari și luminoși: un înger somnoros care-l așteaptă pe rege. Uneori, dacă el întârzie să vină în patul ei, adoarme. Doarme ca un copil și are obiceiul să-și alinte obrazul de pernă când pune capul jos, lucru care te face s-o îndrăgești. El vine în cămașă de noapte, cu halatul călduros aruncat pe umerii lați, cu piciorul bolnav înfășurat într-un bandaj gros, dar pata de puroi răzbate prin fașa albă. În cele mai multe dintre seri, Thomas Culpepper îi stă alături, iar mâna grea a regelui apasă puternic umărul tânărului, ca să se sprijine. Culpepper și Katherine nu schimbă nici măcar o privire când acesta i-l aduce pe bătrânul soț în pat. El privește căpătâiul patului din spatele ei, pe care sunt sculptate inițialele regelui împletite cu ale ei, iar ea se uită în jos la cearșafurile de mătase brodate. Tânărul ia mantia de pe umerii grași ai regelui, în timp ce un

valet al odăii de culcare ridică cearșafurile. Doi paji îl saltă pe rege în pat și-l sprijină ca să nu-și piardă echilibrul pe piciorul cel teafăr. Duhoarea rănii supurânde umple odaia de culcare, dar Katherine nu tresare niciodată. Zâmbetul ei e neclintit și primitor, iar geamătul cu care regele urcă în pat și-și bagă cu grijă picioarele sub cuverturi n-o face să-și piardă cumpătul. Ieșim cu toții, pășind respectuos de-a-ndărăteala, și abia după ce închidem ușa arunc o privire spre Thomas Culpepper și-i văd chipul tânăr schimonosot de supărare.

— O dorești, îi șoptesc.

Se uită la mine gata să nege, dar apoi ridică din umeri și nu spune nimic.

— Te dorește, adaug.

Mă prinde îndată de cot și mă trage în firida ferestrei, unde suntem aproape înfășurați de draperia groasă.

— V-a spus ea asta? V-a spus chiar aceste cuvinte?

— Da.

— Când v-a spus așa ceva? Ce a zis?

— În cele mai multe dintre nopți, după ce regele adoarme, iese din odaia ei de culcare. Îi scot boneta, îi perii părul și uneori e gata să izbucnească în plâns.

— O rănește el? întreabă șocat.

— Nu. Plânge de dorință. Noapte de noapte trudește deasupra lui ca să-i ofere plăcere, în timp ce ea nu face decât să se încingă tot mai mult, a ajuns ca o coardă de arc gata să plesnească.

Mutra lui Culpepper e de-a dreptul remarcabilă. Dacă nu mi-aș îndeplini misiunea dată de duce, n-aș putea să-mi țin râsul.

— Plânge de dorință?

— Îi vine să țipe din pricina ei! În unele nopți îi dau un praf de dormit, în altele bea vin fiert cu mirodenii. Dar chiar și așa, sunt nopți când nu doarme cu orele. Se plimbă prin odaie trăgând de panglicile cămășii de noapte și spune că arde toată.

— Iese de fiecare dată după ce adoarme regele?

— Întoarce-te peste o oră, cam pe atunci va ieși, îi șoptesc.

Șovăie o clipă.

— Nu îndrăznesc!

— Ai putea s-o vezi, îl ispitesc. Când se strecoară afară din patul lui cu dorința nepotolită, tânjind după dumneata.

Fața lui e întruchiparea foamei.

— Te vrea, îi amintesc. Când îi perii părul, lasă capul pe spate și șoptește: „O, Thomas!”.

— Îmi șoptește numele?

— E topită după dumneata.

— Dacă aș fi prins cu ea, asta ar însemna moartea ei și a mea.

— Ai putea să vii și să vorbești cu ea, nimic mai mult. S-o liniștești. Dacă ai ajuta-o să-și păstreze cumpătul, i-ai face un serviciu regelui. Cât poate s-o țină așa? Regele trage de ea în fiecare seară, o dezbracă de tot, își plimbă ochii și apoi mâinile peste tot, atingându-i fiecare bucățică de piele, și totuși nu-i oferă nici măcar o clipă de destindere. E încordată rău, domnule Culpepper, crede-mă, ca o coardă de lăută întinsă prea tare!

Gâtul i se contractă – imaginea îl face să înghită în sec.

— Dacă aș putea să-i vorbesc numai...

— Întoarce-te peste o oră și-ți dau drumul înăuntru.

Respirația mi-e aproape la fel de întretăiată ca a lui, sunt la fel de emoționată ca și el de propriile mele vorbe.

— Puteți vorbi în odaia ei personală, regele va dormi buștean în odaia de culcare. Eu pot sta cu voi tot timpul. Cine ar putea să protesteze dacă sunt prezentă lângă voi doi tot timpul?

În mod ciudat, prietenia mea nu-l liniștește. Se trage puțin înapoi și mă fixează cu o privire bănuitoare.

— De ce m-ați sluji astfel? Ce aveți de câștigat?

— O slujesc pe regină, răspund repede. Ea vă vrea prietenia, vrea să vă vadă. Eu nu fac decât să mă îngrijesc de siguranța ei.

Probabil că iubirea i-a luat mințile dacă își închipuie că ar sta în puterea cuiva să înlăture primejdia din întâlnirile lor.

— Peste o oră, spune el.

Aștept lângă focul ce arde tot mai molcom. Îmi fac datoria față de duce, dar descopăr că mintea îmi fuge mereu la soțul meu George și la Anne. El obișnuia s-o aștepte să se întoarcă din patul regelui la fel cum aștept eu acum, la fel cum o va aștepta Culpepper pe regină. Scutur din cap: am jurat să nu mă mai gândesc la ei, am jurat să mi-i scot din minte. Înainte

ajunsesem la un pas de nebunie gândindu-mă întruna la ei. Acum nu mai sunt, așa că trebuie să încetez să mă mai chinui astfel.

După puțin timp, ușa odăii de culcare se deschide și se ivește Katherine. Are ochii încercănați și fața îi e palidă. Când mă vede, șoptește încet:

— Lady Rochford. Mi-ați pregătit vinul?

Sunt rechemată în prezent.

— L-am pregătit.

O așez pe jilțul aflat cel mai aproape de foc. Își sprijină tălpile de grilajul scund al căminului. Se înfioară și spune dintr-odată:

— Mă scârbește. Dumnezeu mare, mi-e scârbă de mine însămi!

— E datoria ta.

— N-o pot face.

Închide ochii și lasă capul pe spate. De sub pleoape se ivește o lacrimă care i se prelinge pe obrazul palid.

— Nici măcar pentru giuvaieruri. Nu mai pot continua așa.

Aștept o clipă, apoi îi șoptesc:

— Astă-seară vei avea un oaspete.

Se ridică imediat în capul oaselor, plină de însuflețire.

— Cine?

— Cineva pe care vei vrea să-l vezi. Cineva după care tânjești de luni de zile, poate de ani întregi. Pe cine ai vrea cel mai mult să vezi?

Roșeața îi inundă obraji.

— Doar nu vorbiți despre... Vine el?

— Thomas Culpepper.

Lasă să-i scape un icnet ușor la auzul numelui său și sare în picioare.

— Trebuie să mă îmbrac! Trebuie să-mi aranjați părul.

— Nu se poate. Lasă-mă să învărt cheia în ușa odăii de culcare.

— Și să-l încuiați pe rege înăuntru?

— Mai bine așa decât să se trezească și să iasă. Putem inventa oricând un pretext.

— Vreau să mă parfumez!

— Fără parfum.

— Nu pot să-l văd așa!

— Să-l opresc la uşă şi să-i spun să plece iarăşi?

— Nu!

Se aude o bătaie uşoară în uşă, atât de slabă încât, dacă n-aş fi avut urechi de iscoadă, n-aş fi auzit-o.

— Iată-l că a venit.

Îmi pune o mână pe braţ.

— Nu-l lăsaţi să intre! E prea primejdios. Dumnezeu mare, nu-l voi pune într-o asemenea primejdie!

— Vrea doar să vorbeşti, o liniştesc. Nu e nimic rău în asta.

Întredeschid fără zgomot uşa şi-i spun străjii:

— E în regulă. Regele l-a chemat pe domnul Culpepper.

Apoi deschid uşa larg şi Culpepper intră în odaie.

Lângă cămin, Katherine se ridică în picioare. Strălucirea slabă a focului îi luminează faţa şi îi poleieşte cămaşa de noapte. Pletele revărsate care îi încadrează obrajii lucesc în lumină, buzele i se desfac ca să-i şoptească numele, faţa i se împurpurează. La gât, unde îi zvâcneşte pulsul, panglicile cămăşii tremură.

Culpepper se îndreaptă spre ea ca prin vis. Întinde o mână, iar ea o apucă şi-şi lipeşte obrazul în palma lui. El îi mângâie pletele, cealaltă mână caută orbeşte talia ei şi alunecă unul spre altul de parcă ar fi aşteptat luni întregi să se atingă astfel, şi chiar au aşteptat. Ea îşi aşază mâinile pe umerii lui, el o trage mai aproape, fără să rostească niciun cuvânt, ea ridică buzele spre el, iar el pleacă îndată capul şi o ia în stăpânire.

Învârt cheia în uşa dinspre coridor, pentru ca straja să nu poată intra. Apoi mă întorc la uşa odăii de culcare şi mă sprijin cu spatele de ea, ţinând urechile ciulite ca să prind orice zgomot făcut de rege. Aud sforăitul lui şuietor şi un râgâit răsunător şi umed. În faţa mea, în lumina focului, Thomas Culpepper îşi strecoară mâna pe sub pieptul cămăşii ei. O văd cum lasă capul pe spate, fără cea mai mică împotrivire, în timp ce el îi atinge sânii, îl lasă s-o dezmiere şi-şi trece degetele prin părul lui negru şi cârlionţat, trăgându-i capul spre gâtul său dezgolit.

Nu pot să-mi iau ochii de la ei. E aşa cum mi-am imaginat întotdeauna când mă gândeam la George şi la amanta lui. O plăcere ca un pumnal, dorinţa devine una cu durerea. Culpepper se aşază pe jilţul cu spetează înaltă şi o trage spre el. Nu văd decât spatele jilţului şi siluetele lor întunecate pe

fundalul luminii slabe a focului. E ca un dans al dorinței. O prinde de șolduri și o trage în brațele sale, călare. O văd cum bâjbâie cu pantalonii lui în timp ce el trage de panglicile cămășii ei de noapte. O vor face sub ochii mei! N-au pic de rușine: eu mă aflu în aceeași odaie, iar soțul ei dincolo de ușă. Sunt atât de desfrânați și atât de neputincioși în fața dorinței din ei, încât sunt gata s-o facă aici, pe loc, în fața mea.

Abia îndrăznesc să respir; sunt silită să văd totul. La răsuflarea greoaie a regelui adormit se adaugă gâfăitul lor reținut. Se mișcă în același ritm și zăresc lucirea coapsei ei albe când își dă la o parte cămașa de noapte, apoi aud geamătul lui și știu că l-a încălecat și l-a primit în ea. Aud un mic suspin de dorință: e al meu, dorința ilicită m-a stârnit. Jilțul scârțâie: prinsă cu mâinile de spetează, ea se leagănă în brațele lui, respirând iute, iar el se împinge cu putere în ea. O aud cum începe să geamă pe măsură ce plăcerea crește și mă tem că-l vor trezi pe rege, dar nimic nu-i poate opri, nici chiar dacă el s-ar trezi și ar striga, nici chiar dacă ar încerca ușa și ar ieși, patima trupească îi ține legați unul de altul și nu se pot smulge. Simt că mi se înmoaie și mie picioarele de dorință, pe măsură ce strigătele slabe ale lui Katherine se intensifică și mă las să alunec în genunchi pe podea, privindu-i pe ei, dar văzând chipul plin de pasiune al lui George în timp ce-și strânge amanta lui în brațe, până când Katherine scapă brusc un icnet și se lasă moale pe umărul lui Thomas. În aceeași clipă, el scoate un geamăt și o strânge cu putere la piept, apoi se liniștesc amândoi.

Mi se pare că trece multă vreme până când ea murmură slab ceva și se foiește ușor. Culpepper desface brațele și ea se ridică, lăsându-și în jos poala cămășii de noapte și zâmbindu-i în timp ce se apropie de foc. El sare de pe scaun, își leagă la loc șireturile, apoi întinde mâinile spre ea și o cuprinde în brațe pe la spate, îi mângâie gâtul, pletele. Ca o fetișcană îndrăgostită pentru prima oară, ea i se răsucesce în brațe și-i oferă buzele, îl sărută ca și cum l-ar adora, îl sărută ca și cum iubirea lor va dura o veșnicie.

Dimineată merg să-l caut pe duce. Curtea se pregătește să plece la vânătoare și regina tocmai e ridicată în șa de unul dintre prietenii regelui. Regele însuși, săltat pe spinarea

bidiviului său de vânătoare, e într-o dispoziție veselă, râde de frâul cel nou din piele roșie al lui Culpepper și-și strigă ogarii. Ducele nu iese călare astăzi, stă în prag și privește caii și câinii în aerul răcoros al dimineții. În drum spre calul meu, mă opresc lângă el.

— S-a înfăptuit, îi spun. Azi-noapte.

El dă din cap de parcă i-aș spune prețul unui potcovit.

— Culpepper?

— Da.

— Îl va avea din nou?

— Cât de des va putea. E îndrăgostită până peste cap.

— Ai grijă să fie discretă. Și dă-mi de știre când rămâne grea.

Încuviințez, apoi întreb cu îndrăzneală:

— Și chestiunea mea?

— Chestiunea dumată? repetă el, prefăcându-se că a uitat.

— Căsătoria mea. Trebuie... trebuie să mă căsătoresc.

Ducele ridică din sprânceană.

— E mai bine să fii măritată decât să te chinuie fierbințele, draga mea lady Rochford? întreabă el. Dar căsătoria cu George nu te-a împiedicat să te apuce fierbințele.

— N-a fost vina mea, spun repede. A fost a ei.

Ducele zâmbește. N-are nevoie să întrebe a cui umbră a căzut asupra căsniciei mele și a aprins focul care ne-a pârlit pe toți.

— Ce vești aveți despre noua mea căsătorie? stăruie.

— Sunt în corespondență cu cineva. Când îmi vei spune că regina a rămas grea, voi confirma.

— Și nobilul? întreb imperativ. Cine e?

— *Monseigneur le comte?* Așteaptă și vei vedea, draga mea lady Rochford. Dar, crede-mă, e bogat și e tânăr, chipeș și... stai să mă gândesc... la nu mai mult de trei, patru pași de tronul Franței. Te satisface?

— Întru totul, răspund cu un glas întretăiat de emoție. Nu vă voi dezamăgi, milord.

Anne, palatul Richmond, iunie 1541

Am primit o scrisoare de la lordul șambelan prin care sunt invitată să merg împreună cu întreaga curte în procesiunea din vara aceasta. Regele va călători în ținuturile din nord, care s-au răsculat de curând împotriva lui pentru atacul său la adresa vechii religii. Merge să pedepsească și să răsplătească, și-a trimis înainte călăul, iar el îl va urma, în siguranță. Rămân multă vreme cu scrisoarea în mână.

Încerc să cântăresc primejdiile. Dacă mă înfățișez la curte, iar regele se bucură de tovărășia mea și mă privește cu multă bunăvoință, înseamnă că-mi garantez siguranța vreme de încă un an. Dar pe de altă parte, curtenii cu fețe severe vor vedea că el mă place iarăși și-și vor munci mințile ca să găsească o cale de-a mă ține la distanță. Unchiul lui Katherine, ducele de Norfolk, va fi dornic să-și mențină nepoata în grațiile regelui și nu va agreea nicio comparație între ea și mine. A păstrat fără îndoială documentele care dovedesc că am făcut parte dintr-un complot papist cu scopul de a-l distruge pe rege. Poate că a fabricat dovezi pentru lucruri și mai rele: adulter sau vrăjitorie, erezie sau trădare. Cine știe ce declarații făcute sub jurământ solemn a strâns când se credea că voi fi condamnată la moarte? Sigur nu le-a aruncat când regele a hotărât să divorțeze de mine. Le-a păstrat fără doar și poate. Le va păstra pe vecie, în caz că va dori într-o zi să mă distrugă.

Dar dacă nu mă înfățișez, înseamnă că nu voi fi acolo ca să mă apăr. Dacă cineva spune ceva împotriva mea, îmi găsește vreo legătură cu răsculații din nord sau cu biata contesă Margaret Pole, cu Thomas Cromwell cel dezonorat sau cu ceva ce ar putea spune sau face fratele meu, nu va exista la curte nimeni care să-mi ia apărarea.

Bag scrisoarea în buzunarul rochiei și mă duc la fereastră ca să privesc ramurile legănate de vânt din livada aflată în spatele grădinii. Îmi place aici, îmi place să fiu propria mea stăpână, îmi place să dispun după bunul-plac de averea mea. Gândul de-a intra în groapa cu urși în care s-a transformat curtea engleză și de-a fi nevoită să dau piept cu monstruoasa teroare bătrână care a devenit regele e mult prea copleșitor pentru mine. Cred, și mă rog la Dumnezeu să am dreptate, că

nu voi merge în procesiune cu regele, voi rămâne aici și-mi voi asuma riscul de-a se vorbi împotriva mea. Mai bine așa, decât să călătoresc cu el și să mă pândească neconținut pericolul de-a atrage invidia cuiva. Orice e mai bine decât să călătoresc cu el și să văd cum ochii aceia porcini se întorc spre mine și să-mi dau seama că, printr-o faptă sau alta – pe care nici nu știu s-o fi comis –, i-am atârnat dușmănia și sunt în primejdie.

Regele e un pericol, e un pericol, e un pericol pentru toți cei care se află în preajma lui. Voi rămâne la Richmond și voi nădăjdui că pericolul Henric mă va ocoli și că voi putea trăi aici în pace și siguranță.

Mă voi ține departe de turma înfricoșată care e curtea, voi fi singură ca un șoim arctic, solitară în tăcerea boltită a cerului. Am motive să mă tem, dar refuz să trăiesc cu frica-n sân. Voi risca. Voi avea această vară doar pentru mine.

Jane Boleyn, Hampton Court, iulie 1541

Ducele a venit să-i facă o vizită nepoatei sale înainte de începerea procesiunii de vară și-și dă seama foarte repede că n-ar fi putut alege un moment mai prost. În odăile reginei domnește haosul. Nici măcar servitorii cei mai experimentați, nici măcar sora și mama vitregă a reginei nu reușesc să priceapă nimic din ordinele ei, căci Katherine jură că nu poate pleca fără rochiile sale noi, după care își amintește că a pus să fie împachetate și trimise înainte, cere să-și vadă caseta cu bijuterii, învinuiește o servitoare că a furat un inel de argint și apoi îl găsește, e gata să izbucnească în plâns din cauza marii dileme dacă să-și ia sau nu blănurile de samur la York și la urmă se aruncă pe pat cu fața în jos și jură că nu va pleca deloc, fiindcă regele oricum abia dacă-i acordă atenție și ce plăcere va avea ea la York, când viața ei oricum nu merită trăită?

— Ce dracu' se petrece? îmi șuieră ducele, de parcă ar fi vina mea.

— Așa a ținut-o toată ziua, spun ostenită. Dar ieri a fost și mai rău.

— De ce nu se ocupă servitorii ei de toate astea?

— Pentru că-i întrerupe și poruncește când una, când alta. Cufărul cu rochiile ei a fost deja umplut, legat și pregătit să fie dus la căruță de două ori. Mai-marea peste garderoba ei nu poate fi învinuită, Katherine e cea care scoate totul afară pentru o pereche de mănuși de care nu se poate lipsi.

— E cu neputință ca în odăile reginei să domnească o asemenea dezordine! exclamă el și văd că de data asta e sincer tulburat. Acestea sunt odăile reginei! Aici ar trebui să domnească eleganța. Ea ar trebui să aibă demnitate. Regina Caterina de Aragon n-ar fi...

— Ea a fost născută și crescută regină, însă acestea sunt odăile unei fete, îi răspund. Și încă ale unei fete răzgâiate și încăpățanate. Nu se comportă deloc ca o regină, se comportă ca o fată. Iar dacă vrea să întoarcă totul cu susul în jos pentru o panglică, o va face și nimeni nu-i poate spune să se poarte cum trebuie.

— Ar trebui s-o ții în frâu.

Ridic din sprâncene.

— Înălțimea Voastră, ea e regina. Ați făcut din această copilă regina Angliei. Din pricina felului în care a fost crescută în casele voastre și a indulgenței regelui, n-a deprins nici măcar un strop de bun-simț. Voi aștepta până când va pleca la cină și atunci voi aranja totul așa cum trebuie, iar mâine toate acestea vor fi date uitării, ea va porni în procesiune și toate lucrurile de care are nevoie vor fi împachetate, iar dacă a uitat vreunul, își va cumpăra altul în loc.

Ducele ridică din umeri și întoarce spatele încăperii.

— Oricum, pe dumneata voiam să te văd. Vino pe coridor. Nu suport zarva asta a femeilor.

Mă ia de mână și mă trage afară din odaie. Straja stă într-o parte a ușii, așa că ne îndepărtăm, ca să nu ne poată auzi.

— Măcar e discretă cu Culpepper, spune el fără ocolișuri. Nimeni n-a aflat nimic. De câte ori s-a culcat cu ea?

— Șase. Și mă bucur că nu se vorbește despre ea la curte. Dar aici, în odăile ei, cel puțin două dintre femeile care-o slujesc știu că-l iubește. Îl caută întruna și se luminează la față când îl vede. A dispărut cel puțin o dată în ultima săptămână. Dar regele vine în odăile ei seara, iar peste zi e mereu cineva cu ea. Nimeni n-ar putea dovedi nimic împotriva lor.

— Ar fi bine să găsești o cale să se întâlnească în timpul procesiunii. Călătorind de la o reședință la alta trebuie să apară prilejuri. Nu ne ajută la nimic dacă nu se pot întâlni decât foarte rar. Avem nevoie de un fiu de la fata asta, trebuie să fie servită până rămâne borțoasă.

Vulgaritatea lui mă face să ridic din sprâncene, dar încuviințez.

— O voi ajuta. Nu se pricepe la făcut planuri mai mult decât un pisoi.

— Las-o să facă planuri ca o cățea în călduri, replică el. Important e să se culce cu ea.

— Și afacerea mea? îi aduc aminte. Spuneți că vă gândiți la un soț pentru mine.

Ducele zâmbește.

— I-am scris contelui francez. Cum ți-ar plăcea să fii *madame la comtesse*!

— Oh! exclam cu răsuflarea tăiată. A răspuns?

— Și-a exprimat un anumit interes. Vor trebui cumpănite chestiunea zestrei dumitale și orice eventuale aranjamente pentru copiii dumitale. Dar pot să-ți promit că, dacă reușești s-o faci pe fata asta să rămână grea până la sfârșitul verii, înainte să vină iarna îți voi săruta mâna ca *madame la comtesse*.

Nerăbdarea aproape că mă face să gâfâi.

— Și e tânăr?

— E cam de vârsta ta și are o avere frumoșică. Dar nu va insista să trăiți în Franța, l-am întrebat deja. Ar fi mulțumit să rămâi doamnă de companie a reginei și cere doar să aveți o reședință în Anglia și una în Franța.

— Are un castel?

— Practic palat.

— L-am întâlnit? Îl cunosc? O, cine e?

El mă bate ușurel pe mână.

— Fii răbdătoare, fata mea Boleyn cea mai folositoare dintre toate! Fă-ți treaba și-ți vei primi recompensa. Avem o înțelegere, nu-i așa?

— Da. Avem. Eu îmi voi îndeplini partea mea.

Îl privesc, așteptând.

— Și eu pe a mea, firește.

Katherine, castelul Lincoln, august 1541

Mă temusem că va fi cumplit de plictisitor să călătorim prin țară în timp ce oamenii se întorc ca să se uite lung la noi și ne țin discursuri de loialitate la fiecare răspântie, iar regele șade cu toată pompa în fiecare primărie și eu strâng din dinți ca să nu casc în vreme ce câte un prefect grav, îmbrăcat în robă, i se adresează în latină – cel puțin presupun că e latină, deși Thomas e foarte obraznic și jură că e etiopiană, fiindcă ne-am rătăcit și am ajuns în Africa –, însă de fapt e grozav de amuzant. Discursurile sunt într-adevăr foarte monotone, dar imediat ce se termină, urmează o piesă-mască sau un dans sau o distracție sau un picnic sau ceva asemănător și e mult mai amuzant să fiu regină în procesiune decât să fiu regină la curte, fiindcă o dată la câteva zile ne mutăm la alt castel sau la altă reședință și n-am timp să mă plictisesc.

Aici, la Lincoln, regele a poruncit ca eu și toate doamnele mele să ne îmbrăcăm în verde de Lincoln și intrarea noastră în oraș a fost ca o piesă-mască. Regele însuși purta veșminte de culoare verde-închis, un arc și o tolba cu săgeți pe umăr și o bonetă elegantă cu pană.

— E Robin Hood sau pădurea Sherwood? mi-a șoptit Thomas Culpepper și am fost nevoită să-mi duc mânușile la gură ca să-mi înăbuș râsul.

Peste tot unde ne-am dus, Thomas Culpepper mi-a fost mereu aproape, prinzându-mi privirea și făcându-mă să chicotesc, așa că până și cel mai plictisitor discurs de loialitate e un moment când îl pot simți uitându-se la mine. Iar regele se simte mult mai bine, atât în privința sănătății, cât și a dispoziției, ceea ce e o ușurare pentru noi toți. Răscoala din nord l-a mâniat foarte tare, dar se pare că acum rebelii au fost înfrânți și, desigur, el a decapitat-o pe biata contesă de Salisbury, lucru care m-a tulburat foarte tare la momentul respectiv, însă acum toți oamenii răi sunt învinși sau morți, așa că putem să dormim iarăși liniștiți, îmi spune el. A făcut o alianță cu împăratul împotriva regelui Franței, care ne va apăra de Franța, îmi spune – acum francezii ne sunt dușmani, *voilà!* –, și acesta e de asemenea un lucru bun.

N-ar trebui să-mi irosesc timpul jelind-o pe contesă, căci la

urma urmelor era foarte bătrână, la fel de bătrână ca bunica. Dar partea cea mai bună dintre toate e că, atunci când vom ajunge în York, ne vom întâlni cu curtea scoțiană și cu nepotul regelui, Iacob al Scoției. Regele așteaptă cu nerăbdare momentul ăsta, iar eu la fel, căci va fi o mare întâlnire între cele două țări, se vor organiza dueluri și turniruri și e sigur că vor învinge cavalerii englezi, fiindcă avem cei mai curajoși bărbați și cei mai buni luptători. Thomas Culpepper va purta armura sa nouă, iar eu voi fi regina turnirului și voi avea perdele noi la loja regală, abia aștept să văd toate astea.

Am exersat totul: coborârea treptelor până la lojă și privitul de jur împrejur cu un zâmbet întipărit pe chip, așezatul în lojă și expresia elegantă de regină pe care o voi adopta când mă vor aclama oamenii. Am exersat până și cum mă voi înclina peste marginea lojii și voi înmâna premiile.

— Ai putea la fel de bine să exersezi și respiratul, spune cu grosolănie Joan Bulmer.

— Îmi place să deprind lucrurile cum trebuie. Toți vor fi cu ochii pe mine. Îmi place să fac lucrurile cum trebuie.

Peste o sută de cavaleri englezi vor lupta în turnir și cred că absolut toți au cerut să poarte dovada afecțiunii mele. Thomas Culpepper a profitat de prilej ca să vină în sala mea de primire de la castelul Lincoln, unde a îngenuncheat și m-a întrebat dacă poate să fie cavalerul meu.

— Ți-a poruncit regele să mă întreb? spun, știind foarte bine că nu.

El are bunul-simț să privească în pământ, de parcă s-ar simți rușinat.

— Aceasta e rugămintea mea, izvorâtă din inima mea fierbinte.

— Nu ești întotdeauna atât de umil!

Mă gândesc la o sărutare foarte apăsată și la mâna lui încheștată pe fesele mele, de parcă ar fi în stare să mă ridice pe mădularul lui chiar acolo, pe loc, în galerie, înainte să plecăm de la Hampton Court. Înaltă ochii negri spre mine, aruncându-mi o privire fugară, și știu că se gândește la același lucru.

— Uneori îndrăznesc să sper.

— Te porți cu siguranță ca un om care speră!

El chicotește și apoi pleacă repede capul. Îmi duc mânușile la buze și le mușc ca să nu mai râd atât de tare.

— Îmi cunosc stăpâna și regina, spune el cu seriozitate. Inima mea bate mai repede chiar și atunci când trece doar pe lângă mine.

— O, Thomas!

Conversația asta e atât de încântătoare încât aș vrea s-o putem ține așa toată ziua. Una dintre doamnele mele se îndreaptă spre noi și mă gândesc că ne va întrerupe, dar lady Rochford îi spune ceva care îi distrage atenția și se oprește.

— Mereu trebuie să trec pe lângă tine. Niciodată nu pot să mă opresc atât cât aș dori.

— Știu, spune el și sub tonul mângâietor, de flirt se simte un regret autentic. Știu. Dar trebuie să te văd diseară, trebuie să te ating!

La vorbele astea chiar nu îndrăznesc să răspund, sunt prea pătimase și, cu toate că-n jurul nostru se află doar doamnele din odaia mea, știu că dorința pentru el mi se citește pe fața învăpăiată.

— Roag-o pe lady Rochford, îi șoptesc. Va găsi ea o cale.

Apoi spun cu voce tare:

— Oricum, nu pot să-ți dau semnul afecțiunii mele. Va trebui să-l întreb pe rege cine e favoritul său.

— Poți să-ți păstrezi semnul de afecțiune dacă-mi dăruiești doar un zâmbet înainte să plec la luptă. Se spune că scoțienii sunt niște luptători formidabili, niște oameni voinici și cu cai puternici. Promite-mi că mă vei privi și că vei spera să nu cad sub lancea unui scoțian!

Cuvintele lui sunt atât de tulburătoare, încât aproape că-mi vine să plâng.

— Te privesc de fiecare dată, știi bine! Te-am privit mereu când ai luptat în turnir și m-am rugat mereu pentru siguranța ta.

— Și eu te privesc, spune el atât de încet, încât abia îl pot auzi. Te privesc cu atâta dorință, Katherine, iubirea mea!

Observ că toate doamnele se uită la mine. Mă ridic, puțin nesigură pe picioare și Thomas se ridică și el.

— Poți călări cu mine mâine, zic de parcă nu mi-ar păsa dacă o face sau nu. Plecăm la vânatoare dimineață, înainte de liturghie.

Thomas se înclină și se îndepărtează, iar în clipa în care e gata să iasă pe ușă, îmi scapă un icnet ușor de uluială, căci în

prag, ca o fantomă, semănând atât de mult cu o fantomă încât pe moment sunt aproape încredințată că asta și e, stă Francis Dereham. Francis al meu, prima mea dragoste, se ivește în pragul odăii mele de primire, îmbrăcat cu o mantie elegantă, o haină aleasă și o pălărie frumoasă, ca și cum i-ar merge într-adevăr foarte bine, și la fel de chipeș ca atunci, demult, când ne-am jucat de-a soțul și soția în patul meu de la Lambeth.

— Domnule Dereham, zic foarte răspicat, ca să-i dau clar de înțeles că nu ne mai putem spune pe numele mic.

Înțelege foarte bine, căci pune îndată un genunchi în pământ.

— Alteță.

Ține în mână o scrisoare pe care mi-o întinde.

— Respectata voastră bunică, ducesa, mi-a poruncit să vin la Înălțimea Voastră și să vă aduc această scrisoare.

Îi fac semn din cap pajului meu, pentru ca Francis să vadă că nu mă clintesc nici măcar trei pași ca să-mi primesc propriile scrisori. Flăcăul o ia din mâna lui Francis și mi-o întinde, căci sunt mult prea importantă ca să mă aplec. Fără să mă uit la el, îl văd pe Thomas Culpepper, țeapăn ca un bătlan, stând în apropiere și privindu-l tăios pe Francis.

Deschid scrisoarea ducesei. E o mângâleală înfiorătoare, căci îi e foarte greu să scrie, și cum eu nu știu mai deloc să citesc, suntem două partenere de corespondență foarte slabe. Mă uit la lady Rochford, care se apropie de mine într-o clipită. Îi dau scrisoarea.

— Ce spune?

O citește iute și, fiindcă îi privesc fața și nu pagina, zăresc o licărire în ochii ei. E ca și cum ar juca o partidă de cărți și tocmai ar fi văzut că partenerul ei a primit o mână foarte bună, e aproape amuzată.

— Vă scrie pentru a vă aminti de acest gentilom, Francis Dereham, care a slujit în casa domniei sale pe vremea când vă aflați acolo.

Nu pot să nu admir masca de pe fața ei, care e acum complet lipsită de orice expresie, dat fiind faptul că știe ce a însemnat Francis pentru mine și eu pentru el, căci i-am povestit totul despre el pe vremea când eram o simplă domnișoară de companie, iar ea, o mult mai importantă doamnă de companie a reginei Anne. Dacă mă gândesc bine,

fiindcă jumătate dintre doamnele mele de companie îmi erau prietene și tovarăse pe-atunci, și ele știu că Francis și cu mine, care stăm acum față-n față și ne vorbim atât de politico, am împărțit cândva același pat, goi ca în clipa în care am venit pe lume, în toate nopțile când reușea să se strecoare în odaia de culcare a fetelor. Agnes Restwold scoate un mic chicotit înăbușit și-i arunc o privire tăioasă, prevenind-o să-și țină gura nătângă. Joan Bulmer, care l-a avut pe Francis înaintea mea, a rămas absolut încremenită.

— A, da, spun urmând exemplul dat de lady Rochford.

Mă întorc și-i zâmbesc lui Francis ca și cum am fi cunoștințe vechi. Simt privirea lui Thomas Culpepper plimbându-se de la mine la ceilalți și mă gândesc că va trebui să-i explic situația mai târziu și că nu-i va plăcea.

— Vă recomandă să-l primiți în slujba voastră și vă roagă să-l luați ca secretar personal.

— Da, răspund fără să mă pot gândi ce să fac. Firește.

Mă întorc spre Francis.

— Bunica mea, ducesa, mi te recomandă.

Chiar nu-mi dau seama ce interes are să-l bage în slujba mea. Nu pricep de ce îl pune într-o poziție atât de apropiată de mine, când ea însăși m-a plesnit peste cap și m-a făcut târfa pofticioasă pentru că l-am lăsat să intre în odaia de culcare pe vremea când eram fată în casa ei.

— Îi ești îndatorat.

— Da, îi sunt, răspunde el.

Mă aplec spre lady Rochford.

— Dă-i postul, îmi spune ea scurt la ureche. Bunica ta îți cere s-o faci.

— Așadar, pentru a-i face bunicii un serviciu, mă bucur să-ți urez bun venit la curtea mea, închei.

Se ridică în picioare. E un tânăr atât de chipeș! Zău că nu-mi pot face vreo vină fiindcă l-am iubit pe când eram copilă. Întoarce capul și-mi zâmbește ca și cum acum ar fi foarte timid în fața mea.

— Vă mulțumesc, Alteță! Vă voi sluji cu credință. Cu trup și suflet.

Îi întind mâna să mi-o sărute și, când se apropie, simt mirosul pielii sale, mirosul acela familiar și senzual pe care îl cunoșteam cândva atât de bine. A fost mirosul primului meu

iubit, care a însemnat totul pentru mine. O, îi păstram cămașa sub pernă ca să-mi pot îngropa fața în ea când adormeam și-l visam! Pe atunci îl adoram pe Francis Dereham, însă îmi doresc din toată inima să nu fi fost nevoită să-l întâlnesc din nou acum.

Se înclină asupra mâinii mele și buzele lui pe degetele mele sunt la fel de moi și de catifelate cum mi le amintesc pe propria-mi gură. Mă aplec în față și spun:

— Va trebui să fii foarte discret în serviciul meu. Acum sunt regină și nu trebuie să existe bârfe despre mine, nici despre prezent, nici despre vremurile de demult.

— Vă aparțin trup și suflet, răspunde el.

Simt pâlpâirea neloială, trădătoare și irezistibilă a dorinței. Mă iubește încă, trebuie să mă iubească, altfel de ce-ar veni să mă slujească? Și, cu toate că nu ne-am despărțit în termeni prea buni, îmi aduc aminte atingerea lui și emoția nespusă pe care mi-o trezeau sărutările lui ce îmi tăiau respirația, și alunecarea coapsei lui goale între ale mele când a venit prima oară în patul meu și presiunea insistentă a dorinței lui, căreia nu m-am împotrivit niciodată.

— Ai grijă ce vorbești, îl previn.

Îmi zâmbește de parcă ar ști la fel de bine ca mine la ce mă gândesc.

— Aveți grijă ce vă amintiți, îmi răspunde.

Jane Boleyn, castelul Pontefract, august 1541

Cei doi tineri și alții vreo șase, fiecare cu motive întemeiate de-a se crede favoritul reginei, îi dau târcoale în fiecare zi și la curte există toată încordarea dintr-un bordel înainte de izbucnirea unei bătăi. Regina, entuziasmată de atenția care i se acordă în fiecare moment, la fiecare vânătoare, mic dejun și piesă-mască, e ca un copil care a fost lăsat să stea seara până târziu: o stăpânește o ațătare febrilă. Pe de o parte, îl are pe Thomas Culpepper, care o sprijină când descalecă de pe cal, e lângă ea la dans, îi șoptește la ureche când joacă nepăsătoare cărți, e primul care o salută dimineața și ultimul care iese din odăile ei seara. Pe de altă parte, îl are pe tânărul Dereham, numit să-i aștepte ordinele, stând în dreapta ei la micul pupitru de scris, de parcă ar dicta vreodată vreo scrisoare, șoptindu-i întruna, ieșind în față ca să-i dea sfaturi, mereu prezent acolo unde n-ar trebui să fie. Și apoi, câți alții? Zece? Douăzeci? Nici măcar Anne Boleyn, în perioada de apogeu a capriciilor sale, n-a avut în preajma ei atâția bărbați tineri care să-i dea târcoale ca niște câini căroră le curg balele la ușa măcelarului. Dar Anne n-a dat nici măcar în perioadele când flirta cel mai intens impresia că ar putea să-și ofere favorurile pentru un zâmbet, că s-ar putea lăsa sedusă de un cântec, de o poezie, de un cuvânt. Întreaga curte începe să observe că bucuria reginei, care l-a făcut pe rege atât de fericit, nu e bucuria unei fete nevinovate care, așa cum îi place lui atât de mult să creadă, îl adoră doar pe el, ci bucuria unei iubitoare de flirt pe care o încântă nespusele atenții constante a bărbaților.

Firește că apar probleme și e cât pe ce să se iște o bătaie. Unul dintre bărbații mai de seamă de la curte îi spune lui Dereham că ar trebui să se ridice de la masa de cină și să plece, fiindcă nu face parte din grupul de sfetnici al reginei și doar ei se află acolo, la un pocal cu vin. Dereham, gură slobodă, îi răspunde că o sfătuia pe regină cu mult înainte ca noi, ceilalți, s-o cunoaștem și că se va afla în relații apropiate cu ea multă vreme după ce noi, ceilalți, vom fi concediați. Firește, se iscă o revoltă zgomotoasă. Ar fi îngrozitor ca povestea să ajungă la urechile regelui, așa că Dereham e chemat îndată în odăile reginei și ea îl primește, cu mine

alături.

— Nu-ți îngădui să provoci probleme la curtea mea, îi spune ea înțepat.

El se înclină, dar o privește cu niște ochi luminoși și încrezători.

— N-am vrut să provoc niciun fel de problemă, vă aparțin trup și suflet.

— E foarte ușor să spui asta, replică ea iritată. Dar nu vreau ca oamenii să întrebe ce am însemnat eu pentru dumneata și ce ai însemnat dumneata pentru mine.

— Am fost îndrăgostiți, afirmă el neclintit.

— Acest lucru nu trebuie rostit niciodată, intervin. Katherine e acum regină. Viața ei de dinainte trebuie să fie ca și cum nici n-ar fi existat.

Dereham se uită la ea, neluându-mă în seamă.

— Nu voi nega niciodată ce-a fost.

— S-a sfârșit, spune Katherine cu hotărâre și sunt mândră de ea. Și nu accept bârfe despre trecut, Francis. Nu îngădui ca oamenii să vorbească despre mine. Va trebui să te trimit de aici dacă nu-ți poți ține gura.

El tace o clipă, apoi zice încet:

— Am fost soț și soție în fața lui Dumnezeu. Nu puteți nega asta.

Ea face un mic gest cu mâna și răspunde neajutorată:

— Nu știu. Dar oricum, acum s-a sfârșit. Poți avea un loc la curte numai dacă-ți ții gura. Nu-i așa, lady Rochford?

— Ești în stare să-ți ții gura? îl întreb. Nici nu vreau să aud despre toate tâmpeniile astea că nu vei nega niciodată. Poți să rămâi dacă ești în stare să-ți ții gura. Dacă ești lăudăros, va trebui să pleci.

Se uită la mine fără căldură, nu ne iubim câtuși de puțin.

— Pot să-mi țin gura.

Anne, palatul Richmond, septembrie 1541

Am avut parte de o vară minunată, prima mea vară ca femeie liberă în Anglia. Fermele ce țin de palatul meu sunt în stare bună, așa că am ieșit călare și am privit cum se pârguiesc recoltele, iar în livezile cu fructe pomii sunt îngreunați de rod. E o țară bogată, am clădit clăi mari de fân cu care să hrănim animalele peste iarnă, iar în hambare adunăm munți imenși de grâu ce trebuie trimiși la moară să fie transformați în făină. Dacă această țară era condusă de un om care voia pace și era dispus să-și împartă avuțiile cu ceilalți, ar fi fost un ținut pașnic și prosper.

Ura regelui față de papiști și de protestanți amărăște viața țării sale. La biserică, atunci când se ridică ostia, chiar și cei mai mici copii sunt învățați să nu-și ia ochii de la ea, așa că își pleacă ușor căpșoarele și-și fac cruce mecanic, fiind amenințați de părinții lor că, dacă nu fac așa cum cere regele, vor fi luați de acasă și arși pe rug. Oamenii săraci nu înțeleg câtuși de puțin caracterul sacru al acestui act, ei știu doar că voia regelui le cere acum să-și plece capul, să facă mătânii și să se închine, așa cum înainte au trebuit să asculte liturghia în engleză, nu în latină, și în biserică a existat o Biblie pe care putea s-o citească oricine și care acum a fost luată înapoi. Regele îi poruncește Bisericii, întocmai cum poruncește noi și noi biruri nedrepte: pentru că poate, pentru că nimeni nu cutează să-l oprească, pentru că acum, până și simplul fapt de a-i pune la îndoială capriciile înseamnă trădare.

Se murmură cu fereală că revolta din nord a fost condusă de oameni dârji și curajoși care au crezut că se pot lupta cu regele pentru Dumnezeuul lor. Dar bătrânii din orașelul acela spun că au murit cu toții și susțin că procesiunea regelui spre nord din anul acesta are scopul de-a călca pe mormintele lor și de-a le insulta văduvele.

Nu mă amestec în nimic din ce se vorbește. Dacă se rostește în prezența mea ceva care ar putea fi considerat trădare, plec repede din locul acela și am grijă să-i spun uneia dintre doamnele mele că s-a zis ceva, dar n-am înțeles. Mă ascund în spatele prostiei, cred că ea mă va salva. Îmi iau o mină tâmpă și nedumerită și trag nădejde că reputația mea de urățenie și

nepăsare mă va salva. În general, oamenii nu spun nimic în fața mea, însă îmi arată un fel de bunătațe nedumerită, de parcă aș fi supraviețuit unei boli cumplite și ar trebui să fiu tratată în continuare cu grijă. Într-un fel, așa și este. Sunt prima femeie care a supraviețuit căsătoriei cu regele. E o izbândă mai remarcabilă decât să supraviețuiești ciumei. Căci ciurma intră într-un oraș și, în verile cele mai rele, în zonele cele mai sărace, moare poate o femeie din zece. Dar dintre cele patru neveste ale regelui, una singură a scăpat cu sănătatea intactă: eu.

Spionul doctorului Harst spune că dispoziția regelui e mult mai bună și că peregrinările prin nord i-au potolit răbufnirile de furie. Omului nu i s-a poruncit să plece împreună cu întreaga curte, ci a rămas să facă curățenie în odăile regelui la dereticarea generală din palatul Hampton Court. Așa că nu pot afla cum merge procesiunea. Am primit o scrisoare scurtă de la lady Rochford, care m-a înștiințat că regele și-a mai revenit cu sănătatea și că el și Katherine sunt veseli. Dacă biata copilă nu zămisleşte curând un prunc, nu va mai fi veselă multă vreme.

I-am scris de curând prințesei Maria. E foarte ușurată că cheștiunea căsătoriei sale cu un prinț francez a fost dată cu totul la o parte pentru că Spania și Franța vor intra în război și regele Henric se va afla de partea Spaniei. Se teme grozav de o invazie din partea Franței și o parte din detestatele biruri e folosită la construirea de forturi de-a lungul întregii coaste sudice. Din punctul de vedere al prințesei Maria, doar un singur lucru contează: dacă tatăl ei e aliat cu Spania, nu va fi măritată cu un prinț francez. E o fiică atât de pătimasă a mamei sale, încât cred că ar prefera mai degrabă să trăiască și să moară fecioară decât să se mărite cu un francez. Nădăjduiește că regele îmi va îngădui s-o vizitez în toamna asta. Când se va întoarce din procesiune, îi voi scrie și îl voi întreba dacă o pot invita pe prințesa Maria să stea la mine. Mi-ar plăcea să petrec câțva timp cu ea. Prințesa Maria râde de mine și spune că suntem fetele bătrâne ale casei regale, ceea ce e foarte adevărat. Suntem două femei fără nicio utilitate. Nimeni nu știe dacă sunt ducesă, regină sau un nimic. Nimeni nu știe dacă ea e prințesă sau bastardă. Suntem fetele bătrâne ale casei regale. Mă întreb ce se va alege de noi.

Katherine, conacul regal, York, septembrie 1541

Ei bine, e întocmai cum aş fi putut preciza: o dezamăgire totală. Regele Iacob al Scoției nu vine să ne întâmpine, așa că nu vor exista nici turniruri și nici curți rivale, iar eu sunt doar regina micii curți englezești și nu se întâmplă absolut nimic special. Nu-l voi vedea pe scumpul meu Thomas luptând în turnir, iar el nu mă va vedea în loja regală, încadrată de perdelele mele noi. Regele jură că Iacob se teme prea tare să-și arate fața atât de departe de hotarul lui sudic și, dacă e adevărat, singurul motiv poate fi acela că n-are încredere în cuvântul de onoare al regelui că sunt în armistițiu. Și, cu toate că nimeni nu îndrăznește s-o spună, are foarte mare dreptate să fie precaut. Căci regele le-a promis conducătorilor răscoalei din nord un armistițiu, prietenia sa și toate schimbările pe care le voiau, a jurat pe cuvântul lui de rege, iar apoi, când s-au încrezut în el, i-a prins și i-a spânzurat. Trupurile conducătorilor stau și acum atârunate pe ziduri pretutindeni în York și trebuie să spun că e extrem de neplăcut. Îi spun lui Henric că poate Iacob se teme să nu fie spânzurat la rândul lui, iar el râde cu poftă și zice că sunt o pisicuță isteasă și că Iacob s-ar putea foarte bine să se teamă. Dar la drept vorbind, nu cred că e foarte bine dacă oamenii nu pot avea încredere în tine. Pentru că, dacă Iacob s-ar fi putut încrede în cuvântul regelui, ar fi venit și ne-am fi veselit cu toții de minune.

Pe deasupra, cu toate că reședința asta e foarte aleasă și proaspăt aranjată pentru noi, nu pot să nu bag de seamă că înainte să devină conac regal a fost o abație frumoasă și cred că, întrucât oamenii din York sunt mari simpatizanți ai vechii credințe (dacă nu chiar pașiști în taină), le-ar dispăcea foarte tare ca noi să dănuim acolo unde înainte se rugau călugării. Nu spun asta, firește, nu sunt chiar idioată. Dar îmi închipui cum m-aș simți eu dacă aş veni aici ca să cer ajutor și să mă rog și aş găsi locul complet schimbat și un rege gras și lacom, care stă în mijlocul tuturor și strigă să i se aducă cina.

Oricum, cel mai mult contează că regele e fericit și, în mod absolut uimitor, nici măcar mie nu-mi pasă de pierderea turnirului chiar atât de mult pe cât ar trebui. Sunt puțin

dezamăgită de lipsa scoțienilor chipeși și de marea distanță ce mă desparte de aurarii din Londra, însă nu-mi bat capul prea tare cu asta. Surprinzător, nici măcar nu mi se pare chiar atât de important. Pentru că sunt îndrăgostită. Pentru prima oară în viață, m-am îndrăgostit până peste cap și nici mie nu-mi vine să cred.

Thomas Culpepper e iubitul meu, e omul după care tânjește inima mea, e singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată și singurul pe care-l voi iubi vreodată. Eu sunt a lui și el e al meu, cu trup și suflet. Toate protestele pe care le-am rostit împotriva faptului că trebuie să mă culc cu un bărbat îndeajuns de bătrân ca să-mi fie tată sunt acum date uitării. Îmi fac datoria față de rege ca pe un fel de bir, o amendă pe care trebuie s-o plătesc, iar în clipa când el adoarme, sunt liberă să fiu cu iubirea mea. Un lucru mult mai bun și mult mai puțin riscant e că regele este atât de ostenit din pricina festivităților de pe parcursul acestei procesiuni, încât deseori nu vine deloc în odăile mele. Aștept până se face liniște la curte, apoi lady Rochford se furișează pe scări în jos sau deschide ușa laterală sau descuie o ușă ascunsă ce dă în galerie, iar Thomas al meu se strecoară înăuntru și putem petrece ore întregi împreună.

Trebuie să fim atenți, trebuie să fim la fel de atenți ca și când viețile ne-ar atârna de asta. Dar de fiecare dată când ne mutăm într-un palat nou, lady Rochford găsește o cale tainică de acces în odăile mele și-i spune lui Thomas cum să procedeze. Iar el vine de fiecare dată, mă iubește așa cum îl iubesc și eu. Ne retragem în odaia mea, lady Rochford păzește ușa, și toată noaptea stau în brațele lui și ne sărutăm, ne șoptim cuvinte dulci și ne facem promisiuni de iubire veșnică.

În zori, ea zgârie ușor la ușă, iar eu mă ridic, ne sărutăm și el se strecoară afară ca o fantomă. Nu-l vede nimeni. Nu-l vede nimeni nici la venire și nici la plecare, așa că e o taină minunată.

Sigur că fetele vorbesc, e cea mai nesupusă gloată din câte există. Nu pot să cred că ar îndrăzni să șoptească atâtea bârfe și povești scandaloase dacă regina Anne ar mai fi pe tron. Dar fiindcă sunt doar eu, iar cele mai multe sunt mai mari decât mine și mă cunosc de pe vremuri, de la Lambeth, n-au pic de respect, râd de mine și mă tachinează în legătură cu Francis

Dereham. Mă tem că urmăresc la ce oră mă duc la culcare și se miră că singura mea însoțitoare e lady Rochford și că ușa odăii mele de culcare e încuiată și nimeni nu poate intra.

— Nu știi nimic, mă asigură lady Rochford. Și oricum n-ar spune nimănui.

— N-ar trebui să bârfească deloc! Nu le poți atrage atenția să-și țină gura în privința treburilor mele?

— Cum aș putea, când tu însăți râdeai de Francis Dereham cu Joan Bulmer?

— Ei bine, de Thomas nu râd niciodată. Nici nu-i pomenesc numele. Nu-i rostesc numele nici măcar în confesional. Nu-l rostesc nici măcar pentru mine.

— E un lucru înțelept, încuviințează ea. Păstrează taina. Păstrează o taină deplină.

Îmi perie părul. Dintr-odată se oprește și mă privește în oglindă.

— Când trebuie să-ți vină ciclul?

— Nu-mi aduc aminte. (Nu țin niciodată socoteala.) Să fi fost săptămâna trecută? Oricum, nu mi-a venit.

Pe chipul ei se ivește un fel de expresie de vigilență intensă.

— Nu ți-a venit?

— Nu. Perie la spate, Jane, lui Thomas îi place să fie neted la spate.

— Simți cât de cât greață? Ți s-au mărit sânii?

— Nu, răspund, apoi îmi dau seama la ce se gândește. O! Crezi că s-ar putea să fi rămas grea?

— Da, șoptește ea. Te rog, Doamne!

— Dar asta ar fi groaznic! exclam. Pentru că, nu înțelegi? Nu te gândești? Lady Rochford, s-ar putea să nu fie copilul regelui!

Lasă peria din mână și clatină din cap.

— E voia Domnului, spune ea rar, de parcă ar vrea să învăț ceva. Dacă ești căsătorită cu regele și concepi un copil, e voia Domnului. E voia Domnului ca regele să aibă un copil. Așa că *este* copilul regelui, în ce te privește, e chiar copilul regelui, indiferent ce s-a întâmplat între tine și un altul.

Mă simt cam confuză.

— Dar dacă e copilul lui Thomas?

În minte mi se ivește îndată imaginea băiețelului lui Thomas, o obrăznicătură cu păr negru și cu ochi albaștri, întocmai ca tatăl lui, un băiețel puternic, cu un tată tânăr. Ea

îmi vede fața și ghicește la ce mă gândesc.

— Ești regină, spune cu fermitate. Orice copil purtat de tine va fi copilul regelui, așa cum vrea Dumnezeu. N-ai voie să te gândești nici măcar o clipă la altceva.

— Dar...

— Nu, insistă ea. Și ar trebui să-i spui regelui că ai speranțe de-a fi rămas grea.

— Nu e prea devreme?

— Nu e niciodată prea devreme să-i dăm motive să spere. Ultimul lucru pe care-l vrem e să fie nemulțumit.

— Îi voi spune. Diseară vine în odaia mea. Va trebui să mi-l aduci pe Thomas mai târziu. Iar atunci îi voi spune și lui.

— Nu. Nu-i vei spune lui Thomas Culpepper.

— Dar vreau!

— Asta ar strica totul.

Vorbește foarte repede și foarte convingător:

— Dacă va afla că ai rămas grea, nu se va mai culca cu tine. Te va găsi dezgustătoare. Vrea o amantă, nu o mamă pentru copiii săi. Nu-i vei spune nimic lui Thomas Culpepper, dar poți să-i dai speranțe regelui. Așa trebuie procedat.

— Ar fi încântat...

— Nu, mă contrazice ea clătinând din cap. Ar fi amabil, sunt sigură, dar n-ar mai veni în patul tău. Și-ar lua o amantă. L-am văzut vorbind cu Catherine Carey. Și-ar lua o amantă până ți-ar veni sorocul.

— N-aș putea suporta asta!

— Atunci nu-i spune nimic. Dă-i de știre regelui că ai speranțe, dar nu-i pomeni nimic despre asta lui Thomas.

— Mulțumesc, lady Rochford, zic cu smerenie.

Nu știu ce m-aș face dacă n-aș avea sfaturile ei.

Seara, regele vine în odăile mele și e ajutat să urce în patul meu. Stau în picioare lângă foc în timp ce oamenii se trudesă să-l salte, apoi îl lasă acolo, cu cearșafurile trase până la bărbie, ca pe-un copil imens.

— Soțul meu, spun dulce.

— Vino în pat, trandafirul meu! Henric își vrea trandafirul.

Strâng din dinți – e stupid să-și zică lui însuși „Henric”.

— Vreau să-ți spun ceva. Am o veste bună.

Se ridică în capul oaselor și capul cu boneta pusă strâmb saltă puțin.

— Da?

— Nu mi-a venit ciclul. S-ar putea să fi rămas grea.

— O, trandafirul meu! Cel mai dulce trandafir!

— E foarte devreme, îl previn. Dar m-am gândit că ai vrea să afli pe dată.

— Înainte de orice altceva! mă asigură el. Draga mea, de îndată ce îmi spui că e adevărat, te încoronez regină.

— Dar Eduard va rămâne oricum moștenitorul tău, nu?

— Da, da, dar mi s-ar lua o povară imensă de pe suflet dacă aș ști că Eduard are un frate! O familie nu se află în siguranță cu un singur fiu: o dinastie are nevoie de băieți. E de-ajuns un mic accident și totul se termină, dar dacă ai doi băieți, ești în siguranță.

— Voi avea o încoronare, spun gândindu-mă la coroană, la giuvaieruri, la rochie, la banchet și la miile de oameni care vor ieși să mă aclame pe mine, noua regină a Angliei.

— Vei avea cea mai măreață încoronare din câte a văzut Anglia, căci ești cea mai de seamă regină, îmi promite el. Și imediat ce ne vom întoarce la Londra, voi declara o zi de sărbătoare națională pentru tine.

— Da?

Sună minunat. O zi care să celebreze existența mea, a lui Kitty Howard: ăsta da *voilà!*

— O zi întreagă pentru mine?

— O zi în care toți vor merge la biserică și vor rosti rugăciuni de mulțumire pentru că Dumnezeu mi te-a dat pe tine.

Până la urmă, doar biserică. Schițez un zâmbet vag și dezamăgit.

— Și maestrul de ceremonii va pregăti la curte un mare banchet și o festivitate. Și toți îți vor face daruri.

Zâmbesc radios și spun cu satisfacție:

— Sună minunat!

— Ești dulcele meu trandafir, spune el. Trandafirul meu fără spini. Acum vino în pat lângă mine, Katherine.

— Da.

Am grijă să nu mă gândesc la Thomas al meu când mă îndrept spre silueta umflată din patul mare. Pe chip îmi plutește un zâmbet larg, fericit și închid ochii, ca să nu fiu silită să-l privesc. Nu pot să-i evit nici mirosul și nici atingerile,

dar pot să fac în așa fel încât să nu mă gândesc deloc la el în timp ce împlinesc ce am de împlinit, iar apoi mă întind alături și aștept ca fornăielile sale ușoare de mulțumire să se transforme în sforăituri șuierătoare când adoarme.

Jane Boleyn, Ampthill, octombrie 1541

I-a venit ciclul cam cu o săptămână întârziere, dar asta nu m-a descurajat prea tare. Simpla idee a sarcinii a fost de-ajuns ca să-l facă pe rege să se simtă mai îndrăgostit de ea ca oricând, iar ea a acceptat într-un final că, deși Thomas Culpepper e soarele de pe cer, nu trebuie făcut părtaș la orice mic secret.

S-a purtat foarte frumos cu oamenii pe care i-a întâlnit în timpul procesiunii, chiar și când era plictisită și distrată avea grijă să-și păstreze un surâs amabil pe chip și a învățat să-l urmeze pe rege cu un pas mic în urmă și să arboreze un aer de supunere modestă. Îl slujește în pat ca o târfă plătită, îi stă alături la cină și nu arată niciodată, nici măcar printr-o schimbare de o clipă a expresiei, că el a tras un vânt. E o fată egoistă și proastă, dar dacă i s-ar acorda suficient timp, ar putea deveni o regină bună. Dacă ar zămisli un prunc și ar dărui Angliei un fiu, ar putea să trăiască destul ca să învețe să devină o regină admirată.

În orice caz, regele e nebun după ea. Îngăduința pe care i-o arată ne ușurează mult sarcina de a-l strecura pe Culpepper în odaia ei de culcare și de a-l scoate apoi de-acolo. Am avut parte de o noapte urâtă când regele l-a trimis fără de veste pe sir Anthony Denny în odaia ei, iar ea era încuiată acolo cu Culpepper. Denny a încercat ușa și a plecat fără să scoată o vorbă. În altă noapte, regele s-a foit în patul ei pe când cei doi își vedeau de treabă, despărțiți de el doar printr-o ușă, iar ea a fost nevoită să se întoarcă în goană la bătrân, încă umedă de nădușeală și de sărutări. Dacă aerul n-ar fi fost încărcat de duhoarea vânturilor lui, ar fi simțit fără îndoială mirosul dorinței. La Grafton Regis, amanții s-au iubit în latrine: Culpepper s-a strecurat pe scări până în odaia cu ziduri de piatră ieșită în afară deasupra șanțului de apărare, ea le-a spus doamnelor sale că îi e foarte rău și și-au petrecut după-amiaza acolo împreună, iubindu-se frenetic în timp ce noi făceam ghirlande de flori. Dacă n-ar fi atât de primejdios, ar părea amuzant. Dar chiar și așa, tot mi se taie respirația când îi aud, din pricina unui amestec de frică și de dorință.

Nu râd niciodată. Mă gândesc la soțul meu și la sora lui și

râsul îmi moare pe buze. Mă gândesc cum i-a promis el să fie bărbatul care-i stă alături la orice necaz. Mă gândesc la ea și la faptul că dorea cu disperare să zămislească un fiu, deși era sigură că Henric nu e capabil să facă asta. Mă gândesc la pactul păgân pe care trebuie să-l fi făcut cei doi. Apoi, cu un geamăt slab, îmi spun că toate astea nu sunt decât temerile mele, imaginația mea și că, poate, nu s-au întâmplat deloc. Cea mai rea urmare a morții lor e aceea că acum nu voi mai afla ce s-a întâmplat. Singurul mod în care am putut îndura de-a lungul atâtor ani gândul la ceea ce au făcut și la rolul pe l-am jucat eu însămi a fost să mi-l scot din minte. Nu mă gândesc niciodată la asta, nu vorbesc niciodată despre asta și nimeni nu discută despre ei în prezența mea. E ca și cum nici n-ar fi existat vreodată. Doar așa pot îndura faptul că eu trăiesc, iar ei s-au prăpădit: prefăcându-mă că nici măcar n-au existat.

— Când regina Anne Boleyn a fost acuzată de trădare, de fapt asta însemna adulter? mă întreabă Katherine.

Întrebarea, nimerind exact la țintă propriile mele gânduri, e ca o lovitură de pumnal.

— Ce vrei să spui?

Străbatem călare drumul de la Collyweston la Ampthill într-o dimineață senină și rece de octombrie. Regele se află în față, galopează împreună cu bărbaii tineri din suita sa, închipuindu-și că iese câștigător într-o cursă, căci aceștia, printre care și Thomas Culpepper, își înfrânează caii. Katherine călărește agale pe iapa ei cenușie, iar eu merg alături de ea, pe un cal de vânătoare al familiei Howard. Toate celelalte doamne au rămas în urmă ca să bârfească și nu există nimeni care să-mi servească drept pavază în fața curiozității sale.

— Ai spus mai înainte că ea și ceilalți bărbai au fost acuzați de adulter, stăruie ea.

— Asta a fost cu câteva luni în urmă.

— Știu, m-am tot gândit la asta.

— Gândești foarte încet, spun cu răutate.

— Știu, replică ea, deloc deconcertată. Și m-am gândit că au acuzat-o de trădare pe Anne Boleyn, verișoara mea, numai pentru că i-a fost necredincioasă regelui și i-au tăiat capul.

Aruncă iute o privire în jur.

— Și m-am mai gândit că mă aflu în aceeași situație. Că dacă ar afla cineva, ar spune că-i sunt necredincioasă regelui. Poate vor spune și în cazul meu că e vorba de trădare. Și atunci ce se va întâmpla cu mine?

— Tocmai de aceea nu spunem niciodată nimic. Tocmai de aceea avem grijă. Ții minte? Te-am prevenit de la bun început să ai grijă.

— Dar de ce m-ai ajutat să mă întâlnesc cu Thomas? Știind bine cât de primejdios e? După ce propria dumitale cumnată a fost ucisă exact pentru același lucru?

Nu-mi trece prin minte niciun răspuns. Nu m-aș fi așteptat nici într-o mie de ani să-mi pună întrebarea asta. Dar prostia ei e de așa natură încât uneori merge direct la ceea ce e mai evident. Întorc capul, cu aerul că privesc peste pajiștile reci către fluviul care, umflat de ploile recente, lucește ca o spadă, ca o spadă franțuzească.

— Pentru că mi-ai cerut ajutorul. Îți sunt prietenă.

— Ai ajutat-o și pe Anne Boleyn?

— Nu! exclam. Ea nu mi-ar fi acceptat în ruptul capului ajutorul!

— Nu i-ai fost prietenă?

— Îi eram cumnată.

— Nu te plăcea?

— Mă îndoiesc că m-a remarcat vreo clipă măcar, de la început până la sfârșit. Nu avea ochi pentru mine.

Vorbele acestea nu pun capăt presupunerilor ei, așa cum îmi doream, ci le hrănesc. Aproape că pot auzi mișcarea înceată a gândurilor sale.

— Nu te plăcea? repetă Katherine. Anne Boleyn, soțul tău și sora lor Mary erau mereu împreună. Însă pe dumneata te lăsau pe dinafară.

Încerc să râd, dar râsul meu sună fals.

— După cum o spui, parcă vorbești despre niște copii în curtea școlii!

Ea încuviințează.

— Tocmai așa e la o curte regală. Îi urai pentru că nu te acceptau alături de ei?

— Eram o Boleyn. Eram tot atât de Boleyn ca și ei. Am devenit o Boleyn prin căsătorie, unchiul lor, ducele, e și unchiul meu. Interesele mele urmăresc binele familiei, la fel ca

ale lor.

— Atunci de ce ai depus mărturie împotriva lor?

Sunt atât de uluită că mă acuză direct, încât rămân aproape fără grai. Mă uit la ea.

— De unde ai auzit asta? Cine ți-a vorbit despre așa ceva?

— Mi-a spus Catherine Carey, răspunde ea cu aerul că e ceva de-a dreptul banal ca două fete, două copile, să-și facă confidențe despre trădare, incest și moarte. Zicea că ai depus mărturie împotriva soțului dumitale și a surorii lui. Ai oferit dovezi care au arătat că erau amanți și trădători.

— Nu-i adevărat, șoptesc. Nu-i adevărat.

Nu pot îndura să rostesc cuvintele, nu mă gândesc la asta niciodată. Nu mă voi gândi nici astăzi.

— N-a fost așa. Nu înțelegi fiindcă ești doar o copilă. Erai mică la vremea când s-au întâmplat toate astea. Am încercat să-l salvez, la fel cum am încercat s-o salvez și pe ea. Am avut un plan excelent, pus la cale de unchiul tău. A dat greș, dar ar fi trebuit să meargă. Credeam că, dacă depun mărturie, îl voi salva, însă totul a mers prost.

— Așa a fost?

— A fost sfâșietor! ȋp îndurerată. Am încercat să-l salvez, îl iubeam, aș fi făcut orice pentru el!

Chipul ei frumos e inundat de compasiune.

— Ai vrut să-l salvezi?

Îmi șterg ochii de lacrimi cu dosul mânușii.

— Mi-aș fi dat viața pentru el. Credeam că-l voi salva. Voiam să-l salvez. Aș fi făcut orice ca să-l salvez!

— Ce a mers prost? întreabă ea în șoaptă.

— Unchiul tău și cu mine ne-am gândit că, dacă se declară vinovați, regele va divorța de ea și va fi trimisă la o mănăstire. Ne-am gândit că lui i se vor lua titlul și onorurile și va fi exilat. Bărbații care au fost acuzați împreună cu ea nu erau câtuși de puțin vinovați și toți știau asta. Erau prietenii lui George și curtenii lui Anne, nu amanții ei. Credeam că vor fi iertați cu toții, așa cum a fost iertat Thomas Wyatt.

— Și ce s-a întâmplat?

Istorisirea asta e ca un vis. E ca visul pe care-l am deseori, cel care mă trezește noaptea ca o boală, cel care mă trage afară din pat și mă face să mă plimb întruna prin odaia întunecoasă până când prima geană de lumină cenușie se ivește pe cer și

ştiu că chinurile mele iau sfârşit.

— Ei şi-au negat vinovăţia. Asta nu făcea parte din plan. Ar fi trebuit să mărturisească, dar au negat totul, mai puţin nişte vorbe la adresa regelui. George spusese că regele e neputincios ca bărbat.

Chiar şi în această zi luminoasă de toamnă, după cinci ani de la proces, tot mai cobor glasul şi privesc împrejur, ca să mă conving că nu mă poate auzi nimeni.

— Le-a pierit curajul, au negat că ar fi fost vinovaţi şi n-au cerut îndurare. Eu m-am ținut de plan, cum a spus unchiul tău că trebuie să fac. Am salvat titlul, am salvat pământurile, am salvat moştenirea Boleyn, le-am salvat averea.

Katherine aşteaptă să audă continuarea. Nu înţelege că povestea se încheie aici. Asta e marea mea faptă şi marele meu triumf: am salvat titlul şi pământurile. Ea pare chiar nedumerită.

— Am făcut ce a trebuit să fac ca să salvez moştenirea Boleyn, repet. Socrul meu, tatăl lui George şi al lui Anne, a adunat de-a lungul vieţii o mare avere. George a sporit-o. S-a adăugat şi averea lui Anne. Eu am salvat-o. Am salvat Rochford Hall pentru noi toţi, am păstrat titlul. Sunt şi acum lady Rochford.

— Ai salvat moştenirea, dar ei n-au moştenit-o! spune Katherine, nereuşind să înţeleagă. Soţul dumitale a murit şi a crezut pesemne că ai depus mărturie împotriva lui. S-a gândit pesemne că, în timp ce el se declara nevinovat, dumneata îl acuzai! Ai fost martora acuzării.

Gândeşte cu încetineală, vorbeşte cu încetineală, rosteşte cu încetineală tot ce e mai rău.

— S-a gândit pesemne că l-ai lăsat să moară ca să poţi păstra titlul şi pământurile, s-a gândit chiar că l-ai omorât.

Îmi vine să ţip la ea pentru că spune asta, pentru că exprimă în cuvinte acest coşmar. Îmi frec faţa cu dosul mânuşii, de parcă aş putea astfel să-mi şterg încruntarea teribilă.

— Nu! N-a fost așa! N-a fost așa! N-a gândit asta! spun disperată. Ştia că-l iubesc şi că încerc să-l salvez. Trebuie să fi ştiut, când s-a îndreptat spre eşafod, că mă aflu în genunchi în faţa regelui, rugându-l să-mi cruţe soţul. Anne trebuie să fi ştiut, când a urcat pe eşafod, că-n ultima clipă m-am aflat în

fața regelui, rugându-l s-o cruțe.

Ea încuviințează și spune:

— Ei bine, nădăjduiesc că nu vei depune niciodată mărturie ca să mă salvezi.

E o încercare de umor jalnică, nici măcar nu zâmbesc. Spun simplu:

— Acela a fost sfârșitul vieții mele. N-a fost doar sfârșitul vieții lor, ci și moartea mea.

O vreme călărim în tăcere, apoi două sau trei dintre prietenele lui Katherine își îmboldesc caii ca s-o ajungă din urmă și să sporovăiască împreună cu ea despre Ampthill și despre primirea care ni se va face cu siguranță și s-o întrebe dacă s-a săturat de rochia ei galbenă și dacă i-o va da lui Katherine Tylney. Într-o clipă se stârnește cearta, căci Katherine i-a promis deja rochia lui Joan, dar Margaret insistă că ar trebui s-o primească ea.

— Puteți să vă liniștiți amândouă, decretez silindu-mă să revin în prezent. Regina a purtat rochia doar de trei ori și va rămâne în garderoba ei ca s-o mai folosească o vreme.

— Nu-mi pasă, spune Katherine. Pot oricând să-mi comand alta.

Anne, palatul Richmond, noiembrie 1541

Intru în biserică, îmi fac cruce, mă plec în fața altarului și-mi ocup locul în strana mea cu pereți înalți. Slavă Domnului, aici nu mă poate vedea nimeni: ușa înaltă se închide în urma mea, pereții îmi asigură intimitatea și chiar și partea din față a stranei are panouri din vergele dese, ca să pot vedea, dar să nu fiu observată. Numai preotul se poate uita la mine dacă stă sus, în balconul corului. Dacă-mi iau privirea de la ostie sau dacă nu-mi fac cruce când trebuie sau folosesc cealaltă mână sau fac mișcările în ordinea incorectă, nu voi fi denunțată pentru erezie. În țara asta există acum mii de oameni care-și păzesc fiecare mișcare, fiindcă nu au parte de intimitatea de care mă bucur eu. Există sute de oameni care vor muri pentru că au făcut o greșală în ritual.

Mă ridic, mă înclin, îngenunchez, mă așez așa cum îmi cere desfășurarea slujbei religioase, dar astăzi liturghia nu-mi aduce nicio plăcere. Slujba se desfășoară după tipicul poruncit de rege și în fiecare frază psalmodiată simt puterea lui Henric, nu puterea lui Dumnezeu. În trecut l-am găsit pe Dumnezeu în multe locuri: în micile capele luterane de acasă, în marea catedrală Sfântul Paul din Londra, maiestuoasă și avântată, și în liniștea capelei regale de la Hampton Court, unde am îngenuncheat o dată alături de prințesa Maria și am simțit pacea divină pogorând asupra noastră. Dar se pare că regele a făcut ca biserica să nu mai fie o mângâiere pentru mine și pentru atâția alții. Acum îl găsesc pe Dumnezeu în tăcere: când mă plimb prin parc sau pe malul fluviului, când aud o mierlă cântând la amiază, când văd săgeata unui cârd de găște deasupra capului, când șoimarul eliberează o pasăre și o văd înălțându-se în văzduh și plutind. Dumnezeu nu-mi mai vorbește atunci când îi îngăduie Henric, cu cuvintele pe care le preferă Henric. Mă ascund de rege și sunt surdă la Dumnezeul lui.

Îngenunchem cu toții și ne rugăm pentru sănătatea și siguranța familiei regale, când, spre uimirea mea, în curgerea familiară a vorbelor se strecoară fără veste o nouă rugăciune. Fără strop de rușine, preotul cere curții mele, doamnelor mele și mie însămi să mulțumim pentru Katherine, soția regelui.

— Îți mulțumim, Doamne, că după atâtea accidente nefirești care s-au abătut asupra căsniciilor regelui, te-ai îndurat să-i dăruiești o soție pe potriva tuturor dorințelor sale, cea pe care o are acum.

Nu mă pot abține să nu ridic capul din poziția de supunere plină de respect și întâlnesc privirea surprinsă a preotului din Richmond, care stă în balconul corului. Citește vorbele închinat soției regelui dintr-un document oficial, i s-a poruncit să-l citească așa cum i s-ar fi poruncit să dea citire unei legi noi. În nebunia lui, Henric a dat ordin tuturor bisericilor din Anglia să-i mulțumească lui Dumnezeu că, după numeroasele „accidente nefirești” din căsniciile sale anterioare, are acum o soție pe potriva dorințelor lui. Formularea și faptul că trebuie să ascult ingenuncheată această insultă mă revoltă atât de tare, încât mă ridic pe jumătate, în semn de protest.

În aceeași clipă, o mână poruncitoare îmi înșfacă din spate poala rochiei și mă trage în jos. Mă clatin puțin și recad în genunchi. Lotte, tălmăciul meu, îmi aruncă un zâmbet ușor, își împreunează mâinile într-o ilustrare perfectă a devoțiunii și închide ochii. Gestul ei mă liniștește. Incidentul e într-adevăr o insultă, nespus de grosolană și de nedelicată, dar să reacționez la ea înseamnă să mă arunc orbește în brațele primejdiei. Dacă regele îmi cere să ingenunchez și să mă descriu în fața întregului regat ca un „accident nefiresc”, nu am căderea să susțin că mariajul nostru nu a fost un accident, ci un contract plănuit cu atenție și cumpănit cu grijă, pe care el l-a încălcat din motivul simplu și suficient că a preferat-o pe alta în locul meu. Nu am căderea să arăt că, din moment ce căsătoria noastră a fost reală și valabilă, regele e acum fie adulterin, fie bigam și trăiește în păcat cu noua soție. Nu am căderea să arăt că, dacă micuța Kitty Howard, o copilă cu inimă ușuratică și purtare asemenea, e singura femeie pe potriva dorințelor lui dintre toate cele pe care le-a avut vreodată, înseamnă ori că ea e cea mai mare actriță din lume, ori că el e cel mai păcălit neghiob dintre toți cei care s-au însurat vreodată cu o fată îndeajuns de tânără ca să le fie fiică.

Henric a înnebunit, răsfăță cu afecțiune o copilă, ca un neghiob senil, și tocmai a poruncit întregii țări să îi mulțumească lui Dumnezeu pentru nebunia lui. În toate bisericile din regat, oamenii își mușcă buzele ca să-și înăbușe

zâmbetele, iar bărbații cinstiți blestemă norocul care i-a adus în biserica lui Henric, neștiind că această aiureală a fost inclusă în rugăciunile lor.

— Amin! rostesc tare.

Când ne ridicăm în picioare ca să fim binecuvântați, îi arăt preotului o față senină și pioasă. În timp ce ieșim din biserică, mă gândesc doar că, la Hunsden, biata prințesă Maria se sufocă de indignare din cauza acestei insulte la adresa mamei sale, din cauza blasfemiei care i-a cerut să se roage pentru Kitty Howard și din cauza idioțeniei tatălui ei. Mă rog la Dumnezeu să aibă atâta minte încât să nu spună nimic. Se pare că, indiferent ce are chef regele să facă, suntem obligați toți să nu spunem nimic.

Marti, una dintre doamnele mele, privind pe fereastră, spune:

— Iată-l pe ambasador venind grăbit prin grădină dinspre fluviu. Ce s-a putut întâmpla?

Mă ridic în picioare. Doctorul Harst nu mă vizitează niciodată fără să-mi trimită vorbă dinainte. Trebuie să se fi întâmplat ceva la curte. Primul meu gând zboară la Elisabeta și la Maria, prima mea temere e că li s-a întâmplat ceva. Să n-o fi îndemnat cumva pe prințesa Maria purtarea tatălui ei să-l sfideze!

— Rămâneți aici, le spun scurt doamnelor mele.

Îmi arunc un șal pe umeri și mă duc să-l întâmpin pe ambasador. Acesta intră în sala mare tocmai când cobor scările și-mi dau seama pe dată că s-a întâmplat ceva grav.

— Ce este? îl întreb în germană.

El clatină din cap și sunt nevoită să aștept până când sosesc servitorii și îl servesc cu vin și biscuiți, după care îi trimit pe toți din odaie.

— Ce s-a întâmplat?

— Am venit neîntârziat, fără să aflu întreaga poveste, fiindcă am vrut să vă previn din timp.

— Să mă preveniți în legătură cu ce? Sper că nu s-a întâmplat nimic cu prințesa Maria!

— Nu. Cu regina.

— A rămas grea?

El clatină din cap.

— Nu știu sigur. Dar de ieri e închisă în odăile ei, iar regele refuză s-o vadă.

— E bolnavă? Pe el îl îngrozește ciuma.

— Nu. N-au fost chemați doctori.

— Doar nu e acuzată că a complotat împotriva lui! exclam, exprimând în cuvinte cea mai mare temere.

— Vă voi spune tot ce am aflat, în cea mai mare parte de la servitorul pe care-l avem în odăile regelui. Regele și regina au fost la liturghie duminică, iar preotul a rostit o rugăciune de mulțumire pentru căsnicia regelui, după cum bine știți.

— Așa e.

— Duminică seară, regele era tăcut și a cinat singur, ca și cum l-ar fi cuprins din nou vechea boală. Nu s-a dus în odăile ei. Luni s-a închis în odăile sale, iar regina a fost încuiată într-ale ei. Azi s-a dus arhiepiscopul Cranmer să stea de vorbă cu ea și a ieșit în tăcere.

Îl privesc cu atenție.

— A fost încuiată în odăi? Și regele s-a încuiat într-ale sale?

Ambasadorul încuviințează în tăcere.

— Ce credeți că înseamnă lucrul ăsta?

— Cred că regina a fost acuzată. Încă nu putem ști care e acuzația. Însă trebuie să ne gândim dacă vă va implica pe Înălțimea Voastră.

— Pe mine?

— Dacă e acuzată că a luat parte la complot papist sau că i-a făcut farmece regelui ca să-i răpească bărbăția, oamenii își vor aminti imediat că ați fost acuzată la rândul vostru de un complot papist și că a fost neputincios cu Înălțimea Voastră. Își vor aminti că sunteți prietenă cu ea. Își vor aminti că ați dansat cu ea în curte de Crăciun și că regele a căzut la pat în postul Paștelui, de îndată ce ați plecat. Oamenii ar putea crede că ați complotat amândouă împotriva lui. Ar putea chiar să spună că l-ați blestemat amândouă.

Întind mâna, ca pentru a-l opri.

— Nu, nu!

— Știu că nu e adevărat. Dar trebuie să ne gândim la cele mai rele lucruri care s-ar putea spune. Și să încercăm să ne păzim de ele. Să-i scriu fratelui Înălțimii Voastre?

— Nu mă va ajuta, răspund mohorâtă. Sunt singură.

— Atunci trebuie să ne pregătim. Aveți cai buni în grajduri?

Încuviințez din cap.

— Atunci dați-mi niște bani și voi pregăti alți cai de-a lungul întregului drum până la Dover, spune el cu hotărâre. În clipa când voi socoti că va porni împotriva Înălțimii Voastre, vom putea pleca din țară.

— Va închide porturile, îl previn. Așa a făcut și data trecută.

— Nu ne vom lăsa prinși din nou în capcană. Pot tocmi o barcă pescărească. Acum știm ce e în stare să facă. Știm până unde poate să meargă. Vom fugi înainte să se ia hotărârea de-a vă aresta.

Mă uit la ușa închisă.

— Cineva din serviciul meu va ști că ați venit să mă avertizați. Așa cum noi avem un om în serviciul lui, regele a introdus și el o iscoadă aici. Sunt supravegheată.

— Știu cine e omul, zice doctorul Harst cu o plăcere calmă. Va raporta vizita mea de astăzi, dar nu va spune nimic altceva. Acum e omul meu. Cred că suntem în siguranță.

— În siguranță ca niște șoareci sub eșafod, spun cu amărăciune.

El încuviințează din cap.

— Important e ca securea să se abată asupra altora.

— Cine o merită? întreb cutremurându-mă. Nici eu, nici micuța Kitty Howard! Ce am făcut noi două, în afară de faptul că ne-am măritat cu cine ni s-a poruncit?

— Atâta vreme cât Înălțimea Voastră scapă, înseamnă că mi-am îndeplinit misiunea, răspunde el. Regina va trebui să ceară ajutor de la proprii săi prieteni.

Katherine, Hampton Court, noiembrie 1541

Ia să văd, ce am acum?

Vai, ce surpriză! N-am niciun prieten, deși credeam că am cu zecile.

N-am niciun iubit, deși credeam că mă împresoară din toate părțile.

Se pare că n-am nici măcar familie, căci toți au dispărut.

N-am nici soț, căci refuză să mă vadă, n-am nici măcar preot confesor, căci arhiepiscopul însuși a devenit inchișitorul meu. Toți sunt atât de răi și e atât de nedrept, încât nu știu ce să cred sau să spun. Au venit la mine în timp ce dansam cu doamnele mele și m-au înștiințat că, din porunca regelui, n-am voie să ies din odăile mele.

Preț de o clipă – sunt atât de neghioabă, bunica avea dreptate când spunea că n-a existat niciodată ființă mai nătângă decât mine! – am crezut că se joacă o piesă-mască și că va veni cineva costumat să mă răpească, apoi altcineva costumat va veni să mă salveze și va avea loc un duel sau o luptă închipuită pe malul fluviului sau altceva amuzant. Întreaga țară a rostit duminică rugăciuni prin care îi mulțumea lui Dumnezeu pentru mine, așa că speram să se organizeze festivități de un fel sau altul a doua zi. Așadar, am așteptat în odaia mea, în spatele ușilor încuiate, să apară un cavaler rătăcitor sau poate chiar să-mi răsară la fereastră un turn ori să se dea un asediu prefăcut, sau poate o cavalcadă să năvălească în grădină și le-am spus doamnelor mele:

— Sper să avem parte de o glumă bună!

Dar am așteptat împreună cu ele toată ziua în odaia mea și, cu toate că m-am grăbit să-mi schimb rochia, ca să fiu pregătită, n-a venit nimeni. Am cerut muzică și veselie, dar a apărut arhiepiscopul Cranmer și m-a anunțat că vremea dansului s-a încheiat.

O, cât de lipsit de bunătate poate fi! Are o figură foarte serioasă, de parcă s-ar fi întâmplat ceva foarte rău. Apoi mă întreabă din senin de Francis Dereham! Tocmai de Francis Dereham, care se află în serviciul meu doar la cererea respectabilei mele bunici! De parcă ar fi vina mea! Iar asta doar pentru că o gură-spartă de bârfitoare i-a spus arhiepiscopului

că a existat un flirt la Lambeth, ca și cum i-ar mai păsa cuiva de asta acum! Trebuie să mărturisesc că, dacă aș fi arhiepiscop, aș încerca să nu plec urechea la astfel de bârfe.

Așadar, spun că nu e absolut deloc adevărat și că, dacă mi se îngăduie să-l văd pe rege, îl voi convinge cu ușurință să nu asculte nicio vorbă rostită împotriva mea. Atunci milord Cranmer îmi trage o spaimă teribilă, căci spune pe cel mai îngrozitor ton:

— Tocmai de aceea, doamnă, nu-l veți vedea pe Alteța Sa până nu dispare și cea din urmă pată de pe numele vostru. Vom cerceta toate circumstanțele până vom nimici complet toate afirmațiile defăimătoare la adresa Domniei Voastre.

Ei bine, la asta nu răspund, fiindcă știu că afirmația defăimătoare la adresa mea nu poate fi nimicită complet, însă, de bună seamă, toată povestea de la Lambeth a fost o întâmplare între o fecioară și un bărbat tânăr, iar acum sunt căsătorită cu regele, de ce să-și mai bată capul cu ceva care s-a petrecut cu atâta timp în urmă? O, a trecut o viață de atunci, au trecut doi ani întregi! Cui îi mai pasă acum?

Poate că totul se va sfârși până dimineață. Regele are uneori toane ciudate, se pornește împotriva câte unui om și pune să fie decapitat, iar de multe ori îi pare rău după aceea. S-a pornit împotriva biete regine Anne de Cleves, dar ea a scăpat și s-a ales cu palatul Richmond și cu statutul de soră preferată a lui. Așa că mă duc la culcare voioasă și o întreb pe lady Rochford ce crede, iar ea mă privește destul de ciudat și spune că e de părere că s-ar putea să scap cu bine dacă-mi păstrez curajul și neg totul. E o alinare cam rece din partea ei, care și-a văzut propriul soț mergând la ștreang și negând totul. Dar nu-i spun lucrul ăsta, de teamă să n-o înfurii.

Katherine Tylney doarme cu mine și, când se bagă în pat, râde și spune că face prinsoare că aș vrea să fie Thomas Culpepper în locul ei. Nu răspund nimic, fiindcă aș vrea într-adevăr. Aș vrea atât de tare, încât îmi vine să plâng după el. Rămân trează mult după ce ea începe să sforăie, dorindu-mi ca totul să fi fost altfel, ca Thomas să fi venit la Lambeth, să se fi luptat cu Francis și să-l fi omorât, iar apoi să mă fi răpit și să se fi însurat cu mine. Dacă ar fi venit să mă ia cu el atunci, n-aș mai fi devenit regină și n-aș mai fi avut colierul cu diamante plate. Dar aș fi putut să dorm toată noaptea în brațele lui și,

uneori, asta mi se pare o alegere mai bună. În seara asta mi se pare fără îndoială o alegere mai bună.

Dorm foarte prost, mă trezesc în zori și rămân întinsă în patul tăcut, în timp ce lumina cenușie se strecoară prin obloane, spunându-mi că mi-aș da toate giuvaierurile ca să-l văd pe Thomas Culpepper și să-i aud râsul. Mi-aș da toată averea ca să mă aflu în brațele lui. Mă rog la Dumnezeu ca el să știe că sunt reținută în odăile mele și să nu creadă că mă feresc de el. Ar fi îngrozitor dacă, până să pot ieși, s-ar simți jignit fiindcă l-am neglijat și ar începe să curteze altă fată. Aș muri dacă ar ajunge să-i placă de alta. Cred că mi s-ar frânge cu adevărat inima.

Dacă aș îndrăzni, i-aș trimite un bilet, dar nimeni n-are voie să iasă din odăile mele și nu cutez să încredințez unuia dintre servitori mesajul. Aceștia vin și-mi aduc micul dejun, căci n-am voie să ies nici măcar ca să mănânc. Nu mi-e îngăduit nici măcar să merg la capelă, așa că va veni un preot confesor în odăile mele ca să se roage împreună cu mine înainte să mă viziteze iarăși arhiepiscopul.

Încep într-adevăr să cred că nu e deloc corect, poate că ar trebui să protestez față de acest tratament. Sunt regina Angliei, nu pot să fiu închisă în odăile mele de parcă aș fi o fată obraznică. Sunt o femeie în toată firea, o lady, o Howard! Sunt soția regelui! Drept cine mă iau? La urma urmei, sunt regina Angliei. Cred că-i voi vorbi arhiepiscopului și-i voi spune că nu mă poate trata astfel. Mă gândesc la asta până mă indignez rău de tot și mă hotărâsc să-i cer insistent să-mi arate respectul cuvenit.

Dar el nu vine! Ne petrecem toată dimineața stând degeaba, încercând să coasem și să dăm impresia că avem o ocupație serioasă, în caz că ușa s-ar deschide pe neașteptate și ar intra arhiepiscopul. Dar nu! Abia spre sfârșitul după-amiezii, o după-amiază mohorâtă, ușa se deschide și-l văd intrând, cu un aer foarte grav întipărit pe chipul amabil.

Doamnele mele se ridică toate imediat, de parcă ar fi tot atât de nevinovate ca un stol de fluturi încuiați alături de un melc mucegăit. Rămân așezată, în definitiv, sunt regina. Aș vrea doar să pot arăta la fel ca regina Anne când au venit după ea. Părea cu adevărat nevinovată, părea cu adevărat acuzată pe nedrept. Acum regret că am semnat hârtia aceea cu mărturia

împotriva ei. Acum îmi dau seama cât de neplăcut e să se îndoiască oamenii de tine. Dar de unde puteam să știu că într-o zi mă voi afla în aceeași situație?

Arhiepiscopul se îndreaptă spre mine cu aerul că regretă nespus ceva. Și-a luat o figură tristă, ca și cum s-ar lupta cu un argument în sinea lui. Preț de o clipă sunt încredințată că-mi va cere iertare fiindcă s-a purtat atât de rău cu mine ieri și că mă va elibera.

— Alteță, spune el foarte încet. Am descoperit cu mare durere că l-ați luat pe acel Francis Dereham în serviciul vostru.

Preț de o clipă sunt atât de uluită, încât nu răspund nimic. Toată lumea știa asta. Dumnezeuule mare, Francis a stârnit destule valuri la curte ca să afle toată lumea de prezența lui! N-a fost nici pe departe discret. Cum să „descopere” arhiepiscopul?! La fel de bine ar putea pretinde că a descoperit orașul Hull!

— Ei bine, da, spun. După cum știe toată lumea.

El pleacă iarăși ochii și-și împreunează mâinile peste pântecul înveșmântat în sutană.

— Știm că ați avut relații cu Dereham pe când vă aflați în casa bunicii voastre. Ne-a mărturisit el.

Of, neghiobul! Acum nu mai pot nega. De ce s-a apucat să spună una ca asta? De ce a trebuit să fie un lăudăros și un gură-spartă?

— Ce altceva am putea presupune, decât că v-ați plasat iubitul într-o poziție apropiată de Domnia Voastră cu un scop josnic? întreabă el. O poziție care vă permite să vă întâlniți în fiecare zi? Care-i permite să vină la Domnia Voastră fără ca doamnele să fie de față? Chiar și neanunțat?

— Nu presupuneți nimic, spun cu îndrăzneală. Și oricum, nu-mi e iubit. Unde e regele? Vreau să-l văd!

— Ați fost iubita lui Dereham la Lambeth, nu erați fecioară când v-ați căsătorit cu regele și i-ați fost amantă și după căsătorie. Sunteți adulterină!

— Nu! repet.

Adevărul e amestecat cu minciuna și, pe deasupra, nu sunt sigură cât știu ei. Ce bine ar fi fost dacă Francis s-ar fi născut cu bunul-simț de a-și ține gura!

— Unde e regele? Insist să-l văd!

— Regele însuși mi-a poruncit să vă cercetez purtarea. Nu vă e îngăduit să-l vedeți până nu răspundeți la toate întrebările mele și nu vă recăpătați reputația nepătată.

— Îl voi vedea! exclam sărind în picioare. Nu mă veți împiedica să-mi văd soțul. Asta e cu siguranță împotriva legii!

— Oricum ar fi, el a plecat.

— A plecat?!

Preț de o clipă am senzația că mi se clatină podeaua sub picioare, ca și cum aș dansa pe o barjă.

— A plecat? Unde a plecat? Nu se poate să plece acum. Stăm aici până de Crăciun, când ne mutăm la palatul Whitehall. N-are unde să se ducă și nu m-ar lăsa singură aici! Unde a plecat?

— A plecat la palatul Oatlands.

— La Oatlands?

Acea e reședința unde ne-am căsătorit. N-ar merge în ruptul capului acolo fără mine.

— E o minciună! Unde a plecat? Nu poate fi adevărat!

— A trebuit să-i spun, deși a fost cea mai tristă clipă din viața mea, că ați fost amanta lui Dereham și că mă tem că sunteți și acum, continuă Cranmer. Dumnezeu mi-e martor că l-aș fi cruțat bucuros de vestea asta. Am crezut că-și va pierde mințile de durere, sunt sigur că i-ați frânt inima! A plecat pe dată la Oatlands, luând cu el doar o mână de oameni. Nu vrea să vadă pe nimeni, i-ați frânt inima și v-ați pricinuit propria distrugere.

— Doamne sfinte, nu! îngaim. O, Doamne sfinte, nu!

Situația e într-adevăr foarte rea, dar dacă regele l-a luat pe Thomas cu el, știu cel puțin că iubirea mea cea mare e în siguranță și că nu suntem bănușiți.

— Se va simți singur fără mine, spun în speranța că arhiepiscopul va pomeni numele însoțitorilor săi.

— Își va pierde mințile de durere, replică el sec.

— O, Doamne!

Ce pot să spun? Regele era oricum nebun de legat și înainte, așa că, dacă e să fim drepecți, nu mi se poate pune asta în cârcă.

— Nu are niciun însoțitor? întreb cu viclenie.

Te rog, Doamne, fă ca Thomas să fie în siguranță!

— Valetul odăii sale.

Așadar, slavă Cerului, pe Thomas nu-l pândeste niciun

pericol.

— Acum nu puteți decât să mărturisiți, spune arhiepiscopul.

— Dar n-am făcut nimic! exclam.

— L-ați luat pe Dereham în serviciul vostru.

— La cererea bunicii mele. N-a rămas singur cu mine nicio clipă, nu mi-a atins nici măcar mâna.

Găsesc puțină putere în adevărata mea nevinovăție.

— Milord, ați greșit foarte tare că l-ați tulburat pe rege. Nu știți cum e când e tulburat.

— Acum nu puteți decât să mărturisiți. Acum nu puteți decât să mărturisiți.

Situația asta seamănă atât de mult cu cea a unui suflet sărman ce se târăște spre Smithfield cu un mănunchi de vreascuri în spinare, ca să fie ars pe rug, încât îmi scapă un chicotit de groază.

— Pe cuvânt, milord, n-am făcut nimic! Mă spovedesc în fiecare zi, știți doar, și n-am făcut niciodată nimic!

— Râdeți?! exclamă el îngrozit.

— O, e doar din cauza șocului! răspund cu nerăbdare. Trebuie să mă lăsați să plec la Oatlands, milord! Neapărat. Trebuie să-l văd pe rege și să-i explic.

— Nu, trebuie să-mi explici mie, copila mea, spune el cu seriozitate. Trebuie să-mi spui ce ai făcut la Lambeth și ce ai făcut după aceea. Trebuie să mărturisești sincer totul și poate că atunci voi reuși să te salvez de la eșafod.

— De la eșafod?! țiș de parcă n-aș mai fi auzit niciodată cuvântul. Cum adică, de la eșafod?

— Dacă l-ai înșelat pe rege, acesta e un act de trădare, mă lămurește el rar și răspicat, de parcă aș fi copil. Trădarea se pedepsește cu moartea. Nu se poate să nu știi asta.

— Dar nu l-am înșelat, băigui. Nu vreau să merg la eșafod! Aș putea să jur pe Biblie, aș putea să jur pe viața mea! N-am comis niciodată vreo trădare, n-am comis niciodată nimic! Întrebați pe oricine! Întrebați pe oricine! Sunt fată cuminte, știți bine lucrul ăsta, regele spune că sunt trandafirul lui, trandafirul lui fără spini. Ascult doar de voia lui...

— Va trebui într-adevăr să juri toate acestea pe Biblie și să ai mare grijă să nu rostești nicio vorbă mincinoasă. Acum spune-mi ce s-a întâmplat între dumneata și Francis Dereham

la Lambeth. Însă nu uita că Dumnezeu ascultă tot ce spui și, pe deasupra, avem deja mărturisirea lui, ne-a spus totul.

— Ce a mărturisit?

— N-are importanță. Spuneți-mi. Ce ați făcut?

— Eram foarte tânără, încep.

Mă uit la el pe furiș, să văd dacă e dispus să mă compătimească. Și chiar e! Chiar e! Are ochii plini de lacrimi! Țsta e un semn atât de bun, încât mă simt mult mai încrezătoare.

— Eram foarte tânără și mă tem că toate fetele din odaia doamnelor se purtau foarte ușuratic. Nu-mi erau deloc prietene și sfătuitoare bune.

El încuviințează din cap.

— Le îngăduiau tinerilor din casă să intre în odaia fetelor?

— Da. Francis venea noaptea să curteze altă fată, dar apoi a pus ochii pe mine. Tac o clipă, apoi continui. Ea nu era frumoasă nici pe jumătate cât mine, deși eu nici măcar n-aveam haine drăguțe pe-atunci.

Arhiepiscopul oftează din cine știe ce motiv.

— Asta e vanitate. Era vorba că-ți mărturisești păcatul cu tânărul.

— Dar asta și fac! Mărturisesc. Însă sunt foarte tulburată. El a fost foarte insistent. S-a ținut de capul meu. A jurat că e îndrăgostit de mine și l-am crezut. Eram foarte tânără. Mi-a promis că mă ia de soție, am crezut că suntem căsătoriți. A stăruit.

— A venit în patul tău?

Aș vrea să tăgăduiesc, dar dacă nătărăul de Dereham le-a spus totul, atunci nu-mi mai rămâne decât să fac lucrurile să pară mai puțin grave.

— Da. Nu l-am invitat, dar a insistat. M-a obligat.

— Te-a violat?

— Da, aproape.

— Și n-ai țipat? Te aflai în aceeași odaie cu toate celelalte tinere doamne, nu? Te-ar fi auzit.

— L-am lăsat să o facă. Dar eu n-am vrut.

— Așadar, s-a culcat cu tine.

— Da. Dar n-a fost niciodată dezbrăcat de tot.

— A fost complet îmbrăcat?

— Voiam să spun că n-a fost niciodată dezbrăcat, decât

când și-a scos pantalonii. Și atunci a fost.

— Ce a fost?

— Atunci a fost dezbrăcat.

Asta sună neconvingător chiar și în urechile mele.

— Și ți-a răpit fecioria.

Nu vād cum aş putea să evit acest adevăr.

— Ăăă...

— Ți-a fost amant.

— Nu cred că...

Arhiepiscopul se ridică în picioare, de parcă ar vrea să plece.

— Asta nu-ți face niciun bine. Nu te pot salva dacă mă minți.

Mă tem atât de tare că va pleca, încât strig, alerg după el și-l prind de braț.

— Vă rog, milord! Vă voi spune. Însă mi-e atât de rușine și-mi pare atât de rău...

Plâng în hohote. Arhiepiscopul are o înfățișare foarte severă și, dacă nu-mi ia apărarea, cum îi voi explica regelui toate astea? Mă tem de el, fără îndoială, dar de rege mi-e de-a dreptul groază.

— Spune-mi! Te-ai culcat cu el. Ați fost ca soțul și soția.

— Da, răspund, îmboldită să fiu sinceră. Da, am fost.

Îmi desprinde mâna de pe brațul lui, de parcă aş avea o infecție pe piele și n-ar vrea să mă atingă. De parcă aş fi leproasă, eu, care cu doar două zile în urmă eram atât de prețuită încât toată țara i-a mulțumit lui Dumnezeu că regele m-a găsit! Nu e cu puțință! Nu e cu puțință ca totul s-o fi luat razna așa de rău, într-un timp așa de scurt.

— Mă voi gândi la mărturisirea ta, spune el. I-o voi înfățișa lui Dumnezeu în rugăciune. Va trebui să-i spun regelui. Ne vom gândi ce acuzații ți se vor aduce.

— Nu putem să uităm că s-a întâmplat? șoptesc frângându-mi mâinile și simțind că inelele îmi atârnă greu pe degete. A fost atât de demult! Cu ani în urmă. Nimeni nu-și mai amintește. Regele nu trebuie să știe, ați spus-o chiar Domnia Voastră, îi va frânge inima! Înștiințați-l doar că nu s-a întâmplat nimic important. Nu se poate să fie din nou totul ca înainte?

Arhiepiscopul se uită la mine de parcă aş fi înnebunit.

— Regină Katherine, spune cu blândețe. L-ați înșelat pe

regele Angliei. Pedeapsa pentru asta e moartea. Nu înțelegeți?

— Dar asta a fost cu mult înainte să ne căsătorim! scâncesc. Nu l-am înșelat pe rege. Pe atunci nici măcar nu-l cunoșteam! De bună seamă că regele îmi va ierta greșelile de copilă, nu?

Simt că mă năpădesc hohotele de plâns și că nu mi le mai pot înăbuși.

— De bună seamă că nu mă va judeca aspru pentru greșelile din copilărie, când nu eram decât o fetiță înconjurată de educatori slabi, nu? Mi se pune un nod în gât. De bună seamă că Alteța Sa va fi bun cu mine! M-a iubit, iar eu l-am făcut foarte fericit! I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru mine, ceea ce nu-i puțin lucru!

Lacrimile mi se revarsă pe obraji. Regretele mele nu sunt prefăcute, sunt absolut îngrozită că mă aflu în situația asta, față-n față cu acest om înspăimântător, nevoită să mă încălesc în minciuni ca să fac lucrurile să pară mai puțin grave.

— Vă rog, milord, vă rog, iertați-mă! Vă rog, spuneți-i regelui că n-am făcut nimic!

Arhiepiscopul se îndepărtează de mine.

— Liniștiți-vă, liniștiți-vă! Nu vom mai vorbi nimic acum.

— Spuneți-mi că mă iertați, spuneți-mi că regele mă va ierta!

— Nădăjduiesc că o va face. Nădăjduiesc că veți putea fi salvată.

Mă agăț de el, hohotind incontrollabil.

— Nu se poate să plecați fără să-mi promiteți că nu voi păți nimic!

El se târăște spre ușă, cu toate că mă agăț de el ca un copil.

— Doamnă, trebuie să vă păstrați cumpătul.

— Cum pot să-mi păstrez cumpătul când îmi spuneți că regele e mânios pe mine? Când îmi spuneți că pedeapsa e moartea? Cum să-mi păstrez cumpătul? Cum să-mi păstrez cumpătul?! Am doar șaisprezece ani, nu se poate să fiu acuzată, nu se poate să fiu...

— Dați-mi drumul, doamnă, această purtare nu vă ajută cu nimic.

— Nu vă las să plecați fără să mă binecuvânteți!

Mă împinge, apoi face iute o cruce în aer, deasupra capului meu.

— Aşa. Poftim, *in nomine...* *filii...* aşa, potoliţi-vă.

Mă trântesc pe podea hohotind, dar aud cum se închide uşa în urma lui şi, cu toate că nu mai e acolo să mă vadă, nu mă pot opri din plâns. Plâng şi după ce se deschide uşa interioară şi intră doamnele mele. Nu mă ridic şi nu mă înveselesc nici măcar când se adună în jurul meu şi mă mângâie pe creştet. Sunt nespus de înspăimântată, nespus de înspăimântată!

Jane Boleyn, Hampton Court, noiembrie 1541

Dracul acela de arhiepiscop a scos-o din minți de spaimă pe biata fată, iar acum nu mai știe dacă să mintă sau să mărturisească. Ducele a venit împreună cu arhiepiscopul pentru încă o discuție și, în timp ce doamnele încearcă s-o tragă jos din pat pe regina care plânge cu sughițuri, el se oprește lângă mine.

— Va mărturisi ceva despre Culpepper? mă întreabă într-o șoptă atât de slabă, încât trebuie să mă aplec spre el ca să-l aud.

— Dacă-l lăsați pe arhiepiscop s-o ia la întrebări, va mărturisi orice, îl previn repede, tot în șoptă. Nu pot s-o fac să tacă dacă o chinuie cu speranțe și o amenință cu damnarea. E doar o copilă prostuță, iar el pare hotărât să-i frângă spiritul. Dacă o amenință în continuare, o va înnebuni cu totul!

Ducele râde scurt, un râs că un geamăt.

— Ar face bine să se roage să înnebunească, ar putea fi singurul lucru în stare s-o salveze. Dumnezeu mare! Două nepoate ajung regine ale Angliei și amândouă sfârșesc pe eșafod!

— Cine ar putea s-o salveze?

— N-o pot executa dacă e nebună, răspunde el absent. Dacă ești nebun, nu poți fi judecat pentru trădare. Ar fi nevoiți s-o trimită la o mănăstire. Doamne sfinte, ea țipă așa?!

Strigătele stranii ale lui Kitty Howard, care imploră să fie cruțată, răsună în odăile ei în timp ce doamnele încearcă s-o aducă în fața arhiepiscopului.

— Ce veți face? îl întreb. Lucrurile nu pot să continue așa.

— Voi încerca să mă țin la distanță, spune el posomorât. Speram s-o găsesc azi cu toate mințile acasă. Voiam s-o sfătuiesc să se recunoască vinovată cu Dereham și să nege povestea cu Culpepper, atunci ar fi însemnat că n-a făcut decât să se mărite fiind promisă dinainte altuia, ca Anne de Cleves. Ar fi putut să scape basma curată. S-ar fi putut chiar ca el s-o primească înapoi. Dar după cum se poartă, o să se omoare singură înainte să-i vină de hac călăul.

— Să vă țineți la distanță? Și cu mine cum rămâne?

Chipul lui e precum cremenea.

— Ce-i cu dumneata?

— Îl accept pe contele francez, spun repede. Orice ar prevedea contractul, îl accept. Voi trăi cu el în Franța câțiva ani, fac orice vrea. Mă voi da la fund până își revine regele după povestea asta, nu mă pot întoarce în exil, nu mă pot întoarce la Blickling! Nu suport locul ăla. Nu mă simt în stare să trec iarăși prin toate. Zău că nu! Îl accept pe contele francez chiar și fără condiții bune. Chiar dacă e bătrân și urât, chiar dacă-i diform! Îl accept pe contele francez.

Ducele izbucnește dintr-odată în hohote de râs sălbatice, mugindu-mi în față ca un urs prins în capcană. Tresar și mă trag puțin înapoi, dar amuzamentul lui e cumplit de sincer. În odăile astea îngrozitoare, pline de femei care o roagă pe Katherine să-și vină în fire, răsunând de jelania ei cumplită, stridentă, și de glasul arhiepiscopului, care se roagă tare ca să acopere zarva, ducele se zguduie de râs.

— Un conte francez! răcnește el. Un conte francez! Ai înnebunit?! Ți-ai pierdut mințile, la fel ca nepoată-mea?!

— Poftim? spun cu totul nedumerită. De ce râdeți? Tăceți, milord, tăceți! N-aveți niciun motiv de râs.

— N-am niciun motiv de râs?! repetă ducele fără să se poată stăpâni. N-a existat nicio clipă un conte francez! Nici nu putea să existe un conte francez. Nu va exista niciodată un conte francez sau un conte englez sau un baron englez! Nu va exista niciodată un *don* spaniol sau un prinț italian! Niciun bărbat din lume nu te-ar vrea! Ești chiar atât de proastă încât nu știi asta?

— Dar ați spus...

— Am spus orice a fost nevoie ca să lucrezi mai departe în slujba noastră, așa cum și dumneata ai spune orice ca să-ți susții cauza. Dar nu m-am gândit nicio clipă că m-ai crezut cu adevărat! Nu știi ce gândesc bărbații despre dumneata?

Simt că încep să-mi tremure picioarele, e ca data trecută, când am știut că va trebui să-i trădez. Când am știut că va trebui să-mi ascund chiar și de mine însămi falsitatea.

— Nu știu. Și nu vreau să știu.

Mă prinde de umeri și mă târăște în fața uneia dintre oglinzile scumpe, cu rame poleite ale reginei. În luciul blând, argintiu zăresc ochii mei, privindu-mă măriți, și chipul ducelui, la fel de dur ca al morții.

— Privește, spune el. Privește-te și cunoaște-te drept ceea ce ești: o mincinoasă și o soție fățarnică! Nu există bărbat în lumea întreagă care s-ar însura cu dumneata. Ești cunoscută în lungul și-n latul Europei drept femeia care și-a dat soțul și cumnata pe mâna călăului! Ești cunoscută la toate curțile Europei ca o femeie atât de spurcată, încât a fost în stare să-și trimită bărbatul la ștreang... Mă zgâlțâie zdravăn. Iar apoi să fie tăiat în patru cât încă mai sufla, cu pantalonii uzi de propriul pișat... Mă zgâlțâie iarăși. Să fie despicat de la vintre până la gât, să-și vadă mațele, ficatul și bojocii smulși din el și fluturați sub nasul lui, să sângereze ca un porc în timp ce ficatul, inima, mațele și plămânii îi erau arse sub ochii săi... Mă zgâlțâie iarăși. Și la urmă să fie tranșat ca un animal pe butucul măcelarului: capul, brațele, picioarele!

— Nu i s-a făcut asta, șoptesc, dar în imaginea reflectată, buzele mele nu se mișcă aproape deloc.

— Nu, dar asta n-a fost mulțumită dumitale. Asta țin minte oamenii. Regele, cel mai mare dușman al lui, l-a cruțat de tortura la care l-ai trimis dumneata. Regele a îngăduit să fie decapitat, dar dumneata l-ai trimis să fie tăiat bucăți și să-i fie scoase măruntaiele! Dumneata ai jurat, ca martor, că el și Anne au fost amanți, că s-a culcat cu propria lui soră, că s-a dedat la sodomie cu jumătate de curte, ai jurat că au pus la cale moartea regelui. I-ai răpit viața cu jurămintele dumitale, l-ai trimis la o moarte pe care nu i-ai hărăzi-o unui câine!

— A fost planul vostru.

În oglindă, chipul meu e verde din pricina scârbei provocate de adevărul rostit în sfârșit cu glas tare, ochii îmi sunt holbați de groază.

— A fost planul vostru, nu al meu. Nu accept vina pentru el. Ați spus că-i vom salva! Că vor fi iertați dacă depunem mărturie și ei se declară vinovați!

Ducele mă scutură iarăși, așa cum ar scutura un terier un șobolan.

— Știi că e o minciună! Știi, mincinoaso! N-ai depus mărturie ca să-l salvezi. Ai depus mărturie ca să-ți salvezi titlul și averea, spuneai că e moștenirea ta, moștenirea Boleyn! Știi că, dacă oferi dovezi împotriva soțului tău, regele te va lăsa să-ți păstrezi titlul și pământurile! Și altceva nici nu voiai. Numai de asta ți-a păsat tot timpul. I-ai trimis la moarte pe bărbatul

acela tânăr și pe frumusețea aceea, sora lui, ca să-ți salvezi propria piele gălbejită și titlul mizerabil! I-ai trimis la moarte, o moarte sălbatică, pentru că erau frumoși și voioși și fericiți unul în tovărășia celuilalt și pentru că te-au lăsat pe dinafară. Ești întruchiparea răutății, a geloziei și a patimii trupesti perverse! Crezi că există vreun bărbat care să-ți mai încredințeze vreun titlu? Crezi că există vreun bărbat care ar risca să-ți spună „nevastă”? După ce-ai făcut?!

— Voiam să-l salvez, îngaim dezvelindu-mi dinții în fața imaginii noastre din oglindă. L-am acuzat ca să poată mărturisi și să fie iertat. L-aș fi salvat!

— Ești o criminală mai rea decât regele! spune el cu brutalitate și mă împinge.

Mă izbesc de perete și mă agăț de tapiserie ca să-mi recapăt echilibrul.

— Ai depus mărturie împotriva propriei tale cumnate și a propriului tău soț, ai stat lângă patul de suferință al lui Jane Seymour când trăgea să moară, ai depus mărturie împotriva lui Anne de Cleves și nu te-ar fi deranjat s-o vezi decapitată, iar acum, fără îndoială, îți vei privi încă o verișoară urcând pe eșafod și mă aștept cu siguranță să depui mărturie împotriva ei!

— L-am iubit! spun cu încăpățănare, legându-mă de singura acuzație pe care nu suport s-o aud. Nu puteți nega că l-am iubit pe George! L-am iubit din toată inima.

— Atunci înseamnă că ești mai rău decât o mincinoasă și o prietenă prefăcută, replică el cu răceală. Căci dragostea dumitale i-a adus bărbatului iubit cea mai cumplită moarte. Dragostea dumitale e mai rea decât ura. Zeci de oameni l-au urât pe George Boleyn, dar moartea i s-a tras din vorbele dumitale iubitoare. Nu vezi cât de diabolică ești?

— Dacă m-ar fi sprijinit, dacă mi-ar fi fost credincios, l-aș fi salvat! strig cu durere. Dacă m-ar fi iubit așa cum l-am iubit eu, dacă mi-ar fi făcut loc în viața lui, i-aș fi fost la fel de dragă cum i-a fost ea...

— Nu te-ar fi sprijinit în ruptul capului, spune ducele cu un dispreț otrăvitor în glas. Nu te-ar fi iubit nici într-o mie de ani! Tatăl dumitale ți l-a cumpărat cu prețul unei averi, dar nimeni și nicio avere, oricât de mare, nu te-ar putea face demnă să fii iubită! George te disprețuia, iar Anne și Mary râdeau de

dumneata. De asta i-ai acuzat, minciunile astea nobile cu sacrificiul de sine nu conțin niciun dram de adevăr! I-ai acuzat fiindcă, dacă nu l-ai putut avea pe George, ai preferat să-l vezi mort decât să-l vezi iubindu-și sora.

— Ea s-a băgat între noi! îngaim.

— Ogarii lui s-au băgat între voi. Și caii lui. Își iubea caii din grajd și șoimii din colivie mai mult decât te iubea pe dumneata. Și i-ai fi omorât pe toți, cai, ogari și șoimi, din pură gelozie! Ești o femeie diabolică, Jane, și te-am folosit așa cum aș folosi un gunoi. Dar acum am terminat cu neghioaba aia de Katherine și am terminat și cu dumneata. Poți s-o sfătuiești să se salveze cum o taie capul. Poți să depui mărturie împotriva ei sau poți să n-o faci. Nu-mi pasă de niciuna dintre voi.

Pipăi peretele din spatele meu și mă împing în față, aruncându-i o privire tăioasă și plină de furie.

— Nu accept să mă tratezi așa! Nu sunt un gunoi, sunt aliata dumitale! Dacă te întorci împotriva mea, vei regreta. Îți cunosc toate tainele. Știu destul ca s-o trimit pe ea la ștreang și pe dumneata la fel! O voi distruge și te voi distruge și pe dumneata!

Încep să gâfâi și fața îmi arde de mânie.

— O voi târî pe eșafod, și tot neamul Howard împreună cu ea! Chiar dacă de data asta voi muri și eu.

El râde iarăși, dar potolit, și-a consumat furia.

— Ea e o cauză pierdută. Regele a terminat cu ea. La fel și eu. Mă pot salva și o voi face. Dumneata vei cădea împreună cu târfa. Nu poți scăpa de două ori.

— Îi voi spune arhiepiscopului despre Culpepper! ameninț. Îi voi spune că dumneata ai vrut să fie amanți. Că mi-ai cerut să-i arunc unul în brațele celuiilalt.

— Poți spune ce vrei, replică el degajat. Nu vei avea nicio dovadă. O singură persoană a fost văzută ducând mesaje și lăsându-l să intre în odăile ei. Iar aceea ești dumneata. Tot ce spui ca să mă incriminezi va arăta vinovăția dumitale. Iar pentru asta vei muri. Și Dumnezeu mi-e martor că nu-mi pasă nici cât negru sub unghie.

Auzind asta, țip, țip, apoi cad în genunchi și-i cuprind picioarele.

— Nu spune așa ceva, te-am slujit, te-am slujit ani la rândul, ți-am fost cea mai credincioasă slujitoare și n-am

primit nicio răsplată pentru asta! Scoate-mă de-aici, ea n-are decât să moară, Culpepper la fel, dar eu voi fi în siguranță împreună cu dumneata!

Cu mișcări domoale, ducele se apleacă și-mi desprinde mâinile de parcă aș fi o buruiană lipicioasă ce i s-a încurcat neplăcut în picioare.

— Nu, nu, spune cu aerul că și-a pierdut complet interesul față de conversația noastră. Nu. Ea nu poate fi salvată, iar ca să te salvez pe dumneata n-aș ridica nici măcar un deget. Lumea va fi mai bună după ce vei muri, Jane Boleyn. Nu ți se va duce dorul.

— Sunt a dumitale!

Ridic ochii spre el, dar nu îndrăznesc să-l apuc iarăși de picioare, așa că se îndepărtează de mine și bate la ușa dinspre lumea de-afară, unde străjerii care înainte se aflau acolo ca să nu lase pe nimeni să intre nepoftit ne țin acum pe noi prizoniere înăuntru.

— Sunt a dumitale! strig. Cu trup și suflet! Te iubesc!

— Nu te vreau, replică el. Nimeni nu te vrea. Iar ultimul bărbat căruia i-ai jurat iubire a murit din pricina mărturiei dumitale. Ești o ființă scârbavnică, Jane Boleyn, călăul n-are decât să termine ce-a început dracul, nu-mi pasă.

Se oprește cu mâna pe clanță, ca izbit de un gând.

— Cred că vei fi decapitată pe pajiștea Turnului, unde au omorât-o pe Anne. Ce ironie! Cred că ea și fratele ei râd în iad și te-așteaptă.

Anne, palatul Richmond, noiembrie 1541

Kitty Howard a fost mutată la abația Syon și e ținută prizonieră, cu doar câteva dintre doamnele ei. Oamenii regelui au arestat doi tineri din personalul bunicii sale, care vor fi torturați până mărturisesc tot ce știu, iar apoi vor fi torturați până mărturisesc ceea ce li se cere să spună. Doamnele care i-au fost confidente se află și ele în Turn, pentru a fi interogate. Alteța Sa regele și-a încheiat reflecțiile solitare de la palatul Oatlands și s-a întors la Hampton Court. Se spune că e foarte tăcut, foarte îndurerat, dar nu furios. Trebuie să-i mulțumim lui Dumnezeu că nu e furios. Dacă nu-l apucă furiile lui răzbunătoare, ar putea să se cufunde în autocompătimire și s-o exileze. Va anula căsătoria cu regina pe temeiul purtării ei abominabile, chiar așa s-a exprimat în fața parlamentului. Mă rog la Dumnezeu ca parlamentul să fie de acord cu el că nu e potrivită pentru a fi regină, atunci biata copilă va putea fi eliberată, iar prietenele ei se vor putea întoarce acasă.

Ar putea să plece în Franța, ar fi o încântare la curtea aceea, unde vanitatea și frumusețea ei ar fi o plăcere pentru privire. Sau ar putea fi convinsă să trăiască la țară, ca mine, și să devină și ea sora regelui. Ar putea chiar să vină să locuiască cu mine și am fi prietene, ca pe vremuri, când eu eram regina pe care el n-o voia, iar ea, fecioara pe care o voia. Ar putea fi trimisă într-o mie de locuri de unde nu i-ar face niciun rău regelui, unde capriciile ei i-ar face pe oameni să rădă și unde s-ar putea maturiza, devenind o femeie cu judecată. De bună seamă, toată lumea e de acord că nu poate fi executată, nu-i așa? E pur și simplu prea tânără ca să fie executată. Nu vorbim de Anne Boleyn, care a urzit și a țesut planuri ca să ajungă pe tron timp de șase ani și apoi a fost doborâtă de propria ambiție. Vorbim de o fată care n-are mai multă minte decât pisoii ei! Nimeni n-ar putea să fie atât de aspru încât să trimită o copilă ca ea pe eșafod. Slavă Domnului că regele e trist, și nu mânios! Mă rog la Dumnezeu ca parlamentul să-i recomande anularea căsătoriei și mă rog Cerului ca arhiepiscopul Cranmer să fie satisfăcut cu căderea în dizgrație a reginei pe temeiul iubirilor ei de copilă și să nu înceapă să-i cerceteze nebuniile de după căsătorie.

Nu știu ce se petrece la curte în perioada asta, dar am văzut-o de Crăciun și de Anul Nou și mi-am spus atunci că e pregătită pentru un iubit și că năzuiește la iubire. Și cum ar fi putut să se împiedice de la asta? E o copilă pe cale să devină femeie, care are drept soț un bărbat îndeajuns de bătrân ca să-i fie tată, un bărbat suferind, neputincios, poate chiar nebun. Orice femeie cu judecată aflată în împrejurări ca acestea s-ar îndrepta spre unul dintre tinerii adunați în jurul ei, ca să găsească la el prietenie și alinare. Iar Katherine e foarte înclinată spre flirt.

Doctorul Harst vine călare de la Londra să mă vadă și, în clipa în care sosește, le trimite pe doamnele mele din odaie, ca să putem vorbi între patru ochi. Acest lucru îmi spune că îmi aduce vești grave de la curte.

— Ce se știe nou despre regină? întreb de îndată ce doamnele ies din încăpere și ne așezăm unul lângă altul în fața focului, ca doi conspiratori.

— Încă o mai interoghează. Dacă mai e ceva de scos de la ea, vor scoate cu siguranță. E ținută cu strictețe în apartamentele sale de la abația Syon, nu îi e îngăduit să vadă pe nimeni. Unchiul ei a abandonat-o și nu are niciun prieten. Patru dintre doamnele ei sunt întemnițate împreună cu ea, însă ar pleca dacă ar putea. Prietenii ei cei mai apropiați sunt arestați și interogați în Turn. Se spune că plânge tot timpul și imploră să fie iertată. E prea tulburată ca să poată mânca sau dormi. Se spune că se lasă să moară de foame.

— Dumnezeu s-o ajute, biata Kitty! Dumnezeu s-o ajute! Dar de bună seamă că s-au obținut dovezi pentru anularea căsătoriei cu regele, nu? Are destule ca să divorțeze de ea și să-i dea drumul?

— Nu, acum caută dovezi pentru ceva mai rău, spune scurt ambasadorul.

Tăcem amândoi. Știm ce înseamnă asta și ne temem că ar putea exista lucruri mai rele de descoperit.

— Am venit să vă văd dintr-un motiv chiar mai grav decât acesta, continuă el.

— Dumnezeu mare, ce poate fi mai grav?

— Am auzit că regele se gândește să vă ia din nou de soție.

Preț de o clipă sunt atât de uluită, încât nu reușesc să rostesc un cuvânt. Îmi încleștez mâinile pe brațele jilțului și

mă uit cum mi se albesc vârfurile degetelor.

— Nu se poate să vorbești serios!

— Ba da. Regele Francisc al Franței dorește cu aprindere ca voi doi să vă recăsătoriți și ca fratele vostru și regele să i se alăture într-un război împotriva Spaniei.

— Regele vrea o nouă alianță cu fratele meu?

— Împotriva Spaniei.

— O pot face și fără mine! Pot face alianța fără mine!

— Regele Franței și fratele vostru vor să fiți repusă în drepturi, iar Henric vrea să scape de amintirea lui Katherine. Vrea ca lucrurile să fie întocmai ca înainte. Ca și cum ea nici n-ar fi existat. Ca și cum Înălțimea Voastră abia ar fi sosit în Anglia și totul ar merge înainte potrivit planului.

— O fi el Henric al Angliei, dar nici măcar el nu poate da timpul înapoi! strig.

Mă ridic energic din jilț și încep să mă plimb prin odaie.

— N-o voi face. Nu îndrăznesc s-o fac! M-ar omori în niciun an! E un ucigaș de neveste. Ia câte o femeie și o distruge. I-a intrat în obișnuință. Asta ar însemna moartea mea!

— Dacă s-ar purta onorabil cu Înălțimea Voastră...

— Doctore Harst, am scăpat cu bine de el o dată, sunt singura dintre soțiile lui care a ieșit vie din căsnicie! Nu mă pot întoarce ca să-mi pun capul pe butuc.

— Mi s-a spus că vă va oferi garanții...

Mă întorc mânioasă spre ambasador.

— Vorbim despre Henric al Angliei! Despre omul care a pricinuit moartea a trei neveste și acum construiește eșafodul pentru a patra! Nu există garanții. E un criminal. Dacă mă băgați în patul lui, sunt ca și moartă.

— Va divorța de regina Katherine, sunt sigur. A spus-o în fața parlamentului. Parlamentul știe că nu era fecioară când s-a căsătorit cu el. Vestea purtării ei scandaloase a fost împărtășită ambasadorilor de la curțile europene, ca s-o anunțe pretutindeni. E numită în public târfă. O va repudia. N-o va omori.

— Cum puteți fi atât de sigur?

— Nu are niciun motiv s-o omoare, spune el cu blândețe. Sunteți din cale-afară de tulburată, nu gândiți clar. S-a căsătorit cu el pe baze false, ceea ce e un păcat și o greșeală din partea ei. Regele a anunțat acest lucru. Dar, fiindcă n-au

fost căsătoriți, ea nu i-a pus coarne, așa că n-are niciun motiv să facă altceva decât s-o elibereze.

— Atunci de ce cauți mai multe dovezi împotriva ei? Dacă are suficiente ca s-o numească târfă, dacă are destule ca s-o acopere de rușine și să divorțeze de ea? De ce are nevoie de mai multe dovezi?

— Ca să-i pedepsească pe bărbați.

Privirile ni se întâlnesc. Niciunul dintre noi nu știe ce să îndrăznească să creadă.

— Mă tem de el, spun nefericită.

— Și pe bună dreptate, căci e un rege de temut. Dar a divorțat de Înălțimea Voastră și și-a respectat promisiunile. V-a oferit o compensație dreaptă și v-a lăsat să trăiți în pace și prosperitate. Poate că va divorța de ea și-i va oferi o compensație, poate că așa procedează mai nou. Iar pe urmă s-ar putea să vrea să se căsătorească din nou cu Înălțimea Voastră.

— Nu pot, spun repede. Credeți-mă, doctore Harst, chiar dacă aveți dreptate și se poartă iertător cu Katherine, ba chiar generos, n-aș îndrăzni să-i fiu soție. Nu pot îndura să fiu iarăși căsătorită cu el. Și acum îi mulțumesc în genunchi lui Dumnezeu în fiecare dimineață pentru că am avut norocul să scap data trecută. Când vă întreabă sfetnicii lui sau fratele meu sau ambasadorul francez, trebuie să le spuneți că m-am obișnuit cu situația de celibatară și că mă cred promisă dinainte, așa cum a spus regele însuși. Întocmai cum a spus el: nu sunt liberă să mă mărit. Convingeți-i că acest lucru nu poate fi făcut. Jur că nu-l pot face. Nu-mi voi pune capul pe butuc, ca să aștept șuieratul securii.

Katherine, abația Syon, noiembrie 1541

Ia să văd, ce am acum?

Trebuie să spun că nu-mi merge bine deloc.

Am șase bonete franțuzești garnisite cu panglică de aur. Am șase perechi de mâneci, șase cămăși simple și șase rochii în culori închise: bleumarin, negru, verde închis și cenușiu. N-am nicio bijuterie, n-am nicio jucărie. Nu mai am nici măcar pisoiful meu. Tot ce mi-a dăruit regele a fost luat din odăile mele de sir Thomas Seymour – un Seymour să ia bunurile unei Howard! câtă indignare ne va stârni asta! – ca să-i fie înapoiate regelui. Așadar se dovedește că toate lucrurile pe care le-am numărat înainte nu mi-au aparținut niciodată cu adevărat. Erau lucruri date cu împrumut, nu daruri.

Am trei odăi cu tapiserii foarte sărăcăcioase. Servitorii mei trăiesc într-una, iar eu, în celelalte două, împreună cu sora mea vitregă Isabel, lady Baynton și alte două doamne. Niciuna din ele nu-mi vorbește, fiind pline de dușmănie din pricina poziției în care se află ca urmare a firii mele stricate, cu excepția lui Isabel, căreia i s-a spus să mă facă să-mi înțeleg păcatul. Preotul confesor așteaptă pregătit să-l chem, în cazul în care aș fi într-atât de proastă încât să-mi pun singură ștreangul de gât mărturisindu-i lui tot ce am negat în fața celorlalți, și Isabel mă ceartă de două ori pe zi, de parcă i-aș fi servitoare. Am câteva cărți de rugăciuni și o Biblie. Am câteva de cusut – cămăși pentru săraci, dar de bună seamă că au adunat deja destule cămăși, nu? N-am paji, nici curteni, nici bufoni, nici muzicieni, nici cântăreți. Chiar și cățelușii mi-au fost luați și știu că vor suferi de dorul meu.

Prietenii mei au dispărut. Unchiul a pierit precum negura dimineții și mi se spune că, din suita mea, lady Rochford și Francis Dereham, Katherine Tylney și Joan Bulmer, Margaret Morton și Agnes Restwold se află în Turn, fiind interogați în privința mea.

Dar mai rău decât toate astea e ceea ce am aflat azi: că l-au dus în Turn și pe Thomas Culpepper! Bietul, frumosul meu Thomas! Gândul că l-a arestat un oștean urât e îngrozitor, dar gândul că Thomas al meu e chestionat mă face să cad în genunchi, să-mi culc fața pe pânza aspră ce-mi acoperă patul

și să plâng. Ce bine-ar fi fost dacă am fi fugit când ne-am dat seama pentru prima oară că suntem îndrăgostiți! Dacă ar fi venit să mă ia cu el înainte să ajung la curte, când eram încă la Lambeth, când eram încă o copilă! Dacă i-aș fi spus că sunt a lui, doar a lui, când am sosit la curte, înainte ca toate lucrurile s-o ia razna!

— Vrei să-l chem pe preotul confesor? mă întreabă cu răceală lady Baynton când mă găsește plângând.

Precis au sfătuit-o să procedeze așa, sunt nerăbdători să mă pierd cu firea și să le spun totul.

— Nu, răspund repede. N-am nimic de mărturisit.

Și e de-a dreptul îngrozitor că aceste odăi sunt odăile lui lady Margaret Douglas, aici a fost ținută singură, în tăcere, pentru crima de-a se fi îndrăgostit. Închipuiți-vă! A stat aici, întocmai ca și mine, rătăcind dintr-o odaie în alta și înapoi, arestată pentru că iubea un bărbat, fără să știe care va fi acuzația, nici care va fi sentința, nici de unde va cădea lovitura. A stat aici cu desăvârșire singură, în dizgrație, vreme de treisprezece luni, nădăjduind că regele o va ierta, întrebându-se ce i se va întâmpla. A fost luată de-aici doar cu câteva zile în urmă, ca să-mi facă loc mie – nu-mi vine să cred! – și a fost mutată la Kenninghall, unde va sta iarăși închisă până obține iertarea regelui, dacă el o va ierta vreodată.

Mă gândesc la ea – o femeie tânără, ca mine, doar cu puțin mai în vârstă decât mine, la fel de singură ca mine, întemnițată pentru crima de-a iubi un bărbat care o iubea la rândul lui – și acum îmi doresc să mă fi dus în genunchi la rege și să-l fi implorat să fie milostiv cu ea. Dar de unde puteam să știu că într-o zi voi ajunge exact în aceeași situație? În exact aceleași odăi? Suspectată că sunt îndrăgostită, la fel ca ea? Îmi doresc să-i fi spus regelui că e doar tânără și poate prostuță și că ar trebui îndrumată, nu arestată și pedepsită. Dar nu i-am luat apărarea, cum nu i-am luat-o nici bieteii Margaret Pole, nici nenumăraților bărbați și femei de la Smithfield. Nu le-am luat apărarea oamenilor din nord care s-au răsculat împotriva lui. N-am scos o vorbă în favoarea lui Thomas Cromwell, ci m-am măritat în ziua morții sale, fără să-mi fie milă de el măcar o clipă. Nu i-am luat apărarea prințesei Maria, fiica regelui, ba chiar mai rău: m-am plâns de ea. Nu i-am luat apărarea nici măcar stăpânei și reginei mele, Anne, pe

care o iubeam. I-am jurat credință și prietenie și totuși, când mi s-a cerut, am semnat un document împotriva ei fără să mă obosesc măcar să-l citesc. Iar acum nu există nimeni care să ingenuncheze și să ceară îndurare pentru mine.

Firește, nu știu ce se petrece. Dacă l-au arestat și pe Henry Manox împreună cu Francis Dereham, el le va spune orice vor dori să audă. Nu ne-am despărțit în termeni buni și nu țin deloc la Francis. Le va spune că noi doi am fost aproape amanți, iar apoi le va mărturisi cu siguranță că l-am lăsat și m-am aruncat în brațele lui Francis Dereham. Numele meu va fi terfelit rău de tot și bunica va fi furioasă.

Presupun că le vor cere fetelor de la Lambeth să mărturisească totul despre mine. Agnes Restwold și Joan Bulmer nu-mi sunt prea prietene în adâncul inimii. Mă plăceau cât am fost regină și aveam de oferit favoruri, dar nu mă vor apăra și nici nu vor minți pentru mine. Și dacă mai dezgroapă alte câteva fete din te miri ce viață de nimic or duce, acestea vor spune orice de dragul unei călătorii la Londra. Dacă o întreabă pe Joan Bulmer ceva despre Francis, le va mărturisi totul, n-am nicio îndoială. Absolut toate fetele de la Norfolk House știu că Francis mă numea soția lui și eu răspundeam la asta. Că se culca aproape în fiecare noapte cu mine ca și cum am fi fost soț și soție, iar eu nu știam, sincer nu știam, dacă suntem căsătoriți sau nu. Nu m-am gândit niciodată cu adevărat la asta. Katherine Tylney le va spune foarte repede totul despre Lambeth; nădăjduiesc doar să nu i se pună întrebări despre Lincoln sau Pontefract sau Hull. Dacă se va apuca să le povestească despre nopțile când am lipsit din odaia mea, asta îi va conduce la Thomas. O, Dumnezeuule, dacă n-aș fi dat niciodată ochii cu el! Ar fi acum în siguranță, și eu la fel.

Dacă oamenii regelui vorbesc cu Margaret Morton, aceasta le va spune că m-am certat cu ea când a încercat ușa odăii mele de culcare și a găsit-o încuiată. Thomas, dragul de Thomas, era în pat cu mine și a trebuit să traversez camera în zbor și să strig la ea să arate mai mult respect, cu ușa pe jumătate închisă, ca să nu-l vadă pe el. Mi-a răs în față: știa că am pe cineva înăuntru. O, Dumnezeuule, dacă nu m-aș fi certat cu ele toate atât de des! Dacă le-aș fi îmbunat mereu cu bani și cu rochii, poate că acum ar minți pentru mine.

Și dacă mă gândesc bine, Margaret se afla în sala de primire într-o zi, la Hampton Court, când Thomas și cu mine eram în odaia mea personală. Ne-am petrecut toată după-amiaza lângă foc, sărutându-ne și dezmierdându-ne, râzând de curtenii aflați de cealaltă parte a ușii. Atunci îndrăzneala noastră mă incita, acum îmi ciupesc palmele până când pielea mi se înroșește și mi se umflă la gândul mării nesăbuite de care am fost în stare. Dar nici măcar acum nu regret. Chiar dacă ar fi să mor pentru după-amiaza aceea, n-aș regreta sărutările buzelor lui și nici atingerile lui. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că am avut măcar acele clipe! Nu-mi doresc să nu le fi avut.

În curând mi se va aduce o nouă tavă cu mâncare. Nu mă voi atinge de ea. Nu pot mânca, nu pot dormi, nu pot face altceva decât să umblu prin aceste două odăi și să mă gândesc că și lady Margaret Douglas s-a plimbat prin ele, mistuită de dor pentru bărbatul pe care-l iubea. Nu avea atâtea prietene care să povestească lumii întregi despre ea. Nu avea toți dușmanii neamului Howard care să-l ațâțe pe rege împotriva ei. E cea mai nenorocoasă femeie din câte cunosc și totuși e norocoasă în comparație cu mine.

Știu că lady Rochford îmi va rămâne prietenă, știu bine lucrul ăsta. Ea înțelege ce înseamnă Thomas pentru mine și eu pentru el. Își va păstra cumpătul, a mai fost și altă dată în primejdie, știe cum să răspundă la întrebări. E o femeie mai în vârstă, o persoană cu experiență. Înainte să ne despărțim mi-a spus: „Neagă totul!” și așa voi face. Ea știe cum trebuie procedat. Cred că va încerca să se țină departe de primejdie și să mă țină și pe mine odată cu ea.

Știe totul, firește, și asta e cel mai rău. Știe că m-am îndrăgostit de Thomas, ea s-a ocupat de toate întâlnirile și scrisorile și momentele pe care le-am putut fura împreună. L-a ascuns pentru mine după draperii și, o dată, în umbra scârilor, la York. M-a dus pe furiș la el pe coridoare șerpuite, în case străine. La Pontefract, el a avut o odaie numai a lui și ne-am întâlnit o dată acolo într-o după-amiază, după vânătoare. Ea mi-a spus unde ne-am putea întâlni, iar într-o seară, când regele însuși a încercat ușa, gândindu-se să vină în patul meu, nu și-a pierdut cumpătul și i-a strigat că sunt bolnavă și dorm și l-a trimis de-acolo. A făcut asta! L-a trimis pe regele Angliei la plimbare și glasul nu i-a tremurat nicio clipă! Are atâta

curaj, sunt sigură că nu plânge și nu mărturisește. Sunt aproape sigură că, dacă ar trage-o pe roată, s-ar uita pur și simplu la călăi cu expresia aceea rece pe chip și nu ar spune nimic. Nu mă tem că mă va trăda. Am toată încrederea că va nega orice ar vrea ei să afle. Știu că pot avea încredere în ea să mă apere.

Atâta doar că... atâta doar că mă mir cum de nu și-a putut salva soțul când acesta a fost acuzat. Nu vorbește niciodată despre el, iar asta mă face de asemenea să mă mir. Mi-am închipuit mereu că motivul e tristețea adâncă pricinuită de pierderea lui, dar acum mă întreb dacă nu cumva a fost ceva mai rău de-atât. Catherine Carey era sigură că n-a depus mărturie în favoarea lor, ci împotriva lor. Cum se poate una ca asta? Iar ea spunea că le-a salvat moștenirea și nu pe ei. Și totuși, cum a fost posibil ca ei să moară, iar ea să scape nevătămată, dacă n-a făcut vreun fel de înțelegere cu regele? Iar dacă a trădat o regină – și încă propria ei cumnată – și și-a condamnat propriul soț, de ce să mă salveze pe mine?

O, îmi trec prin minte gânduri din astea înfricoșătoare din cauza situației în care mă aflu și care nu e ușoară. Știu asta. Biata Margaret Douglas trebuie să fi înnebunit pe jumătate tot umblând dintr-o odaie într-alta, fără să știe ce se va întâmpla cu ea. Închipuți-vă cum e să petreci aici un an, plimbându-te dintr-o cameră într-alta, fără să știi dacă vei fi eliberată vreodată. Eu nu suport așteptarea, însă, spre deosebire de ea, sunt cel puțin sigură că voi fi eliberată curând. Sunt sigură că totul va ieși bine, dar îmi fac griji despre tot felul de lucruri, de fapt, despre toate. Iar unul dintre lucrurile care mă îngrijorează e următorul: cum se face că Anne Boleyn a fost ucisă, George Boleyn a fost ucis, iar Jane, soția lui, a scăpat pur și simplu? Cum se face că nimeni n-a vorbit niciodată despre asta? Și cum de a reușit să salveze moștenirea lui, dar dovezile pe care le-a oferit n-au putut să-l salveze pe el?

Trebuie să încetez cu asta, fiindcă încep să mă gândesc că ea ar putea să depună mărturie pentru mine și că asta m-ar putea duce în același loc ca pe Anne Boleyn, ceea ce e ridicol, căci lady Boleyn a fost adulterină și vrăjitoare și a fost vinovată de trădare. Însă eu n-am făcut decât să merg un pic prea departe cu Henry Manox și cu Francis Dereham când eram copilă. Iar de atunci, nimeni nu știe ce am făcut și voi tăgădui

totul.

Dumnezeule bun, dacă-l iau pe Thomas la interogatoriu, știu că va minți ca să mă apere, dar dacă-l trag pe roată...

Nu e bine deloc. Gândul la Thomas pe roată mă face să urlu ca un urs prins în capcană, căzând sub nasul câinilor. Thomas să sufere! Thomas să țipe așa cum țin eu! Dar nu mă voi gândi la asta. Nu se poate întâmpla. E băiatul iubit al regelui, chiar așa îi spune regele: băiatul meu iubit. Regele nu-i va face niciodată rău lui Thomas și nu-mi va face niciodată rău mie. N-are niciun motiv să-l bănuiască. Și sunt aproape sigură că, dacă ar afla că Thomas mă iubește, iar eu îl iubesc pe el, ar înțelege. Dacă iubești pe cineva, înțelegi ce simte acea persoană. S-ar putea chiar să râdă și să spună că, după ce se încheie căsătoria mea cu el, mă pot mărita cu Thomas. S-ar putea să ne dea binecuvântarea. Se întâmplă să ierte oameni, mai ales pe favoriții săi. Doar nu sunt Margaret Douglas și nu m-am măritat fără acordul lui. Doar nu l-am sfidat. N-aș face așa ceva niciodată.

Dumnezeule mare, pesemne că Margaret Douglas a crezut că va muri aici! Pentru mine au trecut doar câteva zile și deja îmi vine să-mi sap numele în zidurile de piatră! Odăile dau spre grădinile vaste și văd lumina soarelui pe iarba palidă. Aici a fost o abație și călugărițele care trăiau în ea erau mândria Angliei pentru strictețea ordinului lor și pentru frumusețea cântecelor. Sau cel puțin așa spune lady Baynton. Însă regele le-a alungat pe călugărițe și și-a însușit clădirea, așa că e ca și cum ai încerca să trăiești într-o biserică și jur că tristețea măicuțelor bântuie locul. Nu e o casă potrivită pentru mine, în niciun caz. La urma urmei, sunt regina Angliei, iar dacă nu sunt regina Angliei, sunt Katherine Howard, membră a uneia dintre cele mai mărețe familii din regat. La urma urmei, să fii o Howard înseamnă să te numeri printre cei din frunte.

Hmm, ia să văd, trebuie să mă înveselesc cumva. Așadar, ce am acum? Dar, oh, nu e prea înveselitor. Zău că nu-i înveselitor deloc. Șase rochii, ceea ce nu e mult, și pe deasupra în culori foarte mohorâte, culori de doamnă bătrână. Două odăi ale mele și un personal redus care să mă slujească. Dar, ca să văd cea mai bună parte a lucrurilor, mă aflu cu adevărat într-o situație mai bună decât pe vremea când eram micuța domnișoară Katherine Howard, la Lambeth. Am un bărbat care

mă iubește și pe care-l iubesc din toată inima și, cred, șanse foarte bune de-a mi se îngădui să mă mărit cu el. Am o prietenă credincioasă, lady Rochford, care va depune mărturie în favoarea mea, Thomas și-ar da viața ca să mă salveze, așa că atunci când arhiepiscopul se va întoarce, nu trebuie decât să-i dau înainte cu mărturisirile despre Francis Dereham și Henry Manox și să nu scot o vorbă despre Thomas. Pot face asta. Chiar și o neghioabă ca mine poate face asta. Iar atunci totul va ieși bine și, când voi face următoarea numărătoare, voi avea iarăși multe lucruri adorabile. Nu mă îndoiesc. Nu mă îndoiesc deloc.

Dar în timp ce mă liniștesc în felul acesta, lacrimile mi se revarsă pur și simplu șiroaie din ochi și hohotesc întruna. Se pare că nu mă pot opri din plâns, cu toate că acum sunt plină de speranță. Zău, lucrurile stau bine în ceea ce mă privește, am fost mereu norocoasă; atâta doar că, se pare, nu mă pot opri din plâns.

Jane Boleyn, Turnul Londrei, noiembrie 1541

Trăiesc într-o asemenea groază, încât cred că voi înnebuni de-adevăratelea. Oamenii regelui îmi pun întruna întrebări despre Katherine și despre nătărăul ăla de Dereham și la început am crezut că pot nega totul. Nu mă aflu la Lambeth când ei erau amanți și e sigur că după aceea n-au rămas amanți. Le-aș putea spune tot ce știu, cu conștiința curată. Dar când marea poartă de lemn s-a închis răsunător în urma mea și umbra rece a Turnului a căzut asupra mea, am simțit o groază cum n-am mai încercat niciodată.

Fantomele care m-au bântuit din acea zi de mai mă vor revendica acum. Mă aflu în locul pe unde au trecut ei, simt răceala acelorași ziduri, cunosc aceeași groază, le trăiesc moartea.

Dumnezeule mare, așa trebuie să fi fost pentru el, pentru George, pentru iubitul meu George. Trebuie să fi auzit zgomotul porții trântite și să fi văzut silueta masivă de piatră a Turnului acoperind cerul, trebuie să fi știut că prietenii și dușmanii lui se aflau undeva între aceste ziduri, mințind cu nerușinare ca să-și scape pielea și să-l condamne pe el. Iar acum pășesc pe unde a pășit el, acum știu ce a simțit, acum cunosc frica așa cum a cunoscut-o el.

Chiar dacă Cranmer și inchișitorii lui nu cercetează dincolo de viața de copilă a lui Katherine, dinaintea venirii ei la curte, tot au destul ca s-o distrugă de tot. Ce altceva le-ar mai trebui? Dacă se rezumă la aventurile ei cu Manox și Dereham, de la mine nu au nevoie de nimic. Pe atunci nici măcar n-o cunoșteam. N-are nimic de-a face cu mine. Așa că n-ar trebui să am niciun motiv să mă tem. Dar dacă așa stau lucrurile, de ce mă aflu aici?

Odaia e strâmtă și are pardoseală de piatră și pereți de piatră umezi. Zidurile sunt brăzdate de inițialele oamenilor care au fost reținuți aici înaintea mea. Nu mă voi uita după „GB”, „George Boleyn”, cred că mi-aș pierde mințile dacă i-aș vedea numele. Voi sta liniștită la fereastră și voi privi în jos, spre curte. Nu voi cerceta zidurile în căutarea numelui său, pipăind piatra rece în căutarea numelui „Boleyn” și nu voi atinge locul în care a săpat el. Voi sta aici în tăcere și mă voi

uita pe fereastră.

Nu, nu e bine. Fereastra dă spre pajiștea Turnului, temnița mea are vedere tocmai spre locul unde a fost decapitată Anne, pe baza mărturiei mele. Nu mă pot uita la locul acela, nu mă pot uita la verdele intens al ierbii – de bună seamă, e mai intens decât ar trebui să fie iarba toamna, nu? –, dacă mă voi uita la pajiște, îmi voi pierde cu siguranță mințile. Așa trebuie să se fi simțit ea în timp ce aștepta și se gândea că știu destule ca s-o trimit cu capul pe butuc. Și trebuie să fi știut că voi alege decapitarea ei. Știa că m-a chinuit și m-a tachinat și a râs de mine până mi-am ieșit din fire de gelozie, trebuie să se fi întrebat cât de departe îmi voi da curs furiei diabolice – chiar până la a-i dori moartea? Și apoi a aflat. A aflat că am depus mărturie împotriva amândurora, că am vorbit răspicat și i-am condamnat fără remușcări. Ei bine, simt acum remușcărilor, Dumnezeu mi-e martor.

Am senzația că mi-am ascuns mie însămi adevărul atâția ani și a fost nevoie de acel om dur, ducele de Norfolk, ca să mi-l înfățișeze, că a fost nevoie de aceste ziduri reci ca să-l facă adevărat în ochii mei. Eram geloasă pe Anne, pe dragostea ei pentru George și pe devotamentul lui iubitor față de ea și mi-am alcătuit mărturia nu din ceea ce știam că s-a petrecut cu adevărat, ci din ceea ce avea să le facă răul cel mai mare. Dumnezeu să mă ierte. Am luat duioșia și grija și bunătatea lui față de sora sa și am transformat-o în ceva murdar, sinistru și rău, pentru că nu puteam îndura faptul că, față de mine, nu era nici duios, nici grijuliu, nici bun. I-am pricinuit moartea ca să-l pedepsesc pentru că m-a neglijat. Iar acum, ca într-o veche piesă de teatru în care zeii sunt furioși, sunt tot neglijată. N-am fost niciodată mai singură. Am comis cel mai mare păcat pe care-l poate face o soție și tot nu am nicio mulțumire.

Ducele s-a retras la țară, nici Katherine și nici eu nu-l vom mai revedea. Îl cunosc destul de bine ca să știu că singura sa grijă va fi să-și apere propria piele bătrână și mult iubita avere. Iar regele are nevoie de un Howard care să mărșăluiască, să lupte și să execute în numele lui. Chiar dacă l-ar urî pentru acest al doilea adulter, regele nu va face greșeala să piardă și un comandant de oști pe lângă o nevastă. Bunica vitregă a lui Katherine, ducesa, ar putea să-și piardă viața. Dacă vor putea

dovedi că știa că, pe când se afla în grija sa, Katherine nu era nimic mai mult decât o depravată, o vor acuza de trădare: pentru că nu l-a prevenit pe rege. După cum o cunosc, pesemne că acum sfâșie în bucăți documente vechi, pune servitorii să jure că vor păstra taina, concediază slujitori vechi și-și golește odăile. Poate va reuși să ascundă suficient cât să se salveze.

Dar cu mine cum rămâne?

Drumul meu e clar. Nu voi spune nimic despre Thomas Culpepper, iar mărturia pe care o pot da cu privire la Francis Dereham e aceea că a fost secretarul reginei la cererea bunicii vitrege a acesteia și că, sub ochii mei, nu s-a întâmplat nimic între ei. Dacă descoperă povestea cu Thomas Culpepper (și dacă cercetează doar puțin e sigur că vor descoperi totul despre Thomas Culpepper), atunci vor înțelege totul. Dacă înțeleg totul, le voi spune că s-a culcat cu el la Hampton Court, când s-a îmbolnăvit regele prima oară, apoi pe tot parcursul procesiunii regale, când a crezut că a rămas grea, și până-n ziua când ni s-a cerut tuturor să îngenunchem și să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru ea. Că am știut de la bun început că e o stricăță, dar că ea mi-a poruncit, apoi mi-a poruncit și ducele, iar eu n-am avut libertatea să procedez așa cum consideram că e corect.

Iată ce voi spune. Ea va muri pentru asta, s-ar putea să moară și ducele, dar eu nu voi muri.

Astea sunt toate lucrurile la care trebuie să mă gândesc.

Odaia mea dă spre răsărit, soarele se ivește la șapte dimineța și sunt de fiecare dată trează ca să-l văd cum se înalță pe cer. Turnul aruncă o umbră prelungă peste iarba viu colorată a pajiștii pe care a murit ea, ca și cum ar îndrepta un deget întunecat, acuzator spre fereastra mea. Dacă mă gândesc la Anne, cu frumusețea și farmecul ei, cu inteligența și spiritul ei, cred că voi înnebuni. Ea a stat în aceste odăi, a coborât acele trepte și a pășit pe peticul acela de iarbă (pe care l-aș putea vedea, dacă aș merge la fereastră, dar nu mă apropii niciodată de fereastră), apoi și-a pus capul pe butuc și a murit cu curaj, știind că au trădat-o toți cei care au tras foloase din ascensiunea ei. Știind că fratele ei și prietenii lui, micul cerc care o iubea atât de mult, muriseră cu o zi înainte, știind că eu am oferit mărturia fatală, că unchiul ei a pronunțat

condamnarea la moarte și că regele a sărbătorit-o. Nu pot să mă gândesc la asta. Trebuie să am mare grijă de mine însămi și să nu mă gândesc la asta.

Dumnezeule bun, știa că am trădat-o! Dumnezeule bun, George a urcat pe eșafod ca să moară ca un trădător știind că l-am trădat! Poate nu și-a dat seama că am făcut-o din iubire. Asta e cel mai rău. N-a știut nicio clipă că am făcut-o din iubire. A fost un act atât de criminal, un gest inspirat de atâta ură, încât n-a știut nicio clipă că-l iubeam și că nu suportam să se uite la altă femeie. Darămite la Anne. Darămite gândindu-mă ce însemna el pentru ea.

Mă ridic și mă așez cu fața la perete. Nu pot răbda să mă uit pe fereastră, nu pot răbda să privesc inscripțiile de pe pereții celulei, de frică să nu găsesc inițialele lui. Mă așez și-mi las mâinile în poală, una într-alta. În ochii oricui m-ar privi, sunt calmă. Sunt o femeie nevinovată. Sunt tot atât de nevinovată și de calmă ca, să spunem, Margaret Pole, care a fost și ea decapitată dincolo de fereastra mea. N-am rostit vreun cuvânt nici în favoarea ei. Dumnezeule mare, cum pot chiar și să respir aerul de aici?

Aud zgomotul multor pași pe trepte. De câți oameni cred că e nevoie? Cheia scârțâie strident în broască și ușa se deschide larg. Încetineala mă enervează. Chiar cred că mă pot înspăimânta cu aceste amenințări teatrale? În sfârșit, intră. Doi bărbați și străjile. Îl recunosc pe sir Thomas Wriothsley, dar nu și pe funcționar. Se agită, pregătesc masa, așază un jilt pentru mine. Mă ridic în picioare și încerc să par nepăsătoare, ținându-mi mâinile una într-alta. Apoi îmi dau seama că-mi frâng mâinile și-mi impun să stau nemișcată.

— Am dori să vă punem întrebări despre purtarea reginei la Lambeth, pe când era copilă, spune el, făcându-i un semn din cap funcționarului ca să-i indice că trebuie să noteze.

— Nu știu nimic despre asta. După cum veți vedea din propriile voastre evidențe, mă aflu la țară, la Blickling Hall, iar apoi în slujba reginei Anne, pe care am slujit-o cu grijă și cu credință. Am cunoscut-o pe Katherine Howard abia când a venit s-o slujească pe regina Anne.

Funcționarul face un semn, doar unul. Îl văd. E o cruciuliță. Asta înseamnă că știau ce voi spune și că nu merită consemnat. S-au pregătit pentru această anchetă, n-ar trebui

să mă încred în nicio vorbă de-a lor. Știu ce vor să spună și ce vor să le răspund eu. Trebuie să fiu pregătită. Trebuie să mă înarmez împotriva lor. Aș vrea să pot gândi limpede, aș vrea ca gândurile mele să nu fie atât de tulburi.

— Când regina l-a luat pe Francis Dereham drept secretar, știați că îi e vechi prieten și fost amant?

— Nu, nu știam nimic despre viața ei dinainte.

Funcționarul mai face o cruciuliță. Și asta era de așteptat.

— Când regina v-a cerut să-l aduceți pe Thomas Culpepper în odăile ei, știați ce intenții are?

Sunt uluită. Cum am ajuns de la Francis Dereham la Thomas Culpepper dintr-un salt? Ce știu ei despre Thomas Culpepper? Ce le-a spus el? E oare pe roată, vomitând de durere și dând la iveală adevărul?

— Nu mi-a cerut asta niciodată.

Funcționarul trage o liniuță.

— Știm că v-a cerut să-l aduceți și știm că a venit. Acum, ca să vă salvați viața, ne veți spune ce s-a petrecut între Thomas Culpepper și Katherine Howard?

Funcționarul stă cu condeiul pregătit, iar eu simt cuvintele în gura uscată. S-a terminat. Ea e distrusă, el e un om mort, eu mă aflu pe muchia trădării: din nou.

Anne, palatul Richmond, decembrie 1541

Ducesa văduvă de Norfolk a fost chestionată pe patul de boală cu privire la purtarea nepoatei ei. Va fi judecată fiindcă a lăsat-o pe fată să se apropie de rege fără să-l prevină că nu e fecioară. Acum asta se numește trădare. Va fi acuzată de trădare fiindcă nepoata ei și-a luat un amant. Dacă e găsită vinovată, capul încă unei doamne bătrâne va cădea pe butucul lui Henric.

Dereham e acuzat împreună cu Culpepper de posibilă trădare. Motivul este acela că amândoi au avut relații intime cu regina. Dereham e acuzat, chiar dacă nu există dovezi împotriva lui, și cei mai mulți cred că s-a culcat cu ea mult înainte să devină regină, chiar înainte să devin eu regină. Chiar și așa, asta se cheamă trădare. Regele a numit-o pe Katherine Howard „prostituată de rând” – o, Kitty, să vorbească cineva așa despre tine! Ambii tineri s-au declarat vinovați de posibilă trădare, sperând să fie iertați. Amândoi neagă că s-au culcat cu regina. Judecătorul lor, oricât ar fi de incredibil acest lucru pentru oricine în afară de supușii lui Henric, este ducele de Norfolk, care știe mai multe decât poate spune oricine. Înălțimea Sa ducele s-a întors de la țară pentru a audia mărturia conform căreia nepoata sa Katherine a promis să-l ia de bărbat pe Dereham, l-a primit în odaia ei de culcare și în patul ei. A audiat mărturia conform căreia Dereham a intrat în serviciul ei pe când era regină și, se pare, asta e de-ajuns pentru a dovedi că tânăra pereche e vinovată. Căci de ce altceva, se întreabă cu indignare anchetatorii, ar intra Dereham în slujba reginei, dacă nu pentru a o seduce? Ideea că el ar fi sperat să obțină beneficii de pe urma reușitei ei, așa cum au făcut toți ceilalți, inclusiv unchiul, nu e menționată.

Culpepper a negat totul la început, dar după ce doamnele reginei au depus mărturie, printre ele aflându-se și lady Rochford, și-a dat seama că e terminat și acum își recunoaște vinovăția. Amândoi tinerii vor fi spânzurați pe jumătate, li se vor despică pânțele și li se vor scoate măruntaiele, iar apoi vor fi dezmembrați în timp ce sângerează de moarte, pentru crima de-a o fi iubit pe fata frumoasă care s-a măritat cu

regele.

Asta prefigurează soarta lui Katherine. Știu bine lucrul ăsta și mă rog în genunchi pentru ea în fiecare zi. Dacă bărbații acuzați că au iubit-o vor fi uciși în cel mai crud mod pe care-l poate inventa Anglia, înseamnă că șansele ca ea să fie iertată și eliberată sunt într-adevăr foarte slabe. Mă tem că-și va petrece tot restul vieții în Turn. Dumnezeu, are doar șaisprezece ani! Oamenii aceștia nu se gândesc că acum doi ani era prea tânără ca să judece cu mintea ei? Unchiul ei nu s-a gândit că există șanse foarte mici ca o fată de paisprezece ani să reziste ispitei când e permanent încurajată să-și satisfacă toate capriciile? Cât despre ce a gândit Henric, cu asta nici nu mi bat capul, fiindcă Henric e nebun. El nu s-a gândit decât la propria plăcere oferită de ea și la convingerea că-l adora. Pentru asta va plăti: pentru că a dezamăgit visurile vanitoase ale unui nebun. La fel ca și mine.

Când m-am întors dezgustată cu spatele la el, la Rochester, m-a urât pentru asta și m-a pedepsit cât de repede a putut, spunând că sunt urâtă și grasă, că am sânii lăsați și burta lăsată, că nu sunt fecioară, că sunt plină de vânturi zgomotoase și că put. Când Kitty a ales un bărbat tânăr și chipeș în locul corpului lui umflat și măcinat de putreziciune, spune că e un scandal, iar ea, o târfă. Pe mine mă pedepsește cu rușinea și exilarea de la curte, apoi îi face plăcere să-și etaleze generozitatea. Nu cred că ea va scăpa atât de ușor.

Mă aflu în odaia mea personală, îngenuncheată pe scăunelul de rugăciune, când aud ușa din spatele meu deschizându-se fără zgomot. În aceste zile de primejdie mă tem până și de umbra mea, așa că mă întorc iute. E Lotte, secretara mea, albă la față ca o moartă.

— Ce s-a întâmplat?

Mă ridic pe dată în picioare. Pierzându-mi echilibrul când tocul pantofului mi se agață în poala rochiei, sunt cât pe ce să cad și mă prind de micul altar ca să mă salvez. Crucea se clatină și se prăbușește pe podea.

— Au arestat-o pe Frances, domnișoara voastră de companie, și l-au ridicat și pe cavalerul vostru, Richard Taverner.

Îmi scapă un geamăt de groază și aștept să-mi recapăt suflul. Lotte crede că lipsa de expresie a feței mele se datorează

faptului că n-am înțeles și repetă în germană ceea ce mi-a spus acum o clipă:

— Au arestat-o pe Frances, domnișoara voastră de companie, și l-au ridicat și pe Richard Taverner.

— Sub ce acuzații? șoptesc.

— N-au spus. Anchetatorii sunt acum în casă. Vom fi interogați cu toții.

— Trebuie să fi spus ceva!

— Doar că vom fi chestionați cu toții. Chiar și Înălțimea Voastră.

Frica mă face să îngheț.

— Repede! îi spun. Du-te neîntârziat la grajduri și găsește un băiat care să se ducă cu barca la Londra, la doctorul Harst. Spune-i că mă aflu într-o mare primejdie. Du-te neîntârziat! Coboară pe scara spre grădină și ai grijă să nu te vadă nimeni.

Ea încuviințează și se îndreaptă spre mica ușă privată ce dă către grădină, dar în același timp cealaltă ușă a sălii mele de primire se deschide larg și în încăpere intră cinci bărbați.

— Stați pe loc! poruncește unul dintre ei văzând ușa deschisă.

Lotte se oprește, fără să se uite măcar spre mine.

— Mergeam doar în grădină, spune ea în engleză. Am nevoie de aer curat. Nu mă simt bine.

— Sunteți arestată, răspunde el.

Fac un pas înainte.

— Pe ce temei? Ce acuzații i se aduc?

Bărbatul cu rang mai înalt, pe care nu-l cunosc, înaintează spre mine și se înclină ușor.

— Lady Anne, circulă declarații la Londra că în rândul personalului vostru au existat greșeli grave. Regele mi-a poruncit să cercetez. Oricine încearcă să ascundă ceva sau nu ne ajută în ancheta noastră va fi considerat dușman al regelui și vinovat de trădare.

— Suntem cu toții supuși buni ai stăpânului nostru, regele, spun repede, dar îmi pot auzi frica din glas și știu că o va auzi și el. Însă în rândul personalului meu nu există greșeli, sunt nevinovată de orice greșală.

El dă din cap. Probabil că și Kitty Howard a spus același lucru, la fel și Culpepper, și Dereham.

— Trăim vremuri de grea încercare și trebuie să smulgem

păcatul din rădăcini, spune el simplu. Vă rog, rămâneți în această odaie, cu această doamnă însoțitoare dacă doriți, în timp ce vă chestionăm personalul. Apoi vom veni să discutăm cu Înălțimea Voastră.

— Ambasadorul meu ar trebui să fie informat. Nu pot fi tratată ca orice femeie de rând. Ambasadorul meu va trebui să cunoască ancheta dumneavoastră.

Omul surăde slab.

— Este interogat în locuința sa chiar acum. Sau, mai bine zis, la hanul unde locuiește. Dacă n-aș fi știut că e ambasadorul unui mare duce, l-aș fi luat drept un negustor fără succes. Nu ține casă mare, nu-i așa?

Roșesc de rușine. E iarăși vina fratelui meu. Doctorul Harst n-a avut niciodată un salariu potrivit, n-a avut niciodată o reședință potrivită. Iar acum sunt tachinată pentru răutatea fratelui meu.

Spun pe cât de curajos pot:

— N-aveți decât să chestionați pe cine vreți. N-am nimic de ascuns. Trăiesc așa cum mi-a cerut regele când am făcut înțelegerea. Locuiesc singură, nu primesc lume mai mult decât e corect și cuvenit, am adunat arende și mi-am plătit dările. Din câte îmi dau seama, servitorii mei păstrează o disciplină clară și sobră și mergem la biserică și ne rugăm după regula regelui.

— Atunci nu aveți de ce vă teme, spune el.

Se uită la fața mea palidă și zâmbește.

— Vă rog, nu vă speriați. Doar cei vinovați au de ce să se teamă.

Îmi lătesc buzele uscate într-un surâs, mă îndrept spre jilțul meu și mă așez. Privirea lui se oprește asupra crucifixului căzut și a pânzei trase de pe scăunelul de rugăciune și ridică șocat din sprânceană.

— Ați aruncat la pământ crucea Mântuitorului nostru? șoptește îngrozit.

— Am avut un mic accident, răspund, deși lucrul ăsta sună neconvingător chiar și în urechile mele. Ridic-o, Lotte!

El schimbă o privire cu un alt bărbat, de parcă aceasta ar fi o dovadă de consemnat, apoi iese din odaie.

Katherine, abația Syon, Crăciunul anului 1541

Ia să vedem, ce am acum?

Am în continuare cele șase rochii și cele șase bonete. Am două odăi care dau spre grădina ce coboară până la fluviu, unde aş putea să mă plimb acum dacă aş vrea, dar nu vreau, căci e ger și plouă tot timpul. Am un cămin frumos și o provizie bună de lemn adusă special, căci zidurile sunt reci, iar când vântul suflă dinspre răsărit, e umezeală. Le compătimeșc pe călugărițele care au trebuit să trăiască aici toată viața și mă rog la Dumnezeu să fiu eliberată curând. Am un exemplar din Biblie și cartea de rugăciuni. Am un crucifix (foarte simplu, fără nestemate) și un scăunel de rugăciune. Am serviciul fără tragere de inimă a două slujnice care mă ajută să mă îmbrac și pe lady Baynton și alte două doamne care să stea cu mine după-amiaza. Niciuna din ele nu e prea veselă.

Cred că asta e tot ce am acum.

Mai rău e că e vremea Crăciunului, și-mi place atât de mult Crăciunul! Anul trecut dansam cu regina Anne la curte, regele îmi zâmbea și purtam colierul cu douăzeci și șase de diamante plate și șiragul de perle, iar regina Anne mi-a adus calul cu harnașament violet. Am dansat cu Thomas în fiecare seară și Henric spunea că suntem cea mai frumoasă pereche din lumea întreagă. Thomas m-a luat de mână la miezul nopții, în Ajunul Crăciunului, și, când m-a sărutat pe obraz, mi-a șoptit: „Ești foarte frumoasă!”.

Mai pot să-i aud și acum cuvintele, mai pot să-i aud și acum șoapta: „Ești foarte frumoasă!”. Însă e mort deja, capul lui drag a fost despărțit de trup și poate că sunt frumoasă și acum, dar n-am nici măcar o oglindă care să mă aline.

Poate că spun o prostie, dar mai mult decât orice altceva sunt foarte surprinsă de cât de mult s-au schimbat lucrurile într-un timp atât de scurt. Ospățul de Crăciun când eram proaspăt căsătorită și cea mai frumoasă regină din lume a fost abia anul trecut, doar cu un an în urmă, iar acum mă aflu în cea mai rea stare din câte am trăit vreodată și poate cea mai rea stare în care se poate afla vreun om. Cred că acum învăț marea înțelepciune ce vine din suferință. Am fost o fată foarte nesăbuită, dar acum am devenit femeie. Mai mult, cred că aş fi

o femeie bună dacă aş avea din nou şansa de-a fi regină. Cred cu adevărat că de astă dată aş fi o regină bună. Şi cum iubirea mea, Thomas, a murit, presupun că i-aş fi credincioasă regelui.

Când mă gândesc că Thomas a murit pentru mine, cu greu pot suporta. Când mă gândesc că nu mai există, că a dispărut pur şi simplu, nu pricep. Înainte nu m-am gândit niciodată la moarte, nu mi-am dat seama niciodată că e atât de definitivă. Nu pot să cred că nu-l voi mai vedea niciodată în această lume. Asta mă face să cred în rai şi nădăjduiesc să-l întâlnesc acolo şi să fim iarăşi îndrăgostiţi, doar că de astă dată n-aş mai fi măritată.

Sunt sigură că atunci când voi fi eliberată, toţi vor vedea că am devenit o persoană mai bună. N-am fost încercată aşa cum a fost încercat bietul Thomas, nici torturată aşa cum l-au torturat pe el. Dar chiar şi aşa am suferit, în felul meu neghiob. Am suferit gândindu-mă la el şi la dragostea pe care am avut-o şi care l-a costat viaţa. Am suferit gândindu-mă la încercările lui de-a păstra taina mea şi la cât s-a temut pentru mine. Şi mi-e dor de el. Sunt şi acum îndrăgostită de el, chiar dacă nu se mai află în această lume şi nu mai poate fi îndrăgostit de mine. Sunt şi acum îndrăgostită de el şi mi-e dor de el aşa cum oricărei femei tinere îi e dor de iubitul ei în primele luni ale poveştii lor de dragoste. Nădăjduiesc mereu să-l văd şi apoi îmi amintesc că nu-l voi mai vedea niciodată. Iar asta doare mai mult decât îmi închipuiam că e cu putinţă.

Oricum, singurul lucru bun care a ieşit din asta e faptul că acum nu există nimeni care să depună mărturie împotriva mea, din moment ce Thomas şi Francis sunt morţi amândoi. Ei erau singurii care ştiau ce s-a întâmplat şi nu mai pot depune mărturie împotriva mea. Asta trebuie să însemne că regele are de gând să mă elibereze. Poate că după Anul Nou mă va elibera şi va trebui să merg să trăiesc într-un loc cumplit de mohorât. Sau poate că regele mă va ierta, acum că Thomas e mort, şi mă va lăsa să-i fiu soră, ca regina Anne, iar atunci aş putea cel puţin să vin la curte vara şi pentru sărbătoarea Crăciunului. Poate că la Crăciunul următor voi fi iarăşi fericită. Poate că anul viitor voi primi daruri minunate şi voi privi în urmă la acest Crăciun amar şi voi râde de mine pentru că am fost atât de prostuţă încât am crezut că viaţa mea s-a încheiat.

Zilele sunt groaznic de lungi, chiar dacă se luminează atât de târziu și se întunecă atât de devreme. Mă bucur că suferința mă înobilează, căci altfel ar părea așa o irosire a timpului! Îmi irolesc tinerețea în acest loc plictisitor. Anul viitor voi împlini șaptesprezece ani, voi fi practic o femeie bătrână. E șocant că trebuie să aștept aici săptămână după săptămână, în timp ce tinerețea mea se ofilește. Am ținut o mică numărătoare a zilelor pe perete, lângă fereastră, și când mă uit la semnele scrijelite, îmi par că se prelungesc la nesfârșit. Câteodată îmi scapă o zi și n-o trec, pentru ca timpul să nu pară prea lung. Dar asta face ca socoteala să fie greșită, ceea ce e o pacoste. E așa o prostie să nu știu nici măcar să țin socoteala zilelor! Însă nu sunt sigură că vreau într-adevăr să știu. Dacă mă va ține aici cu anii? Nu, asta nu se poate întâmpla. Mă aștept ca regele să-și petreacă Crăciunul la Whitehall, iar după noaptea de Anul Nou le va porunci să mă elibereze. Dar nici măcar nu știu când va fi asta, fiindcă m-am încurcat în propria numărătoare. Uneori mă gândesc că bunica avea dreptate și că sunt o proastă, iar asta e foarte descurajator.

Mă tem că regele va fi în continuare foarte nemulțumit de mine, deși sunt sigură că nu mă va învinovăți de toate, așa cum pare să facă arhiepiscopul Cranmer. Dar sunt încredințată că atunci când îl voi vedea, mă va ierta. E ca bătrânul intendent al ducesei, care ne spunea tuturor că vom fi pedepsiți pentru o obraznicie, cum ar fi săritul în fân sau ruptul proptelelor merilor, și bătea unul sau doi băieți, dar când ajungea la mine și ridicam spre el ochii înlăcrimați, mă mângâia pe obraz și-mi spunea că nu trebuie să plâng, că e doar vina copiilor mai mari. Mă aștept ca regele să se poarte la fel când voi ajunge în sfârșit să-l văd. De bună seamă că, din moment ce le cunoaște pe toate, știe că am fost mereu o copilă prostuță și foarte ușor de abătut de la calea cea bună, nu? Și de bună seamă că, în înțelepciunea lui, va înțelege că m-am îndrăgostit și că nu m-am putut abține, nu? Un om atât de bătrân ca el trebuie să înțeleagă că o fată poate să se îndrăgostească și să uite cu desăvârșire ce e bine și ce e rău, nu? O fată poate să se îndrăgostească și să nu se gândească decât la când îl va revedea pe băiatul pe care-l iubește. Iar acum, că bietul Thomas mi-a fost luat și nu-l voi mai vedea

niciodată, de bună seamă că am fost pedepsită îndeajuns, nu?

Jane Boleyn, Turnul Londrei, ianuarie 1542

Așadar, așteptăm.

Pesemne că regele are de gând s-o ierte pe târfă, regina lui, din moment ce așteaptă atât de mult. Iar dacă o iartă pe ea, mă iartă și pe mine și scap iarăși de securea călăului.

Ha-ha! Ce glumă a devenit viața mea dacă am ajuns aici, în Turn, unde a fost ținut soțul meu, așteptând soarta care s-a abătut asupra lui, când aș fi putut să mă aflu în Norfolk, în siguranță și confort. Am mai scăpat o dată, cu titlul și cu renta mea. Oare de ce m-am grăbit să mă întorc?

Am crezut cu adevărat că-l voi elibera. Am crezut că, dacă mărturisesc totul în locul lui, judecătorii vor vedea că ea e o vrăjitoare și o adulterină, cum o numeau, vor vedea că George era prins în capcană, că era sclavul ei și-l vor elibera ca să fie cu mine. L-aș fi luat acasă, în căminul nostru de la Rochford Hall și l-aș fi înzdrăvenit, am fi putut avea copii și am fi putut fi fericiți.

Acesta a fost planul meu, așa ar fi trebuit să se întâmple. Chiar am crezut că ea va fi trimisă la eșafod, iar el va fi cruțat. Chiar am crezut că voi vedea gâtul ei adorabil despicat în două, dar că bărbatul meu va fi în siguranță și va veni în sfârșit în patul meu. Credeam că-l voi alina după pierderea ei și că va ajunge să înțeleagă că, de fapt, n-a fost cine știe ce pierdere.

Nu cine știe ce.

Nu, nu cine știe ce.

Presupun că uneori m-am gândit că ea va fi ucisă și că asta și merita, ca o târfă uneltitoare ce era, că va muri și el din vina ei și că va da seama în fața spânzurătorii că ar fi trebuit s-o părăsească pe ea și să mă iubească pe mine. Că i-am fost mereu nevastă credincioasă, iar ea i-a fost mereu o soră rea. Presupun că m-am gândit că, dacă e nevoie ca el să ajungă tocmai până pe treptele spânzurătorii ca să-și dea seama ce prietenă prefăcută îi e, merită să se întâmple așa. N-am crezut niciodată cu adevărat că vor muri și nu-i voi mai vedea niciodată. N-am crezut niciodată cu adevărat că ar putea să dispară din viața mea, din această viață, și că nu-i voi mai vedea niciodată. Cum să crezi așa ceva? Că ar putea veni o zi

în care ei să nu mai intre alene pe ușă, la braț, râzând de o glumă numai de ei știută, boneta ei în drept cu capul lui cu bucle negre, mâna ei pe brațul lui, amândoi la fel de siguri pe ei, la fel de frumoși, cu un aer la fel de regesc. Cea mai inteligentă, mai spirituală și mai scilipitoare pereche de la curte. Ce femeie căsătorită cu el și privind-o pe ea nu și-ar dori să-i vadă morți pe amândoi în loc să-i vadă plimbându-se veșnic la braț, frumoși și mândri?

O, Dumnezeu, sper că primăvara va veni devreme anul acesta, după-amiezile întunecate sunt ca un coșmar care nu se mai termină în odăița asta! E beznă până la opt dimineața, iar la trei după-amiaza se lasă deja amurgul. Uneori, servitorii uită să înlocuiască lumânările consumate și trebuie să stau lângă foc ca să am cât de cât lumină. Mi-e frig tot timpul. Dacă primăvara va veni devreme și voi putea vedea lumina aurie a dimineții scâldând pervazul de piatră, voi ști că am supraviețuit acestor zile întunecate și voi putea fi sigură că voi apuca să trăiesc și altele. După socoteala mea – și cine-l cunoaște pe rege mai bine decât mine? –, dacă n-o decapitează până de Paște, n-o va face deloc.

Dacă n-o decapitează până de Paște voi scăpa și eu, căci de ce s-o cruțe pe ea și să mă omoare pe mine, care sunt acuzată împreună cu ea? Dacă ea se ține tare și neagă totul, ar putea să trăiască. Nădăjduiesc să-i fi spus cineva că dacă neagă povestea cu Culpepper și spune că a fost măritată cu Dereham în fața lui Dumnezeu, s-ar putea să supraviețuiască. Dacă se declară nevasta lui Dereham, înseamnă că nu i-a pus coarne regelui, ci doar lui Dereham, și cum capul acestuia se află pe Podul Londrei, nu e în măsură să se plângă. Îmi vine să râd: e o cale de scăpare atât de bătătoare la ochi pentru ea, dar dacă nu i-o spune nimeni, s-ar putea să moară din prostie.

Dumnezeule mare, ce mi-a venit, mie, care i-am fost soră lui Anne Boleyn, să uneltesc împreună cu o neghioabă precum târătura aceea de Katherine?

Am greșit că m-am încrezut în ducele de Norfolk. Credeam că lucrăm împreună, credeam că-mi va găsi un soț și că voi face o partidă excelentă. Acum știu că nu e demn de încredere. Ar fi trebuit să-mi dau seama mai devreme. M-a folosit ca s-o țină pe Katherine în frâu, apoi m-a folosit iarăși ca s-o scot în calea lui Culpepper. Acum a plecat la țară, iar maică-sa

vitregă, fiul acesteia și soția lui sunt aici, undeva în Turn, și vor muri cu toți pentru rolul jucat în atragerea în capcană a regelui. Ducele nu va ridica nici măcar un deget ca să-și salveze mama vitregă, nu va ridica nici măcar un deget ca să-și salveze nepoata și Dumnezeu știe că nu va ridica nici măcar un deget ca să mă salveze pe mine.

Dacă supraviețuiesc, dacă sunt cruțată, voi găsi o cale de a-l denunța pentru trădare și voi avea grijă să fie încuiat într-o singură odaie, să trăiască fiecare zi în ghearele groazei, așteptând zgomotele construirii eșafodului sub fereastră, așteptând ca paznicul Turnului să vină și să-i spună că mâine îi va sosi ceasul, că mâine va muri. Dacă supraviețuiesc, îl voi face să plătească pentru ce mi-a spus, pentru felul cum m-a insultat, pentru ce le-a făcut lor. Va suferi în odăița aceasta așa cum sufăr eu acum.

Când mă gândesc la ceea ce mi se întâmplă, simt că-s gata să înnebunesc de groază. Singura mea alinare, singura mea asigurare e că, dacă înnebunesc de groază, nu vor putea să mă execute. Nebunilor nu li se poate tăia capul. Aș râde dacă nu m-aș teme de ecoul râsului meu între ziduri. Nebunii nu pot fi executați, așa că, la urmă, dacă lucrurile merg cum nu se poate mai prost, voi scăpa de eșafodul pe care va muri Katherine. Mă voi preface că am înnebunit și voi fi trimisă înapoi la Blickling, împreună cu o îngrijitoare, iar acolo îmi voi recăpăta încet mințile.

În unele zile băigui fără noimă câte puțin, ca să vadă că tendința există. În unele zile strig că plouă și-i las să mă găsească hohotind pentru că obloanele ferestrei mele lucesc ude. În unele nopți strig că luna îmi șoptește vise frumoase. La drept vorbind, mă înspăimânt pe mine însămi. Căci în unele zile, când nu fac pe nebuna, îmi spun că trebuie să fiu nebună, trebuie să fi fost nebună, nebună rău, poate încă din copilărie. Nebună că m-am măritat cu George, care nu m-a iubit niciodată, nebună să-l iubesc și să-l urăsc cu atâta patimă, nebună să-mi facă o plăcere atât de intensă să mi-l închipui cu o amantă, nebună să depun mărturie împotriva ei și, mai presus de toate, să-l iubesc cu atâta gelozie încât să-l trimit la ștreang...

Gata, trebuie să încetez! Nu trebuie să mă gândesc la asta. Nu trebuie să văd în fața aceste lucruri. Trebuie să mă prefac

nebună, nu să mă fac să-mi pierd mințile. Trebuie să mă prefac că am mințile rătăcite, nu s-o simt. Îmi voi aminti că am făcut tot ce mi-a stat în puteri ca să-l salvez pe George. Orice ar spune oamenii în sens contrar e o minciună. Am fost o soție bună și credincioasă și am încercat să-mi salvez soțul și cumnata. Și am încercat s-o salvez și pe Katherine. Nu pot fi învinuită dacă toți trei au fost la fel de răi. Dimpotrivă, ar trebui să fiu compătimită fiindcă am avut atâta ghinion în viață.

Anne, palatul Richmond, februarie 1542

Stau pe un jilț în odaia mea, cu mâinile împreunate în poală și trei lorzi din Consiliul Coroanei în fața mea, cu un aer grav. Au trimis în sfârșit după doctorul Harst, așa că aceasta e probabil clipa judecării, după săptămânile în care mi-au interogat personalul, au cercetat registrele casei mele și chiar au vorbit cu băieții de la grajduri despre locurile unde merg călare și cine mă însoțește.

Au cercetat cu siguranță dacă am întâlniri secrete, dar nu pot ști dacă mă bănuiesc de complot cu împăratul, cu Spania, cu Franța sau cu Papa. Ar putea să mă suspecteze că mi-am luat un amant, ar putea să mă acuze că am intrat într-un sobor de vrăjitoare. I-au întrebat pe toți unde am călătorit și cine mă vizitează cu regularitate. În centrul anchetei lor s-au aflat tovărășiile mele, însă nu-mi dau seama care le e bănuiala.

Cum sunt nevinovată de comploturi, patimă trupească și vrăjitorie, ar trebui să fiu în stare să țin capul sus și să mă declar cu conștiința curată, dar o fată mult mai tânără ca mine e judecată și poate fi condamnată la moarte, iar în această țară există bărbați și femei absolut fără pată care sunt arși pe rug doar pentru că l-au contrazis pe rege în privința ridicării ostiei. Nevinovăția nu mai e de-ajuns.

Țin oricum capul sus, căci știu că atunci când se abate asupra mea o putere mult mai mare, fie că e fratele meu, cu cruzimea-i gratuită, fie că e regele Angliei, cu nebunia-i trufașă, e mai bine să țin fruntea sus, să-mi păstrez curajul și să mă aștept la ce poate fi mai rău. Doctorul Harst însă asudă, are broboane de sudoare pe frunte și din când în când își șterge fața cu o batistă murdară.

— Există o declarație încă nedovedită, spune Wriothsley cu emfază.

Îl privesc cu răceală. Nu l-am plăcut niciodată, nici el pe mine, dar, Dumnezeuule, îl slujește pe Henric! Orice ar dori Henric, omul acesta îi va da, cu o poleială de legalitate. Vom vedea ce vrea Henric acum.

— Regele a auzit că ați născut un copil, spune el. Ni s-a spus că ați dat naștere unui băiat vara trecută și că asociații voștri l-au ascuns.

Doctorul Harst rămâne cu gura larg căscată.

— Ce vrea să fie asta?! întreabă el.

Îmi păstrez expresia de seninătate deplină și răspund:

— E o minciună. N-am cunoscut niciun bărbat de când m-am despărțit de Alteța Sa regele. Și, după cum ați dovedit-o chiar domnia voastră, nu l-am cunoscut nici pe rege. Regele însuși a jurat că eram fecioară atunci și sunt și acum fecioară. Le puteți întreba pe slujitoarele mele și veți afla că n-am născut niciun copil.

— Le-am întrebat pe slujitoarele Domniei Voastre, replică el, savurând clar discuția. Le-am interogat pe toate și am primit răspunsuri foarte diferite. Aveți câțiva dușmani în casă.

— Regret să aflu asta. E vina mea că nu mi-am ținut mai bine în frâu personalul. Servitoarele mint câteodată. Dar aceasta e singura mea vină.

— Ne-au spus lucruri mai grave decât acesta.

Doctorul Harst s-a făcut roșu ca para focului, se luptă să tragă aer în piept. Se întreabă, la fel ca mine, ce poate fi mai grav decât o naștere în taină. Dacă acestea sunt pregătirile pentru o judecată de formă și o acuzație de trădare, atunci cazul împotriva mea e construit cu grijă. Mă îndoiesc că mă pot apăra în fața unor martori sub jurământ și a pruncului cuiva.

— Ce ar putea fi mai grav?

— Ne-au spus că n-a existat un copil, ci v-ați prefăcut că ați născut un prunc, un băiat, și că le-ați dat asigurări asociaților Domniei Voastre că e copilul regelui și moștenitorul tronului Angliei. Că planul vostru și al paștilor trădători este să-l așezați pe tronul Angliei și să uzurpați dinastia Tudor. Ce aveți de spus despre toate acestea, doamnă?

Îmi simt gâtul foarte uscat, băjbâi după cuvinte, caut frenetic un răspuns convingător, dar nu-mi vine niciunul în minte. Dacă vor, acești oameni mă pot aresta chiar acum pe baza acestei simple afirmații. Dacă au un martor care spune că m-am prefăcut că am născut, că am afirmat că e copilul regelui, înseamnă că au un martor care să dovedească că sunt vinovată de trădare și mă voi alătura lui Katherine la Syon și vom muri împreună, două regine căzute în dizgrație pe același eșafod. Răspund simplu:

— Spun că nu este adevărat. Oricine v-a spus aceasta e un

om mincinos și un martor fals. Nu am cunoștință de niciun complot la adresa regelui și n-aș participa la niciun demers împotriva lui. Îi sunt soră și supusă credincioasă, așa cum mi-a cerut să fiu.

— Negați că aveți cai pregătiți să vă ducă în Franța? întreabă el iute, pe neașteptate.

— Neg.

Imediat ce-mi scapă cuvântul de pe buze îmi dau seama că am făcut o greșală, căci ei știu precis că avem cai pregătiți. Sir Thomas îmi zâmbeste, știe că m-a prins, și întreabă iarăși:

— Negați?

— Sunt pregătiți pentru mine, intervine doctorul Harst cu glasul tremurând. Am datorii, după cum știți, recunosc, deși mi-e rușine, că am multe datorii. M-am gândit ca, dacă creditorii mei încep să insiste prea tare, să merg repede la Cleves și să-l rog pe stăpânul meu să-mi dea mai mulți bani. Am pregătit caii în caz că ar fi venit creditorii la ușa mea.

Îl privesc fără să-mi vină să cred. Iuțele cu care a mințit mă uluiește, dar trimișii regelui n-au de unde să știe asta. Doctorul Harst se înclină:

— Vă implor să mă iertați, lady Anne. Ar fi trebuit să vă spun, dar mi-a fost prea rușine.

Sir Thomas le aruncă o privire celorlalți doi sfetnici, iar aceștia încuviințează din cap. E o explicație, chiar dacă nu aceea pe care ar fi preferat-o.

— Așa deci, spune sir Thomas pe un ton vioi. Cele două servitoare ale voastre care au inventat această poveste despre Domnia Voastră vor fi arestate pentru defăimare și vor fi duse în Turn. Regele este hotărât ca reputația Domniei Voastre să rămână fără nicio pată.

Această schimbare e aproape prea mult pentru mine. Se pare că se va renunța la bănuielele împotriva mea și-mi spun pe dată că e o stratagemă. Spun prudent:

— Îi sunt recunoscătoare Maiestății Sale pentru grija sa fraternă. Mă consider cea mai credincioasă dintre supușii săi.

El încuviințează.

— Bine. Acum vom pleca. Consiliul va vrea să știe că ați fost exonerată.

— Plecați? replic.

Știu că speră să mă prindă într-un moment de ușurare. Ei

nu știu cât de frică îmi e. Nu cred că-mi voi sărbători vreodată scăparea, căci nu voi avea niciodată încredere în ea.

Ca prin vis, mă ridic din jilț și-l însoțesc afară din odaie, coborâm scara mare ce duce spre ușa principală, unde așteaptă escorta lui, oameni călare cu stindardul regal în față.

— Nădăjduiesc că regele se simte bine, spun.

— Are inima frântă, răspunde cu sinceritate sir Thomas. E o poveste urâtă, da, foarte urâtă. Picioarul îl doare rău și purtarea lui Katherine Howard i-a provocat o mare nefericire. Întreaga curte a fost în doliu de Crăciun, aproape ca și când ea ar fi murit.

— Va fi eliberată?

Îmi aruncă o privire rapidă și precaută.

— Ce credeți?

Clatin din cap. Nu sunt atât de proastă încât să spun ce gândesc, mai ales că tocmai am fost eu însămi judecată.

Dacă aş mărturisi vreodată adevărul, aş spune că, după părerea mea, regele și-a ieșit din minți de luni întregi și că nimeni n-are curajul să-l contrazică. Ar putea s-o elibereze și s-o reprimească în calitate de soție, ar putea s-o declare sora lui sau ar putea să-i taie capul, după cum îl îndeamnă toanele. Ar putea să mă cheme lângă el ca soție sau ar putea să mă decapiteze pentru trădare. E un nebun monstruos și nimeni în afară de mine nu pare să-și dea seama de asta.

— Regele va judeca, răspunde el, confirmându-mi gândurile tăcute. Numai el e călăuzit de Dumnezeu.

Jane Boleyn, Turnul Londrei, februarie 1542

Râd, țopăi, uneori mă uit pe fereastră și vorbesc cu pescărușii. Nu va exista proces, nici interogatoriu, nu voi avea un prilej de-a mă exonera, așa că nu obțin niciun avantaj dacă rămân în toate mințile. Oamenii regelui nu îndrăznesc s-o aducă pe idioata de Katherine în fața tribunalului sau a refuzat ea să se înfățișeze, nu știu care din două și nu-mi pasă. Știu doar ceea ce mi se spune. Mi se vorbește foarte tare, de parcă aș fi surdă sau bătrână, nu nebună. Mi s-a spus că parlamentul a adoptat un Decret de Privare de Drepturi în privința lui Katherine și a mea, sub acuzația de trădare și conspirație. Am fost judecate și găsite vinovate fără proces, fără judecător, juriu și apărare. Asta e dreptatea lui Henric. Îmi iau un aer neutru și chicotesc, cânt un cântecel și întreb când plecăm la vânătoare. De-acum nu mai poate dura mult. Mă aștept ca peste câteva zile s-o aducă pe Katherine de la Syon și apoi s-o decapiteze.

E trimis la mine însuși doctorul regelui, doctorul Butt, ca să mă examineze. Vine în fiecare zi, se așază în mijlocul odăii mele și mă urmărește pe sub sprâncenele lui groase, de parcă aș fi una dintre fiarele sălbatice din Turn. El va judeca dacă sunt sau nu nebună. Asta mă face să râd tare, fără să mă prefac. Dacă acest doctor și-ar putea da seama când un om e nebun, l-ar fi legat fedeleș pe rege acum șase ani, înainte să-mi ucidă soțul. Îi fac reverențe bunului doctor, dansez în jurul lui și râd când mă întreabă cum mă cheamă și cine-mi sunt rudele. Sunt într-un totu convingătoare, văd asta în privirea lui compătimitoare. Îi va declara regelui că mi-am pierdut mințile și vor trebui să mă elibereze.

Ascultați! Ascultați! Îl aud: zgomotul de ferăstraie și ciocane. Privesc pe furiș pe fereastră și bat din palme, de parcă m-ar încanta să-i văd pe lucrătorii care construiesc eșafodul: eșafodul lui Katherine. Îi vor tăia capul sub fereastra mea. Dacă cutez, pot privi totul. Voi putea să văd mai bine decât toți. După moartea ei voi fi trimisă undeva, probabil la Blickling, la familia mea, iar acolo, în tăcere și-n taină, voi putea să-mi recapăt mințile. Nu mă voi grăbi, nu vreau să se intereseze nimeni de mine. Voi merge dănțuind un an sau doi,

cântând și vorbind cu norii, iar la urmă, când pe tron se va afla noul rege, regele Eduard, și vechile răfuieli vor fi date uitării, mă voi întoarce la curte și o voi sluji pe noua regină cât de bine voi putea.

O! O scândură a căzut cu zgomot și un tânăr e plesnit peste cap pentru neglijență. Voi așeza o pernă pe pervaz și-i voi privi pe lucrători toată ziua, e tot atât de plăcut ca o piesă-mască la curte să-i văd măsurând, tăind și construind. Câtă agitație pentru construirea unei astfel de scene, când spectacolul va dura numai câteva minute! Când mi se aduce cina, bat din palme și arăt pe fereastră, iar temnicerii clatină din cap, lasă farfuriile jos și pleacă în tăcere.

Katherine, abația Syon, februarie 1542

E o dimineată ca oricare alta, liniște, nimic de făcut, nicio distracție, niciun amuzament, nicio tovărășie. Sunt atât de plictisită de toate și de mine însămi, încât atunci când aud tropăit de pași pe poteca de sub fereastra mea, mă cuprinde o mare încântare că în sfârșit se va întâmpla ceva, nu-mi mai pasă ce. Alerg ca un copil la fereastra înaltă și privesc: pe poteca dinspre fluviu ce străbate grădina se apropie o escortă regală. Au venit cu o barjă și văd stindardul unchiului meu, ducele, și oamenii în livreaua lui și pe însuși ducele, cu un aer puternic și mohorât, ca de obicei, iar alături de el, șase membri ai Consiliului Coroanei.

În sfârșit! În sfârșit! Sunt atât de ușurată să-i văd încât îmi vine să plâng. Unchiul s-a întors la mine! Unchiul a venit să-mi spună ce să fac! Voi fi eliberată, în sfârșit! A venit în sfârșit după mine și voi fi eliberată! Cred că unchiul mă va lua la una din reședințele sale de la țară, ceea ce nu va fi prea amuzant, dar va fi mai bine decât aici. Sau poate că va trebui să plec departe, poate în Franța. În Franța ar fi minunat, atâta doar că nu vorbesc franțuzește sau, oricum, nu știu decât „*voilà!*”, dar cu siguranță că francezii cunosc aproape toți engleza, nu? Iar dacă nu, pot să învețe.

Ușa se deschide și intră intendentul personalului meu. Are ochii plini de lacrimi.

— Doamnă, au venit să vă ia.

— Știu! îi răspund jubilând. Nici măcar nu trebuie să-mi împachetezi rochiile, căci nu-mi pasă dacă nu le mai văd niciodată, îmi voi comanda altele. Unde plec?

Ușa se deschide ceva mai larg și-l văd pe însuși unchiul, cu o față severă, așa cum și trebuie, căci evident, e o scenă deosebit de solemnă.

— Înălțimea Voastră! exclam.

Cu greu mă stăpânesc să nu-i fac cu ochiul. Am izbutit, nu-i așa? Iată-ne din nou împreună: el cu o figură severă, iar eu așteptând ordinele. Are cu siguranță un plan să-mi obțină iertarea și să mă repună pe tron într-o lună. Credeam că am probleme grave și că el m-a părăsit, dar iată-l, e aici și oriunde ar merge, prosperitatea îl urmează întotdeauna. Mă uit bine la

chipul lui când mă îndrept, zâmbitoare, după reverență și văd că e teribil de solemn, așa că-mi iau și eu un aer serios. Las ochii în pământ și adopt o înfățișare minunat de pocăită. Sunt foarte palidă, fiindcă am stat tot timpul în casă și cred că așa, cu privirea plecată și cu buzele ușor bosumflate, par de-a dreptul o sfântă.

— Înălțimea Voastră, repet pe un ton moale și îndurerat.

— Îți aduc vestea sentinței ce ți s-a dat, spune el.

Aștept.

— Parlamentul regelui a avut o consfătuire și a adoptat un Decret de Privare de Drepturi în privința dumatăle.

Dacă aș înțelege ce înseamnă asta, aș ști mai bine cum să reacționez. Dar așa, cred că e cel mai bine să mă mulțumesc doar să fac ochii mari și să adopt un aer de resemnare. Presupun că Decretul de Privare de Drepturi e un fel de iertare oficială.

— Regele a consimțit.

Da, bun, și ce-i cu asta? Ce înseamnă asta pentru mine?

— Vei fi dusă în Turn și vei fi executată fără public pe pajiștea Turnului, cât de curând posibil. Pământurile și bunurile dumatăle vor fi confiscate de Coroană.

Zău dacă am habar ce spune. Și pe deasupra, mulțumită nepriceperii cu care mi-a protejat averea regală, n-am oricum niciun fel pământuri sau bunuri. N-am uitat cum a luat Thomas Seymour propriile mele giuvaieruri, de parcă i-ar fi aparținut tot surorii lui. Ducele pare puțin surprins de tăcerea mea.

— Înțelegi?

Nu răspund nimic, doar îmi păstrez aerul de sfântă.

— Katherine! Înțelegi?

— Nu știu ce înseamnă privată de drepturi, îi mărturisesc.

Sincer, pe mine, una, mă duce cu gândul la o latrină. Ducele mă privește de parcă aș fi tâmpită.

— Privare de drepturi, mă corectează. Nu privată. Privare.

Ridic din umeri. Cui îi pasă cum se pronunță? Asta înseamnă că mă întorc la curte?

— Înseamnă că parlamentul te-a condamnat la moarte și că regele a consimțit, spune unchiul încet. Se va face fără proces. Vei muri, Katherine. Ți se va tăia capul pe pajiștea Turnului.

— Voi muri?

— Da.

— Eu?

— Da.

Mă uit la el. Nu se poate să nu aibă un plan. Îl întreb în șoaptă:

— Ce ar trebui să fac?

— Ar trebui să-ți recunoști păcatele și să ceri iertare, răspunde el prompt.

Sunt atât de ușurată încât îmi vine să plâng. Sigur că voi fi iertată dacă spun că-mi pare rău.

— Ce ar trebui să spun? Spuneți-mi întocmai ce trebuie să spun.

Scoate din buzunarul hainei o hârtie făcută sul. Unchiul are întotdeauna un plan. Mulțumesc lui Dumnezeu pentru el, are întotdeauna un plan! Desfășor hârtia și mă uit la el. Textul e cumplit de lung. Unchiul îmi face semn din cap, se pare că trebuie să citesc totul. Încep să citesc cu glas tare.

În primul paragraf îmi recunosc crima extrem de mare împotriva regelui, împotriva celui mai slăvit Dumnezeu și a întregului popor englez, ceea ce, după mine, e o exagerare, căci n-am făcut decât ceea ce fac sute de femei tinere în fiecare zi, mai cu seamă dacă sunt măritate cu bărbați bătrâni și urâcioși, iar eu, una, am fost tratată foarte prost. Oricum, citesc cuvintele de pe hârtie și unchiul încuviințează, iar sfetnicii aflați lângă el încuviințează și ei, așa că, evident, e ceea ce trebuia spus și toți sunt mulțumiți de mine, iar asta e întotdeauna situația cea mai bună. Îmi place să fac lucrurile cum trebuie când oamenii mă observă. Desfășor următoarea porțiune a pergamentului și spun că-l implor pe Maiestatea Sa să nu impute neamului și familiei mele crima mea, ci să-și îndrepte asupra lor, a tuturor îndurarea și bunăvoința nemărginită, ca să nu sufere pentru greșelile mele.

Spunând asta îi arunc unchiului o privire aspră, căci înțeleg clar că se asigură că nu va avea de suferit de pe urma necazurilor mele. Expresia lui e complet neutră. În continuare îl rog pe rege să dăruiască slujitoarelor mele veșmintele care mi-au aparținut, căci n-am altceva să le las. Asta e atât de trist încât descopăr că abia reușesc să citesc cu voce tare. Închipuți-vă! Eu, cu tot ce-am posedat, să n-am altceva de lăsat! Închipuți-vă, să-mi dăruiesc veșmintele fiindcă nu le voi

mai purta niciodată! Și cât e de ridicol să se creadă că dau doi bani pe ce se întâmplă cu blestemele acelea de șase rochii, șase perechi de mâneci, șase cămăși și șase bonete franțuzești fără o singură nestemată, în cele mai mohorâte culori imaginabile! Din partea mea, n-au decât să le pună pe foc.

Dar în ciuda rochiilor și a faptului că unchiul își salvează propria piele, până să-mi închei micul discurs încep să plâng, căci e foarte trist, și toți sfetnicii par foarte îndurerați și e o scenă foarte emoționantă pe care i-o pot relata regelui și n-am îndoială că acesta va fi înduioșat de gestul meu de a-l implora să-i ierte pe ceilalți și de a-mi dăruie garderoba cea săracă. E atât de trist încât mă face să plâng, deși știu că totul e o prefăcătorie. Dacă aș crede că e adevărat, m-aș nărui cu totul.

Unchiul încuviințează. Am făcut ce voia, iar acum depinde de el să-l convingă pe rege că sunt complet pocăită și pregătită să mor. Mă gândesc că nimeni nu-mi poate cere mai mult decât atât. Pleacă toți pe unde au venit, iar eu trebuie să mă așez în singurul meu jilț, în rochia mea cea mohorâtă, și să-i aștept să se întoarcă și să-mi spună că, din moment ce regret atât de tare, sunt iertată.

De astă dată aștept barja, sunt trează și stau la fereastră încă de la o oră foarte matinală. De obicei, cum n-am niciun motiv pentru care să mă trezesc și nicio ocupație, încerc să dorm toată dimineața, până la prânz, dar astăzi sunt sigură că vor veni cu grațierea regală și vreau să arăt cât pot de bine. Imediat ce se luminează de ziuă sun să vină servitoarea și să-mi scoată rochiile. Hmm, ce mai alegeri îmi stau la dispoziție! Am o rochie neagră, două albastre foarte închise, aproape negre, una verde închis care e aproape neagră, una cenușie și, în caz că mi-ar trebui două la fel, altă rochie neagră. Așadar, cu ce să mă îmbrac? Ce să aleg? Aleg rochia neagră, dar o port cu mânecile verde-închise și o bonetă verde-închisă, simbolizându-mi astfel pocăința și dragostea față de verdele Tudorilor pentru cei pe care-i interesează astfel de lucruri. În plus, combinația îmi scoate în evidență frumusețea ochilor, ceea ce e oricând un lucru bun.

Nu știu cum se va proceda și prefer întotdeauna să fiu pregătită pentru ceremonii. Maestrul meu de ceremonii îmi spunea mereu unde să stau și ce înfățișare să adopt și-mi

place să exerseze. Asta vine din faptul că am fost făcută regină de foarte tânără și fără să fiu educată cu adevărat așa cum se cuvine. Dar din câte știu, nu s-a mai întâmplat niciodată ca o regină să fie iertată pentru adulter și trădare și tot restul, așa că presupun că va trebui să improvizăm pe parcurs. Și oricum, unchiul, lup bătrân, mă va călăuzi fără îndoială tot timpul.

La nouă dimineața sunt deja îmbrăcată și aștept, însă nu vine nimeni. Ascult liturghia și-mi iau micul dejun într-o tăcere bosumflată, dar tot nu se întâmplă nimic. Însă chiar înainte de amiază aud tropăitul bine-venit al pașilor pe cărarea pietruită, mă reped la fereastră și văd pălăria neagră, pătrată a unchiului săltând în ritmul mersului său, bastoanele oficiale în mâinile celorlalți sfetnici, stindardul regal în fața lor. Mă așez repede pe jilț, îmi lipesc picioarele unul de altul, îmi las mâinile în poală și plec ochii, foarte pocăită.

Ușile duble sunt deschise și intră toți, îmbrăcați în cele mai bune vesminte. Mă ridic și-i fac unchiului o reverență, așa cum se cuvine, căci e capul familiei mele, dar el nu se mai înclină în fața mea ca dinaintea unei regine. Mă îndrept și aștept. Sunt surprinsă că nu pare mai ușurat că s-au terminat toate.

— Am venit să te ducem în Turn, spune.

Încuviințez. Crezusem că vom merge la Kenninghall, dar poate că așa e și mai bine, regele folosește deseori Turnul drept palatul său din Londra, poate că urmează să-l întâlnesc acolo. Răspund cu glas dulce:

— Cum doriți, milord.

Tonul meu modest pare să-l surprindă puțin. Trebuie să fac eforturi foarte mari să nu chicotesc.

— Katherine, vei fi executată! Vei intra în Turn ca trădătoare condamnată.

— Trădătoare? repet.

— Ți-am spus data trecută, replică el iritat. Ai fost condamnată printr-un Decret de Privare de Drepturi. Ți-am spus. Nu ți s-a cerut să te înfățișezi la judecată, ai înțeles asta. Ți-ai mărturisit păcatele. Acea mărturisire a fost pusă împotriva ta. Acum a sosit timpul pentru sentință.

— Am mărturisit ca să fiu iertată, îi explic.

Mă privește exasperat.

— Dar n-ai fost iertată. Singurul lucru asupra căruia a mai trebuit convenit a fost sentința.

— Și? spun cu un dram de impertinență.

Inspiră adânc, ca pentru a-și înlătura iritarea.

— Alteța Sa a fost de acord să fii executată.

— Mă va ierta când ajung în Turn? sugerez.

Spre neliniștea mea tot mai mare, el clatină din cap.

— Pentru numele lui Dumnezeu, fată, nu fi atât de idioată! Nu poți spera așa ceva. Nu există niciun motiv să speri la iertare. Când regele a aflat ce ai făcut, și-a tras sabia din teacă și a spus că te omoară cu mâna lui. S-a terminat, Katherine! Trebuie să te pregătești să mori.

— Nu e cu puțință! Am doar șaisprezece ani. Nimeni nu mă poate executa când am doar șaisprezece ani!

— Ba pot, spune el mohorât. Și crede-mă că o vor face.

— Regele îi va împiedica.

— E chiar dorința lui.

— Îi va împiedica Înălțimea Voastră!

Ochii lui sunt tot atât de reci ca peștii pe o lespede de marmură.

— N-o voi face.

— Ei bine, cineva trebuie să-i împiedice!

Unchiul întoarce capul și spune:

— Luați-o!

Șase bărbați intră în odaie, străjerii regali care obișnuiau să defileze atât de frumos prin fața mea.

— Nu merg!

Acum mă tem de-a binelea. Îmi îndrept statura cât pot de mult și mă încrunt la ei.

— Nu merg. Nu mă puteți obliga!

Oamenii șovăie puțin și se uită la unchiul meu. Acesta taie scurt aerul cu mâna și repetă:

— Luați-o.

Mă întorc și mă reped în odaia mea personală, împingând ușa în urma mea, dar asta nu-i întârzie decât o clipă, căci o prind înainte să se trântescă și mă ajung din urmă imediat. Mă prind de unul din stâlpii patului și-mi încleștez degetele în jurul lui.

— Nu merg! țip. Nu mă puteți obliga! Nu vă puteți atinge de mine! Sunt regina Angliei! Nimeni nu se poate atinge de mine!

Unul dintre străjeri mă înșfacă de mijloc. Al doilea îmi descleștează mâinile și-n clipa când le am libere îl plesnesc pe

primul peste față cât de tare pot, iar el îmi dă drumul, dar un al treilea mă înșfacă iarăși și al doilea îmi ține de astă dată mâinile, așa că, chiar dacă mă zbat, mi le trage cu forța la spate și aud cum se sfâșie o mânecă.

— Dați-mi drumul! țiip. Nu mă puteți ține! Sunt Katherine, regina Angliei! Nu vă puteți atinge de mine, persoana mea e sacră! Dați-mi drumul!

Unchiul stă în prag, cu chipul tot atât de întunecat ca al unui diavol. Face semn din cap spre unul dintre oamenii de lângă mine, iar acesta se apleacă și mă înșfacă de picioare. Încerc să-l lovesc cu piciorul, dar mă ia pe sus ca pe un ied nărăvaș și ies toți trei anevoie din odaie, cu mine între ei. Doamnele mele lăcrimează, intendentul meu e alb la față de groază.

— Nu-i lăsa să mă ia! răcnesc.

El clatină din cap, fără să poată îngăima un cuvânt. Văd că se ține de ușă ca să nu cadă.

— Ajută-mă! strig. Trimite după...

Dar mă întrerup, căci nu există nimeni după care să pot trimite. Unchiul, păzitorul și mentorul meu e în apropiere, toate acestea se fac la ordinele lui. Bunica, surorile și mama mea vitregă sunt toate arestate, restul membrilor familiei insistă frenetic că abia dacă mă cunosc. Nu există nimeni care să mă apere și nu m-a iubit nimeni niciodată, în afară de Francis Dereham și Thomas Culpepper, iar ei sunt morți.

— Nu pot să merg în Turn!

Hohotesc, respir anevoie din cauza zdruncinăturilor provocate de pașii mari și săltăreți ai străjerilor care mă cară ca pe un sac.

— Nu mă duceți în Turn, vă conjur! Duceți-mă la rege, lăsați-mă să-l implor! Vă rog! Dacă e neclintit voi merge în Turn, voi muri onorabil, dar încă nu sunt pregătită! Am doar șaisprezece ani! Nu pot să mor atât de devreme!

Oamenii nu spun nimic, străbat doar pasarela de scânduri ce duce la barjă. Mă zvârcolesc puțin, gândindu-mă că poate reușesc să mă arunc în apă și să scap, dar mâinile lor sunt uriașe și mă țin strâns. Mă aruncă pe platforma din fundul barjei și mai că se așază peste mine ca să mă facă să stau nemișcată. Îmi țin mâinile și picioarele, iar eu plâng și-i implor să mă ducă la rege, dar își feresc privirea și se uită la apă, de

parcă ar fi surzi.

Unchiul și sfetnicii urcă la bord, cu aerul unor oameni care merg la propria înmormântare.

— Milord, ascultați-mă! strig.

Însă el clatină din cap și se duce la prova barjei, de unde nu poate să mă audă sau să mă vadă.

Sunt atât de înfricoșată că nu mă pot opri din plâns, lacrimile îmi șiroiesc pe față și-mi curge nasul, dar bruta aceea îmi ține mâinile și nu pot nici măcar să-mi șterg obrajii. Simt răceala lacrimilor care-mi udă fața și gustul dezgustător al mucilor pe buze, iar ei nu mă lasă nici măcar să-mi șterg nasul.

— Vă rog! Vă rog! repet.

Dar nu mă ascultă nimeni.

Barja coboară repede pe fluviu, au prins fluxul numai bine, iar vâslașii culcă vâslele pe suprafața apei după fiecare mișcare, ca să prindă cea mai puțin primejdioasă parte a curentului la Podul Londrei. Ridic privirea și-mi doresc să n-o fi făcut, căci văd imediat două capete noi, două capete proaspăt retezate, al lui Tom Culpepper și al lui Francis Dereham, ca două garguie umede și moi, cu ochii larg deschiși și dinții dezveliți, iar un pescăruș încearcă să-și țină echilibrul pe părul întunecat al lui Dereham. Capetele au fost înfipite în țepe, alături de rămășițele oribile, pe jumătate descompuse ale atâtor altora, și păsările le vor ciuguli ochii și limbile și-și vor băga pliscul ascuțit în urechile lor, ca să le scoată creierul.

— Vă rog! șoptesc.

Nici măcar nu mai știu pentru ce mă mai rog acum. Nădăjduiesc doar că totul va înceta. Îmi doresc doar să nu se întâmple.

— Vă rog, bunilor domni... vă rog!

Intrăm pe poarta de pe apă, care se ridică fără zgomot când străjile ne văd sosind. Vâslașii își strâng vâslele și barca noastră lunecă la cheiul aflat dincolo de umbra întunecată a zidului. Locotenentul turnului, sir Edmund Walsingham, se află pe trepte, așteptând să mă salute de parcă aș sosi ca să mă instalez în apartamentele regale, de parcă aș fi și acum regină, ba chiar o regină nouă și frumoasă. Bariera-ghilotină coboară plescăind în urma noastră, lăsată în jos de lanțuri, iar eu sunt scoasă din barjă, ținută de ambele brațe și săltată pe

scări cu pași împiedicați.

— Bună ziua, lady Katherine, spune locotenentul, la fel de politicos ca oricând.

Eu însă nu răspund nimic fiindcă nu mă pot opri din plâns și mici hohote icnite îmi însoțesc fiecare respirație. Întorc privirea și-l zăresc pe unchiul la bordul barjei, așteptând să mă vadă plecată. Va ieși pe poarta de pe apă ca o luntre dusă de curenți iuți în clipa când își va fi îndeplinit îndatorirea. Își va dori cu disperare ca umbra Turnului să nu cadă asupra lui. Se va grăbi să se întoarcă la rege, ca să-l asigure că familia Howard s-a descotorosit de fata cea rea. Eu sunt cea care va plăti prețul pentru ambiția neamului Howard, nu el. Strig din răspuțeri:

— Unchiule!

Dar el se mulțumește să facă un gest cu mâna, ca pentru a spune: „luați-o de aici”, ceea ce se și întâmplă. Sunt condusă pe scări în sus, pe lângă Turnul Alb și peste pajiște. Acolo, lucrătorii construiesc o platformă, o mică scenă de lemn înaltă cam de un metru, spre care duc niște trepte late. Alții îngrădesc cărările. Bărbații care mă încadrează iuțesc puțin pasul și-și feresc privirea, ceea ce mă face să fiu absolut sigură că acesta e eșafodul meu și că gardul are menirea de-a ține în loc mulțimea ce va veni să mă vadă cum mor.

— Câți oameni vor sosi? întreb respirând anevoios din cauza suspinelor gâtuite.

— Vreo două sute, spune temnicerul stânjenit. Publicul nu va avea acces. Doar curtea. Ca o favoare pentru Domnia Voastră. Regele însuși a poruncit-o.

Încuviințez și-mi spun că nu e cine știe ce favoare. În fața noastră se deschide poarta turnului și urc scara îngustă de piatră, în timp ce un străjer merge puțin în fața mea și mă trage după el, iar celălalt mă împinge.

— Pot să merg, le spun.

Îmi eliberează brațele, dar rămân aproape de mine. Odaia mea se află la primul cat, iar fereastra mare, cu sticlă mată dă spre pajiște. În cămin arde focul, iar lângă foc se găsesc un taburet și o masă cu o Biblie pe ea și puțin mai încolo e un pat. Bărbații îmi dau drumul și rămân lângă ușă. Temnicerul și cu mine ne privim.

— Mai doriți ceva? întreabă el.

Întrebarea, cum nu se poate mai ridicolă, mă face să râd.

— Ca de pildă ce?

El ridică din umeri.

— O delicată de mâncare sau alinare spirituală?

Clatin din cap. Nici măcar nu știu dacă mai există Dumnezeu, căci dacă Henric e special în ochii lui Dumnezeu și cunoaște voia Lui, atunci presupun că Dumnezeu vrea să mor, dar fără public, ca o favoare specială.

— Aș vrea să-mi aduceți butucul, spun.

— Butucul, milady?

— Da, butucul călăului. Pot să-l am aici, în odaie?

— Dacă doriți... dar... pentru ce-l vreți?

— Ca să exerseze, răspund cu iritare.

Merg la fereastră și mă uit în jos. Pajiștea va fi plină de oameni care au fost mândri să se afle la curtea mea, oameni care și-au dorit cu disperare să-mi fie prieteni. Iar acum mă vor privi cum mor. Dacă e s-o fac, aș putea la fel de bine s-o fac cum se cuvine.

Omul înghite în sec. Firește că nu înțelege ce vreau să spun, e bătrân, va muri în propriul pat, cu prieteni în jur care-i vor privi ultima răsuflare. Dar eu voi fi urmărită de sute de priviri critice. Dacă trebuie s-o fac, vreau s-o fac cu eleganță.

— Voi cere să vi-l aducă pe dată, spune el. Vreți să vină preotul confesor?

Încuviințez, deși, dacă Dumnezeu știe deja totul și a hotărât deja că sunt atât de păcătoasă încât trebuie să mor înainte să împlinesc șaptesprezece ani, e greu de văzut ce rost ar mai avea spovedania.

Omul se înclină și iese din odaie. Oștenii se înclină și ei și închid ușa. Cheia se învâрте în broască cu un clinchet puternic. Mă duc la fereastră și mă uit la lucrători și la eșafod. S-ar părea că vor termina până diseară. Poate că vor termina mâine.

E nevoie de doi bărbați ca să care înăuntru butucul, cu multe găfâieli și icnete, ca și cum ar fi foarte greu, și-mi aruncă multe priviri piezișe, de parcă nevoia mea de a exersa ar fi o mare ciudățenie. Zău, dacă ar fi fost și ei regina Angliei, ca mine, la o vârstă atât de fragedă, ar ști ce mult te liniștește să te descurci cum trebuie la ceremonii. Nu există nimic mai rău pe lume decât să nu știi ce trebuie să faci și să pari neghioabă.

Îngenunchez în fața obiectului mare și-mi culc capul pe el. Nu pot spune că e prea comod. Încerc cu capul întors într-o parte, apoi în cealaltă. Nicio direcție, nici cealaltă nu aduce vreo îmbunătățire considerabilă și, oricum, nici nu oferă o schimbare a priveliștii, căci voi fi legată la ochi, iar sub legătură voi avea ochii strâns închiși, sperând ca un copil că nu se va întâmpla. Lemnul e neted și răcoros sub obrazul meu înfierbântat.

Presupun că trebuie cu adevărat să fac asta.

Mă ghemuiesc sprijinită pe călcâie și mă uit la blestemăție. Zău, dacă n-ar fi atât de groaznic, aș râde. Până acum am crezut tot timpul că moștenirea Boleyn alcătuită din eleganță, frumusețe și farmec îmi aparține, și se dovedește că singurul lucru pe care l-am moștenit e acesta: butucul ei. Aceasta e moștenirea Boleyn ce-mi revine. *Voilà*: butucul călăului.

Jane Boleyn, Turnul Londrei, 13 februarie 1542

Ea va fi decapitată astăzi, mulțimea se adună deja pe pajiște. Văd de la fereastră nenumărate fețe pe care le cunosc. Sunt prietenii și rivalii pe care-i știu de ani mulți, am copilărit împreună când Henric al VII-lea era pe tron, iar unele dintre noi au fost doamne de companie la curtea reginei Caterina de Aragon. Flutur veselă mâna și două dintre ele mă văd, arată spre mine și se holbează.

Iată și butucul! L-au ținut ascuns undeva până acum și doi lucrători îl saltă pe eșafod și împrăstie în jurul lui rumeguș. Asta, ca să-i absoarbă sângele. Pe jos, lângă eșafod, e un coș plin cu paie, în care îi va cădea capul. Știu toate acestea, căci le-am mai văzut, și nu doar o dată. Henric a fost un rege care a folosit călăul foarte des. Am fost de față la decapitarea lui Anne Boleyn, am văzut-o urcând treptele acelea puțin înalte spre eșafod, stând în fața mulțimii, mărturisindu-și păcatele și rugându-se pentru sufletul ei. S-a uitat peste capetele noastre către poarta Turnului, de parcă aștepta grațierea ce-i fusese promisă. Dar grațierea n-a mai venit și ea a trebuit să ingenuncheze, să-și pună capul pe butuc și să-și întindă brațele, semnul că spada poate să cadă. M-am întrebat deseori cum e să-ți întinzi brațele ca și cum ai zbura, iar în clipa următoare să auzi acel șuierat și să simți cum ți se ridică părul de pe ceafă sub curentul de aer al lamei ce se apropie, iar apoi...

Eh, Katherine va afla curând. Ușa din spatele meu se deschide și intră un preot în odăjdii, cu un aer foarte grav, strângând la piept o Biblie și o carte de rugăciuni.

— Copila mea, ești pregătită să-ți întâmpini ceasul morții? mă întreabă.

Râd tare și constat că sunetul nebunesc e atât de convingător, încât râd iarăși. N-am cum să-i spun că se înșală și că eu nu pot fi condamnată la moarte, fiindcă sunt nebună, dar arăt cu mâna spre el și spun „Bună ziua! Bună ziua!” foarte tare.

Preotul oftează și ingenunchează pe podea lângă mine, își împreunează mâinile și închide ochii. Mă depărtez de el ținându-mă la distanță până-n celălalt capăt al odăii și spun:

— Bună ziua?

Dar el începe rugăciunile de spovedanie și pocăință și nu-mi acordă absolut deloc atenție. Vreun nătărău i-a spus că trebuie să fiu pregătită pentru moarte și bănuiesc că trebuie să mă conformez, căci n-am cum să-l contrazic. Bănuiesc că-n ultima clipă vor veni și-mi vor schimba sentința în închisoare.

— Bună ziua! rostesc iarăși și mă cocoț pe pervaz.

În mulțime se stârnește un freamăt și toți își întind gâtul ca să vadă ușa de la baza turnului. Mă ridic pe vârful degetelor și-mi lipesc fața de sticla rece, ca să pot vedea la ce se uită toți. E ea: Kitty Howard, venind cu pași împleticiți spre eșafod. Se pare că i s-au muiat picioarele, e sprijinită de un străjer și o doamnă de companie, iar aceștia o târâsc pe jumătate până la trepte, iar acolo, picioarele ei micuțe, tremurătoare nu mai reușesc să pășească și cei doi trebuie s-o ia pe sus și s-o împingă pe eșafod. Incidentul atât de nepotrivit mă face să râd, dar în clipa următoare mă opresc, îngrozită că râd de o fată, aproape o copilă, aflată la un pas de moarte. Apoi îmi dau seama că sună ca și cum aș fi nebună și râd iarăși pentru urechile preotului care se roagă pentru sufletul meu în odaie, în spatele meu.

Se pare că a leșinat, i se dau palme peste față, o ciupesc de obraji, biata făptură mititică! Merge împleticit până-n partea din față a scenei, își încleștează mâinile pe balustradă și încearcă să vorbească. Nu aud ce spune și mă îndoiesc că cei de afară aud mare lucru. Îi văd însă buzele, se pare că spune „Vă rog!”.

Cade pe spate; e prinsă și împinsă în genunchi în fața butucului, de care se agață, ca și cum ar putea-o salva. Chiar și de la distanța asta văd că plânge. Apoi, cu o mișcare blândă, așa cum face înainte de culcare, de parcă ar fi o copilă pregătindu-se să doarmă, își dă la o parte o șuviță de păr căzută pe obraz și-și lasă capul pe lemnul neted. Își întoarce capșorul și-și lipește obrazul de butuc. Șovăind – de parcă și-ar dori să nu trebuiască să facă asta –, întinde brațele tremurătoare, călăul se grăbește și securea lui coboară ca un fulger.

Șiroaiele puternice de sânge ce țâșnesc și căderea capului ei pe platformă mă fac să țip. Preotul din spatele meu amuțește și-mi aduc aminte că nu trebuie să-mi uit rolul nici măcar o

clipă, așa că strig:

— Kitty, tu ești? Tu ești, Kitty? E un joc?

— Biată femeie, rostește preotul și se ridică în picioare. Dă-mi un semn că ți-ai spovedit păcatele și mori după credință, biată făptură cu mințile rătăcite.

Sar de pe pervaz, căci aud scrâșnetul cheii în broască și știu că vor veni să mă ducă acasă. Mă vor scoate pe ușa din dos și mă vor duce repede la poarta de pe apă, iar de acolo, cu o barjă fără însemne, cred, probabil până la Greenwich, și poate de acolo cu barca la Norwich.

— E timpul să plec! spun voioasă.

— Dumnezeu s-o binecuvânteze și s-o ierte, rostește preotul, ridicând Biblia în fața mea ca s-o sărut.

— E timpul să plec! repet.

Sărut Biblia, din moment ce mi-o cere atât de imperativ, și râd de chipul lui trist.

Străjerii m-au încadrat și coborâm repede scările. Dar când mă aștept să cotim spre partea din spate a turnului, ei mă îndrumă către intrarea principală, ce dă spre pajiște. Mă opresc pe dată, nu vreau să văd trupul lui Katherine Howard înfășurat ca o boccea de rufe vechi, dar îmi amintesc că trebuie să par nebună până-n ultima clipă când mă vor urca în barcă, trebuie să dau impresia că am mințile atât de rătăcite, încât nu pot fi decapitată.

— Iute, iute! le spun. La trap, la trap!

Drept replică, străjile mă iau de ambele brațe și ușa e larg deschisă. Curtea nu s-a clintit din loc, aproape ca și cum ar aștepta încă un spectacol pe scena pătată de sânge. Nu-mi place să fiu dusă printre ei, pe lângă prietenii care se simțeau onorați să mă cunoască. În fața mea îmi văd o rudă, contele de Surrey, privind cam îngreșosat rumegușul scăldat în sângele verișoarei sale, dar râzând ca și cum nu i-ar păsa. Râd și eu și mă uit de la un străjer la celălalt.

— La trap, la trap!

Se strâmbă, de parcă acest lucru le-ar fi dezagreabil, își întăresc strânsoarea și ne îndreptăm spre eșafod. Șovăi.

— Nu eu!

— Haideti, lady Rochford, spune omul din dreapta mea. Urcați treptele.

— Nu!

Protestez, mă proptesc pe călcâie, dar cei doi sunt prea puternici pentru mine. Mă duc mai departe.

— Așa, haideți, fiți fată cuminte.

— Nu mă puteți executa! Sunt nebună. Nu puteți executa o nebună.

— Ba putem, spune omul.

Mă răsucesc în strânsoarea lor, iar când ajung la scări îmi înțepenesc tălpile în lemnul primei trepte și mă împing, așa că trebuie să se lupte cu mine ca să mă facă să urc o treaptă.

— Nu se poate. Sunt nebună. Doctorii spun că sunt nebună. Regele și-a trimis proprii doctori, proprii lui doctori în fiecare zi ca să se convingă că sunt nebună.

— A schimbat legea, nu-i așa? spune icnind un străjer.

Li se alătură un al treilea, care mă împinge din spate. Măinile lui dure, proptite în spinarea mea mă împing pe scări în sus, până pe eșafod. La celălalt capăt, trupul înfășurat al lui Katherine e ridicat de jos, iar capul ei e în coș, pletele frumoase, castaniu-aurii revărsându-se peste margine.

— Nu eu! insist. Sunt nebună.

— A schimbat legea! îmi strigă străjerul acoperind râsetele mulțimii înveselite de lupta care a fost necesară pentru a mă face să urc scările. A schimbat legea, așa că acum, oricine e condamnat pentru trădare poate fi decapitat, fie că e nebun, fie că nu.

— Doctorul, însuși doctorul regelui spune că sunt nebună!

— N-are nicio importanță, veți muri oricum.

Sunt ținută în partea din față a scenei. Mă uit în jos la fețele avide, răzătoare. Nimeni nu m-a iubit la această curte, nimeni nu va vărsa o lacrimă pentru mine. Nimeni nu va protesta în fața acestei noi nedreptăți.

— Nu sunt nebună! strig. Dar sunt complet nevinovată. Oameni buni, vă rog din suflet să-l implorați pe rege să aibă îndurare! N-am greșit cu nimic, în afară de un lucru teribil, un lucru teribil. Și pentru acel lucru am fost pedepsită, știți că am fost pedepsită pentru el. Nu m-a învinuit nimeni, dar a fost cel mai groaznic lucru pe care-l poate face o soție... L-am iubit...

Se aude un răpăit de tobe care acoperă totul în afară de plânsul meu.

— Îmi pare rău, îmi pare atât de rău...

Sunt târâtă de lângă balustrada părții din față a eșafodului

și obligată să îngenunchez pe rumegușul pătat. Mă forțează să-mi pun mâinile pe butucul ud de sângele ei. Când îmi privesc mâinile, văd că sunt roșii de sânge, ca și cum aș fi o criminală. Voi muri cu sânge nevinovat pe mâini.

— Sunt nevinovată! strig.

Sunt legată la ochi cu forța, ca să nu pot vedea nimic.

— Nu sunt vinovată cu nimic! N-am fost niciodată vinovată de nimic! Singurul lucru pe care l-am făcut, singurul meu păcat din toată viața a fost împotriva lui George, din dragoste pentru George, soțul meu George, Dumnezeuule, iartă-mă pentru asta, vreau să mărturisesc...

— La trei, spune străjerul. Unu, doi, trei!

Cinci ani mai târziu, Anne, castelul Hever, ianuarie 1547

Așadar, a murit în sfârșit: soțul meu care m-a repudiat, omul care nu și-a respectat promisiunile tinereții, regele care a devenit tiran, eruditul care a devenit nebun, băiatul iubit care s-a transformat în monstru. Doar moartea lui a salvat-o pe ultima sa soție, Katherine Parr, care urma să fie arestată pentru trădare și erezie; moartea, care i-a fost aliată, parteneră și i-a hrănit viciile atât de multă vreme, a venit în sfârșit să-l ia.

Câte suflete a ucis regele? Acum, că moartea i-a potolit voința criminală, putem începe să numărăm. Cu miile. Nimeni nu va ști vreodată precis. Pe tot cuprinsul țării, arșii pe rug în piață pentru erezie, spânzurații în ștreang pentru trădare. Mii și mii de bărbați și femei al căror singur delict a constatat în faptul că n-au fost de acord cu el. Papiști care au rămas la religia părinților lor, reformatori care voiau noile obiceiuri. Printre morți, micuța Kitty Howard, al cărei singur delict a fost acela că a iubit un băiat de vârsta ei și nu un bărbat suficient de bătrân ca să-i fie tată, cu corpul putrezindu-i de la picior în sus. Acesta e omul numit un mare rege, cel mai mare rege din câți a avut Anglia. Nu ne învață asta că n-ar trebui să avem deloc rege? Că poporul ar trebui să fie liber? Că tiranul tot tiran e, chiar dacă are o față frumoasă sub coroană?

Mă gândesc la moștenirea Boleyn care a însemnat atât de mult pentru lady Rochford. La urmă, ea a fost moștenitoarea. A moștenit moartea cumnatei și a soțului ei. Moștenirea sa și a bieteii Kitty a fost moartea pe eșafod, exact la fel ca ei. Am și eu o parte din moștenirea Boleyn – acest mic castel frumos, în ținuturile de țară din Kent, căminul meu preferat.

Așadar, s-a terminat. Voi purta doliu după rege, iar apoi voi participa la încoronarea prințului, a băiețelului pe care l-am iubit și care va deveni regele Eduard. Am devenit ce mi-am promis că voi deveni dacă sunt cruțată de securea lui Henric. Mi-am promis că-mi voi trăi propria viață, ghidându-mă după propriile principii, că-mi voi juca rolul în lume ca femeie independentă; și am făcut-o.

Acum sunt o femeie liberă, eliberată de el și eliberată în

sfârșit de frică. Dacă aud o bătaie în ușa mea noaptea, nu voi tresări în pat, cu inima bubuind, gândindu-mă că m-a părăsit norocul și că el și-a trimis soldații după mine. Dacă-mi intră un străin în casă, nu-l voi bănuși că e spion. Dacă mi se cer vești de la curte, nu mă voi teme că mi se întinde o cursă.

Voi avea o pisică și nu mă voi teme că voi fi luată drept vrăjitoare, voi dansa și nu mă voi teme că voi fi luată drept desfrânată. Voi călări pe calul meu și voi merge unde-mi va dori inima. Mă voi înălța ca un șoim. Îmi voi trăi propria viață și-mi voi trăi plăcerile. Voi fi o femeie liberă.

Iar libertatea nu e puțin lucru pentru o femeie.

Nota autoarei

Anne de Cleves și Katherine Howard sunt cele două soții ale lui Henric al VIII-lea despre care știm cel mai puțin; cum se întâmplă deseori, credem că le cunoaștem bine. În această descriere fictivă a faptelor reale am încercat să trec dincolo de ideea convențională că una dintre ele era urâtă, iar cealaltă, proastă, să cercetez viața și circumstanțele de viață ale acestor două femei foarte tinere care au fost, pentru un timp atât de scurt, cele mai importante femei din Anglia, soții succesive ale unuia bărbat aflat la un pas de nebunie.

Principalele fapte istorice despre personaje sunt așa cum le descriu aici. N-am putut să descopăr detalii despre copilăria lui Anne de Cleves, dar m-am gândit că boala tatălui ei și purtarea dominatoare a fratelui ei sunt interesante în lumina deciziei sale ulterioare de-a risca să rămână în Anglia. Despre înfățișarea ei atrăgătoare și farmecul ei se vorbea mult la acea vreme și portretul făcut de Holbein le scoate în evidență. După părerea mea, întâlnirea dezastruoasă de la Rochester a fost cea care l-a făcut pe Henric s-o respingă, din pricina vanității rănite. Conspirația de-a o acuza de vrăjitorie sau trădare, ca alternativă la divorț, este bine documentată, mai ales de istoricul Retha Warnicke, și a fost evident tot atât de mincinoasă ca și alte dovezi cu privire la căsătoria ei, oferite în anchetă.

Copilăria lui Katherine Howard este cunoscută mai bine, dar aproape în întregime pe baza dovezilor aduse împotriva ei. Lucrarea mea de ficțiune explorează adevărurile istorice și înclin s-o înțeleg pe Katherine ca fată tânără la o curte alcătuită din oameni mult mai vârstnici și mai sofisticăți. Singura scrisoare către Thomas Culpepper rămasă de la ea înfățișează, cred, o fată foarte tânără, îndrăgostită sincer.

Personajul Jane Boleyn, lady Rochford, este preluat din istorie – puțini romancierii ar îndrăzni să inventeze o oroare atât de mare cum pare să fi fost ea. A depus într-adevăr mărturia crucială care a dus la decapitarea soțului și a cumnatei sale și se pare că nu există altă explicație pentru acest lucru, decât gelozia și hotărârea de a-și păstra moștenirea. S-a aflat lângă patul de moarte al lui Jane

Seymour și a dat o mărturie care ar fi putut fi folosită pentru a o trimite pe Anne de Cleves la eșafod (după cum am descris). Dovezile împotriva ei și propria-i mărturisire arată clar că a încurajat adulterul lui Katherine Howard, înțelegând pe deplin primejdia de moarte la care o expunea pe tânăra regină. Ideea că a făcut acest lucru pentru ca regina să rămână însărcinată îmi aparține. Am sugerat că s-a prefăcut nebună, sperând să scape de eșafod, dar nădăjduiesc că am arătat, atât în această carte, cât și în *Surorile Boleyn*, că Jane Boleyn n-a fost niciodată în toate mințile.

Pe situl meu web, philippagregory.com, există un arbore genealogic și mai multe informații despre scrierea acestui roman.

Lucrările ce urmează au fost neprețuite în cercetările pe care le-am efectuat pentru această carte:

Baldwin Smith, Lacey, *A Tudor Tragedy, The Life and Times of Katherine Howard*, Jonathan Cape, 1961

Bindoff, S. T., *Pelican History of England: Tudor England*, Penguin, 1993

Bruce, Marie Louise, *Anne Boleyn*, Collins, 1972

Cressy, David, *Birth, Marriage and Death: Ritual Religions and the Life-cycle in Tudor and Stuart England*, OUP, 1997

Darby, H. C., *A New Historical Geography of England before 1600*, CUP, 1976

Denny, Joanna, *Katherine Howard, A Tudor Conspiracy*, Portrait, 2005

Elton, G. R., *England under the Tudors*, Methuen, 1955

Fletcher, Anthony, *Tudor Rebellions*, Longman, 1968

Guy, John, *Tudor England*, OUP, 1988

Haynes, Alan, *Sex in Elizabethan England*, Sutton, 1997

Hutchinson, Robert, *The Last Days of Henry VIII*, Weidenfeld and Nicolson, 2005

Lindsey, Karen, *Divorced, Beheaded, Survived, A Feminist Reinterpretation of the Wives of Henry VIII*, Perseus Publishing, 1995

Loades, David, *The Tudor Court*, Batsford, 1986

Loades, David, *Henry VIII and His Queens*, Sutton, 2000

Mackie, J. D., *Oxford History of England: The Earlier Tudors*,

OUP, 1952

Mumbly, Frank Arthur, *The Youth of Henry VIII*, Constable and Co., 1913

Plowden, Alison, *The House of Tudor*, Weidenfeld and Nicolson, 1976

Plowden, Alison, *Tudor Women: Queens and Commoners*, Sutton, 1998

Randall, Keith, *Henry VIII and the Reformation in England*, Hodder, 1993

Robinson, John Martin, *The Dukes of Norfolk*, OUP, 1982

Routh, C. R. N., *Who's Who in Tudor England*, Shephard-Walwyn, 1990

Scarisbrick, J. J., *Yale English Monarchs: Henry VIII*, YUP, 1997

Starkey, David, *Henry VIII: A European Court in England*, Collins & Brown, 1991

Starkey, David, *Six Wives: The Queens of Henry VIII*, Vintage, 2003

Tillyard, E. M. W., *The Elizabethan World Picture*, Pimlico, 1943

Turner, Robert, *Elizabethan Magic*, Element, 1989

Warnicke, Retha M., *The Marrying of Anne of Cleves*, CUP, 2000

Warnicke, Retha M., *The Rise and Fall of Anne Boleyn*, CUP, 1991

Weir, Alison, *Henry VIII: King and Court*, Pimlico, 2002

Weir, Alison, *The Six Wives of Henry VIII*, Pimlico, 1997

Youngs, Joyce, *Sixteenth-Century England*, Penguin, 1991

„Am scris acest roman din trei perspective în încercarea de a aduce la viață trei tinere femei foarte diferite și eforturile lor de-a supraviețui acelor vremuri primejdioase. **Moștenirea Boleyn** este romanul meu preferat, nu numai pentru că e cel mai recent, ci și pentru că îl găsesse plin de viață și de culoare. Sper ca și cititorii să-l găsească la fel.”

Philippa Gregory, Yorkshire, 2006

„Cunoștințele sale despre epocă și măiestria în arta romanului îi permit Philippii Gregory să privească această poveste macabră prin ochii a trei femei: vicleana și experimentata Jane Boleyn, naiva și sensibilă Anne de Cleves și tânăra Kitty Howard cea lacomă și prostută. Relatările lor la persoana întâi sunt convingătoare și uluitoare de edificatoare. Philippa Gregory oferă cititorilor pagini magnifice de istorie turnate într-o formă extrem de digerabilă.”

Kirkus Reviews

„Philippa Gregory este în mod incontestabil o maestră a romanului istoric... Ar fi greu să faci istoria mai amuzantă, mai vie, mai incitantă: personajele sale prind într-adevăr viață. Scriitoarea țese o poveste credibilă, plină de suspans și ingeniozitate, care îți taie pur și simplu respirația. Evocând culorile, privelistile și sunetele de la curtea lui Henric al VIII-lea, **Moștenirea Boleyn** reușește cu succes să transporte cititorul în acea epocă.”

Sunday Express

www.polirom.ro

POLIROM

- {1} Slujitor de rang înalt în rândul personalului unei case nobiliare (n.t.).
- {2} Monedă britanică de aur în valoare de 20 de şilingi. (n.t.).
- {3} Monsenior contele (în fr., în orig.) (n.t.).
- {4} Doamna contesă (în fr., în orig.) (n.t.).